

Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Arbejderen

Udgiver: De Samvirkende Fagforbund

Udgivelsesår: 1924-1925

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

[Besøg os på Arbejdermuseet](#)

[Søg i vores biblioteks- og arkivsamling](#)

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD

FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND

I DANMARK

ENOGTYVENDE AARGANG

FRA DEN 1. JULI 1924 TIL DEN 30. JUNI 1925

KØBENHAVN

UDGIVET AF DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

REDIGERET AF CARL F. MADSEN

TRYKT I F. E. BORDINGS BOGTRYKKERI (V. PETERSEN)

1925

ARBEJDEREN

MIDDELSTREK

1900

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND

I DANMARK

ENDTVEJENDE AARANG

Arbejderbevægelsens
Bibliotek og Arkiv

KØBENHAVN

FORLAGT AF DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

REDAKTØR ER CARL F. HANSEN

TRYKT I KØBENHAVN (NYHEDENS TRYKFORLAG)

1900

INDHOLDSFORTEGNELSE

(Tallene angiver Side-Nr.)

Adressefortegnelser.

Adressefortegnelse over Arbejdernes lokale Fællesorganisationer i Danmark 175. Adressefortegnelse over Fagforbundene, der er tilsluttede De samvirkende Fagforbund i Danmark 387.

Arbejdsgiverorganisationer.

I Danmark 100, i Polen 287, i Schweiz 167.

Arbejdsløsheden og Arbejdsløsheds-kasserne.

I. Danmark.

Arbejdsløshedens Omfang i Marts (1924) 38, April 44, Maj 53, Juni 57, Juli 67, August 106, September 179, Oktober 206, November 223, December 246, Januar (1925) 269, Marts 386, April 394.

Socialministeriets Bekendtgørelse af 26. September angaaende Ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse 105. Do. af 29. Oktober 156. Do. af 31. Januar 1925 236. Do. af 27. Februar 269. Stempelafgift for anerkendte Arbejdsløsheds-kassers Vedtægter 386. Skemaer vedrørende Arbejdsløsheden 230.

II. Udlandet.

Arbejdsløsheden i Udlandet 67, 135, 151, 162, 211. Stigende Arbejdsløshed i Rusland 59.

Arbejdstiden.

Socialministeriets Forslag om Ratificeringen af Washington-Konventionen om 8 Timersdagen 177. 48 Timers Ugen og industriel Produktivitet 208. Udtalelse om 8 Timersdagen paa den internationale Metalarbejderkongres 89. Konference mellem Englands, Belgiens, Frankrigs og Tysklands Arbejdsministre om Ratifikation af Overenskomsten om 8 Timersdagen 135.

Amerika: 8 Timersdagens Fremskridt i Amerikas forenede Stater 124. Anvendelse af Arbejdernes Fritid i De forenede Stater 68.

Australien: 8 Timersdagen i Australien 237.

Czekoslovakiet: For 8 Timersdagen 108.

England: Arbejdstiden i England 148. 8 Timersdagen i England 58. Lovforslaget om 8 Timersdagen 57.

Frankrig: Ratifikation af Konventionen angaaende 8 Timersdagen 68. En Læge om 8 Timersdagen 107.

Holland: Arbejdstiden i Holland 89.

Schweiz: Nationaløkonomi og 8 Timersdag 180.

Tyskland: 8 Timersdagen i Tyskland 103, 229. Arbejdstidsspørgsmaalet paa det afgørende Stadium 58. Bevarelsen af 8 Timersdagen 68. Tilbageerobringen af 8 Timersdagen 186.

Østrig: Toldlovbestemmelser til Fordel for 8 Timersdagen 187.

Fagforeningsbygningen.

Fagforeningsbygningen 98. Do. Grundstensnedlæggelsen 193.

Faglig Medarbejder ved „Social-Demokraten“.

»Social-Demokraten«s nye faglige Medarbejder 210.

Generalforsamlinger, Kongresser Konferencer m. m.

I. Danmark.

De samvirkende Fagforbunds ordinære Generalforsamling 98, 242, 347, 363, 374. Ekstraordinært Repræsentantskabsmøde 26.—28. Marts 295. Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggernes Forbunds Kongres i Aalborg 4. Dansk Former- og Støberiarbejderforbunds Jubilæumskongres i København 97. Dansk Gartnerforbunds Kongres 75, 243. Dansk Jernbaneforbunds Kongres i Odense 41. Dansk Kedel- og Maskinpasserforbunds Kongres i København 270. Dansk Kommunalarbejderforbunds Jubilæumskongres i København 28. Landarbejderforbundets Kongres i København 64. Dansk Skibstømmerforbunds Kongres i København 76. Dansk Tekstilarbejderforbunds Kongres i Vejle 50.

II. Skandinavien.

Skandinavisk Fagkonference i København 2.—3. December 167, 171.

Norge: Den norske Landsorganisations Repræsentantskabsmøde 117. Jubilæumskongres 111.

III. Øvrige Udland.

Amerika: Den 44. Fagforeningskongres 187.

Belgien: Den faglige Landsorganisations 23. ordinære Kongres 67.

England: Fagforeningskongressen i Hull 220.

Italien: Italiensk Fagforeningskongres 206.

Schweiz: Den faglige Landsorganisations Kongres 136.

IV. Internationale.

Fællesmøde mellem Bestyrelserne for Den internationale faglige Central og Den socialistiske Arbejderinternationale 210. International Fagforeningskongres i Wien 1, 9, 17, 25. Repræsentantskabsmøde i Den internationale faglige Central (5.—7. Febr.) 252. International Arbejder Oplysningskongres i Oxford 119. Ind- og Udvandringskonference i Prag 133. International socialpolitisk Kongres i Prag 141. International Stenarbejderkongres 179. International Tekstilarbejderkongres 136.

V. *Det internationale Arbejdsbureau i Genf.*

6. internationale Arbejdskonference i Genf 63, 79, 87, 95. Den 7. internationale Arbejdskonference i Genf 257.

Kassererkontorets Meddelelser.

Om Indbetaling af Administrationsbidrag 116. Om Indbetaling af Strejke- og Lockoutbidrag 381.

Kristelig Dansk Fællesforbund.

Kampen mod de hellige Murer mestre i Esbjerg 125, 144, 191.

Forligsinstitutionen.

Forligsmændene fortsætter 218.

Litteratur.

Den internationale Sociallovgivning 116. Den internationale faglige Centrals Virksomhed og Bestræbelser i Aarene 1922—24 148. Sovjetruslands økonomiske Liv 1917—1923 39.

Lovgivning.

I. Danmark.

Forslag til Lov om Arbejdstid for Industri og Haandværk 183. Do. om Lærlinge forhold 244. Do. angaaende Børns og unge Menneskers Arbejde 259. Nye Lovforslag angaaende Ulykkesforsikring 225.

II. Udlandet.

England: En ny Fabrikslov 107.

Lønbevægelser og Konflikter.

I. Danmark.

Den store Lockout 1899 71.

Lovbestemmelser vedrørende Forholdene før og under Arbejdsstandsninger indenfor De samvirkende Fagforbund 407.

Storkonflikten Foraaret 1925: Den faglige Situation 209, 217, 239, 247, 255, 263, 275, 283, 293, 313, 341, 359, 369, 377. Arbejdsgiverforeningens 1ste Lockout-Varsel af 25. Februar 263. 2det Lockout-Varsel af 3. Marts 278. Lockout-Varsel af 7.

Marts 280. 2det Lockout-Varsel af 20. Marts 294. Do. af 4. April 308. Do. af 11. April 328.

De samvirkende Fagforbunds Varsel af 1. April om Sympatistrejke 306. Arbejdsgiverforeningens Protest imod Sympatistrejkevarslet 329.

Forligsmændenes Henstilling af 6. Marts om Strejkernes og Lockouternes Udsættelse 279. Forligsmændenes Mæglingsforslag af 27. Marts 298. Dansk Arbejdsmandsforbund ønsker Mæglingsforslagene forelagt en Kongres 286. Arbejdsgiverne forkaster Mæglingsforslaget af 27. Marts 299. Hovedorganisationernes Forlig af 28. Marts 301. Forligsmændene stiller Mæglingsforslag til 22 Fag 315. De 22 Fags Svar til Forligsmændene 333. Forligsmændenes Henstilling om Transportarbejderstrejkens Aflysning 360. Overenskomst af 7. Maj mellem Hovedorganisationerne 359. Overenskomst af 6. Juni om Arbejdets Genoptagelse 380. Storkonfliktens Afslutning 377. Resumé af Storkonfliktens Forløb 389. Ved Storkonfliktens Afslutning: Til Danmarks organiserede Arbejdere 381. Til De samvirkende Fagforbunds Medlemmer 305. Manifest vedtaget paa Repræsentantskabsmødet 26. Marts 291. »Hvor Skylden ligger« 405.

Fortegnelse over afsluttede Overenskomster, Foraaret 1925, 343, 385, 396.

Arbejdsmænd: *Hele Landet*: Arbejdsmændenes Varsel om Strejke 278. Strejke hos Murer mestrene i Provinserne for Kloakarbejds Vedkommende 126. Forligsmændenes Mæglingsforslag af 14. Marts 285. Mæglingsforslaget ønskes forelagt en Kongres 286. Overenskomst af 25. Maj med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning 377. Arbejdsmænd ved Vandbygningsarbejde for Entreprenører i Provinsen 213, hos Tømrer mestrene i Provinsen 123. Forligsmændens Mæglingsforslag af 24. Maj 1924, 20.

København: Chauffører (Vare- og Lastbiler) 13. Fabrikarbejdere hos A/S for kemisk Industri 30, paa Chokoladefabrikken »Freja« 178, paa Dansk Soyakagefabrik 178. Havnearbejdere i København, Sortering af Trælast, Antallet af Maalere ved Kullosning m. m. 30, ved Losning af S/S »Albatros« 80, ved Losning af S/S »Charlotte«, »Ellen«, »Johanne«, »Kreesmann« og »Rolf« 137, ved Losning af M/S »Schwan« 169, i Københavns Frihavn 173. Isoleringsarbejdere 145. Jord- og Betonarbejdere hos Københavns Asfaltkompagni 186, hos Entreprenørerne Saabye & Lerche, Chr. Petersen og Brinch & Elzelingen 56, hos Ingeniør K. Schøller 409. Brolægningsarbejdere hos Entreprenør Thorning Christensen 249. Kuske hos Vognmand Thurah 213, hos Vognmændenes private Dagrenovation 30. Lager- og Pakhusarbejdere hos A/S Galle & Jessen 145, hos A/S Kruckow-Waldorff 38, hos A/S Schouw & Co. 38, paa Dampvaskerierne 66, hos Bucka & Nissen, Chr. Rasch & Co. og M. S. Grønbæk 53. Marmor- og Granitlibere ved Skiferslibning 164. Oliemøllere paa A/S Dansk Soyakagefabrik 15, paa Th. Møllers Olieraffinaderi 409. Støberiarbejdere (Rensere) hos A/S Burmeister & Wain 301, do.

i skiftende Hold 302, hos Leverandører af Bygningsstøbegods 44.

Provinserne: Aabenraa paa Vand- og Gasværket 164. Aalborg paa A/S Adolph Holsts Fabrik 97, paa Brugforeningens Fabrik 56, Havnearbejdere ved Losning af Hørfrokager 241, ved Losning af S/S »Fred. Cleeves« 38, i N. K. Strøybergs Kridtbrud 145. Aarhus paa Brugforeningens Fabrik 56, Brolægningsarbejdere hos Murermester Bak 104, 213, ved Nedbrydningsarbejde 56. Birkerød hos Murermestrene 123. Paa Bornholm hos Rahbekkeværket 31, hos Stenhuggermestrene 77. Faaborg paa Cementvarefabrikken 14. Faxe hos Konsul C. F. Boserup 186. Glostrup hos Entreprenørerne Dombernowsky og Sandager 56. Helsingør hos Murermester Grabowski 38, ved Havnen 66, hos Entreprenørerne 56. Holbæk ved et Bolværksarbejde 80. Horsens paa Mælkekondenseringsfabrikken 224. Hørsholm hos Entreprenør Hansen 88. Hørsholm (og Søllerød) hos Murermestrene 28. Kalundborg ved Havneanlæg 126. Kolding ved Havnearbejde 224, 268, hos Tømrermester Chr. Petersen 53. Masnedsund hos Mægler N. Christensen 268. Midtsjællandske Jernbaner for Entreprenørerne Petri & Haugsted 14. Middelfart paa Nordisk Kabel- og Traadfabrikker 280. Mogenstrup paa Skærvefabrikken 31. Nykøbing Mors ved Losning af M/S »Zee-meuw« 145. Nykøbing Sj. ved Losning af S/S »Cereal« 164. Næstved: Chauffører hos Handelsstandens Arbejdsgivere 97. Nørresundby ved Losning af M/S »Polarstjernen« 173, Kuske hos Vognmændene 66. Odense hos Entreprenørerne 268, hos A/S Wilh. Løngreen 381. Randers hos Entreprenør C. Carlsen 57. Ribe paa Cikoriefabrikken »Sønderjylland« 31. Roskilde ved Havnearbejde 123, paa Cementvarefabrikken 14, hos Entreprenørerne 31. Vejle paa Cementvarefabrikken 14.

Bagere hele Landet 240, i København hos Bagermester v. Hauen 172.

Barnevognsarbejdere paa de københavnske Barnevognsfabrikker 346.

Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere 358.

Bogbindere i København hos Firmaet Egmont H. Petersen 146, 224, hos P. O. Olsen 172, hos N. C. Rom 302, hos E. Sørensen 127. Aalborg hos Ad. Holst 127. Hele Landet 240.

Brolæggere hele Landet 345, i Aarhus 88.

Bødkere hele Landet 15, 397, paa Cementfabrikkerne 358, paa De danske Sukkerfabrikker 358, paa Fabrikken »Fiducia« 358.

Børsteindustriarbejdere hele Landet 346.

Drejere hos Andr. Tuck i Odense 31.

Forgyldere hele Landet 307.

Formere: København hos Burmeister & Wain 169, Kærnemagere hos Burmeister & Wain 137. Holbæk hos A/S Holbæk Jernstøberi 280. Odense hos A/S Grønning's Metalvarefabrik 127, hos A/S H. Rasmussen

280, hos Th. B. Thrige 127. Hele Landet 369.

Forsikringsfunktionærer: Nyborg hos Folkeforsikringsanstalten 302.

Gartnere: København hos Handelsgartnere og Planteskoleejere 6. Efterslet fra Strejken 32.

Glasarbejdere paa Holmegaard Glasværk 358, i Kolding og Odense hos Glasslibemester Th. Petersen 302, 381.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere: Fredericia hos A/S Carl M. Cohrs Sølvvarefabrik 7. Kastrup paa Metalvarefabrikken »Union« 32, 178.

Gørtlere og Metalarbejdere hele Landet 370. Odense hos A/S Grønning's Metalvarefabrik og Th. B. Thrige 127.

Hatte- og Buntmagere: Hattemagere og Hattesyere hele Landet 38, 397. Huesyere og Kasketmagere hele Landet 382. Skodsborg paa A/S Dansk Hattefabrik 382.

Jern- og Metalslibere paa A/S »Raadvaddam« og »Scania Vabis« 78.

Karremagere: København hos Karremagermestrene 373, i Jern- og Metalindustrien 373, paa Nordisk Carosseriindustri 241.

Kedel- og Maskinpassere hele Landet 382. København paa Rejermann's Papfabrik 32.

Keramikere hele Landet 392, 399. København paa Den kgl. Porcellænsfabrik 241, hos A/S Porcellænsfabrikken »Norden« 307.

Kurvemagere: København hos Kurvemagermestrene 382.

Kvindelige Arbejdere: København i en Række Virksomheder 7, paa Dampvaskeriet »Thor« 124, paa Trikotagefabrikkerne 382. Provinserne i forskellige Virksomheder 15, paa Sæbefabrikkerne 8. Aalborg paa Aalborg Margarinefabrik 78. I Jylland paa større Vaskerier og Tøjrensningsanstalter 8. Hele Landet i Jernindustrien 371, i Virksomheder og Industrier udenfor Jernindustrien 372.

Landarbejdere hele Landet 240. Aalborg hos Entreprenørerne Andersen & Cordes 383, Boulstrup og Ørting 105. Marienborg Teglværk 105. Hos A/S Møens Stenminer (Kvinder) 383.

Læder- og Skindarbejdere: København hos A/S Dominion Belting Co. 8. Lyngby hos A/S Dansk Garveri 214. Roskilde paa Chromlæderfabrikken 8. Vordingborg hos P. Knudsen & Søn 8.

Malere hele Landet 393. København hos Malermester Wilket Hansen 32. Hellerup hos Malermester Axel Hast 81.

Mølleriarbejdere hos Handelsmøllerne 169, 400. København hos A/S Møllekompagniet »Cerena« 214.

Papirindustriarbejdere hele Landet 391.

Sadelmagere og Tapetserere hele Landet 383. Sadelmagere hos Provinsmestrene 173. København paa Dansk Lædervarefabrik 81, paa Dansk Carosserifabrik 179. Sorø hos Vognfabrikant Borum 173.

Skibstømrere hele Landet 370.
 Skotøjarbejdere hele Landet 384.
 Forligsmændenes Mæglingsforslag 283.
 Skræddere hele Landet 241, 248, 267.
 I Aarhus hos Firmaet Møller-Petersen 383.
 I Odense hos A/S Skand. Gummikompani 401.

Smede og Maskinarbejdere hele Landet 369, 393. København hos Burmeister & Wain, Grovsmede 164, do. Niterte 268, do. Arbejde i skiftende Hold 302, do. Vinkelsmede 303, i Frihavnen, Kranførere 15. Helsingør paa Skibsværftet 242.

Snedkere hele Landet 400. København, Pianofortearbejdere paa Herman N. Petersens Pianofabrik 78. Helsingør paa Skibsværftet 124. Ringkøbing hos Firmaet N. Charles 127.

Soignerings- Toilet- og Sanitetsarbejdere: Provinserne 184, 248. København hos Barbermestrene 384, paa Badeanstalten »København« 172.

Stenindustriarbejdere hele Landet 385. København hos Stenhuggermestrene 242, hos E. Nielsens mekaniske Stenhuggerier 44, 307, Den danske Marmorforretning i Frihavnen 307, Møller & Handberg 307. Bornholm, Rønne hos Stenhuggermestrene 77, De forenede Granitbrud 105, Værktøjssmede paa Hammerværket 137.

Stukkatorer hele Landet 15. København hos Firmaet Hans Chr. Berg & Flyge 303.

Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdere hele Landet 384. København hos A/S Jensen & Møller 280.

Tekstilarbejdere hele Landet, Forligsmændenes Mæglingsforslag 283, 284. Fredericia hos A/S Fredericia Tekstilfabrik og Silkeborg paa Tekstilfabrikken »Silkeborg« 98, 105.

Tobaksarbejdere hele Landet 374. København hos Firmaet L. Brenø 249.

Træindustriarbejdere hele Landet 240, 248, 391, Forligsmændenes Mæglingsforslag 284.

Typografer hos de københavnske Bogtrykkere 248, 255, 281, hos Bogtrykker Aug. Christensen 179, paa Nationaltrykkeriet 81.

II. Udlandet.

Norge: Meddelelse om danske Organisationers Støtte til Konflikten 8.

Sverige: Overenskomsterne 112.

Tyskland: Kampen om højere Lønninger 154.

Majdemonstrationen.

Opfordring til Deltagelse i Demonstration for 8 Timersdagens Fastsættelse ved Lov 308.

Personalia.

Norge: Ole O. Lians Død 258.

Sverige: Kasserer Eric Langes Død 268.

Prisniveauet og Detailpriser.

Prisniveauet August 1924 47. Do. Februar 1925 250. Detailpriserne Juli 1924 49. Do.

Januar 1925 252. Pristallet i Danmark i Aarene 1913—24 147. Økonomisk Oversigt for 1924 218. Brødpriernes Stigning 90. Prisbevægelsen i Danmark og andre Lande 121.

Politik.

Valg til Landstinget 16. September 55. Til Valg paany 243.

Udlandet.

International Samling 196. Den internationale faglige Central Love 127. Brevveksling angaaende det allrussiske Fagforeningsraads Stilling til Den internationale faglige Central i Amsterdam 152. International faglig Arbejderkvinde-Komité 161, 237. Kommunisterne og Fagbevægelsen 156. Fagforeningsfrihed og Fagforeningsliv, et Overblik 149, 157, 165. En international Oplysningscentral for sociale Spørgsmaal 88.

Amerika: Levnedsmiddelarbejdere i De forenede Stater 237.

Belgien: Spørgsmaal om Grænsestridigheder 106.

England: Jernbanemænd i Storbritannien 237. Organiseringen af de kvindelige Arbejdere i England 152. Minimal løn for engelske Landarbejdere 131. Fagbevægelsen i Irland 148.

Finland: Forfølgelse af Fagforeningerne 81.

Holland: Samlingsbestræbelser i den hollandske Fagbevægelse 155.

Italien: De fascistiske Fagforeningsmetoders Bankerot 131.

Japan: Den japanske Fagbevægelses Vækst 260. Fagbevægelsen i Japan 59.

Kina: Fagforeningsbevægelsen i Kina 208.

Meksiko: Meksikanske Regeringsrepræsentanter hos den faglige Landsorganisation i Tyskland 270.

Rusland: Belejringsstilstand paa Grund af Strejke 108.

Tyskland: Arbejdernes Kamp i Ruhr-Distriktet 22. Kampen om højere Lønninger 154. Tysk Bagerforbund skifter Navn 230. Genoptagelse af Understøttelsesvirksomhed 131. Erfaringer med Bedriftsraad 237.

Østrig: En Storkamp med Kapitalen 112. Koncentration af Fagbevægelsen 188.

Statistik.

Arbejdslønnen i Industrien, Oktober Kvartal 1923 33, Januar Kvartal 1924 201, Juli Kvartal 1924 334.

Voldgift.

Den faste Voldgiftsret.

Loven om Den faste Voldgiftsret, Et Udvalg til Gennemsyn af, 123.

Arbejdsmænd: København: Havnearbejdere ved Losning af S/S »Charlotte«, »Ellen« og »Johanne« (Sag Nr. 802) 170. Do. ved Losning af S/S »Albatros«, »Algave« og »Elbling IV« (Sag Nr. 791) 114. Do. ved Losning af Jordnødder for A/S Dansk Soya-

kagefabrik (Sag Nr. 807) 181. Do. ved Losning af S/S »Nordø«, »Renate« og »Tormilind« (Sag Nr. 819) 228. Jord- og Betonarbejdere hos A/S Københavns Asfaltkompagni (Sag Nr. 817) 214. Kuske hos Gros-serer Abraham Andersen (Sag Nr. 770) 70. Lager- og Pakhusarbejdere hos de køben-havnske Grossister (Sag Nr. 831) 290. Do. hos A/S Galle & Jessen (Sag Nr. 810) 181.

Provinserne: Aalborg: Havnearbejdere ved Losning af S/S »Fred Cleeves« (Sag Nr. 777) 90; do. hos Firmaet Mammen & Drescher (Sag Nr. 832) 330; do. i N. K. Stroybergs Kridtbrud (Sag Nr. 825) 281. Aarhus: Havnearbejdere ved Rutebaadene, Overarbejdet (Sag Nr. 756) 40. Bornholm ved Rahbekkeværket (Sag Nr. 769) 69. Frederikshavn hos C. A. Jørgensen (Sag Nr. 830) 332. Glostrup: Jord- og Betonarbejdere hos Entreprenørerne P. E. Dombrowsky og Bodilsen & Sandager (Sag Nr. 787) 110. Helsingør: Havnearbejdere og Kuske (Sag Nr. 785) 108. Kalundborg hos Entreprenør H. Melchior (Sag Nr. 799) 139; paa A/S »Kattegatværftet« (Sag Nr. 763) 54. Kolding: Havnearbejdere (Sag Nr. 842) 362; do. ved Losning af Melkalk (Sag Nr. 834) 346. Mid-delfart paa A/S Nordisk Kabel- og Traad-fabrikker (Sag Nr. 840) 309. Nykøbing Falster ved et Kloakeringsarbejde (Sag Nr. 790) 113. Nykøbing Mors: Winchmænd ved Losning af M/S Zeemeuw« (Sag Nr. 803) 173. Nørresundby paa Dansk Andels-Cementfabrik (Sag Nr. 782) 92; Havnearbejdere ved Omladning af Trælast fra S/S »Birk« til S/S »Kristiansborg« (Sag Nr. 766) 61. Odense hos Entreprenørerne S. Øst-lund og N. C. Johansen (Sag Nr. 846) 395. Svendborg hos Medlemmer af Svendborg Importørforening (Sag Nr. 799) 132. Hele Landet hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug (Sag Nr. 765) 61.

Bogbindere: København hos Jacob Baden (Sag Nr. 781) 91; hos P. O. Olsen (Sag Nr. 812) 189; hos Egmont H. Petersen (Sag Nr. 821) 271. Aalborg hos A/S Adolph Holst (Sag Nr. 806) 180.

Bryggeriarbejdere hos De fore-nede Bryggerier (Sag Nr. 822) 272.

Elektrikere i Provinserne hos In-stallatørerne (Sag Nr. 784) 93.

Forsikringsfunktionærer i Ny-borg (Sag Nr. 849) 401.

Keramikere paa Den kgl. Porcel-lænsfabrik (Sag Nr. 835) 394.

Landarbejdere hos Proprietær H. V. Larsen, Dalbygaard (Sag Nr. 826) 260; hos Godsejer O. Andersen, Dalumgaard (Sag Nr. 816) 282; hos 7 Sukkerroedyrkere (Sag Nr. 762) 60; hos 11 do. (Sag Nr. 750) 16;

hos Medlemmer af Vestsjælland Sukker-roedyrkerforening (Sag Nr. 828) 332; paa Tappernøje Dampmølle (Sag Nr. 774) 84.

Litografer: København paa A/S Carl Lunds Fabrikker (Sag Nr. 798) 146; hos Carl Stenders Kunstforlag (Sag Nr. 818) 216.

Læder- og Skindarbejdere paa Dansk Garveri, Lyngby (Sag Nr. 820) 238.

Murere og Murarbejdsmænd: København hos Murerestrene Brunø og Vald Nielsen (Sag Nr. 772) 82; hos Murer-mester A. V. Andersen (Sag Nr. 796) 138. Aarhus hos Murermester Bak (Sag Nr. 823) 209. Charlottenlund hos Murermester Bak (Sag Nr. 839) 303.

Sadelmagere og Tapetsere i Sorø hos Charles Borum (Sag Nr. 813) 190.

Skibstømrere hos A/S Burmeister & Wain (Sag Nr. 764) 60.

Skorstensfejere hos A/S Skorstens-fejerlaugets Kedel-, Kanal- og Kakkellovns-kompagni (Sag Nr. 824) 274.

Smede og Maskinarbejdere: København hos A/S Burmeister & Wain (Sag Nr. 757) 45; hos do. Nittere (Sag Nr. 837) 290; do. (Sag Nr. 829) 288. Nakskov paa Skibsværftet (Sag Nr. 848) 339; do. Specialarbejdere paa do. (Sag Nr. 853) 403.

Snedkere i Ringkøbing hos Snedker-mester Charles (Sag Nr. 801) 140. Helsingør paa Jernskibs- og Maskinbyggeriet (Sag Nr. 800) 169.

Telefonfunktionærer: Køben-havn (Sag Nr. 761) 46. Hos Fyns kommunale Telefonselskab (Sag Nr. 760) 45. Hos Jysk Telefon Aktieselskab (Sag Nr. 786) 101.

Tekstilarbejdere: Kolding paa A/S Brdr. Volkerts Fabrikker (Sag Nr. 754) 39. Silkeborg og Fredericia (Sag Nr. 795) 132.

Tobaksarbejdere: København hos Fabrikant C. Holmen (Sag Nr. 767) 69.

Træindustriarbejdere paa Rys-linge Savværk, Fjellerup St. (Sag Nr. 841) 362.

Typografer: København hos Bog-trykker J. Jørgensen (Sag Nr. 833) 332; paa Nationaltrykkeriet (Sag Nr. 788) 110; hos Medlemmer af Københavns Bogtrykkerfor-ening (Sag Nr. 836) 395.

Tømrere i Aarhus (Sag Nr. 771) 70. *Visitationsforholdene* for en Række Fags Medlemmer paa A/S Carl Lunds Fabrikker (Sag Nr. 775) 85.

*

Voldgiftskendelse i Organisa-tionsstriden mellem Dansk Arbejdsmands-forbund og Dansk Kommunalarbejderfor-bund vedrørende Silkeborg og Middelfart 231.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 1 *

KØBENHAVN DEN 5. JULI 1924

* 21 AARGANG

Den internationale faglige Centrals ordinære Kongres i Wien d. 2.—7. Juni 1924.

(1)

I en festlig smykket Sal i Koncert-
haus aabnedes Den internationale fag-
lige Centrals 3die ordinære Kongres
den 2. Juni Kl. 10 Formiddag.

Kongressen bestod af 130 Delegerede
fra følgende 22 Lande: Belgien, Bul-
garien, Danmark, Tyskland, Frankrig,
England, Italien, Jugoslavien, Kanada,
Lettland, Luxemborg, Holland, Østrig,
Polen, Rumænien, Spanien, Sydafrika,
Sverige, Schweiz, Czekoslovakiet, Un-
garn og for første Gang et asiatisk
Land, nemlig Palæstina.

Fra Den internationale faglige Cen-
trals Ledelse var det henstillet til de
forskellige Lande ikke at sende mere
end 10 Delegerede, og denne Henstilling
var i Almindelighed ogsaa fulgt, dog
var der fremmødt 51 Delegerede fra
Østrig.

Fra Danmark var følgende til Stede:
Vilh. Nygaard og Hans Jacobsen (De
samvirkende Fagforbund), Fru Alvilda
Andersen (Kvindeligt Arbejderforbund),
William P. Arup (Dansk Skrædderfor-
bund), Vilh. Christensen (Dansk Smede-
og Maskinarbejderforbund), Chr. Jen-
sen (Tobaksarbejderforbundet), V. S.
Petersen (Træindustriarbejderforbun-
det) og Chr. Sørensen (Dansk Arbejds-
mandsforbund).

Herudover var anmeldt Carl F. Mad-
sen (De samvirkende Fagforbund) og
Martin Petersen (Snedkerforbundet).
Huslejelovens Behandling i Landstinget
forhindrede imidlertid Carl F. Madsen
i at rejse, og Martin Petersen blev lige-
ledes forhindret.

Foruden de Delegerede var et stort
Antal Gæster til Stede, bl. a. Repræsen-
tanter for de internationale faglige Sek-
retariater, Det internationale Arbejds-

bureau i Genève, Den socialistiske Ar-
bejderinternationale, Den internatio-
nale kooperative Alliance, Det inter-
nationale kvindelige Arbejderforbund
og flere andre.

Kongressens Dagsorden var fastsat
saaledes:

1. Præsidentens Aabningstale.
2. Valg af Udvalg til Prøvelse af
Mandat og andre Kommissioner.
3. Bestyrelsens Beretning om Virk-
somheden, Regnskabsaflæggelse og
Revisorernes Beretning.
Indledes af *Joh. Sassenbach*.
4. Ændring af Satuter.
Indledes af *J. W. Brown*.
5. Organisatorisk Forbindelse mellem
I. G. B. og de internationale Fag-
sekretariater.
Indledes af *J. Oudegeest*.
6. Afgørelse af indbragte Andragender.
7. I. G. B's Stilling i den internatio-
nale Arbejderbevægelse.
Indledes af *Th. Leipart*.
8. Den internationale sociale Lov-
givning.
Indledes af *J. Oudegeest*.
9. Den internationale Kamp mod Krig
og Militarisme.
Indledes af *L. Jouhaux*.
10. Den internationale Kamp om 8-
Timersdagen.
 - a) Arbejdsgivernes og Regeringernes
Angreb.
 - b) Arbejderklassens Forsvarsmiddel,
Bedriftsraadsspørgsmaalet indbe-
fattet.
Indledes af *C. Mertens*.
11. Valg.
 - a) Valg af Lande, af hvis Repræsen-
tanter Bestyrelsen bliver sammen-
sat.

- b) Valg af Medlemmer til Bestyrelsen.
- c) Valg af Medlemmer til Bureauet.
- d) Valg af internationale Sekretærer.
- e) Valg af det Land, hvor den næste Kongress skal finde Sted.

Kongressens Forhandlinger aabnedes af *Mertens* (Belgien) med en Velkomst-tale, hvori han resumerede den faglige Bevægelses Udvikling siden Krigens Afslutning. Til at begynde med havde Arbejderne haft gode Vilkaar for at opnaa Resultater, hvilket bl. a. havde givet sig Udslag i Fredstraktatens Anerkendelse af Arbejdernes Fordringer og 8 Timers Dagens Gennemførelse. Allerede i Midten af 1920 kom imidlertid den økonomiske Verdenskrise som en Hvirvelvind over Europa og gav Reaktionen Lejlighed til at vinde Terræn, desværre ogsaa understøttet af Uenighed blandt Arbejderne.

Men ogsaa i denne svære Tid arbejdede vi utrætteligt paa at styrke den internationale Solidaritet. Jeg nævner kun Boycotningen af det reaktionære Ungarn, den russiske Børnehjælp og nu sidst Hjælpen til det tyske Proletariat.

Reaktionen har nu overskredet sit Højdepunkt, og Arbejderne erkender i stigende Grad, at deres Styrke ligger i deres Enhed. For første Gang i Historien har Verdens største Rige en Arbejderregering, og i Danmark har Arbejderne ligeledes taget Styret. Ogsaa Valgene i Frankrig er et glædeligt Vidnesbyrd om Reaktionen's svindende Indflydelse, og i den kommende Tid vil vi høre om nye demokratiske Fremstød.

Men da maa vi ogsaa vide, at det afhænger af vor Enighed og Udholdenhed, om vi naar vort Maal. De sidste Aars Udvikling viser ogsaa, at vi har Ungdommen med i vore Rækker, og den Bevægelse, der har dette, kan være sikker paa Sejren.

Med disse glade Udsigter aabner jeg Kongressen og haaber, at der ud af dens Arbejde vil fremkomme en endnu større Enighed blandt alle Landes Arbejdere, saaledes at endelig den nye Samfundsorden kommer, hvor Fred, Retfærdighed og Godhed hersker.

Da det stærke Bifald efter Talen havde lagt sig, foreslog *Mertens* at vælge Englænderen *Purcell* til Præsident for Kongressen. Dette skete, og *Purcell* tak-

kede i en kort Tale for Valget, hvori han stærkt understregede Nødvendigheden af fortsat Kamp imod Kapitalismen, der er ensbetydende med Krig og Røveri. Vi har det i vor Haand at skabe det Instrument, der skal tilvejebringe den internationale Enighed blandt Arbejderne, hvoraf det afhænger, om vi skal naa vort Maal. Jeg er Optimist, jeg tror paa, at vi vil naa det.

Oudegeest holdt herefter en kort Mindetale over de siden sidste Kongress afdøde Medlemmer af Fagforbundsledelsen og nævnedes her Hanusch, Østrig, Bukseg, Jugoslavien, og Bries, Holland. Taleren beklagede derefter, at Sygdom havde forhindret Hueber, Østrig, og Leipart, Tyskland, og Parlamentsarbejde Carl F. Madsen i at være til Stede.

Der holdtes nu en lang Række Hilsningstaler, nemlig af Franz Danes (Østrigs faglige Landsorganisation), Otto Bauer (Østrigs socialdemokratiske Arbejderparti), Friedrich Adler (Den socialistiske Arbejderinternationale), Karl Renner (Internationale kooperative Alliance), Voogd (Socialistiske Ungdoms-Internationale) og Wiens Borgmester Karl Seitz.

Samtlige Talere bragte Hilsner fra dem, de repræsenterede, og udtalte gode Ønsker for Kongressens Arbejde. Flere af Talerne var inde paa en Omtale af det Attentat, der Aftenen forud var foretaget af en Arbejder imod Østrigs Ministerpræsident Dr. Seipel. Talerne tog stærk Afstand fra det forevode Attentat og hævdede, at i en demokratisk Republik savnede politiske Mord enhver Berettigelse som Kampmiddel.

De fremsatte Udtalelser vandt udelt Tilslutning, og Talerne lønnedes med levende Bifald.

I den Forretningsorden, der derefter vedtoges, var det bestemt, at der til 8 Punkter paa Dagsordenen ved Kongressens Begyndelse skulde nedsættes Kommissioner, til hvilke hvert Land kunde vælge en Repræsentant.

For Danmarks Vedkommende fordeltes Arbejdet saaledes:

Til Kommission:

1. Beretningen og det finansielle Spørgsmaal: Chr. Jensen.
2. Lovændringer: Hans Jacobsen.
3. Organisatorisk Forbindelse mellem

- D. i. f. C. og de internationale Fagsekretariater: Villiam P. Arup.
4. D. i. f. C.s Stilling i den internationale Arbejderbevægelse: Chr. Sørensen.
 5. Den internationale sociale Lovgivning: Vilh. Nygaard.
 6. Den internationale Kamp imod Krig og Militarisme: Vilh. Christensen.
 7. Den internationale Kamp om 8 Timers Dagen: V. S. Petersen.
 8. Valg: Vilh. Nygaard.

Dagsordenens Punkt 3, Bestyrelsens Beretning om Virksomheden, Regnskabsaflæggelse og Revisorernes Beretning indledes af Sekretær *Sassenbach*. Taleren henviste i det store og hele til den foreliggende trykte Beretning omfattende den 2-aarige Periode, men gjorde dog nærmere Rede for den uafsluttede Kamp imod Krig og Militarisme, der var indledet med Kongressen i Haag og siden uafbrudt fortsat, og nu skulde danne et nyt Led i Kæden ved den internationale Anti-Krigsdag i September.

Ligeledes omtalte *Sassenbach* den Beslutning, der, efter Forhandlinger med den internationale faglige Central, var truffen paa den faa Dage forinden Kongressen afholdte internationale faglige Kvindekongressen, der havde bragt en tilfredsstillende Løsning paa Spørgsmaalet om Forholdet til det internationale faglige Kvindeforbund.

Diskussionen om Beretningen kom hovedsagelig til at dreje sig om et muligt Samarbejde med den røde Internationale i Moskva, idet *Bramley* (England) paa den engelske Delegations Vegne foreslog, at Forhandlingerne med Moskva om et nærmere Samarbejde med Sammenslutning som Maal skulde fortsættes. Dette begrundedes navnlig med, at naar den engelske Arbejderregering søgte at faa den politiske Forbindelse i Stand med Rusland, var det en unaturlig Tilstand, at der ingen Forbindelse var mellem de faglige Organisationer.

Det engelske Forslag støttedes af *Edo Fimmen*, men modarbejdedes af *Grassmann* (Tyskland), *Mertens* (Belgien), *Lenoir* (Frankrig) og *Vilh. Nygaard*. Samtlige Modstandere af Forslaget var dog Tilhængere af et Samarbejde med de russiske Fagorganisationer, men

mente ikke, efter alt hvad der var gaaet forud, at det var ønskeligt, at Amsterdam-Internationalen nu skulde være den Organisation, der tog Initiativet. Russerne maatte først ophøre med deres Splittelsesarbejde indenfor vore Organisationer. Forøvrigt stod det de russiske Fagorganisationer frit for til enhver Tid at indmelde sig i Amsterdam-Internationalen, naar de, ligesom alle andre Landsorganisationer, vilde underordne sig vore Love og Kongresbeslutninger.

Spørgsmaalet henvistes til den om Dagsordenens Punkt 3 nedsatte Kommission, og Kongressen vedtog herom følgende Resolution:

Efter at være bleven gjort bekendt med Beretningen om de mellem Forretningsudvalget og de russiske Fagforeningers Centralraad førte Forhandlinger udtaler Kongressen sin Beklagelse af, at de russiske Fagforeninger som Følge af deres Vægning ved at anerkende de af de autoriserede Repræsentanter for de betydeligste Fagforeninger i hele Verden vedtagne Love og Forfatningsbestemmelser for Den internationale faglige Central vedblivende staar udenfor Fagforenings-Internationalen.

Kongressen anbefaler Forretningsudvalget, forsaavidt det er muligt og foreneligt med I. F. C.s Værdighed, at fortsætte sine Bestræbelser for paa Grundlag af Den internationale faglige Central Love og Kongresbeslutninger at opnaa de russiske Fagforeningers Indlemmelse i den internationale Fagbevægelse.

Under Punkt 3 vedtoges endvidere angaaende Finansspørgsmaalet følgende Resolution:

Kongressen vedtager at udsætte Afgørelsen om Oprettelse af et Fond med frivillige Bidrag indtil næste Kongres.

Kongressen vedtager endvidere at fastsætte Kontingentet til 12 holl. Gylden pr. 1000 Medlemmer og Aar. Det forventes, at ogsaa Landene med daarlig Valuta vil betale dette Kontingent.

Saafermt dette skulde være absolut umuligt, maa det paagældende

Land indsende Anmodning desangaaende til Forvaltningsraadet.

I Tilfælde af, at forskellige Lande ikke fuldt ud efterkommer deres finansielle Forpligtelser, bemyndiges Forvaltningsraadet til i Samraad med Landsorganisationerne at sørge for en Ordning af Finansspørgsmaalet.

Til dette Spørgsmaal var den danske Delegations Stilling saaledes, at vi ikke vilde modsætte os den Kontingentforhøjelse, der indeholdes i den vedtagne Beslutning, hvorimod vi modsatte os Oprettelse af frivillige Fonds af enhver Art; de Ydelser, der paalægges Landsorganisationerne, maa være ens for alle og obligatoriske. Dette Standpunkt blev udtalt overfor Kongressen af *Chr. Jensen*, der ogsaa havde hævdet det i Kommissionen.

Angaaende Samarbejdet med den internationale Kvindeorganisation tiltraadte Kongressen følgende paa den forudgaaende Kvindekonference vedtaget Resolution:

Den internationale faglige Kvindekonference, bestaaende af Repræsentanter for de faglige Landsorganisationer og det internationale kvindelige Arbejderforbund, samlet til Møde i Wien den 31. Maj 1924, er bleven gjort bekendt med den af Forretningsudvalget for I. F. C. afgivne Erklæring om, at dette er rede til:

1) Om fornødent hvert andet Aar umiddelbart forinden Afholdelsen af den internationale Fagforeningskongres at afholde en international faglig Kvindekonference.

2) At tage Spørgsmaalet om Nedsættelse af en kvindelig Arbejderkomité, som skal samarbejde med I. F. C., op til Behandling og udarbejde nærmere Regler for et saadant Samarbejde.

3) Paa et senere Tidspunkt at tage Spørgsmaalet om Ansættelse af en særlig kvindelig Sekretær for Propagandaen blandt de kvindelige Arbejdere under Overvejelse.

De Delegerede ved den faglige Kvindekonference har taget de fra de forskellige Lande fremsendte Beretninger til Efterretning og lover at

aflægge Beretning herom for deres Organisationer. De erklærer det for deres Pligt i de respektive Lande at føre en energisk Agitation blandt de kvindelige Arbejdere.

Til Beretningen vedtoges endvidere følgende:

Resolution mod Reaktion og Fascisme.

Den tredje ordinære internationale Fagforeningskongres billiger Bestyrelsens hidtidige Virksomhed med Hensyn til Bekæmpelsen af den internationale Reaktion og henstiller til Bestyrelsen med forøget Styrke at fortsætte sine Bestræbelser i saa Henseende. Alle til Raadighed staaende Midler bør bringes i Anvendelse, for paa afgørende Maade at bryde Reaktionens Lænker og sikre det internationale Proletariats Frihed med Hensyn til den faglige Virksomhed.

Kongressen udtaler sin Sympati og den internationalt organiserede Arbejderklasses ubrydelige Solidaritet med alle Ofre for Reaktionen. Særlig sender den det italienske Proletariat, hvis faglige Virksomhed for Sikringen af passende Løn- og Arbejdsbetingelser underbindes af den fascistiske Reaktion og som lider under Voldsheredømmets Tryk, de broderligste Hilsener fra den samlede internationale Arbejderklasse. De Delegerede bemyndiger Bestyrelsen til i paakommende Tilfælde at komme de italienske Klassefæller til Hjælp med alle til Raadighed staaende Midler og sætte al Kraft ind paa for at forhindre, at Fascismen griber over paa andre Lande.

Fascismen er et af den internationale Kapitals Vaaben, den kan derfor ogsaa kun overvindes gennem en fast og beslutsom Modstand fra de internationalt forenede Arbejderes Side.

(Fortsættes.)

Billedskærer- og Dekorationsbilledhugger Forbundets Kongres i Aalborg 10. og 11. Juni 1924.

Kongressen afholdtes i Forsamlingsbygningen og aabnedes Kl. 10 Form. Formanden for Aalborg Afdeling, M.

Christensen, bød paa Afdelingens Vegne de Delegerede og Gæsterne Velkommen.

Forretningsfører *Knud V. Jensen* aabnede Kongressen. Som Gæster var mødt Forretningsfører *Rude* fra Træarbejdersekretariatet og Redaktør *Bollerup-Madsen*. Fra De samvirkende Fagforbund var modtaget en Skrivelse, hvori det beklagedes, at man paa Grund af Kongressen i Wien ikke kunde sende nogen Repræsentant. Fra Snedkerforbundet forelaa et Telegram med Ønsket om Held og Lykke med Kongressens Arbejde. Ligeledes fra Forbundets tidligere Forretningsfører *E. Otendal*.

Til Dirigenter valgtes *C. Klüwer*, København, og *Chr. Poulsen*, Aalborg.

Til Sekretærer valgtes *E. Hermansen* og *A. Jensen*, København.

Forretningsfører *Rude* bragte en Hilsen fra Træarbejdersekretariatet og udtalte Ønsket om, at Kongressens Arbejde maatte blive til Held og Gavn for Forbundet.

Forretningsfører *Knud V. Jensen* af lagde Beretning om Forbundets Virksomhed i de forløbne 5 Aar, der havde været meget stærkt præget af Efterkrigstid og Nedgangen i Modsætning til den forudliggende Kongressperiode. Der havde været afholdt 6 Hovedbestyrelsesmøder og 52 Forretningsudvalgs-møder.

De vanskelige Tider sporedes i allerhøjeste Grad paa Medlemsantallet, som 1. April 1919 var 240 og nu 1. April 1924 kun er 191. Der havde været en Tilgang paa 218 og en Afgang paa 267 Medlemmer. Disse store Forskydninger var en Følge af den Masseuddannelse af Lærlinge, der havde fundet Sted. I den forløbne Periode var der fra Lærlingeafdelingerne overmeldt 71 udlærte. Af disse var 62 straks blevne ledige og understøttedes med ialt ca. 13.000 Kr.

Forhaabentlig vilde der nu ske en Forbedring i Lærlingeuddannelsen, idet der syntes Mulighed for paa Grundlag af Lærningelovens § 10 i Forstaaelse med Mestre at kunne fastlægge en gunstigere Ordning vedrørende Uddannelse og Læreprovers Aflæggelse.

Kongressen vedtog i Tilslutning her til følgende Resolution:

»Kongressen udtaler sin Tilfredshed med det udførte Arbejde for

Ordning af Lærningeforholdene i vort Fag. Den paalægger Ledelsen at søge Lovgivningsmagtens Bistand til fuld Udnyttelse af Lærningelovens Bestemmelse vedrørende Læreprovers Aflæggelse.«

Dernæst omtaltes Overenskomsterne. Der var afsluttet Overenskomst i hvert af de forløbne 5 Aar, og Linjen, der var fulgt, var væsentlig den samme som i andre Fag. I 1920, 1921 og 1922 var den generelle Ordning bleven fulgt. Efter Omtale af hver af de afsluttede Overenskomster sluttede Forretningsføreren med en udførlig Redegørelse for den nugældende Overenskomst.

De mange Prissvingninger, der havde været i de forløbne Aar, havde jo ogsaa bragt store Svingninger i Lønnen. I 1921 havde det været nødvendigt at lade et Nævn afgøre Minimallønnen, der da fastsattes til 1 Kr. 60 Øre pr. Time.

Med Hensyn til Forbundets Formue oplyste Forretningsføreren, at den i 1919 var ca. 10.800 Kr. for saa i 1922 at dale til ca. 5300 Kr., og endelig er Formuen i 1924 ca. 20.100 Kr.

Arbejdsløsheden havde i den forløbne Periode været overordentlig stor. Man havde været oppe paa 80 pCt. ledige og har for Tiden ca. 25 pCt.

Der var paa alle Maader søgt at hjælpe de Arbejdsløse, bl. a. ogsaa ved Adgang til Dygtiggørelse, og der var afholdt forskellige Kursus paa Teknologisk Institut. Ligeledes havde Forbundet hvert Aar sendt en Elev til Arbejderskolen. Man enedes om at følge samme Linje og vedtog enstemmigt følgende Resolution:

»Kongressen tilkendegiver, at Forbundet i saa vid Udstrækning, som Midler og Forhold tillader, bør yde sin Medvirkning til at dygtiggøre Medlemmerne ved videregaaende Uddannelse.«

Forretningsføreren meddelte derpaa, at Forbundet havde ydet 1000 Kr. i Hjælp til den fornylig afsluttede faglige Kamp i Norge.

Til Slut paapegede Forretningsføreren de Opgaver, som nærmest laa for, dels et nærmere intimt Samarbejde med Træarbejderorganisationerne, især det nærbeslægtede Fag Snedkerne, dels

de Opgaver, foruden de faglige, bl. a. politiske, som vort lille Fag i nøje Kontakt med Landets øvrige Arbejderorganisationer burde tage op. Som Tilkendegivelse af disse Tanker vedtog Kongressen enstemmig følgende Resolution:

»Kongressen beslutter ud fra den Kendsgerning, at det nære Samarbejde mellem Træarbejderfagene saavel det danske, det skandinaviske som det internatioale Samarbejde — er af absolut gavnlige Betydning, at dette Samarbejde bør fortsættes og om muligt gøres endnu intimere med nærstaaende Forbund.«

Som Bilag til Beretningen forelaa en trykt tabellarisk Oversigt, der paa forskellig Maade redegjorde for de skete Bevægelser.

Dirigenten, *C. Klüwer*, rettede en Tak til Forretningsføreren for det store og dygtige Arbejde, han havde udført.

Beretningen godkendtes enstemmigt og uden Diskussion. Ligeledes godkendtes Regskabet enstemmigt.

Derefter vedtoges en hel Del Lovændringer, bl. a. at fejre 1. Maj-Dagen ved hel Fridag, og at det samlede Kontingent til Arbejdsløshedskasse, Forbund og Afdelinger er 3 Kr. 85 Øre pr. Uge med visse Dispensationsregler, som straks tages i Brug, saaledes at Kontingentet foreløbig nedsættes til ialt 3 Kr. 75 Øre pr. Uge.

Til Forretningsfører genvalgtes enstemmigt ved Akklamation Knud V. Jensen.

Til Viceforretningsfører valgtes ligeledes ved Akklamation *C. Klüwer*.

Til Hovedbestyrelsesmedlemmer: *H. C. Andersen*, *E. Hermansen*, *A. Frederiksen*, København, *Chr. Poulsen*, Aalborg, *L. S. Nielsen*, Aarhus, *Jørgen Friederichsen*, Horsens, *K. Grundvald*, Odense.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i Odense.

Efter den første Dags Arbejde afholdtes en festlig Sammenkomst paa Skovbakken.

Arbejdsløhedskassen.

Efter Kongressen afholdtes Delegeretmøde i Arbejdsløhedskassen.

Formanden gav en kort Redegørelse for Kassens Virksomhed i de forløbne

5 Aar og underbyggede denne mundtlige Beretning med en trykt skematisk Oversigt, hvori man af flere Tabeller kunde aflæse den betydelige Bevægelse, der havde fundet Sted bl. a. i Ledigheden.

Det samlede Antal ledige Dage androg over 100.000 eller gennemsnitlig ca. 500 ledige Dage pr. Medlem i Fem-Aaret.

Foruden Kassens egen Formue og tilgaaede Indtægter havde man fra Staten maattet laane 31.000 Kr., hvoraf nu var afdraget 7000 Kr. De skiftende Arbejdsløshedslove og mange Cirkulærer havde øvet stærk Indflydelse paa Understøttelsernes Størrelse og Omfang og foranlediget en meget besværlig og omfangsrig Administration.

Beretning og Regnskab godkendtes enstemmigt.

Under Dagsordenens øvrige Punkter vedtoges en Del Lovændringer. Til Tillidsmænd valgtes de samme som for Forbundet, og til Mødested næste Gang valgtes Odense.

Efter Afslutningstaler af Forretningsføreren og Gæsterne sluttedes med Af-syngelsen af Socialistmarschen.

Lønbewægelser og Konflikter.

Gartnere hos Handelsgartnere og Planteskoleejere.

Efter resultatløse Partsforhandlinger blev der den 4. Marts og den 25. Marts afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen angaaende Overenskomstforholdene mellem Dansk Gartnerforbund og Planteskoleejerne samt Foreningen af arbejdsgivende Handelsgartnere i København og Omegn.

Begge Fællesmøder endte uden Resultat.

Den 29. Marts om Morgenen iværksattes Strejke overfor Medlemmerne af de 2 ovennævnte Arbejdsgiverforeninger.

Et nyt Fællesmøde afholdtes den 20. Maj, hvor man enedes om følgende:

Handelsgartnere.

Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Ar-

bejdsgiverforening, Foreningen af arbejds-givende Handelsgartnere i København og Omegn og Dansk Gartnerforbund er enedes om, under Forbehold af de respektive Organisations Godkendelse, at forlænge Overenskomsten af 3. April 1923 mellem de to sidstnævnte Organisationer til 1. Marts 1925.

Parternes Svar skal foreligge Fredag den 23. ds., og forsaavidt Forslaget tiltrædes, genoptages Arbejdet straks i det Omfang, Virksomhederne har Brug for Arbejdskraft og saaledes, at Virksomhederne fortrinsvis vil antage det Mandskab, de har Brug for, blandt deres tidligere Arbejdere.

Fortrædeligheder af nogen Art i Anledning af Begivenheder under Konflikten maa ikke finde Sted.

Planteskoler.

Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Arbejdsgiverforeningen for Planteskoleejere i Danmark og Dansk Gartnerforbund er enedes om, under Forbehold af de respektive Organisations Godkendelse, at forlænge Overenskomsten af 23. Februar 1922 mellem de to sidstnævnte Organisationer til 1. Marts 1925 med følgende Ændringer:

Lønningerne i § 2 fastsættes til henholdsvis 1 Kr. 5 Øre, 1 Kr. 9 Øre og 1 Kr. 9 Øre.

Parternes Svar skal foreligge Fredag den 23. ds., og forsaavidt Forslaget tiltrædes, genoptages Arbejdet straks i det Omfang, Virksomhederne har Brug for Arbejdskraft og saaledes, at Virksomhederne fortrinsvis vil antage det Mandskab, de har Brug for, blandt deres tidligere Arbejdere.

Fortrædeligheder af nogen Art i Anledning af Begivenheder under Konflikten maa ikke finde Sted.

Overenskomstforslaget blev tiltraadt af begge Parter, hvorefter Arbejdet blev genoptaget den 24. Maj.

Guld- Sølv og Elektropletarbejderne hos A/S Carl M. Cohr Fredericia.

Mandag Morgen den 11. Februar gik Arbejderne paa to af ovennævnte Firmas Værksteder hjem igen, fordi Værkstederne ikke var tilstrækkeligt opvar-

mede, men da de vilde paabegynde Arbejdet om Middagen, blev dette dem nægtet med den Besked, at Arbejdet ikke skulde fortsættes før Tirsdag Middag.

Forbundet klagede over denne uvarslede Lockout, og da Partsforhandlinger ikke bragte Enighed til Veje, afholdtes et Fællesmøde den 23. Maj, og her kom Sagen i Orden paa følgende Maade:

»Samtlige de i Cicolør- og Elektropletværkstedet beskæftigede Arbejdere, der mødte paa Arbejde Mandag Middag den 11. Februar og blev sendt hjem, erholder for Timelønsarbejdernes Vedkommende Timeløn og for Akkordarbejdernes Vedkommende Gennemsnitsfortjenesten for Januar Maaned for 8 Arbejdstimer, nemlig for Mandag Eftermiddag den 11. Februar og for Tirsdag Formiddag den 12. Februar 1924, for saa vidt de ikke allerede maatte have modtaget dette Beløb.

Beløbene udbetales Mandag Morgen den 26. ds. til Tillidsmanden Karl Jensen.«

Kvinder i en Række københavnske Virksomheder.

Medens Kvindeligt Arbejderforbund ved Forhandling med de modstaaende Arbejdsgivere havde opnaaet Enighed om en Række Overenskomster, var dette ikke lykkedes for efterfølgende Virksomheders Vedkommende: Blauenfeldt & Tyede, Nordisk Fjerfabrik, Københavns Fjerrenseri, Det danske Medicinal- og Kemikaliekompagni, Reiermanns Papfabrik, Falkonergaardens Fabrikker, A/S Schønning & Arvé samt Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikker.

Forbundet anmodede derfor om at faa optaget nye Forhandlinger under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, og ved Fællesmøder, der afholdtes den 14., 19. og 30. Maj, forhandlede der om Vilkaarene for Fornyeelse af de paagældende Overenskomster.

Paa Mødet den 30. Maj opnaaedes der Enighed om samtlige Overenskomsters Indhold, saaledes at disse forlænges 1 Aar fra deres Udløbstid. Ugelønningerne fastsattes til Kr. 32,25, Kr. 33,50 og Kr. 33,75.

Samtlige Lønninger underkastes en Regulering i August 1924, idet Lønningerne forhøjes eller nedsættes med 1 pCt. for hver Procent, som Pristallet i August er højere eller lavere end Pristallet i Februar 1924.

Kvinder hos Foreningen af større Vaskerier og Tøjrensningsanstalter i Jylland.

Ved et Fællesmøde den 14. Maj forhandlede der om Vilkaarene for Fornyelse af Overenskomsten mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Foreningen af større Vaskerier og Tøjrensningsanstalter i Jylland, uden at der opnaaedes Enighed herom.

Derefter afgav Forbundet Strejkevarsler overfor Foreningens Medlemmer, og Strejken skulde iværksættes den 29. Maj ved normal Arbejdstids Ophør. Imidlertid blev der aftalt et nyt Fællesmøde til den 30. Maj, og den varslede Strejke udsattes. Paa dette Møde lykkedes det at naa til Enighed om en ny Overenskomst, hvorefter Time-lønnen for Mærkersker, Vaskekoner og Strygersker fastsættes til 68 Øre, for Garderobestrygersker til 71 Øre.

Samtlige Lønninger underkastes en Regulering i August 1924, saaledes at Lønningerne forhøjes eller nedsættes med 1 pCt. for hver Procent, som Pristallet i August er højere eller lavere end Pristallet i Februar 1924.

Kvinder paa Sæbefabrikker i Provinsen.

Under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne forhandlede der paa Fællesmøder den 14. og 20. Maj om Vilkaarene for Fornyelse af de udløbne Overenskomster mellem Kvindeligt Arbejderforbund og følgende Sæbefabrikker: A/S Warming & Petersen, Vejle; A/S N. N. Blumensaadts Fabrikker, Odense; Firmaet Kaalund & Becker, A/S C. Rafns Fabrikker og Firmaet M. Kragelunds Fabrikker, alle i Aalborg.

Det lykkedes ikke at naa til Enighed, hvorefter Forbundet varslede Strejke overfor samtlige Virksomheder.

Der afholdtes derefter et nyt Fællesmøde den 30. Maj, hvor der opnaaedes Enighed om nye Overenskomster for samtlige Virksomheder. Medens Ka-

renstiden for nyantagne Arbejdersker hidtil var stærkt varierende for de forskellige Virksomheder, blev den nu den samme. Lønningerne, der for Slutlønningernes Vedkommende havde varieret fra Kr. 25,98 til Kr. 27,72, ansattes nu for samtlige Virksomheder til Kr. 30,00 for Arbejdersker over 18 Aar. (For en enkelt Gruppe til Kr. 31,00.)

Samtlige Lønninger underkastes en Regulering i August 1924, saaledes at Lønningerne forhøjes eller nedsættes med 1 pCt. for hver Procent, som Pristallet i August er højere eller lavere end Pristallet i Februar 1924.

Læder- og Skindarbejderne hos forskellige Firmaer.

Den 12. Maj afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Foreningen af danske Læderfabrikanter angaaende Overarbejdsvægringer hos Firmaerne P. Knudsen & Søn, Vordingborg, og A/S Dominion Belting Co., samt en Klage fra Dansk Læder- og Skindarbejderforbund over, at Chromlæderfabrikken i Roskilde ikke vil betale Overarbejde i Henhold til Overenskomsten.

De forskellige Uoverensstemmelser henvistes til nærmere Behandling mellem Organisationerne, men saafremt Enighed ikke opnaaedes, forbeholdt begge Parter sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret, og Mødet betragtedes som forberedende herfor.

Udlandet.

Konflikten i Norge.

I Cirkulære Nr. 14/1924 blev der givet Organisationerne Meddelelse om Størrelsen af de Tilskud og Laan, der er ydet af danske til norske Fagorganisationer under Konflikten.

Efter Udsendelsen af dette Cirkulære har vi modtaget Meddelelse om, at der, foruden de paa Fortegnelsen opførte Bidrag, er ydet af Murarbejdsmandenes Fagforening i København 2000 Kr. og af Forgyldeernes Forbund 1100 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Norre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 2 *

KØBENHAVN DEN 12. JULI 1924

* 21 AARGANG

Den internationale faglige Centrals ordinære Kongres
i Wien d. 2.—7. Juni 1924.

(II)

Dagsordenens Punkt 4, Ændring af Statuter, indledes af Sekretær I. W. Brown og Sagen gik derefter til Behandling i den nedsatte Kommission, hvor der opnaedes Enighed om en stor Del Ændringer. I det efterfølgende gøres Rede for de vigtigste af disse:

Til »Formaalet« føjedes bl. a. følgende: »Fremme af de internationale Fagsekretariater, der staar paa Den internationale faglige Centrals Grundlag«.

»Fremme af Bestræbelserne for Arbejderoplysning.«

Angaaende den fremtidige Ledelse vedtoges følgende:

Ledelsen bestaar af en *Bestyrelse* og et *Forvaltningsraad*.

Bestyrelsen bestaar af 1 Formand, 3 Viceformænd og de tre Sekretærer.

Forvaltningsraadet bestaar af Bestyrelsesmedlemmerne og en Repræsentant for følgende Landgrupper:

1. Storbritannien og Irland.
2. Frankrig.
3. Belgien, Holland og Luxemborg.
4. Italien.
5. Spanien og Portugal.
6. Østrig og Schweiz.
7. Tyskland.
8. Czekoslovakiet og Jugoslavien.
9. De skandinaviske Lande.
10. Ungarn, Grækenland, Rumænien og andre Balkanlande.
11. Polen, Lettland, Lithauen og Estland.
12. Rusland.
13. Nordamerika.
14. Latinsk Amerika.
15. Afrika.
16. Australien.
17. Asien.

For Landgrupperne 12—17 skal der dog, indtil anden Beslutning tages, ikke vælges Repræsentanter til Forvaltningsraadet.

Forvaltningsraadet tiltrædes endvidere af 3 Medlemmer, valgte af de internationale Fagsekretariater.

For hvert Medlem af Bestyrelsen (Sekretærerne undtaget) og Forvaltningsraadet vælges en Stedfortræder.

Det vedtoges, at der skal vælges en Revisionskommission paa 3 Medlemmer, der skal foretage en aarlig Revision af Den internationale faglige Centrals Bøger og Bilag. Resultatet af denne skal Kommissionen forelægge Forvaltningsraadet, og Bestyrelsen skal tilstille de tilsluttede Landsorganisationer Beretning herom.

Angaaende Kongressernes Afholdelse vedtoges det, at disse kun afholdes ordinært hvert 3die Aar (tidligere hvert 2det), og Bestemmelsen om, at hvert Land kan sende en Delegeret paa Bekostning af Den internationale faglige Central, udgik.

Stemmeretten paa Kongressen undergik en stor Forandring. Tidligere var det saaledes, at hver Landsorganisation havde 1 Stemme for indtil 250.000 Medlemmer, fra 250.001 til 500.000 2 Stemmer, fra 500.001 til 1 Million 3 Stemmer og videre 1 Stemme for hver paa-begyndte 500.000 Medlemmer.

De nye Lovbestemmelser herom er saaledes: Hver Landsorganisation har mindst 1 Stemme, med fulde 100.000 Medlemmer 2 Stemmer, med fulde 150.000 Medlemmer 3 Stemmer og med fulde 200.000 Medlemmer 4 Stemmer. Herudover indtil 1 Million Medlemmer 1 Stemme for hver 200.000 Medlemmer,

indtil 5 Millioner Medlemmer 1 Stemme for hver 500.000 Medlemmer og over 5 Millioner Medlemmer yderligere 1 Stemme for hver Million Medlemmer. Brøkdele tages ikke i Betragtning.

Ved denne Lovændring faar Danmark saaledes 4 Stemmer (tidligere 1), og de smaa Lande faar i det hele en betydelig større Indflydelse end tidligere.

Kontingentet blev som nævnt under Punkt 3, 12 hollandske Gylden pr. Aar pr. 1000 Medlemmer. Efter den nuværende Kurs paa hollandske Gylden betyder dette en Forhøjelse paa ca. 50 pCt.

Vi finder Anledning til at nævne et Par af de stillede Forslag, der ikke blev vedtaget. Et, der var stillet af Englænderne, gik ud paa, at der kun skulde være en virkelig Generalsekretær, der skulde anvende al sin Tid til Arbejdet paa Kontoret. Generalsekretæren skulde dog have 1 eller flere Hjælpesekretærer, men disse skulde vælges af Bestyrelsen. Forslaget motiveredes med det uheldige i, at flere Sekretærer, for Tiden 3, hver for sig kunde optræde fuldt selvstændige og derved komme til at indtage afvigende Standpunkter i vigtige principielle Spørgsmaal, hvilket var sket.

Af rent praktiske Grunde forkastede Kommissionen dog Forslaget med 11 Stemmer imod 2, England og Sverige.

Et andet af Schweiz stillet Forslag, der gik ud paa, at der under visse Forhold (f. Eks. naar der i et Land bestaar nationalt adskilte Landsorganisationer med samme faglige Grundsætninger) skulde kunne optages 2 af disse i Den internationale faglige Central, blev taget tilbage, da Repræsentanten for Schweiz kunde indse, at Forslaget ellers vilde blive forkastet.

Foruden de her nævnte Forslag var der en Mængde andre, der dels vedtoges, forkastedes eller toges tilbage, men da disse ikke var af større Rækkevidde, kan vi undlade at komme nærmere ind derpaa.

Dagsordenens Punkt 5: Organisatorisk Forbindelse mellem Den internationale faglige Central og de internationale Fagsekretariater.

Paa Kongressens Bord forelaa en udførlig maskinskrevet Fremstilling af Sagen, og efter at *Oudegeest* havde

knyttet nogle korte Bemærkninger hertil, henvistes Spørgsmaalet til den nedsatte Kommission.

Forinden Kongressens Aabning var der den 31. Maj og 1. Juni afholdt en Konference mellem Hovedbestyrelsen og Repræsentanter for 20 af de internationale Fagsekretariater. Efter en meget indgaaende Diskussion, hvori navnlig Forholdet angaaende Optagelse i Sekretariaterne af Organisationer, der er tilsluttede Moskva-Internationalen, var i Forgrunden, vedtoges følgende:

I. F. C. og Fagsekretariaterne.

Konferencen af Repræsentanter for de internationale Fagsekretariater den 31. Maj og 1. Juni 1924 erklærer, at kun Den internationale faglige Central i Amsterdam anerkendes som den eneste kompetente Fagforerings-Internationale for alle Fagforeninger.

De paa Konferencen mellem Bestyrelsen for I. F. C. og de internationale Fagsekretariater den 9. og 10. November 1923 fattede Beslutninger anerkendes som organisatoriske Retningslinier.

Skulde internationale Fagsekretariater staa overfor Nødvendigheden af at fravige fra disse Regler, saa anmodes de om, forinden at sætte sig i Forbindelse med Bestyrelsen for I. F. C. eller i det mindste med en Konference mellem I. F. C.s Forretningsudvalg*) og de tre Repræsentanter for de internationale Fagsekretariater i I. F. C.s Bestyrelse.

Erklæring.

Repræsentanterne for de internationale Fagsekretariater erklærer, at de anser Samarbejdet med Den internationale faglige Central for nødvendigt og derfor i Overensstemmelse med Punkt 4 i Retningslinierne for de internationale Fagsekretariaters Virksomhed tiltræder den følgende Passus: »Skulde internationale Fagsekretariater staa overfor Nødvendigheden af at fravige fra disse Regler, saa anmodes de om forinden at sætte sig i Forbindelse med Bestyrelsen for I. F. C. eller i

*) I de nye Love betegnes Hovedbestyrelsen som »Forvaltningsraadet« og Forretningsudvalget som »Bestyrelsen«.

det mindste med en Konference mellem I. F. C.s Forretningsudvalg og de tre Repræsentanter for de internationale Fagsekretariater i I. F. C.s Bestyrelse.« (Nævnte Passus er saalydende: De internationale Fagsekretariater forpligter sig til ikke at fatte bindende Besultninger i Spørgsmaal, som gaar ud over de særlige Faginteressers Ramme, samt om særlige Spørgsmaal, som ogsaa berører andre Fagorganisationers Interesser, uden først at have raadført sig med Hovedbestyrelsen eller i det mindste med Forretningsudvalget for I. F. C.).

Det i ovenstaaende Resolution omtalte den 9. og 10. November 1923 afholdte Mødes Beslutning er saalydende:

1. De internationale Fagsekretærer tager Del i de internationale Fagkongresser som Gæster, de kan deltage i Debatterne med raadgivende Stemme.
2. Hvert andet Aar afholder det internationale Fagforbunds Bureau en 2 Dages Konference med de internationale Fagsekretærer. Konferencen finder Sted for Afholdelsen af det internationale Fagforbunds Kongres, som afholdes hvert andet Aar. Konferencen vil hovedsagelig raadslaa om følgende Emner:
 - a) Paa hvilken Maade kan Forbindelsen med det internationale Fagforbund gores stærkere, og hvilke Forandringer er der at foretage i Sammenhæng med den industrielle Udvikling i de forskellige Lande eller af andre Grunde, med Hensyn til de organisatoriske Forhold.
 - b) Gennemførelsen af det internationale Fagforbunds Kongresbeslutninger.
 - c) Paa hvilken Maade det internationale Fagsekretariats Presse kan forbedres eller udbygges ved det internationale Fagforbunds Medvirkning. Vanskeligheder, der opstaar i Perioden mellem de to Konferencer, skal ordnes af Bestyrelsen for det internationale Fagforbund.
3. Konferencen vælger en Kommission, der er sammensat af 3 Re-

præsentanter for det internationale Fagsekretariat. Disse 3 Medlemmer repræsenterer det internationale Fagsekretariat i det internationale Fagforbunds Bestyrelse. De deltager i Forhandlingerne som stemmeberettigede.

4. Det internationale Fagsekretariat forpligter sig til ikke at tage gyldige Beslutninger i almindelige Spørgsmaal, der ligger udenfor de særlige Faginteressers Omraade, saa vel som i specielle Spørgsmaal, der angaar andre Fagorganisationers Interesser, uden forudgaaende Raadslagning med Bestyrelsen for det internationale Fagforbund eller i det mindste med det internationale Fagforbunds Bureau.

5. Som Grundsætning gælder, at kun saadanne Organisationer kan tilhøre et internationalt Fagsekretariat:

- a) der er tilsluttet deres Landscentral, der igen er tilsluttet det internationale Fagforbund;
- b) der paa ingen Maade er tilsluttet en anden Internationale (f. Eks. det norske Fagforbunds Organisationer, der ikke tilhører nogen af de bestaaende Internationaler);
- c) der tilhører en Landscentral, der ikke er tilsluttet det internationale Fagforbund, dog under Forudsætning af, at denne ikke fører Kamp mod det internationale Fagforbund (f. Eks. Organisationer, der er tilsluttet »American Federation of Labor«);
- d) som ikke er tilsluttet deres Landscentral, der paa sin Side tilhører en Fagforenings-Internationale, der staar i Modsætning til Internationaler Gewerkschaftsbund.

(Stk. 1 til 4 blev efter en kort Omtale tiltraadt, derimod førte Stk. 5 til en længere Diskussion; ved Afstemning ved Navneopraab erklærede 14 af Sekretariatets Repræsentanter sig for de i Stk. 5 opstillede Betingelser, medens 6 stemte imod.

Denne Afstemning kan kun betragtes som foreløbig, den egentlige Afgørelse vil blive truffet paa det internationale Fagforbunds Kongres næste Aar og Fagsekretariatets dermed regelmæssig forbundne Konfe-

rence. Indtil da har Fagsekretariatets Ledelse Lejlighed til at tage Stilling til Forslaget fra det internationale Fagforbund.)

Mandag Aften den 2. Juni fandt der et nyt Møde Sted mellem Bestyrelsen og de faglige Sekretariater, og her var 15 Sekretariater repræsenterede.

Til Behandling var Valg af 3 Repræsentanter og Stedfortrædere til Den internationale faglige Centrals Bestyrelse. Debatten viste den enstemmige Opfattelse, at de, der valgtes, ikke skulde varetage de enkelte Sekretariaters Interesser, men samtliges Interesser.

Følgende valgtes: Fimmen (Transportarbejder), Smit (Privatfunktionær) og Cook (Bjergarbejder), og som Stedfortrædere: Maier (Postfunktionær), Dissmann (Metalarbejder) og Brey (Fabrikarbejder).

Det blev endnu en Gang udtrykkelig betonet, at Konferencerne kun skulde foretage forberedende Arbejder, hvorimod de definitive Beslutninger maatte træffes af Den internationale faglige Centrals Kongresser.

Kongressen gav sin Tilslutning til de ovenanførte Beslutninger efter Indstilling af Kommissionen.

Dagsordenens Punkt 7: Den internationale faglige Centrals Stilling i den internationale Arbejderbevægelse, skulde have været indledet af *Th. Leipart*, der imidlertid, som meddelt, var forhindret paa Grund af Sygdom. Der forelaa en af *Th. Leipart* udarbejdet, trykt Afhandling om Emnet, der straks henvises til Behandling i den nedsatte Kommission.

Beretningen fra Kommissionen afgaves af *Grassmann* (Tyskland), der udtalte, at Fagorganisationerne maatte være fyldte af den socialistiske Aand, og at det Maal, der endeligt skulde tilstræbes, var det, der videnskabeligt var grundlagt af Karl Marx. Dog maatte Fagorganisationerne bevare sin Uafhængighed af alle politiske Partier. De kan ikke gaa i Tjeneste hos noget politisk Parti. Her er vi i Modstrid med Kommunisterne, der ikke anerkender Fagorganisationernes Suverænitet.

Taleren anbefalede den udarbejdede Resolution, der kort kunde sammenfattes saaledes: Ingen store Ord og Teater-

gestus, ingen Foregøgling af, hverken i Øjeblikket eller i nærmeste Fremtid, at kunne fremskaffe det Umulige. Indstilling paa at erobre det, der stadig er muligt, under Hensyntagen til vort endelige Maal.

Resolutionen, der vedtoges enstemmigt, har følgende Ordlyd:

1) Fagforenings-Internationalens Stilling i den internationale Arbejderbevægelse betinges af de tilsluttede Landsorganisationers principielle og taktiske Holdning.

2) Fagforeningernes fælles Maal er Forbedringen af Arbejderklassens økonomiske og sociale Stilling gennem organiseret Selvhjælp. Statlige sociale Reformer og Arbejder-Beskyttelseslove er egnede til at supplere Fagforeningernes Virksomhed, til at befæste deres Fremskridt og lette deres Kamp for Ophævelsen af Lønslaveriet og Kapitalismen.

3) Ved Siden af Kampen for Højnelsen af den økonomiske og sociale Stilling og for Virkeliggørelsen af Medbestemmelsesretten i Samfundsøkonomien maa Arbejderne ogsaa tilkæmpe sig den politiske Frihed og uindskrænket Indflydelse i Statslivet. Forelsen af den politiske Kamp er en Opgave, der paahviler de politiske Arbejderpartier.

4) Som Arbejdernes økonomiske Interesserepræsentationer bør dog Fagforeningerne, for saavidt Gennemførelsen af de indenfor deres Virksomhedsomraade liggende Opgaver fordrer det, ligeledes indvirke paa Statens Politik paa samme Maade, som Arbejdsgiverforeningerne gør det. De træder dog dermed ikke i et politisk Partis Tjeneste og kan ikke gøre deres Virksomhed afhængig af noget politisk Parti. Fagbevægelsen maa være uafhængig. Af alle politiske Partier har imidlertid hidtil kun de selvstændige Arbejderpartier, som bekender sig til det politiske Demokrati og Socialismen, energisk understøttet Fagforeningernes Fordringer i Parlamenterne. Derfor staar de socialdemokratiske Partier Fagforeningerne nærmest.

5) De kommunistiske Partier tilstræber Herredømmet over Fagfor-

eningerne. De vil i Henhold til den kommunistiske Internationales Diktat tilrive sig Ledelsen af Fagforeningerne for at benytte de organiserede Arbejdermasser for Partiformaal. De staar afvisende overfor Arbejdernes faglige Kamp, nedsætter Fagbevægelsen og skyr intet Middel i deres Bekæmpelse af Fagbevægelsen. Den i talrige Lande indtraadte Splittelse af Arbejderbevægelsen og den heraf resulterende Styrkelse af den økonomiske og politiske Reaktion er hovedsagelig deres Værk. Den kommunistiske Internationale har oprettet den Røde Fagforenings Internationale for at bekæmpe og tilintetgøre I. F. C.

6) Fagbevægelsen er i alle Lande tvungen til at træffe forebyggende Forholdsregler herimod. Den maa sætte sig til Modværge for at forhindre, at Fagforeningerne ødelægges gennem den kommunistiske Celledannelsesmetode og Spaltningsforsøgene fra Kommunisterne eller andre politiske Partiers Side og Arbejderklassen derigennem berøves sine bedste Vaaben i Kampen mod Reaktionen og Kapitalismen.

7) Den internationale faglige Central har sideordnet med at støtte Fagbevægelsen i Almindelighed den Opgave at understøtte Fagforeningerne i de enkelte Lande i Efterkommelsen af ovenstaaende Grundsatninger. Den skal vaage over og holde i Live den Aand, som bunder i de fælles Interesser, og virke for Gennemførelsen af ensartede ledende Tanker i den almindelige Fagforeningspolitik. Dens særlige Pligt er at virke for Arbejderklassens Enighed i hele Verden.

(Fortsættes.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Chauffører ved Vare- og Lastautomobilkørsel i København.

I Henhold til den Vedtagelse, der blev truffet paa Mødet mellem Hovedorganisationernes Forretningsudvalg og senere Forhandlinger mellem Dansk Arbejds-

mandsforbund og Arbejdsgiverforeningen, optoges der den 13. Maj Forhandling om ca. 30 forskellige Chauffør-overenskomster for Vare- og Lastvognskørsel i København og blandt disse en i 1920 oprettet saakaldet Standard-Overenskomst, der i de forløbne Aar var tiltraadt af en Del forskellige Virksomheder.

Forhandlingerne kom til at dreje sig om denne Standard-Overenskomst med det Formaal at faa den til at gælde for alle Organisationer og Virksomheder, der beskæftiger Vare- og Lastvognschauffører, og dette lykkedes efter en Forhandling, der strakte sig over ca. 22 Timer.

Overenskomstens Ikrafttræden blev gjort afhængig af, at der opnaaedes Enighed ved nogle lokale Forhandlinger, der skulde optages med Kalk- og Teglværksforeningen, Københavns Vognmandsforening og Kulfirmaerne angaaende Af- og Paalæsning. Endvidere skulde Overenskomsten sanktioneres af Organisationernes Medlemmer. Svaret skulde afgives senest 27. Maj, og forsaa vidt Overenskomsten vedtoges, skulde Lønningerne træde i Kraft fra Fredag den 23. Maj.

Overenskomsten vedtoges og er herefter gældende. Dens Omraade er fastslaaet til at omfatte københavnske Chauffører, beskæftiget hos saavel nuværende som tilkommende Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening.

Overenskomstens vigtigste Bestemmelser er: Arbejdstiden er 8 Timer daglig og lægges mellem 6 Morgen og 5 Eftem. med højst 1½ Times Spisetid. Hvor der hidtil er arbejdet efter Kl. 5, kan Arbejdstiden fremdeles forskydes, men dog ikke udover Kl. 6 Aften.

Ugelønnen, der tidligere var Kr. 62,64 for Industrien og Kr. 64,29 for de øvrige, fastsattes til Kr. 66,00 og saaledes, at bestaaende højere Ugelønninger ikke kan forringes som Følge af Overenskomsten. Samtlige Lønninger reguleres i August i Henhold til Pristallet.

Overtidsbetalingen fastsattes til Kr. 1,65 for den første Time, Kr. 1,85 for den anden og Kr. 1,95 for den tredje Time. Herudover indtil Kl. 6 Morgen samt paa Son- og Helligdage Kr. 2,30 pr. Time. Mellem 6 Morgen og den normale Arbejdstids Begyndelse Kr. 1,95

pr. Time. Der indførtes en Bestemmelse om Udbringelse af Varer over en bestemt Vægt og nærmere fastsat Afstand, og hvortil der ikke ydes Chaufførerne Medhjælp, men betales med 5 Øre pr. Kolli.

Chaufførerne faar udleveret Skindtøj eller som Erstatning herfor 36 Kr. Kvartalet.

Ferie, Tærepenge og Understøttelse i Sygdoms- og Ulykkestilfælde ydes i samme Omfang som hidtil.

Der er en gensidig Opsigelsesfrist af af en Uge; hos Vognmændene dog kun 3 Dage.

Standard-Overenskomsten er gældende til 1. April 1925.

Arbejds mænd paa Cementvarefabrikkerne.

Angaaende Overenskomstforholdene paa Cementvarefabrikkerne i Faaborg, Svendborg og Vejle afholdtes et Fællesmøde den 3. Maj, hvor man enedes om følgende:

For Vejle og Faaborgs Vedkommende er der under Forbehold af de respektive Organisationers og Hovedorganisationers Sanktion Enighed om Akkordsatserne.

For Svendborg Tagpap- og Cementvarefabriks Vedkommende optages der en af de første Dage i den kommende Uge en Forhandling angaaende Akkordpriser.

For Vejle, Faaborg og Svendborgs Vedkommende er der Uenighed om Timeløn og almindelige Bestemmelser.

Den til Ikrafttræden den 5. ds. overfor Vejle og Svendborg varslede Strejke udsættes til Ikrafttræden den 9. ds. ved normal Arbejdstids Ophør.

De lokale Forhandlinger i Svendborg førte imidlertid ikke til noget Resultat, hvorfor Sagen paany behandledes i Arbejdsgiverforeningen den 15. Maj.

Her enedes man med Hensyn til Overenskomstforholdet mellem Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening (Vejle) og Svendborg Tagpap- og Cementvarefabrik paa den ene Side og Dansk Arbejdsmandsforbund paa den anden Side om følgende:

Der optages den 19. ds. en lokal Forhandling angaaende Akkordpriser for Svendborg Tagpap- og Cementvarefabrik.

Under Forudsætning af, at der opnaas Enighed angaaende ovennævnte, fastsættes Timelønnen for de to Overenskomsters Vedkommende til 113 Øre.

Augustregulering i Henhold til 12. Marts 1924.

De nye Overenskomster træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken der opnaas Enighed, og gælder, indtil de med 3 Maaneders Varsel af en af Parterne opsiges til Ophør en 1. April.

Ovenstaaende Overenskomst er afsluttet under Forbehold af de respektive Organisationers Sanktion. Den varslede Strejke udsættes og kan, hvis der ikke opnaas Enighed, iværksættes med 24 Timers Varsel.

Ved de nye lokale Forhandlinger i Svendborg opnaaedes Enighed mellem Parterne, og de nye Overenskomster er derefter traadt i Kraft.

Jord- & Betonarbejdere hos Entreprenører i Aarhus.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 15. Maj enedes man om et Overenskomstforslag, der indeholder forskellige Ændringer til den bestaaende Prisliste, samt et Tillæg paa 2 pCt. til Akkordsatserne. Timelønnen fastsættes til 114 Øre.

Endvidere indeholder Forslaget den almindelige Augustreguleringsbestemmelse.

Angaaende Brolægningarbejdet vedtoges følgende:

»Der optoges senest 8 Dage efter denne Overenskomsts Vedtagelse en Forhandling angaaende Akkordsatser ved Brolægningarbejde. Forsaa vidt disse Forhandlinger ikke senest 1 Maaned derefter er ført til Ende, er begge Parter frit stillede, dog saaledes at der kun kan varsles Arbejdsstandsning overfor Brolægningarbejder i Aarhus.«

Begge Parter har senere tiltraadt Overenskomsten.

Arbejds mænd hos Entreprenørfirmaet Petri & Haugsted.

I Skrivelse af 13. Maj klagede Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Entreprenørfirmaet Petri & Haugsted, der havde et Jordarbejde ved den midtsjællandske Jernbane i Entreprise, havde afskediget samtlige Arbejdere,

ca. 40 Mand, efter at disse havde krævet Akkord paa et Stykke Arbejde.

Denne Sag kom til Behandling paa et Fællesmøde den 6. Juni, uden at der naaedes til Enighed om Sagens Løsning. Forbundet bebudede derefter eventuelt at ville indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret for uvarslet Lockout.

Arbejdsmænd paa Dansk Soyakagefabrik.

Ved et Fællesmøde den 3. Juni forhandlede der, under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om en af Arbejdsgiverforeningen fremsat Klage gaaende ud paa, at Arbejderne paa Dansk Soyakagefabriks Etagepresseanlæg havde nedsat deres Arbejdspræstation, der efter Arbejdsgiverforeningens Mening var et Brud paa den bestaaende Overenskomst.

Fra Fagforeningens Side blev denne Paastand bestridt, og Mødet endte uden Resultat.

Arbejdsgiverforeningen har senere indbragt Klage til Den faste Voldgiftsret.

Bødkere hele Landet.

Ved Forhandlinger, der var ført mellem Bødkerforbundet og Bødkerlauget i København samt Centralforeningen af Bødkermestre i Provinserne var man naaet til Enighed om Vilkaarene for Fornyelse af den udlobne Overenskomst, naar undtages Timelønningerne og enkelt Akkordsatser.

Efter at Forbundet havde varslet Strejke til den 10. Maj, afholdtes der, under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, et Fællesmøde den 8. Maj.

Paa dette Møde opnaaedes der Enighed om en Ordning af de resterende Uoverensstemmelser, hvorefter Overenskomsten forlængedes, til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. Maj.

Kvinder i forskellige Virksomheder i Provinsen.

Ved et Fællesmøde den 14. Maj forhandlede der, under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, angaaende Overenskomstforholdet mellem Kvindeligt Arbejderforbund og følgende Virksomheder i Provinsen: Holmegaards Glasværk, Regnfrakke-

fabrikken »Norden«, Odense, Slagelse Sækkelager, Knapfabrikken »Haima«, Roskilde, Limfabrikken »Limfjorden« og Emballagefabrikken i Nibe.

Det lykkedes at opnaa Enighed om samtlige foreliggende Overenskomstforhold, saaledes at Overenskomsterne forlængedes et Aar fra deres Udløbstid med de Forhøjelser af Lønningerne, hvorom der var Enighed paa Mødet.

Alle Lønninger underkastes en Regulering i August 1924 i Henhold til det da foreliggende Pristal.

Smede- og Maskinarbejdere (Kranførere) i Frihavnen.

Angaaende Overenskomstforholdet for de af Smede- og Maskinarbejderforbundets som Kranførere, Lokomotivførere samt Smede og Maskinarbejdere beskæftigede Medlemmer hos Københavns Frihavns-Aktieselskab havde der forgæves været ført Partsforhandlinger.

Under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne genoptoges Forhandlingerne paa et Fællesmøde den 25. April. Mødet endte uden Resultat, hvorefter Forbundet fremsendte Strejkevarsler, saaledes at Strejke kunde iværksættes den 14. Maj ved normal Arbejdstids Ophør. Imidlertid afholdtes et nyt Fællesmøde den 10. Maj, hvor der opnaaedes Enighed om et Forslag til Overenskomst, der ved en foretagen Afstemning tiltraadtes af Arbejderne. Den varslede Strejke aflystes derefter.

Ved den nye Overenskomst opnaaedes en Forbedring af Timelønnen paa 5 à 6 Øre for alle Arbejdere, og for Arbejdere med mindst 5 Aars Anciennitet gives et yderligere Tillæg. Overarbejdsbetalingen, der hidtil havde bestaaet i et Tillæg til Timelønnen paa 77 Øre, fastsattes til 265 Øre pr. Time. Ved Skiftarbejde eller i Tilfælde af Forskydning af Arbejdstiden ydes et Tillæg af 25 Øre pr. Time for de Timer, som ligger mellem Kl. 4 $\frac{1}{2}$ Efterm. og Kl. 7 Morgen, og for hvilke der ikke ydes Overarbejdsbetaling.

Stukkatørernes Overenskomstforhandlinger.

Ved et Fællesmøde den 10. Juni forhandlede der, under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om Vilkaarene for Fornyelse af den pr.

1. April udløbne Overenskomst mellem Stukkatørens-Fagforening og Stukkaturfagets Mesterforening.

Der opnaaedes Enighed om en ny Overenskomst, hvorved der foretoges en Række Ændringer af de almindelige Bestemmelser og en Forhøjelse af Lønningerne med 3 pCt.

Naar Pristallet i August fremkommer, forhøjes eller nedsættes samtlige Lønninger med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet i August er højere eller lavere end Pristallet i Februar 1924.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 750.

Landarbejdere hos 11 Medlemmer af de samv. danske Sukkerroedyrkerforeninger.

Udskrift af *Den faste Voldgiftsrets Retsbog* A. 6. Side 100—102.

Aar 1924 den 6. Juni Kl. 9 Fm. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Fortsættelse af forberedende Møde den 2. ds. i *Sag Nr. 750*: De samvirkende Fagforbund paa Landarbejderforbundet i Danmarks Vegne mod De samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger paa sin paagældende Underafdelings Vegne og 11 i Klagen navngivne Medlemmers Vegne.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: De samvirkende Fagforbund og Landarbejderforbundet, begge Forbund ved sidstnævntes Formand Oscar Levinsen, for Landarbejderforbundet endvidere Sekretær Fr. Hansen og Kredsformand Rasmus Nielsen.

For de Indklagede mødte: De samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger ved dens Formand Gaardejer A. H. Lund, Abed, og Suppleant Gods-ejer Olsen, Vintersborg, samt Overretts-sagfører S. Engelhardt, hvorhos de Indklagede Nr. 4: Gaardejer Johs. Jensen, Dysted pr. Olstrup, og Nr. 8: Gaardejer Bent Hansen, Egebjerggaard, Mern, mødte personlig, medens Overretts-sagfører Engelhardt mødte for de øvrige indkaldte Medlemmer ifølge fremlagt Fuldmagt.

Sagen drøftedes mellem Parterne, som forligte den saaledes:

Ovennævnte Gaardejere Johs. Jensen og Bent Hansen betalte derefter kontant i Retten til fuld Afgørelse af Sagen for deres Vedkommende, Johs. Jensen 42 Kr. og Bent Hansen 75 Kr., der erlagdes til Landarbejderforbundet paa vedkommende Arbejderes Vegne.

Indklagede Nr. 2, Gaardejer Jens P. Nielsen, Stavreby pr. Præstø, betaler til Arbejder Jens P. Jensen 25 Kr. (50 pCt. af det paaklagede Beløb).

Sagen bortfalder for Indklagede Nr. 3, Gaardejer Poul Larsens Vedkommende, da han ikke er og aldrig har været Medlem af Sukkerroedyrkerforeningen.

Indklagede Nr. 5, Gaardejer H. Andersen, Kæmpehøjgaard, Ø. Egesbjerg pr. Stensved, betaler til Olaf Olsen 300 Kr.

Indklagede Nr. 6, Gaardejer Johs. Caspersen, Smidstrup pr. Tappernoje, betaler til Hans Rasmussen 90 Kr.

Indklagede Nr. 7, Sognefoged H. P. Larsen, Allerslev, betaler til Arbejder Karl Jacobsens Hustru 25 Kr.

Indklagede Nr. 9, Gaardejer Ferdinand Christensen, Nyborre pr. Borre, betaler til Arbejder Carl Hansen 25 Kr.

Efter Rettens Henstilling frafaldtes Kravet mod Indklagede Nr. 10, Gaardejer P. Gundersen, Stavreby pr. Præstø.

For Indklagede Nr. 11's, Forpagter Fabricius' Vedkommende enedes Parterne om at søge gennemført et Forlig, hvorefter Forpagter Fabricius betaler til O. Rasmussen 15 Kr. 80 Øre og til Christoffersen 13 Kr. 59 Øre.

Med Hensyn til Indklagede Nr. 1 bemærkede Klagerne, at Arbejder K. Olsen i Forskudsudbetaling havde faaet 90 Kr. udenfor den aftalte Løn for Pasning af Kreaturer. De Indklagede ønskede at undersøge Rigtigheden heraf, men erklærede sig enige i, at Efterbetaling skulde finde Sted, forsaavidt det var rigtigt. Til Niels P. Petersen betaler Gaardejer H. Christensen, Stavreby pr. Præstø, 135 Kr.

Klagerne trak herefter Klagen tilbage. Retten hævet Kl. 10,50 Fm.

K. Sindballe.

/E. Steincke.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 3 *

KØBENHAVN DEN 19. JULI 1924

* 21 AARGANG

Den internationale faglige Centrals ordinære Kongres
i Wien d. 2.—7. Juni 1924.

(III)

Dagsordenens Punkt 8: Den internationale sociale Lovgivning. Herom havde *Oudegeest* udarbejdet en Afhandling, der forelaa trykt for Kongressen, og paa Kongressen henviste han i faa Ord til denne. *Smit* (Holland) ønskede, at Kommissionen skulde overveje Spørgsmaalet om en særlig Arbejderret for Privatfunktionærer. *Bramley* (England) lyste efter Bestemmelser om Nationalisering af Jernbaner, Jorden og dens naturlige Værdier og anmodede Kommissionen om at fremsætte Forslag herom.

Oudegeest's Afhandling sluttede med Opstilling af et Program for den internationale sociale Lovgivning.

Kommissionen foretog nogle Ændringer og Tilføjelser heri og anbefalede det derefter til Vedtagelse, hvilket Kongressen tiltraadte.

Det saaledes ændrede Program er derefter saalydende:

Program for den internationale Arbejdslovgivning.

Kapitalisterne søger gennem Lønarbejdssystemet at forhøje deres Udbytte ved den størst mulige Udnyttelse af Lønarbejderne ved Metoder, der, hvis der ikke blev sat Grænser herfor, vilde undergrave Arbejderklassens — hvortil ogsaa Funktionærene hører — fysiske, moralske og intellektuelle Kraft samt deres Efterslægt og herved vilde denne Samfundsklasses Udvikling forhindres, ja der vilde endog blive en Fare for dens Bestaaen. Den kapitalistiske Stræben efter Arbejderstandens Degradation kan kun ganske ophøre ved den kapitalistiske Produktions Ophævelse, men den kan indtil da indskrænkes betydelig saavel ved Arbejderorganisationernes Mod-

stand som gennem Statsmagtens Indgriben. Arbejdernes Sundhed skal beskyttes gennem disse Indskrænkninger og deres Familieliv bevares, ligesom der skal gives dem Mulighed for at erhverve den Oplysning, de har behov for at kunne opfylde deres Pligter som det moderne Demokratis Statsborgere.

De Skranker, som Kapitalismen opstiller, er meget forskellige i de forskellige Lande. Denne Forskel har gennem de mindre fremskredne Landes smudsige Konkurrence udsat Industrien og Arbejderstanden i de mere fremskredne Lande for Fare. Det er forlængst blevet paatrængende nødvendigt at udligne den nationale Forskel indenfor Arbejderbeskyttelsen gennem et internationalt Lovgivningssystem for Arbejderbeskyttelse. Det er blevet dobbelt nødvendigt efter den uhyre Omvæltning og den forfærdelige Ødelæggelse af Folkets Kraft, som Krigen og dens Virkninger har bragt. Men samtidig bringer dens Konsekvenser ogsaa den Mulighed at opfylde Nødvendigheden af en international Arbejdsorganisations Opretelse.

Kongressen fordrer, at følgende Mindstekrav, der allerede er gennemført i enkelte Lande, ophøjes til at have international Retsgyldighed, som skal gælde for alle i Løntjeneste staaende Arbejdere, uden at der fastsættes Løngrænser.

1. Gennemførelsen af den almindelige Skolepligt gøres obligatorisk i alle Lande med det Maal at forberede en almindelig faglig Uddannelse. Der skal indføres almindelige Fagskoler i alle Lande. Den højere videnskabelige Uddannelse maa være fri og tilgængelig for alle. De materielle Eksistensbetin-

gelsler maa ikke være nogen Hindring i Udviklingen af unge Menneskers Evner og Interesser. Born under 15 Aar maa forbydes ethvert Erhverv.

Staterne maa oprette specielle Institutioner til Vejledning for Valg af Livsstilling paa Grundlag af psykotekniske og lægevidenskabelige Undersøgelsermetoder.

2. Unge Mennesker fra 15 til 18 Aar maa højst beskæftiges 6 Timer daglig med en halvanden Times Hvilepavse efter højst 4 Timers uafbrudt Arbejde. Fag- og Videreuddannelsesskoleundervisning skal indrettes saavel for den mandlige som for den kvindelige Ungdom mindst 2 Timer daglig i Tiden mellem Kl. 8 Morgen og 6 Aften. Der maa gives de Unge Fritimer til at deltage i Undervisningen. Det maa forbydes dem at arbejde i Tiden fra Kl. 8 Aften til Kl. 6 Morgen, paa Søn- og Helligdage, især i sundhedsfarlige Bedrifter eller i Bjergværker ved Arbejde under Jorden.

3. Arbejdstiden for Arbejdersker maa ikke overskride 4 Timer om Lørdagen. Der skal gives Arbejderskerne fri Lørdag Eftermiddag fra Kl. 12. Hvor Undtagelser paa Grund af Virksomhedens Art maa være paakrævede, skal der ydes en tilsvarende Hviletid i hver Uge. Beskæftigelse af Arbejdersker ved Nat-arbejde skal forbydes. Det forbydes Arbejdsgiverne at give Arbejderskerne yderligere Arbejde med hjem efter endt Arbejdstid. Beskæftigelse af Kvinder i særlig sundhedsfarlige Virksomheder, hvis Sundhedsfare ikke kan fjernes, og i Bjergværker under Jorden forbydes generelt. Kvinder maa ikke beskæftiges i Industriens Tjeneste 12 Uger i det hele for og efter en Nedkomst — efter en Nedkomst skal der i hvert Tilfælde mindst hengaa 6 Uger. Det gøres til en Pligt for alle Stater at indføre en Minimumsskadesløsholdelse for at sikre Moder og Barn Underhold og den bedste hygiejniske Pleje. Ved lige Arbejdsydelse skal der betales Kvinder samme Løn som Mænd.

4. Arbejdstiden maa for alle Arbejdere ikke overstige 8 Timer daglig eller 48 Timer ugentlig, Natarbejde mellem 8 Aften og 6 Morgen skal forbydes ved Lov i alle Virksomheder, der ikke ifølge

sin Art eller af tekniske Grunde er henviset til Natarbejde.

5. Der skal ved Lov generelt ydes Arbejderne en ugentlig Hviletid paa mindst 36 Timer, som skal lægges i Tiden fra Lørdag Aften til Mandag Morgen. Hvor Undtagelser fra denne Søndagshvile er paakrævet ifølge Virksomhedernes Art, skal der ydes en uafbrudt Hviletid paa 36 Timer paa Hverdage. I kontinuerlige Bedrifter skal Skifteholdene ordnes saaledes, at Arbejderne vekselvis mindst hver anden Uge har Søndagen fri. I Lande saavel som hos Befolkningsgrupper, der har en anden ugentlig Hviledag, finder ovennævnte Bestemmelse Anvendelse i Overensstemmelse med disses Sædvane. Der skal gennemføres en højere Betaling for Nat- og Søndagsarbejde.

6. I Arbejdernes Sikkerheds og Sundheds Interesse skal Fabrikker og Værksteder indrettes og udrustes paa en saadan Maade og forsynes med de nødvendige Installationer, saaledes at alle paabudte Foranstaltninger er trufne til Forebyggelse af Erhvervs-Sydomme og Ulykkestilfælde.

I Virksomheder, der er særlig farlige eller sundhedsskadelige, skal der i Forhold til Størrelsen af Faren for Arbejdernes Sundhed og Liv indføres en kortere Arbejdstid end 8 Timer.

Der skal fra Regeringens Side oprettes specielle Institutioner, som skal beskæftige sig med Spørgsmaal om, hvilke industrielle Giftstoffer der kan erstattes med uskadelige Stoffer, hvorledes Faren for Arbejdernes Sundhed og Liv bedst bekæmpes, og paa hvilken Maade erhvervsmæssige Infektionssygdomme bedst kan bekæmpes og helbredes. Anvendelse af giftige Stoffer i Industrien skal forbydes, saa snart det er muligt at erstatte disse. Der skal stadig føres en international Liste over saadanne Stoffer, og der skal tages Hensyn til denne. Der skal straks gennemføres Forbud mod Anvendelse af giftigt hvidt (gult) Fosfor i Tændstikindustrien saavel som af Blyhvidt ved indvendig og udvendig Malning. Alle Landes Jernbanevogne maa forsynes med en ensartet automatisk Kobling.

Det fastsættes ved Lov, at Arbejdsgiverne er ansvarlige for, at disse Forskrifter overholdes.

Erhvervs-Sygdomme skal anerkendes som Ulykkestilfælde.

7. Alle Love og Forordninger paa Arbejderbeskyttelsens Omraade skal i samme Aand gælde for Hjemmeindustrien. Socialforsikringen skal udvides til at omfatte Hjemmeindustrien. Hjemmearbejde skal forbydes: 1) I Brancher, hvor der kan forekomme alvorlige Beskadigelser af Sundheden eller Forgiftninger; 2) i Levned- og Nydelsesmiddelindustrien inkl. Fremstilling af Tuber, Poser og Kartonnage, der skal anvendes til Indpakning. I Hjemmeindustrien paa-bydesder obligatorisk Anmeldelse af alle smitsomme Sygdomme. I Hjem, hvor saadanne Sygdomme forefindes, maa der ikke arbejdes, og de Arbejdere, der rammes heraf, tilkommer Erstatning. Der skal i alle Lande gennemføres Læge-Inspektion af Mindreaariges Virksomhed i Hjemmeindustrien, saavel som en Bolig-Inspektion. Det skal vedtages, at der obligatorisk føres Liste og Kontrol over samtlige Arbejdere og Mellemstre i Hjemmeindustrien, saavel som Føring af Lønbøger. Der skal oprettes paritetisk sammensatte Løn-nævn i alle Hjemmeindustriomraader med den Opgave at fastsætte retsligt forbindende Lønsatser. Lønlisterne skal ophænges i Arbejdslokalerne.

8. Der skal ydes Arbejderne i alle Lande fri Foreningsret. Love og Anordninger (Tyendelove, Organisationsforbud o. s. v.), som bringer enkelte Arbejdergrupper i en Undtagelsesstilling over for andre Arbejdergrupper eller forholder dem Ret til at danne Fagorganisationer og repræsentere deres økonomiske Interesser, saaledes at Medbestemmelsesretten ved Fastsættelse af Løn- og Arbejdsbetingelser forholdes dem, er utilladelige og skal afskaffes, hvor de bestaar. Indvandrede Arbejdere nyder samme Ret som den indfødte Arbejder til Deltagelse og Medvirkning i faglige Organisationer inkl. Strejkeret. Hindring i Udøvelse af Organisationsretten skal straffes. Den udenlandske Arbejder har Krav paa de Løn- og Arbejdsbetingelser, som er indgaaede med Arbejdsgiverne og Fagorganisationen i hans Fag. Hvor der ikke bestaar saadanne Overenskomster, gælder de stedlige Lønnings- og Arbejdsbetingelser i Faget ogsaa for den fremmede Arbejder.

9. Udstedelse af Udvandringsforbud er utilladelig. Forordning om generelle Indvandringsforbud er utilladelig. Af denne Bestemmelse bliver nedennævnte Punkter ikke berørt: a) Enhver Stats Ret til i Tider, hvor der hersker økonomisk Depression, at forordne midlertidige Indskrænkninger i Indvandringen til Beskyttelse af saavel den indfødte som den indvandrede fremmede Arbejder, alt i Indforstaaelse med Arbejderorganisationen; b) enhver Stats Ret til for at beskytte sit Folks Sundhed at kontrollere Indvandringen og eventuelt forbyde denne midlertidig; c) enhver Stats Ret til til Beskyttelse af sin Folkekultur og til virksom Gennemførelse af Arbejderbeskyttelse i de Erhvervsgræne, i hvilke indvandrede Arbejdere overvejende beskæftiges, at stille visse minimale Fordringer til den Indvandrede Kundskaaber med Hensyn til at læse og skrive sit Modersmaal. Dog er disse Undtagelser kun tilladelige i Indforstaaelse med og under Kontrol af saavel den internationale Arbejdsorganisation som den paagældende Arbejderorganisation. De overenskomstsluttende Stater forpligter sig til i deres Lovgivning hurtigst muligt at optage Bestemmelser, som forbyder Hvervning af Kontraktarbejdere til Udlandet og professionelle Fæstemænds Virksomhed i samme Retning saavel som Indvandring af Kontraktarbejdere. Staterne forpligter sig til at føre en Statistik om Arbejdsmarkedet paa det af det internationale Arbejdsbureau fastsatte Grundlag for at beskytte Arbejderne mod at rejse til Lande med ringe Arbejds-mulighed. Ingen Arbejder maa udvises paa Grund af fagorganisatoriske Handlinger. Ved alle Udvisningsordrer skal det være tilladt at appellere til en almindelig Ret.

10. Paa Arbejdsomraader, hvor Gennemsnitsfortjenesten for en mandlig eller kvindelig Arbejder ikke er tilstrækkelig til, at de kan føre en meneskeværdig Tilværelse, og hvor Afslutning af Lønoverenskomster gennem Arbejderorganisationer viser sig umulig, skal Landets Regering oprette Lønnævn med en ligelig sammensat Repræsentation af Arbejdere og Arbejdsgivere med den Opgave at fastsætte retsbindende Lønsatser.

11. Der skal oprettes Forsikring mod Arbejdsløshed i alle Lande. Alle Arbejdere skal forsikres af Staten mod Ulykkestilfælde under Arbejdet. Ved Udmaalingen af Arbejdernes og deres Efterladtes Fordringer er det Steds Lov afgørende, hvor Virksomheden, i hvilken den forulykkede Arbejder var beskæftiget, ligger. Enkers og Forældreløses, Syge-, Alders- og Invalideforsikring skal gennemføres og være ens gældende for inden- og udenlandske Arbejdere. Den fremmede Arbejder skal, hvis han forlader det Land, hvor han er beskæftiget, i Stedet for Invaliderente have en samlet Erstatningssum, saafremt der mellem det Land, hvor Arbejderen har hjemme, og det Land, hvori han har været beskæftiget, herom er afsluttet en folkeretlig forbindende Overenskomst.

12. For Sofolks internationale Faggrupper skal der oprettes en særlig international Sømandsret og Sømandsbeskyttelse under Medvirkning af Sømændenes Organisation.

13. Gennemførelse af disse Bestemmelser paahviler i første Række hver Stats Arbejdsforvaltnings og dets Industritilsyns Funktionærer. Disse skal udpeges saavel blandt teknisk, hygiejnisk og økonomisk uddannede Sagskyndige som af Arbejdernes, Arbejder-skernes og Funktionærernes Rækker. Fagforeningerne skal medvirke til en praktisk Gennemførelse af Arbejderbeskyttelse. Arbejdsgivere, som mindst beskæftiger 5 Arbejdere, der taler et fremmed Sprog, skal ved Lov forpligtes til at ophænge Arbejdsordninger og alle vigtige Bekendtgørelser paa disse Arbejders Modersmaal saa vel som paa egen Bekostning at sørge for, at disse Arbejdere bliver undervist i Landets Sprog.

14. I Forhold til deres Antal ydes der alle Arbejdere, der er beskæftigede i de forskellige Grupper, saavel som det tekniske og administrative Personale en Medbestemmelsesret i alle Spørgsmaal, som angaar Virksomhedernes almindelige og specielle Anliggender.

15. Staterne skal træffe alle Forholdsregler for at skabe offentlige Arbejdsanvisninger, der skal betales og kontrolleres af Kommunerne, og som forvaltes af en Kommission, der er ligelig

sammensat af Arbejdsgivere og Arbejdere.

16. I Sundhedens Interesse og for at højne Arbejderklassen moralsk og aandelig skal Staterne forpligte sig til at træffe alle Foranstaltninger og stille materielle Midler til Disposition for at bekæmpe Bolignøden, hvorunder alle Landes Arbejdere lider.

*

Kommissionen foreslog at give Bestyrelsen for D. I. F. C. det Hverv at studere Spørgsmaalet om højere Løn til Familieforsørgere og Børneforsikring.

Der blev forelagt Kommissionen følgende Resolution om Afskaffelse af Natarbejde:

»Den internationale Fagforeningskongres i Wien er bleven gjort bekendt med den store sociale Gevinst, som Bageriarbejderne har tilkæmpet sig gennem den lovfæstede Afskaffelse af Nat- og Søndagsarbejde i Bagerier og Konditorier. Kongressen er ligeledes underrettet om, at et Forslag til international Overenskomst angaaende lovfæstet Ophævelse af Natarbejdet er bleven fremlagt til Behandling for den Internationale Arbejdskonference i Genf. Kongressen opfordrer Arbejdernes Repræsentanter ved den Internationale Arbejdskonference til energisk at understøtte de den Internationale Union for Arbejderne i Levnedsmiddelindustrien tilsluttede Bageriarbejder-Organisationers berettigede Fordringer.«

Kommissionen anbefalede Kongressen at vedtage denne Resolution, og dette fandt ogsaa Sted.

(Fortsættes.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Overenskomstforhandlinger.

Efter en Række resultatløse Fællesmøder i Arbejdsgiverforeningen og efter, at der var varslet saavel Strejker som Lockout, indkaldte Forligsmændene til Møde den 23. Maj. Den 24. Maj fremsatte Forligsmændene deres saalydende Forslag:

Til Bilæggelse af Konflikten mellem

Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening stiller Forligsmanden følgende Mæglingsforslag:

De mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening udløbne og ikke fornyede Overenskomster, bortset fra Overenskomster vedrørende Skovbruget, fornyes for et Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne samt iøvrigt paa følgende Vilkaar, forsaavidt der ikke om disse Spørgsmaal er truffet anden Ordning mellem Parterne:

A. *Overenskomsterne med Havnesamenslutningen samt med Foreningerne af Arbejdsgivere i Brabrand, Præstø og Struer samt det Østbornholmske Dampskibsselskab (Bornholm).*

1. a. Timelønningerne ved Havnearbejde forhøjes med 6 Øre.

b. Timelønningerne ved Lager-, Pakhus- og Pladsarbejde forhøjes saaledes:

Timelønninger paa 105 Øre med 6 Øre, Timelønninger paa 108 Øre med 4 Øre og Ugelønninger i Overensstemmelse hermed.

c. Uge- og Maanedslønninger for Kuske og Chauffører forhøjes med 2 Kr. pr. Uge.

d. Samtlige Akkordsatser forhøjes med 3 pCt.

2. Winchman tages fra Land og betales som en Mand af Holdet undtagen for Københavns Vedkommende, hvor Betalingen udgør $\frac{1}{6}$ af Holdets Betaling.

Hvis Skibet ikke vil tage Winchman fra Land, men ønsker Spillet betjent af Besætningen, forhøjes Taksten for saavel indenbords som udenbords Arbejde med 10 pCt. Forsaavidt Sprogsvanskeligheder lægger Hindringer i Vejen, herunder dog ikke regnet norsk eller svensk Sprog, skal Winchman tages fra Land.

3. Forsaavidt angaar det indenbords Arbejde i Dampere, Lægttere og de Sejlere, der ifølge Overenskomsten losses som Dampere, er det en Forudsætning for de fastsatte Akkordsatser, at ogsaa

Bordarbejdet udføres af Havnearbejderne.

Skulde et Skib bestemt vægre sig ved at lade Havnearbejdere udføre det indenbords Arbejde, forhøjes Betalingen for Arbejdet i Land med 15 pCt. af den for Bord- og Landarbejdet fastsatte samlede Takst. Delvis Bordarbejde kan ikke finde Sted. Fra denne Bestemmelse er undtaget Trælast-Skibe og andre Skibe, som overenskomstmæssigt eller coutumemæssigt selv har udført Bordarbejdet.

4. Naar det ved Arbejdet beskæftigede Hold ikke mener at kunne præstere Overarbejde udover den fastsatte normale Arbejdstid, skal Varsel fremsættes fra Arbejderne senest paa det Tidspunkt, da Arbejdsgiveren ifølge de gældende Overenskomster kan varsle Overarbejde, og Arbejdsgiveren kan da kræve, at der sættes nye Hold Arbejdere til det paakrævede Overarbejde.

Der kan i Overenskomstperioden optages Forhandlinger om Vilkaarene for Etablering af Skiftarbejde indenfor de Organisationer eller hos de større Enkeltvirksomheder, der maatte ønske at anvende saadant Arbejde.

B. *Andre Overenskomster for Lager- og Pakhusarbejdere end de under A hørende.*

Time- og Ugelønninger forhøjes med 4 Øre pr. Time, Akkordsatserne med 2 pCt.

C. *Andre Overenskomster for Kuske end de under A hørende.*

1. Uge- og Maanedslønninger forhøjes med 2 Kr. pr. Uge, Akkordsatserne med 2 pCt.

2. I Overenskomsterne med Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening beregnes Overarbejde fremtidig efter halve i Stedet for efter kvarte Timer, og Betalingen for Søndag-Eftermiddags Staldtjeneste forhøjes med 1 Kr.

D. *Andre Overenskomster for Chauffører end de under A hørende.*

Uge- og Maanedslønninger forhøjes

med 2 Kr. pr. Uge, Akkordsatserne med 2 pCt.

E. *Samtlige øvrige Overenskomster.*

1. Akkordsatserne forhøjes med 2 pCt., og Time-, Uge- og Maanedslønningerne saaledes:
 - a. *Amagerbanen:* Timelønnen forhøjes til 148 Øre.
 - b. *Øvrige Overenskomster:* Lønningerne forhøjes med 4 Øre pr. Time.
2. Overenskomsten mellem Odense Entreprenørforening og Arbejdsmændenes Fagforening i Odense:
 - a. Til § 9 føjes: »Parterne er enige om, at der tilstræbes Akkord saa vidt muligt«.
 - b. Der optages snarest Forhandlinger om Fastsættelse af Akkordsatser for Bro-lægningsarbejde og Gas- og Vandledningsarbejde. Disse Forhandlinger skal være afsluttede i Lobet af en Maaned. Forsaa vidt der ikke ved Forhandlingerne opnaas Enighed, betales, naar disse Arbejder udføres i Timeløn, et Tillæg af 10 pCt.

A-E. *Samtlige Overenskomster.*

1. Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement i August 1924 udarbejdede Pristal foretages en Regulering af samtlige Lønninger saaledes, at Lønningerne forhøjes eller nedsættes med 1 Procent for hver Procent, som Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Februar 1924. Denne Regulering regnes fra og med den Lønningsuge, i hvilken Pristallet offentliggøres.
2. Hvor en af Parterne inden 8 Dage efter nærværende Forslags Vedtagelse fremsætter Ønske om, at Lønninger og Akkordsatser udregnes saaledes, at nugældende Tillæg og Fradrag indreguleres i Satserne, foretages saadan Omregning af Parterne i Fællesskab.
3. Hvor en af Parterne inden 8 Dage efter nærværende Forslags Vedtagelse fremsætter Ønske om Forhandling angaaende lokale Overenskomster eller Priskuranter, hvorom der ikke ved Tiltrædelse af nærværende Forslag eller ved

Partsforhandling er opnaaet Enighed, skal saadan Forhandling optages inden 8 Dage efter Fremsettelsen af Begæringen. Forhandlingerne skal være afsluttede senest 14 Dage efter deres Paa-begyndelse. Det, som Parterne ved saadanne Forhandlinger enes om, træder i Stedet for de hidtil gældende. Opnaas der ikke Enighed, vedbliver de hidtil gældende Bestemmelser at staa ved Magt med de af dette Mæglingsforslag følgende Ændringer, idet dog Uenighed om almindelige Bestemmelser i Overenskomsterne med Havnesammenslutningen kan indankes for et Nævn, nedsat mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark, bestaaende af 2 Medlemmer fra hver Side med en Opmand, udpeget i Henhold til de i Regler for Behandling af faglig Strid fastsatte Bestemmelser.

*

De løbende Strejker hæves og udstedte Strejke- og Lockoutvarsler kaldes tilbage.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken Svaret afgives.

København, den 24. Maj 1924.

Michael Koefoed. Dalhoff.
Adolph Jensen.

Forslaget er senere tiltraadt af begge Parter, hvorefter de iværksatte Strejker er hævede og de udstedte Strejke- og Lockout-Varsler er taget tilbage.

Udlandet.

Arbejdernes Kamp i Bjergværkerne. (Ruhr Distriktet.)

I den tyske faglige Landsorganisations Meddelelsesblad »Gewerkschafts-Zeitung« for 31. Maj d. A. findes følgende Artikel:

Bjergarbejdernes Modstand mod Grubejernernes Lockout har nu vedvaret i 3 Uger. Voldgiftskendelse efter Voldgiftskendelse er bleven afsagt; men Afslutningen strander paa den stejle Modsetning mellem Kulherrernes Underkastelsesbetingelser og Bjergarbejdernes Vægning ved at lade sig paatvinge ugun-

stigere Arbejdsforhold. Rigsarbejdsministeriet har gydt Olie paa Ilden, idet Ministeriet har ændret en Voldgiftskendelse — der samtidig med en Arbejdstidsforlængelse stillede en Lønforhøjelse i Udsigt — saaledes, at kun Forlængelsen af Arbejdstiden er bleven erklæret for bindende, medens Lønforhøjelsen er vist tilbage til videre Forhandling.

Naturligvis var Grubejerne straks villige til at anerkende denne Status; Arbejderne derimod vægrede sig ved Anerkendelsen, da Rigsarbejdsministeren ikke har Lov til at sætte sig ud over Loven og erklære en ændret Voldgiftskendelse for bindende uden alle deltagende Parters Samtykke. En yderligere Voldgiftskendelse af Voldgiftsdommere, der blev udnævnt af Parterne selv, afslog Arbejderne, endskønt den vilde anerkende 7-Timers Arbejdsdriften som tariffilg, fordi den fastsatte Overarbejdet indtil den 31. Marts 1925, ikke stillede nogen Overarbejdsbetaling i Udsigt for den som Overarbejde tilladte ottende Time og vilde tillade en ugentlig 76 Timers Arbejdstid for kontinuerlige Bedrifter. Særlig den lange Arbejdstid har forbitret Bjergarbejderne. De ser deri en Hensigt til at ville omforandre 7-Timersdriften til en vedvarende 8-Timersdrift.

Rigsarbejdsministeriet har nu anmodet Ledelsen for Rigsøkonomiraadet om at udnævne Arbejdsretssagkyndige for at prøve Gyldigheden af den hele Riget omfattende Tarif. Der blev som Sagkyndige foreslaaet: Professor Sinzheimer, Professor Kaskel, Professor Tietz, Professor Dersch og Dr. Gerstel, der tilhører Arbejdsretsudvalget i Rigsarbejdsministeriet. Der er blevet forelagt disse af Rigsarbejdsministeriet udnævnte Sagkyndige det Spørgsmaal: »Hvilken Arbejdstid gjaldt den 1. Maj 1924 i de rhinsk-westfalske Stenkulsbjergværker for Arbejderne nede i Gruberne?« Dette Spørgsmaal har de besvaret saaledes:

»Den 1. Maj var Arbejdstiden reguleret paa følgende Maade:

1) Normal-Arbejdstiden var 7 Timer i Henhold til Rigstariffens § 2,

2) der bestod tillige en Forpligtelse til at yde en Overtimer i Henhold til Tarifaftværgelsen af 29. November 1923,

3) paa Grund af Vanskelighederne ved retslig Bedømmelse kan det ikke forudsættes, at Arbejdernes Vægring ved Ydelse af Overtimer vil være at føre tilbage paa en overenskomststridig Adfærd.«

De Sagkyndige har derefter fastslaet, at der bestaar 2 retslydige Tariffer ved Siden af hinanden: Tariffen, der omfatter hele Riget, og Overenskomsten om Overtimer.

Ledelsen for Bjergarbejdernes Forbund har i »Vorwärts« vendt sig mod denne Erklæring, der ganske vist fastslaar, at den principielle Regulering af Arbejdstiden i Landsoverenskomsten om Overtimer ikke berøres, men samtidig takserer denne Overtimeoverenskomst som et selvstændigt Tariftillæg, der ikke blot er af forbigaaende Betydning. Juristerne har aabenbart overset, at Overtimeoverenskomsten var karakteriseret som en forbigaaende Nødforanstaltning og udtrykkelig som saadan var bleven forlænget til 1. Maj 1924. I Overenskomstens Punkt 5 hedder det udtrykkeligt:

»Overenskomsten træder i Kraft senest den 27. December 1923 og gælder ligesom Grubeoverenskomsten indtil 1. Maj 1924. Begge Overenskomster løber en Maaned videre, hvis de ikke den 1. i en Maaned bliver opsagt til Ophør ved Maanedens Slutning.«

Men den her forudsatte Opsigelse af Overenskomsten var i Overensstemmelse med Overenskomsten givet til den 30. April, saaledes at Rigstariffens normale Arbejdstid igen indtraadte den 1. Maj 1924.

Skrivelsen slutter med: »De Sagkyndiges Erklæring mangler altsaa ikke alene ethvert Retsgrundlag, men den stiller alle naturlige Retsbegreber paa Hovedet og slutter sig ensidigt til Bjergværkernes Retsopfattelse.

Imidlertid var Mæglingsforhandlingerne blevet genoptaget af den prøjsiske Regering, men uden Resultat. Og saa i den prøjsiske Landdag blev Lockouten mod Bjergarbejderne behandlet. Husemann, Limbertz og Steger talte Bjergarbejdernes Sag. Handelsminister Siering betegnede »Micum«-Overenskomsterne som Aarsagen til Konflikten; disse bebyrdede ogsaa Statsbjergvær-

kerne paa en utaaelig Maade. Den 28. Maj førte fornyede Forhandlinger i Rigsarbejdsforvaltningen til følgende Voldgiftskendelse af Præsident Dr. Syrup:

»Overenskomsten om Overarbejde gælder uopsigelig indtil 30. September, derefter med 2 Maaneders Opsigelsesfrist. Tariffen, der omfatter henholdsvis 7- og 8-Timersdagen, gælder i sin gamle Form indtil 31. Marts 1925. Lønforhøjelsen andrager 15 pCt. fra 1. Maj 1924 + 5 pCt. fra 1. Juni 1924 og + 5 pCt. for Overarbejde. Efter Ønske er det ved Overenskomst fastsat, at Feriegodtgørelse ydes i rede Penge. En Voldgiftsret afgør Genindsættelser.«

Fagforeningerne har tiltraadt denne Voldgiftskendelse. Arbejdsgiverne forkastede den vel, men vilde ikke modsætte sig, at den erklæredes for bindende.

I samme Meddelelseblad fra 7. Juni meddeles nu, at Kampen er endt, idet begge Parter har opgivet videre Modstand mod den afsagte Voldgiftskendelse.

Vi skal nedenstaaende gengive en Del af Ordlyden af denne Voldgiftskendelse, som supplerer og ændrer Voldgiftskendelsen af 16. Maj, og som i sin ændrede Form er saalydende:

Med Hensyn til Hovedoverenskomsten gælder Voldgiftskendelsen af 16. Maj 1924, hvorefter Hovedoverenskomsten forlænges indtil 30. Juni 1925 og kan opsiges med 2 Maaneders Varsel. Den løber 3 Maaneder videre, hvis der ikke gives Opsigelse.

Arbejdstiden er reguleret saaledes (Voldgiftskendelsen af 16. Maj):

1. a) Til Arbejdstidens Længde, der andrager 7 Timer for et Skiftehold under Jorden, kommer der en Overarbejdstid paa 1 Time. Arbejdstiden regnes fra Nedfartens Begyndelse, indtil Opfarten igen begynder.

b) Paa Arbejdssteder med en Temperatur paa mere end 28 Grader Celcius udgør Arbejdstiden 5 plus 1 Time og Holdskiftetiden 6 plus 1 Time. I Gruber, i hvilke mere end 50 pCt. af den underjordiske Arbejdsstyrke arbejder i en højere Temperatur end 28 Grader Celcius, er Arbejdstiden for de Hold, der arbejder i denne Temperatur, 6¹/₂ plus 1 Time.

c) Arbejdstiden er 8 plus 1 Time for Arbejdere over Jorden, saafremt disse umiddelbart har med Befordringen at gøre. »Anslåger«, »Hilfsanslåger«, »Aufschieber« og »Abnehmer« regnes for umiddelbare Deltagere i Befordringen.

2. a) For Fyrbødere ved Stokkedler i Stokkedelhuse med intensiv Drift udgør den normale ugentlige Arbejdstid (inkl. Søndagen) 56 Timer.

b) Saavel for Kedelrensere, saafremt de maa udrette deres Arbejde i Kedelens Indre, som for Blyloddere andrager den daglige Arbejdstid 8 Timer.

I Tilslutning til Voldgiftskendelsen traf de i Tarifforliget for Ruhrbjergværket deltagende Forbund følgende Overenskomst:

»Under den Forudsætning, at det paa Grund af den i Dag afsagte Voldgiftskendelse vil komme til en snarlig Genoptagelse af Arbejdet, vedtager Parterne følgende:

1. Ved Genoptagelsen af Arbejdet skal samtlige Arbejdere genantages, saa vidt som Bedriftsmulighederne tillader det. Udelukket kan kun saadanne Arbejdere blive, der har gjort sig skyldige i svære Forseelser. I Stridsspørgsmaal træffer et samlet Mæglingssted bestaaende af en af Bjergformanden for Overbjergretten i Dortmund beskikket Jurist som Formand og 2 Repræsentanter, som er udnævnt af begge Parter, en endelig og bindende Afgørelse.

2. Retsforfølgning maa ikke finde Sted til Skade for Punkt 1.

3. Arbejdsophøret ved Maj gælder med Henblik paa den tariffuge Bestemmelse ikke som Afbrydelse af Arbejdsforholdene.

Saafremt Grubeejerne kan skaffe Kreditmulighed, skal de i Forstaaelse med den enkelte Arbejder snarest muligt godtgøre den for Ferieaaret 1924/25 kommende Ferie med en tilsvarende Lønbetaling, hvorved der i første Linie skal tages Hensyn til Arbejdere med mange Børn.

Berlin, den 27. Maj 1924.

For Grubearbejderforbundet
(sign.) *Wiskott.*

ARBEJDEREN

MEDDELELSSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 4 *

KØBENHAVN DEN 26. JULI 1924

* 21 AARGANG

Den internationale faglige Centrals ordinære Kongres i Wien d. 2.—7. Juni 1924. (IV)

Dagsordenens Punkt 9: Den internationale Kamp mod Krig og Militarisme. Fra Bestyrelsen forelaa for Kongressen et Udkast til Resolution, der oversendtes til den nedsatte Kommission, der foreslog følgende Resolution:

Den internationale Fagforeningskongres den 2.—7. Juni i Wien bekræfter de tidligere Resolutioner mod Krig og Militarisme og erindrer den nationalt og internationalt organiserede Arbejderklasse om dens Pligt til energisk at modsætte sig Krigen: gennem Nedlæggelse af Vaaben- og Ammunitionsindustrien og Standsningen af Transporten af Krigsmateriale, den økonomiske Boycot og den internationale Generalstrejke.

Kongressen erklærer, at det er en Pligt for Fagorganisationerne i alle Lande, gennem en uafbrudt Propaganda at arbejde for Fjernelse af Folkehadet og tilstræbe en ny Ordning af de mellemfolkelige Forbindelser, som bør grunde sig paa gensidig international Hjælp, paa Anvendelse af internationale Retsbegreber og obligatorisk Voldgiftsret.

I Erkendelse af, at Folkenes almindelige Velfærd kun kan sikres gennem almindelig Afrustning, fordrer Kongressen:

- 1) Gennemførelse af Kontrollen med Vaaben- og Ammunitionsindustrien samt Handelen med Krigsmateriale.
- 2) Indkaldelse af en international Konference med det Formaal at virke for Afskaffelse af Privatfabrikationen af Krigsmateriale

og Gennemførelse af et almindeligt Forbud mod Fabrikation af og Handel med enhver Art af Krigsmateriale.

Kongressen paalægger Forretningsudvalget for I. F. C. at fortsætte sit Oplysningsarbejde navnlig blandt den arbejdende Ungdom og Kvinderne samt virke for Styrkelsen af de for Fredstankens Virkeliggørelse arbejdende Kræfter Verden over.

Til Gennemførelsen af disse Beslutninger og under højtidelig Bekræftelse af den af Bestyrelsen i sit Møde den 8. og 9. November vedtagne Resolution angaaende Organiseringen af en international Anti-Krigsdag den 21. September d. A., retter Den internationale faglige Central en Opfordring til Arbejderne i alle Lande om at sætte alle Kræfter ind paa for at denne Demonstration faar en Betydning og vækker en Genklang, som svarer til den nuværende Verdenssituation.

Resolutionen motiveredes af *Straas* (Østrig) og anbefaledes af *Ben Tillet* (England), der understregede, at Krigen først vilde ophøre, naar vi havde brudt den herskende Klasses Magt, og *Jouhaux* (Frankrig), der udtalte, at vi ikke alene skulde vedtage Resolutionen enstemmigt, men ogsaa stadig vaage over dens Gennemførelse. Naar vi nu lider under Krigens Svøbe, er det fordi, vi ikke maalbevidst har kæmpet imod dens Aarsager. Freden vil komme, naar vi har organiseret den. Vi kan erobre Verdensfreden, hvis vi alle vil.

Resolutionen blev under stort Bifald enstemmigt vedtaget.

Dagsordenens Punkt 10: Den inter-

ationale Kamp om 8-Timersdagen. Fra den nedsatte Kommission forelaa en Resolution, der forelagdes af *Mertens* (Belgien), der bl. a. udtalte, at det ikke alene gælder om at bevare 8-Timersdagen, men ogsaa at erobre den, hvor den endnu ikke bestaar. Kampmaaden i de forskellige Lande maa afpasses efter de forskellige Forhold. Der maa, sammen med de politiske Arbejderpartier i alle Landes Parlater og det Internationale Arbejdsbureau i Genève kæmpes for Ratificeringen af Konventionen fra Washington.

Resolutionen, der fandt enstemmig Tilslutning, er saalydende:

Den i Dagene 2.—7. Juni 1924 i Wien afholdte internationale Fagforeningskongres godkender den af *Mertens* fremlagte Beretning til Dagsordenens Punkt 10 »Kampen om 8-Timers Arbejdsdagen« og erklærer sig indforstaaet med den af Forretningsudvalget for I. F. C. den 11. Januar 1924 vedtagne Resolution.

Kongressen betragter denne Resolution som et Program, hvis Gennemførelse maa tilstræbes under Hensyntagen til den indeværende Tids Nødvendigheder og Øjeblikkets Muligheder, at den uafbrudte Kamp for 8-Timers Arbejdsdagen og den 48-Timers Arbejdsuge bør staa i første Række blandt I. F. C.s Aktioner. Kongressen vedtager:

1) Der skal forberedes en almindelig international Kampagne med følgende Program:

- a) Bevarelsen af 8-Timers Arbejdsdagen.
- b) Generobring af de Fordele, som er gaaet tabt.
- c) Erobringen af 8-Timers Arbejdsdagen i alle de Lande, hvor den endnu ikke er indført.
- d) Ratificeringen af Washington-Konventionen.
- e) Endelig Ordning af Reparationsproblemet.

2) Forretningsudvalget og Bestyrelsen for Fagforenings-Internationale bemyndiges til at forberede og organisere denne Kampagne samt samarbejde med de forskellige tilsluttede Landsorganisationer i denne Sag for paa den videstgaaende

Maade at træffe alle nødvendige Forholdsregler for Aktionen i hvert Land.

3) Med Hensyn til Gennemførelsen af 8-Timers Arbejdsdagen i de Lande, hvor den endnu ikke er indført, skal der indvirkes paa Landsorganisationerne i England og Frankrig, for at disse opbyder hele deres Indflydelse paa at sikre ogsaa Arbejderne i de Lande, som staa under ovennævnte Staters Protektorat, de lovlige fastsatte Fordele.

4) Angaaende Bevarelsen af 8-Timers Arbejdsdagen paahviler der Landsorganisationerne og de disse tilsluttede Fagorganisationer den Forpligtelse, ved Afslutning af Overenskomster at modarbejde Optagelsen af saadanne Bestemmelser, som vilde betyde en Fare for Principet i denne betydningsfulde Reform.

5) Med Hensyn til Ordningen af Reparationsproblemet, hvoraf Europas Genrejning og Gennemførelsen af en varig Fred er afhængig, paa lægger Kongressen Forretningsudvalget for I. F. C. at gøre alt, hvad der staa i dens Magt for i den endelige Overenskomst at udvirke Optagelsen af en Klausul, som beskytter de tyske Arbejderes Rettigheder og Opnaelser.

6) Det paa lægges Forretningsudvalget for I. F. C. at fortsætte de med den Socialistiske Internationale indledede Forhandlinger angaaende en fælles Aktion med følgende Formaal:

- a) Ratificering af Washington-Konventionen.
- b) Indførelse af 8-Timers Arbejdsdagen i alle de Lande, som hidtil har unddraget sig denne Forpligtelse.

Kongressen er af den Opfattelse, at et godt Udfald af disse Bestræbelser i en mer eller mindre fjern Fremtid kun kan forventes gennem en enig Aktion af alle Arbejdere og retter derfor en indtrængende Appel til Arbejderne i hele Verden om at tilslutte sig den internationale Fagbevægelse, som vil sikre dem den praktiske og fuldkomne Virkeliggørelse af 8-Timers Arbejdsdagen og den 48-Timers Arbejdsuge.

Nedenstaaende Resolution fra det *Internationale Bjergarbejderforbunds* Eksekutivkomité blev uden Diskussion taget til Efterretning af Kongressen.

Efter Behandling af Reparationsproblemet udtaler det Internationale Bjergarbejderforbunds Eksekutivkomité sin Tilslutning til de af Den internationale faglige Central (Amsterdam) vedtagne Beslutninger.

Den erklærer dog, at der gennem de Sagkyndiges nye Forslag er opstaaet en ny Situation og giver Udtryk for sit Ønske om gennem en endelig Løsning at fjerne de permanente Konfliktaarsager i Europa.

Eksekutivkomitéen opfordrer I. F. C. til at handle i Overensstemmelse hermed, for paa Grundlag af dens tidligere Beslutninger og Ekspertkommissionens Forslag at hidføre en Løsning af Skadeserstatningsspørgsmaalet.

Efter at være bleven gjort bekendt med de tyske Repræsentanters Beretning angaaende de tyske Bjergarbejderes nuværende Stilling, Arbejdstid og Lønninger opfordrer Eksekutivkomitéen for det Internationale Bjergarbejderforbund de tilstedeværende Repræsentanter til at indvirke paa deres Regeringer, for at foranledige disse til at tage Hensyn til den internationale Bjergarbejderkomités Ønske ved Afslutning af en Overenskomst angaaende Kulleveringerne.

Dagsordenens Punkt 11: Valg.

Som Formand valgtes *A. A. Purcell* (England) og som Viceformænd genvalgtes *L. Jouhaux* (Frankrig), *Th. Leipart* (Tyskland) og *C. Mertens* (Belgien). De 3 Sekretærer *J. Oudegeest*, *Joh. Sassenbach* og *J. W. Brown* genvalgtes ligeledes.

Valgene til Forvaltningsraadet blev ikke alle foretagne, men de fleste var Genvalg. For de skandinaviske Lande genvalgtes *Carl F. Madsen* med *A. Thorberg* som Stedfortræder.

Som Sted for næste ordinære Kongress's Afholdelse valgtes Paris.

Kongressens Dagsorden var hermed udtømt, og Præsidenten udtalte en Tak til alle, der havde medvirket ved Kongressens Forberedelse og Afholdelse, navnlig vore østrigske Venner.

Vi har her ændret vore Love og hermed skaffet os et bedre Værktøj til vort Arbejde, og vi vil ikke hvile, forinden vi har forenet alle Verdens Arbejdere i vor Organisation. Jeg haaber denne Kongres vil bringe gode Resultater. Vi maa ogsaa understøtte de politiske Organisationer, saaledes at Arbejdersolidaritetsens Fane vajer overalt, til vi har naaet vort Maal: Arbejdernes Befrielse fra enhver Art af Undertrykkelse. Leve Internationale.

Efter Afsyngelse af Internationale sluttede Kongressen.

Det er dog nødvendigt at nævne endnu en Beslutning, der blev truffet paa Kongressen, idet det nemlig blev vedtaget at skænke Arbejderne i Wien en Æresfane.

Anledningen hertil var, at Arbejderpartiet i Wien den 5. Juni foranstaltede et Demonstrationstog til Ære for Kongressens Delegerede.

Demonstrationen var overordentlig storslaaet, idet den var 2 $\frac{1}{2}$ Time om at passere Parlamentsbygningen, foran hvilken de Delegerede havde taget Opstilling. Trods en uafbrudt strømmende Regn gennemførtes Processionen paa en udmærket Maade. Hertil bidrog i høj Grad, at foran hver af de 21 Afdelinger, som Wien er inddelt i, kom først et mægtigt Musikkorps og derefter det betræffende Distrikts Afdeling af det for Østrig særegent bestaaende »Beskyttelsesforbund for Republikken«.

Om dette Forbund udtalte *Deutsch* (Østrig) paa Kongressen, da han takkede for den vedtagne Gave: . . . Det vil sikkert synes de Fremmede mærkværdigt, at der opmarscherer militærisk ordnede Formationer under den røde Fane. Men naar man tænker paa Revolutionens Tid, da alle Samfundsfraktioner hvirvledes omkring i en kaotisk Forvirring, og Reaktionen kom til Magten i Ungarn, Bayern og Italien, efter at Arbejderne til at begynde med havde sejret, vil man let kunne forestille sig, hvad det betyder at leve i et Land, der rundt om er omgivet af Reaktion. Den Gang, særlig da Ungarns Horthy Bander truede vore Grænser, besluttede mange Arbejdere, for at værne Friheden og Republikken, at danne Kampforbund. Saaledes opstod det Republikanske Beskyttelsesforbund. Det er mi-

litærisk organiseret, dog er det ikke Tyng, men Idealisme, der holder disse kampstærke Forbund sammen. Fascismens Metoder og Bourgeoisiets Volds-handlinger har skabt dette Forbund som Modvægt, og som er i Stand til at sætte Proletariatet i Forsvarstilstand. Ikke til Angreb, men til Forsvar er vi skabt. Vi véd, at den Samfundsorden, vi tilstræber, ikke kan fremskaffes paa Spidsen af Bajonetterne. Vi vil en fredelig Udvikling, saa længe Bourgeoisiet ønsker det. Men anvender det Magt, vil det støde paa Proletariatets organiserede Modstand. Den Fane, De har tænkt at ære os med, vil vi altid lade vaje i begejstret Følelse af international Solidaritet. . . .

Aftenen efter afholdtes der mægtige Møder paa 9 forskellige Steder i Wien, hvor Talere fra alle de Lande, der var repræsenterede paa Kongressen, talte. Fra Danmark talte *Vilh. Nygaard*, oversat af *A. Kosick*. Der var en Mængde Mennesker og vældig Begejstring overalt.

Endelig skal vi meddele, at Kongressen var indbudt til The hos Borgmesteren paa Wiens Raadhus, og til en Aftenunderholdning med Musik, Sang og Ballet i Festsalen paa »Hofburg«, det tidligere Kejserslot.

Dansk Kommunalarbejderforbunds Jubilæumskongres.

I Dagene 18.—21. Juni afholdt Dansk Kommunalarbejderforbund sin 12. ordinære Kongres i »Folkets Hus«, Eng-havevej 40.

Kongressen bestod af 78 Delegerede, 15 Hovedbestyrelsesmedlemmer, 2 Revisorer og følgende Gæster: Sverige: L. Norgreen, G. Storm og Engmann; Tyskland: Otto Becker og Grollmuss; Holland og det internationale Sekretariat: F. v. Meurs; Kvindeligt Arbejderforbund: Fru Alvilda Andersen og Fru Johanne Jensen; Dansk Jernbane-Forbund: O. Andersen; Dansk Post-Forbund: Kr. Petersen; Københavns Kommunalforening: L. Kaarøe; Fællesrepræsentationen for Tjenestemænd: Chr. Ridter; De samvirkende Fagforbund: Vilh. Nygaard.

Kongressen aabnedes af Forretnings-

fører *Th. Thomsen* ved et festligt Møde, hvortil foruden Kongressen og dens Gæster tillige Repræsentanter for Regeringen, Magistraten og Borgerrepræsentationen var til Stede.

Selve Jubilæet fejredes ved en storstilet Fest i Studenterforeningens Lokaler.

Beretningen gav Anledning til nogen Diskussion, men godkendtes med alle Stemmer mod 1.

Regnskabet godkendtes ligeledes.

Kongressen behandlede derefter nogle Lovændringer. Den væsentligste Forandring, der blev vedtaget, gik ud paa, at Hovedbestyrelsesmedlemmerne ikke som tidligere skal vælges af Kongressen, men at de københavnske Afdelingers Formænd danner Hovedbestyrelsen.

Kongressens vigtigste Punkt var Planlæggelse af den fremtidige Virksomhed. Et af Kongressen nedsat Udvalg fremsatte et samlet Forslag, som i korte Træk gav Direktiver for det fremtidige Arbejde. Kongressen tiltraadte Udvaldets Indstilling.

Til Forretningsfører genvalgte *Th. Thomsen*, til Viceforretningsfører *Rasmus Olsen* og til Hovedkasserer *H. Tornkjær*, alle med Akklamation.

Kongressen sluttede med Leveraab for Forbundet og under Afsyngelsen af »Internationale«.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmandskonflikten hos Murermestrene i Søllerød og Hørsholm.

Overenskomsterne mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Murermesterforeningerne for Søllerød og Hørsholm udløb oprindeligt den 1. Februar og var saaledes inde under Forligsforslaget af 12. Marts, men heri fandtes følgende Bestemmelse: »De lokale Overenskomster for Murarbejdsmand i Søllerød og Hørsholm forlænges til 15. Juni d. A. uden andre Ændringer, end at Lønningerne i Henhold til Februarreguleringen ændres efter foranstaaende almindelige Regel.« (3 Øres Forhøjelse af Timelønnen og 2 pCt.s Tillæg til Akkorderne).

Aarsagen til, at disse to Overenskomster kun forlængedes til 15. Juni, var, at der skulde optages Forhandlinger om et af Dansk Arbejdsmandsforbund rejst Krav om, at de for Lyngby og Gentofte gældende Overenskomster ogsaa skulde indføres for Søllerød og Hørsholm.

Dette Kravs Berettigelse ligger i, at Levevilkaarene i Søllerød og Hørsholm er mindst lige saa dyre som i Gentofte og Lyngby, og naar Arbejdsgiverforeningen har kunnet indrømme Arbejdsmændene i Gentofte og Lyngby, der staar udenfor Dansk Arbejdsmandsforbund, Indførelse af de københavnske Priskuranter, var det rimeligt at gøre det ogsaa for Søllerøds og Hørsholms Vedkommende, især da det ogsaa for Murersvendenes Vedkommende er saaledes, at den københavnske Overenskomst er gældende de nævnte Steder.

Ved de lokale Forhandlinger kunde der imidlertid ikke opnaas Enighed, og Dansk Arbejdsmandsforbund varslede da Strejke til Ikrafttræden den 18. Juni ved Arbejdstidens Ophør.

Den 17. Juni forsøgte man ved et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken at komme til Enighed, men da dette strandede, blev Strejken iværksat.

Den 21. Juni modtog De samvirkende Fagforbund et første Varsel om Lockout og første Varsel om Boycotting af de Strejkende.

Den 28. Juni modtoges andet Lockoutvarsel omfattende samtlige Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund beskæftigede hos Medlemmer af Centralforeningen af Murermesterforeninger i Østifterne til Ikrafttræden den 5. Juli. Samtidig gaves første Varsel om yderligere Udvidelse af Arbejdsstandsningen, saafremt det maatte vise sig nødvendigt at iværksætte den til den 5. Juli varslede Lockout.

Arbejdsgiverforeningen begrundede disse meget kraftige Dispositioner med, at Dansk Arbejdsmandsforbund havde optraadt diktatorisk under Forhandlingerne og kun havde stillet Arbejdsgiverne overfor Valget Underkastelse eller Strejke.

Dette var imidlertid ganske urigtigt, idet Arbejdernes Repræsentanter paa Fællesmødet den 17. Juni havde tilbudt at gaa med til visse Afvigelser fra

Gentofte-Lyngby Forholdene, bl. a. for saa vigtigt et Punkt som Timelønnen, hvorom man tilbød en særskilt Forhandling. Men her overfor stod et Ultimatum fra Arbejdsgiverne: absolut ingen Forhøjelse af Timelønningerne.

Ligeledes tilbød Arbejderne at ville gaa med til, at Priskuranten for Entreprenørarbejder i Hørsholm kun kom til at omfatte de Arbejder, der staar i Forbindelse med Opførelse af Bygninger. Endelig var det ogsaa nævnt som en Mulighed, at Priskuranterne for Akkordernes Vedkommende kunde gælde nogle Maaneder med et Procentfradrag for at lette Muermestrene Overgangen for de Bygninger, der for Øjeblikket er under Opførelse. Men ogsaa her overfor stod Arbejdsgiverforeningen stejlt og krævede, at Akkordprislisterne ikke kunde akcepteres uden et vedvarende Procentfradrag.

Den 30. Juni afholdtes et nyt Fællesmøde, men dette endte ligesaa resultatløst som det foregaaende. Her var Muermestrene for Resten slet ikke repræsenterede ved en snævrere Udvalgsforhandling, nu var det Entreprenørerne, der havde taget Styret.

Dagen før, Lockouten skulde træde i Kraft, indkaldte Forligsinstitutionen til Møde Kl. 2 Eftermiddag, og efter ca. 16 Timers Forhandling stillede Forligsmanden, Kontorchef Bülow, et Mæglingforslag, paa hvilket der skulde svares Onsdag den 9. Juli, og samtidig udsattes den varslede Lockout.

Mæglingforslaget vedtoges af begge Parter; af de paagældende Arbejdere med en ret stor Majoritet, hvorimod Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse vedtog Forslaget med kun 14 Stemmer imod 11. 33 Medlemmer af Hovedbestyrelsen undlod at stemme. De paagældende Murermestre synes ikke at have noget at skulle have sagt ved Afstemningen.

I Henhold til ovenstaaende hævedes Strejken, og Lockouterne aflystes. Forligsmandens Forslag imødekommer paa de væsentligste Punkter de af Arbejderne under Forhandlingerne fastholdte Krav og er saalydende:

Til Bilæggelse af Konflikten mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening stiller Forligsmanden følgende Forslag:

Overenskomsterne mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Søllerød og Hørsholm Murermesterforeninger fornyes til 1. Februar 1925 paa følgende Vilkaar:

1. For Murarbejdsmandsarbejde gælder de i Priskuranten for Murarbejds-mændene i Gentofte, Lyngby, Herlov og Gladsaxe Sogne af 25. Maj 1922 med Tillæg af 28. Marts 1924 anførte Akkordsatser samt øvrige Bestemmelser undtagen Timeløn, dog indtil 1. Januar 1925 med et Fradrag i Akkordsatserne af 5 pCt.
2. For Entreprenørarbejde i Søllerød gælder den københavnske Jord- og Betonarbejderoverenskomst med Undtagelse af § 1, Stk. f og Stk. v, § 2 og § 3, idet § 2, § 3 A og § 3 B, Stk. 6 erstattes af de tilsvarende Bestemmelser i Murarbejdsmandenes Priskurant for Gentofte m. v. Naar Jernbetonarbejde udføres i Timeløn, ydes et Tillæg paa 50 pCt. til den i Henhold til Murarbejdsmandenes Overenskomst Af-snit B, Stk. 1 gældende Løn. Indtil 1. Januar 1925 fradrages dog 5 pCt. i de i Overenskomsten anførte Akkord-satser.

For Entreprenørarbejde i Hørsholm træder de københavnske Akkordsatser for Arbejder i Forbindelse med Husbygningsarbejde i Stedet for de nugældende Satser (herunder de i den københavnske Overenskomsts § 1 i Forbindelse med Akkordsatserne staaende Bestemmelser, dog indtil 1. Januar 1925 med et Fradrag af 5 pCt.

3. De nugældende Timelønninger for-højes med 3 Øre pr. Time.
4. Augustregulering for 1924 foretages efter de i Forliget af 13. Marts 1924 anførte Regler.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken Forslaget vedtages.

Den løbende Strejke hæves, og det udstedte Lockoutvarsel tages tilbage.

København, den 4. Juli 1924.

J. Bülow.

Kuskene hos Vognmændene ved den private Dagrenovation.

Efter resultatløse Forhandlinger mellem Parterne afholdtes den 2. Juni et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen,

hvor man under Forbehold af de respektive Organisationers Sanktion enedes om at forlænge Overenskomsten angaaende den private Dagrenovation til 1. April 1925, imod at der tillægges de bestaaende Lønsatser for saavel Kuske som Medhjælperne 2 pCt.

Overenskomsten er senere tiltraadt af begge Parter.

Havnearbejdere i København.

Ved et Fællesmøde den 11. Juni be-handledes en Række Klager fra Dansk Arbejdsgiverforening vedrørende Losningsarbejde i Københavns Havn, nemlig 1) Uoverensstemmelse angaaende Vilkaarene for Sortering af Trælast fra S/S »Gernther« og S/S »Frantz Hau-bus«, 2) Strid om Antallet af Maalere ved Kullosning, 3) En uvarslet Arbejdsstandsning ved Losning af Hvalmel fra S/S »Bluss«, 4) Uvarslet Arbejdsstandsning ved Losning af Trælast fra S/S »Aldershorst«.

Det lykkedes ikke at naa til Enighed om en Ordning af Uoverensstemmelserne, hvorefter Arbejdsgiverforeningen har indbragt Klage til Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmandene paa A/S for kemisk Industri i Kastrup.

Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S for kemisk Industri udlob den 1. Juni, og da lokale Forhandlinger ikke førte til Enighed om dennes Fornyelse, afgav Forbundet 1. Varsel om Strejke. Et Fællesmøde den 27. Juni endte ligeledes uden Resultat, hvorefter 2. Strejkevarsel afsendtes, saaledes at Strejken kunde iværksættes den 5. Juli.

Den 2. Juli afholdtes et nyt Fællesmøde, og her enedes man, under Forbehold af Sanktion af Fabrikkens Arbejdere, om at forny Overenskomsten til 1. Maj 1925. Arbejderne tiltraadte Forslaget, hvorefter den varslede Strejke bortfaldt.

Ved den nye Overenskomst opnaaedes et Tillæg paa 4 Øre til Timelønnen, der var 117 Øre. Akkorderne forhøjes med 3 pCt.

Endvidere gennemførtes en Række Smudstillæg indenfor Tjæredestillationen.

Samtlige Lønninger reguleres i August i Henhold til Forligsinstitutionsforlaget af 24. Maj d. A.

Arbejdsmænd paa Rahbekke Værket paa Bornholm.

Paa et Fællesmøde den 21. Juni behandlede en af Arbejdsgiverforeningen fremsat Klage over, at Arbejderne paa Rahbekke Værket havde nægtet at udføre »Brøndfyldning« paa Kaolinpresningen paa Natholdet, hvorved Presningen blev standset som Følge af Mangel paa Materiale. Arbejderne hævdede, at der forelaa et Løfte om, at Værket vilde ansætte en særlig Mand til Brøndfyldning paa Natholdet i Lighed med, hvad der finder Sted paa de 2 Daghold.

Enighed om det foreliggende Stridsspørgsmaal kunde ikke opnaas paa Mødet, og Arbejdsgiverforeningen har derefter indbragt Klage til Den faste Voldgiftsret med Krav om Erstatning for det ved Arbejdsvægringen lidte Tab.

Arbejdsmændene paa Mogenstrups Skærvfabrik.

I Anledning af, at der ved førte Forhandlinger ikke kunde opnaas Enighed om en Akkordpris for Læsning af Skærver og Grus fra Lager i Tipvogne, varslede Dansk Arbejdsmandsforbund Blokade af det paagældende Arbejde.

Arbejdsgiverforeningen protesterede imod Blokadens Lovlighed, hvorefter Sagen kom til Behandling paa et Fællesmøde den 27. Juni. Her enedes man om, at det paagældende Arbejde skal udføres i Akkord for en Betaling af 58 Øre pr. m³ for Skærver og 45 Øre pr. m³ for Grus.

Den varslede Blokade aflystes derefter.

Arbejdsmænd paa Cikoriefabrikken »Sønderjylland«.

I Anledning af, at Arbejdsmændene paa Cikoriefabrikken »Sønderjylland« i Ribe havde nedlagt Arbejdet, fordi de ikke havde faaet udbetalt et Gratiale, som de mente at have Krav paa, afholdtes der den 7. Juni et Fællesmøde. Der opnaaedes Enighed om en for Arbejderne tilfredsstillende Ordning af Stridsspørgsmaalet, hvorefter Arbejdet genoptoges den 10. Juni.

Arbejdsmændene hos Entreprenørerne i Svendborg.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 8. Juli behandlede en Klage fra Entreprenørforeningen i Svendborg over, at Arbejdsmændenes Fagforening i Svendborg havde forbudt sine Medlemmer at udføre et Kloakerensningsarbejde for Entreprenør Petersen dersteds, forinden der var tilsikret de paagældende Arbejdere et Tillæg til Timelønnen.

Arbejdsgiverne gjorde gældende, at Kravet var overenskomststridigt, og forlangte Arbejdet udført for den almindelige Timeløn.

Da Arbejderne tiltrods herfor nægtede at udføre det paagældende Arbejde, meddelte Arbejdsgiverforeningen, at den agtede at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret med Klage for Brud saavel paa den mellem Parterne gældende Overenskomst som Septemberforliget.

Paa Fællesmødet enedes man om, at Arbejdet genoptoges fra Onsdag den 9. Juli, og at Betalingsspørgsmaalet henvises til lokal Forhandling. Opnaas der ikke Enighed, forbeholder Arbejdsgiverforeningen sig at forfølge Sagen ved Den faste Voldgiftsret.

Drejere hos Andr. Tuck, Odense.

Mellem Drejermester Andr. Tuck og de hos ham beskæftigede Drejersvende var der opstaaet en Uoverensstemmelse angaaende nogle Akkordpriser.

Da der allerede før denne Uoverensstemmelse var Ufred mellem Hr. Tuck og hans Svende, medførte den ny Uoverensstemmelse en uvarslet Arbejdsstandsning.

En fra Drejermestrenes Centralforening i den Anledning fremsendt Klage behandlede ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 30. Maj.

Det lykkedes paa Mødet at faa Sagen ordnet paa følgende Maade:

- 1) Arbejdernes Repræsentanter erkender Arbejdsstandsningens Ulovlighed.
- 2) Forbundet lover af yderste Evne at virke for, at Arbejdet genoptages Mandag den 2. Juni d. A. ved normal Arbejdstids Begyndelse.
- 3) For saa vidt Arbejdet genoptages i Henhold til Punkt 2, optages der den

3. Juni Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Eftermiddag under Centralforeningens og Forbundets Medvirkning en Forhandling i Odense angaaende de bestaaende Uoverensstemmelser hos Firmaet Andr. Tuck. Saafremt Sagen herved ikke loses, henvises den til Fortolkningsraadet.
- 4) Hvis Arbejdet ikke genoptages som ovenfor nævnt, forbeholder Arbejdsgiverne sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdet blev, saaledes som det er forudsat i det indgaaede Forlig, optaget Mandag den 2. Juni, og ved den derefter følgende Forhandling om de omstridte Akkordpriser naaedes et tilfredsstillende Resultat.

Efterslæt fra Gartnerstrejken.

I den Overenskomst, der blev indgaaet mellem Foreningen af arbejds-givende Handelsgartnere i København og Omegn og Gartnerforbundet ved Gartnerstrejkens Afslutning findes bl. a. følgende Bestemmelse:

»Fortrædigelser af nogen Art i Anledning af Begivenheder under Konfliktten maa ikke finde Sted.«

Til trods herfor har Handelsgartnerforeningen ved Østre Landsret anlagt Sag mod Forbundet med Krav om en Erstatning paa 10.000 Kr., fordi to af Forbundets Medlemmer i »Social-Demokraten« har offentliggjort Navnene paa nogle Arbejdsvillige.

Sagen behandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 23. Juni, hvor man enedes om følgende:

Dansk Gartnerforbund erkender, at de Formænd og Torvekuske, der var i Arbejde, da Konfliktten udbrod, og som under denne kun har udført deres sædvanlige Arbejde, uretmæssigt har været fremdragne i »Social-Demokraten« som Strejkebrydere.

Ovennævnte Erklæring offentliggøres i »Social-Demokraten«.

Saa snart Offentliggørelsen har fundet Sted, tilbagetager Foreningen den ved Østre Landsret mod Forbundet anlagte Sag.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderne paa »Union« i Kastrup.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet fremsatte for nogen Tid siden et Timelønskrav for en Del af oven-

nævnte Virksomheds Arbejdere, og da dette ved de afholdte Mæglings- og Timandsmøder ikke blev tilstrækkeligt efterkommet, varslede Forbundet Arbejdsstandsning.

Arbejdsgiverforeningen protesterede imod den varslede Strejkes Lovlighed og truede med Klage til Den faste Voldgiftsret.

Der kom da et Fællesmøde i Stand den 18. Juni, og da man her opnaaede et for Forbundet tilfredsstillende Resultat af det rejste Krav, blev Strejken aflyst.

Kedelpasserer paa Rejermanns Papfabrik.

I Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over, at Kedelpasserer paa ovennævnte Virksomhed havde vægret sig ved at udføre noget Arbejde, da han mente, at dette ikke kunde forenes med en forsvarlig Pasning af Kedlen, afholdtes et Fællesmøde den 20. Juni.

Man enedes om at anmode Kedelinspektør Rønne om at udtale sig om, hvorvidt det af Kedelpasserer forlangte Arbejde i Fabrikens Tjeneste kan forenes med en forsvarlig Pasning af Kedlen. Forsaa vidt dette besvares bekræftende, udfører denne Arbejdet.

Malere hos Malermester Wilket Hansen.

Mellem Malermester Wilket-Hansen, København, og de hos ham beskæftigede Malersvende var opstaaet en Uenighed angaaende Betalinger for Oplakering af 2 Fordvogne. Uoverensstemmelsen medførte, at Svendene nægtede at gøre Vognene færdige.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. Juni, hvor man enedes om følgende:

- 1) Den ulovlige Blokade hæves straks.
- 2) I Erstatning betaler Malerforbundet i Danmark paa Vognmalerfagforeningens Vegne til Hr. Malermester Wilket-Hansen Kr. 300,00.
- 3) Svendenes Resttilgodehavende for de to Vogne beregnes efter Let-Droskebehandling, dog kun for den Del af Arbejdet, der er udført.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 5 *

KØBENHAVN DEN 2. AUGUST 1924

* 21 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Numer følger Afdelingsskemaet for **Juli 1924.**

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. August 1924.

*Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.*

Arbejdslønnen i Industrien.

Oktober Kvartal 1923.

Siden April 1918 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, i Statistiske Efterretninger været meddelt kvartalsvise Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for Oktober Kvartal 1923 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time paa sædvanlig Maade beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet (for Jernindustrien i November—December Maaneder), fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistikken omfatter denne Gang ca. 106.000 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, hvilket nøje svarer til Antallet i April og Juli Kvartaler. For Kvartalerne i 1922 og Januar Kvartal 1923 omfattede Lønstatistikken 95 à 100.000 Arbejdere, i 1921 kun 85 à 90.000 Arbejdere, men i 1920 ca. 110.000 Arbejdere. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning af Lønstatistikkenes Arbejdertal i Oktober og Juli Kvartaler 1923 viser en stærk Nedgang i Antallet af Arbejdere i Bygnings-

fagene, ialt godt 3000 Arbejdere. Ogsaa for Teglværks- og Jord- og Betonarbejdere er der paa Grund af Aarstiden stærk Nedgang i Arbejderantallet fra Juli til Oktober Kvartal. Omvendt medfører Aarstiden en stærk Stigning af Antallet af Arbejdere i Sukkerindustrien. Af Fag, der ikke i særlig Grad er paavirkede af Aarstiden, kan nævnes Tekstilarbejdere, der viser en samlet Fremgang paa ca. 700 Arbejdere, samt Smede og Maskinarbejdere, hvor det Antal Arbejdere, for hvilke der foreligger Lønoplysning, er vokset med ca. 500.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles omstaaende. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen »For-

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinzen		
	Ant. Arb.	Gennemsn. Timefortj.		Ant. Arb.	Gennemsn. Timefortj.	
		pr. $\frac{81}{12}$ 1923	Oktbr. Kvt. 1923		Juli Kvt. 1923	pr. $\frac{81}{12}$ 1923
		Øre	Øre		Øre	Øre
<i>Næringsmiddelindustri:</i>						
Bagerier, Svende	961	175	174	86	153	150
Møller, —	74	161	162	224	130	129
Chokoladefabr., fagl. Arb.	59	178	172	18	155	153
— ufragl. Arb.	83	134	132	—	—	—
— Kvinder	561	85	82	62	73	71
Margarinefabr., ufragl. Arb.	68	124	124	298	120	120
— Kvinder	38	67	67	158	67	67
Bryggerier, ufragl. Arb.	1890	134	137	437	123	126
— Kvinder	814	98	101	419	83	84
Spritfabrikker, ufragl. Arb.	38	129	132	237	129	132
— Kvinder	69	96	98	12	96	99
Sukkerfabr., ufragl. Arb.	420	153	152	3525	134	118
— Kvinder	251	77	78	183	71	65
Div. Fag, ufragl. Arb.	124	145	140	314	121	119
— Kvinder	123	92	83	364	91	80
<i>Tobaksindustri:</i>						
Cigarfabr., Cigarmagere	916	143	144	962	135	134
— ufragl. Arb.	108	142	140	147	122	122
— Kvinder	2383	100	99	1639	82	81
<i>Tekstilindustri:</i>						
Tekstilfabr., Mænd	679	131	132	2021	125	126
— Kvinder	1904	94	97	2926	85	86
Rebslugerier, Svende	11	122	118	26	127	121
— ufragl. Arb.	30	118	115	22	111	114
— Kvinder	120	75	74	49	61	63
Possementfaget, Svende	24	166	148	—	—	—
— Kvinder	20	84	81	—	—	—
Sejlmagersvende	—	—	—	20	142	140
<i>Beklædningsindustri:</i>						
Skræddersvende	219	161	161	26	146	145
Syersker	1076	85	86	433	71	71
Skomagersvende	37	157	162	—	—	—
Skotøjsarbejdere, Mænd	1099	169	170	131	136	136
— Kvinder	859	95	96	70	79	78
<i>Læderindustri:</i>						
Garverier, Svende	167	194	192	74	174	167
— ufragl. Arb.	199	158	163	215	151	150
<i>Bygningsindustri:</i>						
Blikkenslagersvende	305	207	193	230	138	138
Bygningssnedkersvende*)	893	195	185	1398	142	136
Glarmestersvende	119	161	157	90	125	124
Malersvende	936	211	179	402	144	136
Murersvende	958	264	259	2031	156	155
Murarbejdsmænd	706	207	194	1769	126	121
Stukkatorsvende	69	218	194	—	—	—
Tømrersvende	730	252	227	1677	145	143
Arbmd. hos Tømrere	39	142	137	57	119	121
Linoleumspaalæggers	46	202	182	—	—	—
Isoleringsmontører	68	210	247	18	182	170

*) Herunder for Provinzen tillige andre Snedkersvende.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinzen		
	Ant. Arb. pr. $\frac{31}{12}$ 1923	Gennemsn. Timefortj.		Ant. Arb. pr. $\frac{31}{12}$ 1923	Gennemsn. Timefortj.	
		Oktbr. Kvt. 1923	Juli Kvt. 1923		Oktbr. Kvt. 1923	Juli Kvt. 1923
<i>Træ- og Møbelindustri:</i>						
Bødkersvende.....	144	186	179	321	153	150
Børstenbindersvende.....	43	160	159	23	127	131
Billedskærersvende.....	13	172	172	32	138	144
Drejersvende.....	41	158	159	77	142	141
Forgyldere.....	23	207	185	27	160	155
Karøtmagersvende.....	35	196	185	—	—	—
Kurvemagersvende.....	22	131	124	—	—	—
Møbelsnedkersvende.....	709	169	167	91	139	135
Maskinsnedkere.....	426	164	163	1198	132	132
Træindustriarbejdere, ufragl.....	303	130	130	527	111	111
Træindustri, Kvinder.....	119	86	84	49	86	84
Pianoarbejdere.....	247	186	184	14	155	146
Sadelmager- og Tapetserersvende ..	284	174	173	177	144	132
<i>Ler-, Sten- & Glasindustri:</i>						
Jord- og Betonarbejdere.....	1682	188	176	1913	118	114
Brolæggersvende.....	62	288	274	36	200	195
Stenhuggerier, Svende.....	89	188	184	305	127	129
— ufragl. Arb.....	52	147	142	114	114	113
Grus- og Skærvefabr., Arbmd.....	—	—	—	301	120	122
Teglværker.....	—	—	—	2347	121	125
Cementfabrikker.....	—	—	—	1402	135	132
Keram. Industri, fagl. Arb.....	173	172	170	55	128	129
— ufragl. -.....	273	140	139	76	108	108
— Kvinder.....	462	107	104	49	79	72
Terrazzoarbejdere.....	52	162	159	—	—	—
<i>Jern- o. a. Metalindustri:</i>						
Blikkenslagersvende.....	180	188	184	82	159	155
Elektrikere.....	627	166	161	730	153	151
Formere.....	372	208	199	519	168	163
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere.	338	158	156	107	143	139
Gørtlere.....	124	168	165	52	147	145
Kobbersmede.....	63	205	203	54	179	169
Malersvende.....	151	187	212	177	163	162
Metalslibere.....	147	191	181	78	146	140
Metaltrykkere.....	76	207	195	18	171	160
Skibstømrere.....	127	194	198	330	161	155
Smede- og Maskinarbejdere.....	5428	185	181	4764	154	150
Træarbejdere.....	345	177	178	738	154	151
Div. fagl. Arbejdere.....	58	189	179	60	158	157
Arbejds mænd.....	3476	143	140	3719	127	124
Kvinder.....	1772	83	81	347	77	75
<i>Kemisk Industri:</i>						
Farversvende.....	33	158	156	—	—	—
Oliemøller, Arbmd.....	578	137	134	759	137	135
Sovlsyrefabr.....	84	146	147	234	130	137
Tændstikfabr., Arbmd.....	77	154	145	—	—	—
— Kvinder.....	187	83	82	—	—	—
Forsk. Industrier, Arbmd.....	1007	136	136	334	134	136
— Kvinder.....	1038	78	76	406	73	66

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinzen		
	Ant. Arb. pr. $\frac{31}{12}$ 1923	Gennemsn. Timefortj.		Ant. Arb. pr. $\frac{31}{12}$ 1923	Gennemsn. Timefortj.	
		Oktbr. Kvtr. 1923	Juli Kvtr. 1923		Oktbr. Kvtr. 1923	Juli Kvtr. 1923
		Øre	Øre		Øre	Øre
<i>Grafisk Industri:</i>						
Papirfabrikker, Arbmnd.	157	128	129	799	121	119
— Kvinder.	29	89	89	260	75	76
<i>Bogtrykkerier m. v.:</i>						
Typografer.	1543	204	201	1088	184	186
Stentrykkere.	138	186	186	86	158	159
Kemigrafer.	98	173	170	—	—	—
Ufagl. Arb.	149	154	153	59	143	142
Kvinder.	299	99	98	108	82	82
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	35	138	139	21	115	116
— Kvinder.	55	95	96	31	75	76
Bogbinderier, Svende.	324	192	187	121	139	138
— Kvinder.	419	102	99	58	75	75
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	58	131	130	—	—	—
— Kvinder.	231	86	84	78	74	73
Æskefabrikker, Kvinder.	220	91	88	126	82	79
<i>Handel og Transport:</i>						
Lager- og Pakhusarbejdere.	1069	126	127	2188	118	117
Havnearbejdere.	—	209	212	—	197	187
Kvinder.	121	81	77	111	93	70
<i>Forskelligt:</i>						
		Kr. pr. Uge.			Kr. pr. Uge.	
Formænd.	678	106.50	104.88	729	82.65	81.23
Fyrbødere.	394	70.92	71.09	797	66.14	65.11
Chauffører.	745	66.82	67.11	408	58.16	58.94
Kuske.	1319	63.63	64.07	1039	55.63	55.93

mænd« er udskilt af de anførte Arbejdertal, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den gennemsnitlige Timefortjeneste i Oktober Kvartal 1923 i Hovedstaden 229 Øre, i Provinzen 178 Øre og i hele Landet 202 Øre. Deres Antal er imidlertid saa forholdsvis lille, at Udeladelsen af deres Lønninger kun betyder en ringe Ændring i de samlede Gennemsnit.

Af Oversigten fremgaar det, at Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under et i Oktober Kvartal 1923 var 139 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 171 Øre, for Arbejdsmænd 136 Øre og for Kvinder 87 Øre. For de i København beskæftigede 51.000 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 150 Øre; for laglærte Arbejdere var den her 190 Øre, for Arbejdsmænd 149 Øre og for Kvinder 91 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Statistikken

55.000 Arbejdere, hvis gennemsnitlige Timefortjeneste var 129 Øre; for faglærte Arbejdere i Provinzen var Lønnen 150 Øre, for Arbejdsmænd 129 Øre og for Kvinder 80 Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinzen er saaledes gennemsnitlig 40 Øre for faglærte Arbejdere, 20 Øre for Arbejdsmænd, 11 Øre for Kvinder og 21 Øre for samtlige Arbejdere. Det maa dog fremhæves, at de for København og Provinzen beregnede Gennemsnitslønninger, for samtlige Arbejdere under et, paavirkes af Arbejdertallets forskellige Fordeling mellem faglærte og ufaglærte og mellem Mænd og Kvinder, og indenfor disse Grupper over den forskellige Fordeling mellem Fagene Indflydelse paa Gennemsnitstallene.

Sammenlignet med Lønningerne i Juli Kvartal viser Lønningerne i Oktober Kvartal kun meget faa Forandringer. Selve Gennemsnitstallet for Time-

	Ant. Arb. 31. Decb. 1923	Gennemsn. Timefort.				
		Oktbr. Kvartal 1923	Juli Kvartal 1923	April Kvartal 1923	Oktbr. Kvartal 1920	Aaret 1914
<i>København</i>						
Faglærte Arbejdere.....	20659	190	186	183	263	67,1
Ufaglærte ,	16896	149	148	145	214	47,5
Ialt Mænd	37555	171	168	165	242	61,0
Kvindelige Arbejdere...	13783	91	91	90	136	32,3
Samtlige Arbejdere	51338	150	148	145	216	54,4
<i>Provinsen</i>						
Faglærte Arbejdere.....	19085	150	148	146	218	54,8
Ufaglærte ,	27480	129	126	123	186	40,8
Ialt Mænd	46565	137	134	132	200	48,2
Kvindelige Arbejdere...	8178	80	79	78	122	25,7
Samtlige Arbejdere.....	54743	129	127	124	190	44,9
<i>Hele Landet</i>						
Faglærte Arbejdere	39744	171	167	165	242	61,3
Ufaglærte ,	44376	136	134	132	197	45,5
Ialt Mænd	84120	152	149	147	219	55,0
Kvindelige Arbejdere...	21961	87	86	85	131	29,6
Samtlige Arbejdere.....	106081	139	137	134	203	50,2

fortjenesten for alle de i Statistikken indbefattede Arbejdere var for Oktober Kvartal 139 Øre mod 137 Øre i Juli Kvartal og 134 Øre i April Kvartal.

I Henhold til den generelle Overenskomst mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Hovedorganisationer af 4. April 1922 blev det store Flertal af Arbejds-lønningerne i August 1923 underkastet en Regulering efter Pristallet, der steg fra 198 i Januar til 204 i August 1923, eller med ca. 3 pCt. Denne Regulering traadte i Kraft ca. 15. August og bevirkede altsaa nogen Lønstigning fra April til Juli Kvartal, men Reguleringen virkede dog først fuldt ud i Oktober Kvar-tal. Stigningen fra April til Oktober Kvartal svarer ogsaa ret nøje til August-reguleringens 3 pCt.

Af den Tabel, der angiver Gennemsnitsfortjenesten i de enkelte Fag i Ok-tober og Juli Kvartaler, samt Arbejder-antallet ved Udgangen af Oktober Kvar-tal, vil man se, at der i de enkelte Fag som Helhed kun er Tale om ganske smaa Forandringer i Fortjenesten. For de Fag, der overvejende arbejder paa Akkord, vil der naturligvis altid være nogen tilfældig Bevægelse i de Tal, der angiver den gennemsnitlige Timefor-

tjeneste. For Byggefagene falder der f. Eks. i Oktober Kvartal forholdsvis mange Udbetalinger af Akkordoverskud, et Forhold, der navnlig har givet sig Ud-slag for Malerne og de københavnske Tomrere. For Arbejdere i Sukkerfabrik-ker i Provinsen er der ligeledes en stærk Stigning i Fortjenesten, der maa til-skrives Aarstiden. For enkelte Fag gør der sig særlige Forhold gældende. Det kan saaledes nævnes, at der for Arbej-dere i Bryggerier og Spritfabrikker lige-som i de foregaaende Kvartaler er en mindre Nedgang i Lønnen, svarende til, at der i 1922 sluttedes en 2-aarig Over-enskomst med en jævn, mindre Løn-nedsættelse gennem hele Overenskomst-perioden.

Efter Oktober Kvartal er de fleste Arbejds-lønninger steget yderligere. For de fleste Fags Vedkommende kan Stig-ningen, der som Regel indtraadte i Ti-den fra 15. Februar til 1. Maj, anslaaes til ca. 2 pCt., for de lavest lønnede Ar-bejdere dog lidt mere, og det maa her-efter antages, at Arbejds-lønnen i Øje-blikket er 174—175 Øre for faglærte og 139—140 Øre for ufaglærte mandlige Arbejdere og ca. 89 Øre for kvindelige Arbejdere.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejds mænd hos Murermester Grabowski, Helsingør.

Mellem Arbejds mændenes Fagforening i Helsingør og Murermester Grabowski sammesteds var opstaaet Uenighed om Betalingen for et Ovnarbejde, som Grabowski har udført paa Helsingør Jernskibs- og Maskinbyggeri.

Sagen behandlede paa et Fællesmøde den 16. Juni, hvor man enedes om snarest at optage fornyet lokal Forhandling.

Ved den lokale Forhandling enedes man om, at Arbejds mændene beholder de 171 Øre pr. Time, som de har faaet udbetalt. Timelønsbetalingen for Reparationsarbejde ved Ovnen fastsættes for Fremtiden til 141 Øre, hvorimod man staar frit med Hensyn til Betalingen for Nybygning af Ovne.

Arbejds mænd hos A/S Kruckow-Waldorff og A/S Schouw & Co.

Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund under Dansk Arbejdsmandsforbund havde besværet sig over, at Firmaerne A/S Kruckow-Waldorff og A/S Schouw & Co. i Anledning af Bogbinderkonflikten afskedigede de hos dem bebeskæftigede Medlemmer af ovennævnte Fagforening.

Sagen behandlede ved et Fællesmøde den 30. Maj. Mødet endte imidlertid uden Resultat.

Havnearbejdere i Aalborg.

Den 26. Juni behandlede en Klage fra Havnesammenslutningen over en af Havnearbejdere i Aalborg den 24. April iværksat Arbejdsstandsning.

Anledningen til Arbejdsstandsningen var, at Damperen »Fred Cleaves« til A/S Portland Cementfabrikken »Danmark« var indkommen med en Ladning Antracit Kul, som var saa tør, at det var forbundet med stor Gene for Arbejderne at udføre Losningen. Arbejderne paaberaabte sig, at de ved et tidligere lignende Tilfælde havde faaet ekstra Betaling.

Da Firmaet baade nægtede ekstra Betaling og modsatte sig en Henstilling om at losse ved Hjælp af Kran, blev Arbejdet nedlagt.

Mødet endte uden Resultat, og Sagen er senere af Arbejdsgiverforeningen indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Hattemagersvende og Hattesyersker i hele Landet.

Efter resultatløse Forhandlinger mellem Parterne var der varslet Arbejdsstandsning til den 4. Juli.

I den Anledning afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. Juli, hvor det — under Forbehold af Sanktion af Foreningen af danske Straa- og Filthattefabrikanter og Dansk Hatte- og Buntmagerforbund — lykkedes at opnaa Enighed om nye Overenskomster, gældende indtil de med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Juli.

De nye Overenskomster omfatter Hattemagere, Haandsyersker og Straahattesyere.

Overenskomsterne er senere tiltraadt af begge Parter.

Arbejdsløsheden i Marts 1924.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Marts 1924	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		7. Mar.	14. Mar.	21. Mar.	28. Mar.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygningsindustri	11636	32,8	31,2	29,9	22,3
Anden Industri..	58657	10,1	9,7	9,1	8,9
Handel	5820	9,5	9,3	9,1	9,1
Arbejds mænd ...	30418	17,3	18,4	15,8	14,1
Ialt...	106531	14,6	14,5	13,3	11,9
Provinserne:					
Bygningsindustri	19046	45,8	44,2	41,8	35,2
Anden Industri..	57172	11,8	11,4	11,5	11,1
Handel	6603	7,4	7,3	7,4	7,4
Arbejds mænd ...	63170	35,2	34,4	34,1	32,1
Ialt...	145991	26,2	25,5	25,0	23,1
Hele Landet...	252522	21,3	20,8	20,1	18,4

Ved Udgangen af Marts var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag un-

der et 18,4 mod 21,3 pCt. ved Udgangen af Februar. Altsaa en ret betydelig Nedgang, der dog er noget mindre end Nedgangen i samme Tidsrum i Fjor.

Nedgangen viser sig i alle Erhvervsgrupper, men er naturligvis stærkest i Byggefagene.

En Sammenligning med de tilsvarende Arbejdsløshedsprocenter ved Udgangen af Marts Maaned 1923 viser, at Fabrikfagene nu er noget bedre beskæftigede end i Fjor, navnlig i Hovedstaden. I Hovedstaden har Byggefagene en noget større Arbejdsløshedsprocent end i Fjor, medens Arbejdsmændene er lidt bedre beskæftigede i Aar; Forandringerne er dog ikke store. Derimod har baade Byggefagene og Arbejdsmændene i Provinsen meget større Arbejdsledighed i Aar end i Fjor paa samme Tid.

For samtlige Arbejdere i Hovedstaden er Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af Marts ca. 12 pCt. i Aar mod ca. 15 pCt. i Fjor, men i Provinsen ca. 23 pCt. i Aar mod ca. 16 pCt. i Fjor.

Det synes, som om det i Hovedstaden er gaaet betydelig hurtigere end i Provinsen med at sætte det udendørs Arbejde i Gang igen efter den lange Frostperiode.

Literatur.

Sovjetruslands økonomiske Liv
1917—1923.

Det internationale Arbejdsbureau har for nylig udgivet en ny Bog over Udviklingen af de økonomiske Forhold i Rusland i Aarene 1917—1923. Saavel Økonomilovgivningen som den økonomiske Tilstand og Arbejdsbetingelserne bliver behandlet heri; den fundamentale Forskel, der bestaar mellem det nuværende System og det, der blev praktiseret før 1921, bliver ogsaa fremdraget. Ruslands Forvandling fremstilles tydeligt heri.

Som Indledning oplyses om Arbejderkommissariatets Opgaver, saa følger Afhandling over Lønpolitik før Overgangen til den nye Økonomipolitik og efter den Tid, over kollektive Overenskomster, Bilæggelse af Arbejdsstridigheder, Regulering af Arbejdsmarkedet, Socialforsikring og Tilsyn med Erhvervene. Endvidere et Kapitel om Fag-

organisationerne, deres retslige Stilling, deres Opgaver og deres Bestræbelser for at overtage økonomiske Foretagender o. s. v. Med Bogen følger statistiske Oplysninger, af hvilke man ser, at der har fundet gennemgribende Forandringer Sted saavel i Arbejdsforholdene som i Arbejderklassens materielle Forhold. Arbejderlovgivningen er blevet omformet; den nye Arbejds-Lovbog gaar ud fra Grundsætninger, der fuldstændig afviger fra de tidligere. Arbejdstvang er afskaffet, Antagelsen og Afskedigelsen af Arbejdere er stillet frit, og Arbejdsbetingelserne bliver reguleret gennem frie Overenskomster mellem de kontraherende Parter. Arbejdslønnen bestemmes igen gennem Loven for Tilbud og Efterspørgsel. Staten indskrænker sig til Fastsættelse af Mindstelønnen, medens den hovedsagelige Løn fastsættes gennem kollektive Overenskomster mellem Parterne. Der bestaar et betydeligt Spillerum mellem de lovformelige Bestemmelser og deres Anvendelse, men lidt efter lidt bliver disse tilpasset efter de faktiske Forhold, hvad der igen virker tilbage paa Arbejdernes Livsbetingelser.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 754.

Tekstilarbejdere paa A/S Brdr. Volkerts
Fabrikker i Kolding.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets
Retsbog A. 6. Side 86—87.

Aar 1924 den 25. April Kl. 1,55 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 754*: Dansk Arbejdsgiverforening paa Tekstiltfabrikantforeningens Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Tekstilarbejderforbunds Vegne.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: Dansk Arbejdsgiverforening ved Fuldmægtig W. Elmquist, Tekstiltfabrikantforeningen ved Formanden Fabrikant Sebbelov og Kontorchef Brahe-Christensen og A/S Brdr. Volkerts Fabrikker ved Direktør Johan Nyebølle og Værkfører Christian Christensen.

For de Indklagede mødte: De samvirkende Fagforbund ved Sekretær Vilh. Nygaard, Tekstilarbejderforbundet ved For-

manden Chr. Nielsen og Sekretær Johan Christensen samt Forbundets Kolding Afdeling ved Formanden S. Petersen.

Der fremlagdes: Klage af 31. Marts 1924 med 1 Bilag og Tilsvar af 8. April 1924.

Sagen drøftedes med Parterne, som derpaa indgik saalydende Forlig:

Forbundet erkender, at den overfor A/S Brdr. Volkerts Klædefabrik, Kolding, fra den 10. til den 13. Marts d. A. etablerede Arbejdsstandsning har været ulovlig og betaler i den Anledning i Bod til Fabrikken 1000 Kr.

Klagerne tog herefter deres Klage tilbage.

Retten hævet.

K. Sindballe, / E. Steincke.

Sag Nr. 756.

Havnearbejdere i Aarhus.

(Overarbejde ved Rutebaadene København—Aarhus.)

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. Maj 1924 i Sag Nr. 756: Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havns og denne igen paa dens Medlem, Dampskibsekspeditor N. L. Petersens Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus' Vegne.

I den gældende Overenskomst mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn og Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus hedder det:

»Arbejde i Spisetiderne fra 6—7 Morgen, i Frokostpavsen Kl. 8 $\frac{1}{2}$ —9, fra Kl. 12—1 $\frac{1}{2}$ Middag, fra 5—6 Aften og fra 11—12 Nat betales som Overarbejde med Tillæg af en Overtime pr. Mand. 6—7 Morgen og 11—12 Nat samt alle Spisetider Son- og Helligdage Nattakst. Alle øvrige Spisetider 50 pCts. Tillæg.»

En Række tidligere Overenskomster mellem de nævnte Organisationer har ligeledes fastsat et Tillæg til Lønnen for Arbejde i Spisetiderne.

Ekspeditionen af Rutebaadene København—Aarhus giver regelmæssigt Anledning til, at der maa arbejdes over om Aftenen. Gennem en lang Aarrække har dette nu været praktiseret paa den Maade, at de paagældende Arbejdere fortsatte Arbejdet efter Kl. 5 uden Spisepavse. I Marts Maaned d. A. forlangte imidlertid Dampskibsekspeditor

N. L. Petersen, der er Medlem af Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn, at Arbejderne skulde holde Spisepavse fra Kl. 5—6 og derefter møde til Overarbejde Kl. 6. Herimod protesterede Arbejderne, og da det ikke lykkedes at komme til Enighed gennem en Forhandling, instruerede Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus sine Medlemmer om, at der ikke maatte »arbejdes ved Københavnerdampere efter Kl. 6 uden med det Mandskab, der har arbejdet i Spisetimen fra Kl. 5 til 6 Aften.« For at faa Arbejdet udført, har Dampskibsekspeditor Petersen derefter under Protest ladet Arbejderne fortsætte Kl. 5 uden Afbrydelse.

Under denne Sag har Klagerne nu paastaet Arbejdernes Nægtelse af at holde Pavse fra Kl. 5—6 for derefter at møde til Overarbejde ved de paagældende Rutedampere kendt ulovlig. Endvidere har de paastaet Fagforeningen idømt Bod for dens Optræden, der efter Klagernes Mening har været i Strid med Septemberforligets Punkter 2 og 4 og i Strid med de gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Da det som nævnt gennem en lang Række Aar har været Kutyme, at Arbejdet fortsættes Kl. 5 uden Afbrydelse, findes denne Ordning at maatte betragtes som et Led i den gældende Overenskomst, og Dampskibsekspeditor Petersen har derfor ikke været berettiget til at kræve anden Ordning gennemført, uagtet Overenskomsten stadig stod ved Magt. Efter Omstændighederne findes Arbejderne heller ikke at have haft nogen Pligt til at efterkomme det rejste Krav, indtil en Afgørelse af Striden kunde foreligge. De Indklagede vil derfor være at frifinde. Sagens Omkostningen findes Klagerne at burde betale med 300 Kr.

Kendelse.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 6 ❁

KØBENHAVN DEN 9. AUGUST 1924

❁ 21 AARGANG

Dansk Jernbaneforbunds Kongres.

Dansk Jernbaneforbunds 23. Kongres afholdtes den 21. og 22. Juni i »Folkets Hus« i Odense. Her var den store Sal smykket med Forbundsfaner fra Landets forskellige Afdelinger, og der var foruden Hovedbestyrelsens 15 Medlemmer mødt 134 Delegerede, repræsenterende 9600 Medlemmer.

Forbundets Forretningsfører, Charles Petersen, København, aabnede Kongressen med at byde de Delegerede og Gæsterne Velkommen. Som Gæster var mødt fra Dansk Postforbund Formanden, P. Jensen, København, fra Værksted- og Remisearbejdernes Fællesorganisation L. Hansen, København, den gamle Kampfælle, pens. Overportør H. P. Hansen, København, fra Dansk Privatbaneforbund Togfører Herlak, Aalborg, og fra De samvirkende Fagforbund Sekretær Hans Jacobsen.

Forretningsfører Charles Petersen udtalte i sin Aabningstale bl. a.:

Det er i Aar 25 Aar siden, Dansk Jernbaneforbund blev stiftet, men Jubilæet indtræffer først i Oktober Maaaned. Men denne Kongres danner dog alligevel Afslutningen paa en 25-aarig Periode, hvori det er lykkedes Forbundet at hæve Standen til en maalbevidst Stand af Mænd, der kender deres Pligter, men ogsaa deres Rettigheder. Fremmarschen har i alle disse Aar været sikker og solid, saa vi har Grund til at være stolte af vort Arbejde. I Jernbaneforbundet har vi altid lagt Vægt paa Realiteterne, og de Resultater, vi hidtil har naaet, borger for, at vi ogsaa vil være i Stand til at løse Fremtidens store Opgaver.

Vi har før mødt store Vanskeligheder og Modstand, bl. a. hos den højere Embedsstand, og et moderat, uforstaaende Styre har søgt at fravriste os de vundne

Goder, men det er heldigvis ikke altid lykkedes. Rundt om i Verden er Reaktion og Moderation i Tilbagegang. Herhjemme jagede Arbejdere og Tjenestemænd Reaktionen ned af Taburetterne den 11. April, der blev luftet ud, og nu sidder den første danske Arbejderregering ved Magten. Den overtog et Fallitbo, men vi tror, at den vil have Evne til at udføre et socialt Reformarbejde til Gavn for Tjenestemænd og Arbejdere, til Gavn for hele Underklassen i dette Land.

Lad os her raabe et Leve for Danmarks første socialdemokratiske Ministerium. (Kraftige Hurraraab.)

Derefter sang Kongressen staaende »Internationale«, og det vedtoges under Bifald at afsende Hilsningstelegrammer til Statsministeren og Trafikministeren. Telegrammerne havde følgende Ordlyd:

Hr. Statsminister Stauning!

Dansk Jernbaneforbunds Kongres hilser Danmarks første socialdemokratiske Regering.

Vi føler os forvissat om, at det — trods Overklassens Modstand — skal lykkes Partiets Mænd paa de fremskudte Poster, de nu beklæder, at udføre et grundlæggende Arbejde til Gavn for den jævne Befolkning.

Leve Ministeriet Stauning!

Leve Socialdemokratiet!

Hr. Trafikminister Friis-Skotte!

Dansk Jernbaneforbunds Kongres udtaler sin Glæde over, at en Socialdemokrat og faguddannet Jernbanemand har overtaget Posten som Minister for offentlige Arbejder.

Kongressen ønsker Dem Lykke og Held i Deres Virksomhed og tilsiger

Dem Støtte ved Gennemførelsen af Reformen til Gavn saavel for Befolkningen som for Statsbanerne og de i denne Virksomhed ansatte Tjenestemænd og Arbejdere.

Fra begge Ministrene indløb under Kongressen Svartelegrammer saalydende:

Ministeriet takker for Kongressens Hilsen og udtaler Haabet om Organisationstankens stadige Fremgang i Arbejderklassen til Fremme af Socialdemokratiets Program.

Stauning.

Tak for Kongressens Hilsen og Tilsgagn, som jeg med Glæde modtager. Min Lykønskning til Kongressens Arbejde og mine bedste Ønsker for Dansk Jernbaneforbunds Trivsel.

Friis-Skotte.

Fra Transportarbejdernes Internationale i Amsterdam indløb ogsaa et Hilsningstelegram, ligesom der veksledes telegrafiske Hilsener med Dansk Kommunalarbejderforbunds Kongres, der afholdtes samtidig.

Efter at Kongressen havde konstitueret sig, og Gæsterne i korte Taler havde hilst paa Kongressen, gik man over til

Beretning om Virksomheden.

Forretningsføreren begyndte med at skitsere Ministeriet Neergaards Bestræbelser for at skære Statstjenestemændenes Løn ned. Den nu afsluttede Periode paa 2 Aar adskilte sig ikke væsentligt fra den forrige Periode. Ministeriet, der sad til den 11. April, havde som bekendt ikke været Tjenestemændene venligtsindet, idet Kravet om Nedskæringer og Balance paa Budgettet jo i høj Grad var gaaet ud over Tjenestemændene. Forhandlingerne, der førtes med denne Regering, om Konjunkturtillæggets Regulering førte ikke til Forlig. Dette skyldes sikkert ikke manglende Forhandlingsevne eller Vilje hos Tjenestemændene, men derimod snarere det konservative Folkeparti, der som et uvedkommende Led havde blandet sig i Forhandlingerne i Utide. Dette Parti gav jo baade i Pressen og i Rigsdagen Tjenestemændene Løfter,

som Partiet ikke senere indfrie. Han advarede derfor Tjenestemændene imod i Fremtiden at fæste for megen Lid til de Løfter, der blev givet af de Konservative paa Valgtribuner.

Paa Uniformsomraadet havde man ogsaa været Genstand for betydelige Nedskæringer. Det var dog lykkedes i nogen Maade at begrænse Nedskæringen her, men først efter lange og besværlige Forhandlinger. Forhandlingerne havde vist, at der var store Mangler ved Forhandlingsreglerne, idet det jo til syvende og sidst var Administrationen og Ministeriet, der i alle Forhold traf Afgørelsen, hvor der ikke ved Forhandling var opnaaet Enighed. Senere vilde der overfor Kongressen blive fremsat Forslag tagende Sigte paa at raade Bod paa dette Forhold.

Angaaende Lejeboligsagen var der nu opnaaet et Resultat, der maatte betegnes som en retfærdig Ordning. Der var til en væsentlig Del af Medlemmerne udbetalt og tilbagebetalt ret betydelige Beløb. Taleren takkede Kontorchef Dalhoff, der paa saa udmærket Maade havde ledet Boligudvalgets Arbejde.

Efter at have omtalt adskillige andre Spørgsmaal henviste Taleren iøvrigt til den trykte Beretning.

Efter en indgaaende Diskussion godkendtes Beretningen enstemmigt, og følgende Forslag vedtoges ligeledes enstemmigt:

Kongressen tiltræder, at Hovedbestyrelsen i Aaret 1924 har bevilget 5000 Kr. til Socialdemokratiets Valgfond. Endvidere bemyndiger Kongressen Hovedbestyrelsen til i Perioden 1924—26 at yde et yderligere Tilskud paa 5000 Kr. til samme Formaal.

Regnskabet.

Derefter gik Kongressen over til at behandle Regnskabet.

Hovedkasserer Kantsø gav nogle supplerende Oplysninger vedrørende de 2 Aars Regnskaber, som forelaa trykt for de enkelte Delegerede. Forbundets samlede Formue var pr. 31. Marts 1924 928.446 Kr. 67 Øre eller ca. 97 Kr. pr. Medlem.

Efter en anerkendende Udtalelse af Revisor, Togfører M. Christensen, Randers, godkendtes Regnskabet enstemmigt uden Diskussion.

Forskellige Forslag.

Under Dagsordenens Punkt 7: *Den fremtidige Taktik*, vedtoges bl. a. nedenstaaende Beslutninger.

1. Kongressen udtaler sin Tilslutning til den af Hovedbestyrelsen indtagne Stilling til de Reguleringer af Konjunkturtillæget, der har fundet Sted.

Det maa beklages, at Folketingets daværende Flertal i 2 paa hinanden følgende Aar har gennemtvunget saa stærke Reduktioner af det nævnte Tillæg, at det for en Række Tjenestemænd — ikke mindst for de ugifte — har medført en fuldstændig Forrykning af Livsvilkaarene. Dette i Forbindelse med, at den sidst gennemførte Lov om Konjunkturtillægets Nedsættelse indeholder en saadan Meningsløshed som den, at Tillægget fortsat reduceres gennem 2 Finansaar uden Hensyn til Prisopgang og gunstigere Vilkaar for en Række vigtige Erhverv gør det tvungende nødvendigt, at det nævnte Tillæg ændres og bringes i Overensstemmelse med de tilstedeværende Konjunkturer og Varemarkedets Priser.

Kongressen paalægger derfor Hovedbestyrelsen, naar den nugældende Lov om Konjunkturtillæg udløber den 31. Marts 1925, at kræve saadanne Ændringer gennemført i Loven, at der tages større Hensyn til de ugifte Tjenestemænd end hidtil, bl. a. derved, at Aldersgrænsen 35 Aar nedsættes til 25 Aar, samt endvidere, at Konjunkturtillæget sættes i Relation til Pristallet paa den Maade og i det Omfang, som Organisationerne krævede under Forhandlingerne med Regeringen i Foraaret 1923, og som tillige var krævet i det af Socialdemokraterne og det radikale Parti stillede Ændringsforslag til 2. Behandling af Regeringens Forslag i Folketinget den 26. Marts 1923.

2. Organisationen kræver, at der paa Statens Foranledning nedsættes et Nævn, bestaaende af én eller flere Opnæmder samt af Repræsentanter for Administrationen og Organisationerne til Afgørelse af alle Stridigheder om Forstaaelse af indgaaede Overenskomster vedrørende Tjenestemændenes Rettigheder samt til Afgørelse af saadanne Spørgsmaal, hvorom der ikke ved Forhandling mellem Generaldirektoratet og

Organisationerne har kunnet opnaas Forlig.

Nævnet afgør, naar Forlig ikke opnaas, Sagen ved sin Kendelse, som hver af Parterne er pligtig at underkaste sig.

3. Kongressen paalægger Hovedbestyrelsen at fremsætte Krav om Genindførelse af Familiefribeholdning for samtlige Statsbanetjenestemænd. I saa Henseende bemyndiger Kongressen Hovedbestyrelsen til at indlede Forhandling med Generaldirektoratet om Sagen samt at slutte Overenskomst paa saadanne Vilkaar, som Hovedbestyrelsen maatte skønne det rigtigt at give sin Tilslutning.

Kongressen vedtog en Række andre Beslutninger, af hvilke vi nedenfor anfører de vigtigste:

1. Naar et Medlem afskediges af Statsbanernes Tjeneste uden Varsel samt uden Pension — jfr. Tjenestemandslovens § 8, Stk. 2 — er Hovedbestyrelsen bemyndiget til at bevilge den paa-gældende Hjælp af Reservefondens Midler, dog i intet Tilfælde ud over Halvdelen af hans sidst oppebaarne Lønningsindtægt (inkl. alle Tillæg) og højst for et Tidsrum af 3 Maaneder.

2. Der søges indført mere letfattede og bestemte Regler for Henførelse til de i Tjenestetidsreglerne anførte Tjenestenormer.

3. Det paalægges Hovedbestyrelsen ved først givne Lejlighed at søge gennemført, at der leveres Banepersonalet Uniformsgenstande i Lighed med tilsvarende Lønningsklasser indenfor Stationspersonalet.

I Anledning af Forbundets 25-aarige Bestaaen stillede Hovedbestyrelsen følgende Forslag, der vedtoges med Akklamation:

I Anledning af 25 Aarsdagen (den 23. Oktober 1924) for Dansk Jernbaneforbunds Stiftelse, beslutter Kongressen at bemyndige Hovedbestyrelsen til at bevilge pensionerede, forhenværende Medlemmer samt pensionerede Enker efter Medlemmer, som sidder i trange Kaar, og som derhos fremsætter Ansøgning, en særlig Jubilæums-Understøttelse, dog ialt ikke ud over 10.000 Kr.

Beløbet ydes i 50 Portioner à 100 Kr. og i 100 Portioner à 50 Kr. Ansøgning

om at komme i Betragtning maa fremsættes indenfor det Tidspunkt, som fastsættes af Hovedbestyrelsen, der ligeledes fastsætter de nærmere Bestemmelser og udarbejder Blanketter til Brug ved Begæring om denne Understøttelse.

De bevilgede Understøttelser udbetales paa Jubilæumsdagen. Udgiften afholdes af Forbundets Hjælpefond.

Valg.

Som Forretningsfører genvalgte Charles Petersen under stor Begejstring. Hovedkassereren og Sekretæren vælges af Hovedbestyrelsen. Dennes enkelte Medlemmer vælges paa Møder af de enkelte Kategorier.

Næste Kongres.

Sidste Punkt paa Dagsordenen var Fastsættelse af Stedet for næste ordinære Kongres og hertil valgte Sønderborg.

Afslutning.

Efter at Gæsterne havde takket for Samværet, og Forretningsføreren under stærk Tilslutning havde takket disse for deres Tilstedeværelse og bedt dem bringe en Hilsen til de Organisationer, de repræsenterede, sluttede Kongressen efter at have været i 2 Dage.

Kongressen fortsættes paa selve Jubilæumsdagen den 23. Oktober ved en Fest i København, til hvilken der ogsaa bliver indbudt forskellige Gæster fra saavel Ind- som Udland.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmand hos Medlemmer af Foreningen af Leverandører af Bygningsstøbegods.

Efter resultatløse Partsforhandlinger angaaende Overenskomstforholdene mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og ovennævnte Arbejdsgivere afholdtes den 10. Juli et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvori deltog Repræsentanter for de to Hovedorganisationer, Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Efter nogen Diskussion enedes man om at vise Sagen tilbage til fornyet Be-

handling paa et Mæglingmøde. Her opnaaedes Enighed om forskellige Endringer i Overenskomsten til Arbejdernes Fordel, ligesom der tillagdes de bestaaende Timelønninger et Tillæg af 5 Øre pr. Time.

Den af Forbundet til den 3. Juli varslede Strejke aflystes.

Stenhuggere paa E. Nielsens mekaniske Stenhuggeri.

I Anledning af, at 26 Stenhuggersvende den 4. og 5. Juni havde nedlagt Arbejdet uden Varsel paa Firmaet E. Nielsens mekaniske Stenhuggeri i København, afholdtes der et Fællesmøde den 12. Juni. Paa Mødet enedes man om en Ordning af det Stridsspørgsmaal, der var Foranledningen til Arbejdsnedlæggelsen, hvorefter Arbejdet genoptoges den 13. Juni.

Arbejdsløsheden i April 1924.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

April 1924	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		4. Apr.	11. Apr.	18. Apr.	25. Apr.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygningsindustri	11857	20,0	16,7	15,6	13,9
Anden Industri..	63397	8,8	8,4	8,4	8,3
Handel	5927	9,2	9,2	9,1	8,6
Arbejdsmand ...	31095	11,8	9,4	8,7	7,7
Ialt ...	112276	10,8	9,6	9,4	8,7
Provinserne:					
Bygningsindustri	19146	24,6	17,4	13,8	10,8
Anden Industri..	57260	10,3	9,6	9,4	8,9
Handel	6637	7,0	6,8	6,4	6,8
Arbejdsmand ...	63354	24,7	18,3	14,6	10,4
Ialt ...	146397	18,2	14,2	12,1	9,7
Hele Landet...	258673	15,0	12,2	10,9	9,3

Ved Udgangen af April var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag un-

der et 9,3 mod 18,4 pCt. ved Udgangen af Marts. Arbejdsløsheden er altsaa i Løbet af April Maaned faldet til det halve.

Nedgangen er særlig stærk for Provensen, hvor der ved Udgangen af Marts var ca. 23 pCt. af Arbejderne ledige mod ca. 10 pCt. ved Udgangen af April. De tilsvarende Tal for Hovedstaden er ca. 12 pCt. og ca. 9 pCt.

Indenfor de forskellige Erhvervsgrupper er Nedgangen naturligvis særlig stærk for Byggefagene og Arbejdsmændene, men ogsaa for Arbejderne i Industrifagene har Beskæftigelsesforholdene bedret sig betydeligt i Løbet af April Maaned.

En Sammenligning med de tilsvarende Arbejdsløshedsprocenter ved Udgangen af April Maaned 1923 viser omtrent samme Beskæftigelse for Byggearbejderne. For Arbejdsmændene i Provensen er Forholdene ogsaa omtrent som i Fjor, men i Hovedstaden har Arbejdsmændene bedre Beskæftigelse i Aar, idet der kun er ca. 8 pCt. ledige mod ca. 12 pCt. i Fjor. Industrien giver i Aar saavel i Hovedstaden som i Provensen bedre Beskæftigelse end i Fjor; for hele Landet under et var Arbejdsløshedsprocenten for Industrierarbejderne ca. 12 pCt. ved Udgangen af April 1923 mod 8—9 pCt. i Aar.

Samtlige Fag under et havde i Fjor ved Udgangen af April en Arbejdsløshedsprocent paa 11,5 pCt. mod 9,3 pCt. i Aar.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 757.

(Maskinarbejdere hos A/S Burmeister & Wain).

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 92—93.

Aar 1924 den 9. Maj Kl. 1½ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 757: Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeris Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds

Vegne og dette igen paa Forbundets københavnske Afdeling 12's og en Række strejkende Arbejderes Vegne.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Fuldmægtig W. Elmquist, for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien Direktør Charles Hansen og Sekretær Vald. Jensen og for A/S Burmeister & Wain Direktør Overgaard og Driftsbestyrer Erichsen.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Nygaard, for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund Hovedkasserer A. Johansen og Sekretær Vilh. Christensen samt Formanden for Afdeling 12 A. Ørnskov Jørgensen.

Der fremlagdes Klage af 1. Maj 1924 med 3 Bilag og Tilsvar af 7. Maj 1924 med 3 Bilag.

Sagen forhandlede mellem Parterne. Klagerne bemærkede, at forsaavidt Forbundet efter Klagerens Rekvisition vilde anvise yngre Mennesker, helst af de 18, der i Marts forlod Arbejdet, til de Lønninger, de paagældende havde oppebaaret, vilde Klagerne stille Sagen i Bero og tage en Mægling paa sædvanlig Maade om de paagældende Arbejderes fremtidige Lønforhold. Forsaavidt Forhandlingen ikke førte til noget Resultat, maatte man dog forbeholde sig at begære nærværende Sag fremmet.

De Indklagede erklærede, at de kunde indgaa paa det af Klagerne stillede Vilkaar for at stille Sagen i Bero.

Sagen udsattes derefter indtil videre. Retten hævet Kl. 2,55 Em.

K. Sindballe.

/ E. Steincke.

Sag Nr. 760.

Telefonarbejdere hos Fyns kommunale Telefonselskab.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 108—109.

Aar 1924 den 18. Juni Kl. 4 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 760: Dansk Arbejdsgiverforening paa Fyns kommunale Telefonselskabs Vegne mod Centralorganisationen for Telefonstan-

den i Danmark paa dennes Fyns Afdelings Vegne og den fynske Afdeling solidarisk med Telefonarbejdsmændenes Fagforening for Fyn og omvendt.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne og Kontraindklagede mødte: Dansk Arbejdsgiverforening ved Fuldmægtig W. Elmquist og Fyns kommunale Telefonselskab ved Overingeniør E. W. Kock.

For de Indklagede og Kontraklagerne mødte: Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark ved Forretningsfører Alfred Nielsen og Viceforretningsfører Lunding Andersen og Forretningsudvalgsmedlem Johs. Funch.

Der fremlagdes: Klage af 7. Maj 1924 med 9 Bilag og Tilsvaret af 13. Maj 1924 med 1 Bilag samt Skrivelse af 13. Maj 1924 fra Klagerne og Skrivelse af 22. Maj 1924 med 1 Bilag fra Kontraklagerne samt Skrivelse fra dem af 13. ds.

Sagen forhandles mellem Parterne. Efter at Kendelsen i Sag Nr. 761 er faldet, er Parterne nu enige om, at nærværende Sag, som den foreligger, ikke længere har Interesse for dem og derfor bortfalder.

Retten hævet Kl. 4,35 Em.

Poul Hansen.

/ E. Steincke.

Sag Nr. 761.

Telefonarbejdere i København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. Juni 1924 i Sag Nr. 761: Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Telefon-Aktieselskabs Vegne.

Den 19. September 1923 afholdtes der mellem Københavns Telefon-Aktieselskab og Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark et Forhandlingsmøde, hvor man blandt andet behandlede et af Telefonselskabet fremsat Forslag til Reglement for det løst beskæftigede Personale ved Selskabet, indeholdende bl. a. Bestemmelser om Løn og Arbejdstid. Der opnaaedes Enighed om Selskabets Forslag med visse Ændringer.

Det Reglement, hvorom der saaledes var tilvejebragt Enighed, indeholder

ingen Bestemmelser om Ophørstermin eller Opsigelsesvarsel. Under Henvisning hertil har Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark under denne Sag paastaet sig kendt berettiget til at opsiges Reglementet til Ophør til et hvilket som helst Tidspunkt uden Varsel.

Dansk Arbejdsgiverforening paastaar paa Københavns Telefon-Aktieselskabs Vegne Sagen afvist som hørende under et Opmandsnavn, der er indstiftet ved de mellem Parterne gældende, af Ministeriet for offentlige Arbejder under 9. August 1923 stadfæstede Forhandlingsregler. Da der imidlertid foreligger nogen Uklarhed med Hensyn til dette Nævns Kompetence i den foreliggende Sag, findes Sagen ikke at burde afvises.

Subsidiært gør de Indklagede gældende, at Reglementet kun kan opsiges efter de for Opsigelse af Forhandlingsreglerne gældende Regler, hvilket vil sige med 2 Maaneders Varsel til en 1. April og tidligst til den 1. April 1925.

Det kan efter det oplyste ikke antages at have været Meningen, at Reglementet som paastaet af Klagerne skulde kunne opsiges til et hvilket som helst Tidspunkt uden Varsel. De for Forhandlingsreglerne gældende Opsigelsesregler kan vel ikke være afgørende for Reglementets Vedkommende. Men under Hensyn til, hvad der er det sædvanlige i Arbejdsforhold, har de Indklagede med Rette kunnet gaa ud fra, at Reglementet kun skulde kunne opsiges med et passende Varsel. I Mangel af særlig Aftale findes nu 3 Maaneder at være et passende Opsigelsesvarsel.

Sagens Omkostninger findes Klagerne at burde betale med 300 Kr.

Kendelse.

Det under Sagen omhandlede Reglement af 1923 for løst beskæftiget Personale ved Københavns Telefon-Aktieselskab kan kun opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 7 *

KØBENHAVN DEN 16. AUGUST 1924

* 21 AARGANG

Prisniveauet.

Det statistiske Departement har siden Juli 1915 foretaget Beregninger over Prisstigningens Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget. Den sidste Beregning foretoges i Januar 1924, og Resultatet blev offentliggjort i »Statistiske Efterretninger« Nr. 5, 1924. Beregningerne er nu ført op til Juli 1924.

Ved alle de Opgørelser, der blev foretaget fra 1915 indtil Opgørelsen pr. Juli 1923 (inkl.) gik man ud fra Forbruget i en Husholdning, saaledes som dette var for Krigen, og man beregnede derefter, hvad dette Forbrug vilde koste, betalt med de til de forskellige Tidspunkter gældende Priser. Det Forbrug, som herved benyttedes, var opstillet i Overensstemmelse med Statistikken over Husholdningsregnskaber for Arbejderfamilier i Hovedstaden paa gennemsnitlig 5 Personer, og med en samlet aarlig Udgift i Juli 1914 paa gennemsnitlig 2000 Kr.

Som omtalt i det ovenfor nævnte Nummer af »Statistiske Efterretninger« (1924, Nr. 5) har man fra og med Opgørelsen pr. Januar 1924 ført Pristalsberegningen over paa et Grundlag, som fremgik af den Bearbejdelse, Departementet har foretaget af de for 1922 førte Regnskabsbøger over Udgifter i forskellige Husholdninger; ved denne Ændring fastholdt man, at Pristalsbudgettet er et Arbejderbudget; den Begrænsning, som ved de tidligere Beregninger laa i, at Pristalsbudgettet i Hovedtrækkene var tilvejebragt paa Grundlag af københavnske Arbejderfamiliers Forbrug, mente man derimod ikke at burde opretholde ogsaa i Fremtiden; det nye Budget hviler derfor paa Gennemsnit af Arbejderbudgetter saavel fra Hovedstaden som fra Provinsbyerne og Landdistrikterne. Denne Omstændighed medfører,

at de absolute Tal i Budgettet ikke kan tages som Udtryk for Udgifterne i nogen bestemt Del af Landet, men Budgettets Formaal er jo i det hele ikke at give Udtryk for absolute Udgiftsbeløb; det er Forholdet mellem Udgifter til forskellige Tidspunkter, der skal belyses, og dette opnaas formentlig bedst ved at give Budgettet saa bred Basis som muligt. Med Hensyn til de Bemærkninger, som Ændringen af Grundlaget iøvrigt giver Anledning til, henvises til »Statistiske Efterretninger« 1924 Nr. 5.

Med Hensyn til Fremskaffelse af Prisoplysninger og Beregningernes Udførelse er man gaaet frem ganske paa samme Maade som ved tidligere Beregninger. Gennemsnitspriserne for de enkelte Varer eller Varegrupper er for Fødevarer, Brændsel og Belysning og en Del andre Varer beregnet paa Grundlag af Priser, indberettede af Kommunalbestyrelserne i Hovedstaden, Provinsbyerne og noget over 100 Landkommuner. Prisbevægelsen for Beklædning, Isenkramvarer, Husholdningsartikler o. s. v., for hvilke der ikke haves direkte Prisoplysninger, er beregnet paa Grundlag af Oplysninger, som Departementet har modtaget fra forskellige Organisationer og større Handels- og Produktionsfirmaer med særlig Sagkundskab paa disse Omraader, saavel for Hovedstaden som for det øvrige Land. Ligesom ved de tidligere Beregninger har man anvendt Gennemsnittet af Priserne for de to sidste Kvartalsundersøgelser, denne Gang altsaa for April og Juli 1924.

Resultatet af Beregningerne fremgaar af omstaaende Oversigt, i hvilken er meddelt, hvorledes de Udgifter, der i Juli 1914 udgjorde 2000 Kr., fordeler sig paa de sædvanlig benyttede Hoved-

grupper af Fornødenheder dels pr. Juli 1914, dels efter Opgørelserne pr. Januar 1924 og pr. Juli 1924.

Ved Beregningen pr. Juli 1924 var det samlede Udgiftstal for hele Budgettet altsaa 4286 Kr., medens det tilsvarende Tal pr. Januar 1924 blev opgjort til 4185 Kr.

Oversigten indeholder tillige Tal for den procentvise Prisstigning for de enkelte Varegrupper, idet hver enkelt Udgiftspost efter Priserne i Juli 1914 er sat lig 100, og Udgiftstallene til de forskellige Tidspunkter er sat i Forhold hertil.

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper:

	Juli 1914	Jan. 1924	Juli 1924
	Kr.	Kr.	Kr.
Fødevarer	835	1620	1673
Klæder, Fodtøj, Vask	225	573	601
Bolig	248	397	421
Brændsel og Belysning ..	81	236	241
Skatter, Kontingenter o.l.	203	516	504
Andre Udgifter	408	843	846
Ialt ..	2000	4185	4286

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Juli 1914

(Udgiften i Juli 1914 = 100):

	Juli 1914	Juli 1920	Juli 1922	Juli 1924
Fødevarer	100	253	184	200
Klæder, Fodtøj, Vask ..	100	355	217	267
Bolig	100	130	155	170
Brændsel og Belysning	100	563	301	298
Skatter, Kontingenter				
o. lign.	100	227	255	248
Andre Udgifter	100	247	203	207
Ialt ..	100	262	199	214

Herefter har Stigningen siden Juli 1914 været: for Fødevarer 100 pCt., for Klæder, Fodtøj og Vask 167 pCt., for Bolig 70 pCt., for Brændsel og Belysning 198 pCt., for Skatter, Kontingenter o. s. v. 148 pCt., for andre Udgifter 107 pCt., og den samlede Stigning for hele Budgettet udgør 114 pCt. Siden Januar 1924 er Indekstallet for Prisstigningen (Prisstallet) steget med 5 Points.

De siden Juli 1914 beregnede Pristal fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

Juli 1914	100
Juli 1915	116
Juli 1916	136
Juli 1917	155
Juli 1918	182
Juli 1919	211
Juli 1920	262
Juli 1921	237
Juli 1922	199
Juli 1923	204
Januar 1924	209
Juli 1924	214

Med Hensyn til Prisbevægelsen indenfor de enkelte Varegrupper og Udgiftsposter siden Januar 1924 skal gøres følgende Bemærkninger.

For Fødevaregruppen som Helhed har der været en Stigning i Udgiften, nemlig fra 1620 Kr. til 1673 Kr. Udgiftstigningen fremkommer som Resultat af en noget forskellig Bevægelse paa de enkelte Budgetposter. Stærkest har Stigningen været for Gruppen: Frugt og Grønsager. For Grupperne: Mælk, Ost, Æg og Margarine, Smør, Fedt er Udgiftstallene gaaet lidt ned.

For Manufakturvarer har de indsamlede Oplysninger vist Opgang i Priserne; det samme gælder Udgiften til Fodtøj, ligesom Vask (Sæbe) er blevet lidt dyrere. Som samlet Resultat af Beregningerne er man naaet til en Stigning i Udgiftstallet for Beklædning m. v. paa ca. 28 Kr.

Udgiften til Bolig er beregnet paa Grundlag af Oplysninger fra Huslejestatistikken i Slutningen af 1923 for Hovedstaden, Provsbyerne og 110 Landkommuner. Denne sidste Undersøgelse af Huslejeniveauet viste en gennemsnitlig Stigning fra 1922 paa ca. 6 pCt. Fra 1914 er Huslejen herefter regnet at være steget gennemsnitlig 70 pCt.

For Brændsel og Belysning er Udgifterne steget fra 236 til 241 Kr.; Stigningen skyldes højere Priser paa Kul og Koks, medens Gas- og Elektricitetspriserne er gaaet lidt ned.

De samlede Udgifter til Kontingenter og Skatter er gaaet ned fra 516 til 504 Kr. Nedgangen skyldes Skattebeløbet, idet den kommunale Skat udenfor København gennemgaaende viser en mindre Nedgang for Budgetter af den her omhandlede Størrelse.

Den sidste Gruppe, Andre Udgifter,

rummer en Række forskellige Poster, bl. a. Vedligeholdelse af Inventar m. m., Tobak, Fortæring udenfor Hjemmet, Aviser m. m. Der har været nogen Prisstigning paa Tobak, og dette har bevirket en ganske ringe Stigning af det samlede Udgiftsbeløb i denne Gruppe.

Med Hensyn til den Beregning af Prisstigningen, der efter Tjenestemandsløven af 12. September 1919 skal anvendes ved Fastsættelsen af Tjenestemændenes Dyrtdstillæg for Halvaaret Oktober 1924—Marts 1925, har man ikke foretaget den Omlægning af Budgettet, der som foran omtalt er foretaget med Hensyn til Beregningen af det almindelige Pristal, idet Tjenestemandsløvens § 91 fastsætter, at Beregningen foretages efter »det af Det statistiske Departement ved Beregningen af Bevægelsen i Detailpriserne hidtil benyttede Normalregnskab«. Disse Beregninger foretages saaledes stadig paa Grundlag af det gamle Budget, men iøvrigt vilde Resultatet med Hensyn til Tjenestemændenes Dyrtdstillæg være blevet det samme,

hvis Beregningerne var udført paa Grundlag af det nye Budget.

For den Del af det tidligere Budget, der indgaar i Beregningerne af Tjenestemændenes Dyrtdstillæg (Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig), d. v. s. alle Udgiftsposterne i det omhandlede Husholdningsbudget undtagen de to sidste (Skatter, Kontingenter o. s. v. og Andre Udgifter), var Udgiften i Juli 1919 3466 Kr.

Efter Tjenestemandsløven blev Dyrtdstillæget fastsat til 702 Kr. aarlig for Gifte (fra Oktober 1919), og dette Tilæg skal for hvert Halvaar pr. 1. Oktober og pr. 1. April forhøjes eller ned sættes med 54 Kr. aarlig for hver fulde 3 pCt., Udgiftstallet ændres i Forhold til Udgiftstallet i Juli 1919. Ugifte Tjenestemænd faar to Tredjedele af Dyrtdstillæget for gifte Tjenestemænd.

Siden den første Fastsættelse af Dyrtdstillæget har Udgiftstallet og dermed Dyrtdstillæget forandret sig paa følgende Maade:

	Udgiftstal		Stigning		Dyrtdstillæg pr. Aar	
	Kr.	i pCt.	Kr.	Kr.	Gifte	Ugifte
Juli 1919	3466	—	$\frac{1}{10} 19 - \frac{31}{3} 20$	702	360	
Januar 1920	4020	16,0	$\frac{1}{4} 20 - \frac{30}{9} 20$	972	648	
Juli 1920	4302	24,1	$\frac{1}{10} 20 - \frac{31}{3} 21$	1134	756	
Januar 1921	4363	25,9	$\frac{1}{4} 21 - \frac{30}{9} 21$	1134	756	
Juli 1921	3716	7,2	$\frac{1}{10} 21 - \frac{31}{3} 22$	810	540	
Januar 1922	3220	÷ 7,1	$\frac{1}{4} 22 - \frac{30}{9} 22$	594	396	
Juli 1922	3076	÷ 11,2	$\frac{1}{10} 22 - \frac{31}{3} 23$	540	360	
Januar 1923	3023	÷ 12,8	$\frac{1}{4} 23 - \frac{30}{9} 23$	486	324	
Juli 1923	3167	÷ 8,6	$\frac{1}{10} 23 - \frac{31}{3} 24$	594	396	
Januar 1924	3274	÷ 5,5	$\frac{1}{4} 24 - \frac{30}{9} 24$	648	432	
Juli 1924	3393	÷ 2,1	$\frac{1}{10} 24 - \frac{31}{3} 25$	702	648	

Den sidste Beregning giver altsaa en Nedgang i Udgiftstallet fra Juli 1919 paa 73 Kr. eller 2,1 pCt., og Dyrtdstillæget bliver herefter for Halvaaret Ok-

tober 1924—Marts 1925 at beregne efter et aarligt Beløb af 702 Kr. for gifte og 468 Kr. for ugifte.

Detailpriserne i Juli 1924.

Ved Indberetninger fra Kommunalbestyrelserne i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner, fra samtlige Købstadkommuner og fra noget over 100 Landkommuner er der for Juli Maaned 1924 — paa samme Maade som

for de foregaaende Kvartaler — fremskaffet Oplysninger til Beregning af Gennemsnits-Detailpriser for Landets forskellige Dele. Oplysningerne er indsamlede i første Uge af Juli Maaned.

Prisbevægelsen fra April til Juli har ikke alene været ret uensartet for de forskellige Varer, men selv for samme

Vare har Prisbevægelsen i de forskellige Dele af Landet undertiden været ret forskellig.

Brødpriserne er nærmest uforandrede, men Rugbrødsprisen har dog i Provinsen snarest været dalende.

Prisen paa de forskellige Mel- og Grynsorter har ligeledes holdt sig nogenlunde uforandret.

Sukkerprisen er derimod faldet med gennemsnitlig 15—20 Øre pr. kg. For Svedsker, Rosiner m. v., for hvilke de midlertidige Toldforhøjelser ophørte pr. 1. Juli, er Prisen faldet ganske betydelig i Provinsen, men dog ikke nær saa stærkt, som Prisen steg fra Januar til April. I Hovedstaden har Priserne paa disse Varer derimod kun ændret sig uvæsentlig fra April til Juli.

Priserne paa Smør og Æg er steget meget stærkt, og er nu betydelig højere end ved samme Tid i Fjor. Medens Smørret i Fjor i Juli kostede 4,06 Kr. pr. kg., kostede det i Aar 5,46 Kr. Æggene, der i Fjor kostede 2,63 Kr. pr. Snes, kostede i Aar 3,56 Kr. De fra de forskellige Kommuner meddelte Smørpriser er i Aar højst forskellige; dette skyldes, at Smørprisen i Løbet af den første Uge i Juli, da der indsamledes Prisoplysninger, steg med 70 Øre pr. kg., og i nogle Indberetninger er opgivet den gamle, i andre den ny Smørpris, saaledes at Gennemsnitsprisen netop giver et Udtryk for de i den første Uge af Juli faktisk betalte Priser. Lignende Forhold gør sig gældende for Æggenes Vedkommende.

Mælkepriserne er fra April til Juli steget med 1 Øre pr. Liter.

Kød- og Flæskepriserne viser alle Opgang fra April til Juli.

Endelig er Grønsagerne som sædvanlig dyrere i Sommermaanederne end i Foraarskvartalet. Priserne paa disse Varer ligger som Regel ogsaa højere i Aar end i Fjor Sommer.

Priserne paa Kul og Koks er faldet siden April. Kulprisen svarer ret nøje til Prisen i Fjor, derimod er Koksene nu en Del dyrere.

Gasprisen er faldet lidt fra April til Juli, og saavel Gas som Elektricitet er billigere nu end for et Aar siden.

Dansk Tekstilarbejderforbunds Kongres.

Dansk Tekstilarbejderforbund afholdt sin 17. Kongres i Arbejdernes Forsamlingsbygning i Vejle i Dagene 7.—11. Juli.

Forsamlingsbygningens store Sal var festlig smykket, bl. a. med en Mængde røde Faner fra Forbundets Afdelinger Landet over.

Kongressen aabnedes af Forbundets Formand Chr. Nielsen, der bød de Delegerede Velkommen, idet han udtalte Haabet om, at de kommende Dages Arbejde maatte give et Resultat, som maatte blive til Gavn for Tekstilarbejderne her i Danmark.

Paa Kongressen var følgende Gæster til Stede: Karl Schrader, Tyskland, Valentin Skursky, Czekoslovakiet, Ingvard Olsen, Norge, Aug. Magnusson, Sverige, H. Jacobsen, De samvirkende Fagforbund, og J. J. Møller, Forbundets mangeaarige Formand, som Formanden ligeledes bød et hjerteligt Velkommen med Haabet om, at Gæsterne vilde høste Udbytte af Forhandlingerne.

Formanden mindedes derefter Forbundets mangeaarige Hovedkasserer, J. P. J. Arnskov, som var afgaaet ved Døden. Kongressen paahørte disse Mindeord staaende.

Dernæst omtalte Formanden, at Tekstilarbejdernes Fagforening af 1873 havde været saa elskværdig at overgive Kongressens Deltagere et Eksemplar af Festskriftet fra Afdelingens 50 Aars Jubilæum, og da denne Afdeling jo er Moderforeningen til Forbundet, er det naturligvis med stor Glæde, at vi har modtaget dette Tilbud.

En særlig Velkomsthilsen vil jeg bringe Forbundets mangeaarige Formand, Æresmedlem J. J. Møller, og samtidig udtale en Tak for det store Arbejde, som Møller har nedlagt i det Værk, Dansk Tekstilarbejderforbunds Historie, som findes i hver Delegerets Mappe; uden Møller vilde vi ikke have været i Stand til at faa en saadan Oversigt over Forbundets Historie.

Som et Tegn paa Erkendtligheden overfor Møller overrakte Formanden denne et Eksemplar af Værket, indbundet i Pragtbind, samt en Check paa 1000 Kr.

Kongressen afsang derefter staaende »Internationale«.

Formanden for Afdelingen i Vejle, B. J. Berthelsen, bød paa dennes Vegne Kongressens Detagere et hjerteligt Velkommen til Vejle.

Til at prøve Mandaterne nedsattes derefter et Udvalg bestaaende af: Em. Johansson, København, Kaj Jorgensen, Odense, L. Laursen, Vejle, Sofus Jensen, Horsens, Fru Marie Moczulat, København, Carl Nielsen, Lyngby, og Th. Jørgensen, Fredericia.

Imedens Mandatudvalget arbejdede fik Gæsterne Ordet.

Samtlige Gæster tolkede deres Glæde over at være til Stede paa Kongressen og deres Anerkendelse af det udmærkede Samarbejde, der altid havde bestaaet mellem de Organisationer, de repræsenterede, og Dansk Tekstilarbejderforbund. De udenlandske Repræsentanter gav hver for sig en kort Fremstilling af de organisatoriske og økonomiske Forhold for Tekstilindustrien i deres Land, og alle Talerne udtalte de bedste Ønsker for Resultaterne af Kongressens Arbejde.

Forbundets Æresmedlem, J. J. Møller, takkede bevæget Kongressen for den smukke Tanke, den havde realiseret ved at skænke ham et Pragteksemplar af den af ham udarbejdede »Forbundets Historie« samt en Check paa 1000 Kr. Han udtalte Haabet om, at han endnu i flere Aar maatte faa Lov at se Forbundet udvikle sig i større Grad end til Dato, og sluttede med alle gode Ønsker for Forbundet.

Der fremkom nu følgende Beretning fra Mandatudvalget:

Paa Kongressen er fremmødt 128 Delegerede, repræsenterende 13 Afdelinger med 10.019 Medlemmer, 1 Afdeling med 10 Medlemmer er ikke repræsenteret. Desforuden er til Stede 17 Hovedbestyrelsesmedlemmer, 2 Revisorer og 1 Æresmedlem.

Af de fremmødte Delegerede er 106 Mænd og 22 Kvinder. Desuden er 2 af Hovedbestyrelsens Medlemmer Kvinder.

Samtlige Mandater godkendtes enstemmig.

Kongressen gik derefter over til Forretningsordenens Vedtagelse og Konstituering.

Efter at Forretningsordenen var ved-

taget, blev N. Scheel, Odense, og Frede Rasmussen, Silkeborg, valgt til Dirigenter, og til Sekretærer valgtes Possementmager P. Jensen, København, og L. H. Lund, Esbjerg.

Beretning om Virksomheden.

Denne aflagdes af Formanden, der udtalte, at han vilde gøre sin Beretning saa kortfattet som muligt, idet han kun vilde omtale de vigtigste Sager og iøvrigt henvise til den trykte Beretning, der allerede for nogen Tid siden var tilstillet de Delegerede.

Formanden omtalte først Lønbevægelsen i 1922. Den Stilling, som Hovedbestyrelsen indtog, var i nøje Overensstemmelse med den Praksis og Ordning, der i Lovene hidtil var gældende. Ved Reguleringen i 1923 var det indenfor enkelte Brancher lykkedes at skabe nogle ekstra Fordele.

Formanden gik derefter over til en Omtale af Forhandlingerne i 1924, hvor der paa Grundlønningerne opnaaedes et Tillæg i Henhold til Pristallets Stigning efter Forligsinstitutionens Forslag. Han henstillede til de Delegerede, om det ikke kunde være praktisk at gaa bort fra Urafstemningen i visse givne Tilfælde. Mente iøvrigt, at Ledelsen fuldt ud havde holdt, hvad den lovede paa sidste Kongres i 1921.

Formanden udtalte sin Glæde over den Statistik, som Forbundet nu har udarbejdet, og som er i saa god en Orden, at den vil være til stort Gavn ved fremtidige Forhandlinger.

Efter at have berørt nogle i Perioden afsagte Voldgiftskendelser, indlod han Beretningen til Kongressens Diskussion.

I denne, der strakte sig over et Par Dage med en Mængde Talere, fremkom der en Del Anker over de opnaaede Resultater og den førte Taktik og herunder ogsaa De samvirkende Fagforbunds Stilling. De samvirkende Fagforbunds Repræsentant redegjorde udførligt for Centralorganisationens hele Stilling til Lønbevægelserne.

Beretningen om Virksomheden godkendtes med alle Stemmer imod 1.

Regnskaberne.

Den konstituerede Hovedkasserer, C. Johansson, oplæste en Ekstrakt af

Regnskaberne for Kongresperioden 1921—24 og knyttede nogle oplysende Bemærkninger hertil.

Efter en kort Diskussion godkendtes Regnskaberne enstemmigt.

Lovændringer.

Disse forelagdes af Næstformanden Carl Larsen, og efter at der var ført en Generaldebat om disse nedsattes et Udvalg til at samarbejde disse og fremkomme med en Indstilling.

Udvalget kom til at bestaa af Carl Larsen, København, Em. Johannesen, København, Axel Jensen, København, A. Schmidt, Kolding, og Marie Maczulat, København.

Medens dette Udvalg arbejdede, behandlede Dagsordenens Punk 7,

Den forestaaende Lønbevægelse.

Sekretær Joh. Christensen fremsatte Hovedbestyrelsens Syn paa dette Spørgsmaal. Han udtalte bl. a., at han var klar over, at Forbundets Medlemmers Fortjenester ikke var paa Højde med Tidens stadig stigende Priser. Henviste i saa Henseende til, at Timelønningerne for de mandlige og kvindelige Arbejdere laa alt for lavt, og at man her maatte sætte Pres ind paa at hæve Lønnen.

Omtalte Centralorganisationen og hævdede, at De samvirkende Fagforbund maatte have større Bevægelsesfrihed ved at give den en udvidet Myndighed. Videre udtalte han, at Kongressen bør paalægge Afdelingerne at føre en nøjagtig Statistik for derigenem at give Forbundsledelsen yderligere Midler i Hænde til at fremtvinge de bedste Resultater ved de fremtidige Forhandlinger. Paa Hovedbestyrelsens Vegne stillede han en Resolution og anbefalede denne til Vedtagelse.

Efter en udtømmende Diskussion, og efter at en af Rigmor Munch, København, stillet Ændring til Hovedbestyrelsens Resolution kun havde samlet 9 Stemmer, vedtoges Hovedbestyrelsens Resolution med 78 Stemmer imod 7.

Resolutionen er saalydende:

»Da det paa nuværende Tidspunkt, som Følge af den stadig svingende Valutakurs og de deraf usikre Forhold, er ganske umuligt at forudse, hvorledes Situationen vil forme sig

indenfor Industrien til 1. Februar 1925, vedtager Kongressen at overlade til Hovedbestyrelsen at afgøre, hvilken Fremgangsmaade der bør benyttes ved den kommende Lønbevægelse, ligesom Kongressen tilsiger Hovedbestyrelsen sin virksomste Støtte med Hensyn til at fremskaffe det fornødne statistiske Materiale over saavel Produktion som Fortjeneste.«

Lovændringer.

Lovudvalget var nu færdig med sit Arbejde, der forelagdes af Carl Larsen, og efter nogen Diskussion vedtoges Udvalgets Indstilling med enkelte Ændringer.

Fra forskellige Afdelinger var stillet en Del Forslag af højst forskellig Art og Betydning. De fleste forkastedes. Af dem, der vedtoges, skal vi nævne, at Hovedbestyrelsen opfordres til under de kommende Lønforhandlinger fortsat at arbejde hen til Gennemførelse af Sommerferie med fuld Løn. Ligeledes vedtoges det at opfordre Hovedledelsen til fortsat at arbejde for Indførelse af Bedriftsraad, og endelig, naar Konjunkturerne tillader det, at søge Overenskomsten frigjort for den glidende Løn-skala.

Efter at et af et nedsat Lønudvalg stillet Forslag, omfattende saavel de faste Funktionærers Løn som Hovedbestyrelsesmedlemmernes og de øvrige Repræsentanters Diæter og Arbejdstab, var vedtaget, skred Kongressen til

Valg.

Dette fik følgende Udfald:

Til Funktionærer for Forbundet valgtes enstemmig: Formand Chr. Nielsen, Næstformand Carl Larsen, Hovedkasserer Em. Johansson og Sekretær Joh. Christensen.

Som Forretningsudvalgsmedlemmer valgtes: B. Berthelsen, Vejle, Axel Jensen, København, Scheel, Odense, Kuntze, København, og Frede Rasmussen, København.

Som Hovedbestyrelse valgtes: For København: Farveriarbejder Martin Jensen, Trikotagearbejder Fru N. Hansen, Possementmager Oluf Jørgensen. For Sjælland: Vilh. Nielsen, Lyngby. For Fyn: Kaj Jørgensen, Odense. For Jylland: Sofus Jensen, Horsens, L. Laur-

sen, Vejle, Aage Petersen, Kolding, M. Beck, Randers, og L. H. Lund, Esbjerg.

Som Revisorer genvalgte Georg Andersen og L. Johanssen.

Til det internationale Tekstilarbejderforbund genvalgte Formand Chr. Nielsen og Sekretær Joh. Christensen.

Som Stedet og Tiden for næste Kongres valgtes København 1927.

Afslutning.

Gæsterne fik nu Ordet og takkede for Samværet, og efter at Formanden havde bedt dem bringe en Hilsen med hjem til dem, de repræsenterede, bragte han en Tak til Afdelingen i Vejle for den enestaaende udmærkede Modtagelse, der var vist Kongressen ikke alene ved det gode Arrangement, men ogsaa og ikke mindst ved den festlige og gæstfrie Modtagelse.

Kongressen sluttede derefter med Af-syngelsen af »Socialisternes Marsch«.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Formanden aflagde en udførlig Beretning om Virksomheden, der efter nogen Diskussion godkendtes.

Regnskabet, der forelagdes af Hovedkassereren, godkendtes ligeledes.

Der vedtoges forskellige Lovændringer i Overensstemmelse med Arbejdsløshedsdirektoratet.

Efter at Lønninger og Administrationsbidrag var fastsat, foretoges Valg af Tillidsmænd, der blev de samme som for Forbundet.

Næste Delegeretmøde afholdes i København 1927 i Forbindelse med Forbundets Kongres.

Dagsordenen var hermed udtømt, hvorefter Dirigenten sluttede Delegeretmødet.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene hos Bucka & Nissen, Chr. Rasch & Co. og M. S. Grønbæk.

Ved et Fællesmøde den 14. Juli i Arbejdsgiverforeningen, hvori deltog Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandsforbund, behandledes en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Arbejds-

mændene hos ovennævnte Firmaer havde nægtet at udføre Overarbejde, medmindre de fik Overarbejds-Tillæget beregnet af hele Lønnen.

Arbejdsgiverne kunde ikke erkende Berettigelsen heraf og fastholdt, at Overarbejds-Tillæget kun skulde betales af Grundlønnen. Da der ikke ved Forhandling mellem Parterne kunde opnaas Enighed herom, nægtede Arbejdsmændene at udføre Overarbejde, forinden der var truffen en Ordning af dette Spørgsmaal.

Paa Fællesmødet enedes man om, at Arbejdsgiverne tager Klagen tilbage, og Fagforeningen paalægger sine Medlemmer ikke at nægte Overarbejde.

Man enedes ligeledes om, at der mellem Parterne optages Forhandling om Færdigdigering og Underskrivning af Overenskomsten. Disse Forhandlinger skal være tilendebragt inden 24. Juli.

Arbejdsmændene hos Tømrermester Chr. Petersen, Kolding.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 11. Juli behandledes en af Arbejdsgiverforeningen fremsendt Klage over, at 3 Arbejdsmænd hos Tømrermester Chr. Petersen, Kolding, havde nægtet at udføre et Stykke Rambuksarbejde, medmindre der blev givet dem et Tillæg til den almindelige Time-løn.

Paa Mødet oplystes det, at der ikke bestod nogen Overenskomst mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Tømrermestrene om det paagældende Arbejde, og Arbejdsmændene fastholdt derfor, at de maatte være berettigede til at forlange et Tillæg til Time-lønnen i Lighed med, hvad der betaltes Tømrerne, naar de udførte Arbejde af lignende Art.

Da Arbejdsgiverne ikke vilde anerkende dette, endte Mødet uden Resultat, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsløsheden i Maj 1924.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplys-

ninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Maj 1924	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		2. Maj	9. Maj	16. Maj	23. Maj	30. Maj
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygn.-Industri	11857	11,5	9,2	8,1	8,0	7,4
Anden Industri	63397	7,9	7,5	7,1	6,9	6,8
Handel.....	5927	8,8	8,7	8,7	8,5	8,5
Arbejdsmænd.	31095	7,1	6,9	6,0	6,1	5,9
Ialt...	112276	8,1	7,6	6,9	6,9	6,7
Provinserne:						
Bygn.-Industri	19146	8,1	6,5	5,5	4,6	4,3
Anden Industri	57260	8,6	8,5	8,0	7,5	7,3
Handel.....	6637	6,9	7,1	6,9	7,1	7,0
Arbejdsmænd.	63354	8,6	6,9	5,7	4,6	4,4
Ialt...	146397	8,4	7,5	6,6	5,8	5,7
Hele Landet.	258673	8,3	7,5	6,8	6,3	6,1

Ved Udgangen af Maj var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 6,1 pCt. mod 9,3 pCt. ved Udgangen af April. Som sædvanlig i Foraarsmaanederne er Nedgangen stærkest for Provinserne, nemlig fra 9,7 til 5,7 pCt., mod for Hovedstaden en Nedgang fra 8,7 til 6,7 pCt.

Indenfor de enkelte Erhvervsgrupper er Nedgangen i Arbejdsløsheden særlig stærk for Byggefagene og for Arbejdsmændene; men ogsaa for Industrifagene er der en betydelig Bedring i Beskæftigelsesforholdene. For Handels- og Kontorfaget er Forholdene derimod næsten ens ved Udgangen af Maj og Udgangen af April.

En Sammenligning med Arbejdsløshedsprocenterne for Aarene 1910—13 gnsntl. viser, at Beskæftigelsen for samtlige Fag under et nu er omtrent normal, nemlig 6,1 pCt. mod 5,7 pCt. i de nævnte Aar. For Byggefagene og Arbejdsmændene er Beskæftigelsesforholdene endog bedre end før 1914, nemlig henholdsvis 5,4 pCt. og 4,9 pCt. mod før 1914 henholdsvis 6,8 og 7,6 pCt. For Fabrikfagene er Arbejdsløsheden derimod højere nu, nemlig 7,1 pCt. mod 4,0 pCt. i Gennemsnit for Aarene 1910—13.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 763.

Arbejdsmænd paa A/S Kattegatværftet i Kalundborg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 111—112.

Aar 1924 den 20. Juni Kl. 4 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 763: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dets Kalundborg Afdelings Vegne mod A/S Kattegatværftet i Kalundborg.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: De samvirkende Fagforbund ved Næstformanden Vilh. Nygaard, Dansk Arbejdsmandsforbund ved Sekretær Chr. Sørensen og Arbejdsmændenes Fagforening i Kalundborg ved Formanden Rasmus Laursen.

For de Indklagede mødte: Ingeniør Herluf Larsen.

Der fremlagdes Klage af 15. Maj 1924 med 2 Bilag og Tilsvar af 23. Maj 1924 med 5 Bilag samt Skrivelse fra Dansk Arbejdsmandsforbund til Retten af 3. Juni 1924 om Sagens Udsættelse.

Sagen forhandlede mellem Parterne.

Det viser sig, at man ikke er enige om, hvilke Smudsreglementssatser, der gælder i Odense.

Man er derimod enige om, at som Sagen viser sig at foreligge, er det rigtigst at tage en Realitetsforhandling om Smudsreglementssatserne.

Denne Forhandling føres paa Grundlag af, at Satserne ikke maa være usædvanlig høje i Forhold til, hvad der gælder paa andre Værfter, og Forhandlingen skal være tilendebragt inden 14 Dage fra Dato.

Det tilføjes, at Smudsreglementet for A/S Kalundborg Skibsværft ikke er bindende.

Sagen er hermed bortfaldet.

Retten hævet Kl. 4³/₄ Em.

Poul Hansen.

/E. Steincke.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1.S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 8 * KØBENHAVN DEN 23. AUGUST 1924 * 21 AARGANG

Valg til Landstinget den 16. September 1924.

Efter det for Arbejderklassen saa sejrriige Folketingsvalg den 11. April forestaar der nu *Tirsdag den 16. September Landstingsvalg* i Halvdelen af Landet, nemlig i følgende Landstingskredse:

1. Kreds: København-Frederiksberg.
4. Kreds: Fyn.
6. Kreds: Nordjylland (Randers, Aalborg, Hjørring, Thisted og Viborg Amter).

Dette Valg maa have vor største Interesse, thi de to Maaneders Sommersamling i Maj og Juni viste, at *Landstingets konservative Flertal* (Venstre og Konservative) vil prøve at trodse det nye demokratiske Folketingsflertal og den socialdemokratiske Regering.

For Arbejderklassen, Husmændene og andre, der ønsker at støtte den nye Regerings sociale Politik, maa det derfor staa klart, at *Sejren maa forfølges*. Landstinget maa belæres om, at det Vælgerflertal, der skabte det nye Folketingsflertal, ønsker *sin Vilje respekteret*.

Venstre og Højre maa forstaa, at de ikke er sat til at være Højesteret i Landets politiske Liv. De skal ikke fra Landstingets reserverede Stole ustraffet kunne smile medlidende til det danske Vælgerfolk: *Kære Born, hold I blot Folketingsvalg og skab et nyt Folketingsflertal, dersom det morer jer! Men os angaar det ikke; vi gør, som vi vill!*

Kampen er begyndt.

Landstingets Venstre og Højre viste deres Krigslyst, da disse Partier uden at søge virkelig Forhandling kort og godt forkastede den socialdemokratiske Regerings Valutaforslag, der havde faaet Flertal i Folketinget!

Og i de to Maaneder, Maj og Juni, fik disse Partier Lejlighed til ogsaa paa anden Maade at vise deres Hensigter. De benyttede deres Magt i Landstinget

til at forringe Lejerbeskyttelsen og til at udelukke de gamle fattigunderstøttede, som fik eftergivet Fattighjælpen, fra at faa Aldersrente før om 3 (tre!) Aar!

Behoves flere Udfordringer?

Skal de to Partier kunne triumfere over, at Landstinget gav dem Medhold i deres reaktionære Modstand mod den socialdemokratiske Regering?

Skal de to Partier af Valget hente Styrke til forøget Modstand mod de store Reformers, som Regeringen agter at forelægge til Oktober (Afrustning, Skatteomlægning, Bremsning af Kapitalismens Udbygning og Svindel, lovfæstet 8 Timersdag, Skolereformer og forbedret Aldersrente og Enkelov m.m.)?

Paa disse klare Spørgsmaal kan kun et Svar være muligt fra Arbejderhjemmene:

Alle stemmeberettigede Kvinder og Mænd — d. v. s. alle, der er fyldt 35 (femogtrediv) Aar senest Tirsdag den 16. September — lægger fra i Dag alle Kræfter i for at gøre dette Aars Landstingsvalg til en *Fuldtræffer*, der varsler Reaktionens sidste politiske Højborgs endelige Fald!

Husk, at dersom vi forsømmer denne Lejlighed, faar vi først Lejlighed til den næste Afregning med Landstinget om samfulde 8 (otte) Aar!

Slut da alle som én op om den socialdemokratiske Regering!

Pur alle ud i enig Begejstring under Parolerne:

Ned med Landstinget!

Leve Socialdemokratiets Sejr!

*

Støt

SOCIALDEMOKRATIETS REGERING
i Kampen mod Landstinget.

VALGFONDSMÆRKER

à 50 Øre

faas i alle Fagforeninger.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaerne Saabye & Lerche, Chr. Petersen, og Brink & Elzelinger.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 9. Juli mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer, Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund enedes man om en Overenskomst for det af Firmaet Saabye & Lerche for A/S Burmeister & Wain paabegyndte Uddybningsarbejde og Chr. Petersens Uddybningsarbejde i Gasværkshavnen.

Overenskomsten fastsætter en Ugeløn af Kr. 68,40 + Kr. 3,00 for Rensning af Olietøj, Transport og lignende. Overenskomsten er gældende indtil disse Arbejders Fuldførelse.

Sagen vedrørende Firmaet Brink & Elzelingers Arbejde i Holbæk henvistes til fornyet Forhandling mellem Parterne.

De af Dansk Arbejdsmandsforbund fremsendte Strejkevarsler toges tilbage.

Arbejdsmænd ved et Nedbrydningsarbejde i Aarhus.

Den 16. Juli afholdtes et Fællesmøde foranlediget af en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Murermester Bach i Aarhus har nægtet at betale noget Nedbrydningsarbejde med det i Overenskomsten fastsatte Tillæg, paa Trods af at der tidligere er afsagt en faglig Voldgiftskendelse herom vedrørende et tilsvarende Arbejde.

Paa Fællesmødet krævede Arbejdsgiverne en ny faglig Voldgift til at afgøre Spørgsmaalet, hvilket Arbejderne modsatte sig. Mødet endte uden Resultat, og Dansk Arbejdsmandsforbund har senere indsendt Klage til Den faste Voldgiftsret.

Lager- og Pakhusarbejdere hos Fællesforeningen af Danmarks Brugsföreningers Afdelinger i Aalborg og Aarhus.

Da de Forhandlinger, der var ført mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Fællesforeningen for Danmarks Brugsföreninger angaaende Fornyelsen af Overenskomsten for Lager- og Pakhusarbejdere i Aalborg og Aarhus, ikke

resulterede i et Forslag, som begge Parter kunde tiltræde, anmodede disse De samvirkende Fagforbund om at delegere en Repræsentant til fornyede Forhandlinger.

Denne Forhandling fandt Sted den 4. August, og der opnaaedes ved denne Enighed om saavel Løn- som øvrige Arbejdsforhold for den kommende Overenskomstperiode.

Arbejdsmænd hos Entreprenørerne Bodilsen, Dombernowsky og Sandager.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 1. August behandlede en af Arbejdsgiverforeningen fremsat Klage over, at Arbejdsmændenes Fagforening i Glostrup havde iværksat en uvarslet Blokade overfor et af Entreprenørerne Bodilsen, Dombernowsky og Sandager paabegyndt Arbejde for Glostrup Kommune. Arbejdsgiverforeningen fastholdt, at der om det paagældende Arbejde var afsluttet en Slumpakkord, og forlangte Arbejdet udført efter denne. Dansk Arbejdsmandsforbund hævdede, at denne Aftale ikke kunde være gældende for deres Medlemmer, da den var afsluttet af nogle udenfor Dansk Arbejdsmandsforbund staaende Personer.

Mødet endte uden Resultat, og Arbejdsgiverforeningen har senere indbragt Klage for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Entreprenørerne i Helsingør.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 1. August mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer, Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund forhandlede en Uoverensstemmelse angaaende forskellige Lønspørgsmaal hos Entreprenørerne i Helsingør.

I Henhold til Forligsmandens Mæglingsforslag af 12. Marts blev der optaget lokale Forhandlinger mellem Parterne, uden at der opnaaedes Enighed, og Dansk Arbejdsmandsforbund varslede derfor Strejke overfor Entreprenørforeningens Medlemmer i Helsingør.

Arbejdsgiverforeningen protesterede imod Varslets Lovlighed, og ved Fællesmødet enedes man om, at det udstedte Strejkevarsel toges tilbage, imod at der straks optages fornyede For-

handlinger mellem Parterne. Disse Forhandlinger skal være tilendebragt inden 14 Dage fra 1. August at regne.

Arbejds mænd hos Entreprenør C. Carlsen, Randers.

Mellem Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Randers og Entreprenør C. Carlsen var der opstaaet en Uenighed om Betalingen for et Jordarbejde m. m., som resulterede i en Arbejdsstandsning paa 2½ Dag.

Efter Arbejdets Genoptagelse afholdtes den 7. August et Fællesmøde, hvor de fremsatte Oplysninger om de foreliggende Arbejdsforhold var i saa høj Grad modstridende, at man enedes om at henvise de forhaandenværende Uoverensstemmelser til lokal Forhandling.

Arbejdsløsheden i Juni 1924.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragte dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Juni 1924	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		6. Juni	13. Juni	20. Juni	27. Juni
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygningsindustri	11791	7,2	7,1	7,2	7,3
Anden Industri...	63903	6,5	6,3	6,1	6,3
Handel	5206	9,3	8,4	8,6	8,6
Arbejds mænd ...	31103	5,0	4,4	3,9	3,6
Ialt ...	112003	6,3	6,0	5,7	5,7
Provinserne:					
Bygningsindustri	19124	4,0	3,9	3,6	3,7
Anden Industri...	56460	7,5	7,6	6,9	6,6
Handel	6047	7,4	6,9	6,9	6,8
Arbejds mænd ...	64977	4,0	3,3	2,9	2,8
Ialt ...	146608	5,5	5,2	4,7	4,6
Hele Landet ...	258611	5,9	5,6	5,1	5,1

Ved Udgangen af Juni var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 5,1 pCt. mod 6,1 pCt. ved Udgangen af Maj.

Med Undtagelse af Byggefagene i København, for hvilke den store Arbejdsløshed i Snedkerfaget holder Arbejdsløshedsprocenten oppe, er der Bedring i Beskæftigelsesforholdene for alle de i nedenstaaende Oversigt anførte Kategorier af Arbejdere. Særlig stærk er Nedgangen i Arbejdsløsheden for Arbejds mændene.

Da Arbejdsløsheden i Aarene før 1914 for alle Maanederne Maj—Oktober udgjorde ca. 5—6 pCt., har Arbejdsløsheden i de sidste Par Maaneder været omtrent normal.

Udlandet.

Lovforslaget om 8-Timersdagen i England.

Teksten til det engelske Lovforslag om 8 Timersdagen er nu bleven offentliggjort. Loven omfatter Arbejderne ved Bjergværkerne og i Skibsbygningsindustrien, Byggefagernes Arbejdere, Transportforetagender, offentlige Virksomheder og den almindelige Industri. Paa Grundlag af Overenskomster kan de 8 Timer overskrides paa visse Dage, dog ikke med mere end en Time. Ved Skiftarbejde kan Timeantallet i en Uge overskrides, dog kun undtagelsesvis. Arbejdsgiverne skal opslaa Arbejdstidstabeller i Virksomhederne. For Overtidarbejde skal der mindst ydes den sædvanlige Løn plus 25 pCt. Loven skal ikke gælde for Vagtpersonale, Søfolk, Landarbejdere og Hjemmearbejdere. Som bekendt fordrer de engelske Jernbanemænd, som bortset fra Arbejdstiden allerede erholder Godtgørelse for den fri Søndag og nu befrygter en Lønnesættelse, saafremt Loven gennemføres, at Loven ikke skal omfatte dem. Med Hensyn til dette Ønske udtalte Arbejdsministeren, at man med Lovens Gennemførelse havde til Hensigt at sætte Washington-Konventionens Bestemmelser i Kraft, og at man ved Behandlingen af hele Spørgsmaalet ogsaa havde taget Hensyn til Forholdene ved Jernbanerne og i de forskellige Industrier. Han ansaa det derfor for ønskeligt, at man ikke nu fremsatte sine Betragtninger, men ventede hermed til Loven skal til Debat i Underhuset.

(I. F. C.)

8 Timersdagen i England.

Den af den engelske Regering oprettede Institution »Fatigue Industrial Research Board« har fornylig offentliggjort en Beretning om de forskellige Skift-Systemer i Glasindustrien. Angaaende Erfaringerne med 8 Timers-Skiftet giver Beretningen følgende paalidelige Oplysninger: Ved 8 Timers-Skift kan der i Sammenligning med 10 Timers-Skiftet konstateres en varig Forøgelse af Timeproduktionen og en aftagende Bortødslen af Materiale. De forskellige Skifters Indvirkning paa Produktionen er ogsaa bleven undersøgt i Zinkplade- og Staalindustrien. I alle Tilfælde kunde man konstatere en højere Arbejdsydelse ved kortere Skift.

I Beretningen henvises endvidere til, at Fabrikkerne, selv om den forhøjede Arbejdsydelse ved 8 Timers-Skift ikke naar 10 Timersdagens Produktion, dog arbejder langt mere produktivt ved 3-Skiftsystemet, idet Maskiner og tekniske Indretninger udnyttes fuldt ud, medens de ved 2-Skiftsystemet kun er i Gang ca. 20 Timer i Døgnet. (I. F. C.)

Arbejdstidsspørgsmaalet paa det afgørende Stadium i Tyskland.

Den tyske Landsorganisations Repræsentantskab behandlede i sit fornylig afholdte Møde hovedsagelig Spørgsmaalet om Arbejdstiden, hvis Løsning med Henblik paa de i den sidste Tid af Regeringerne i England, Frankrig og Belgien afgivne Erklæringer angaaende Ratificeringen af Washington-Overenskomsten nu er indtraadt i et afgørende Stadium. Repræsentantskabet vedtog en Resolution, der opfordrer Fagorganisationernes Repræsentanter i den tyske Rigsdag »til at stræbe efter, at Rigsdagen vedtager en Beslutning, der foranlediger Regeringen til at forelægge et Lovforslag angaaende Reguleringen af Arbejdstiden i Tyskland, hvis Antagelse og Gennemførelse indenfor en passende Frist vil muliggøre ogsaa Tysklands Ratifikation af Washington-Overenskomsten«.

Repræsentantskabet blev ogsaa gjort bekendt med den af den til Forberedelse af en Folkeafstemning om 8 Timersdagen nedsatte Kommission forelagte Beretning og Forslag. Disse Forslag skal nu ud til Behandling i de til-

sluttede Forbund, og Forbundsstyrelserne skal omgaaende tage Stilling dertil.

Forbundene opfordres til at fatte bindende Beslutninger angaaende Tilvejebringelse af de til Propagandaen for Folkeafstemningen nødvendige Penge midler. Repræsentantskabet gaar ud fra, at der for hvert Medlem bør ydes et Ekstrakontingent af 50 Pfg. til det Propagandafond, som skal oprettes. Det paa hvert Forbund faldende Beløb skal være indbetalt senest den 1. November d. A.

Forbundsstyrelserne bør rettidigt indberette deres Beslutning til Forretningsudvalget, saaledes at dette kan bekendtgøre Resultatet i det næstfølgende Repræsentantskabsmøde.

Repræsentantskabet forventer ligeledes, at der til den Tid vil foreligge et Resultat af Rigsdagens Forhandlinger angaaende Ratificeringen af Washington-Konventionen, og at de i Udsigt stillede Ratifikationer i England, Frankrig og Belgien da vil være paafulgt.

Hvad de øvrige Arbejderorganisationers Stilling angaar, d. v. s. de Hirsch-Dunckersche og kristelige Forbund samt Nationalisterne og Kommunisterne, kan der siges følgende: Den Hirsch-Dunckersche Landscentralisation af tyske Arbejder-Funktionær- og Tjenestemandsforbund har fornylig udsendt et Manifest til Fordel for Ratificeringen af Washington-Overenskomsten, og man kan altsaa forvente, at der ikke vil blive lagt Hindringer i Vejen fra den Side. Hos de kristelige Forbund er Stillingen endnu ikke helt klar. Mens Hovedorganisationerne og deres Førere udtaler sig imod »Afstemningsrummelen«, er Stemningen blandt de kristelige Arbejdere delvis en hel anden. De véd kun altfor godt, at Afskaffelsen af 8 Timersdagen, efter at den havde været i Kraft i 5 Aar, ikke har sin Grund i Ekspertkommissionens Forslag, men derimod i en brutal Udnyttelse af Arbejderklassens Nødstilstand. Særlig de kristelige Arbejdere i Ruhromraadet, som allerede har kæmpet haardt for 8 Timersdagen, er Tilhængere af Ratificeringen. Det kan ikke antages, at de skulde følge en eventuel Parole fra deres Fagforening og stemme imod Ratificeringen.

Kommunisterne, som fra Begyndel-

sen af var imod Folkeafstemningen, fordi de »trods det, at Afstemningen sikkert vil opvise et Flertal for 8 Timersdagen, deri ser en Fare for 8 Timersdagen«, siger nu ikke desto mindre angaaende de kristelige Føreres Stilling: »Naar de erklærer sig imod 8 Timersdagen, saa er dette et Bevis paa, at Arbejdsgivernes Profit staar dem nærmere end deres Medlemmers Livsinteresser«. En saa sindssvag Stilling gør enhver Kommentar overflødig.

En ligesaa »arbejdervenlig« Politik driver naturligvis ogsaa Nationalisterne, som dog i det mindste viser, at der ikke er nogen Tvivl om deres Stilling, idet de kort og godt paa Rigsdagen stillede Forslag om, at Regeringen ikke skulde ratificere, men derimod udtræde af den Internationale Arbejdsorganisation.

Ligeledes er Arbejdsgivernes Hykleri med Hensyn til den saa ofte erklærede »principielle Anerkendelse« af 8 Timersdagen nu klart paavist. De er imod Ratificeringen, fordi den nuværende Tilstand giver dem fuldstændig frie Hænder. Thi jævnfør Arbejdstidsforordningen, som ligeledes »principielt« anerkender 8 Timersdagen, bestaar den Bestemmelse, at Arbejdsgiverne uden Indhentning af Myndighedernes Tilladelse og uden Tilslutning fra Arbejderne, hvis økonomiske Ligeberettigelse er udtalt i Forfatningen og fastlagt i Bedriftsraadsloven, egenraadig og ensidigt kan forlænge Arbejdstiden til 9 og 10 Timer daglig. (I. F. C.)

Fagbevægelsen i Japan.

Den faglige Landsorganisation i Japan tæller ca. 24.000 Medlemmer. De største tilsluttede Organisationer er Mekaniker- og Maskinistforbundet, der omfatter ca. 20 pCt. af Landsorganisationens samlede Medlemsantal. Skibsværftsarbejderne udgør 15 pCt., Bjergarbejderne 12 pCt. Desuden bestaar der Fagforeninger for Typografer, Skibstømrere, Tekstilarbejdere, Urmagere o. s. v. Et betydeligt Forbund er Søfolkene, som samarbejder med Landsorganisationen og tæller 23.000 Medlemmer. Den talmæssig største Organisation er dog Landarbejderforbundet med 45.000 Medlemmer. Heller ikke dette tilhører Landsorganisationen, men samarbejder dog for saa vidt med

denne, som flere af dets Bestyrelsesmedlemmer ogsaa sidder i Landsorganisationens Bestyrelse. Suzuki, Landsorganisationens Formand, er tillige Medlem af Landarbejderforbundets Hovedbestyrelse.

Antallet af organiserede Arbejdere er med Henblik paa det samlede Antal beskæftigede Arbejdere yderst ringe. Saaledes er af de ialt 400.000 Bjergarbejdere kun ca. 3000 organiserede, medens Landbruget sysselsætter ialt 5½ Million Familier, hvoraf de 3.800.000 selv har forpagtet Jorden, men til Trods herfor dog maa henregnes til Proletariatet, da de maa kæmpe haardt for at friste Livet.

Landsorganisationens Formand, Suzuki, skriver følgende om Organisationens Program: 8 Timersdag og 48 Timersuge, Minimalløn, Afskaffelse af Natarbejde, Indførelse af Forsamlings- og Demonstrationsfrihed, Anerkendelse af Rusland, Anerkendelse af 1. Maj som national Helligdag, Sammenslutning af alle japanske Arbejdere i én økonomisk Bevægelse. (I. F. C.)

Stigende Arbejdsløshed i Rusland.

Siden 1922 har Arbejdsløsheden i Rusland været i stadig Stigning. I Oktober 1922 beløb Antallet af Arbejdsløse i 70 af de vigtigste Byer indbefattet Moskva og Petrograd sig til 308.200. Februar 1924 var dette Tal steget til 812.000. Disse Tal er ikke helt fuldstændige i Betragtning af, at de kun omfatter 70 af 90 Byer. I Henhold til Oplysninger indeholdte i »Industrial and Labour Information«, det internationale Arbejdsbureaus Ugeskrift, er Arbejdskommissariatet af den Mening, at Antallet af Arbejdsløse indregistreret paa de forskellige Arbejdsanvisningskontorer den 1. Januar 1924 udgjorde 1.230.000. Desuden maa det erindres, at ikke alle Arbejdsløse er indregistrerede paa Arbejdsanvisningskontorerne, og det virkelige Antal er saaledes højere end det angivne Tal.

Særlig de intellektuelle Arbejdere lider under Arbejdsløsheden. Derefter kommer Arbejdsmænd og endelig faguddannede Arbejdere. Blandt de intellektuelle Arbejdere er det særlig Sovjetregeringens Funktionærer og Lærerne, der lider under Arbejdsløsheden. Blandt

de faguddannede Arbejdere er Arbejdsløsheden størst for Metalarbejdere, Tekstilarbejdere og Murere.

(I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 762.

Landarbejdere hos 7 Sukkerroedyrkere.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 103—104.

Aar 1924 den 6. Juni Kl. 12 $\frac{1}{2}$ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 762*: De samvirkende Fagforbund paa Landarbejderforbundet i Danmarks Vegne mod De samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger paa de paagældende Underafdelingers og 7 navngivne Medlemmers Vegne.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: De samvirkende Fagforbund og Landarbejderforbundet, begge ved sidstnævntes Formand Oscar Levinsen, for Landarbejderforbundet mødte endvidere Sekretær Fr. Hansen og Kredsfornand Rasmus Nielsen.

For Indklagede mødte: Formanden for Sukkerroedyrkerforeningerne Gaardejer Lund, Abed, og Suppleant Gods-ejer Olsen, samt Overretssagfører S. Engelhardt og Sekretær Schou, hvorhos Indklagede Nr. 1, Proprietær Hansen, og Indklagede Nr. 3, Proprietær Haugbølle, havde givet personligt Møde.

Der fremlagdes Klage af 9. Maj 1924 samt Tilsvar af 31. Maj 1924 med 2 Bilag, samt Fuldmagt til Overretssagfører Engelhardt fra Indklagede Nr. 7, Gaardejer Danielsen.

Sagen forhandlede mellem Parterne, som forligte den saaledes:

Indklagede Nr. 1, Proprietær J. P. Hansen, Hollenæsgaard, betalte kontant i Retten 100 Kr. til Afgørelse af Sagen, hvilket erlagdes til Landarbejderforbundet paa Arbejder Heines Jensens Vegne.

Indklagede Nr. 3, Proprietær Haugbølle, Skovlænge, betalte kontant i Retten til Afgørelse af Sagen for sit Vedkommende 125 Kr., som erlagdes til Landarbejderforbundet paa Arbejderske Cordola Dues Vegne.

Indklagede Nr. 2, Proprietær Thomsen, Volshavegaard, betaler til Jacob Clemsak 250 Kr., dog saaledes at han deri kan modregne for Majs 41 Kr., for Sødsmælk 25 Kr. og for en Regning, som han har betalt Købmanden, 29 Kr. 27 Øre, ialt 95 Kr. 27 Øre, forsaavidt han kan dokumentere disse Krav.

Indklagede Nr. 5, Sognefoged H. Christensen, Sørup, betaler til Arbejder Lars P. Larsen 13 Kr.

Indklagede Nr. 4, Forpagter Hans Jørgensen, Maglemer, betaler til Arbejder Kr. Hansen 40 Kr. 89 Øre.

Indklagede Nr. 6, Gaardejer Skaaning, Taagerup, betaler efter Rettens Henstilling til Reinholdt Petersens Hustru 40 Kr. og til Vald. Johansen 100 Kr.

Indklagede Nr. 7, Gaardejer Danielsen, Skotte Marksgaard, betaler til Carl Christensen 72 Kr. 39 Øre.

Klagerne trak herefter Klagen tilbage. Retten hævet Kl. 2,40 Em.

K. Sindballe.

/E. Steincke.

Sag Nr. 764.

Skibstømrere hos A/S Burmeister & Wain.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 106—108.

Aar 1924 den 11. Juni Kl. 9 Fm. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 764*: Skibstømrernes Fagforening i København mod Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og A/S Burmeister & Wain.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: Skibstømrernes Fagforening i København ved dens Formand N. Petersen, Næstformand A. Fløtkjær, Sekretær L. Schultz og Akkordfører H. Hansen.

For de Indklagede mødte: Dansk Arbejdsgiverforening ved Fuldmægtig W. Elmquist, Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien ved Direktør Charles Hansen og Sekretær Valdemar Jensen og A/S Burmeister & Wain ved Ingeniør Gundestrup og Jernindustriens Mæglingsmand i de tidligere Sager Ingeniør Ravnemose.

Der fremlagdes Klage af 17. Maj 1924

med 2 Bilag og Kontinuationsklage af 24. s. M. og Tilsvar af 7. Juni 1924 med 11 Bilag samt en Skrivelse af 28. Maj 1924 fra de Indklagede.

Sagen drøftedes mellem Parterne.

Retsformanden bemærkede, at Sagen efter hans Mening bedst egnede sig til Afgørelse ved faglig Voldgiftsret, hvorfor han raadede Parterne til at overlade en faglig Voldgiftsret Afgørelsen.

Parterne enedes herefter om at optage en Forhandling for at forsøge at opnaa Enighed om faste Regler at gaa efter i fremtidige Tilfælde. Striden angaaende Nybygning Nr. 328 vilde man, om fornødent, søge afgjort ved faglig Voldgiftsret i Henhold til Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Klagerne tog herefter Klagen tilbage.

Retten hævet Kl. 10 $\frac{1}{2}$ Fm.

K. Sindballe.

/ E. Steincke.

Sag Nr. 765.

Arbejdsmænd hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 112—113.

Aar 1924 den 20. Juni Kl. 4,50 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 765: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrugs Vegne.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: De samvirkende Fagforbund ved Næstformanden Vilh. Nygaard, Dansk Arbejdsmandsforbund ved Næstformanden Jens Larsen og Sekretærerne Chr. Sørensen og N. C. Christensen.

For de Indklagede mødte: Dansk Arbejdsgiverforening ved Fuldmægtig W. Elmquist, Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug ved Formanden Otto Baron Reedtz-Thott og Bestyrelsesmedlem Skovrider Ipsen.

Der fremlagdes Klage af 21. Maj 1924 med 1 Bilag og Tilsvar af 30. Maj 1924 med 1 Bilag.

Parterne bemærkede, at de har været enige om, at Sagen har henstaaet til i Dag.

Sagen forhandlede mellem Parterne, og det konstateredes, at der i Virkeligheden ikke foreligger nogen Uenighed, som har Betydning, udover dette enkelte Tilfælde.

Parterne mener nu, at det vil være heldigt at træde sammen til en Forhandling om den nye Overenskomst. Dette aftales, og begge Parter begærer nærværende Sag udsat indtil videre. Sagen udsat.

Retten hævet Kl. 5 $\frac{3}{4}$ Em.

Poul Hansen.

/ E. Steincke.

Sag Nr. 766.

Havnearbejdere i Nørresundby ved Omladning af Træløst fra S/S »Birk« til S/S »Kristiansborg«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 30. Juli 1924 i Sag Nr. 766: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fagforening i Nørresundby's Vegne.

Onsdag den 19. Marts 1924 var norsk Damper »Birk« kommet til Nørresundby med 55 Stdr. Træløst, der skulde omlooses til S/S »Kristiansborg«. Denne Damper, der havde indtaget en Cementladning, skulde afgaa til Sydamerika, saa snart Træløsten var indladet.

I den mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne og Havnearbejdernes Fagforening i Nørresundby gældende Overenskomst af 1. Juli 1920 findes der Bestemmelser og Takster for Losning, men ikke for Indladning og Stuvning af Træløst, og da Omladningen skulde begynde, nægtede Havnearbejderne med Støtte af deres Organisation at tage fat paa Arbejdet, før der forelaa en Vedtagelse om Betalingen. Arbejdsgiveren, Stevedore A. Schjøning, tilbød samme Betaling for Indladning og Stuvning, som der i Overenskomsten var fastsat for Losning, saaledes at han betalte den højeste Takst for Losning to Gange, hvilket vilde blive ca. 840 Kr. og efter hans Mening i Virkeligheden var for meget; men dette Tilbud afvistes, idet Arbejderne forlangte først 2100 Kr., senere 1800 Kr. og sluttelig 1600 Kr. Et Krav fra Arbejdsgivernes Side paa, at Arbejdet i Overensstem-

melse med Overenskomstens Alm. Bestemmelser Pkt. 6 skulde begyndes for den gældende Timeløn, 1 Kr. 8 Øre, indtil Enighed om en Akkordpris kunde opnaas, afvistes ligeledes, under Henvisning til, at Pkt. 6 kun taler om det Tilfælde, at nye Varer fremkommer.

Konflikten indberettedes til Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer, der sendte sin Repræsentant til Nørresundby, hvortil han kom den følgende Dag, Torsdag den 20. Marts. I Løbet af denne Dag fortes der en Del Forhandlinger mellem de lokale Organisationer, og der fremsattes fra Arbejdsgivernes Side forskellige Tilbud, bl. a. at betale de forlangte 1600 Kr. under Protest og med Forbehold af senere Regulering, saavel som at betale dem uden Protest, mod at Arbejdet begyndtes straks, Torsdag Eftermiddag, og fuldførtes hurtigst muligt. Arbejdet blev imidlertid først paabegyndt Fredag Morgen ved normal Arbejdstids Begyndelse Kl. 7; det afsluttedes samme Dags Aften Kl. 11 $\frac{1}{2}$.

Fra Arbejdernes Side er det hævdet, at der i Løbet af Torsdag Aften telefonisk er sluttet en endelig og forbeholdsfri Aftale om, at Arbejdet skulde begynde Fredag Morgen og betales med 1600 Kr., og at Sagen dermed maa have fundet sin Afslutning. Fra Arbejdsgivernes Side er Rigtigheden heraf bestemt bestridt, og der findes ikke Grund til at tage en af den lokale Arbejderorganisationens Formand fremsat Begæring om Sagens Udsættelse til Vidneforsel desangaaende til Følge, bl. a. fordi Retten i hvert Fald ikke kan tillægge en Parts under en Tvangssituation fremkaldte Afkald paa Retsbeskyttelse nogen Betydning, jfr. Rettens Kendelse i Sag Nr. 368.

Under denne Sag har nu Arbejdsgiverforeningen paa fornævnte Sammenslutnings og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havnes Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fagforening i Nørresundby's Vegne og paastaet den ovenomtalte Arbejdsstandsning kendt ulovlig og de Indklagede paalagt dels en Bod og dels en Erstatning, omfattende ca. 440 Kr. som for meget betalt Arbejds løn, og de

1600 Kr., som S/S »Kristiansborg«s Rederi har forlangt i Overliggedagspenge. De Indklagede har paastaet sig fri fundet.

Retten maa fastslaa, at en Meningsforskel som den foreliggende burde være søgt afgjort gennem Reglerne for Behandling af faglig Strid, og at der, naar der som her er Tale om Arbejde, væsensbeslægtet med det i Overenskomsten udtrykkelig omtalte, og derhos tilbydes en rimelig foreløbig Betaling, ikke bør finde Arbejdsstandsning Sted. I det foreliggende Tilfælde er der endog fra Arbejdsgivernes Side tilbudt foreløbig Betaling af selve det af Arbejderne krævede Beløb, og Arbejderne har været ganske uberettiget til at modsætte sig, at der af Modparten toges Forbehold om Sagens endelige Ordning gennem Forhandling, Mægling eller Voldgift. De Indklagede vil derfor ikke kunne undgaa en Bod for den ulovlige Arbejdsstandsning.

Paa den anden Side finder Retten ikke at burde tage det fremsatte Erstatningskrav til Følge, idet der maa gives de Indklagede Medhold i, at det, naar der som her er Tale om et Arbejde, der ligger udenfor Overenskomstens Takster, havde været rimeligt, om man fra Arbejdsgivernes Side havde indledet en organisationsmæssig Forhandling om Betalingen, saa snart man vidste, at Arbejdet vilde komme til at foreligge, hvortil kommer, at det efter Proceduren er usikkert, hvor meget der i Virkeligheden tilkommer Skibet i Overliggedagspenge, og hvorvidt ikke ogsaa Vejrliget til en vis Grad vilde have forsinket Omladningen.

Boden findes at burde sættes til 500 Kr. Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede.

Kendelse.

Dansk Arbejdsmandsforbund bør paa Havnearbejdernes Fagforening i Nørresundby's Vegne til Dansk Arbejdsgiverforening betale en Bod af 500 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn

ARBEJDEREN

MEDDELELSSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 9 * KØBENHAVN DEN 30. AUGUST 1924 * 21 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Numer følger Afdelingskemaet for **Aug. 1924.**
Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler,
bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet
senest d. 8. September 1924.

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.

Den 6. internationale Arbejdskonference.

Genève 16. Juni til 5. Juli 1924.

(Ved Peder Hedebøl.)

I.

Angaaende Forhandlingsemnerne paa dette Aars internationale Arbejdskonference — den sjette i Rækken siden Oprettelsen af Den internationale Arbejdsorganisation under Folkenes Forbund — kan henvises til den udførlige Oversigt, som fandtes i »Arbejderen« den 14. Juni (Nr. 50 af 20. Aargang).

Paa Konferencen var 38 Lande repræsenterede ved ialt 65 Regerings-, 27 Arbejder- og 27 Arbejdsgiverdelegerede. Desuden var der som ved de tidligere Konferencer et Antal Raadgivere til Stede, for Regeringsgruppen 53, Arbejdergruppen 53 og Arbejdsgivergruppen 49.

Ifølge Statutterne kan hvert Land sende 2 Regeringsdelegerede, 1 Arbejder- og 1 Arbejdsgiverdelegeret. Der er imidlertid fremdeles en Del Lande, navnlig mindre Lande med en fjern Beliggenhed, som kun sender en eller to Regeringsdelegerede. Disse Lande med en ufuldstændig Delegation var dog færre i Antal i Aar end tidligere. Der var saaledes 5 Lande af dem, der i 1923 sendte en ufuldstændig Delegation, der i Aar sendte en fuldstændig. Disse Lande er Sydafrika, Argentina, Cuba, Grækenland og Rumænien. Der var trods dette endnu i Aar 10 Lande tilbage, som kun havde sendt Regeringsdelegerede.

Til som Præsident at lede Konferencens Forhandlinger valgtes i Aar vor udmærkede svenske Partifælle *Hjalmar Branting*. Fra Regeringsgruppen blev han varmt anbefalet af den engelske Understatssekretær *Margareth Bondfield*, Arbejdergruppens mangeaarige Formand, Belgieren *Corneille Mertens*, føjede sin Anbefaling hertil, og Arbejdsgivernes Formand *Jules Carlier* anbefalede ligeledes Brantings Valg, om end i særdeles beherskede Vendinger. Brantings Overtagelse af Formandspladsen hilstes med langvarigt, bragende Bifald. Og det skal siges straks, vor svenske Partifælle skilte sig paa den mest udmærkede Maade fra den vanskelige Opgave at lede mange Dages vanskelige Forhandlinger paa fremmede Tunge-maal. Ved dette Arbejde og ved sit elskværdige vindende Væsen vandt Branting alles Hjerter under denne Konferencens Forløb.

Det direkte Udbytte af dette Aars Konference, hvis man vil maale dette efter Antallet af endeligt vedtagne Beslutninger, maa siges at være mindre, end Tilfældet har været noget tidligere Aar. Man vedtog nemlig at udsætte den endelige Vedtagelse vedrørende flere af Hovedspørgsmaalene til næste Aars Konference. Denne nye Metode forsøges efter Tilskyndelse fra flere Sider, idet

man hævder, og for saa vidt med Rette, at det intet kan nytte, om Den internationale Arbejdsorganisation producerer nok saa mange Konventioner, naar de enkelte Lande ikke i tilstrækkelig stor Udstrækning giver dem Tilslutning.

Den nye Metode, som nu forsøges, vil i Virkeligheden sige, at Konventionsudkastene underkastes to Behandlinger med et Aars Mellemrum. Denne Tid skal benyttes til at gøre alle de tilsluttede Landes Regeringer bekendt med den vedtagne Ordlyd, hvorefter de da skal udtale sig, eventuelt fremsætte Ændringsforslag, som maatte være en Betingelse for deres Tilslutning. Ved Sagens 2. Behandling skal man saa forsøge, om der kan tages Hensyn til saadanne Ønsker, og det er fra flere Sider hævdet, at det ofte er paa rent underordnede eller formelle Spørgsmaal, at Ratifikationerne strander.

Det er jo muligt, at den nye Metode har Fremtiden for sig. Den, der lever, vil faa det at se. Men det er ogsaa muligt, at man ved Sagens 2. Behandling udsættes for at drukne i Ændringsforslag og Særønsker, som det da maaske bliver vanskeligere at skære igennem.

Til syvende og sidst er Spørgsmaalet om Ratifikation som Regel kun et Spørgsmaal om en mere eller mindre fremskridtsvenlig Politik i det enkelte Land, et Spørgsmaal om de Styrende i Landet har Interesse for en fremadskridende Arbejderbeskyttelse, Lyst til at fremme en international Lovgivning paa dette Omraade, eller om de har mere Lyst til — aabenlyst eller skjult — at modarbejde en saadan.

Overfor hele dette Problem havde Konferencen i Aar en ganske særlig Interesse, idet den fandt Sted under Indtryk af Valgene og de paafølgende Regeringsskifter i England, Danmark og Frankrig. Men herom mere siden.

Angaaende 3 af de paa Dagsordenen opførte Punkter vedtoges Konventionsudkast, som vil komme til endelig Behandling næste Aar. Dette gælder:

Forbud mod Natarbejde i Bagerier; en ugentlig Fridag ved visse Arbejder indenfor Glasindustrien og Lighed i Behandlingen af inden- og udenlandske Arbejdere i Spørgsmaalet om Erstatning ved Ulykkestilfælde. (Fortsættes.)

Landarbejderforbundets Kongres.

Landarbejderforbundet afholdt ordinnær Kongres i »Folkets Hus«, Enghavevej, fra den 13.—16. Juli.

Kongressen, der aabnedes af Formanden *Oscar Levinsen*, bestod af 217 Delegerede foruden Hovedbestyrelsen og Revisorer.

Som Kongressens Gæster deltog Statsminister *Th. Stauning*, Landbrugsminister *Bording* og Landstingsmand *Peder Hedebol*. Svensk Landarbejderforbund var repræsenteret ved sin Formand *Albin Hansson* og Ombudsmand *Albin Strid*, Tysk Landarbejderforbund ved Hovedkasserer *Emil Woldt* og Sekretær *Bernier*, Østrigs Landarbejderforbund ved *H. Moranitz*, Dansk Arbejdsmandsforbund ved Forretningsfører *Jens Larsen* og Hovedbestyrelsesmedlem *M. Sørensen*, Ulstrup, De samvirkende Fagforbund ved Næstformand *Vilh. Nygaard*, Socialdemokratisk Forbund ved Folketingsmand *Fr. Andersen* og Landstingsmand *C. F. Sørensen*, Husassistenternes Forbund ved Frk. *Marie Christensen*, Danmarks socialdemokratiske Ungdom ved *Carl Larsen* og Arbejdernes Oplysningsforbund ved Folketingsmand *Harald Jensen*.

Beretning og Regnskab.

Efter at en Del af Gæsterne havde hilst paa Kongressen, aflagde Formanden Beretning om Virksomheden i den forløbne Kongresperiode.

Beretningen gav Anledning til en længere Diskussion, hvori deltog ca. 40 Talere.

Beretningen godkendtes enstemmigt. Forbundets Regnskaber blev forelagt af Hovedkasserer *Lorentz Petersen* og enstemmigt godkendt.

Tilslutning til De samvirkende Fagforbund.

Nr. Hald Herreds Hovedafdeling stillede Forslag om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund. *Jens Chr. Jensen* motiverede Forslaget. Efter at *Oscar Levinsen* og *Vilh. Nygaard* havde haft Ordet, tog Forslagsstillerne Forslaget tilbage, og Kongressen gav aldeles enstemmigt sin Tilslutning til Forbundets fortsatte Forbliven i De samvirkende Fagforbund.

Lovændringer.

Man gik derefter over til Behandling af Lovændringer, hvortil der forelaa ikke mindre end 38 Forslag. Efter en Generaldebat henvistes Forslagene til et Udvalg paa 24 Medlemmer.

Ved Udvalgsbehandlingen lykkedes det i alt væsentligt at opnaa Enighed, et Par Mindretalsindstillinger blev forforkastet af Kongressen.

Forholdet til Dansk Arbejdsmandsforbund.

Fra 2 Afdelinger forelaa Forslag om at søge en Overenskomst gennemført med Dansk Arbejdsmandsforbund angaaende Grænseforhold og Overflytningsregler mellem de to Forbund.

Efter nogen Diskussion, hvori blandt andre deltog Forretningsfører *Jens Larsen* fra Dansk Arbejdsmandsforbund, vedtog Kongressen at henvise de stillede Forslag til Hovedbestyrelsens Overvejelse ved Forhandlingerne med Dansk Arbejdsmandsforbund om en ny Grænseoverenskomst.

Landarbejderbladet.

Der forelaa en Del Forslag angaaende Bladet, som gav Anledning til en forovrigt ganske kort Diskussion.

Et Forslag vedrørende Redaktørens Valg blev, efter at Formanden havde gjort Rede for den nuværende Ordning, straks taget tilbage; et Forslag, stillet af *Gerhard Andersen*, Kappel Afdeling, om at undlade Optagelse af Annoncer, blev forkastet. De øvrige Forslag vedrørende Annoncestoffet samt nogle Forslag dels om Udvidelse af Bladet og dels, at det skulde udkomme hyppigere, blev trukket tilbage; en Henstilling fra Formanden for Københavns Amts Kredsorganisation, *Jens Sørensen*, Smørum, angaaende disse Forhold vedtoges.

Under dette Punkt var der af Dams-holte Afdeling stillet følgende Forslag:

»Det foreslaas, at hvert Medlem en nærmere fastsat Dag i en af Sommermaanederne skal betale en Daglon til Landarbejdernes eget Hus; det vil sige, at hvert Medlem skal ofre en Arbejdsdag paa Landarbejdernes eget Hus.«

Efter at forskellige Talere havde haft Ordet til dette Forslag, vedtog Kongressen enstemmigt følgende Udtalelse:

»Idet Kongressen afviser Forslaget angaaende Paalægning af en Dags Lon som Medlemmernes Bidrag til Landarbejdernes eget Hus, henstiller Kongressen meget kraftigt til Medlemmerne at støtte den af Forbundet iværksatte Indsamling til Landarbejdernes eget Hus, saaledes at de organiserede Landarbejdere kvit og frit kan eje den af Forbundet erhvervede Ejendom.«

Oplysningsarbejdet.

Sekretæren for Arbejdernes Oplysningsforbund, Folketingsmand *Harald Jensen*, indledede dette Punkt paa Dagsordenen. I et tankevækkende Foredrag paaviste han den uhyre Betydning, Oplysningsspørgsmaalet har for Arbejderklassen, og han gav en klar og instruktiv Fremstilling af Oplysningsforbundets Virksomhed, idet han nærmere redegjorde for, hvorledes Oplysningsarbejdet blandt Arbejderne paa Landet kunde iværksættes med størst Udsigt til et godt Resultat.

Kongressen udtalte sin Tilslutning til, at Landarbejderforbundet er indmeldt i Arbejdernes Oplysningsforbund.

Valg.

Til Formand og Hovedkasserer genvalgtes henholdsvis *Oscar Levinsen* og *Lorentz Pedersen* med Akklamation.

Ligeledes genvalgtes enstemmigt til Forretningsudvalget *Sofus Westergaard*, *Frederik Hansen* og *Marius Olsen*.

Til Hovedbestyrelsen valgtes:

Jylland: *Mikael Andersen*, Agtrup pr. Bjært, *Anders Bjørnholt*, Saxild, *Kr. Andersen*, Hem, *Thomas Andersen*, Fly pr. Skive, og *Martinus Wammen*, Vaarst.

Sjælland: *Rasmus Nielsen*, Mern, *Ludvig Andersen*, Skibby, *Jens Sørensen*, Smørum, og *Jens Hansen*, Møen.

Lolland-Falster, Fyn, Langeland og Bornholm: *H. Høj*, Falster, *Simon Kjeldsen*, Midtjylland, *Carl Westergaard*, Odense, og *Jens Baltzer*, Langeland.

Til Revisorer genvalgtes: *Kristjan Jensen*, Flintemose, og *L. P. Nielsen*, Samso.

Efter Kongressens Afslutning afholdtes Delegeretmøde i Landarbejdernes Arbejdsløshedskasse.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene paa Dampvaskerierne i København.

Overenskomsten med Dampvaskeriet Thor, Centralvaskeriet og Emdrup Dampvaskeri var af Fabrikarbejdernes Afdeling opsagt til Ophør den 1. August d. A.

Overenskomsten var afsluttet med de enkelte Virksomheder hver for sig, men Vaskeriejerne har nu dannet en Forening, og Forhandlingerne om en ny Overenskomst har derefter været ført med denne Forening. Forhandlingerne forløb imidlertid uden Resultat, fordi Arbejdsgiverne stillede Krav om Gennemførelse af en ensartet Overenskomst og en Lønreduktion af indtil 6 Kr. om Ugen for en væsentlig Del af Arbejderne, hvilket disse naturligvis ikke vilde modtage.

Den 10. Juli fandt der et Møde Sted mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne og de interesserede Parter, og det blev her tilkendegivet Arbejdsgiverne, at den eneste Maade, paa hvilken der kan sluttes Overenskomst, var, at disse ikke blot frafaldt Kravet om Lønreduktion, men ogsaa maatte yde et Tillæg af 4 Øre pr. Time i Lighed med, hvad de øvrige Fabrikarbejdere havde opnaaet, og at Arbejderne iøvrigt bevarede de erhvervede Goder med Hensyn til Ferie, Ulykkesforsikring, Augustregulering m. m.

Der opnaaedes vel ikke Enighed, men Arbejdsgiverne erklærede dog at ville indkalde en Generalforsamling og forelægge Sagen for Medlemmerne.

Der er senere opnaaet Enighed om en Overenskomst, hvorved samtlige Lønninger forhøjedes med 4 Øre pr. Time; de højeste Lønninger skulde ingen Augustregulering have, hvorimod de laveste Lønninger fik 4 pCt. Tillæg som Augustregulering.

Arbejdsmænd ved Helsingør Havn.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 26. Juli mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund, Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandsforbund forhandles om en Uoverensstemmelse mellem

Arbejdsgiverforeningen ved Helsingør Havn og Arbejdsmændenes og Kuskene Fagforening dersteds.

Ved et Møde den 15. Marts var der opnaaet Enighed om Forlængelse af det hidtidige Overenskomstforhold paa nærmere fastsatte Betingelser.

Dansk Arbejdsmandsforbund nægtede imidlertid at godkende Bestemmelserne i den trufne Ordning angaaende »Winchmen« og »Indenbords Arbejde«, idet man fra Forbundets Side fastholdt, at disse Spørgsmaal maatte afgøres generelt for alle Havne. Arbejderne krævede derfor i alle Tilfælde, hvor indkomne Dampere ønsker at benytte egne Winchmen, da at faa den i Forligsmands-Forslaget af 24. Maj d. A. omhandlede Tillægsbetaling udbetalt, som Betingelse for Losningsarbejdets Udførelse.

Mødet endte uden Resultat, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Kuskene hos Vognmændene i Nørresundby.

Fredag den 25. Juli afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en af Dansk Arbejdsmandsforbund iværksat Blokade overfor Vognmand Svend Trøst Nielsen og Vognmand Gregersens Enke, Nørresundby. De paagældende Vognmænd havde en Entreprise for Aalborg Amt omfattende Losning, Udkørsel og Aflæsning af ca. 2500 Tons Chaussebrosten. Losningen afregnedes efter Havnens Priskurant, medens Aflæsningen betaltes med et Tillæg til den almindelige Timeløn, fordi den fandt Sted udenfor Bygrænsen.

Arbejderne forlangte imidlertid, at Arbejdet skulde udføres i Akkord til en Pris af 35 Øre pr. Ton. Dette vilde Arbejdsgiverne ikke gaa ind paa, og Arbejdet blev derfor standset den 3. Juli. Der optoges derefter lokal Forhandling mellem Parterne, som imidlertid endte uden Resultat.

Da det under Forhandlingerne paa Fællesmødet oplystes, at der ikke fandtes nogen Overenskomst mellem Parterne, enedes man om, at der paany optages Forhandlinger mellem disse for om muligt at faa tilvejebragt overenskomstmæssige Forhold.

Arbejdsløsheden i Juli 1924.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Juli 1924	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		4. Juli	11. Juli	18. Juli	25. Juli
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Hovedstaden:					
Bygningsindustri	11615	7,3	6,8	6,8	6,9
Anden Industri...	65582	6,2	6,3	6,6	7,1
Handel	5261	7,9	7,2	7,6	7,2
Arbejds mænd ...	31120	3,4	3,2	3,3	3,2
Ialt...	113578	5,6	5,6	5,8	6,0
Provinserne:					
Bygningsindustri	19449	3,5	3,4	3,2	3,5
Anden Industri...	57618	6,7	6,3	6,6	7,2
Handel	6234	6,2	7,8	6,5	6,2
Arbejds mænd ...	65019	3,0	2,8	2,9	2,6
Ialt...	148320	4,6	4,5	4,5	4,7
Hele Landet...	261898	5,1	4,9	5,1	5,3

Ved Udgangen af Juli var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 5,3 pCt. mod 5,1 pCt. ved Udgangen af Juni.

Indenfor de i hosstaaende Tabel anførte Hovedgrupper af Fag viser Industrifagene nogen Stigning i Arbejdsløshedsprocenten i Løbet af Juli Maaned, for Byggefagene og Arbejds mændene er Arbejdsløshedsprocenten derimod faldet lidt i Løbet af Maaneden, det samme gælder Handels- og Kontorfaget. For samtlige Fag under eet er der dog en ubetydelig Stigning.

Da Arbejdsløsheden i Aarene før 1914 for alle Maaneder Maj—Oktober udgjorde ca. 5—6 pCt., har Arbejdsløsheden i de sidste 2—3 Maaneder været omtrent normal.

Arbejdsløsheden i Udlandet.

En Sammenstilling af tilgængelig Arbejdsløshedsstatistik fra Sverige og visse andre Lande viser følgende Procenttal for Maanederne Juni 1923—Juni 1924:

	Jun	Jul	Aug.	Sept.	Okth.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Marts	April	Maj	Jun
Sverige	9,8	9,1	8,6	8,0	8,2	9,1	14,1	13,6	13,2	13,8	11,5	7,6	7,3
Norge	7,7	6,5	6,4	7,5	7,3	8,4	12,4	9,1	8,2	7,8	7,6 ¹⁾	6,1 ¹⁾	—
Danmark	8,1	7,5	8,0	7,7	8,0	12,1	19,6	21,0	21,3	18,4	9,3	6,1	5,1
England	11,1	11,1	11,4	11,3	10,9	10,5	9,7	8,9	8,1	7,8	7,5	7,0	7,2
Tyskland	4,1	3,5	6,3	9,9	19,1	23,4	28,2	26,5	25,1	16,6	10,4	8,6	10,4
Holland	9,3	10,6	12,9	11,6	11,0	11,3	15,9	22,4	15,8	11,1	9,0	8,2	7,2
Belgien	2,6	2,2	1,9	1,5	1,9	2,7	3,6	3,8	3,6	2,1	2,9	3,2	3,4
Kanada	3,4	2,9	2,2	2,0	4,8	6,2	7,2	7,5	7,8	6,7	5,1	7,3	—
Ny Syd-Wales	10,0	10,0	8,6	7,6	9,9	9,6	9,3	8,6	8,7	9,2	13,9	—	—

¹⁾ Opgivelserne for April og Maj 1924 er meget usikre paa Grund af de omfattende Arbejds konflikter.

Det maa bemærkes, at disse Procenttal paa Grund af det oprindelige Materiales Beskaffenhed kun i mindre Grad egner sig til Sammenligning mellem de forskellige Lande, men derimod vil de belyse Udviklingen i samme Land.

Udlandet.

Den belgiske Landsorganisations 23. ordinære Kongres.

Den 2. August aabnedes i Bryssel den belgiske Landsorganisations 23. Kongres. Efter Behandling af Beretningen gik Kongressen straks over til en indgaaende Behandling af Spørgsmaalet om Reaktionen og 8 Timersdagen. Kongressen godkendte den af den internationale Fagforeningskongres i Wien til dette Spørgsmaal vedtagne Resolution og understregede særlig dennes Af-

snit 6, i hvilken Bestyrelsen for I. F. C. opfordres til at fortsætte Forhandlingerne med den Socialistiske Arbejder-Internationale, for i Fællesskab med de parlamentariske Grupper at tilstræbe Ratificeringen af Washington-Overenskomsten og Vedtagelse af en Lov om 8 Timersdagen i alle de Lande, hvor en saadan endnu ikke er gennemført. I de Afsnit af Resolutionen, der særlig befatter sig med Reaktionen, paavises den klerikal-liberale Regerings Sabotage af Sociallovgivningen. Den foregiver ikke at have Midler tilovers til Gennemførelse af Socialforsikringen og anvender meget lidt for Alderdomsunderstøttelse og Opførelse af Arbejderboliger, men bortodslær derimod 800 Millioner til militære Formaal. Love, som for Aar tilbage skulde have været reviderede, saaledes Loven om Voldgiftsretter og Ulykkesforsikringen, skænker man ingen Opmærksomhed. Endelig protesterer Resolutionen mod den af Regeringen taalte Aager med Levnedsmidler. (I. F. C.)

Frankrigs Ratifikation af Konventionen angaaende 8 Timersdagen.

Ved Udgangen af sidste Uge har den franske Arbejdsminister i det franske Kammer indbragt et Lovforslag angaaende Ratificeringen af Washington-Konventionen om 8 Timersdagen. Lovforslagets Forelæggelse hilstes med stærkt Bifald af Kamrets Flertal.

(I. F. C.)

Bevarelsen af 8 Timersdagen i Tyskland.

Vi har allerede berettet om den beslutsomme Holdning, som den socialdemokratiske Landsorganisation indtager i Spørgsmaalet om Bevarelse af 8 Timersdagen. Nu har ogsaa Hovedbestyrelsen for de Hirsch-Dunckerske Fagforeninger taget Stilling hertil og betegnet Sikringen af 8 Timersdagen og Ratifikationen af Washington-Overenskomsten for en absolut Nødvendighed og erklæret at ville arbejde herfor. De kristelige Fagforeninger har under bestemte Forudsætninger ligeledes udtalt sig for Ratifikationen, eventuelt for Afholdelse af en Folkeafstemning. Efter disse Vedtagelser danner altsaa Arbejdernes, Funktionærernes og Tjeneste-

mændenes Organisationer i Spørgsmaalet om 8 Timersdagen en absolut Enhedsfront, og man kan derfor med Sikkerhed antage, at den planlagte Afstemning vil give et overvældende Flertal for Ratifikationen af Konventionen. (I. F. C.)

Anvendelse af Arbejdernes Fritid i De forenede Stater.

For rigtig at fatte Omfanget af Problemet: Anvendelsen af Arbejdernes Fritid i de Forenede Stater, behøver man blot at notere sig, at der i dette Land findes henved 42.000.000 Lønarbejdere over 10 Aar. Den mere og mere almindelige Indførelse af kortere Arbejdstid har givet Haandens Arbejdere en længere Fritid.

Der findes naturligvis mange forskellige Institutioner, som frembyder Muligheder for Rekreation. Først og fremmest er der de, hvorved visse kommercielle Foretagender opfylder Offentlighedens Krav. Den mest fremtrædende Type paa disse Institutioner er Biografteatrene; man har regnet ud, at en Femtedel af den samlede Befolkning i de Forenede Stater daglig besøger Biografteatrene. Ogsaa Automobilkørsel indtager en fremragende Plads. Bro- og Vejkontoret har meddelt, at der i 1923 fandtes over 13 Millioner Automobiles til Persontransport mod lidt under 11 Millioner i 1922. Brugen af Automobiles er bleven i den Grad almindelig i de Forenede Stater, at man uden Tvivl tør paastaa, at der ikke er mange Arbejderfamilier, i det mindste blandt de faglærte Arbejdere, som for Øjeblikket ikke har deres egen Automobil.

Amerikanerne ynder ogsaa i høj Grad al Slags Spil og Sport. Blandt de Grene af Sporten, der specielt drives, kan man nævne Gymnastik, »Base-ball«, Tennis, Kuglespil og Svømning. Foreningslivet under forskellige Former spiller ligeledes en vigtig Rolle for Anvendelsen af Arbejdernes Fritid; man behøver blot at nævne Betydningen af de forskellige Loger eller hemmelige Selskaber, Klubber, politiske Foreninger og faglige Sammenslutninger.

Spørgsmaalet vedrørende Anvendelsen af Arbejdernes Fritid anses for at være af saa stor Betydning i de Forenede Stater, at Præsident Collidge den

14. April 1924 udsendte Meddelelse om Oprettelsen af en Forbundscommission til Udarbejdelse af en Plan for Coordination af de forskellige Virksomheder for Anvendelsen af Arbejdernes Fritid.

I Betragtning af den Opmærksomhed, som den fornylig afholdte internationale Arbejdskonference helligede Spørgsmaalet om Anvendelsen af Arbejdernes Fritid, er det Krav, som i de Forenede Stater er blevet fremsat om et tydeligt defineret Program, af ganske speciel Interesse.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 767.

Tobaksarbejdere hos Fabrikant
C. Holmen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. Juli 1924 i Sag Nr. 767: Cigar- og Tobaksfabrikant C. Holmen mod De samvirkende Fagforbund paa Tobaksarbejderforbundets Afdeling »Enigheden«s Vegne.

Mellem Klageren under denne Sag, Cigar- og Tobaksfabrikant C. Holmen, der ikke er Medlem af nogen Arbejdsgiversammenslutning, og Tobaksarbejderforbundets Afdeling »Enigheden« findes forskellige skriftlige Aftaler om Løn- og Arbejdsforhold, specielt vedtagne Prislistes. Paa en Del af disse er tilføjet: »Iøvrigt er den mellem Hovedorganisationerne afsluttede Overenskomst gældende.« Under denne Sag har Holmen paastaet sig tilkendt Erstatning m. m. hos den nævnte Fag-Afdeling »Enigheden« i Anledning af, at Arbejdet paa hans Fabrik er blevet standset den 23. Maj 1924 paa Foranledning af Afdelingens Formand.

De Indklagede procederer — for det Tilfælde, at Sagen ikke af Retten maatte blive afvist i Medfor af Voldgiftsretslovens § 17 — til Frifindelse. De gør gældende, at Holmen har foretaget visse mislige Transaktioner for at uddrage sig fra fuldt ud at betale den overenskomstmæssige Arbejdsløn og derefter, da Afdelingsformanden i sit Hvervs Medfor den 23. Maj henvendte sig hos ham med Forlangende om den nødvendige Forhandling for at faa Forholdet bragt i Orden, har overfaldet Afdelingsformanden ved at slaa ham i

Hovedet med en Skovl. Afdelingsformanden har under Domsforhandlingen under Eds Tilbud afgivet Forklaring om disse Forhold, særlig ogsaa om Holmens voldelige Optræden. Dette Forhold er derhos af Formanden anmeldt til Politiet, og offentlig Sag desangaaende verserer for Københavns Byret.

Selv om det efter Omstændighederne meget vel kan antages, at en Vedtagelse mellem en Enkeltvirksomhed og en Arbejderorganisation om, at Overenskomster mellem de tilsvarende Hovedorganisationer »iøvrigt er gældende«, indeholder Vedtagelse ogsaa om betryggende Regler til Sikring af regelmæssig voldgiftsretlig Afgørelse af faglig Strid, maa Retten i nærværende Tilfælde overfor de Indklagedes Benægtelse af, at saadanne Regler her er bindende vedtaget, nære Betænkelighed ved at statuere det modsatte, og da det tilmed efter Sagens Oplysninger ligger nær at antage, at Holmens Virksomhed ikke har det Omfang og den Betydning, som forudsættes i Voldgiftsretslovens § 17, 3. Stk., findes nærværende Sag i Medfor af § 17 at burde afvises her fra Retten.

Sagens Omkostninger, 200 Kr., vil Klageren have at betale.

Kendelse.

Denne Sag afvises.

I Sagsomkostninger betaler Cigar- og Tobaksfabrikant C. Holmen 200 Kr.

Sag Nr. 769.

Arbejdsmænd paa Rahbekkeværket,
Bornholm.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 114—115.

Aar 1924 den 27. Juni Kl. 3½ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 769: Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm's Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Arbejdsmændenes Fagforening for Rønne og Omegns Vegne.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: Dansk Arbejdsgiverforening ved Kontorchef C. Plum

og Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm ved Foreningens Formand Konsul M. Plesner.

For de Indklagede mødte: De samvirkende Fagforbund ved deres Næstformand Vilh. Nygaard, Dansk Arbejdsmandsforbund ved Hovedbestyrelsesmedlem J. A. Nielsen og Sekretær Otto Jespersen samt Klubformand A. Therkelsen for Arbejderne paa Rahbekkeværket ved Rønne.

Der fremlagdes: Klage af 21. Juni 1924 og Tilsvar af 26. Juni 1924.

Sagen forhandlede mellem Parterne, der enedes om følgende:

Arbejderne udfører Arbejdet, som Selskabet forlanger det (de hidtil gældende Forhold). Telegrafisk Paalæg i saa Henseende afsendes i Aften.

Spørgsmaalet om Forstaaelsen af Arbejdernes Pligt paa det omstridte Punkt undergives faglig Voldgift efter »Normens« Regler. Erstatningsspørgsmaalet forbeholder Arbejdsgiverforeningen sig at indbringe for nærværende Ret, naar Voldgiftskendelse er falden.

Sagen er hermed bortfaldet.

Retten hævet Kl. 4,50 Em.

Poul Hansen.

/ E. Steincke.

Sag Nr. 770.

Kuske i København hos Grosserer Abraham Andersen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsborg A. 6. Side 115—116.

Aar 1924 den 27. Juni Kl. 4,55 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 770:* De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne mod Grosserer Abraham Andersen, Maglekildevej 3.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: De samvirkende Fagforbund ved Næstformanden Vilh. Nygaard, Dansk Arbejdsmandsforbund ved Hovedbestyrelsesmedlem Th. Petersen og Kuskenes Afdeling ved dens Formand Vald. Larsen og Sekretær C. Christoffersen.

Indklagede, Grosserer A. Andersen, mødte personligt og for og med ham Overretssagfører S. Engelhardt.

Der fremlagdes: Klage af 21. Juni

1924 med 1 Bilag og Tilsvar af 25. Juni 1924 med 1 Bilag.

Sagen forhandlede mellem Parterne, og det i forberedende Møde under Sag Nr. 737 passerede diskuteredes. Grosserer Andersen betaler i Retten til Klagerne de 26 Kr., som man er enig om, at 3 Øres-Tillæget udgør for Tiden fra 12. Marts d. A. til Dato.

Sagen var hermed bortfaldet.

Retten hævet Kl. 5,40 Em.

Poul Hansen.

/ E. Steincke.

Sag Nr. 771.

Tømrere i Aarhus.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 121—122.

Aar 1924 den 11. Juli Kl. 3 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 771:* Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Tømrermestre i Danmarks Vegne mod Dansk Tømrerforbund, solidarisk med Hustømrernes Fagforening i Aarhus og 16 navngivne Tømrersvende.

Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: Dansk Arbejdsgiverforening ved Sekretær V. Th. Thorbjørnsen og Fuldmægtig W. Elmquist, Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark ved Formanden Tømrermester Jacob Christensen og Aarhus Tømrermesterforening ved Tømrermestrene N. Withen og S. Møller.

For de Indklagede mødte: Dansk Tømrerforbund ved Formanden C. From Petersen og Forbundets Aarhus Afdeling ved Formanden J. C. Nielsen og S. K. Petersen.

Der fremlagdes: Klage af 21. Juni 1924 med 3 Bilag og Tilsvar af 25. Juni 1924 med 1 Bilag.

Sagen drøftedes mellem Parterne.

Sagen forligtes saaledes:

Fagforeningen forpligtede sig til at betale 500 Kr. i Bod til Arbejdsgiverforeningen senest 15 Dage fra Dato.

Klagen var dermed bortfaldet.

Retten hævet Kl. 4,15 Em.

Poul Hansen.

/ E. Steincke.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 10 * KØBENHAVN DEN 6. SEPTEMBER 1924 * 21 AARGANG

Den store Lockout 1899.

Den 2. Maj 1899 iværksatte Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening som bekendt Stor-Lockout overfor ca. 30.000 Arbejdere eller omtrent Halvdelen af De samvirkende Fagforbunds Medlemmer. Lockouten varede til den 8. September eller ca. 19 Uger og sluttede med et Forlig mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund den 5. September, det saakaldte »Septemberforlig«.

25 Aar er saaledes forløbne, siden disse for Arbejderne saa vigtige Begivenheder fandt Sted, og det vil være paa sin Plads at opfriske nogle af de Begivenheder, der den Gang knyttede sig til Kampen mellem Arbejdere og Arbejdsgivere.

Det ligger i Sagens Natur, at der forud for Lockouten var foregaaet visse Begivenheder, som havde sat Lidenskaberne i saa stærke Svingninger, at de maatte have en Udløsning. Paa den ene Side søgte Arbejderne at styrke sig til fremtidige Kampe med Arbejdsgiverne bl. a. derved, at De samvirkende Fagforeninger i København i Midten af Halvfemserne indførte obligatorisk Strejkeunderstøttelse og var blevet Centralorganet for Planlæggelse af Strejkerne. Arbejdskøberne svarede med at danne Arbejdsgiverforeningen af 1896, som navnlig fik Tilslutning fra Byggefagenes Arbejdskøbere og hele Landets Jernfabrikanter. I 1897 tog »Fællesforeningen for dansk Industri og Haandværk« fat paa at samle de spredte Organisationer af Haandværksmestre, og et Delegeretmøde slog fast, at »Arbejdsgiverne samlede og med Kraft skulde afvise Fagforeningernes Angreb«. Hensigten var at gaa over til samlede Angreb paa de organiserede Arbejdere for at føre det afgørende Slag mod de forhadte Fagforeninger.

Da der saaledes var skabt Klarhed over, hvor Udviklingen bar hen, blev der fra den faglige Ledelse i København udsendt et Manifest til alle Landets Fagforeninger, hvori man pegede paa Arbejdsgivernes fastere og fastere Sammenslutning. Ledelsen indbød tillige Repræsentanter for Fagorganisationerne til Møde den 3.—5. Januar 1898 i København, hvor det blev besluttet at oprette »De samvirkende Fagforbund«.

Samme Aar, den 22. November, oprettede Arbejdsgiverne deres Centralisation, som den 20. Marts konstitueredes under Navn af »Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening«.

Mobiliseringen af de to Hære var endt, og kort Tid efter erklærede Arbejdsgiverforeningen Krigen under Feltraabet: »Vi vil være Herrer i vort eget Hus«.

Forinden Lockouten blev erklæret, havde der været ført Lønforhandlinger i en Række Fag, og det var ogsaa lykkedes at naa til Enighed i de fleste af dem. Derimod kom det til Strejke i Slagterfaget, Skomagerfaget, paa De danske Dampmøller og samtidig udbrød der Strejke i Snedkerfaget i 7 jyske Byer. Antallet af Strejkende i dette Fag var ikke stort, ca. 370 Mand, men det var dog den Tue, der blev Aarsagen til, at Lasset væltede. Strejken i Snedkerfaget var fremkaldt ved, at de jyske Snedkermestre ikke vilde betale samme Løn som den, der var gennemført i Faget i de øvrige Provinsbyer.

Den 13. April fandt der et Møde Sted mellem Forretningsudvalgene for De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen. Til Stede var endvidere Repræsentanter for Centralforeningerne af Snedkermestre i Jylland og Østifterne samt for Snedkerforbundets Hovedbestyrelse. Ved Mødet op-

naaedes Enighed om et Forslag til Overenskomst, som af Parterne var tiltraadt under Forbehold af, at det blev godkendt af de respektive Organisationer.

Forslaget, som blev forelagt af Forbundets Forretningsudvalg, blev imidlertid forkastet af Svendene i alle 7 Byer, medens Mestrene godkendte dette.

Arbejdsgiverforeningen protesterede mod Forkastelsen og krævede, at De samvirkende Fagforbund uopholdeligt skulde drage Omsorg for, at Overenskomsten blev respekteret.

Snedkerforbundets Ledelse mente imidlertid ikke at kunne paabyde sine Medlemmer i de 7 jyske Byer at gaa i Arbejde paa de i Overenskomsten fastsatte Betingelser.

Efter at forskellige Forsøg paa at bringe Konflikten til Afslutning havde vist sig forgæves, vedtog Arbejdsgiverforeningen den 28. April at erklære Lockout i Snedkerfaget over hele Landet fra og med den 2. Maj. Under 15. Maj meddelte Arbejdsgiverforeningen paa given Anledning videre, at den betragtede Overenskomsten angaaende Forholdene i Snedkerfaget som bortfalden, og at Forhandling om Lockouts Afslutning nu skulde føres paa det Grundlag, hvorpaa Parterne stod ved Opsigelsen af de hidtil gældende Overenskomster, og iøvrigt paa følgende Vilkaar:

»at fremtidige Overenskomster, der maatte blive afsluttede mellem de overordnede Organisationer, ikke herefter maa gores afhængige af underordnede eller lokale Organisationers Afstemning, men at vedkommende Hovedorganisation fremtidig skal være ansvarlig for, at indgaaede Overenskomster respekteres og ubrodelig efterkommes af de lokale Organisationer;

at Arbejdsgivernes Ret til selv at lede og fordele Arbejdet, samt til at anvende den efter deres Skøn til enhver Tid passende Arbejdskraft, fuldt ud anerkendes og garanteres af Arbejdernes Hovedorganisation;

at fastlønnede Formænd og Arbejdsledere ikke, saalænge de beklæder saadan Stilling, maa være Medlem af Arbejderorganisationer;

at Opsigelsestiden for Overenskomster

angaaende Priskuranter og øvrige Arbejdsforhold herefter fastsættes til 1. Januar med tre Maaneders forudgaaende Opsigelse;

at samtlige nu eksisterende Konfliktpunkter indenfor Snedkerfaget (herunder indbefattet de ved Skrivelse af 10. forrige Maaned fra Snedkerlaugets Afdeling for Bygningssnedkere i København fremsatte og paa Fællesmødet den 13. forrige Maaned refererede, men ikke behandlede Klager over Snedkersvendenes egenmægtige Adfærd i dette Fag) behandles og afgøres, forinden Konflikten kan afsluttes;

at der efter Konflikts Afslutning ikke fra nogen af Siderne maa finde nogen Art af Boycotting Sted, hverken overfor Arbejdsgiver eller Arbejder;

at samtlige Arbejdere ved Konflikts Ophør gaar i Arbejde paa de samme Arbejdssteder, hvor de var beskæftigede ved Konflikts Begyndelse;

at en eventuel Forhandling skal omfatte samtlige under Konflikten hørende Arbejderorganisationer, uanset om disse henhører under Arbejdernes Hovedorganisation eller ej.

Til disse Krav bemærkede Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund:

»At det vil være ganske umuligt baade for Arbejdsgiverforeningen og for De samvirkende Fagforbund under alle Forhold at binde sig til en Ordning som den under Post 1 nævnte. Lige saa lidt kan De samvirkende Fagforbunds Hovedledelse gaa ind paa Post 2 i den ubestemmelige Almindelighed, hvori den er affattet, idet Arbejdsgivernes Ret her maa være begrænset af den Ret, Arbejderne naturlig har til ogsaa at øve Indflydelse paa de Vilkaar, hvorunder de skal arbejde.

Post 3 er en Indskrænkning i den personlige Frihed, som vor Organisation ikke kan række Haand til, og Post 4 er et Forsøg paa at anlægge en Skabelon for Forholdenes Udvikling, som er uforenelig med Livets praktiske Krav, paa samme Tid, som der tilsigtes at berøve Arbejderne deres Ligestilling ved Fastsættelse af Arbejdsvilkaarene.

Med Hensyn til Post 5 vilde der

ikke være væsentlige Indvendinger at gøre, hvis den ikke var givet den Udstækning ogsaa at omfatte Arbejdere, der staa udenfor vore Organisationer. Vi forstaa heller ikke, hvorledes det vilde være Arbejdsgiverforeningen muligt at afgøre Sager for Standsfæller, som ikke tilhører deres Organisation.

Hvad endelig angaar Post 6, vilde den første Del ikke frembyde Vanskeligheder fra Arbejdernes Side, hvorimod den sidste Del er umulig at efterkomme; dels fordi mange af de udelukkede Arbejdere ere bortrejste, dels fordi nogle har taget andet Arbejde, som de ikke ønske at forlade.»

Et Tilbud fra De samvirkende Fagforbund om Forhandling blev afvist, og i Stedet blev der paabudt Lockout i en Række Fag. Arbejdsgiverne fik Ordre til at jage de organiserede Arbejdere, Svendene og Arbejdsmændene, ud af Fabrikkerne, og disse maatte først begynde at arbejde igen, naar Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling havde givet Tilladelse til, at Lockouten atter kunde hæves. Krigspartiet havde naaet sit Maal, ca. 30.000 Arbejdere var gjort brødløse dels ved Lockouten og dels ved den fremkaldte Arbejdsløshed i andre Fag.

For De samvirkende Fagforbunds Ledelse gjaldt det nu om at bringe Arbejderne i en saadan Stilling, at de var i Stand til at modstaa Arbejdsgivernes Angreb, og det lykkedes fuldt ud. Trods den langvarige Kamp holdt Arbejderne Modet oppe, og uden at kny dojede de sammen med Familien alle de Afsavn, som den lange Arbejdsstandsning nødvendigvis maatte medføre.

Ledelsen havde den Opgave at skaffe økonomisk Støtte til de Lockoutede og fordele den til de i Kamp værende Forbund i Forhold til deres Medlemmers Antal.

Ved Henvendelse til Udlandet lykkedes det at skaffe et Beløb af 678.116 Kr. og fra Indlandet kom der 2.136.259 Kr. Første og anden Sal i Romersgade 22 til Gaden blev benyttet til Ind- og Udbetalinger, som sorterede under daværende Kasserer E. Svendsen bistaaet af en Stab af Medhjælpere.

Under hele Lockouten samledes Le-

delserne for de Fag, som var ude i Lockouten, til daglige Møder paa den daværende Restaurant »Søfryd« paa Hjørnet af Fredensgade og Dosseringen. Paa disse Møder blev der aflagt Beretning om Kampens Gang og taget en Række vigtige Beslutninger.

Det blev bl. a. her vedtaget at indklage Arbejdsgiverforeningen for Fællesudvalget af 26. April 1896 for Brud paa Overenskomsterne i de udelukkede Fag. Efter at Fællesudvalget havde erklæret sig kompetent til at dømme i Sagen, afgav det sit Votum. Den afsagte Kendelse var meget uklar i sin Form, men ikke i sit Indhold, idet den erkendte, at Lockouten var i Modstrid med de mellem Parterne indgaaede Overenskomster, men Arbejdsgiverne slap dog fri for at yde Arbejderne Erstatning.

Fællesudvalget til Afgørelse af Arbejdsstridigheder, som bestod af 3 Repræsentanter for Arbejderne og 3 Repræsentanter for Arbejdsgiverne med Professor Deuntzer som Formand, tilbød iøvrigt at mægle i Striden. Tilbudet blev modtaget. Mæglingen skulde foregaa paa den Maade, at Fællesudvalget konstituerede sig som Enighedskammer. En lang Række Møder med Repræsentanter for Parterne blev afholdt, men alt forgæves.

I det tredje Møde fremsatte Arbejdsgiverforeningens Delegerede saaledes følgende 11 nye Punkter:

»9) at der sker en Tilføjelse til de hidtil og fremtidig gældende Overenskomster og Voldgiftsregler om, at disse ikke ere til Hinder for, at Arbejdsgivere og Arbejdere kunne deltage henholdsvis i en af Arbejdsgiverforeningen dekretet eller godkendt Lockout og en af De samvirkende Fagforbund dekretet eller godkendt Strejke;

10) at underordnede Organisationer ikke kunne udmelde sig henholdsvis af Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund med kortere Varsel end 6 Maaneder;

11) at den indenfor de respektive Fag hidtil gældende Arbejdstid vedbliver uforandret indtil Udgangen af Aaret 1900;

12) at der ydes Garantier for Overenskomstens Overholdelse i Form af

Deposita, Forandring i Fagforeningens Love m. m.;

13) at der oprettes en Overenskomst gaaende ud paa, at den imellem de stedlige Organisationer vedtagne Arbejdstid, Timeløn og Akkordpriser er gældende for alt Arbejde, der udføres af Arbejdere, antagne der paa Stedet, uden Hensyn til Mesterens Domicil;

14) at der søges oprettet en gensidig Opsigelsesfrist mellem Arbejdsgivere og Arbejdere om Arbejdets Ophor under normale Forhold;

15) at der træffes Bestemmelse angaaende Arbejdstidens Overholdelse, angaaende Midler til Bekæmpelse af Drikkeri, Driveri og Tobaksrøgning i Arbejdstiden og Bøder for Overtrædelse af disse Bestemmelser;

16) at Overarbejdstimer først regnes som saadanne, naar Arbejderen har arbejdet det stipulerede fulde Timeantal i den paagældende Uge, hvori Overarbejdet er udført;

17) at enhver Arbejder saa vidt muligt skal være Medlem af en anerkendt Sygekasse;

18) at naar Lærlinge deltage i Akkorder sammen med Svendene, opgøres Akkordoverskudet for Lærlingen i Forhold til dennes udbetalte Løn, og Overskudet er Svendene uvedkommende;

19) at der i alle Fag under Arbejdsgiverforeningen, der ikke har Voldgiftsregler, oprettes saadanne med Arbejderne, gaaende ud paa, at alle Uoverensstemmelser angaaende Anvendelsen af bestaaende Overenskomster og Priskuranter afgøres ved Mægling eller Voldgift. Endvidere redigeres alle bestaaende Voldgiftsregler saaledes, at de saa vidt muligt bliver enslydende.»

Ved Fremsættelsen af disse mange og urimelige Fordringer var det ganske klart, at Arbejdskøberne ikke mødte for Enighedskammeret for at faa Fred, men kun førte en Skinforhandling med det Formaal at trække Tiden ud.

Overfor dette Forslag maatte Arbejdernes Repræsentanter tage bestemt Afstand, men for dog mulig at naa til Afslutning af Lockouten fremsatte De samvirkende Fagforbund et andet Forslag, som paa nogle Punkter søgte at imødekomme Arbejdsgivernes Ønsker.

Men ogsaa dette Forslag blev afslaaet af Arbejdsgiverne.

Senere stillede Arbejdsgiverne atter et Forslag, som var endnu videregaaende end de forudgaaende, og disse gav Forhandlingerne i Enighedskammeret Dødsstødet, idet disse nu sprængtes. Krigen skulde fortsættes for enhver Pris, og Maalet var en Sprængning af Arbejdernes Organisationer eller, hvis det ikke kunde naas, saa dog en Lammeelse af den økonomiske Modstandskraft i en saadan Udstrækning, at Arbejdsgiverne i Fremtiden kunde gøre sig Haab om, at de kunde blive eneraadende med Hensyn til Fastsættelsen af Løn- og Arbejdsvilkaarene.

Lockouten løb nu paa tredie Maaned, og der begyndte at blive Uro i Mestrenes Lejr. De havde jo ikke i deres vildeste Fantasi troet paa Muligheden af, at Arbejdernes Modstandskraft var saa stor, som den viste sig at være. For mulig at stramme Mestrene op, indkaldtes disse til et Møde i København, hvor Lederne i et lukket Møde søgte at erhverve sig et Tillidsvotum og lovede Mestrene Sejren, blot de vilde holde ud og tillade, at Lockouten blev yderligere udvidet. Mødet forløb, som Krigspartiet ventede, og for mulig at jage Skræk i De samvirkende Fagforbund, udsendte Arbejdsgiverforeningen et nyt Ultimatum, der gik langt videre i sine Krav end det oprindelige.

Forslaget blev afvist som uantageligt. Der blev derefter i Bladene truet med en Udvidelse af Lockouten omfattende 15.000 Arbejdere. Hensigten hermed var at forøge Nøden blandt Arbejderne, for derved at faa disses Modstand knækket. Det gik dog helt anderledes. Bankerne var blevet betænkelige ved Situationen. Af udenforstaaende Personer blev der gjort Forsøg paa at stemme Modet noget ned hos de krigslystne Arbejdskøbere. Et Mæglingforslag blev udarbejdet og forelagt Parterne, og den 5. September sluttedes Forliget paa Grundlag af Mæglingforslaget. Arbejdsgiverforeningen maatte nu gøre de Indrømmelser, som Arbejderne havde krævet. Paa alle afgørende Punkter maatte Arbejdsgiverne tage Hensyn til den Kritik, som var fremsat af De samvirkende Fagforbund.

Kampen sluttede efter 4 Maaneders Forløb den 8. September, efter at For-

liget af 5. September 1899 var godkendt af begge Parter.

Arbejdsgiverforeningens overmodige og brutale Angreb var dermed slaaet tilbage. Arbejderne kunde med oprejst Pande gaa ud af Kampen, idet de ved Forliget havde hævdet deres fuldstændige Ligeberettigelse med Arbejdsgiverne.

Der er nu gaaet 25 Aar, siden disse Begivenheder fandt Sted. Septemberforliget har i den svundne Tid været udsat for megen Kritik fra forskellig Side og af højst forskellige Grunde, men der er dog endnu ingen Organisationer, som har opsagt Forliget. Ikke engang de, som staar yderst paa Fløjen, og som giver alt Samarbejde en god Dag, har fundet Anledning til at opsige Forliget. Dette turde maaske være det bedste Bevis paa, at Forliget ikke lægger det hæmmende Baand paa Arbejdernes Bevægelsesfrihed eller indeholder de snærende Baand, som det saa ofte har faaet Skyld for.

Dansk Gartnerforbunds Kongres.

Mandag den 11. og Tirsdag den 12. August afholdt Dansk Gartnerforbund sin ordinære Kongres i København paa Folkets Hus, Jagtvejen.

Der var mødt 31 Repræsentanter fra Afdelinger og Hovedledelsen.

Kongressens Gæster var Sekretær *Vilh. Christensen* fra De samvirkende Fagforbund og Formanden for Gartneriarbejdernes Arbejdsløshedskasse *Laur. Nielsen*.

Forretningsfører *J. P. Jacobsen* aabnede Kongressen og bød saavel Gæsterne som de Delegerede velkommen og udtalte Haabet om et godt Samarbejde mellem Repræsentanterne, saa Kongressen kunde bringe et godt Resultat til Gavn og Glæde for vor Organisation og vore Medlemmer, og mindede om, at Forbundet i Aar har bestaaet i 30 Aar, saa det er jo egentlig en Jubilæumskongres, vi afholder denne Gang.

Sangkoret »Flora« sang herefter et Par Sange, hvorefter Kongressen konstitueredes.

Sekretær *Vilh. Christensen* overbragte en Hilsen fra De samvirkende Fagforbund og udtalte Haabet om, at Kongres-

sens Arbejde maatte blive til Held og Gavn for Faget.

Forretningsfører *J. P. Jacobsen* oplæste en Hilsen, der var indløbet fra Forbundets tidligere Sekretær *Christensen-Bonde*.

Dirigenten oplæste herefter Dagsordenen, der godkendtes.

Beretningen.

Af Beretningen, der forelaa trykt, fremgik, at Medlemsantallet i den forløbne Kongresperiode er gaaet noget tilbage, men at det sidste Aar dog viser en ikke ringe Fremgang.

Deretter omtales Lønbevægelserne. Det viser sig, at de generelle Overenskomster har medført en Reduktion for Anlægggartnerens Vedkommende paa ca. 28 pCt. og for Handelsgartneriarbejderne paa ca. 31 pCt., hvilket bekræfter, at de lave Lønninger er blevet haardest ramt.

Lønningerne er for Tiden for Anlægggartnerne Kr. 1,53 pr. Time og for Handelsgartnerne og Planteskolearbejdere Kr. 1,09 pr. Time.

Af større Konflikter har der været Strejken i Handelsgartnerierne og paa Planteskolerne i indeværende Aar, hvori deltog ca. 200 af Forbundets Medlemmer, samt en delvis Strejke ved Anlægggartneri i 1922.

Arbejdsforholdene har i den forløbne Kongresperiode været de daarligste, man hidtil har kendt.

For de anmeldte Arbejdsledige har der saaledes i

1920—21 været 39.516 ledige Arbejdsdage;

1921—22 været 49.768 ledige Arbejdsdage;

1922—23 været 54.439 ledige Arbejdsdage, hvilket giver henholdsvis 26, 46 og 56 ledige Arbejdsdage paa samtlige Medlemmer.

For 1923—24 er der en Nedgang, idet der er 46.000 ledige Arbejdsdage eller ca. 54 ledige Dage pr. Medlem.

Deretter omtales en Del Rets- og Voldgiftssager, den endnu ikke afgjorte Grænsestrid med Kommunalt Arbejderforbund, Lærlingspørgsmaalet, Agitationen og de indre Organisationsforhold.

En Del af de Delegerede havde Ordet til Beretningen.

En af disse udtalte bl. a., at den

Hilsen, De samvirkende Fagforbund har sendt os i Form af et Tilbud fra Kommunalt Arbejderforbund angaaende Grænsespørgsmaalet, er i afgjort Strid med Grænsekendelsen, men er samtidig et Bevis paa, at De samvirkende Fagforbund tager mest Hensyn til sin store Underorganisationer.

Sekretær *Vilh. Christensen* og Forretningsføreren replicerede, hvorefter Beretningen godkendtes, og der vedtoges en Resolution, der kræver, at De samvirkende Fagforbund gennemfører, hvad der er vedtaget ifølge Grænseudvalgets Kendelse i Sagen mellem Kommunalt Arbejderforbund og Dansk Gartnerforbund.

Der vedtoges et af Hovedbestyrelsen udarbejdet Forslag om Afdelingernes Stilling under fælles Overenskomster. Endvidere vedtoges Indmeldelse i Arbejdernes Oplysningsforbund samt en Del Lovændringer.

Regnskabet

blev fremlagt og gennemgaaet af Hovedkasserer *Chr. Petersen*. Regnskabet, der ikke affødte nogen stor Debat, godkendtes.

Derefter behandlede et i Arbejdernes Landsbank optaget Laan. Laanet godkendtes, og det vedtoges at udtale en Tak til Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, fordi dette Forbund havde kautioneret for Laanet.

Valg af Tillidsmænd.

Forretningsfører *J. P. Jacobsen* genvalgtes.

Til Forretningsudvalget genvalgtes *Langgaard Nielsen* (Handelsgartneriarbejdernes Fagforening) og nyvalgtes *Laur. Hansen* (Anlægsgartnerens Fagforening), *Hans Larsen* (Søllerød Afdeling) og *P. Skovbro* (Handelsgartneriarbejdernes Fagforening).

Til Hovedbestyrelsen genvalgtes for København: *O. Andersen* (Arbejdsmandsafdelingen), nyvalgtes *Johs. Nielsen* (Handelsgartneriarbejdernes Fagforening); for Sjælland nyvalgtes *U. Larsen*, Helsingør; for Fyn, Lolland-Falster og Bornholm genvalgtes *C. A. Andreassen*, Odense; for Jylland genvalgtes *K. K. Petersen*, Horsens, og nyvalgtes *A. Andersen*, Aarhus.

Gartneriarbejdernes Arbejdsløsheds-kasses Delegeretmøde.

I Forbindelse med Kongressen afholdt Gartneriarbejdernes Arbejdsløshedskasse Delegeretmøde Onsdag den 13. August 1924.

Formanden, *L. B. Nielsen*, bød de Delegerede velkommen og gav derefter en Beretning over de forløbne 3 Aar. Nielsen omtalte særlig den store Arbejdsløshed, som havde præget Faget i de senere Aar, men mente dog, at man kunde spore en Bedring i dette Forhold, saaledes at Faget gaar bedre Tider i Møde, og omtalte ligeledes den nye Arbejdsløshedslov af 4. Marts 1924 og de Ændringer i denne, som havde Betydning for Kassen.

Beretningen godkendtes.

Hovedkasserer *J. P. Jacobsen* forelagde Regnskabet, som sidste Aar sluttede med et lille Overskud paa 2600 Kr. Hovedkassereren gav nogle oplysende Bemærkninger til Regnskabet, hvorefter dette godkendtes.

Herefter behandlede Lovændringer og indkomne Forslag.

Fra Arbejdsdirektoratet forelaa en Skrivelse om, at det nuværende Ekstra-Kontingent, paa Grund af Kassens økonomiske Stilling, maatte overgaa til ordinært Kontingent.

Hovedbestyrelsen genvalgtes, hvorefter Modet sluttede.

Dansk Skibstømmerforbunds Kongres.

I Dagene fra 29. til 31. Juli afholdt Dansk Skibstømmerforbund sin 19. ordinære Kongres i Forsamlingsbygningen paa Klovermarksvej.

Kongressen aabnedes af Forbundets Forretningsfører, *G. Sigurdsson*, der bød de Delegerede velkommen, idet han udtalte Haabet om, at det Arbejde, der skal udføres i de kommende Dage, maatte blive til Gavn for Dansk Skibstømmerforbund; han bød ligeledes Kongressens Gæst, Sekretær *Vilh. Christensen* fra De samvirkende Fagforbund, velkommen.

Efter Forretningsføreren Velkomsttale afsang Deltagerne Internationale.

Man gik derefter over til at konstituere Kongressen.

Til Dirigenter valgtes *Th. Jacobsen*, Nakskov, og *Hansen*, Frederikssund. Til Sekretærer valgtes foruden Forbundets Sekretær, *Hansen*, Stege, og *Petersen*, Helsingør, ligesom der nedsattes et Udvalg til Mandaternes Prøvelse samt et Lønningsudvalg.

Vilh. Christensen overbragte De samvirkende Fagforbunds Hilsen og udtalte de bedste Ønsker for Kongressens Arbejde.

Efter at Mandatudvalget havde indstillet samtlige Mandater til Godkendelse, aflagde Forretningsføreren en udførlig

Beretning

for Tiden siden sidste Kongres.

Af Beretningen fremgik det, at Dansk Skibstømmerforbund er et af de Fag, som har været haardest ramt af Arbejdsløsheden, idet over Halvdelen af Forbundets Medlemmer har været arbejdsløse i meget lang Tid, og mange har, efter at have opbrugt deres Understøttelse, søgt deres Erhverv udenfor Faget. Denne Periode har Arbejdsgiverne benyttet sig af til med en Paa-gaaenhed som ingen Sinde tidligere at trykke vore Lønninger. Nu synes Udsigterne for Arbejdet noget lysere, og de fleste af vore Medlemmer er nu i Arbejde. Taleren omtalte Overenskomstforhandlingerne i 1922—23, hvor man ligesom de øvrige Organisationer indenfor Jernindustrien havde sluttet paa Basis af Forliget af 4. April 1922.

Omtalte forskellige Voldgiftssager, blandt andet Sagen fra Odense Staal-skibsværft, som var tabt i Henhold til en Kendelse fra Den faste Voldgiftsret. Der er siden sidste Kongres oprettet 2 nye Afdelinger, nemlig i Rødby Havn og Kalundborg. Sluttelig meddelte Taleren, at Forbundet bestod af 27 Afdelinger med 634 Medlemmer.

Efter Forretningsføreren Beretning førtes en Diskussion, som særlig drejede sig om, hvorvidt man igen skulde gaa til en Forlængelse af Overenskomsten paa Basis af Statens Pristal.

Efter at man havde vedtaget ikke at gaa til Fornyeelse af Overenskomsten paa nuværende Tidspunkt, godkendtes Beretningen enstemmigt.

Regnskaberne.

Man gik derefter over til at behandle

Regnskaberne for Tiden fra Juli 1921 til Juli 1924.

Efter nogle oplysende Bemærkninger af Formanden godkendtes Regnskaberne enstemmigt.

Lovændringer.

Man gik derefter over til at behandle Lovændringerne og vedtog herunder at flytte Forbundets Hovedkontor fra Svendborg til Odense, idet man ansaa denne By som mere centralt beliggende.

Forslaget om Indmeldelse i Internationalt Træarbejdersekretariat blev forkastet.

Valg af Hovedledelse.

Til Formand og Kasserer genvalgtes *G. Sigurdsson* enstemmigt. Til Næstformand valgtes *H. Hansen* og til Sekretær *H. C. Sørensen*, Odense.

Til Hovedbestyrelse valgtes *Jensen*, Aarhus, *Adolfsen*, Helsingør, *Simonsen*, Frederikshavn, og *S. Petersen*, Svendborg.

Til Revisorer valgtes *H. Nielsen*, Odense, og *Jensen*, Faaborg.

Sigurdsson takkede for Valget og for det hidtilværende gode Samarbejde, som han haabede maatte fortsættes i den kommende Periode.

Sekretær *Vilh. Christensen* tog derefter Afsked med Kongressen og udtalte Haabet om, at de tagne Beslutninger maatte blive til Gavn for Dansk Skibstømmerforbund.

Dirigenten erklærede derefter Forhandlingerne afsluttede, og Kongressen sluttede med Leveraab for Dansk Skibstømmerforbund og De samvirkende Fagforbund.

—

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd og Stenindustriarbejdere hos Bornholms Stenhuggermesterforening.

Da Stenindustriarbejderforbundet i Foraaret 1924 afsluttede Overenskomst med Bornholms Stenhuggermesterforening, meddelte Forbundet til Mestrenes Forhandlingsudvalg, at man ikke vilde afslutte Overenskomst vedrørende Betalingen for Lastningsarbejde, da dette Arbejde maatte betragtes som Arbejdsmandsarbejde, og Stenhuggermesterfor-

eningen henvistes til, angaaende dette Arbejde, at oprette Overenskomst med Dansk Arbejdsmandsforbund. Imidlertid lovede Stenindustriarbejderforbundet at fortsætte med Udførelsen af Arbejdet foreløbig, idet man forudsatte, at en saadan Overenskomst kunde komme i Stand i Løbet af ca. 14 Dage.

De Forhandlinger, der af Dansk Arbejdsmandsforbund blev optaget med Stenhuggermesterforeningen angaaende Overenskomst for A/S Møller & Handberg og Vangs Stenhuggerier, førte ikke til noget Resultat, og Stenindustriarbejderforbundet varslede derfor Strejke overfor det paagældende Lastningsarbejde til den 15. August, hvis der ikke forinden var oprettet en Overenskomst med Dansk Arbejdsmandsforbund.

Samtidig havde Dansk Arbejdsmandsforbund givet Strejkevarsel paa Kravet om Oprettelse af en Overenskomst.

Dansk Arbejdsgiverforening protesterede mod Stenindustriarbejderforbundets Strejkevarsel og afgav Varsel om Lockout overfor de af Forbundets Medlemmer, som beskæftigedes hos Medlemmer af Bornholms Stenhuggermesterforening, saafremt den varslede Strejke iværksattes.

Om hele denne Sag afholdtes der Fællesmøder den 29. Juli og 9. August, uden at der opnaaedes Enighed om en Overenskomst. Ved nogle lokale Forhandlinger, som optoges efter det sidste Fællesmøde, lykkedes det imidlertid at opnaa Enighed om en Overenskomst mellem de paagældende Virksomheder og Dansk Arbejdsmandsforbund, hvorefter de afgivne Strejke- og Lockoutvarsler toges tilbage.

Kvinder paa

A/S Aalborg Margarinefabrik.

Kvindeligt Arbejderforbund har fremsat Klage over, at A/S Aalborg Margarinefabrik aflønnede Kvinder under 18 Aar med en mindre Løn end den overenskomstmæssige.

Sagen behandlede paa et Fællesmøde den 25. Juni, hvor det dog ikke lykkedes at opnaa Enighed, men man enedes om at forsøge en ny lokal Forhandling.

Forbundet har senere meddelt, at den lokale Forhandling har ført til en for Forbundet tilfredsstillende Ordning.

Metalsliberne paa »Scania Vabis« og »Raadvaddam«.

Ved et Fællesmøde den 4. August i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Jern- og Metalsliberforbundet behandlede en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over en af 15 Medlemmer af Forbundet den 31. Juli iværksat Arbejdsstandsning.

Strejken var iværksat, fordi Fabrikens Driftsbestyrer havde afslaaet at genantage en Arbejder, som var afskediget paa Grund af en Uoverensstemmelse angaaende nogle Akkordpriser.

Paa Mødet enedes man om, at Arbejdet genoptoges den 5. August, ligesom der skulde optages Forhandling om Løn- og Arbejdsforholdene, herunder ogsaa om Værkstedspriskuranten.

Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig paa Firmaets Vegne ved Den faste Voldgiftsret at søge Erstatning for den ulovlige Arbejdsstandsning.

Pianofortearbejdere hos

A/S Herm. N. Petersens Pianofabrik.

I Anledning af en hos ovennævnte Virksomhed opstaaet Uoverensstemmelse afholdtes den 16. August et Fællesmøde mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund, Arbejdsgiverforeningen, Pianofortefabrikantforeningen og Snedkerforbundet i Danmark.

Den opstaaede Uoverensstemmelse bestod i, at Svendene nægtede at færdiggøre noget Finérarbejde, som var udført af Lærlinge, og som efter Svendenes Udsagn var saa daarligt udført, at det forringede deres Akkorder.

Ved Fællesmødet enedes man om, at Arbejdet genoptoges, hvorefter der skulde optages Forhandling mellem Fabriksledelsen og Arbejderne om Lærlingenes Finérarbejde. Opnaas der ikke Enighed, skal Sagen henvises til Behandling efter Regler for Behandling af faglig Strid. Disse Forhandlinger skal være tilendebragte saa betids, at en eventuel Voldgift kan træde sammen senest 8 Dage efter den 16. August.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1.S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 11 * KØBENHAVN DEN 13. SEPTEMBER 1924 * 21 AARGANG

Den 6. internationale Arbejdskonference.

Genève 16. Juni til 5. Juli 1924.

(Ved Peder Hedebøl.)

II.

Et af Konferencens vigtigste Emner var Spørgsmaalet om Arbejdsløsheden.

Dette har paa forskellig Maade beskæftiget ogsaa de tidligere Konferencer (se Beretningerne fra disse), og der er i Bureauet foretaget et omfattende videnskabeligt Arbejde. Der forelaa fra Direktøren en særlig Beretning vedrørende Arbejdsløshedsspørgsmaalet, og fra Bureauet forelaa desuden et omfattende Værk, hvori redegjordes for de Undersøgelser, som er foretaget paa Grundlag af tidligere Konferencers Beslutninger. Nu ønskede man Direktiver vedrørende det videre Arbejde med Sagen.

Sagen henvistes til et Udvalg paa 30 Medlemmer, hvor det lykkedes at opnaa Enstemmighed om en Beretning og et Forslag, og Forslaget vedtoges ligeledes enstemmigt af Konferencen. Ordlyden er følgende:

I Overensstemmelse med og i Tilslutning til sin Resolution af 1921 og 1922 vedrørende Undersøgelserne angaaende Arbejdsløsheden, og idet Konferencen tager til Efterretning Tillæget til Direktørens Beretning vedrørende denne Undersøgelse og den Korrespondance, som i denne Forbindelse er udvekslet mellem Direktøren for Det internationale Arbejdsbureau og Folkenes Forbunds Sekretariat, vedtager Konferencen:

1. At udtrykke sin Tilslutning til Styrelsens Beslutning om i en nær Fremtid at sammenkalde en international Konference af Arbejder-Statistikere, hvis Dagsorden skal omfatte Undersøgelsen af Arbejdsløsheds-Statistikken med det Formaal at forbedre denne baade med Hensyn til dens

Værdi i det enkelte Land og med Hensyn til Muligheden for international Sammenligning.

2. At udtale sin Anerkendelse af de Bestræbelser, som hidtil er udfoldet af Det internationale Arbejdsbureau i dets Arbejde for international Oplysning og Samvirke i Forbindelse med Arbejdsløshedsspørgsmaalet, og Konferencen beslutter, at disse Bestræbelser skal fortsættes og om muligt udvides.

3. Hvad angaar det etablerede Samarbejde med Folkenes Forbunds økonomiske og finansielle Organisation i Overensstemmelse med Resolutionerne af 1921 og 1922

a) bemærker Konferencen med Tilfredshed, at Det internationale Arbejdsbureau til det Underudvalg om økonomiske Kriser, som er nedsat af Folkenes Forbunds økonomiske Udvalg, har overgivet et Memorandum vedrørende økonomiske Barometre, og Konferencen udtaler Haabet om, at en større Forstaaelse og et udvidet Brug af disse Barometre vil resultere heraf;

b) anmoder Konferencen Direktøren for Det internationale Arbejdsbureau om, overfor Folkenes Forbunds og Den internationale Arbejdsorganisations blandede Udvalg at henstille foretaget en Undersøgelse af de Faktorer, som maatte hindre en regelmæssig og overensstemmende Udvidelse af Købekraft og Produktion og derved berøre den stabile Beskæftigelse, saasom Kreditforholdene, den almindelige Usikkerhed vedrørende Prisforholdene samt Valuta-Svingningerne.

4. Konferencen er af den Opfattelse:

a) at Det internationale Arbejdsbureau og Den økonomiske og finansielle Organisations Undersøgelser vilde blive væsentlig understøttede, hvis Regeringen i hvert af de tilsluttede Lande vilde udarbejde en Beretning vedrørende dets eget Arbejdsløsheds-Problem med nøjagtig Angivelse af Beskaffenheden af de Hjælpe midler, som foreslaas, og

b) at Udarbejdelsen af en saadan Beretning i hvert Land med Fordel kunde overlades til et autoritativt Udvalg, repræsenterende de Interesser, som berøres af Problemet.

Man vil uden Overdrivelse kunne betegne denne Resolution som overordentlig betydningsfuld. Der er særlig Grund til at fæstne Opmærksomheden ved Stykke 3 b, hvor man gaar lige løs paa Roden til den store sociale Forbandelse, som Arbejdsløsheden er i det moderne Samfund. Forholdet mellem Købekraft og Produktion, Kreditforholdene (d. v. s. Højfinansens Dispositioner) det er jo i Virkeligheden hele det sociale Problem. I Folkenes Forbund og Den internationale Arbejdsorganisation har man et Organ, som er i Stand til at sætte ind med ethvert Hjælpe middel, som den økonomiske Videnskab raader over. Holder man det til Ilden, d. v. s. foregaar der fortsat omkring i Landene en Udvikling i frisindet Retning, da betyder et Verdensarbejde taget op under den foran skildrede Synsvinkel ikke blot, at man virkelig vil blive i Stand til at paapege Arbejdsløshedens Aarsager videnskabeligt, men ogsaa at man vil blive i Stand til at gøre Skridt for Skridt til Arbejdsløshedens Afskaffelse.

Og ethvert Skridt paa den Vej vil betyde et Skridt fremad imod Socialismen.

Men uden de nødvendige politiske Fremskridt i de enkelte Lande hjælper ikke Alverdens Videnskab centraliseret i Genève eller andetsteds. Og at der staar meget tilbage endnu, ja derom vidner Resolutionens Punkt 4.

Denne er Udtryk for, at der i altfor mange Tilfælde allerede er »gaaet Kontor« i Regeringernes Samkvem med Den internationale Arbejdsorganisation, sely naar det drejer sig om det fatale Arbejdsløshedsspørgsmaal. Man ind-

sender maaske pligtskyldigst sine statistiske og andre Data paa den en Gang vedtagne Formular. Men man gør ikke nogen individuel Indsats derudover, end ikke i Henseende til i sine Indberetninger at give en virkelig levende subjektiv Skildring af Tilstande og Mangler og Aarsagerne til dem.

Resolutionens Stykke 4 a peger paa dette og opfordrer til en virkelig Koope-ration fra de enkelte Regeringers Side, og Stk. 4 b anbefaler, at der til Opnaaelse heraf i hvert enkelt Land ska-bes et Organ, hvori »de Interesser, som berøres af Problemet«, d. v. s. i første Linie Arbejderne repræsenteres.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere i København.

Den 18. August afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn over en uvarslet Arbejdsstandsning ved Trælastiløsning af S/S »Albatros« samt Trusel om Blokadeforanstillinger overfor Det forenede Dampskibsselskab.

Mødet endte uden Resultat, og Arbejdsgiverforeningen har derefter indbragt Klage for Den faste Voldgiftsret.

Arbejds mænd ved et Bolværksarbejde i Holbæk.

Tømrerfirmaet Asmussen & Weber har et Bolværksarbejde i Entreprise i Holbæk, og da Firmaet nægtede at betale et Timelønstillæg af 25 Øre paa en Del af Arbejdet, om hvilket Tillæg Dansk Arbejdsmandsforbund har Overenskomst med Entreprenørerne, varslede Forbundet Strejke til Mandag den 25. August.

Der kom da et Fællesmøde i Stand Lordag den 23. August, og her enedes Parterne om, at det paagældende Arbejde betales med et Tillæg af 25 Øre pr. Time, for saa vidt det falder ind under Bestemmelsen om Vandbygnings-tillæg i Overenskomsten af 15. Maj 1924 mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandsforbund for Aar-

hus Entreprenørforening og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus.

Den varslede Strejke bortfaldt derfor.

Vognmalerne hos Malermester

Axel Hast.

Den 7. August afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Københavns Malerlaug og Malerforbundet i Danmark.

Paa Mødet behandledes en Klage fra Københavns Malerlaug over en paa-staaet Blokade overfor Malermester Axel Hast, Hellerup. Malerforbundets Repræsentanter bestred Rigtigheden af, at der fra Forbundets Side skulde være foretaget noget overenskomststridigt overfor Malermester Hast.

Efter nogen Diskussion om Forstaaelsen af Priskurantens Bestemmelser angaaende Droskeopstilling enedes man om, at § 12 i Vognmalernes Priskurant forstaaes saaledes, at Svendene er pligtige at udføre Droskebehandling af gamle Luksusautomobiler, naar Mestrene forlanger det.

Sadelmagere og Tapetsere paa Dansk Lædervarefabrik.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 16. August mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Lædervare- og Rejsetøjsfabrikantforeningen og Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund behandledes en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over en hos Firmaet Dansk Lædervarefabrik iværksat Arbejdsstandsning.

Arbejdsstandsningen var iværksat for at faa en Værkfører afskediget, der efter Arbejdernes Mening optraadte paa en mindre heldig Maade. Forinden Arbejdsstandsningen var der afholdt et Mæglingssmøde, uden at der var opnaaet Enighed.

Ved Fællesmødet enedes man om, at Arbejdet skulde genoptages Mandag den 18. August, og at Arbejderne, hvis de ønskede det, kunde faa Sagen behandlet ad voldgiftsretlig Vej.

Typograferne paa Nationaltrykkeriet.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 8. August mellem Repræsentanter for Hovedorganisatio-

nerne, Københavns Bogtrykkerforening og Dansk Typograf-Forbund behandles en Klage over, at Firmaet Nationaltrykkeriet havde undladt at udbetale fortjent Arbejds løn og derved overtraadt den mellem Parterne bestaaende Tarif.

Dansk Typograf-Forbund hævdede, at Bogtrykkerforeningen maa være ansvarlig for, at dens Medlemmer overholder Tarifens Bestemmelser ogsaa paa dette Punkt, selv om et Firma erklærede sig konkurs.

Enighed opnaaedes ikke, og Dansk Typograf-Forbund forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Udlandet.

Forfølgelse af Fagforeningerne i Finland.

Den i Aaret 1920 afholdte Fagforeningskongres i Finland vedtog at sammenslutte de bestaaende Fagforeninger til Industriforbund, en Beslutning, som i Mellemtiden delvis er gennemført. En konsekvent Tilpasning af de nye Organisationsformer i Nordfinland viste sig dog at være umulig, hvorfor samtlige Fagforeninger i denne Del af Landet sammensluttedes i en Kredsorganisation: Nordfinlands faglige Kredsforbund.

I 1922 vedtog ca. 2000 Savværksarbejdere i Nordfinland paa Trods af, at Landsorganisationens Formand og Kredsbestyrelsen fraraadede et saadant Skridt, med overvældende Majoritet at erklære Strejke. Den finske Regering og de finske Myndigheder, som endnu ikke helt er kommen sig af deres Kommunist-Forskrækkelse, benytter enhver given Lejlighed til at undertrykke den kommunistiske Bevægelse. Da nu Fagforeningerne delvis staar under kommunistisk Ledelse, uden dog at tilhøre et politisk Parti eller faglig Internationale, bliver de behandlet paa samme Maade, og man søger at lægge Vanskeligheder i Vejen for deres Virksomhed. Den ovennævnte Strejke benyttedes nu af det politiske Parti som Udgangspunkt for de begyndende Voldshandlinger. Under Paaskud af, at Strejken havde en politisk Karakter, anholdtes

Landsorganisationens Formand og fem af Kredsbestyrelsens Medlemmer og tiltalt af Højforræderi. Medens »Vasa hovrætt« som første Instans afviste den rejste Anklage som ubegrundet og kun domte en af de Anklagede for at have holdt revolutionære Taler, kom den finske Højesteret til et helt andet Resultat. Den domte en af de Anklagede til et Aars Tugthus, to til hver 1½ Aars, en til 2 Aars og en til 3 Aars Tugthus. Desuden frakendtes de borgerlige Rettigheder for et Tidsrum af 3 til 8 Aar. Landsorganisationens Formand domtes til 3 Aar og elleve Maanedes Tugthus. Videre stemples i Præmisserne Landsorganisationens nye Organisationsformer som et Attentat mod Statens Sikkerhed og som Forberedelse til Højforræderi.

I Fagforeningskredse befrygter man nu, at Myndighederne skal benytte denne Dom til Lammelse af Fagforeningernes Virksomhed.

Landsorganisationens Bestyrelse har i den Anledning rettet et Klageskrift til Forvaltningsraadet for den internationale Arbejdsorganisation i Genf, i hvilket der protesteres mod Regeringens og Domstolenes Optræden. Endvidere bliver de i Dommens Præmisser fremsatte Paastande udførligt imødegaaede og bl. a. henvises der til, at de nye Organisationsformer allerede drøftedes paa Fagforeningskongressen i 1912 og 1917, og at der saaledes ikke kan være Tale om noget nyt Spørgsmaal. I Skrivelsen opfordres til Slut den internationale Arbejdsorganisations Forvaltningsraad, som Organ for Folkeforbundet, hvoraf ogsaa Finland er Medlem, til at træffe saadanne Foranstaltninger, som kan sikre de finske Arbejdere fri Udøvelse af den Organisationsret, som er tilsikret dem i Folkeforbundspagten.

(I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 772.

Murersvende og Murarbejds mænd
hos Murermeisterne Brunso og
Vald. Nielsen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets
Kendelse af 23. Juli 1924 i Sag Nr. 772:
Dansk Arbejdsgiverforening paa Kø-

benhavns Murer- og Stenhuggerlaugs
Vegne mod Murersvendenes Fagfor-
ening af 1919 paa egne og 19 Svendes
Vegne og Murarbejds mændenes Fag-
forening paa egne og 7 Arbejds mænds
Vegne.

Under denne Sag paastaar Dansk
Arbejdsgiverforening paa Københavns
Murer- og Stenhuggerlaugs Vegne en
Arbejdsstandsning, der i Tiden fra 31.
Maj til 12. Juni 1924 har fundet Sted
paa Laugets Medlemmer Murermeisterne
Brunso og Vald. Niensens Byggeplads,
»Lindegaarden«, Gyldenstensvej, kendt
ulovlig som stridende mod September-
forligets § 2 og de gældende Overens-
komster. Murersvendenes Fagforening
af 1919 og Murarbejds mændenes Fag-
forening paastaas derfor indbyrdes so-
litariske og solidarisk med 19 navn-
givne Murersvende og 7 navngivne
Murarbejds mænd, Medlemmer af de re-
spektive Fagforeninger, som ansvarlige
for den ulovlige Standsning idømt Bod
samt paalagt Erstatning til Murer-
meisterne for det dem ved det passerede
tilføjede Tab, opgjort til 3030 Kr.

De Indklagede procederer til Frifin-
delse.

For Murarbejds mændenes Vedkom-
mende benægtes det, at de har deltaget
i Arbejdsstandsningen, medens det for
Murersvendenes Vedkommende erken-
des, at de — omend mod Fagforenin-
gens Forbud — har foretaget Arbejds-
standsningen, som imidlertid, efter
hvad der gøres gældende, har været be-
rettiget paa Grund af overenskomst-
stridig Adfærd fra Mestrenes Side. Disse
har nemlig i Forening med 8 à 10 andre
Mestre vedtaget ved, i alt Fald frem-
tidige, Byggeforetagender at give mindre
Forskudsudbetalinger paa Akkorderne,
end der tidligere har været givet i Faget
— fra 2 Kr. til 2 Kr. 50 Øre — og i
Henhold hertil har de i denne Sag om-
handlede 2 Mestre nægtet at yde større
Forskud end 1 Kr. 75 Øre til Svendene
og 1 Kr. 70 Øre til Arbejds mændene. I
den Anledning paastaar Fagforeningen
den skete Vedtagelse kendt ulovlig og
Lauget paalagt Bod for Brud paa Over-
enskomsten, idet Spørgsmaalet om For-
skudsudbetaling paa Akkorderne maa
enhøre under fri Forhandling mellem
Mester og Svende uden Indblandinger

fra andre Mestres Side, endsige Indblanding fra Organisationernes Side.

Klagerne hævder, at den stedfundne Vedtagelse, med hvilken Lauget intet vil have haft at gøre, er lovlig, da Forskudsudbetalinger ikke er undergivet Minimalløns-Reglerne, men — for Svendenes Vedkommende — endog fastsat i Overenskomsten til et langt mindre Beløb end den Udbetaling af 1 Kr. 75 Øre pr. Time, som Mesterfirmaet i nærværende Tilfælde har bestemt, og mod hvilken der formenes med Urette at være reageret. I Overensstemmelse hermed procederer Klagerne til Frifindelse for Modpaastanden.

Uanset hvorvidt Kravet om større Forskudsudbetaling maatte være berettiget eller ej, er den uvarslede Arbejdsstandsning ulovlig, idet Krav i Stridtilfælde bør fremføres i Overensstemmelse med Reglerne om Behandling af faglig Strid. Murersvendenes Fagforening har derhos ikke overfor de paagældende 19 Medlemmer foretaget saadanne Skridt, der giver Føje til ikke at anse den som medansvarlig for Ulovligheden.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Forholdet til Overenskomsten bemærkes derhos med Henblik paa Proceduren følgende:

Den paagældende Bestemmelse i Murersvende-Overenskomsten, nemlig Afsnit B, lyder saaledes:

»*Minimalløn og Udbetaling.*

Minimallønnen for Svende, der arbejder i Timeløn, samt Udbetalingen paa Akkord er 115 Øre.«

Beløbet er senere ved Dyrtidstillæg noget forhøjet (til ca. 1 Kr. 32 Øre).

Senere hen i Afsnit B hedder det under Nr. 7 a:

»Paa Arbejde af længere Varighed kan Svendene hver 3. Uge kræve udbetalt et Forskud, der inkl. Udbetalingen ialt andrager 85 pCt. af Akkordsummen for det udførte Arbejde . . .«

Der maa gives de Indklagede Medhold i, at Spørgsmaalet om, hvorvidt Forskudsudbetalinger paa Akkord i Faget er undergivet Minimallønsregler, hvad de Indklagede som anført hævder og vil støtte ikke alene paa den førstnævnte Bestemmelses Ordlyd, men til-

lige paa mangeaarig Fagkutyme, ikke — saaledes som Klagerne hævder — er afgjort i modsat Retning ved den sidstnævnte Bestemmelse. Der kan saavel med Hensyn til Udbetalinger i Løbet af de første 2 Uger som med Hensyn til selve den Maade, hvorpaa Fastsættelsen af Forskudsudbetaling oprindeligen sker, foreligge Tvistemaal, som vil være at afgøre forskelligt alt efter som Forskudsudbetalinger anses undergivet Minimallønsregler eller ikke.

I al Almindelighed at anse Reglerne om Minimaltimeløn og Akkordforskudsudbetaling som ens, lader sig efter Rettens Opfattelse ikke gøre. Der er bl. a. den iøjnespringende Forskel, at Forskudsudbetalinger paa det nøjeste maa være knyttet til Akkordens Udbytte, idet Mesteren ikke skal kunne risikere at komme i den Situation at have udbetalt for meget, medens noget saadant ikke paa samme Maade gør sig gældende ved Timelønsarbejde, og derhos kan ved dette sidste Arbejderne afskediges naar som helst, medens Akkordarbejdet giver dem større Rettigheder. Paa den anden Side maa det fremhæves, at der i adskillige Fag er etableret et vist nært Forhold imellem Timeløn og Akkordforskudsudbetaling, særlig i saadanne Fag, hvor Minimallønnen er lav. Det kan derfor ingenlunde have Formodningen imod sig, at Sammenstillingen i Afsnit B af Minimalløns og Udbetaling betyder, som de Indklagede hævder, en Sammenstilling ogsaa med Hensyn til Anvendelse af Minimallønsreglerne; og naar henses til, at der faktisk stadig er ydet Forskudsudbetalinger, som ligger betydelig højere end Beløbet 1 Kr. 15 Øre (1 Kr. 32 Øre), som Bestemmelsen angiver, anser Retten i alt Fald saa meget som utvivlsomt, at Bestemmelsen gennem Praksis paa bindende Maade er fortolket saaledes, at Forskudsudbetalingen er blevet undergivet Minimallønsregler.

Et kollektivt Tryk nedad eller opad paa Forskudsudbetalingen er derfor i Principet overenskomststridigt ligesom med Hensyn til Minimaltimeløn.

Under Hensyn til det udviklede — og med Bemærkning, at den Modifikation, der, støttet paa de københavnske Byggefags særlige Forhold, i Rettens Kendelser Nr. 422 og 440 er angivet med Hen-

syn til Minimaltimeløn, ikke kan finde Anvendelse paa Forskudsudbetalinger paa Akkord, hvor det er en for begge Parter klar Forudsætning, at Mesteren maa være sikret imod at komme til at have udbetalt for meget, maa det statures at være Mésterens saglige Skøn, om hvorvidt han kan risikere at komme i Underskud, der maa være afgørende for Forskudsudbetalingens Størrelse, og at Svendene, der maatte formene, at Mesterens Skøn er urigtigt, ikke kan modsætte sig at tage eller fortsætte Arbejdet, men maa lade en faglig Voldgift træffe Bestemmelse om, hvorvidt Skønnet er for lavt, alt under Hensyntagen til paa begge Sider Reglerne i Afsnit B, Nr. 7 a. Det samme gælder for en Mester, der vil nedsætte en alt paabegyndt Forskudsudbetaling, idet dette først kan ske, naar en faglig Voldgift har givet ham Medhold i, at Forskudet maa anses risikabelt for ham.

For Murarbejdsmændenes Vedkommende ligger det nær at antage, at tilsvarende Synspunkter er gældende, skønt intet bestemt siges i Overenskomsten, men Retten finder ikke Grund til i nærværende Sag at komme nærmere ind herpaa. Det kan nemlig ikke for deres Vedkommende anses tilstrækkeligt bevist, at de har deltaget i Arbejdsstandsningen, hvorfor de og deres Fagforening vil være at frifinde. Herved skal dog bemærkes, at de i Dagene fra den 31. Maj til den 4. Juni har indtaget en saa uklar og passiv Stilling, at et eventuelt Krav paa Ventepenge vil være uberettiget.

Efter det udviklede har Svendenes Optræden altsaa været overenskomststridig, men Aftalen mellem Mestrene Brunso og Vald. Nielsen og de andre Mestre har ogsaa været overenskomststridig. Da der imidlertid intet foreligger om, at Lauget som saadant har medvirket til Aftalen, bliver der ikke Spørgsmaal om, ifølge de Indklagedes Modpaastand, at paalægge dette nogen Bod.

Derimod maa det her omhandlede Forhold have en væsentlig formildende Indflydelse paa Murersvendenes og deres Fagforenings Ansvar for Arbejdsstandsningen og navnlig indvirke paa de vedkommendes Erstatningspligt.

Den Bod, som maa anses forskyldt

for den uvarslede Standsning og den derved udviste urimelige og unødige Selvtægt findes herefter at burde tilfalde ikke Mestrene, men Dansk Arbejdsgiverforening og at kunne bestemmes til ialt 500 Kr., der vil være at betale af Fagforeningen, saaledes at hver af de nedennævnte 19 Svende, naar Bodden er betalt, deraf vil have at udrede til Fagforeningen hver især 20 Kr.

Sagens Omkostninger — efter Sagens Beskaffenhed 500 Kr. — vil være at betale af Klagerne med 200 Kr. og af Murersvendenes Fagforening af 1919 med 300 Kr.

Kendelse.

Den paagældende Arbejdsstandsning er ulovlig.

Murararbejdsmændenes Fagforening og dens følgende 7 indstævnte Medlemmer: (her følger Navnene) bør dog for Tiltale af Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Murer- og Stenhuggerlaugs Vegne, i denne Sag fri at være.

Derimod bør Murersvendenes Fagforening af 1919 til Dansk Arbejdsgiverforening i Bod betale 500 Kr. og bør nedennævnte 19 Murersvende, naar Bodden er betalt, deraf udrede til Fagforeningen hver især 20 Kr., nemlig: (her følger Navnene).

Københavns Murer- og Stenhuggerlaug bør for Tiltale af Murersvendenes Fagforening af 1919 i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, 500 Kr., betales med 300 Kr. af nævnte Fagforening og med 200 Kr. af Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Murer- og Stenhuggerlaugs Vegne.

Sag Nr. 774.

Landarbejdere hos A/S Tappernøje Dampmølle.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 140—141.

Aar 1924 den 15. August Kl. 1³/₄ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 774: De samvirkende Fagforbund paa Landarbejderforbundet i Danmarks Vegne mod A/S Tappernøje Dampmølle ved Direktør J. Larsen.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For de samvirkende Fagforbund Sekretær Vilh. Christensen og for Landarbejderforbundet Formand Oscar Levinsen og endvidere Landarbejderne Chr. Thomsen og J. P. Hansen.

For Indklagede mødte: Overretssagfører S. Engelhardt og Direktør J. Larsen.

Der fremlagdes Klage af 28. Juni 1924 med 4 Bilag samt Tilsvær af 5. Juni 1924 og 12. August 1924.

Sagen forhandlede med Parterne.

Direktør Larsen indgik paa at betale Landarbejderforbundet paa de paagældende Landarbejderes Vegne 374 Kr. Beløbet betales i Retten.

Klagerne trak herefter Klagen tilbage.

Retten hævet Kl. 2¹/₂.

K. Sindballe.

/P. R. Stavnstrup,
fung.

Sag Nr. 775.

Visitationsforholdene for en Række Fags Arbejdere hos A/S Carl Lunds Fabrikker.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. Juli 1924 i Sag Nr. 775: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Snedkerforbundet i Danmark, Dansk Metaltrykkerforbund, Dansk litografisk Forbund, Malerforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund.

Paa A/S Carl Lunds Fabrikker, der er Medlem af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien, indførte man for nogle Aar siden et Kontrolsystem til Forebyggelse af, at Fabrikkens Arbejdere tilegnede sig de fabrikerede Varer. Systemet bestod i, at man med visse Mellemlum anbragte Kasser med sorte og hvide Kugler i Porten. Naar Arbejderne om Aftenen passerede Porten, skulde hver Arbejder da trække en Kugle. De Arbejdere, der trak en hvid Kugle, kunde frit passere, men de Arbejdere, der trak en sort Kugle, maatte lade sig visitere. Visitationen foretoges oprindeligt af en af Fabrikken engageret Privatdetektiv.

Kontrolsystemet vakte Uvilje hos Arbejderne, og der afholdtes i Anledning heraf den 14. Juni 1920 et Mæglingsmøde mellem Fabrikken og Repræsentanter for Arbejderne. Her enedes man om at bibeholde Systemet med visse Ændringer. Det hedder herom i Referatet fra Mæglingsmødet:

»Sagen diskuteredes, og det viste sig, at Arbejdernes Uvilje væsentlig bestod i, at det var en Privatdetektiv, der foretog Visitationen.

Man enedes sluttelig om at oprettholde Kuglevisitationen og erstatte Privatdetektiven med for Kvindernes Vedkommende 2 af Kvinderne valgte kvindelige Kontrollører og for Mændene en Arbejder og en Funktionær, valgt af dem selv.

Valgene skal akcepteres af Direktøren.»

Fra Fabrikkens Side ønsker man nu visse Forandringer i det Kontrolsystem, hvorom man saaledes var enedes med Arbejderne. Man gør gældende, at Systemet har vist sig ikke at være effektivt. Den Arbejder, der maatte have tilgnet sig nogle af de fabrikerede Varer, kan nemlig, naar han ser, at der er Kontrol den paagældende Dag, gaa tilbage og lægge Varerne ind i sit Tøjskab. Fabrikken ønsker derfor enten at gaa over til en daglig Visitation af saavel Arbejdere som Funktionærer, eller Adgang til ogsaa at efterse Tøjskabene paa de Dage, da Visitationen finder Sted. Samtidig ønsker man at indføre et elektrisk Lyssystem i Stedet for Kuglesystemet. Hver Arbejder skulde herefter i Stedet for at trække en Kugle, trykke paa en Knap; viste der sig saa hvidt Lys, kunde vedkommende frit passere, men viste der sig rødt Lys, maatte han lade sig visitere.

Arbejderne har bestemt modsat sig Indførelsen af de af Fabrikken ønskede Ændringer. De har endvidere nægtet at gaa med til at lade en faglig Voldgiftsret afgøre, om Fabrikken kan kræve de omtalte Ændringer gennemført.

Under denne Sag paastaar Klagerne nu de indklagede Forbund, der alle har Medlemmer beskæftiget paa Fabrikken, kendt pligtige at medvirke til Stridens Afgørelse ved faglig Voldgift. Subsidiært paastaar Klagerne fastslaaet ved Kendelse af Den faste Voldgiftsret, at

Fabrikken er berettiget til at gennemføre de ønskede Forandringer i Kontrolsystemet.

De indklagede Forbund procederer til Frifindelse. De gør gældende, at en faglig Voldgiftsret efter »Regler for Behandling af faglig Strid indenfor Jernindustrien«, der gælder i Forholdet mellem Fabrikken og en Række af de indklagede Forbund, kun kan træde i Virksomhed, naar begge Parter er enige derom. De gør endvidere gældende, at det her ikke drejer sig om Forstaaelsen af en faglig Overenskomst, men om Krav om Ændringer i en bestaaende Ordning, og at Striden derfor ikke er egnet til at afgøres af nogen Ret, hvorimod det staar Fabrikken frit for, naar den gældende Overenskomst er udløbet, at fremføre sine Krav under Forhandlingerne om en ny Overenskomst.

Under de foreliggende Omstændigheder, hvor der er truffet Aftale med Arbejderne om Gennemførelse af et Kontrolsystem, findes der at maatte gives de Indklagede Medhold i, at Krav om Ændringer i Systemet normalt ikke kan gennemføres ad Retsveje, men maa søges løst gennem Forhandling mellem Parterne. Dog maa Fabrikken være berettiget til paa egen Haand at gennemføre saadanne Ændringer i det aftalte Kontrolsystem, som ikke i nogen Retning kan gøre dette mere generende for Arbejderne, og som disse derfor ikke kan have nogen legitim Interesse i at modsætte sig. I det foreliggende Tilfælde kan det saaledes uden videre fastslaas, at Fabrikken er berettiget til at erstatte Kuglesystemet med det elektriske Lyssystem, idet det kan betragtes som givet, hvad ogsaa under Proceduren er erkendt af de Indklagede, at en saadan Ændring ikke berører Arbejdernes Interesser. Omvendt maa der gives Arbejderne Medhold i, at Fabrikken i det foreliggende Tilfælde ikke paa egen Haand kan indføre Eftersyn af Tøjskabene i Forbindelse med Visitationen af Arbejderne. Spørgsmaalet bliver herefter kun, om Fabrikken er berettiget til at erstatte den aftalte Visitation med Mellemrum med en daglig Visitation. Da nu en daglig Visitation ikke kan være mere krænkende for Arbejderne end en Visitation med

Mellemrum, maa Afgørelsen bero paa, om en daglig Visitation kan gennemføres paa en saadan Maade, at den praktisk talt ikke vil medføre mere Tidsspilde eller iøvrigt større Ulempe for Arbejderne end den Visitation med Mellemrum, som Fabrikken er berettiget til at foretage i Henhold til Aftalen af 14. Juni 1920. Dette Spørgsmaal vil imidlertid bedst kunne afgøres af de faglige Voldgiftsretter, og det kan ikke ved »Regler for Behandling af faglig Strid i Jernindustrien« være udelukket, at Den faste Voldgiftsret i en Sag, hvori den er kompetent, henskyder et Spørgsmaal, der er af Betydning for dens Afgørelse, til Afgørelse ved faglig Voldgiftsret. Afgørelsen af det nævnte Spørgsmaal henvises derfor til de faglige Voldgiftsretter, idet det med Hensyn til Omfanget af den hidtidige Kontrolordning bemærkes, at de Indklagede under Proceduren har erkendt, at Fabrikken i Henhold til Aftalen af 14. Juni 1920 maa være berettiget til at iværksætte Kontrollen 5 à 6 Gange maanedlig og til at gennemføre den saaledes, at 20 pCt. af Arbejderne hver Gang underkastes Visitation.

Sagens Omkostninger findes Parterne at burde betale med 150 Kr. hver.

Kendelse.

A/S Carl Lunds Fabrikker er ikke berettiget til at foretage Eftersyn af Arbejdernes Tøjskabe i Forbindelse med den under Sagen omhandlede Visitation af Arbejdere. De er derimod berettigede til at lade Udvælgelsen af de Arbejdere, der skal visiteres, ske ved det under Sagen omhandlede elektriske Lyssystem i Stedet for det tidligere anvendte Kuglesystem. De er endvidere berettigede til i Stedet for Kontrol med Mellemrum at indføre daglig Kontrol, for saavidt en saadan Ændring kan gennemføres uden nævneværdig Ulempe for Arbejderne. Spørgsmaalet herom henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1.S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 12 * KØBENHAVN DEN 20. SEPTEMBER 1924 * 21 AARGANG

Den 6. internationale Arbejdskonference. Genève 16. Juni til 5. Juli 1924.

(Ved Peder Hedebo.)

III.

Et noget omstridt Punkt paa Konferencens Dagsorden var Spørgsmaalet om »Arbejdernes Fritid«, omstridt fordi den Betragtning jo uvilkaarligt rejses: Hvad kommer Arbejdernes Fritid egentlig andre Mennesker ved?

Her overfor staar imidlertid den store Interesse, man fra et Arbejdersynspunkt maa tillægge saadanne Ting som Boligspørgsmaalet, Ungdomsskoler, Biblioteker, Sport o. a. m., som det offentlige kan tage op eller lade ligge, og hvor en Impuls udefra i mange Tilfælde vil være af det gode.

Desuden kan der jo ogsaa paapeges et Moment af ikke ringe økonomisk og organisationsmæssig Interesse. Der har i nogle Tilfælde vist sig Tendenser til at omgaa 8 Timersdagen paa den Maade, at man efter de 8 Timer paa sin officielle Arbejdsplads tager uofficiel Beskæftigelse andetsteds. Skulde en saadan Bevægelse blot i nogen Maade tage Fart, vilde 8 Timersdagen jo derved reduceres til Camouflage, og tilsvarende Dele af det produktive Arbejde vilde blive flyttet over paa mere eller mindre skjulte Omraader, i hvert Fald paa Omraader, som unddrog sig Organisationens legitime og nødvendige Kontrol.

Det er utvivlsomt rigtigt, at man i Tide er opmærksom herpaa. Men det er ogsaa rigtigt, at man gaar frem med stor Varsomhed. Thi paa den anden Side staar det lige saa berettigede Hensyn til den individuelle Frihed, Initiativets Værdi, den brogede Mangfoldighed af Særomstændigheder og private Forhold, som ikke kan lades ude af Betragtning. Hensyn staar mod Hensyn, og der vil formodentlig altid her

bestaa et større eller mindre Overdrev, hvor et og andet Ukrudt finder Plads sammen med gode og nyttige Afgrøder.

Om det nævnte Emne forelaa fra Styrelsen et Udkast, som blev undergivet en Udvalgsbehandling. Foruden nogle saglige Drøftelser vedrørende visse Enkeltheder rejstes der fra Arbejdsgiversiden en mere almindelig Modstand, der bl. a. fik Udtryk ved den endelige Afstemning, hvor der blev afgivet 24 Nej-Stemmer mod 60 Ja. Vedtagelsen fik den mindre forbindende Form af en »Henstilling«, altsaa ikke nogen Konvention.

Henstillingen er af betydelig Længde og behøver ikke at gengives i sin Helhed. Den tager sit Udgangspunkt fra Konventionen om 8 Timersdagen og paapeger den kulturelle Betydning af en god Anvendelse af Fritiden ogsaa derved, at dette giver en større Produktivitet i Arbejdstiden, og paapeger Nyten af — selv med nødvendigt Hensyn til Forskelle i Skik og Brug fra Land til Land — at der udveksles Erfaringer om dette Anliggende.

Man understreger Ønskeligheden af, at Arbejderne faar uindskrænket Adgang til Udnyttelsen af deres Fritid derved, at Lønningerne fastsættes saaledes, at Bibeskæftigelse ikke bliver nødvendig af økonomiske Grunde. Angaaende det fornævnte Problem hedder det derefter:

»Medens man anerkender, at lovmæssigt Forbud imod Fortsættelse af betalt Arbejde i eget Fag for den samme eller en anden Arbejdsgiver ud over den legitime Arbejdsdag er vanskeligt at gennemføre og til Tider endog kan synes at træde Arbejdernes

Ret for nær til at bruge deres Fritid, som de ønsker, er Konferencen ikke desto mindre af den Opfattelse, at det kan være af nogen Nytte at henlede Opmærksomheden paa de Skridt, som paa dette Omraade er taget i en Række Lande.

Konferencen anbefaler Regeringerne at opmuntre til og lette Indgaaelsen af kollektive Overenskomster, som sikrer Arbejderne normalt Livsunderhold for den legitime Arbejdstid, og som bestemmer, ved frivillig Overenskomst mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, de Forholdsregler, som skal tages for at hindre Arbejdere i at tage deres Tilflugt til betalt Ekstraarbejde.«

Man paapeger dernæst Ønskeligheden af de bedst mulige Samfærdsels- og Boligforhold, Adgang til Sport, Biblioteker, Foredrag, tekniske og almindelig oplysende Kursus o. s. v. Regeringerne bør opmuntre og støtte alle saadanne Virksomheder.

I Tilslutning hertil vedtoges sluttelig følgende Resolution:

»Konferencen anmoder Det internationale Arbejdsbureau om at holde sig i stadig Forbindelse med de forskellige Regeringer, at samle og vedligeholde Underretning vedrørende Brugen af Fritid, og paa Grundlag af denne Underretning og Underretning fra andre Kilder regelmæssigt at offentliggøre Studier over trufne Forholdsregler og opnaaede Resultater i de forskellige Lande ved Anvendelsen af Forholdsregler, som tager Sigte paa en rigtig Anvendelse af Arbejdernes Fritid.«

Lønbevægelser og Konflikter.

Brolæggerne i Aarhus.

Den 26. August afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over, at Brolæggerne i Aarhus har nægtet at arbejde, naar Entreprenørerne selv udfører Arbejdsmandsarbejdet under den verserende lovlige Strejke af Brolægningsarbejdsmændene.

Fra Brolæggernes Side klagedes over, at 6 Brolæggerssvende var medtaget i et

Boycottingsvarsel over de strejkende Arbejdsmand.

Fællesmødet resulterede i følgende Udtalelse:

Forbundet erklærer, at der ikke foreligger nogen Blokade overfor Brolægningsentreprenørerne i Aarhus, og erkender, at det ikke vil være lovligt af Brolæggerssvendene at nægte at udføre deres Arbejde, fordi Brolægningsentreprenøren eller dennes Brolæggerlærlinge under de foreliggende Omstændigheder udfører Arbejdsmandsarbejdet, og

Forbundet erklærer sig villig til at anvise ledig Arbejdskraft paa saadanne Arbejdspladser.

Arbejdsgiverne tilbagekalder straks den overfor Brolæggerssvendene i Aarhus varslede Boycotting.

Arbejdsmand hos Entreprenør Alex. Hansen, Hørsholm.

Mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund afholdtes den 21. August et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en iværksat Arbejdsstandsning overfor Entreprenør Alex. Hansen ved et Arbejde i Hørsholm.

Aarsagen til den opstaaede Konflikt var den, at Entreprenør Hansen ved Arbejdets Paabegyndelse havde truffet Aftale med 5 Mand om en Pris, der var betydelig lavere end den, der sædvanlig betales for lignende Arbejde. Efter at Fagforeningen havde gjort de paagældende Arbejdere opmærksom herpaa, forlod de Arbejdet.

Paa Fællesmødet enedes man om, at de 5 Mand skulde genoptage Arbejdet senest Lørdag den 23. August paa de aftalte Vilkaar, og der skulde optages Forhandling mellem Parterne om overenskomstmæssige Forhold for Entreprenørarbejde i Hørsholm og Rungsted.

Udlandet.

En international Oplysningscentral for sociale Spørgsmaal.

Det internationale Arbejdsamt har erhvervet sig store Fortjenester ved Opfyldelsen af den Opgave, som ved Fredstraktaten er blevet overdraget den angaaende Centralisering og Fordeling

af alle Arter Oplysninger om internationale Ordninger af Arbejdsforhold.

I Lobet af 1923 har det internationale Arbejdsamt givet detaljerede Svar paa 323 Spørgsmaal, af hvilke de fleste angik forskellige Spørgsmaal. Det er det højeste Tal, der hidtil er naaet.

Disse Forespørgsler udgik saavel fra Regeringerne som fra Arbejdsgiverorganisationer, Arbejderorganisationer, Universiteter, filantropiske Institutter o. s. v. Fra følgende Lande kom der Forespørgsler: Tyskland, Australien, Østrig, Belgien, Kanada, Kina, Spanien, Estland, De forenede Stater, Frankrig, Storbritannien, Ungarn, Indien, Italien, Japan, Letland, Litauen, Norge, Ny Seeland, Holland, Polen, Czekoslovakiet og Jugoslavien.

Det største Antal af Forespørgsler kom fra Storbritannien (50), Schweiz (37), Belgien (34), Frankrig (33), Tyskland (20), Italien (20) og Czekoslovakiet (16).

Forespørgslerne angik de mest forskellige Omraader:

Arbejdsbetingelserne (Arbejdstid og Løn), Fagoplysning, Lærlingspørgsmaal, teknisk Undervisning, Socialforsikring (inkl. Arbejdsløshedsforsikring), Industrihygiejne, teknisk Arbejderbeskyttelse, Arbejdernes Medbestemmelseret og Udvandring. De Oplysninger, som er givet til Regeringerne, er især vigtige, fordi de hyppig tjener som Forberedelse til nye Love eller til Gennemførelse af administrative Foranstaltninger.

Arbejdstiden i Holland.

Af Hensyn til den Interesse, som der i alle Industrilande hersker om Arbejdstidsspørgsmaalet, offentliggør det internationale Arbejdsamt en Række Studier saavel over de lovlige og administrative Forholdsregler som over Tarifoverenskomster, ved hvilke Arbejdstiden reguleres i forskellige Lande.

Den sidste af disse Offentliggørelser giver en Oversigt over 8 Timersdagens nuværende Stilling i Holland.

I Holland er Arbejdstiden, fastsat ved »Loven om Arbejdstiden og de farlige Industrier af 1. November 1919«, ændret og reguleret den 20. Maj 1920. Loven af 1919, som traadte i Kraft den 24. Oktober 1920, begrænsede Arbejdstiden til

8 Timer pr. Dag og 45 Timer pr. Uge. Loven af 20. Maj 1920 forhøjede den fastsatte Arbejdstids Begrænsning til 8½ Time pr. Dag og 48 Timer pr. Uge. Denne Ændring traadte i Kraft den 18. Juni 1922.

Loven anvendes i Almindelighed paa alle de Arbejder, der udføres i en Virksomhed. Arbejde ved Landbrug og husligt Arbejde kommer ikke med i Betragtning ved Anvendelsen af denne Lov.

Ved almindelige Gennemførelsesbestemmelser kan der tages visse vedvarende Undtagelser, saaledes kan Højstearbejdstiden forhøjes til 54 Timer pr. Uge, og hvor det drejer sig om uafbrudt Arbejde, der udføres i forskellige Hold, kan Arbejdstiden for et Tidsrum af 3 paa hinanden følgende Uger forhøjes til 144 Timer.

Tarifoverenskomstens Bestemmelser fuldstændiggør Lovens Bestemmelser ikke alene med Hensyn til Arbejdstimernes Fordeling, men ogsaa med Hensyn til Begrænsningen og Betalingen for Overtimer. Som bekendt er Tarifoverenskomsternes System især siden 1918 meget indviklet. En Statistik, som er opstillet af Centralstatistisk Amt viser den 1. Januar 1922 ialt 702 Tarifoverenskomster, som omfatter 20.887 Bedrifter med 257.552 Arbejdere.

International Metalarbejderkongres.

Udtalelser om 8 Timersdagen.

Den i Wien afholdte internationale Metalarbejderkongres har bl. a. vedtaget en Beslutning, i hvilken Kongressen opfordrer Metalarbejderne i alle Lande til at møde den samlede Kapitalistklassens Forsøg paa at gennembyrde eller afskaffe 8 Timers Arbejdsdagen med den største Beslutsomhed, eventuelt med de skarpeste Midler, i Bevidstheden om hermed ogsaa at kæmpe for det samlede Proletariats Sag. I Kampen for 8 Timersdagen tilsiger Metalarbejder-Internationalen enhver kæmpende Gruppe sin fulde Solidaritet. Kongressen opfordrer Medlemmerne i alle Lande til at sætte hele deres Indflydelse ind paa at gennemføre en hurtig Ratifikation af Washington-Overenskomsten uden dog at overse, at det i første Linie er den proletariske

Selvhjælp, som formaar at sikre 8 Timersdagen. (I. F. C.)

Brødprisernes Stigning.

I den seneste Tid har Hvedepriserne i alle Lande naaet en Højde, som man ikke har kendt Magen til i mange Aar. Den Kendsgerning, at Kornhandelen i stadig stærkere Grad bliver et Bytte for Trusterne, er sikkert ogsaa en medvirkende Aarsag til denne Stigning. Fra forskellige Sider hæver der sig nu Røster, som paa betegnende Maade kommenterer den nuværende Tilstand. Saaledes skriver f. Eks. det tyske Tidsskrift »Weltwirtschaftliche Korrespondenz«:

»De fem største Selskaber indenfor Kornhandelen har fornylig sluttet sig sammen til en kæmpemæssig Trust. De fem Selskaber raader over store Pakhuse, Kornelevatorer og lign., som skal tilføres Trusten, medens den største Del af Aktiekapitalen, som skal udgøre 26 Millioner Dollars, skal tegnes af Farmerne. Farmerne skal ligeledes besætte Flertallet af Pladserne i Bestyrelsen, som desuden skal bestaa af Repræsentanter for Elevatorselskaberne, Kornhandlerne, Bankerne og Jernbaneselskaberne. Der skal ialt kunne oplagres 50 Millioner Bushel Korn. Trusten vil særlig befatte sig med Eksportforretninger, og Farmerne skal have Del i Udbyttet.«

Det er i denne Forbindelse interessant at fastholde, at »Daily Herald«, det engelske Arbejderpartis Organ, i sin Omtale af Prisstigningen skriver, at den vældige Hausse sandsynligvis kan føres tilbage til de Foranstaltninger, som kapitalistiske Grupper i De forenede Stater har truffen for at berolige de utilfredse Bønder og afholde dem fra at stemme paa La Follette. Det engelske Blad »Economist« behandler i sit sidste Nummer ligeledes Kornpriserne. Det lader selvfølgelig upaatalt, at Kapitalisterne anvender deres Magt til Fremme af politiske Formaal, dog indrømmer Bladet uden Forbehold, »at den fornylig indtraadte Prisforhøjelse hovedsagelig kan føres tilbage paa de Spekulationer, som foretages med Henblik paa den forventede daarlige Høst«. Endvidere skriver Bladet: »Hauszen paa Kornmarkedet vil sandsynligvis ikke blive uden Indvirkning paa den po-

litiske Tilstand, men vil spille en stor Rolle ved de forestaaende Novembervalg«.

Waal-street, et af de vigtigste Centre for Verdenskapitalen, har sine Hemmeligheder, som ikke er let at udgrunde, dog er den Kendsgerning betegnende, at Kapitalisterne under den nuværende Samfundsorden har det i deres Magt at skrue Prisen paa et for Befolkningen saa vigtigt Næringsmiddel i Vejret. Saadanne Magtmidler er vidtrækkende, og naar f. Eks. Russerne havde anvendt de Milliarder, som de i aarevis har givet ud til Propaganda for Verdensrevolutionen, til Anskaffelse af Landbrugsmaskiner og Redskaber og derigennem fremmet Landets Kornproduktion, havde de bevist Arbejderne en langt bedre Tjeneste. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 777.

Havnearbejdere i Aalborg ved Losning af S/S »Fred. Cleeves«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 30. Juli 1924 i Sag Nr. 777: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg's Vegne.

Tirsdag den 22. April 1924 Kl. 1 $\frac{1}{2}$ Em. begyndte S/S »Fred. Cleeves« i Aalborg Losningen af en Ladning Anthracite Duff (i det væsentlige Kulstøv) til A/S Portland-Cementfabrikken »Danmark«. Efter en halv Dags Losning ønskede imidlertid Fagforeningens Formand — der mente, at Ladningen var i en saa usædvanlig findelt og tør Tilstand, at Arbejdet var i særlig Grad ubehageligt og sundhedsfarligt — at der toges Syn paa Varen og optoges en Forhandling om en Tillægsbetaling til Overenskomstens Lossetakst for Kul. Da dette ikke førte til noget, og da Fagforeningsformandens Krav om et Tillæg af 5 Kr. ekstra pr. Dag pr. Mand ikke blev efterkommet, standsede Arbejderne Arbejdet Torsdag den 24. April Kl. 1 $\frac{1}{2}$ og optog det først igen Mandag den 28. s. M. Kl. 1 $\frac{1}{2}$ Em., efter at Fabrikken havde overdraget Losningsarbejdet til et Stevedorefirma, og dette

var gaaet ind paa at betale det forlangte Tillæg.

Under denne Sag har nu Arbejdsgiverforeningen paa Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havnes Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg's Vegne og paa-staaet denne Arbejdsstandsning kendt ulovlig og de Indklagede paalagt dels en Bod, dels Erstatning for det ved Standsningen forvoldte Tab, nemlig 826 Kr. 2 Øre som for meget betalt Arbejds-løn, 96 Kr. for forgæves Kørsel og 900 Kr., der er betalt Damperen i Overliggerdagsspenge, ialt 1822 Kr. 2 Øre.

De Indklagede har paa-staaet sig fri-fundet, idet de henviser til, at der, da der for ca. 3 Aar siden til Cement-fabrikken »Norden« ankom en Ladning Antracite Duff, der var i en saa findelt og tør Tilstand, at et længere Ophold i Lastrummet næsten var uudholdeligt, blev betalt et Ekstra-Vederlag af ca. 16 Kr. pr. Mand for 3 Dages Arbejde, at der siden da er losset ca. 40.000 Tons Duff, uden at man har krævet Ekstra-betaling, idet disse Ladninger ikke var saa slemme som Ladningen til »Norden«, men at den heromhandlede Ladning som Losningsgenstand var værre end nogen af de tidligere og derfor igen maatte berettigede til Ekstrabetaling. Som Vidnesbyrd om Ladningens Beskaffenhed henvises — foruden til Fagfor-eningsformandens Skøn — til, at man foreslog Arbejdsgiveren at lade Los-ingen foregaa ved Kulkran, at Organi-sationen maatte lægge et stærkt Pres paa Arbejderne for overhovedet at faa dem til at udføre Arbejdet, saaledes at Arbejdet, hvortil der behøvedes 36 Mand, successivt er udført af ialt 87, samt at en Lægeattest af 26. April 1924 viser, at en Arbejder, der har deltaget i dette Arbejde, fik en akut Betændelse af Øjets Slimhinde og en Hudaffektion paa Hænderne.

Fra Arbejdsgivernes Side er det her-overfor hævdet, at den her omhandlede Ladning hverken var værre eller bedre end de tidligere Duff-Ladninger, og at den Ekstrabetaling, der er ydet i Nor-den-Tilfældet, udelukkende var en Ventepenge-Betaling, fordi Losningen dengang sinkedes af stormfuldt Vejr.

Da det af det saaledes oplyste frem-gaar, at Arbejderne hidtil normalt har losset Duff-Ladninger efter Overens-komstens Takst for Kulløsning, og da der fra de Indklagedes Side ikke ved Erklæring fra en upartisk og kompetent Mand eller paa anden Maade er skaffet et virkeligt Bevis for, at den heromhandlede Ladning var værre end de tidligere, kan Retten ikke andet end statuere, at den paaklagede Standsning har været overenskomstsridig. Da det imidlertid maa antages, at en saadan Duff-Ladning er værre at have med at gøre end en almindelig Kulladning og saaledes efter Omstændighederne kunde give et Billighedskrav paa et Ekstra-Vederlag, og da Arbejderne kan have haft nogen Grund til at tro, at Norden-Tilfældet gav dem en vis Støtte for et saadant Krav, findes Boden for den ulovlige Arbejdsstandsning — uanset Størrelsen af den forvoldte Skade — ikke at burde sættes højere end til 500 Kr.

De Indklagede vil derhos have at be-tale Sagens Omkostninger.

Kendelse.

Dansk Arbejdsmandsforbund bør paa Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg's Vegne til Dansk Arbejdsgiverforening paa Portland-Cementfabrikken »Danmark«s Vegne betale en Bod af 500 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 781.

Bogbindere hos Firmaet Jacob Baden.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsborg A. 6. Side 139—140.

Aar 1924 den 15. August Kl. 1 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 781: Dansk Arbejdsgiverforening paa Bogbinderlauget i Københavns Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Bogbinderforbundets, dettes københavnske Afdelings og 8 strejkende Medlemmers Vegne.*

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Fuldmægtig W. Elmquist, for Bogbinderlauget Oldermænd Petersen og Bestyrelsesmedlem O. Møl-

ler og for Firmaet Jacob Baden, Indehaveren Jacob Baden.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Sekretær Wilh. Christensen og for Dansk Bogbinderforbund Formand P. Hansen.

Der fremlagdes Klage af 17. Juli 1924 med 1 Bilag og Tilsvar af 7. August 1924 med 2 Bilag.

Sagen forhandlede med Parterne.

De Indklagede indgik paa at betale Firmaet Jacob Baden en Bod paa 200 Kr. Klagerne trak herefter Klagen tilbage. Retten hævet Kl. 1½ Em.

K. Sindballe.

/P. R. Stavnstrup,
fung.

Sag Nr. 782.

Arbejdsmænd paa

Dansk Andels Cementfabrik.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 1. August 1924 i Sag Nr. 782: Dansk Andels Cementfabrik mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund, Arbejdsmændenes Fagforening i Nørresundby og 59 af denne Afdelings Medlemmer.

Den 24. Juni 1924 blev der mellem paa den ene Side Dansk Andels Cementfabrik i Nørresundby og paa den anden Side dels Havnearbejdernes, dels Arbejdsmændenes Fagforening sammesteds — begge hørende under Dansk Arbejdsmandsforbund — sluttet en Overenskomst angaaende Lastning og Stuvning af Cement i Tønder og Sække. I dennes Prg. 5 hedder det:

»Med Hensyn til Skibe paa under 12.000 Tønder er Fabrikken frit stillet ved Antagelse af Folk.

Ved Skibe paa over 12.000 Tønder maa Fabrikken kun anvende Havnearbejdere.«

Denne Ordning maa opfattes som et Kompromis mellem de tre interesserede Parter og finder sin Forklaring deri, at Fabrikken hidtil havde ladet sine Lagerarbejdere, der besørger Cementens Indpakning og Udlevering, tillige besørge Lastning og Stuvning, hvad Havnearbejderne ikke syntes om.

I Løbet af Juli havde Fabrikken betydelige Ordre at ekspedere, og da der i Dagene omkring den 16. Juli skulde indlastes 3000 Tdr. Cement i Damperen »Yokohama«, og samtlige Fabrikkens

Arbejdere, ca. 400 i Tal, var beskæftigede med Arbejdet i Fabrikken, antog Fabrikken 27 Havnearbejdere til Indladningen i »Yokohama«. Dette gav Anledning til, at alle Fabrikkens 59 Lagerarbejdere den 16. Juli ca. en halv Time efter Arbejdstidens Begyndelse nedlagde Arbejdet under Paaberaabelse af, at der ved Indgaaelsen af Overenskomsten af 24. Juni 1924 af Fabrikkens Direktør og Inspektør var givet dem et mundtligt Løfte om, at de, uanset Indholdet af Prg. 5. 1. Stykke, skulde faa alt Indlastningsarbejdet ved Skibe under 12.000 Tønder.

Medens der ikke fra Arbejdsmændenes Fagforening i Nørresundby straks skete Indberetning til Forbundet om Arbejdsstandsningen, henvendte Fabrikkens Direktør sig den 17. Juli til Forbundets Hovedkontor, der lovede at gøre, hvad der kunde gøres for at faa Ende paa Konflikt, og Forbundet sendte da ogsaa en af sine Forretningsførere til Nørresundby. Denne foranstaltede den 19. Juli et Møde mellem Parterne, og da der senere samme Dag fra Fabrikkens Direktør sendtes ham et Brev, hvori det hedder:

». . . . at Dansk Andels Cementfabrik indgaar paa at fratagde alle Erstatningskrav i Anledning af den ulovlige Arbejdsnedlæggelse af vore Lagerarbejdere, saafremt Arbejdet optages i fuld Udstrækning senest Mandag den 21. Juli ved sædvanlig Arbejdstids Begyndelse Kl. 7 Morgen.

Fabrikken vil, saa vidt det er muligt uden at standse andre Grene af Virksomheden, beskæftige vore egne Arbejdere ved Lastning og Stuvning af Cement i Skibe, der modtager under 12.000 Tønder Cement.«

forelagde han dette for de strejkende Arbejdere, der imidlertid enstemmig vedtog ikke at genoptage Arbejdet, og Arbejdet er vedblivende standset.

Ved Klage af 25. Juli har Cementfabrikken paastaet denne Arbejdsstandsning kendt ulovlig og De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds, Nørresundby-Arbejdsmændenes Fagforenings og de strejkende Arbejdsmænds Vegne paalagt en Bod, der kan dække det Fabrikken ved Strejken paaførte Tab. Angaaende dette har Fabrikken under den mundtlige

Procedure oplyst, at Strejken alt har paaført den direkte Udgifter paa noget over 7000 Kr., og anført, at Strejken yderligere paa forskellig Maade maa antages at ville være til saadan Skade for den og dens Medlemmer, at det samlede Tab mindst vil naa op til ca. 40.000 Kr.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse. De erkender vel, at Arbejdsstandsningen er i Strid med de mellem Parterne gældende Regler for Behandling af faglig Strid, men anfører til Undskyldning for Arbejderne, at disse har handlet i den Tro, at der fra Fabrikens Side forelaa et Løftebrud, medens det med Hensyn til Forbundet og Fagforeningen gøres gældende, at disse har gjort, hvad de formaede til Strejkens Modarbejden. I saa Henseende har den daværende Formand for Fagforeningen forklaret, at han gentagne Gange har sagt til Arbejderne, at Strejken var ulovlig, og at Fagforeningen fralagde sig ethvert Ansvar for den, ligesom han den 18. og 19. Juli sammen med Forbundets Forretningsfører har forhandlet med de strejkende Arbejdere og søgt at bringe Konflikten til Ende. Da han imidlertid paa Fagforeningens den 24. Juli afholdte ordinære Generalforsamling ikke blev genvalgt som Formand, har han derefter ikke kunnet foretage videre. Den nyvalgte Formand har forklaret, at han ogsaa har sagt til Arbejderne, at Standsningen var ulovlig. Som Grund til, at Strejken ikke fra Bestyrelsens Side blev bragt frem til Drøftelse paa Generalforsamlingen, henvises der til, at som Stemningen var, kunde man befrygte, at en Drøftelse deraf vilde medføre dens Udvidelse til hele Fabrikken.

Fabrikens Direktør og Inspektør har paa det bestemteste nægtet at have med Hensyn til Lagerarbejdernes Anvendelse til Lastning givet noget Løfte af andet Indhold end det, der findes optaget i Direktorens ovenfor gengivne Skrivelse af 19. Juli. Det maa da ogsaa — efter hvad der er oplyst om den hele ved Overenskomstens Underskrift foreliggende Situation — ganske have Formodningen mod sig, at Fabrikens Direktør skulde have givet et mundtligt Løfte, hvis Indhold ikke stemmer med Overenskomstens Prg. 5. Hertil kom-

mer, at de i Forhandlingerne deltagende Havnearbejdere intet har hørt til et saadant Løfte, og at to af de strejkende Lagerarbejdere — hvoraf den ene er disses Tillidsmand — og som har været til Stede, da det paastaede Løfte skal være afgivet, for Retten har forklaret, at Direktøren brugte Udtrykket, at Lagerarbejderne skulde faa Arbejdet, saa vidt muligt ligesom hidtil.

Retten maa herefter gaa ud fra, at der ikke af Fabrikens Direktør er givet noget Løfte af andet Indhold end af ham forklaret.

Under de saaledes foreliggende Omstændigheder findes det egentlige Ansvar for Strejken og dens Fortsættelse at maatte lægges paa Arbejdsmændenes Fagforening i Nørresundby. Strejken maa antages at hvile paa en indenfor Fagforeningen udbredt Stemning, der skyldes, at Fagforeningens Ledelse har gengivet Udtalelser fra Fabrikens Direktør paa ufuldstændig Maade, og der ses intet alvorligt Skridt at være foretaget fra Ledelsens Side for at berigtige den fremkomne Misforstaaelse eller fremtvinge Strejkens Ophør.

Den forskyldte Bod findes at burde sættes til 7000 Kr.

Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede.

Kendelse.

Den paaklagede Strejke bør uopholdelig hæves.

Dansk Arbejdsmandsforbund bør paa Arbejdsmændenes Fagforening i Nørresundby's Vegne til Dansk Andels Cementfabrik betale en Bod af 7000 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 784.

Elektrikere hos Installatørerne i Provinserne.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. August 1924 i Sag Nr. 784: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og denne igen for Elektroinstallatørforeningen for Provinserne mod Dansk Elektrikerforbund.

Dansk Elektrikerforbund sendte i Maj og Juni d. A. en Række uorganiserede

Installatørfirmaer i Provinsen et Forslag til Overenskomst, idet Forbundet samtidig erklærede, at saafremt Overenskomstforslaget ikke blev tiltraadt inden en i hvert enkelt Tilfælde nærmere angivet Dato, vilde man forelægge sin Hovedbestyrelse Forslag om Iværksættelse af Blokade overfor de paagældende Virksomheder.

En Del af de Installatørfirmaer, til hvilke Forbundet havde sendt sit Overenskomstforslag, nægtede at gaa ind paa dette og søgte Optagelse i Elektroinstallatørforeningen for Provinserne, der har Overenskomst med Dansk Elektrikerforbund. Foreningen vedtog at optage de paagældende Virksomheder som Medlemmer. Optagelsen skete for nogles Vedkommende, før den varslede Blokade skulde træde i Kraft, for andres Vedkommende først efter Blokadens Ikrafttræden.

Installatørforeningen hævder nu, at Virksomhederne efter deres Optagelse i Foreningen kan paaberaabe sig Fagets Overenskomst, der paa forskellige Punkter er gunstigere for Arbejdsgiverne end det af Forbundet fremsendte Forslag. Dette har Dansk Elektrikerforbund ikke villet anerkende, og Forbundet har iværksat Blokade eller opretholdt den allerede iværksatte Blokade overfor Virksomhederne.

Under denne Sag paastaar Klagerne nu Dansk Elektrikerforbund ikendt Bod for ulovlig Blokade.

De Indklagede procederer til Frifindelse. De henviser til Septemberforligets Punkt 2 i Slutningen og til Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 120. De hævder, at Installatørforeningen herefter har været uberettiget til at optage de paagældende som Medlemmer, mens Konflikten stod paa, og at Optagelsen i hvert Fald ikke kan bevirke, at Virksomhederne kan paaberaabe sig Septemberforliget eller Fagets Overenskomst under Konflikten. De gør iøvrigt gældende, at det var en ligefrem Aftale med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien, hvorunder Installatørforeningen hører, at man ikke skulde optage Virksomhederne som Medlemmer af Arbejdsgiverorganisationerne, saalænge Konflikten ikke var løst.

Efter det oplyste findes det ikke til-

strækkelig godtgjort, at der er truffet en bindende Aftale af det af de Indklagede angivne Indhold. Derimod findes der at maatte gives de Indklagede Medhold i, at Septemberforligets Punkt 2 i Slutningen udelukker Klagerne fra at støtte udenforstaaende Virksomheder under en Konflikt, naturligvis forudsat, at de Krav, der søges gennemført overfor saadanne Virksomheder, ikke kan siges at være ulovlige overfor Klagerne. Om dette sidste vilde der saaledes kunne blive Spørgsmaal, hvor man søgte at modvirke Klagerens Organisationsbestræbelser f. Eks. ved at faa udenforstaaende Virksomheder til at love ikke at indmelde sig i Organisationerne eller til at indgaa paa langvarige Særoverenskomster. Om noget saadant er der imidlertid ikke Tale i det foreliggende Tilfælde, idet de af de Indklagede foreslaaede Overenskomster skulde udløbe til 1. April 1925, samtidig med Fagets Overenskomst, og heller ikke iøvrigt indeholder nogen mod Arbejdsgivernes Organisationsbestræbelser fjendtlig Tendens. Det findes da at maatte fastslaaes, at Optagelsen i Installatørforeningen ikke kan gøre de Indklagedes Blokade af de paagældende Virksomheder ulovlig eller overhovedet forhindre de Indklagede i at søge de af dem lovligt rejste Krav gennemført. Paa den anden Side findes de Indklagede ikke at kunne protestere imod, at Virksomhederne er optaget som Medlemmer af Arbejdsgivernes Organisationer, hvoraf følger Ret for disse til at understøtte dem paa enhver lovlig Maade under eventuelle fremtidige Konflikter, ligesom Fagets Overenskomst fra 1. April 1925 uden videre maa omfatte ogsaa de heromhandlede Virksomheder.

Sagens Omkostninger findes Parterne at burde betale med 150 Kr. hver.

Kendelse.

De Indklagede bor for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 13 * KØBENHAVN DEN 27. SEPTEMBER 1924 * 21 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Numer følger Afdelingsskemaet for **Sept. 1924**.
Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler,
bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet
senest d. 8. Oktober 1924.

*Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.*

Den 6. internationale Arbejdskonference.

Genève 16. Juni til 5. Juli 1924.

(Ved Peder Hedebøl.)

IV.

Den mest betydningsfulde Debat paa Konferencen var uden Sammenligning den, der blev ført om 8 Timersdagen.

Der finder hvert Aar en Diskussion Sted om Direktørens Beretning. Denne giver hvert Aar et Resumé af de Begivenheder, som har fundet Sted og har Betydning for Den internationale Arbejdsorganisation og alle Arbejderbeskyttelsesspørgsmaal i de tilsluttede Lande. Der er her Anledning til en Generaldebat, hvor alle Spørgsmaal kan berøres, og som Situationen i de sidst forløbne Aar har været, kan det jo ikke undre, at man — baade i Aar og tidligere — i høj Grad har dvælet ved Spørgsmaalet om 8 Timersdagen. Det er hver Gang — og var ogsaa i Aar — Arbejderrepræsentanterne, som har ført an i denne Debat, og dens Grundtone har altid været en skarp Kritik, fordi Washington-Konventionen om 8 Timersdagen i altfor ringe Grad har opnaaet Ratifikation af Staterne og navnlig de store førende Industrilande. Vel er 8 Timersdagen forlængst almindeligt gennemført ved Lov eller Overenskomst, men den officielle, endelige, uigenkaldelige Konfirmation, som Industristaternes Ratificering af Washington-Konventionen vilde være, den mangler endnu.

I Aar var Situationen ændret i Ar-

bejderstandpunktets Disfavor ved den berygtede tyske Forordning af December 1923, hvorved der gøres visse Indskrænkninger i 8 Timersdagen i dette Land. Men samtidig havde de nylig stedfundne Valg og de paafølgende Regeringsskifter i England, Danmark og Frankrig virket modsat og virket stærkere. Der mærkedes som en helt anden Luft i Aar. Takket være Socialdemokratiets og Frisindets Fremgang ved disse Valg kunde Arbejdergruppen ikke blot — trods den skete Tildragelse i Tyskland — føre Offensiven i Aar som tidligere, men notere Fremgang i den Forstand, at Udsigterne til at naa frem til Maalet kan siges at være lysere nu end nogensinde siden Efteraaret 1919.

Det er ikke let at give et Resumé af denne Debat. Den strakte sig over 3 Dage. Man mærkede den nære Forbindelse mellem det foreliggende Emne og Brændpunktet i Dagens europæiske Storpolitik. Regeringsrepræsentanter fra alle de førende Lande var i Ilden og afgav i Reglen deres Erklæringer og Talere fra Manuskript. Det samme var forøvrigt Tilfældet med flere andre Talere fra de store Lande. Der er altsaa næppe fra noget betydende Sted bleven sagt noget uoverlagt Ord.

Den nye franske Arbejdsminister *Gordart* var selv kommen til Stede. Han

bekræftede tidligere franske Minister-udtalelser om 8 Timersdagens gode Virkninger og gav Tilsagn om, at Frankrig nu vil ratificere Washington-Konventionen. Paa den engelske Regerings Vegne erklærede *Rhys Davies*, at denne vil forelægge Forslag, som — ophøjet til Lov — vil muliggøre Ratifikation. Den belgiske Regeringsrepræsentant *Mohaim* erklærede, at den i Belgien gældende Lov ikke staar tilbage for Washington-Konventionen og paa visse Punkter endog gaar videre end denne; men at den belgiske Regering iøvrigt med Glæde vilde hilse en international Aftale om nu at skride til Ratifikation af Konventionen. Tysklands mangeaarige Regeringsrepræsentant ved Konferencen, den sympatiske Dr. *Leymann* oplæste en Erklæring fra sin Regering og ledsagede den med en Tale for egen Regning. Der henvises navnlig til Reparationsbetalingen, Markens Sammenbrud, Ruhrbesættelsen, Kulmanglen og Kapitalmanglen som de Faktorer, der fra tysk Regeringsside paastaar at have nødvendiggjort Forordningen af December i Fjor.

Den tyske Arbejderrepræsentant *Müller* fremholdt her overfor, at Regeringen netop havde valgt det Øjeblik, da Fagorganisationerne var svagest, til at føre sit Slag mod 8 Timersdagen, og at Reparationsbyrden ikke bør paahvile Arbejderklassen alene. Den tyske Arbejdsgiverrepræsentant *Vogel*, en rigtig »Scharfmacher« fra den sachsiske Tekstilindustri, holdt en Tale, saadan som man fra den Side maatte vente det ved en Lejlighed som den foreliggende.

Den polske Regeringsrepræsentant *Sokol* omtalte de særlige Forhold i Øvreschlesien. Polen maatte ved dette Landomraades Deling mellem de to Stater indgaa paa i 15 Aar at oprettholde de samme Arbejdsvilkaar, som er gældende i Tyskland. Dette var tænkt som en Beskyttelse for de Arbejdere, som ved Grænseflytningen fra Tyskland kom under Polen, og Tyskland fik ikke nogen tilsvarende Pligt. Paa den tyske Side af Grænsen var Arbejdstiden nu bleven forlænget til fra 56 til 60 Timer ugentlig. »Denne Forringelse af Arbejdsforholdene i Øvreschlesien betyder,« sluttede Taleren, »en social Fare i Polen.« (Siden er Arbejdstiden ogsaa

bleven forlænget, og det er i den Anledning kommen til store Strejker, hvilket altsaa er en Bekræftelse paa Talerens Ord.)

Sluttelig fik Direktøren *Albert Thomas* Ordet. Det bekræftedes ogsaa her, hvilken fortræffelig Leder han er for Den internationale Arbejdsorganisation. Han undgik mesterligt alle de farlige storpolitiske Revler, som ligger overalt i dette Farvand, og gav dog ikke Køb paa noget eneste Punkt. Da han sluttede sit Indlæg, var der ikke levet Argumenter for en Skilling til den tyske Regering. Og dog vil end ikke den mest patriotiske Tysker noget Steds kunne sætte Fingeren og paastaa, at denne tidligere franske Minister er gaaet deres Interesser for nær eller har sagt et eneste Ord, som for dem kunde være saarende eller blot ubehageligt. Forøvrigt vendte *Thomas* sig ogsaa mod alle de andre, som — skjult eller aabenlyst — lægger Sten i Vejen for Washington-Konventionens endelige Sejr.

Vil man forsøge at aflæse det samlede Resultat af disse Dages Drøftelser — nogen Beslutning kan ifølge Forretningsordenen ikke finde Sted under Drøftelsen af Direktørens Beretning —, da kan det for det første siges, at hele dette nyere tyske Anliggende er blevet isoleret. Tilfældet i sig selv er alvorligt nok; men det Haab, man fra Arbejdsgiverside har næret om at bruge det til at slaa en Bresche i 8 Timersdagen i det hele taget, det er indtil videre glippet.

Men der er naaet mere endnu, takket være den »nye Luft«, som er skabt ved Valgene i England, Danmark og Frankrig.

I den nye Luft ligger bl. a. den Tanke, som Belgieren *Mohaim* var inde paa som foran nævnt, Tanken om, at de førende Industrilande skulde træffe Aftale om alle at ratificere Washington-Konventionen. Og hvis den socialistiske og frisindede Strømning, som de nævnte Valg er Udtryk for, holder sig fremdeles, da vil denne Tanke utvivlsomt bane sig Vej frem til praktisk Handling.

Som alt nævnt var denne Sag absolut den mest interessante og betydningsfulde i Konferencens Forhandlinger. En og anden, som kunde ønske at dvæle

videre derved, vil i det tyske »Gewerkschafts-Zeitung« for 12. og 19. Juli finde dels et sammentrængt Referat af Debatten, dels nogle interessante Citater fra den tyske Dagspresse og endelig nogle selvstændige Udtalelser fra Bladet selv. Da Sagen jo i første Linie er en tysk Sag, er det ogsaa af den Grund interessant og nyttigt at se den belyst fra vore tyske Kammeraters Side.

Dansk Former- og Støberiarbejderforbunds Jubilæumskongres.

I Dagene 1.—4. August afholdt Dansk Former- og Støberiarbejderforbund sin 14. ordinære Kongres i »Folkets Hus«, Enghavevej.

Til Kongressen var mødt 59 Delegerede samt Hovedbestyrelsen. Som Gæster var mødt fra Norge *Ludvig Johansen* og *Harry Nielsen*, fra Sverige *I. E. Blomkvist* og *Richard Karlsson*, fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund *I. A. Hansen* og *A. Johansen*, fra De samvirkende Fagforbund *Vilh. Nygaard*.

Formanden, *Arnold Nielsen*, aflagde Beretning, ligesom der forelaa en udførlig trykt Beretning om de sidste 7 Aars Virksomhed.

Efter nogen Diskussion blev Beretningen enstemmig godkendt.

De samlede Regnskaber for de 7 Aar blev forelagt af Hovedkassereren, *Ludv. Christensen*, og ligeledes enstemmig godkendt.

Angaaende Overenskomstforholdene vedtoges med alle Stemmer mod 6 følgende af Hovedbestyrelsen stillet Forslag:

Kongressen August 1924 vedtager, at bemyndige Hovedbestyrelsen til at føre Forhandling med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning om Fornyelse af Overenskomsten paa Grundlag af Statens Pristal i Overenskomstperioden og med Regulering i Henhold hertil efter Pristallet i August 1924 og herunder fremholde de til Kongressen indsendte Forslag om Forbedringer.

Kan dette ikke opnaas, maa Forhandlingerne i god Tid optages, i Forbindelse med Metalarbejder-Kartel-

lets øvrige Organisationer, med den modstaaende Arbejdsgiverorganisation og endelig afgøres ved Urafstemning blandt Medlemmerne.

Kongressen behandlede derefter en Række Lovændringer.

Formanden udtalte sig derpaa om Lærlingspørgsmaalet og oplyste, at De samvirkende Fagforbund vil indsende et vejledende Forslag til Rigsdagen, naar Lærlingeloven i nær Fremtid kom til Revision.

Til Hovedbestyrelse valgtes følgende:

Formand *Arnold Nielsen*, Hovedkasserer *Ludvig Christensen*, Repræsentanter for København *Ole Hansen*, *Ferd. Nielsen* og *Jul. Svendsen*, for Provinserne *Johs. Petersen*, Frederiksværk, *A. Andersen* og *Laur. Rasmussen*, Odense, *M. Back*, Nykøbing M., *Jens Andersen* og *Larsen*, Aarhus.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejds mændene hos Adolph Holst i Aalborg.

Ved et Fællesmøde den 29. August mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Dansk litografisk Principalforening og Dansk Arbejdsmandsforbund behandlede en Uoverensstemmelse angaaende Overenskomstforholdene hos Firmaet Adolph Holst i Aalborg. Uoverensstemmelsen var opstaaet ved, at Firmaet ikke som hidtil vilde betale Natarbejde med et Tillæg af 100 pCt. til Timelønnen.

Da man ikke ved Forhandling mellem Parterne kunde komme til Enighed, havde Dansk Arbejdsmandsforbund fremsat 1ste Varsel om Arbejdsstandsning.

Paa Fællesmødet opnaedes Enighed om Overenskomstforholdet, idet Firmaet indgik paa at betale Natarbejdet som hidtil med et Tillæg af 100 pCt., hvorefter Dansk Arbejdsmandsforbund tog Strejkevarslet tilbage.

Chauffører hos Næstved Handelsstands Arbejdsgiverforening.

Efter at Dansk Arbejdsmandsforbund havde fremsat Krav overfor Næstved

Handelsstands Arbejdsgiverforening om Oprettelse af en Overenskomst for de hos Foreningens Medlemmer beskæftigede Chauffører, og enhver Forhandling var afvist af Foreningen med den Begrundelse, at Chaufførerne omfattedes af en almindelig bestaaende Overenskomst mellem nævnte Forening og Arbejdsmandenes Fagforening for Næstved, afgav Dansk Arbejdsmandsforbund Strejkevarsel overfor Foreningens forsaauidt angik Chauffører.

Dansk Arbejdsgiverforening protesterede mod Varslets Lovlighed under Henviisning til ovennævnte Begrundelse, og der afholdtes et Fællesmøde den 15. August, uden at der opnaaedes nogen Forstaaelse mellem Parterne.

Da Dansk Arbejdsmandsforbund derefter afgav 2det Strejkevarsel, indklagede Dansk Arbejdsgiverforening Forbundet for Den faste Voldgiftsret med Paastand om, at Strejkevarslet skuldes kendes ulovligt, og at det skulde fastslaaes, at den omhandlede Overenskomst ogsaa er gældende for Chauffører.

Tekstilarbejdere paa Silkeborg Tekstilfabrik.

Den 4. September afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en overfor A/S Silkeborg Tekstilfabrik iværksat uvarslet Arbejdsstandsning, der var foranlediget ved, at en hos Aktieselskabet beskæftiget Væver var afskediget af en efter de andre Arbejders Mening urimelig Grund, og da Firmaet straks antog en anden Arbejder, hvis Forhold til Fagforeningen ikke var i Orden, forlod de øvrige Arbejdere Fabrikken.

Paa Fællesmødet erkendte Arbejdernes Repræsentanter, at Strejken var ulovlig, og indgik paa at betale en Bod af 600 Kr.

Arbejdet genoptoges i fuldt Omfang den 9. September.

De samvirkende Fagforbunds ordinære Generalforsamling 1925.

Ifølge Lovens § 33 skal den ordinære Generalforsamling afholdes hvert tredje Aar i April Maaned. Den sidste ordi-

nære Generalforsamling blev afholdt i Maj 1922, og der skal saaledes til næste Aar i April afholdes ordinær Generalforsamling.

Paa den ordinære Generalforsamling skal der afgives Beretning om Virksomheden for den treaarige Periode, Regnskab for de 3 sidste Aar skal forelægges til Godkendelse, og der skal endvidere foretages Valg af Medlemmer til Forretningsudvalget (Formand, Næstformand, Kasserer, 3 Sekretærer og 8 Medlemmer samt vælges en Revisionskomité paa 3 Medlemmer og et Grænseudvalg paa 5 Medlemmer).

Forslag om Forandringer, Tilføjelser eller Ophævelser af Lovbestemmelser kan kun behandles og vedtages paa en ordinær Generalforsamling. Forslag herom skal være fremsat mindst 6 Maaneder før Generalforsamlingens Afholdelse. Forbund, der saaledes ønsker at fremsende Forslag, maa indsende disse senest 1. November d. A.

Andre Forslag, som ønskes behandlede paa Generalforsamlingen, skal efter Lovens § 36 indsendes inden 1. Marts.

Eget Hus

for Fagorganisationer og Partiorganisationer i København.

Gennem en Række Aar har Spørgsmaalet om at opføre en egen Bygning til Administration for vore Organisationer i København været drøftet, og forskellige Forsøg paa at realisere Tanken har været gjort, men hidtil uden Resultat. Nu er Tanken imidlertid sin Løsning nær, idet Arbejdernes Fællesorganisation, Socialdemokratisk Forbund og De samvirkende Fagforbund er blevet enige om at løse Sagen i Fællesskab.

Paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling i 1919 fik Forretningsudvalget Bemyndigelse til at udskrive et Beløb til Køb af Ejendommene i Frederiksborggade 41 og Vendersgade 26. Ejendommene kostede med Omkostninger 525.000 Kr. Der var imidlertid ingen Mulighed for at flytte ind i Bygningen, og da der forrige Aar meldte sig en Køber til denne, blev den solgt for 565.000 Kr. Herefter skulde det sy-

nes, som om der havde været en betydelig Gevinst paa Handelen; men dette er dog ikke Tilfældet, idet der har været betydelige Udgifter til Istandsættelser. Beløbet, som blev udskrevet, androg 110.000 Kr., som ved Salget blev overført til Byggefondet. I Ejendommen indstaar en Obligation paa 126.000 Kr., som forrentes med 5 pCt. Disse Beløb gav Repræsentantskabsmødet i Maj d. A. Forretningsudvalget Bemyndigelse til at disponere over ved Opførelsen af en Ejendom.

Arbejdernes Fællesorganisation i København har i Henhold til Beslutningen paa et Fællesmøde i Marts 1920 om at udskrive et Ekstrakontingent af 2 Kr. pr. Medlem tilvejebragt en Byggesum, der med Renter andrager 232.000 Kr.

Da de Beløb, som der her er Tale om, ikke er af en helt ringe Størrelse, har Forretningsudvalget for Arbejdernes Fællesorganisation overført de forskellige Hovedorganisationer udkastet den Tanke dels at bygge i Fællesskab og dels at leje Lokaler i den paatænkte Ejendom. Efter at Tanken har vundet Tilslutning fra De samvirkende Fagforbund, Socialdemokratisk Forbund og Arbejdernes Fællesorganisation, er der blevet indledet Forhandlinger med Magistraten om Køb af en Byggegrund i Rosenørns Allé, og Handelen er nu gaaet i Orden. Grunden er 800 m² stor, og Facaden er 34 Meter lang. Prisen er 140 Kr. pr. m², altsaa 112.000 Kr. ialt.

Paa Grunden tænkes opført en Administrationsbygning bestaaende af Kælder, Stue, 1ste, 2den, 3die og 4de Sal samt Kvistetage. Der bliver 2 Opgange og 2 Elevatorer.

I Stuen vil Arbejdernes Livsforsikring faa nogle Lokaler. Paa 1ste Sal anbringes Arbejdernes Fællesorganisation og Socialdemokratisk Forbund, og De samvirkende Fagforbund faar Lokaler paa hele 2den Sal. Arbejderbevægelsens Arkiv anbringes i Kvistetagen, hvor der tillige vil blive nogle Kontorlokaler til Brug for Oplysningsforbundet.

Til yderligere Udlejning bliver der nogle Lokaler i Stuen samt hele 3die og 4de Sal.

Tegningen af Huset er overdraget Arkitekt Mandrup Poulsen. Arbejdet vil blive paabegyndt, saa snart Grunden er afstukket, og Tegningerne er færdige.

Forinden Byggeforetagendet kunde paabegyndes, maatte der tilvejebringes en Overenskomst mellem de interesserede Parter, hvori Pligterne og Rettighederne var nærmere angivet. Efter moden Overvejelse om den Side af Sagen, er der opnaaet Enighed om, at den mest betryggende Maade for alle Parter er, at der stiftes et særligt Byggeselskab, og at dette bliver indregistreret som Aktieselskab. I Henhold hertil afholdt Forretningsudvalgene for Arbejdernes Fællesorganisation, De samvirkende Fagforbund og Repræsentanter for Socialdemokratisk Forbund et Møde den 25. September, paa hvilket det besluttedes at oprette *A/S Arbejdernes Foreningsbygning*.

Formaalet i den vedtagne Lov skal være at opføre en Administrationsbygning fortrinsvis til Brug for Arbejdernes Fællesorganisation, Socialdemokratisk Forbund, De samvirkende Fagforbund, Oplysningsforbundet, Arbejderbevægelsens Arkiv og andre Organisationer, som tilhører det socialdemokratiske Arbejderparti.

Aktiekapitalen skal udgøre 230.000 Kr. Arbejdernes Fællesorganisation indskyder 112.000 Kr., De samvirkende Fagforbund 112.000 Kr. og Socialdemokratisk Forbund 6000 Kr. I Prioriteter indskyder De samvirkende Fagforbund og Arbejdernes Fællesorganisation tilsammen 220.000 Kr. og Socialdemokratisk Forbund 72.000 Kr. Ialt 522.000 Kr.

Generalforsamlingen skal bestaa af Forretningsudvalgene for Arbejdernes Fællesorganisation, De samvirkende Fagforbund og 5 Repræsentanter for Socialdemokratisk Forbund.

Bestyrelsen skal bestaa af 5 Repræsentanter, hvoraf 2 skal repræsentere Fællesorganisationen, 2 skal repræsentere De samvirkende Fagforbund og 1 Medlem skal repræsentere Socialdemokratisk Forbund.

Paa Generalforsamlingen skal der aflægges Beretning om Virksomheden, Regnskabet, foretages Valg af Bestyrelse m. m.

Ovenstaaende er Grundpillerne i Overenskomsten mellem de interesserede Parter.

Til Medlemmer af Bestyrelsen valgte Generalforsamlingen følgende:

For De samvirkende Fagforbund

Formanden Carl F. Madsen og Kasserer Alfr. Christiansen, Suppleant Sekretær Hans Jacobsen.

For Arbejdernes Fællesorganisation Sekretær Johs. Hansen og Forretningsfører V. S. Petersen, Suppleant Murer C. Rassow.

For Socialdemokratisk Forbund Raadmand Fr. Andersen, Suppleant Statsminister Th. Stauning.

Bestyrelsen har senere konstitueret sig med Carl F. Madsen som Formand, Johs. Hansen som Kasserer og Alfr. Christiansen som Sekretær.

Til Revisorer valgtes Bryggeribestyrelser E. Svendsen og Forretningsfører M. Hørdum med C. Klüwer som Suppleant.

Arbejdsgiverorganisationerne i de forskellige Lande.

I. Arbejdsgiverorganisationernes Stilling i Danmark.

Selv om der i Danmark eksisterer flere Arbejdsgiverorganisationer, kan der, naar Talen er om Fastsættelse af Løn- og Arbejdsvilkaar i Forbindelse med Arbejdernes faglige Organisationer, kun regnes med 1 Arbejdsgiverorganisation nemlig: Dansk Arbejdsgiverforening.

De øvrige har enten andre mere neutrale Formaal eller er af saa ringe Størrelse, at de ingen nævneværdig Indflydelse har.

Dansk Arbejdsgiverforening er stiftet i 1896, navnlig af Byggefagenes Mesterforeninger. Aaret efter sluttede Jernindustrien sig til og 1898 paa en Gang 16 forskellige Haandværksmesterforeninger.

Efter den sidst kendte Opgørelse pr. 1. Juli 1923 omfatter Dansk Arbejdsgiverforening 240 Foreninger og 200 Enkeltvirksomheder, ialt 14.500 Arbejdsgivere, der beskæftiger ca. Halvdelen af Danmarks organiserede Arbejdere (ca. 150.000).

Dansk Arbejdsgiverforenings Ledelse har en meget udstrakt Myndighed. Hovedbestyrelsen, der vælges paa Generalforsamlingen, har Ret til at dekretere Lockout af indtil 10 pCt. af det samlede Medlemsantal.

Generalforsamlingen kan dekretere Lockout af alle, dens Myndighed hertil kan overdrages til Hovedbestyrelsen, hvilket ofte sker.

De enkelte tilsluttede Organisationer eller Virksomheder har ikke Ret til at foretage Arbejdsstandsninger.

I Forholdet overfor Arbejderorganisationerne er det saaledes, at intet Medlem uden Ledelsens Sanktion maa give Tilbud om eller indgaa paa Krav fra Arbejderne om Arbejdstidsforkortelse, Lønforhøjelse, nye Minimallønninger, at Virksomhederne kun maa beskæftige Fagforeningsmedlemmer, at antage Arbejdere fra Arbejdernes Arbejdsanvisningskontorer og Bestemmelser, der kan hindre Medlemmerne i at deltage i Lockouter. Alle Overenskomster om Arbejdsforhold skal for at være gyldige sanktioneres af Hovedbestyrelsen eller af det noget snævrere Forretningsudvalg, der har den daglige Ledelse.

Overtrædelse af Lovene, Paabud eller Forbud givne af Ledelsen betragtes som Kontraktbrud, og der kan derfor idømmes Bøder paa indtil 50.000 Kroner. Saadanne Afgørelser kan af Medlemmerne ikke indbringes for de borgerlige Domstole; men Bøderne kan inddrives ad Rettens Vej.

Disse meget drastiske Bestemmelser i Lovene har dog ved adskillige Lejligheder vist sig ikke at kunne praktiseres, men i det store og hele forsøger Arbejdsgivernes Ledelse og ikke uden Held at faa fastlagt visse ensartede Forhold i samme og beslægtede Brancher.

Under Arbejdsstandsninger, Strejker eller Lockouter maa arbejdende Firmaer ikke tage Kunder eller Arbejdere fra de af Arbejdsstandsningen berørte Firmaer. Hvis uorganiserede Arbejdsgivere gør sig skyldige heri, bekæmpes de med alle til Raadighed staaende Midler, baade saalænge Konflikten varer og senere.

De økonomiske Midler tilvejebringes ved et Kontingent, der i Aar andrager 0,95 pCt. (fra 1925 1 pCt.) af den af Firmaet udbetalte Arbejdsløn. Heraf gaar de 0,65 pCt. til Understøttelse under Strejke- og Lockout, der andrager 25 pCt. af den Arbejdsløn, der ikke kommer til Udbetaling paa Grund af Strejken (Lockouten), dog udbetales

intet, hvis en Arbejdsstandsning ikke varer mindst 6 Dage.

Endnu een Ting, som ganske vist ikke findes i Lovene, men som har en stor praktisk Betydning, maa dog nævnes, og det er den saakaldte »Anmærkning 2«.

Denne siger, at det er i Overensstemmelse med Arbejdsgiverforeningens Formaal og skal betragtes som Pligt for ethvert Medlem at give Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen og andre kollegiale Forretninger Fortrinet ved Samarbejde samt ved Udførelse af Arbejde og Levering af Materialier, og skal det betragtes som en Æressag at holde sig dette efterretteligt.

Det er utvivlsomt, at denne Bestemmelse har bidraget meget til, at Arbejdsgiverforeningen har kunnet blive saa omfattende og betydende, som Tilfældet er.

I Maj Maaned 1924 afholdt Arbejdsgiverforeningen Generalforsamling, og her vedtoges en Række Udtalelser, der giver et godt Billede af den Stilling, Arbejdsgiverforeningen indtager overfor nogle af de vigtigste Spørgsmaal.

Om Lønspørgsmaalet siges bl. a., at de enkelte Fags Lønninger maa afpasses efter Fagets særlige og Erhvervsituationens almindelige Ydeevne og under Hensyn til Konkurrence med Udlandet. En automatisk virkende Lønforandring i Henhold til Priserne paa Arbejdernes Livsforhold vil derfor kun kunne anvendes med stærk Begrænsning.

Generalforsamlingen udtalte sig skarpt imod en lovmæssig Regulering af Arbejdstiden (8 Timersdagen). Denne siges kun at være brugelig med et Utal af Dispensationer, og selv med saadanne vil det være umuligt at opnaa den Tilpasningsevne, som det moderne anspændte Erhvervsliv med dets Afhængighed af Konkurrence og Konjunkturer kræver af Produktionen. Reguleringen af Arbejdstiden maa som hidtil være et Spørgsmaal, der ordnes af Arbejdsgivernes og Arbejdernes faglige Organisationer.

Om Arbejdernes Indflydelse paa Bedrifternes Ledelse udtales, at for at fremskaffe det bedst mulige Udbytte baade for Arbejdsgivere og Arbejdere maa Ledelsen af Arbejder bevares ube-

skaaret for Arbejdsgiverne. Forsøg paa at fremskaffe en anden Grundregel vil kun bringe Skuffelser og maa afvises. Bestaaende Mæglings- og Voldgiftsregler har vist sig praktiske og maa oprettholdes, saaledes at større Arbejdsstandsninger kun indtræder ved meget dybtgaaende Modsætningsforhold.

Ogsaa om Udgifterne til den sociale Lovgivning fremsatte Generalforsamlingen en Udtalelse. Dennes Hovedpoint er, at der maa tages skarp Afstand fra enhver Art af Særbeskatning for Arbejdsgivere til Fremme af sociale Foranstaltninger og Formaal (Arbejdsløsheds-, Ulykkesforsikring og lign.).

Som Supplement til disse principielle Udtalelser skal føjes, at Arbejdsgiverforeningen modsætter sig en overenskomstmæssig Afgørelse af Sommerferiespørgsmaalet i større Udstrækning end allerede er sket.

Dansk Arbejdsgiverforening plejer i stor Udstrækning Samarbejde med Arbejdsgiverorganisationerne i Norge og Sverige og er ogsaa tilsluttet den internationale Arbejdsgiversammenslutning.

(I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 786.

Telefonistinder hos Jysk Telefon-Aktieselskab.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 27. August 1924 i Sag Nr. 786: Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark paa Jysk Telefonistforenings Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa De samvirkende Telefonselskabers og disse igen paa Jysk Telefon Aktieselskabs Vegne.

Ifølge Prg. 1 i de gældende »Regler for Forhandling mellem Jysk Telefon Aktieselskab og Personalet ved dette«, der er stadfæstet af Ministeriet for offentlige Arbejder, har Personalet og de af Selskabet antagne Centralbestyrere »Ret til at danne Organisationer, der kan træde i Forhandling med Selskabets Styrelse om deres Løn-, Pensions-, Rets- og Arbejdsforhold samt om ethvert fagligt, ikke teknisk Spørgsmaal vedrørende hele den paagældende Organisation eller Grupper indenfor denne, samt vedrørende Enkeltmand, dog ikke om Enkeltmands Udnævnelse

eller Afskedigelse«. For at kunne anerkendes som berettiget til at føre Forhandlinger om disse Forhold maa en Organisation dog opfylde forskellige Betingelser. Bl. a. maa den ifølge Prg. 2d »omfatte det overvejende Antal af de ved Selskabet ansatte Tjenestemænd indenfor hver af de i Organisationen repræsenterede Grupper eller Lønklasser«.

Indtil 1. Marts d. A. stod Halvdelen af de ved Jysk Telefon Aktieselskab ansatte Forstanderinder som Medlemmer af Jysk Telefonistforening, der igen er Medlem af Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark. Den anden Halvdel af Forstanderinderne stod som Medlemmer af en særlig Forstanderindeforening. Fra 1. Marts indmeldte to Rejseinspektricer og 1 Inspektrice ved Lyttekontrollen sig imidlertid i Forstanderindeforeningen, og denne paa-stod sig herefter anerkendt som berettiget til at føre Forhandlinger paa de jyske Forstanderinders og Inspektricers Vegne. Fra 1. April har yderligere to Forstanderinder udmeldt sig af Jysk Telefonistforening og indmeldt sig i Forstanderindeforeningen.

Den 26. Maj fremsatte Telefonistforeningen Ønske om Forhandling med Selskabet angaaende en af de i Foreningen staaende Forstanderinders Anciennitet. Selskabet ønskede at forelægge det rejste Spørgsmaal for Forstanderindeforeningen, men herimod protesterede Telefonistforeningen.

Under denne Sag har Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark nu paa Jysk Telefonistforenings Vegne paa-staaet det fastslaaet, at Telefonistforeningen stadig er den Organisation, der har Forhandlingsretten for Forstanderindernes Vedkommende. De henviser til, at Forstanderindernes Lønforhold er fastslaaet ved et hele det kvindelige Telefonpersonale omfattende Lønningsreglement af 1923, hvilket Reglement Selskabet overfor Telefonistforeningen er forpligtet til at overholde, indtil det efter tre Maaneders Opsigelse fra en af Siderne er bragt til Ophor. De hævder, at Konsekvensen heraf maa være, at Forhandlingsretten for Forstanderindernes Vedkommende maa forblive hos Telefonistforeningen, saa længe det nævnte Reglement gælder.

De Indklagede erkender, at de overfor Klagerne er forpligtet til at overholde det omtalte Reglement, indtil det efter tre Maaneders Opsigelse fra en af Siderne er bragt til lovligt Ophor. De hævder imidlertid, at Retten til at føre Forhandlinger paa Forstanderindernes Vegne uanset Reglementets fortsatte Bestaaen maa være gaaet over til Forstanderindeforeningen, da denne Forening nu omfatter Flertallet af Forstanderinderne.

Retten maa give de Indklagede Medhold i, at Forstanderindeforeningen nu maa betragtes som en efter de gældende Forhandlingsregler forhandlingsberettiget Organisation. Heraf følger dog ikke, at Spørgsmaal om Forstaaelsen af de Forstanderinder vedrørende Bestemmelser i det gældende Lønningsreglement eller Spørgsmaal om Ændringer af disse Bestemmelser i en for Forstanderinderne ugunstig Retning kan afgøres udenfor Telefonistforeningen. Denne findes vel ikke at kunne protestere imod, at saadanne Spørgsmaal ogsaa forhandles med Forstanderindeforeningen, men saalænge Reglementet bestaar, maa Telefonistforeningen som Part i det i Reglementet fikserede Overenskomstforhold være berettiget til at modsætte sig Overtrædelser af det fra Selskabets Side eller Ændringer af det i en for Forstanderinderne ugunstig Retning, selv om saadanne maatte blive tiltraadt af Forstanderindeforeningen.

Sagens Omkostninger fastsættes til 300 Kr., som Parterne findes at burde betale med Halvdelen hver.

Kendelse.

Forstanderindeforeningen bør anerkendes som forhandlingsberettiget Organisation, men saalænge det under Sagen omhandlede Lønningsreglement bestaar, maa Spørgsmaal om dets Forstaaelse eller om Ændringer i det afgøres ved Forhandling, Mægling eller Voldgift mellem de Parter, mellem hvem Reglementets Bestemmelser er aftalt.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1.S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 14 * KØBENHAVN DEN 4. OKTOBER 1924 * 21 AARGANG

Folkeafstemning om 8 Timers Dagen i Tyskland.

I Marts Maaned d. A. overdrog Landsorganisationen til en Kommission at prøve alle Spørgsmaal, som staar i Forbindelse med Fremskaffelsen af en Folkeafstemning om 8-Timers-Dagen. Kommissionen delte sit Arbejde i 2 Dele; det gjaldt for det første at komme til Klarhed over, hvilken Art og Form Afstemningen maatte benytte som Grundlag for Kravet. Paa den anden Side skulde der raadslaas om de organisatoriske og finansielle Forholdsregler, som var paakrævede ved Gennemførelsen af en Folkebevægelse i den fornødne kæmpemæssige Udstrækning.

Angaaende det første Spørgsmaal kom Kommissionen efter at have hørt juridiske Sagkyndige til det Resultat, at kun et kort formuleret Lovudkast, der indeholdt Grundsætninger for 8-Timers-Dagen — henholdsvis 48-Timers-Ugen — kunde komme i Betragtning som Afstemningsgrundlag. Da Spørgsmaalet om Ratificeringen af Washington-Overenskomsten allerede beskæftiger Offentligheden, skal den foreslaaede Lov indeholde denne Ratificering. Regeringen vil da paa Grundlag af en saadan Folkeafgørelse være forpligtet at udarbejde en Lov om Arbejdstiden, der skal være i Overensstemmelse med Washington-Overenskomsten, og Rigsdagen maatte da ogsaa ved sine Beslutninger holde sig indenfor denne Overenskomsts Rammer. Alle Kommissionsmedlemmer var klar over, at Washington-Overenskomsten ikke er nogen ideel Løsning af Arbejdstidsspørgsmaalet, idet betydelige Dele af Arbejderne i Handel, Landbrug og i offentlig Tjeneste ikke berøres af den; men man var i Almindelighed af den Opfattelse, at Gennemførelsen af en international Afgørelse, særlig hvis man kunde vise tilbage paa Resultatet af en Folkeaf-

stemning, vilde øve en gunstig Indflydelse paa Fastsættelsen af Arbejdstiden for de Faggrupper, der ikke var medtaget.

Folkeafgørelse er et Middel, der hidtil ikke er anvendt i Tyskland for at tilkendegive Folkets politiske Vilje. Dersom Fagforeningerne skal bruge det, maa de forud have Vished for Aktiøns Udfald, og dette Udfald er kun sikret, dersom den samlede Arbejderklasse danner en sluttet Kampfront. Arbejdere, underordnede og overordnede Funktionærer, maa samdrægtige træde i Skranken for Kampens Maal. Den forberedende Kommission var derfor paa Forhaand af den Opfattelse, at Gennemførelsen af en saadan Folkebevægelse var et rent fagligt Anliggende, der maatte være fri for partipolitisk Indflydelse. Det forudsættes dog som en Selvfølge, at den Dagspresse, der sympatiserer med Arbejdernes Standpunkt i Spørgsmaalet om Arbejdstiden, vil understøtte Propagandafeltøget.

For at Fagforeningerne kan danne en Enhedsfront, har man i Fællesskab med Repræsentanter for »Allgemeiner freier Angestelltenbund« og »Allgemeiner Deutscher Beamtenbund« ført forberedende Forhandlinger for at raadslaa med hinanden, og man er naaet til Enighed. Derefter har man anmodet »Der Deutsche Gewerkschaftsbund«, »Der Deutsche Beamtenbund« og »Der Gewerkschaftsring« om at tage Stilling til Sagen. Alle 3 Organisationer tilkendegav deres principielle Beredvillighed til at tage Del i en saadan Folkebevægelse for 8-Timers-Dagen, selv om de kristelige Fagforeningers offentlige Erklæring knyttede saa mange Forudsætninger til deres Deltagelse, at hele Aktionen af den Grund maatte udsky-

des i en uoverskuelig Tid. De andre Hovedforbund har trods dette besluttet allerede nu at foretage de forberedende Forholdsregler for at gennemføre en Folkeafgørelse og har til det Brug nedsat et Arbejdsudvalg, der bestaar af en Repræsentant for hver af de deltagende Hovedforbund. Saa meget kan allerede nu siges, at der maa stilles store Fordringer til den store Arbejdermasses Offervillighed for at naa en gunstig Gennemførelse af Folkeafstemningen. Der er ingen Tvivl om, at det vil være nødvendigt at ofre flere Millioner Mark, for at Oplysningsarbejdet kan naa til de fjerneste Kroge af Riget. Paa dette Forretningsudvalgsmøde vedtoges det at opfordre Fagorganisationerne til at erklære sig villige til at opkræve et Ekstrabidrag paa 50 Pf. hos deres Medlemmer.

Naar disse organisatoriske og finansielle Spørgsmaal er gaaet i Orden, vil man samtidig benytte enhver Mulighed for at bringe Spørgsmaalet om 8-Timers-Dagen til Afgørelse gennem de lovgivende Magter. Naar Rigsdagen næste Gang træder sammen, vil Regeringen fra forskellige Partier faa tilstillet Forespørgsler om Regeringens Stilling til Washington-Overenskomsten. Fagforeningslederne i Rigsdagen vil benytte denne Lejlighed til at afkræve Regeringen en tydelig Erklæring. I en Samtale med Hovedforbundenes Ledelser har Arbejdsminister Brauns allerede erklæret, at Regeringen er villig til at besvare Forespørgslerne klart. Det maa afhænge af Udfaldet af dette Svar, hvad der fra Forbundenes Side videre skal ske. Regeringen saavel som Rigsdagen vil gøre sit bedste, for at de tyske Arbejdere kan faa en positiv Erklæring om Beredvilligheden til at ratificere Overenskomsten om 8-Timers-Dagen.

Men Regeringen og Rigsdagen maa være klar over, at deres eventuelle afvisende Holdning ikke er nogen Afgørelse af Spørgsmaalet om Arbejdstiden.

Midlet, at lade Folket træffe Afgørelsen, har været diskuteret i Maaneder i alle Fagforeningskredse. Opfattelsen gaar bestandig mere i den Retning, at det vil være muligt at vinde Flertallet i Folket for en principiel Erklæring om 8-Timers-Dagen. Svigter Regering og

Rigsdag, hvad der ikke er usandsynligt paa Grund af Rigsdagens Sammensætning, saa bliver der for Fagforeningerne som det sidste Middel kun den Vej at appellere direkte til Folket. Propagandafelttoget, som vil blive Resultatet heraf, maa være af et hidtil ukendt Omfang, og der vil uden Tvivl blive rusket op i alle de Arbejdere, der ellers staa ligegyldige overfor faglige og politiske Spørgsmaal. Set fra et rent Organisationsstandpunkt kan Fagforeningerne kun hilse en Begivenhed, der, fremkaldt ved Regeringens og Rigsdagens Svigten, giver sig Udslag i en saa vældig Folkebevægelse. Arbejderne har dog siden den Tid bevist, at det saglige Arbejde staa højere end Agitationen, og forventer derfor endnu trods de ugunstige Tegn, at de lovgivende Magter vil have tilstrækkelig Indsigt til at imødekomme Arbejderstandens Krav. En Afvisning af deres Krav vil møde en sluttet Front af alle Arbejdere, der vil forstaa at gøre deres Vilje gældende ved Midlet »Folkeafstemning«.

Lønbevægelser og Konflikter.

Brolægningsarbejds mændene i Aarhus.

I en den 15. Maj d. A. afsluttet Overenskomst mellem Aarhus Entreprenørforening og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus fandtes bl. a. følgende Bestemmelse: »Der optages senest 8 Dage efter denne Overenskomsts Vedtagelse en Forhandling angaaende Akkordsatser ved Brolægningsarbejde. For saa vidt disse Forhandlinger ikke senest 1 Maaned derefter er fort til Ende, er begge Parter frit stillede, dog saaledes at der kun kan varsles Arbejdsstandsning overfor Brolægningsarbejder i Aarhus.«

Efter gentagne resultatløse Forhandlinger varslede Dansk Arbejdsmandsforbund Strejke til Ikrafttræden den 27. Juni. Der afholdtes saa et Fællesmøde den 26. Juni, men da der heller ikke her opnaaedes Enighed, traadte Strejken i Kraft.

Efter ca. 10 Ugers Forløb kom der nye lokale Forhandlinger i Gang, hvor

Enighed opnaaedes, og Strejken hævedes derefter den 4. September.

Landarbejderne paa Cichorietørrerierne i Ørting og Boulstrup.

Overenskomsten mellem Landarbejderforbundet og ovennævnte Virksomheder, der er et Led i A/S De forenede Cikoriefabrikker, var udløben med Campagnen 1923.

Efter at der havde været ført resultatløse Forhandlinger mellem Forbundet og Aktieselskabet om en ny Overenskomst for Campagnen 1924, afholdtes et Fællesmøde herom den 15. September, og her opnaaedes Enighed.

Timelønnen forhøjedes med 6 Øre fra 105 til 111 Øre, og Akkordsatserne fik et Tillæg af ca. 5 pCt.

Landarbejdene paa Marienborg Teglværk.

Da Forhandlingerne om en ny Overenskomst mellem Landarbejderforbundet og Marienborg Teglværk ikke førte til et for Arbejderne tilfredsstillende Resultat, varslede Forbundet Strejke til Ikrafttræden den 4. September. Den 2. September kom der imidlertid en Forhandling i Stand under Hovedorganisationernes Medvirken, og da det her lykkedes at opnaa Enighed, blev Strejkevarslet taget tilbage.

I den nye Overenskomst blev Akkordsatserne fra 1919 gældende med enkelte Forandringer og Tilføjelser. Timelønnen hævedes fra Kr. 0,80 til Kr. 0,97 plus 2 Øre i Augustregulering. Overenskomsten kan opsiges til enhver 1. Januar med 3 Maaneders Varsel.

Stenindustriarbejderne hos A/S De forenede Granitbrud, Rønne.

I Anledning af en paa ovennævnte Virksomhed den 27. August udbrudt uvarslet Arbejdsstandsning afholdtes et Fællesmøde den 5. September. Anledningen til Strejken var, at Firmaet afskedigede en Arbejder med den Begrundelse, at han havde snydt med Opgivelse af nogle Timer. Arbejderne forlangte den afskedigede Kollega gentaget, eller at der førtes Bevis for Beskyldningens Rigtighed, og da Firmaet ikke vilde imødekomme nogen af Kravene, standsedes Arbejdet.

Paa Fællesmødet lykkedes det ikke

at opnaa Enighed, hvorefter Arbejdsgiverne har anlagt Sag ved Den faste Voldgiftsret (Sag Nr. 793).

Tekstilarbejderne i Silkeborg og Fredericia.

I Anledning af en opstaaet Strid angaaende Overenskomstforholdene mellem Dansk Tekstilarbejderforbund og A/S Tekstifabrikken »Silkeborg« og A/S Fredericia Tæppefabrik afholdtes den 17. September et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken.

Striden var opstaaet ved, at Arbejdsgiverne paa de to nævnte Virksomheder vilde indføre en ny Lønordning, som vilde virke meget uheldigt for Arbejderne. Da det ikke ved lokal Forhandling havde været muligt at bringe Sagen ud af Verden, fremsendte Dansk Tekstilarbejderforbund Varsel om Strejke overfor de 2 Virksomheder.

Arbejdsgiverforeningen protesterede imod Varslets Lovlighed. Paa Fællesmødet opnaaedes ikke Enighed, og Arbejdsgiverforeningen har nu indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsløsheden.

Bekendtgørelse vedrørende

Ydelse af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov Nr. 47 af 4. Marts 1921 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m.

§ 1.

Som Følge af den Stigning i Dyrtidstillægget for Statens Tjenestemænd, der finder Sted fra 1. Oktober 1924 at regne, vil der i Henhold til § 31, Stk. 6, i Lov Nr. 47 af 4. Marts 1924 fra og med nævnte Dato indtræde følgende Ændringer i de i § 1 b i Indenrigsministeriets Bekendtgørelse Nr. 119 af 29. Marts 1924 af Regler for Ydelse af ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse indeholdte Bestemmelser om *Tillægshjælp*:

a. Den i nævnte Bekendtgørelses § 1 b, 1. Stykke, omhandlede *Tillægshjælp* til vedtægtsmæssig Understøttelse eller til fortsat Hjælp til *Familieforsørgere med hjemmевærende Børn* vil fra og med den 1. Oktober 1924 at regne indtil vi-

dere være at yde med et Beløb af 45 Øre pr. hjemmeværende Barn under 15 Aar pr. Dag.

b. Den i Bekendtgørelsen af 29. Marts 1924 § 1 b, 4. Stykke, omhandlede *Til lægshjælp til Familieforsørgere* vil fra og med den 1. Oktober 1924 indtil videre kunne ydes med et Beløb af indtil 1 Kr. pr. Dag til hver Familie.

§ 2.

Denne Bekendtgørelse træder i Kraft den 1. Oktober 1924.

Socialministeriet, den 26. September 1924.

P. M. V.

H. Vedel.

/ J. Bülow.

Arbejdsløsheden i August 1924.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af August var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 5,4 pCt. mod 5,3 pCt. ved Udgangen af Juli.

August 1924	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		1. Aug	8. Aug.	15. Aug.	22. Aug.	29. Aug.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygn.-Industri	11621	7,3	8,0	8,6	8,6	8,7
Anden Industri	65583	7,0	7,1	7,1	7,1	6,5
Handel.	5318	7,1	7,6	7,7	7,7	7,7
Arbejdsmænd.	31126	3,0	3,5	3,9	3,8	3,7
Ialt.	113648	5,9	6,2	6,4	6,4	6,0
Provinserne:						
Bygn.-Industri	19448	3,4	3,5	3,7	3,8	3,7
Anden Industri	57903	7,2	7,2	7,7	7,9	7,2
Handel.	6325	6,4	6,5	6,4	6,3	6,2
Arbejdsmænd.	65019	2,8	2,9	2,9	3,0	2,3
Ialt.	148695	4,8	4,8	5,0	5,1	4,7
Hele Landet.	262343	5,4	5,6	5,8	5,8	5,4

For alle Fag under eet, baade i Hovedstaden og i Provinsen, har Arbejds-

løsheden været tiltagende i August. Denne Stigning findes i hver enkelt af de i hosstaaende Tabel anførte Erhvervsgrupper. Dog har der i Slutningen af Maaneden været en ikke ubetydelig Nedgang indenfor Fabrikfagene og blandt Arbejdsmændene, og denne Bevægelse giver sig Udslag i, at den samlede Arbejdsløshedsprocent ved Maanedens Slutning ligger lavere end omkring Midten af Maaneden.

Da Arbejdsløsheden i Aarene for 1914 for alle Maanederne Maj—Oktober udgjorde ca. 5—6 pCt., har Arbejdsløsheden i de sidste 2—3 Maaneder været omtrent normal.

	1920	1921	1922	1923	1924
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	13,2	19,7	28,9	21,5	21,0
Februar	9,6	23,2	33,1	23,2	21,3
Marts	6,7	23,6	27,9	16,0	18,4
April	3,5	21,7	24,0	11,5	9,3
Maj	2,8	18,6	16,1	9,1	6,1
Juni	2,1	16,8	13,2	8,1	5,1
Juli	2,1	16,7	12,5	7,4	5,3
August	2,4	17,7	11,1	7,6	5,4
September	2,7	16,6	10,6	7,4	
Oktober	3,6	18,3	11,3	7,6	
November	6,1	20,8	15,2	11,4	
December	13,1	25,2	20,3	16,0	

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt foran, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne.

Udlandet.

Belgien.

Spørgsmaalet om Grænsestridighederne.

Den belgiske Landsorganisations Repræsentantskab har fornylig i to Møder beskæftiget sig med Spørgsmaalet om Grænsestridigheder, som spiller en stor Rolle i den belgiske Fagbevægelse, og som man af Hensyn til Organisationernes Kampevne stræber efter at løse.

Det er betegnende, at Behandlingen af dette Problem til Slut udmundede i en principiel Diskussion om Organisationsformerne, d. v. s. Arbejdernes Organisering i Fag- eller Industriforbund. Dette beviser, at Industriforbundsspørgsmaalet i denne eller hin Sammenhæng overalt danner Midtpunktet for Arbejdernes Interesser.

Gryson (Bjergarbejder), der særlig udtalte sig til Fordel for Industriforbund, troede, at de 29 Forbund, som nu

staar tilsluttet Landsorganisationen i Belgien, kunde reduceres til 10. Dermed vilde Grænsestridigheder ikke blot af-tage betydeligt, men hele Bevægelsens Kampevne vilde blive større. Han an-førte som et Eksempel Forbundet for Arbejdere i offentlige Virksomheder og sagde, at et Forbund for Personalet i disse Virksomheder efter hans Mening burde omfatte baade Jernbanemænd, Sporvognsfunktionærer, Gasværksarbej-dere, Personalet i Ministerier og offentlige Myndigheder samt det Personale, som er under Uddannelse.

Under Diskussionen viste det sig, at talrige Delegerede ikke delte Grysons Anskuelse, og at Meningerne i det hele taget var stærkt delte. Særlig Mahl-mann (Transportarbejder) imødegik Grysons Udtalelser og mente, at der, hvis der endelig skulde centraliseres, burde dannes Organisationer, som om-fattede endnu større Arbejderkate-gorier, f. Eks. alle Haandarbejdere, Maskinarbejdere o. s. v. Solau (Metal-arbejder) talte i denne Forbindelse ogsaa for Oprettelse af en fælles Strejke-kasse, som under større Konflikter kunde sikre en rationel Understøttelse.

Den i denne Sag vedtagne Resolution fastslaar først, at der kan gøres meget til Forhindring af Grænsestridighederne, naar alle Organisationer yder Medlemmerne de samme Fordele. Sker dette, saa vil det meget let lade sig ordne at overflytte et Medlem fra et Forbund til et andet. Hvad angaar Fastsættelsen af be-stemte Grænser for de enkelte Forbund, saa bør ikke Virksomhedens Firmaskilt være det afgørende, men man bør tage Hensyn til Virksomhedens Art og til de i Virksomheden beskæftigede Arbejde-res Interesser. Særligt indtrængende opfordrer Resolutionen de Delegerede til at have Opmærksomheden henvendt paa Muligheden for Sammenslutning af nærbeslægtede Organisationer i et Forbund. (I. F. C.)

England.

En ny Fabriksløve.

Indenrigsminister Henderson vil om kort Tid i det engelske Underhus fore-lægge et af 140 Paragrafer bestaaende Lovudkast til Forbedring af den be-staaende Fabriksløve. Af de foreslaaede Forbedringer kan nævnes: Forbud mod Natarbejdet i Bagerier. Med denne Be-

stemmelse indfries et gammelt Løfte, som er givet Bagernes Fagforening. Keddelrensernes umenneskelige Ar-bejdsforhold skal ligeledes forbedres. Antallet af de pr. Arbejder beregnede Kubikmeter i Fabrikslokaler skal for-øges med op imod Halvdelen. For at begrænse Ulykkestilfælde under Arbej-det skal Fyrsteder og Sikkerhedsforan-staltningerne væsentlig forbedres. Sær-ligt skal Kvinder og Børn fritages for visse svære Arbejder, saasom Trans-Portering af svære Byrder og lignende. I Bomulds- og Uldindustrien skal der efter Forhandling mellem Arbejds-giverne og Arbejderne gennemføres en hel Række nye, forbedrede Bestemmelser. Sundhedsforskrifterne og Bestem-melserne angaaende Opholds- og Spise-rum skal væsentlig forbedres.

(I. F. C.)

Frankrig.

En Læge om 8 Timersdagen.

Det franske Arbejdsgiverblad »La Journée Industrielle« bringer i en le-dende Artikel en rosende Omtale af den af den franske Læge Jaques Valdour udgivne Bog, betitlet »Arbejdernes Liv«. Forfatteren, som indgaaende helliger sig Studiet af sociale Spørgsmaal, til-bringer inkognito sine Ferier blandt Fabriksarbejderne. Han konstaterer bl. a., at han den sidste Sommer i Paris's største Arbejderkvarter kun observe-rede 10 Tilfælde af Drukkenskab. Be-værtningerne besøges nu langt mindre end for Krigen, og deres Antal aftager stadigt. Paa Grundlag af indgaaende Undersøgelser kommer Valdour til den Slutning, at denne Udvikling væsentlig kan tilskrives den velgørende Indfly-delse, 8 Timersdagen udøver. Den for-kortede Arbejdstid bevirkede ogsaa, at ikke mindre end 300.000 Arbejdere er flyttet ud i Paris' Forstæder og der enten har ladet opføre eller selv opfort smaa Huse. Alle disse Arbejdere, siger Valdour, er nu gaaet tabt for Bevært-ningerne og vundne for deres Hjem. »Journée Industrielle« siger til sine Læsere, de franske Arbejdsgivere: »Læs denne Bog. Maaske vil De finde adskilligt, som ikke passer Dem, men De vil finde noget, der er sjældent nu om Stunder: en opvakt Aand, et alvorligt, meget vidende og uegennyttigt Men-neske.«

Rusland.**Belejringstilstand paa Grund af Srejke.**

Den 27. August meldte et Telegram fra Leningrad, at Havnekommandanten havde erklæret Havnen i Belejringstilstand, fordi den af Havnearbejderne erklærede Generalstrejke varede ved i flere Dage. Strejkens Aarsager kan søges i Lonstridigheder og uberettiget Afskedigelse af Arbejdere. Belejringstilstanden gennemføres meget strengt; Vagtposterne i Havnen er blevne forstærkede, og under Trusel om Anvendelse af Vaaben er det forbudt de Strejkende at betræde Havneomraadet og udstille Strejkeposter. Ligeledes er det strengt forbudt at tiltale Vagtposterne og at afholde Møder — ikke blot for de Strejkende — samt at stimle sammen paa Gaderne.

Senere Meldinger beretter, at Belejringstilstanden er udvidet til hele Leningrad for derigennem at bryde Havnearbejdernes Modstand. Enhver Sammenstemmen paa Gaderne og Betrædelse af Havnen og de tilstødende Gader er forbudt. Der foreligger ingen Efterretninger om, at der er forekommen Uroligheder, som kan have givet Anledning til Anordning af saadanne skarpe Foranstaltninger, som der selv i kapitalistiske Stater kun gribes til i yderste Tilfælde. (I. F. C.)

For 8 Timers Arbejdsdagen.

Den czechoslovakiske Socialminister har i et i Pressen offentliggjort Brev udtalt sig mod den Stilling, Tyskland indtager til 8 Timersdagen. Han udtalte sig til Fordel for Washington-Konventionen, som allerede i 1921 traadte i Kraft i Czechoslovakiet, idet han sagde: Siden Krigens Afslutning og Indførelsen af 8 Timersdagen har man hos os kunnet opvise en Nedgang i Alkoholforbruget, en Forbedring af Forholdene i Hjemmet, en stadig Stigning af Gymnastikforeningernes, Arbejder-Kulturforeningernes o. a. Medlemsantal. Som Socialpolitiker beklager jeg, at der hos os argumenteres imod 8 Timersdagen under Henvisning til Forholdene i Tyskland. Som Socialist, der stræber efter Folkeforsoning, beklager jeg, at Arbejderklassen i Czechoslovakiet har Indtrykket af, at dens socialpolitiske Rettigheder trues af Tyskland, det

Tyskland, som ved sin mønsterværdige Sociallovgivning umiddelbart efter Krigens netop hos os vandt Arbejderbefolkningens Sympati. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 785.

Havnearbejdere og Kuske i Helsingør.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 5. September 1924 i Sag Nr. 785: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og denne igen for Foreningen af Arbejdsgivere ved Helsingør Havn mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen for Arbejds mændenes og Kuskenes Fagforening for Helsingør og Omegn.

Den 14. Marts d. A. opsigde Arbejds mændenes og Kuskenes Fagforening for Helsingør og Omegn den mellem Fagforeningen og Foreningen af Arbejdsgivere ved Helsingør Havn gældende, af de nævnte Foreninger uden Hovedorganisationernes Mellekomst afsluttede Overenskomst til Ophør den 15. April d. A. Allerede den 15. Marts endes Foreningerne imidlertid efter en lokal Forhandling om, at Opsigelsen ikke skulde gælde, men at den gamle Overenskomst skulde forlænges et Aar med visse Ændringer og Tilføjelser, der hovedsagelig angik Akkordsatserne. I Slutningen af den trufne Overenskomst hedder det:

»I det Tilfælde, at der paa Forligsinstitutionens Forslag vedtages en almindelig Forhøjelse af Timelønnen for Arbejds mændene, vil en saadan Forhøjelse ogsaa være gældende for de timelønnede Kuske og Pladsarbejdere i Helsingør.«

For Overenskomsten blev underskrevet af Parterne, blev der givet Fagforeningens Repræsentanter et mundtligt Tilsagn om, at ogsaa en eventuel, paa Forligsinstitutionens Forslag vedtaget generel Forhøjelse af Akkordsatserne skulde gennemføres i Helsingør. Fagforeningens Repræsentanter hævder endvidere, at de tog Forbehold for det Tilfælde, at der paa Forligsinstitutionens Forslag skulde blive gennemført en generel Ordning vedrørende andre Forhold, ligesom de hævder at have

underskrevet Overenskomsten under Forbehold af Dansk Arbejdsmandsforbunds Godkendelse. I begge disse Henseender benægter Arbejdsgiverne imidlertid Rigtigheden af den af Fagforeningens Repræsentanter givne Fremstilling, og der er ikke heroverfor ført tilstrækkeligt Bevis for dens Rigtighed.

Fagforeningen indsendte den afsluttede Overenskomst til Godkendelse af Dansk Arbejdsmandsforbund. Forbundet nægtede at godkende Overenskomsten, hvilket Fagforeningen derefter meddelte Foreningen af Arbejdsgivere ved Helsingør Havn.

Den 24. Maj stillede Forligsinstitutionen et Forslag til Bilæggelse af en mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening verserende Konflikt. Dette Forslag, der blev vedtaget af Parterne, gik ud paa, at de udløbne og ikke fornyede Overenskomster — med Undtagelse af Overenskomster vedrørende Skovbruget — skulde fornyes for et Aar med visse Ændringer. Angaaende Havnesammenslutningens Overenskomster blev der bl. a. truffet Bestemmelser om en generel Forhøjelse af Timelønninger og Akkordsatser samt nye Bestemmelser om Winchman-Spørgsmaalet og om indenbords Arbejde i Skibene. Bestemmelsen om Winchman-Spørgsmaalet lyder saaledes:

»Winchman tages fra Land og betales som en Mand af Holdet undtagen for Københavns Vedkommende, hvor Betalingen udgør $\frac{1}{6}$ af Holdets Betaling.

Hvis Skibet ikke vil tage Winchman fra Land, men ønsker Spillet betjent af Besætningen, forhøjes Taksten for saavel indenbords som udenbords Arbejde med 10 pCt. Forsaavidt Sprogvanheligheder lægger Hindringer i Vejen, herunder dog ikke regnet norsk eller svensk Sprog, skal Winchman tages fra Land.«

Bestemmelsen om indenbords Arbejde i Skibene lyder saaledes:

»Forsaavidt angaar det indenbords Arbejde i Dampere, Lægtene og de Sejlere, der ifølge Overenskomst losses som Dampere, er det en Forudsætning for de fastsatte Akkordsatser, at ogsaa Bordarbejdet udføres af Havnearbejderne.

Skulde et Skib bestemt vægre sig ved at lade Havnearbejdere udføre det indenbords Arbejde, forhøjes Betalingen for Arbejdet i Land med 15 pCt. af den for Bord- og Landarbejdet fastsatte samlede Takst. Delvis Bordarbejde kan ikke finde Sted. Fra denne Bestemmelse er undtaget Trælast-Skibe og andre Skibe, som overenskomstmæssigt eller kutymemæssigt selv har udført Bordarbejdet.«

I Helsingør gennemførte man i Henhold til Overenskomsten og den ved Siden af denne truffne Aftale Bestemmelserne om Forhøjelse af Timelønninger og Akkordsatser. Derimod nægtede Arbejdsgiverne at følge de i Forligsmandsforslaget indeholdte Bestemmelser om Winchman og om indenbords Arbejde. Det maa imidlertid antages, at Arbejderne hidtil har gennemtvunget disse Bestemmelser Anvendelse.

Under denne Sag gør Klagerne nu gældende, at det maa være en Følge af den for Helsingør truffne Overenskomst af 15. Marts, at de omtalte Bestemmelser i Forligsmandsforslaget ikke kan gælde denne By. De paastaar Dansk Arbejdsmandsforbund idømt Bod paa Fagforeningens Vegne for ulovligt at have gennemtvunget de paagældende Bestemmelser Efterlevelse.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Som allerede nævnt er der ikke mod Klagerens Benægtelse ført tilstrækkeligt Bevis for, at Overenskomsten af 15. Marts fra Fagforeningens Side er afsluttet under Forbehold af Dansk Arbejdsmandsforbunds Godkendelse, og Parterne maa derfor anses for bundne ved denne Overenskomst. Forligsmandsforslaget kan herefter ikke blive direkte afgørende for Overenskomstforholdet i Helsingør, idet dette Forslag kun gik ud paa Forlængelse af de ikke allerede fornyede Overenskomster. Alt maa bero paa Indholdet af de lokalt truffne Aftaler. Noget tilstrækkeligt Bevis for, at det skulde være udtrykkeligt aftalt, at eventuelle generelle Ordninger, der maatte blive indført ifølge Forslag fra Forligsinstitutionen, ogsaa skulde gennemføres i Helsingør, foreligger nu, som allerede nævnt, ikke, uden for saa vidt angaar de generelle Forhøjelser af Timelønninger og Akkordsatser. Og

skont det maa siges at være et unaturligt Resultat, at en enkelt By skal komme til at indtage en Særstilling, maa Retten efter samtlige foreliggende Oplysninger finde det betænkeligt at fastslaa, at noget saadant har været underforstaaet under Forhandlingerne. Det findes altsaa at maatte fastslaa, at de paagældende Bestemmelser i Forligsmandsforslaget ikke kan kræves fulgt i Helsingør. Om Paalæggelse af Bod eller om Tilbagebetaling af de af Arbejderne for meget oppebaarne Beløb findes der dog under de foreliggende Omstændigheder ikke at burde blive Spørgsmaal. Sagens Omkostninger, der fastsættes til 300 Kr., findes Parterne at burde betale med Halvdelen hver.

Kendelse.

De under Sagen omhandlede Bestemmelser i Forligsinstitutionens af Parterne vedtagne Forslag af 24. Maj d. A. gælder ikke i Helsingør.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

Sag Nr. 787.

Jord- og Betonarbejdere hos Entreprenørerne P. E. Dombernowsky, Bodilsen og Sandager.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 155.

Aar 1924 den 3. September Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 787*: Dansk Arbejdsgiverforening paa Entreprenørforeningens Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dets Glostrup-Afdelings Vegne.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Fuldmægtig W. Elmquist, for Entreprenørforeningen Kontorchef Carl Cortsen og for Firmaet P. E. Dombernowsky.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Næstformand Vilh. Nygaard, for Dansk Arbejdsmandsforbund Formanden M. C. Lyngsø og Sekretær Georg Hansen og for Glostrup-Afdelingen Formanden P. Chr. Jørgensen.

Der fremlagdes: Klage af 8. August

1924 med 3 Bilag og Tilsvar af 14. August 1924.

Sagen forhandlede med Parterne og forligtes saaledes:

Den uvarslede Blokade tilbagekaldes straks i de Blade, hvori den har været bekendtgjort, men Klagerne (Dansk Arbejdsgiverforening) erkender, at den naar som helst kan gentages, naar blot lovligt Varsel gives.

Parterne er enige om, at der senest 1 Uge fra Dato optages Forhandlinger om de paagældende Arbejdsbetingelser.

Sagen var hermed bortfaldet.

Retten hævet Kl. 4 Em.

Poul Hansen.

/P. R. Stavstrup,
fung.

Sag Nr. 788.

Typografer paa Nationaltrykkeriet.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 154.

Aar 1924 den 3. September Kl. 2 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 788*: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Typograf-Forbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Bogtrykkerforenings Vegne.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For De samvirkende Fagforbund Næstformand Vilh. Nygaard, for Dansk Typograf-Forbund Formanden Jul. Schrøder og Forretningsfører Karl Sørensen og for Københavns Afdelingen Formanden Jul. Samuelson.

For Indklagede mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Fuldmægtig W. Elmquist og for Københavns Bogtrykkerforening Formanden E. Levison.

Der fremlagdes: Klage af 14. August 1924 med 1 Bilag og Tilsvar af 23. August 1924.

Sagen forhandlede med Parterne, der vedtog at lade Sagen behandle ved Bogtrykfagets Voldgiftsret ifølge Tarifens § 121.

Retten hævet Kl. 2,25 Em.

Poul Hansen.

/P. R. Stavstrup,
fung.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 15 * KØBENHAVN DEN 11. OKTOBER 1924 * 21 AARGANG

Den faglige Landsorganisation i Norge fejrer sit 25 Aars Jubilæum.

Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge blev stiftet den 1. April 1899 og har saaledes bestaaet i 25 Aar. Jubilæet kunde altsaa været holdt for 6 Maaneder siden, men da Fagorganisationerne paa det Tidspunkt og indtil for kort Tid siden har været i Storkamp med deres Arbejdsgivere, har det ikke været muligt tidligere at fejre Jubilæet. Men nu, efter at Konflikten er afsluttet og Overenskomsterne i Fagene bragt i Orden, har Landsorganisationen ment, at Tiden var inde til at fejre Jubilæet. Festen fandt derfor Sted i Dagene den 28. og 29. September i Kristiania. Den første Dag blev der afholdt et stort Festsamfund i Cirkus, hvorved ca. 2500 Deltagere var til Stede.

For Danmark var Formanden, Carl F. Madsen, og Næstformanden, Vilh. Nygaard, til Stede. For Sverige mødte Sekretær Johansson og Kasserer E. Lange og for Finland Huttunen.

Skuespiller Knudsen aabnede Festsamfundet med at oplæse en af Gunnar Onslund forfattet Prolog. Den blev hilst med kraftigt Bifald.

Velkomsttalen blev derefter holdt af Landsorganisationens Sekretær P. Aarøe, som skildrede, hvorledes man for 25 Aar siden havde oprettet Landsorganisationen, og hvorledes Forholdene efterhaanden havde udviklet sig, og sluttede med at rette en hjertelig Tak til Brogerorganisationerne i Sverige og Danmark for den storstilede Hjælp, den norske Landsorganisation modtog under den sidste Stor-Logout.

Filharmoniske Orkester underholdt derefter Festsamfundet med en Række prægtige Musiknumre. Nogle Solister sang under Medvirkning af Orkestret. Der var desuden Oplæsning samt Sang af Fagforeningernes Sangforening.

Festtalen blev holdt af Ole Lian, der bl. a. udtalte:

»Er der nogen Gang, Arbejderne trænger til at komme op i den rene Luft, saa er det nu. Vi trænger til Udsyn. Arbejderbevægelsen er kommet paa Afveje her i Landet. Vi er kommet fra hverandre og har ført Vaaben mod hverandre i Stedet for sammen at kæmpe den fælles Kamp.«

Lian mindede dernæst om Fagorganisationernes opdragende Betydning og deres Kamp for Arbejdernes Sag i de 25 Aar.

Sammenkomsten var i alle Maader vellykket og overordentlig interessant. Den sluttede med Afsyngelsen af Internationale og et med 9 kraftige Hurraer besvaret Leve for Den norske faglige Landsorganisation.

Repræsentantskabets festlige Sammenkomst.

Den næste Dag samledes i Hotel Bristol's prægtige Lokaler Repræsentantskabets Medlemmer, Repræsentanter for Forbundene, indbudte Gæster og Sekretariatets Medlemmer til en festlig Sammenkomst. Ved denne Lejlighed blev der givet Gæsterne Adgang til at overbringe Jubilæaren Hilsener og Lykønskninger.

Fra De samvirkende Fagforbund i Danmark overbragte Formanden, Carl F. Madsen, en Hilsen og udtalte:

»Fra den Dag, Arbejderne i de skandinaviske Lande begyndte at organisere sig, har der været et meget intimt Samarbejde mellem vore Organisationer. Ved hyppige Konferencer mellem Repræsentanter for Norge, Sverige og Danmark var vi lært af hverandre, og Bevægelsen blev herved givet en bestemt Retning. Vi har derigennem kun-

net planlægge Modstanden og vore Angreb overfor Modstanderne.

I de forløbne Aar er der foregaaet store og vigtige Begivenheder, men en af de vigtigste er, at vore Organisationer har vokset sig store og stærke og derved har opnaaet større Magt og Indflydelse.

Med Interesse fulgte vi vore norske Brødres langvarige og helttemodige Kamp med de overmodige norske Arbejdsgivere. Resultatet var os nemlig ikke ligegyldigt; thi et Nederlag for de norske Arbejdere vilde føles langt ud over Norges Grænser. Vi skylder de norske Arbejdere Tak, fordi de holdt ud saa længe, at Kampen kunde slutte med et for Arbejderne heldigt Udfald.

Modtag da paa Højtidsdagen en hjertelig Lykønskning fra danske Arbejdere og vore bedste Ønsker om Held og Lykke med Arbejdet i den kommende Tid.«

Til Erindring om Højtidsdagen blev der overrakt Landsorganisationens Formand en dekorativ Porcellænsvase smykket med hvide Krysantemer.

Madsen sluttede sin Hilsningstale med at udbringe et nifoldigt besvaret Leve for Den norske faglige Landsorganisation.

Herefter talte Huttunen fra Finland og Edv. Johansson fra Sverige m. fl.

Til Slut talte Ole Lian, som anmodede Gæsterne fra Sverige og Danmark om at bringe Arbejderne i disse Lande en dybtfølt Tak for den værdifulde økonomiske Støtte, de havde ydet de norske Arbejdere under deres omfattende og langvarige Lockout.

Hele Festen bar Præg af en god kammeratlig Forstaaelse mellem Deltagerne og af et lyst Haab paa Fremtiden. Af den Aand, der var raadende, har man Ret til at udlede, at de norske Arbejdere er ved at komme ud af det Mørke, hvori de altfor længe har vandret, og at de inden ret længe vil staa enige og være i fuld Kontakt med de fagligt organiserede Arbejdere i de øvrige Lande.

Udlandet.

Sverige.

Overenskomsterne i Sverige.

Ifølge den af »Socialstyrelsen« offentliggjorte Beretning er der i 1923 afslut-

tet 899 nye Overenskomster, som enten direkte eller gennem de paagældende Organisationer er anerkendte af 4896 Arbejdsgivere og 213.437 Arbejdere. Af Beretningen fremgaaer endvidere, at der ved Aarsskiftet 1923—24 ialt fandtes 1975 Overenskomster, omfattende 11.437 Arbejdsgivere og 391.197 Arbejdere. I 1923 viste der sig Tendens til Forlængelse af Overenskomsternes Løbetid. 12 pCt. af de afsluttede Overenskomster med 45.000 Arbejdere er afsluttede for et længere Tidsrum end et Aar. Lønnen er forbleven temmelig stabil. For nogle Fags Vedkommende er Lønnen sat lidt ned, andre Fag kan opvise en mindre Lønforhøjelse. 671 af de i 1923 oprettede Overenskomster, omfattende 165.609 eller over 77 pCt. af alle de ved de stedfundne Overenskomstfornyelser i Betragtning kommende Arbejdere, indeholder Bestemmelser om Sommerferie. De fleste af de øvrige 228 Overenskomster med 47.828 Arbejdere, som ikke indeholder Ferie-Bestemmelser, omfatter næsten udelukkende Sæsonarbejdere. For 120.180 Arbejdere udgør Sommerferien mindre end en Uge. I forskellige vigtige Industrier som Jern- og Kulgruber, Savværker, Papirfabrikker, Tændstikfabrikker og Metalindustrien er Ferien i Reglen fastsat til 4 Dage. En Uges Ferie har Arbejderne i Levnedsmiddelindustrien, visse offentlige Virksomheder og tildels ogsaa Søfolkene. Arbejderne ved de nordlandske Malmfelter har 2 Ugers Sommerferie.

(I. F. C.)

Østrig.

En Storkamp med Kapitalen i Østrig.

Af Ed. Straas, Wien.

En vældig faglig Kamp er for kort Tid siden bleven udfægtet i den østrigske Republik. Det var den største og for det økonomiske Liv mest betydningsfulde Kamp, der har fundet Sted i Østrig i de sidste Aar.

Hvorledes opstod denne Konflikt? For et Aar siden havde Metalarbejderne i Wien afsluttet en Overenskomst. I Forventning om bedre Tider havde Arbejderne ikke stillet Lonkrav i 9 Maa-neder. Fordyrelsen af alle Livsfornødenheder havde i Mellemtiden gjort vældige Fremskridt. Til Slut stillede Arbejderne saa Fordringer, om hvis Be-

rettigelse der ikke kunde herske nogen som helst Tvivl.

Langvarige Forhandlinger med Arbejdsgiverne førte ikke til noget Resultat, da disse afviste alle Fordringer. Det Memorandum, som Arbejdsgiverne har overrakt en Repræsentant for Folkeforbundet, er et Bevis paa deres reaktionære Sindelag. Dette Memorandum, som er et sandt Kulturdokument for Kapitalismen, kræver Afskaffelse af 8 Timersdagen, Indskrænkning af Sociallovgivningen, Huslejeforhøjelse, Skattelettelse og retter iøvrigt hadefulde Beskyldninger mod Arbejderne. Nu blev Situationen med et Slag tilspidset. Dette Dokument udløste berettiget Harme hos alle Arbejdere. Medens Metalarbejdernes Forbundsledelse endnu søgte at holde igen og udbad sig et fornuftigt Modforslag fra Arbejdsgiverne inden den 10. September, var Arbejderne i enkelte Virksomheder allerede traadt i Strejke.

I Henhold til Organisationens Beslutning blev Arbejdet overalt nedlagt den 10. September. Paa denne Dag traadte over 70.000 Mænd og Kvinder i Strejke. Den 14. og 15. fandt der Forhandlinger Sted mellem de kæmpende Parter, dog først efter at Strejken havde bredt sig over hele Landet og over 120.000 Arbejdere befandt sig i Kamp. Med spændt Opmærksomhed fulgte hele Befolkningen de stedfindende Forhandlinger. Da Stillingen henimod Aften blev yderst kritisk, greb en Repræsentant for Regeringen ind, og Arbejderne saa sig nu nødsagede til at skærpe Kampen; Arbejderne ved Byens Elektricitetsværker indstillede Driften, og de indre Bydele hylledes i Mørke. Forlystelsesetablisserne blev lagt ode, og de store Dagblade kunde ikke udkomme. Natten hengik under Forhandlinger, der hen paa Morgenstunden fandt en tilfredsstillende Løsning. Spændingen var dog endnu ikke vejet helt. Den 17. September tog Arbejderne Stilling til det fremsatte Mæglingsforslag. Henimod Aften var Stillingen klar; Arbejderne havde anerkendt de af deres Tillidsmænd trufne Aftaler.

Metalarbejdernes Løn i Wien var 288.000 Kroner, de fordrede 15 pCt. s Lønforhøjelse og opnaaede en Lønforhøjelse paa ca. 14 pCt. Inden 2 Maane-

der skal der finde en effektiv Fastsættelse af Lønningerne Sted. Arbejdsgivernes vidtgaende Planer om Forlængelse af Arbejdstiden og lavere Betaling for Overarbejde løb ud i Sandet.

Arbejderklassen, som har givet saa glimrende Beviser for sin Beslutsomhed, vil med fornyet Kraft holde sig rede til at afslaa alle fornyede Udslag af Arbejdsgivernes Overmod. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 790.

Arbejdsmænd ved et Kloakeringsarbejde i Nykøbing, Falster.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. September 1924 i Sag Nr. 790: Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Murermestre i Østifternes Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne.

En af de sidste Dage i Juli Maaned d. A. nægtede to Arbejdsmænd, der arbejdede hos Murermester O. Nilsson, Nykøbing F., at paabegynde noget Kloakararbejde, medmindre de fik et Tillæg paa 15 pCt. til den overenskomstmæssige Timeløn. Denne Arbejdsvægring blev indberettet til Arbejdsgiverforeningen, der den 4. August tilskrev De samvirkende Fagforbund om Sagen. Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 11. August erklærede Dansk Arbejdsmandsforbund, at det ansaa Arbejdernes Krav for berettiget, og at det derfor ikke vilde medvirke til at skaffe Arbejdet udført til den i Faget almindeligt gældende Timeløn.

Under denne Sag har Klagerne nu paastaaet De samvirkende Fagforbund idømt Bod paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne for ulovligt at have blokeret det omtalte Arbejde.

De Indklagede procederer til Frifindelse. De støtter deres Paastand paa følgende Fakta:

Ifølge det af Parterne vedtagne Mæglingsforslag fra Statens Forligsmænd af 12. Marts 1924 skulde de til og med 15. Marts d. A. udløbne og ikke fornyede Overenskomster mellem Organisationer og Virksomheder, hørende til Dansk Arbejdsgiverforening, og Dansk Ar-

bejdsmandsforbund forlænges for et Aar fra deres Udløbstid med de Ændringer, hvorom Parterne var blevet enige, og iøvrigt paa visse nærmere angivne Vilkaar. Blandt disse fandtes følgende Bestemmelse:

»Det henstilles, at der mellem Centralforeningen (d. v. s. Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne) og Dansk Arbejdsmandsforbund snarest muligt optages Forhandlinger om Akkordpriser for Arbejder, hvor saadanne Priser ikke er fastsat, bl. a. Kloakarbejde, samt om udvidet Adgang til Arbejde i Akkord. Disse Forhandlinger skal søges tilendebragt inden 1. Juni d. A.«

I Henhold til denne Bestemmelse har der, dog først efter 1. Juni, været afholdt et Møde mellem Parterne, hvor Spørgsmaalet om Fastsættelse af Akkordpriser for Kloakarbejde drøftedes. Dansk Arbejdsmandsforbund stillede et Forslag, som Mestrene den 22. Juli forelagde for deres Generalforsamling, der forkastede det. Senere har der ikke været fort Forhandlinger om Spørgsmaalet.

De Indklagede gør nu gældende — og dette bestyrkes ved de under Sagen foreliggende Oplysninger — at Mestrene i Virkeligheden slet ikke har ønsket at naa til en Overenskomst om Akkordpriser for Kloakarbejde, og de hævder, at deres Medlemmer under disse Omstændigheder ikke mere kan være pligtige at udføre saadant Arbejde for almindelig Timeløn.

Retten maa finde, at den citerede Bestemmelse i Forligsmændenes Forslag naturligst forstaas saaledes, at Dansk Arbejdsmandsforbund skulde have Ret til at søge en Akkordprisliste for Kloakarbejde gennemført, eventuelt ved Arbejdsstandsning, hvis Forhandlingsvejen ikke førte til noget Resultat. Forstaar man ikke Bestemmelsen saaledes, bliver den let illusorisk. Og det ses, at Forligsmændene i et andet Punkt af deres Forslag, hvorved der aabnedes Parterne Adgang til Forhandling om visse lokale Overenskomster eller Priskuranter, udtrykkelig har fastslaaet, at de gældende Bestemmelser skulde vedblive at staa ved Magt, hvis Forhandlingerne ikke førte til noget Resultat — men noget saadant er ikke sagt i denne

Sammenhæng. Uanset det anførte findes Dansk Arbejdsmandsforbund imidlertid pligtig til indtil videre at lade sine Medlemmer udføre Kloakarbejdet for den overenskomstmæssige Timeløn. Retten maa nemlig finde, at Forhandlingsvejen ikke er prøvet til Ende, saalænge Hovedorganisationerne ikke har været inddraget i Forhandlingerne. Tilmed er den foreliggende Blokade iværksat uden Iagttagelse af Septemberforligets Varslingsregler. Under Hensyn til dette sidste Forhold findes Dansk Arbejdsmandsforbund da ogsaa at burde betale en Bod paa 100 Kr., ligesom de Indklagede findes at burde betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

Dansk Arbejdsmandsforbund bør betale 100 Kr. i Bod til Klagerne.

De Indklagede bør betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Sag Nr. 791.

Havnearbejdere i København ved Losning af S/S »Ebing IV«, »Albatros« og »Algarve«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 10. September 1924 i Sag Nr. 791: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne.

Under denne Sag, der er anlagt af Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havns og A/S Det forenede Dampskibsselskabs Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne, paastaar Klagerne Fællesforbundet paalagt Bod og Erstatning i Anledning af følgende Forhold:

I. Med Hensyn til S/S »Elbing IV«, der var indkommet med Træløst til Handelsselskabet »Svedania«, som er Medlem af Tømmerhandlerforeningen for København og Omegn, opstod der en Uoverensstemmelse mellem en af Losseentreprenørerne og vedkommende Havnearbejdere om Betalingen for Lossearbejdet. Arbejderne krævede Betaling efter 110 Stdr., idet de støttede sig til Certepartiets Angivelse af, hvad

»Elbing IV« kunde rumme; den Losse-entreprenør, der havde Bordarbejdet, betalte i Overensstemmelse med Kravet, medens den Losseentreprenør, der havde Arbejdet i Land, kun vilde betale efter ca. 84 Stdr. Ifølge det nu for Retten fremkomne Konnossement maa Lasten antages kun at have udgjort ca. 84 Stdr. Da derefter S/S »Albatros« den 31. Juli d. A. indkom med Trælast til »Svedania«, viste det sig umuligt at faa Havnearbejdere til at losse. Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn rettede Henvendelse om Sagen til den fungerende Formand for Fællesforbundet Vilh. Andersen og tilbød at lade Uoverensstemmelsen angaaende »Elbing IV« komme til organisationsmæssig Behandling allerede den 2. August. Han erklærede imidlertid, at ingen Havnearbejdere vilde lade sig mønstre til noget Arbejde for »Svedania«, for det omtvistede Beløb for »Elbing IV« — 141 Kr. 78 Øre — var betalt; og da der Dagen efter, den 1. August, indkom yderligere 2 Skibe med Trælast til »Svedania«, og Arbejderne ogsaa nægtede at losse disse, tilbød man at betale de 141 Kr. 78 Øre til Forbundet under Protest; men da dets forannævnte fungerende Formand erklærede, at intet Beløb kunde modtages under Protest, maatte denne frafalde. Arbejdet kom derefter i Gang — i alt Fald den 2. August om Morgenen.

Klagerne har opgjort »Svedania«s Tab til — foruden de 141 Kr. 78 Øre — 250 Kr. i Liggedagspenge for »Albatros« og de 2 andre Skibe, hvilken Tabsberegning bestrides fra de Indklagedes Side.

II. Den 23. Juli d. A. skete der ved Losningen af det A/S Det forenede Dampskibsselskab tilhørende Dampskib »Algarve« det, at fire Arbejdere, der havde været beskæftiget i Lasten med Losning bl. a. af Vinfade, og maatte anses berusede, tabte en Marmorplade, som derved beskadigedes. Holdet blev straks afmønstret. Den 24. Juli blev der, da man ikke vilde mønstre de ovennævnte 4 Mand, etableret en Arbejdsstandsning, der varede et Par Timer, og hvorved Aktieselskabet vil have lidt et Tab af 51 Kr.

III. Den 1. August om Formiddagen tilkendegav Vilh. Andersen Det forenede Dampskibsselskabs Overforval-

ter, at der ikke vilde kunne faas Mandskab den 2. August om Morgenen, hvis man ikke paany vilde mønstre de under II. nævnte 4 Mand. Senere paa Dagen forlangte han telefonisk en Samtale med Direktøren. Han undlod imidlertid derefter at komme til det for Samtalen aftalte Tidspunkt, men telefonerede paany til Selskabet Kl. 6 Em. og forlangte en Samtale; da dette ikke paa nævnte Tidspunkt kunde ske, udtalte han til den Funktionær, med hvem han talte, at Arbejdet paa Larsens Plads hos Selskabet vilde blive standset, hvis de 4 Arbejdere ikke blev taget i Arbejde.

Samme Dag telefonerede han adskillige Gange til Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og fremsatte dels de samme Trusler om Standning som forannævnt, dels Udtalelser angaaende det under I. omhandlede Forhold, bl. a. den, at han vilde forbyde Arbejdets Paabegyndelse, hvis Differencebeløbet kun betaltes under Protest.

Efter de for Retten afgivne Forklaringer var Vilh. Andersens Optræden under Telefonhenvendelserne saaledes, at han maa antages at have været stærkt paavirket af Spiritus.

Der klagedes den 1. August skriftligt baade til Forbundet og til Dansk Arbejdsmandsforbund, og i en Skrivelse af 9. s. M. til Forbundet fremsatte Arbejdsgiverorganisationen stærke Klager over Vilh. Andersens Optræden, idet man bl. a. fremhævede, at Aarsagen til det den 1. August passerede sikkert i alt væsentligt maatte søges i Vilh. Andersens Optræden, »ligesom hans Optræden i det hele foranlediger — — til — — Begæring — — om, at der træffes de mest vidtgaaende Foranstaltninger til Forhindring af, at tilsvarende Forhold fremtidig gør sig gældende.« Herefter har Forbundet indtil videre suspenderet Vilh. Andersen fra hans Stilling i dette.

Under Sagen procederer de Indklagede i det hele til Frifindelse.

I de gældende Overenskomster mellem Forbundet og Tømmerhandlerforeningen og Det forenede Dampskibsselskab findes Bestemmelser, hvorefter som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den senest vedtagne Norm,

hvorhos de kontraherende Organisationer er ansvarlige for, at Overenskomstens Bestemmelser overholdes i alle deres Ord og Punkter.

Allerede som Følge heraf og under Hensyntagen til Reglen i Septemberforligets Prg. 4 er Forbundet ansvarligt for Forholdene under I og II, hvoraf førstnævnte maa fremhæves som en grov Tilsidesættelse af Mæglings- og Voldgiftsreglerne, foretaget af selve den Mand, der fungerede som Forbundets Formand. Det er klart, at den under III omhandlede utilbørlige Optræden fra hans Side yderligere maa skærpe Bedømmelsen af de under I og II omhandlede ulovlige Forhold. Den Bod, som herefter maa anses forskyldt, findes dog under Hensyn til den skete Suspension og den Omstændighed, at det var Forbundets Kasserer, der den 24. Juli greb ind og fik Arbejdet hos Det forenede Dampskibsselskab optaget efter den skete Standsning, ikke at burde sættes højere end til 1000 Kr.

Boden vil være at tillægge Dansk Arbejdsgiverforening, dog saaledes at et Beløb deraf, stort 141 Kr. 78 Øre, vil være at udbetale som Erstatning til vedkommende Arbejdsgiver, der uden Føje har maattet betale dette Beløb til Forbundet, og et Beløb af 51 Kr. paa samme at udbetale som Erstatning til Det forenede Dampskibsselskab.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., vil de Indklagede paa Forbundets Vegne have at betale.

Kendelse.

Havnearbejdernes Fællesforbund bør i Overensstemmelse med ovenstaaende til Dansk Arbejdsgiverforening i Bod betale 1000 Kr.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betaler De samvirkende Fagforbund paa Forbundets Vegne.

Literatur.

»Den internationale Sociallovgivning«.

Af J. Oudegeest.

En aktuel Brochure om Sociallovgivning.

I disse Dage er der udkommen en Brochure paa ca. 100 Sider omhandlede de nye Tendenser paa Sociallov-

givningens Omraade, hvis Forfatter er J. Oudegeest, Sekretær i Fagforenings-Internationalen i Amsterdam. Denne Brochure er hovedsagelig bestemt for en international Læsekreds. Forfatteren fremsætter sit Syn paa, hvordan en Sociallovgivning bør være beskaffen for at være i Overensstemmelse med de af Arbejderklassen efter Krigen opstillede Fordringer. Det er ikke nok, at Regeringernes og Arbejdsgivernes reaktionære Bestræbelser afværges, der maa ogsaa samtidig af yderste Evne arbejdes for en Udvidelse af Sociallovgivningen.

Brochuren behandler paa udførlig Maade endvidere Arbejdernes Organisations- og Forsamlingsret, 8 Timers Arbejdsdagen, Boligforsorgen, Socialforsikringen og Medbestemmelsesretten.

Desuden indeholder Brochuren Beretninger fra 13 Lande om Sociallovgivningen efter Krigen.

Skriftet er udkommen paa fire Sprog, nemlig Tysk, Engelsk, Fransk og Hollandsk. Prisen paa den tyske Udgave er 2,50 danske Kroner eller 1,75 svenske Kroner.

Bestillinger modtages hos Bog- og Papirhandelen »Fremad«, Frederiksborggade 33, København.

Meddelelse fra Kassereren.

I Henhold til Lovens § 18 skal Administrationsbidraget indbetales forud 2 Gange aarligt, hver Gang med Halvdelen, inden Udgangen af hvert Aars April og Oktober Maaned.

Ved nærværende tillader jeg mig at anmode de Organisationer, som endnu ikke har indbetalt ovennævnte Bidrag for 2den Halvdel af Aaret 1924, om inden denne Maanedes Udgang at indsende Beløbet til Undertegnede.

— Det halvaarlige Administrationsbidrag er 30 Øre for heltbetalende og 15 Øre for halvtbetalende Medlemmer.

11. Oktober 1924.

Alfr. Christiansen,
Kasserer.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 16 * KØBENHAVN DEN 18. OKTOBER 1924 * 21 AARGANG

Den norske Landsorganisations Repræsentantskabsmøde.

Repræsentantskabet for den faglige Landsorganisation i Norge traadte umiddelbart efter sin Jubilæumsfest sammen med Sekretariatet til Drøftelse af en Række alvorlige og for Landsorganisationen meget vigtige Spørgsmaal, som paa Grund af de særlige Forhold, der i længere Tid har hersket indenfor den norske Arbejderbevægelse, krævede en Afgørelse. Der forelaa saaledes Spørgsmaal om Forholdet til de politiske Partier, Spørgsmaal om det internationale Samarbejde og Spørgsmaal om Deltagelse i Arbejdskonferencen i Genf m. m.

Spørgsmaalet om Forholdet til de politiske Partier.

Til denne Sag forelaa der fra Sekretariatets Flertal følgende Indstilling:

»Arbejderbevægelsen i Norge har gennem mange Aar haft den Lykke, at Landsorganisationen paa sin Side har samlet alle Fagforbund, og at der kun har været et politisk Arbejderparti. Paa denne Maade opstod der ganske naturligt et meget intimt Samarbejde mellem Landsorganisationen og Det norske Arbejderparti. Helt fra den enkelte Fagforening, de samvirkende Fagforeninger paa hvert Sted og op til Forbundene og Landsorganisationen.

Men de to Bevægelser — den politiske og den faglige — har dog altid været helt selvstændige og uafhængige, og de har respekteret hinandens Selvstændighed og har været helt loyale overfor hinanden.

Naar nu den politiske Arbejderbevægelse er delt i tre stridende Partier, som er i stærk indbyrdes Kamp, saa er det klart, at Landsorganisationen som saadan ikke kan støtte noget enkelt af disse Partier. Den vilde paa denne Maade tage Parti mod de to andre, altsaa mod en Del af sine egne Medlemmer.

Som Forholdet nu ligger i den politiske Arbejderbevægelse her i Landet, bliver det en Pligt for Landsorganisationen ikke at blande sig i Kampen mellem de tre Arbejderpartier.

Landsorganisationen maa da kræve, at de tre Arbejderpartier stiller sig loyale og ikke driver nogen Propaganda, som kan virke oprivende, opløsende og ødelæggende paa Fagorganisationen.

Fremdeles staar den norske Landsorganisation som en Fællesorganisation for alle Arbejdere. Og den lægger afgørende Vægt paa at bevare den som saadan. Hele Fagorganisationens Magt og Indflydelse er afhængig heraf.

Arbejderpartierne maa derfor respektere Fagorganisationens fulde Selvstændighed og Uafhængighed. I denne Forbindelse maa paapeges det ødelæggende i, at vanskelige faglige Situationer udnyttes til partipolitisk Propaganda.

Særlig maa det skarpt paatales, at der oprettes politiske Celler, Aktionsudvalg, Grupper eller lignende indenfor Fagorganisationen i den Hensigt, at vedkommende politiske Parti skal kunne kommandere Fagorganisationen ved bestemte Lejligheder.

Ligeledes maa det protesteres mod, at de politiske Partier udsender Paroler om, hvad Fagorganisationen skal gøre i en bestemt aktuel Situation eller paa anden Maade. Og at de kommanderer sine Medlemmer til blindt at følge saadanne Paroler.

At gøre den fælles Fagorganisation til Tumleplads for den politiske Kamp mellem de tre Arbejderpartier, er fuldstændig uholdbart, aldeles uudholdeligt for alt nyttigt og godt Arbejde i Fagorganisationen, dræbende for Solidariteten og Tilliden mellem de Fagorgani-

serede og lammende for alt fagligt Fremskridt og Kampvæne.

Ud fra denne Opfattelse kræver Repræsentantskabet:

1. At Landsorganisationen maa stille sig udenfor Striden mellem de tre politiske Arbejderpartier som en helt selvstændig og uafhængig Organisation, som skal samle alle Arbejdere.

2. At de politiske Arbejderpartier anerkender Landsorganisationens Selvstændighed.

3. At de ikke ved Fraktioner, Aktionsudvalg, Celler eller Grupper indenfor Fagorganisationen griber forstyrrende ind og optræder i Strid med Organisationens Love, lovlig valgte Organer og fattede Beslutninger.

En saadan Linje anser Repræsentantskabet som absolut nødvendig og som Vilkaar for, at Fagorganisationen igen overhovedet kan gaa frem, faa den fornødne Tillid og Kraft og optage sin store økonomiske og sociale Kamp med Udsigt til Fremgang.

Fagorganisationens Selvstændighed og Uafhængighed udelukker ikke, at Fagorganisationen selv under sin Kamp har sit sociale Program.

Dette vil som før koncentrere sig om de nærmest foreliggende Opgaver. Og disse er foruden selve Lønkampen den videregaende Socialisering af det økonomiske Liv, som ogsaa alle de tre politiske Arbejderpartier anerkender.

Forbundene bør optage til Drøftelse Oprettelse af specielle Udvalg paa Arbejdspladsen, som i første Række har til Opgave at orientere Medlemmerne om den faglige Stilling og til enhver Tid staa i Rapport med Fagorganisationens valgte Organer.»

Denne Indstilling blev vedtaget med 57 Stemmer mod 19.

Spørgsmaalet om den internationale Forbindelse.

Til dette Spørgsmaal forelaa følgende Indstilling fra Sekretariatet:

»Ved den skandinaviske Konference, som under Storkonflikten fandt Sted mellem Landsorganisationerne i Sverige, Danmark og Norge, kom ogsaa de internationale faglige Forhold paa Tale. Den store Kamp, som Landsorganisationen og Forbundene her hjemme maatte føre, gjorde det nødvendigt at

søge økonomisk Støtte hos Broderforbundene i Sverige og Danmark. Og Organisationerne i disse Lande ydede beredvillig store Beløb saavel forbundsmæssig som gennem Landsorganisationerne til Trods for, at vor Landsorganisation ikke staa i nogen fast organisationsmæssig Forbindelse med disse Broderorganisationer. At saadanne Forhold i Længden er uholdbare, vil enhver kunne forstaa. Det viser sig da ogsaa, at der i flere Lande er stærke Bestræbelser oppe i Retning af at søge at forene alle fagligt organiserede Arbejdere i en Internationale. Og for Landsorganisationen i Norge, som allerede i 1922 foreslog en Samling af alle Verdens fagorganiserede Arbejdere, maa det være en naturlig Pligt nu at støtte de Bestræbelser, som ogsaa gøres i andre Lande for en saadan Samling.

Sekretariatet vil derfor foreslaa følgende:

Repræsentantskabet bemyndiger Sekretariatet til at sammenkalde en Konference af Repræsentanter for Landsorganisationerne i Sverige, Danmark, Finland og Norge til Drøftelse af de internationale faglige Forhold med det Maal at søge tilvejebragt en Samling af alle faglige Landsorganisationer i en international Organisation.»

Spørgsmaalet foranledigede en langvarig Debat, som optog baade Formiddags- og Eftermiddagsmødet. I Formiddagsmødet fremsatte Volan et længere motiveret Forslag, som konkluderede med følgende:

»Repræsentantskabet udtaler sin fulde Tilslutning og Støtte til de Bestræbelser, som gøres af R. F. I. og de klassebevidste Arbejdere indenfor Amsterdam-Internationalen med Sigte paa en international faglig Samling paa Grundlag af en Enhedskongres af de faglige Internationaler. I Henhold hertil paalægges det Sekretariatet snarest at indbyde til en skandinavisk faglig Konference med Repræsentanter for de fire Landes Hovedorganisationer. Endvidere sendes Opfordring til Amsterdam-Internationalen og R. F. I. om at sende Repræsentanter til Konferencen.»

Der blev stemt ved Navneopraab, og Sekretariatets Forslag vedtoges med 55 mod 21 Stemmer.

Stillingen til Arbejdsbureauet i Genf.

Fra Sekretariatet forelaa følgende Indstilling:

»Arbejdsbureauet i Genf er sammensat af Repræsentanter for Staten, Arbejdere og Arbejdsgivere. I Henhold til Reglerne for Repræsentanternes Udnævnelse er det Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge, som vælger Arbejderrepræsentanten. Udgifterne bæres af Staten.

Landsorganisationen har hidtil nægtet at vælge nogen Repræsentant, hvorfor Norge er uden nogen Arbejderrepræsentant i Bureauet, medens Staten og Arbejdsgiverforeningen altid har været repræsenteret. Under Behandlingen af specielle Sager vedrørende Sømandene er Sekretariatet dog gaaet med til, at Matros- og Fyrbøderunionen valgte en Repræsentant.

Under den Konference, som under Storkonflikten i Foraaret fandt Sted mellem Repræsentanter for Landsorganisationerne i Sverige, Danmark og Norge, blev det fra de svenske og danske Repræsentanter stærkt fremholdt det uheldige i, at Norge var uden Arbejderrepræsentant. Det forrykkede Repræsentanternes Forhold og bidrog til at skabe Vanskeligheder for de fagorganiserede Arbejdes Repræsentanter i Bureauet.

Som Forholdene nu ligger, finder Sekretariatet, at Landsorganisationen i Lighed med de øvrige skandinaviske Landsorganisationer bør vælge Repræsentanter til Arbejdsbureauets Møder.»

Forslaget vedtoges med 33 Stemmer mod 29. *

Foruden disse meget vigtige Spørgsmaal tog Repræsentantskabet ogsaa Stilling til en Sag vedrørende nogle opstaaede Stridigheder om Adgangen til at benytte Lokalerne i Folkets Hus, hvor disse findes. Der blev vedtaget en Udtalelse, hvori det slaas fast, at naar Landsorganisationen har ydet Laan til Folkets Hus, har Forudsætningen været, at disse Laan skulde komme samtlige fagorganiserede Arbejdere til gode uanset politiske Partier.

Repræsentantskabet bemyndiger endvidere Sekretariatet til, hvis det gøres nødvendigt, efter forudgaaende Konference med Forbundene, at sammen-

kalde den ordinære Kongres paa et tidligere Tidspunkt end den i Loven fastsatte.

Vi hilser de tagne Beslutninger med Tilfredshed, fordi de alle bærer Vidnesbyrd om, at den gode sunde Opfattelse af Arbejderbevægelsen er ved atter at komme til Højborgs i Norge.

Den internationale Arbejder-Oplysningskongres i Oxford.

Den anden internationale Arbejderoplysningskongres afholdtes i Oxford i Dagene den 15.—17. August 1924. Den første afholdtes i Bryssel 1922, hvor der nedsattes en Komité, der havde den Opgave at forberede Dannelsen af International Arbejderoplysnings Organisation.

Komitéen skulde have Samarbejde med den internationale faglige Central i Amsterdam, og dette Samarbejde kom ogsaa i Stand, og I. W. Brown blev Komitéens Sekretær.

Indbydelse til at deltage i Kongressen blev sendt til de faglige Landsorganisationer og Arbejderoplysningsorganisationer og Institutioner i de forskellige Lande.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg vedtog ikke at deltage i Kongressen under Hensyn til, at vi nu har en Landsorganisation, Arbejdernes Oplysningsforbund. Dettets Forretningsudvalg besluttede at sende 3 Repræsentanter og valgte C. V. Bramsnæs, Harald Jensen og Hans Jacobsen. Bramsnæs blev imidlertid paa Grund af sit Arbejde forhindret i at rejse til Kongressen.

Det viste sig, at der omkring i Verden var stor Interesse for Kongressen, idet der mødte ca. 70 Repræsentanter fra 24 forskellige Lande, nemlig Australien, Belgien, Britisk Indien, Britisk Guinea, Tjecoslovakiet, Danmark, De forenede Stater, Frankrig, Irland, Island, Italien, Japan, Kanada, Luxemborg, New Foundland, Palæstina, Polen, Storbritannien, Spanien, Schweiz, Sverige, Sydafrika, Tyskland og Østrig. Endvidere var der Repræsentanter for Ledelserne for den faglige, socialistiske og kooperative Internationale, den so-

cialistiske Ungdomsinternationale, det internationale kvindelige Arbejderforbund og den socialistiske Opdragelses Internationale, der hovedsagelig bestaar af Lærere.

Kongressen afholdtes i den bekendte Arbejderhøjskole »Ruskin College«s Foredragssal, og de Delegerede var indkvarterede paa Skolen.

Paa Kongressen behandledes i Løbet af de tre Dage en lang Række Spørgsmaal, hvoraf vi skal nævne:

Beretning fra den nedsatte Komité; Beretning om Arbejderoplysningens Stilling i de forskellige Lande; Udveksling af Elever og Lærere mellem de forskellige Landes Arbejderhøjskoler; Oprettelse af en international Organisation for Arbejderoplysning; Oprettelse af et internationalt Institut for Arbejderpsykologi; International Arbejderoplysdag; Arbejderoplysningens specielle Karakter og flere andre.

Samtlige Punkter var Genstand for indgaaende Diskussioner, navnlig det sidstnævnte gav Anledning hertil, idet der i Storbritannien bestaar 2 Oplysningsorganisationer, hvoraf den ene arbejder paa et neutralt Grundlag, medens den anden i nogen Grad er kommunistisk farvet.

Kongressen vedtog følgende Resolutioner:

1. Oprettelse af en Arbejderoplysnings-Internationale.

Til Understøttelse af Arbejder-Oplysningsorganisationerne i de forskellige Lande samt i Interesse af en Forenkling af disses Arbejde beslutter Konferencen Oprettelsen af en international Føderation af alle Arbejderorganisationer, som beskæftiger sig med Arbejderoplysnings-Problemet. Konferencen nedsætter til dette Formaal en international Oplysningskomité, som faar til Opgave i Indforstaaelse med Fagforenings-Internationalen at udarbejde et Lovudkast for en international Arbejderoplysnings-Føderation, samt forelægge dette paa en af Komitéen indkaldt konstituerende Conference. Komitéen skal bestaa af 7 Medlemmer og vælges af Konferencen.

Konferencen anmoder Fagforenings-Internationalen, indtil den effektive Oprettelse af Arbejderoplysnings-Inter-

nationalen har fundet Sted, at fortsætte sit Arbejde for Samling af Oplysningsorganisationerne i de forskellige Lande.

Konferencen paalægger den indtil da under Fagforenings-Internationalens Auspiciu arbejdende internationale Arbejderoplysnings-Komité ved Udarbejdelse af Arbejderoplysnings-Internationalens Love at pleje Samraad med den Socialistiske Arbejder-Internationale, den Socialistiske Internationale for Oplysningsarbejdet blandt Børnene og Ungdommen og den Socialistiske Ungdoms-Internationale.

2. International Arbejderoplysningsdag.

Den internationale Arbejderoplysnings-Konference anser det for ønskeligt, at de tilsluttede Organisationer ved Siden af Opfyldelse af de dem paa hvilende almindelige Opgaver hvert Aar foranstalter en Propaganda-Dag for Arbejderoplysningsarbejdet samt paa denne Dag foretage en Indsamling af Midler til Udvidelse af dette Arbejde. Den paalægger derfor den internationale Arbejderoplysnings-Komité at sætte sig i Forbindelse med alle interesserede Organisationer (faglige Landsorganisationer, Brugsforeningscentraler, Oplysningscentraler og andre Institutioner) for at fastsætte en bestemt Dag for Indsamling af Midler til Oprettelse af en international Arbejderoplysningsfond.

Denne Fonds Midler skal bl. a. anvendes til følgende Formaal:

- 1) Indsamling og Sammenstilling af Oplysninger angaaende alle Organisationer, der beskæftiger sig med Arbejderoplysning.
- 2) Udgivelse af et Tidsskrift og andre Beretninger; Oversættelse af Publikationer, som er af Interesse for Arbejderoplysnings-Organisationerne.
- 3) Fremme af Udveksling af Studenter og Lærere mellem de forskellige Lande.
- 4) Fremme af Organiseringen af Sommerskoler.
- 5) Oprettelse af en international Arbejderhøjskole.
- 6) Afholdelse af de Udgifter, som opstaar i Forbindelse med Gennemførelsen af disse Planer.

Konferencen vender sig til alle Instanser, som interesserer sig for Arbejderoplysningssspørgsmaalet, og opfordrer dem til at bidrage det mest mulige til Organiseringen og Gennemførelsen af en saadan Arbejderoplysningsdag.

3. Central for Arbejderpsykologi.

Konferencen betegner det som en Opgave for den Arbejderoplysnings-Internationale, som paatænkes oprettet, i Fællesskab med Fagforenings-Internationale, den socialistiske Arbejder-Internationale og i givet Tilfælde ogsaa med andre internationale Institutioner og Organisationer, som har Forbindelse med Arbejderbevægelsen, at undersøge Spørgsmaalet om Muligheden for Oprettelse af en Central for Studiet af Arbejderpsykologi og Arbejderpædagogik. Til denne Central's Arbejdsomraade skal blandt andet høre:

- a) Udgivelse af videnskabelige Publikationer om Arbejderpsykologi og Arbejderpædagogik.
- b) Udgivelse af Lærebøger og Skolemateriale for Arbejderopdragelse.
- c) Udveksling af Erfaringer indenfor Arbejderoplysningsvæsenet gennem et særligt internationalt Tidsskrift.
- d) Udgivelse af en videnskabelig Korrespondance for Arbejderoplysningssspørgsmaal.

Det paalægges den internationale Oplysningskomité paa den næste internationale Arbejderoplysningskonference at aflægge Beretning om dette Spørgsmaal og om de Foranstaltninger, der er foretagne til dettes Gennemførelse.

Til den internationale Oplysningskomité valgtes følgende: I. W. Bowen, Storbritannien, I. W. Brown, Den internationale faglige Central, C. V. Bramsnæs, Danmark, M. Jauniaux og C. Mertens, Belgien, Spencer Miller, De forenede Stater, og R. Weimann, Tyskland.

Prisbevægelsen i Danmark og andre Lande.

I de tre skandinaviske Lande og Finland er Grundlaget for Beregningen af Pristallene bragt i saa nær Overensstemmelse, som de særlige Forhold i hvert Land muliggør. Beregningen hvi-

ler i alle 4 Lande paa de samlede Udgifter i et Normal-Husholdningsbudget, og Udgangspunktet er Udgiften i 1914.

Nedenfor gives en Sammenstilling af Prisbevægelsen i Danmark, Norge, Sverige og Finland fra Sommeren 1923 til Sommeren 1924, idet Prisstigningen til de forskellige Tidspunkter og for de forskellige Hovedudgiftsposter i Budgettet er angivet i Procent af Udgiften i 1914.

	Prisstigning fra Juli 1914		
	Juli 1924	Jan. 1924	Juli 1923
Danmark	pCt.	pCt.	pCt.
Fødevarer	100	94	88
Klæder, Fodtøj, Vask ...	167	154	139
Bolig	70	60	60
Brændsel og Belysning..	198	188	182
Skatter, Kontingenter o. l.	148	154	154
Andre Udgifter	107	107	106
I alt ..	114	109	104

	Prisstigning fra Juli 1914		
	Juli 1924	Jan. 1924	Juli 1923
Sverige	pCt.	pCt.	pCt.
Føde og Nydelsesmidler	55	62	58
Beklædning	92	92	96
Bolig	78	78	63
Brændsel og Belysning..	82	81	85
Skatter	73	101	111
Øvrige Udgifter	83	87	88
I alt ..	71	76	74

	Prisstigning fra Juli 1914		
	Juni 1924	Decbr. 1923	Juni 1923
Norge	pCt.	pCt.	pCt.
Madvarer	140	126	113
Beklædning	141	129	130
Husleje	76	73	73
Brændsel og Belysning..	174	158	142
Skatter ¹⁾	—	—	—
Øvrige Udgifter	152	146	144
I alt ..	145	134	136

1) Skatter er medtaget ved Beregningen af det samlede Stigningstal.

	Prisstigning fra Juli 1914		
	Juli 1924	Jan. 1924	Juli 1923
Finland	pCt.	pCt.	pCt.
Fødevarer	952	989	902
Beklædning	936	938	965
Husleje	1063	881	874
Brændsel	1363	1406	1401
Skatter	2284	2284	2426
I alt ..	1054	1055	1011

Prisniveauet er i første Halvdel af 1924 steget med godt 2 pCt. i Danmark og 4—5 pCt. i Norge, men er i Sverige faldet med ca. 3 pCt. I sidste Halvdel af 1923 steg Prisniveauet i Danmark ligledes med ca. 2 pCt.; i Sverige var der en mindre Stigning, der dog næsten udelukkende skyldtes Stigningen i Huslejen efter Huslejereguleringens Ophør; i Norge faldt Pristallet lidt fra Sommeren 1923 til Nytaar 1924, hvilket udelukkende skyldtes en Nedgang i Skattebeløbet, idet de andre Poster i Budgettet viste Opgang fra Juni til December 1923.

Naar disse specielle Forhold for Husleje og Skatter henholdsvis i Sverige og Norge lades ude af Betragtning, har Prisbevægelsen indenfor hvert enkelt af de tre Lande været ens igennem hele det sidste Aar: Prisstigning i Danmark og Norge, Prisfald i Sverige.

I Forhold til Priserne i 1914 viser Norge en betydelig stærkere Prisstigning end de to andre skandinaviske Lande, nemlig i Juni 1924: 136 pCt. Stigning fra 1914, medens Danmark paa samme Tidspunkt havde en Stigning paa 114 pCt. og Sverige en Stigning paa 71 pCt. Den største Hovedgruppe i Budgetterne, Fødevarer, er i Norge steget med 140 pCt., i Danmark med 100 pCt. og i Sverige med 55 pCt.

I Finland har Prisniveauet i de senere Aar ligget ret uforandret, ca. 10 Gange saa højt som i 1914.

Medens Pristallene for de tre skandinaviske Lande og Finland paa Grund af det ensartede Beregningsgrundlag tillader en direkte Sammenligning fra Land til Land, kan en Sammenligning af Pristallene i andre Lande kun foretages med Forbehold, idet Grundlaget for Beregningerne varierer noget fra Land til Land. Selv om en direkte Sammenligning af selve Prisniveau-Tallene for de enkelte Lande saaledes kun er mulig med visse Forbehold, vil Tallene paa den anden Side afgive et godt Grundlag for en Vurdering af de i de enkelte Lande indtraadte Forskydninger i Priserne.

Paa Grundlag af de i forskellige udenlandske Tidsskrifter (bl. a. i det af Det internationale Arbejdsbureau i Genf udgivne Maanedsskrift »International Labour Review«) publicerede Beretnin-

ger meddeles nedenfor Oplysninger om Prisstigningen siden 1914 for et almindeligt Husholdningsbudget.

Prisstigningen siden 1914.

	Sidste Opgørelse		Jan. 1924	Juli 1923
	Maaned	pCt.	pCt.	pCt.
Lande i Europa				
England	Juli	70	77	69
Frankrig	Maj	266	245	234
Belgien	Juli	393	380	329
Holland	Marts	79	78	73
Schweitz	Juli	69	68	65
Italien	Juli	412	410	387
Czechoslovakiet ¹⁾	Juni	823	817	821
Østrig ²⁾	Juli	1239	1174	1090
Tyskland	Juli	16	10	—
Finland	Juli	1054	1055	1011
Norge	Juni	145	134	136
Sverige	Juli	71	76	74
Danmark	Juli	114	109	104
Lande udenfor Europa:				
Forenede Stater i Amerika				
Kanada	Marts	70	73	70
Australien	Juli	44	50	45
Australien	Febr.	50	48	48
New-Zealand ...	Febr.	51	50	46
Indien	Juli	56	58	53
Syd-Afrika	Juli	32	33	30

¹⁾ Kun Fødevarer

²⁾ I Tusinder.

Som Helhed har der i Sammenligning med de tidligere Opgørelser kun været forholdsvis smaa Forandringer i Prisforholdene i de forskellige Lande i Løbet af det sidste Aar.

I England og Sverige har der været en mindre Nedgang i Priserne i det sidste halve Aar. I Holland og Schweiz har Prisniveauet været uforandret. I alle disse 4 Lande har Prisstigningen siden 1914 været ca. 70 pCt., og Prisforskydningen i Løbet af hele det sidste Aar har for Budgettet som Helhed været ret uvæsentlig. I Finland og Czekoslovakiet, i hvilke Lande Priserne rundt regnet er 10-doblede siden 1914, har Prisniveauet ligeledes været ret uforandret i det sidste Aar. I Italien steg Prisniveauet i sidste Halvdel af 1923, men har i første Halvdel af 1924 været ufor-

andret. Naar der bortses fra den Indflydelse, Nedgangen i Skatterne har øvet paa det norske Pristal, har Priserne i Danmark og Norge, som allerede nævnt, været stigende gennem hele det sidste Aar. Det samme gælder Frankrig og Belgien, hvor Prisstigningen i Løbet af det sidste Aarstid har udgjort henholdsvis ca. 10 pCt. og ca. 15 pCt. I Østrig er Prisniveauet i det sidste Aar kun steget forholdsvis lidt. Ogsaa i Tyskland og Polen har man efter Stabiliseringen af disse Landes Valuta i den senere Tid haft et ret fast Prisniveau.

I de oversøiske Lande har Priserne ligesom i de nærmest foregaaende Halvaar været næsten uforandrede. Specielt kan det for De forenede Stater i Nordamerika anføres, at Pristallet nu i mere end 2 Aar har ligget meget nær ved 170.

Loven om Den faste Voldgiftsret.

Nedsættelse af et Udvalg til Gennemsyn af Loven.

Ved Skrivelse af 22. September d. A. har Socialministeriet anmodet De samvirkende Fagforbund i Danmark om at udpege 5 Medlemmer til at indtræde i et Udvalg angaaende Gennemgang af Loven om Den faste Voldgiftsret og eventuelt foreslaa Forandringer i samme.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har valgt følgende 5 Medlemmer til at indtræde i Udvalget:

Formanden *Carl F. Madsen*,
Næstformanden *Vilh. Nygaard*,
Formand for Dansk Arbejdsmandsforbund *M. C. Lyngsie*,
Formand for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund *J. A. Hansen* og
Formand for Snedkerforbundet i Danmark *Martin Petersen*.

Til Suppleanter:

Formand for Dansk Skræderforbund *Vill. P. Arup*,
Formand for Træindustriarbejderforbundet i Danmark *V. S. Petersen* og
Formand for Tobaksarbejderforbundet i Danmark *Chr. Jensen*.

Dansk Arbejdsgiverforening har valgt: Næstformanden, Ingeniør *Ejner Jørgensen*,
Kontorchef *Hjalmar W. Elmqvist*,
Ingeniør *Otto Meyer*,
Oldermand *Claus J. Olsen* og
Folketingsmand, Baron *Reedtz-Thott*.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejds mænd hos Murer mestre i Birkerød.

Arbejds mændene og Murer mestrene i Birkerød var enedes om en lokal Overenskomst, men efter at Forligsmandsforlaget var vedtaget, nægtede Arbejdsgiverforeningen at sanktionere Overenskomsten. Herimod protesterede Arbejdsmandsforbundet under Paaberaabelse af, at dette var i Strid med Forligsmandsforlaget.

Ved en Forhandling i Arbejdsgiverforeningen enedes man om, at Sagen paany blev Genstand for lokal Forhandling under Tilstedeværelse af Repræsentanter for Centralforeningen af Murer mestre i Østifterne og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Denne Forhandling har nu fundet Sted og har ført til et tilfredsstillende Resultat.

Arbejds mænd hos Tømrer mestre i Provinserne.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 23. September mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund, Arbejdsgiverforeningen, Centralforeningen af Tømrer mestre i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund forhandlede paa Foranledning af Arbejdsgiverforeningen for om muligt at faa oprettet en Overenskomst mellem Centralforeningen af Tømrer mestre i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund angaaende Vandbygningsarbejde og lign. Mødet endte uden Resultat, idet det viste sig umuligt at opnaa Enighed om Lønsatserne.

Havnearbejdere i Svendborg.

Mellem Svendborg Importørforening og Dansk Arbejdsmandsforbunds Svend-

borg-Afdeling er opstaaet forskellige Uoverensstemmelser.

Sagen behandlede paa et Fællesmøde den 13. September.

Ifølge Overenskomsten skal der ved Losning af Sækkegods fra Sejler, naar Skibet selv besørger det indenbords Arbejde, antages 3 Mand i Land, nu forlanger Arbejdsgiverne, at den ene af disse sættes ombord. Dette har Havnearbejderne modsat sig ved Losning af M/S »Anna« og »Peder«.

Endvidere klagede Arbejdsgiverne over en uvarslet Arbejdsstandsning ved S/S »Mangan«. Det oplystes, at Standsningen paa Foranledning af Dansk Arbejdsmandsforbund ophørte efter 1½ Times Forløb.

Mødet endte uden Resultat, og Arbejdsgiverforeningen har senere indbragt Klage for Den faste Voldgiftsret.

Kvinderne paa Dampvaskeriet »Thor«.

I Overenskomsten mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Dampvaskeriet »Thor« findes en Bestemmelse om, at Arbejdskerne ved Ulykkestilfælde, der indtræffer under Udførelsen af Arbejdet, er forsikrede de første 13 Uger med 4 Kr. om Dagen og derefter i Henhold til Ulykkesforsikringslovens Bestemmelser.

En Morgen, inden Arbejdstidens Paa-begyndelse, faldt en Arbejderske i Gaarden og brækkede det ene Ben, hvorefter hun var uarbejdsdygtig i 11 Uger og havde da formentlig Krav paa et Beløb af 264 Kr.

Fabrikken nægtede imidlertid at have Pligt til at betale, men havde dog udbetalt den paagældende Arbejderske 80 Kr.

Den 24. September afholdtes et Fællesmøde om denne Sag, og dette endte med, at der blev indgaaet følgende Forlig:

Der udbetales den tilskadekomne Arbejderske til fuld Afgørelse et Beløb paa Kr. 172,00, heri indbefattet det allerede udbetalte Forskud af Kr. 80,00.

Snedkere paa Helsingør Skibsværft.

I Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Snedkerne paa Helsingør Skibsværft fra Mandag den

22. September havde iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning, afholdtes den 25. September et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Snedkerforbundet.

Ved Mødet oplystes det, at Aarsagen til Arbejdsstandsningen var den, at Værftsledelsen havde afskediget to Snedkere af Grunde, som de øvrige Snedkere betragtede som en Hævnakt fra Værftets Side, fordi samtlige Snedkere Lørdag den 20. havde afholdt Nøddetur. Efter at Værftets Repræsentanter havde erklæret, at de to Afskedigelser ikke havde nogen Forbindelse med den afholdte Nøddetur, og er villige til at genantage de to afskedigede Snedkere, saasnt der maatte blive Brug for dem, blev Arbejdet genoptaget Fredag den 26. September.

Arbejdsgiverne har indbragt Spørgsmaalet om Erstatning for den uvarslede Arbejdsstandsning for Den faste Voldgiftsret.

Udlandet.

Otte-Timersdagens Fremskridt i Amerikas forenede Stater.

Det ser ud, som om Arbejdsgiverne i De forenede Stater mere og mere bliver tilbøjelige til at indføre Ottetimersdagen. Navnlig i Jern- og Staalindustrien bliver 12-Timersdriften langsomt afskaffet. Tidsskriftet »Industrial and Labour Information« beretter, at i Begyndelsen af 1924 arbejdede ikke mere end 2 pCt. af Personalet over 10 Timer daglig i Bethlehem-Staalselskab. Omforandring af Anlæg til Brug ved Tilpasning til den forkortede Arbejdstid gør hurtige Fremskridt. I Omegnen af Chikago har De forenede Staters Staal-Sammenslutning afskaffet 12-Timersdrift. I Distriktet Pittsburg, i Buffalo, senere i Ohio og Kentucky, bliver 12-Timersdriften ligeledes afskaffet, i 80 pCt. af Virksomhederne er 8-Timersdagen indført.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 17 * KØBENHAVN DEN 25. OKTOBER 1924 * 21 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsstandsning hos de hellige Murermestre i Esbjerg.

Fra Arbejdernes Fællesorganisation i Esbjerg modtog vort Forretningsudvalg under 1. September Meddelelse om, at »Kristeligt dansk Fællesforbund« i Esbjerg med en Stab af 28 Murersvende fordelt hos 5 Murermestre gjorde alt, hvad de kunde for at nedbryde de af vore Organisationer erhvervede Goder, baade hvad Løn og Arbejdstiden angaar, og De samvirkende Fagforbund opfordredes til at foretage saadanne Modtræk mod de vedkommende Mestre og Svende, som kunde tvinge disse til at respektere de i Fagene gældende Løn- og Arbejdsvilkaar. Uagtet Murerforbundet ikke er tilsluttet De samvirkende Fagforbund, opnaaedes der dog let Enighed om, at der maatte gøres noget effektivt for at komme det kristelige Uvæsen til Livs saa eftertrykkelig, at der kunde blive sat en Stopper for Smudskonkurrencen. Der blev derefter sammenkaldt til et Møde den 24. September for Repræsentanter for følgende Forbund: Dansk Arbejdsmandsforbund, Elektrikerforbundet, Malerforbundet, Murerforbundet, Smede- og Maskinarbejderforbundet, Snedkerforbundet, Træindustriarbejderforbundet, Tømrerforbundet, Blikkenslagerforbundet og for Arbejdernes Fællesorganisation i Esbjerg samt Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund.

Paa dette Møde blev der fra alle Sider udtalt Sympati overfor Tanken om at optræde i Fællesskab overfor de »hellige« Murermestre i Esbjerg, men Forbundenes Repræsentanter forbeholdt sig Adgang til at forelægge Sagen til Godkendelse af deres kompetente Forsamlinger. Den 15. Oktober samledes Repræsentanterne for de ovenfor nævnte Organisationer atter til Møde. Det oplystes, at alle de interesserede Forbund

havde sluttet sig til Tanken om at iværksætte en fælles Aktion mod de ovenfor nævnte Murermestre. De samvirkende Fagforbund meddelte derefter den 17. Oktober Arbejdsgiverforeningen, paa de tilsluttede Organisationers Vegne, at der vilde blive forelagt en kompetent Forsamling Forslag om Arbejdsstandsning for alt Arbejde, af hvad Art nævnes kan, overfor de nævnte Mestre i Esbjerg. Naar Skrivelsen blev sendt til Arbejdsgiverforeningen, var det ikke fordi, de paagældende Esbjerg-Mestre staa tilsluttet denne Organisation, men fordi ogsaa Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen kan blive ramt af en saadan Arbejdsstandsning; thi selvfølgelig maa denne være af en saadan Art, at intet Medlem af De samvirkende Fagforbund eller andre Organisationer, som har sluttet sig til Arbejdsstandsningen, maa udføre noget som helst Arbejde, der direkte eller indirekte kan komme de paagældende Mestre eller deres Byggeføretagender til Gode.

Tilsvarende Varsler er fremsendt fra de Forbund, som ikke er tilsluttet De samvirkende Fagforbund.

Det næste Varsel blev fremsendt den 24. Oktober, og Arbejdsstandsningen vil derefter blive iværksat i hele sit Omfang fra og med Fredag den 31. Oktober, for saa vidt der ikke inden den Tid er opnaaet et for Murerforbundet tilfredsstillende Resultat.

De vedkommende Murermestre i Esbjerg er blevet gjort bekendt med den tagne Beslutning, og fra Murerforbundet er der endvidere fremsat Tilbud om Forhandling for at gøre Forsøg paa at komme til en Ordning og derved undgaa den paatænkte Udvidelse af Konflikten. Vi maa nu iøvrigt afvente Begivenhedernes Gang.

Vi gengiver nedenstaaende Skrivelsen til Arbejdsgiverforeningen, hvori der fremsættes 1ste Varsel i Anledning af den vedtagne Fællesaktion mod »Kristelig dansk Fællesforbund«s Medlemmer i Esbjerg:

Forretningsudvalget for
Dansk Arbejdsgiverforening.

Som det formentlig vil være det ærede Forretningsudvalg bekendt, har der i længere Tid bestaaet en Strid mellem Murerforbundet og nogle Murermestre i Esbjerg. De vedkommende Murermestre er, saa vidt os bekendt, Medlemmer af »Kristelig dansk Fællesforbund«, men ikke af Dansk Arbejdsgiverforening. Navnene paa disse Mestre er følgende: Kr. Jensen, Tranholm, Johansen & Hansen og Scheuer.

Striden er opstaaet, fordi de omhandlede Murermestre nægter at indgaa paa overenskomstnæssige Løn- og Arbejdsvilkaar samt nægter at beskæftige Medlemmer af Murerforbundet. Arbejdet udføres nu ved Hjælp af uorganiserede Murersvende og under langt ringere Forhold end de, der ydes Murersvende hos Byens øvrige Murermestre, baade hvad Løn og Arbejdstiden angaar. Dette Forhold har ganske naturligt medført en forstaaelig Harme hos Byens øvrige Arbejdere, og denne har nu givet sig Udslag i Kravet om, at Arbejderne i Fællesskab skal gaa til Kamp mod de vedkommende Murermestre. Sagen er derefter blevet overdraget til De samvirkende Fagforbund, og ved Forhandlingerne med Repræsentanter for en Række Fagforbund, baade de, der er tilsluttet De samvirkende Fagforbund, og de, der ikke er tilsluttet, er der tilvejebragt Enighed om i den foreliggende Sag at optræde i Fællesskab for derved at fremtvinge ordnede Løn- og Arbejdsvilkaar hos de vedkommende Murermestre.

Da en Arbejdsstandsning, naar den skal gøres effektiv, ogsaa kan komme til at berøre Medlemmer af den ærede Arbejdsgiverforening, tillader vi os hermed i Henhold til Septemberforligets Punkt 2 og Forliget i Sag Nr. 108 ved Den faste Voldgiftsret at meddele, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om Arbejdsstandsning for alt Arbejde, af hvad Art nævnes

kan, hos og overfor de ovenfor nævnte Murermestre i Esbjerg og saaledes, at intet Medlem af Organisationer, som er tilsluttet De samvirkende Fagforbund, maa udføre noget som helst Arbejde, som direkte eller indirekte kan komme de vedkommende Murermestre eller deres Byggeforetagender til Gode.

P. F. V.

sign. Carl F. Madsen.

sign. / Alfr. Christiansen.

Arbejds mænd ved Havneanlæg i Kalundborg.

Entreprenør Melchior, Nyborg, har overtaget et Stykke Arbejde ved det nye Havneanlæg i Kalundborg. Arbejds mændenes Fagforening har stillet Krav om et Vandbygningstillæg, og da det ikke ved lokal Forhandling lykkedes at opnaa Enighed, varslede Dansk Arbejdsmandsforbund Strejke overfor Hr. Melchior.

Dansk Arbejdsgiverforening protesterede mod Strejkevarslets Lovlighed, og i den Anledning afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 27. September. Dette Møde førte heller ikke til en Løsning af Sagen.

Arbejdsgiverforeningens Protest mod Strejkevarslets Lovlighed er senere indbragt for Den faste Voldgiftsret, og Strejkens Iværksættelse er udsat, til Rettens Kendelse foreligger.

Strejke hos Murermestre i Provinsen.

Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 790 fastslaar Dansk Arbejdsmandsforbunds Ret til at søge en Akkordprisliste for Kloakarbejde gennemført med Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne, eventuelt ved Arbejdsstandsning.

Dansk Arbejdsmandsforbund varslede derefter Strejke for sine Medlemmer hos Centralforeningen af Murermestre, der er beskæftigede ved Kloakarbejde, fra Onsdag den 24. September ved normal Arbejdstids Ophør. I den Anledning afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 23. September. Det lykkedes ikke at opnaa Enighed paa Mødet, men man aftalte at fortsætte Forhandlingerne Mandag den 29. September og at udsætte den varslede Strejke en Uge.

91 Mødet mellem Parterne den 29. September forløb imidlertid ogsaa uden Resultat, og Strejken er derefter iværksat fra 1. Oktober.

Bogbinderne hos Ad. Holst, Aalborg.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsen og Bogbinderforbundet i Danmark behandlede en Klage fra Bogbinderforbundet over, at Firmaet Adolph Holst i Aalborg ikke overholder Fagets Overenskomstbestemmelser angaaende Elevkontrakter, ligesom der klages over, at Firmaet har fradraget en Svend Kr. 28,85 med den Motivering, at et Parti Bøger, som Svenden havde afleveret og faaet betalt med Timeløn, skulde afregnes som Akkordarbejde og det efter en Pris, som ikke var godkendt af Organisationerne. Paa Fællesmødet opnaaedes ikke Enighed, hvorfor Bogbinderforbundet forbeholdt sig at indbringe Sagen angaaende Elevkontrakterne for Den faste Voldgiftsret, medens Spørgsmaalet angaaende det fra Svenden fradragne Beløb henvises til Behandling ved Fagets Voldgiftsret.

Bogbinderne hos E. Sørensen, København.

I Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over, at Bogbinderforbundet i flere Tilfælde havde rejst kollektive Lønkrav afholdtes et Fællesmøde den 8. Oktober.

Fællesmødet endte med, at man enedes om følgende:

Bogbinderforbundet erkender, at det hos Firmaet E. Sørensen stillede kollektive Lønkrav er i Strid med den bestaaende Overenskomst, og vil medvirke til at forhindre en Gentagelse heraf overfor andre Firmaer.

Efter Afgivelse af denne Erklæring frafalder Bogbinderlauget retslig Forfølgelse af den rejste Klage og udtaler sin Villighed til at forhandle med Fagforeningen om Berettigelsen af de hos Firmaet E. Sørensen rejste Krav. De to Arbejdere, der har ophørt med Arbejdet, genantages, og de faldne Opsigelser tages tilbage.

Skulde der imod Forventning paany blive rejst ulovlige kollektive Krav overfor dette eller andre Medlemmer,

forbeholder Arbejdsgiverforeningen sig dog under en eventuel ny Retssag at inddrage ogsaa det her nævnte Tilfælde.

Formere og Gørtlere hos Th. B. Thrige og A/S Grønnings Metalvarefabrik, Odense.

Efter resultatløse Forhandlinger mellem Dansk Former- og Støberiarbejderforbund, Dansk Gørtler- og Metalarbejderforbund og Firmaerne Th. B. Thrige og A/S Grønnings Metalvarefabrik i Odense varslede de 2 Forbund Strejke overfor de nævnte to Firmaer fra Tirsdag den 30. September.

Arbejdsgiverforeningen protesterede mod Strejkevarslets Lovlighed. I den Anledning afholdtes den 27. September et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og de to Forbund.

Man enedes her om, at Firmaerne forhøjede Lønnen for de paagældende Arbejdere, hvorefter Forbundene tog Strejkevarslerne tilbage.

Snedkerne hos Firmaet N. Charles, Ringkøbing.

Den 4. Oktober klagede Arbejdsgiverforeningen over, at 8 Snedkersvende hos Snedkermester N. Charles i Ringkøbing den 17. og 18. September havde ophørt med Arbejdet, efter at der var stillet et kollektivt Krav om en Forhøjelse af Timelønnen, der var Kr. 1,28, og dette var blevet nægtet.

Den 9. Oktober afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen herom, men det lykkedes ikke at faa Sagen bragt i Orden, hvorefter Arbejdsgiverne indbragte Klage for Den faste Voldgiftsret (Sag Nr. 801).

Den internationale faglige Central.

Loven.

Nedenstaaende gengiver vi Loven for Den internationale faglige Central, saaledes som den er vedtaget paa den 3. ordinære Fagforeningskongres i Wien 1924.

I. Medlemskab.

1. Den internationale faglige Central bestaar af de forskellige Landes faglige Landscentraler, som i deres Love anerkender den internationale faglige Central's Taktik og Maal.

2. Der kan kun optages en Landscentral for hvert Land.

3. Der indrømmes ethvert Land Selvstændighed indenfor Fagbevægelsen.

II. Sædet.

4. Den internationale faglige Central har sit Sæde i Amsterdam.

III. Maal.

5. Den internationale faglige Central har til Formaal:

a) at hidføre Enighed mellem den internationale Arbejderklasse ved at styrke den internationale Forbindelse mellem Fagorganisationerne i alle Lande;

b) at støtte de internationale Fagsekretariater, der staar paa den internationale faglige Central's Grundlag;

c) at støtte Fagbevægelsens Interesser og Bestræbelser paa det nationale og internationale Grundlag;

d) at gennemføre Aktioner, der har fælles faglig Interesse;

e) at udvikle den internationale sociale Lovgivning;

f) at støtte Bestræbelserne for Arbejderoplysning;

g) at forhindre Krigen og at bekæmpe Reaktionen.

IV. Midler til Opnaaelse af disse Maal.

6. a) Et intimt Samarbejde med de tilsluttede Landscentraler og de internationale Fagsekretariater.

b) Samarbejde med andre Organisationer i saa vid Udstrækning, som dette skønnes at være i Fagbevægelsens Interesse.

c) Støtte til den faglige Agitation i de tilsluttede Lande efter den paagældende Landscentral's Anmodning.

d) Støtte til faglig Agitation i de Lande, der endnu ikke er tilsluttede.

e) Mægling i Stridigheder indenfor Fagbevægelsen.

f) Udarbejdelse af Statistik.

g) Samling af Materiale omhandlende Fagbevægelsen og den sociale Lovgivning.

h) Udgivelse af et Tidsskrift og andre Meddelelser, som er af Betydning for Fagbevægelsen.

i) Beskyttelse af Arbejderinteresser ved Ind- og Udvandring.

k) Fremme af Voldgiftstanken og Afrustning.

V. Ledelsen.

7. Ledelsen bestaar af Bestyrelsen og Repræsentantskabet, der er forpligtet til at handle i Overensstemmelse med Beslutningerne paa Den internationale faglige Central's Kongresser.

8. A) Bestyrelsen.

Bestyrelsen bestaar af en Formand, 3 Viceformænd og 3 Sekretærer.

For hvert Bestyrelsesmedlem skal der være en stemmeberettiget Suppleant, som skal være Landsmand til det for det respektive Land eller for det af respektive Landsgruppe valgte Repræsentantskabsmedlem. Denne Suppleant skal overvære Bestyrelsesmøderne, saafremt det omtalte Bestyrelsesmedlem er forhindret. Indtræder det Tilfælde, at heller ikke vedkommende Repræsentant kan overvære Mødet, saa skal hans Suppleant i Repræsentantskabet overvære Mødet i Stedet for Bestyrelsesmedlemmet.

9. B) Repræsentantskabet.

Repræsentantskabet sammensættes af:

a) Medlemmer af Bestyrelsen og

b) af en en Repræsentant for hver af de nedennævnte Landsgrupper:

1. Storbritannien, Irland.
2. Frankrig.
3. Belgien, Holland, Luxembourg.
4. Italien.
5. Spanien, Portugal.
6. Østrig, Schweiz.
7. Tyskland.
8. Tjekslovakiet og Jugoslavien.
9. De skandinaviske Lande.
10. Ungarn, Bulgarien, Rumænien og andre Balkanlande.
11. Polen, Letland, Litauen og Estland.
12. Rusland.
13. Kanada og De forenede Stater.
14. Latinsk Amerika.
15. Afrika.
16. Asien.
17. Australien.

For Landsgrupperne 12—17's Vedkommende bliver der, indtil den anden Beslutning er taget, ikke valgt noget Medlem ind i Repræsentantskabet.

Sammensætningen af Landsgrupperne bliver ordnet paa hver ordinær Kongres.

c) Af 3 Repræsentanter for de internationale Fagsekretariater.

10. Der skal udnævnes en Suppleant for hvert Repræsentantskabsmedlem.

I Fald en Organisations Forbindelse med D. I. F. C. ophæves, glider en saadan Organisations Bestyrelses- eller Repræsentantskabsmedlem automatisk ud.

11. Revisionskommissionen.

Kongressen vælger en Revisionskommission (3) til regelmæssig at undersøge D. I. F. C.s Bøger og Bilag. Medlemmerne af Revisionskommissionen, der ikke maa tilhøre Repræsentantskabet, skal tilhøre Organisationer, der er tilsluttet D. I. F. C. paa den Tid, da Revisionen foregaar.

12. C) *Kongres.*

Kongressen sammensættes af Repræsentantskabet og af Repræsentanter for de tilsluttede faglige Landscentraler.

13. Alle Landscentralers Repræsentanter maa bo i det Land, som de repræsenterer, og være fagligt organiserede der.

14. Enhver Landscentral, som repræsenteres paa Kongressen, har mindst 1 Stemme, ved et Medlemsantal paa fulde 100.000 2 Stemmer, ved fulde 150.000 3 Stemmer og ved fulde 200.000 4 Stemmer. Derudover indtil 1 Mill. 1 Stemme for hver fulde 200.000 Medlemmer; udover 1 Mill. indtil 5 Mill. Medlemmer 1 Stemme for hver fulde 500.000, og udover 5 Mill. 1 Stemme for hver fulde Million. Der regnes ikke med Brøkdele.

Som Grundlag for Beregningen af Medlemstallet benyttes det i det forløbne Aar indbetalte Medlemsbidrag.

15. Afstemningen paa Kongressen foregaar ved Haandsoprækning. Der som $\frac{1}{4}$ af de paa Kongressen repræsenterende Stemmer stiller Forslag derom, maa der stemmes ved Navneopraab.

VI. Møder.

16. A) *Bestyrelsen.*

Bestyrelsen holder Møde mindst 6 Gange om Aaret. Der skal føres en Protokol over Mødet. Der skal tilsendes Repræsentantskabets Medlemmer og Landscentralerne et Udtog af Forhandlingsprotokollen.

17. B) *Repræsentantskabet.*

Der afholdes Møde 2 Gange om Aaret, dog har Bestyrelsen Ret til at indkalde til et ekstraordinært Møde. Hvis $\frac{1}{3}$ af Repræsentantskabets Medlemmer forlanger det, skal der ligeledes indkaldes til et Møde.

Indbydelse og Dagsorden for de ordinære Møder maa tilsendes Medlemmerne mindst 1 Maaned forud. Der skal føres en Protokol over Møderne. Udtog af Forhandlingsprotokollen skal tilsendes Repræsentantskabets Medlemmer og Landscentralerne.

18. Bestyrelsens og Repræsentantskabets Medlemmer erholder Rejseomkostninger og Diæter for Møder af D. I. F. C.s Kasse.

19. C) *Kongres.*

D. I. F. C.s ordinære Kongres finder Sted hver 3. Aar. Der kan indkaldes til ekstraordinær Kongres naar som helst.

20. Repræsentantskabet bestemmer Tiden for Kongressens Afholdelse og ligeledes Stedet, hvis dette ikke er fastslaaet paa den foregaaende Kongres.

21. Den provisoriske Dagsorden med Angivelse af Tid og Sted for den ordinære Kongres skal tilsendes de tilsluttede Landscentraler og de internationale Fagsekretariater mindst 6 Maaneder forud for en Kongres's Afholdelse. Bestyrelsen bestemmer den endelige Dagsorden.

Den endelige Dagsorden tilligemed Beretninger skal tilsendes Landscentralerne og Fagsekretariatene mindst 1 Maaned i Forvejen.

22. Forslag kan kun stilles af de tilsluttede Landscentraler og af de internationale Fagsekretariaters Konference.

23. Landscentralerne skal selv bære Omkostningerne for de Delegerede.

VII. Opgaver.

24. A) *Bestyrelsen.*

Bestyrelsen træffer Beslutning i alle Anliggender, saafremt det ikke udtrykkeligt er forbeholdt Repræsentantskabet eller Kongressen at tage Beslutning. Bestyrelsen kan dog tage Beslutning i ethvert Anliggende i særlig paatrængende Tilfælde.

25. B) *Repræsentantskabet.*

Der paahviler Repræsentantskabet følgende Opgaver:

a) Overvejelse af Bestyrelsens Virksomhed.

b) Overvejelse af Aktionsprogrammet for det kommende Halvaar.

c) Modtagelse af Aarsregnskabet og Modtagelse af Beretningen fra den paa Kongressen valgte Revisionskomité.

d) Vedtagelse af Finansplanen for det kommende Aar.

e) Vedtagelse af Beslutninger om Landscentralers Optagelse og Udelukkelse.

f) Afholdelse af Kongresser.

g) Fastsættelse af Kongressernes Forretningsorden.

h) Fastsættelse af Løn for Sekretærene og Godtgørelse til de øvrige Bestyrelsesmedlemmer.

i) Suspendering af Bestyrelsesmedlemmer paa Grund af grov Krænkelser af Pligter, med Forbehold af endelig Afgørelse paa Kongressen.

k) Foreløbig Supplering af Bestyrelsen ved Bestyrelsesmedlemmers Udtreden.

l) Afgørelse af Klager over Bestyrelsens eller dens Medlemmers Holdning og Virksomhed.

26. I særlige Tilfælde kan der foretages Afstemning pr. Brev.

27. C) *Kongres.*

Kongressen har den afgørende Myndighed i alle Spørgsmaal.

Til Kongressens Opgaver hører især:

a) Overvejelse af Bestyrelsens og Repræsentantskabets Virksomhed.

b) Fastsættelse af Aktionsprogrammet.

c) Afgørelse af Klager over Landscentralers Optagelse eller Udelukkelse.

d) Fastsættelse af Bidrag.

e) Lovændringer.

f) Valg af Repræsentantskabets og Bestyrelsens Medlemmer samt Sekretærene.

g) Valg af Revisionskommissionens 3 Medlemmer.

h) Bestemmelse af Stedet for den næste Kongres's Afholdelse.

28. *Revisionskommissionen.*

Revisionskommissionen skal foretage en regelmæssig Revision af D. I. F. C.s Bøger og Bilag ved Regnskabsaarets Afslutning. Kommissionen skal forelægge en Beretning for Repræsentantskabet over Resultatet af denne Revision. Re-

præsentantskabet skal tilstille Landscentralerne disse Beretninger.

VIII. Bidrag.

29. Det aarlige Bidrag andrager 12 hollandske Gylden for 1000 Medlemmer. Beregning af Bidragene sker paa Grundlag af Medlemsantallet ved Aarets Begyndelse. Bidragene skal erlægges i kvartaarlige Rater.

IX. Udtrædelse og Udelukkelse.

30. En frivillig Udtrædelse kan kun ske ved Slutningen af Kalenderaaret efter 6 Maaneders forudgaaende Opsigelse.

Landscentralerne kan udelukkes:

a) Hvis de trods gentagne Paamindeiser ikke har betalt deres Bidrag, inden den dem ydede Frist er udløben.

b) Hvis de gør sig skyldige i grov Krænkelser af D. I. F. C.s Love og Retningslinier.

X. Særlige Bestemmelser.

31. Sekretærene saa vel som de øvrige Bestyrelsesmedlemmer, der vælges paa den ordinære Kongres hvert 3die Aar, bliver i Funktion indtil den næste ordinære Kongres. Enhver tilsluttet Landscentral har Ret til at foreslaa Kandidater.

Bestyrelsesmedlemmer vælges paa Kongressen ved Stemmesedler. Den Kandidat, der faar Flertallet af de afgivne Stemmer, betragtes som valgt. Hvis der ikke er nogen af Kandidaterne, der faar absolut Flertal ved den første Afstemning, skal en anden Afstemning finde Sted mellem de 3 Kandidater, som har det højeste Stemmeantal. Hvis der endnu ikke er nogen Kandidat, der erholder absolut Flertal, finder en 3. Afstemning Sted mellem de 2 Kandidater, som ved den 2den Afstemning havde det højeste Stemmeantal.

Repræsentanterne for Landsgrupperne og deres Suppleanter bliver valgt paa Kongressen efter Forslag fra Landsgrupperne. Repræsentanterne for de internationale Fagsekretariater og deres Suppleanter vælges paa Kongressen paa Forslag af den Konference, der inden Kongressen finder Sted mellem Bestyrelsen for D. I. F. C. og de internationale Fagsekretariater.

Tyskland.

Genoptagelse af Fagforeningernes Understøttelsesvirksomhed.

De tyske Fagforeninger, som paa Grund af Valutavanskelighederne var tvungne til forbigaende at sætte Understøttelsesbestemmelserne ud af Kraft, begynder nu efterhaanden atter at genindføre disse Understøttelser. Da det lykkedes at stabilisere den tyske Valuta, maatte Fagforeningerne selvsagt først sørge for at samle nye Kassebeholdninger for Førelse af Lønkampe, for derefter langsomt at gaa over til at genindføre Rejse-, Syge-, Arbejdsløsheds- og andre Understøttelser. At Fagforeningerne maatte gaa frem med den største Forsigtighed, paabød allerede den voldsomme økonomiske Krise og de forventede Kampe mellem Kapital og Arbejde. Ifølge en Melding i »Bekleidungsarbeiter« vil Beklædningsarbejderforbundet fra 1. November genindføre Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelsen, angaaende de øvrige Understøttelser skal Hovedbestyrelsen tage Beslutning i sit næste Møde. Endvidere vedtog fornylig Skomagerforbundets Kongres at genindføre Syge- og Arbejdsløshedsunderstøttelsen. Lignende Beslutninger er ogsaa tagne i de andre Forbund. Disse Kendsgerninger er et glædeligt Tegn paa den tyske Fagbevægelses Genrejsning. (I. F. C.)

Italien.

De fascistiske Fagforeningsmetoders Bankerot.

Den bekendte italienske Nationaløkonom Richard Bachi, en af de bedste Kendere af det økonomiske Liv i Italien, skriver om den fascistiske Fagbevægelses Stilling bl. a. følgende:

»Fascismen følger det urimelige Program indenfor samme Forbund at sammenfatte baade Arbejdsgivere og Arbejdere, for gennem et saadant Fællesskab og gennem Anvendelse af Tvangsmidler at forhindre Strejker. Dette Forsøg paa Oprettelse af fælles Organisationer kan allerede nu effektivt bestrægtes som strandet.

Dermed er Øksen lagt ved Roden af den fascistiske Fagbevægelse; thi hvis Fascisterne ikke kan holde dette Princip vedlige, giver de dem selv til Pris. At et saadant Tilbageslag en Gang maatte

indtræffe, var at forudse. Thi selv den mest begejstrede fascistiske Arbejder maatte efterhaanden indse, at den fascistiske Arbejdsgiver udbyttede ham paa samme Maade som den ikke fascistiske Arbejder, rent bortset fra, at de talrige klassebevidste Arbejdere, som under Tvang havde indmeldt sig i de fascistiske Fagforeninger, kun ventede paa det Øjeblik, hvor de atter kunde forfølge deres gamle Principper. Trods alle Forsikringer om Genoprettelse og Befæstelse af Fascisternes gamle Stilling er dette Øjeblik efter alt at dømme nu kommet.

Det er derfor sikkert ingen Tilfældighed, naar netop i den sidste Tid de regulære Fagforeninger giver Udtryk for deres Beslutsomhed til at optage Kampen for den fagorganisatoriske Frihed. Den italienske Landsorganisation, den italienske Arbejderkonføderation, Arbejder-Unionen og Bank- og Handelsmedhjælpernes Organisation har nu nedsat en Fælleskomité, som skal indlede en øjeblikkelig og energisk Agitation for en sluttet og enig Optræden af den samlede Fagbevægelse. Uden at hengive sig til Illusioner er man i Fagforeningskredse af den Opfattelse, at det Øjeblik nu er kommet, hvor man baade i den faglige og politiske Bevægelse atter kan optage den gamle Virksomhed.« (I. F. C.)

Udlandet.

Arbejdsløn.

Minimalløn for engelske Landarbejdere.

Man har i England siden 1909 haft offentlig fastsat Minimalløn for daarlige lønnede, industrielle Fag; og en Periode under Krigen har man desuden i Forbindelse med Tilskud til Kornproduktionen haft Minimalløn for Landarbejdere.

Ved en Lov af 7. August 1924 indførtes paany Minimalløn for Landarbejdere. Den fastsættes af Komitéer for de enkelte Amter eller i visse Tilfælde af et Raad for hele England og Wales. Lønnen skal sættes saaledes, at den saa vidt muligt sikrer arbejdsføre Mænd tilstrækkeligt til at holde deres Arbejdskraft vedlige (»adequate to promote efficiency«), og til at sikre en Mand det til hans og hans Families Ophold nød-

vendige i Overensstemmelse med en rimelig Levefod («a reasonable standard of comfort»).

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 795.

Tekstilarbejdere i Fredericia og Silkeborg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 165—166.

Aar 1924 den 27. September Kl. 9^{1/2} Fm. holdt Retten Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 795: Dansk Arbejdsgiverforening for Tekstilfabrikantforeningen mod De samvirkende Fagforbund paa Tekstilarbejderforbundets Vegne, i hvilken Sag forberedende Møde afholdtes i Gaar.

Retten beklædtes af følgende Dommere: Næstformand, Landsdommer Poul Hansen og de Herrer Martin Olsen, Henriques, Martin Petersen og Buhl, medens de Herrer Einar Jørgensen og Otto Meyer ikke havde givet Møde.

Formanden bemærkede, at han i Dag til Morgen havde modtaget Meddelelse om, at Parterne efter den Anledning, som Forhandlingen ved det forberedende Møde i Gaar havde givet, i Aftes var traadt i Realitetsforhandlinger, der i Nat var endt med Enighed.

Sekretæren bemærkede, at han telefonisk havde faaet Meddelelse om, at naar de Herrer Einar Jørgensen og Otto Meyer ikke var mødt, var det, fordi de til Morgen af Kontorchef Plum underhaanden havde faaet Meddelelse om den trufne forligsmæssige Ordning.

Retten hævet.

Poul Hansen. / E. Steincke.

Sag Nr. 797.

Arbejdsmænd hos Svendborg Importørforening.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 169—171.

Aar 1924 den 10. Oktober Kl. 3 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 797: Dansk Arbejdsgiverforening paa Svendborg Importørforenings Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dets Svendborg-Afdelings Vegne.

Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: Dansk Arbejdsgiverforening ved Fuldmægtig W. Elmquist, Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark ved Direktør Joh. Schrøder og Mægler Chr. Thomsen og Svendborg Importørforening ved Formanden Købmand P. M. Petersen.

For de Indklagede mødte: De samvirkende Fagforbund ved Næstformanden Vilh. Nygaard, Dansk Arbejdsmandsforbund ved Sekretær Niels Hansen og Arbejdsmændenes Fagforening i Svendborg ved Formanden Chr. Mikkelson.

Der fremlagdes Klage af 29. September 1924 og Tilsvaret af 7. Oktober 1924.

Sagen forhandlede mellem Parterne, som derefter forligtes saaledes:

Spørgsmaalet om Forstaaelsen af Overenskomstens Prg. 27 i Slutningen med Henblik paa de fra Parternes Side hævdede Kutyme, specielt den Kutyme, at en af de 3 Mand, der er anbragt til Arbejde i Land ved Sejlerløsning kan af Arbejdsgiveren fordres sat ombord til Losningsarbejde sammen med Skibets Folk, henvises til Behandling efter Normens Regler.

Kommer Voldgiftsretten til det Resultat, at en bindende Kutyme som den ovennævnte eksisterer, tilbagebetaler Svendborg-Afdelingen til Svendborg Importørforening de i denne Sag omhandlede 49 Kr. 64 Øre.

Parterne er imidlertid enige om, at forinden faglig Voldgift ned sættes, skal der gores et Forsøg paa at faa vedtaget gennem Forhandling en almindelig Ordning for Losning af Sejlere, hvorved særlig Ordning maa træffes for det Tilfælde, hvor Varen skal vejes, forinden den læsses paa Vogn.

Klagerne tog herefter Klagen i sin Helhed tilbage, idet Hr. Elmquist bemærkede, at naar dette ogsaa gjaldt Klagens Pkt. 2, var det paa Grundlag af den i Svarskriftet omtalte Misforstaaelse og tillige under Hensyn til, at denne Arbejdsstandsning kun havde varet i 2^{1/2} Time.

Retten hævet.

Poul Hansen. / E. Steincke.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 18 * KØBENHAVN DEN 1. NOVEMBER 1924 * 21 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Numer følger Afdelingsskemaet for **Okt. 1924.**
Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler,
bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet
senest d. 8. November 1924.

*Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.*

Kongresser og Konferencer.

Ind- og Udvandrings-Konference i Prag.

Paa Initiativ af Den internationale faglige Central afholdtes i Dagene den 29. og 30. September en international Konference i Prag om Ind- og Udvandringspørgsmaalet.

Konferencen, der afholdtes i en Sal i Parlamentsbygningen, havde samlet 37 Repræsentanter fra følgende Lande: Belgien, Tjsekoslovakiet, Danmark, Frankrig, Holland, Italien, Palæstina, Tyskland, Ungarn og Østrig.

Fra Danmark deltog Hovedkasserer Alfr. Christiansen og Sekretær Hans Jacobsen.

Konferencen lededes af Den internationale faglige Centrals Næstformand, Belgieren Mertens, og efter at den tjseksiske Socialminister, vor Partifælle Habrmann, og Formanden for den faglige Landsorganisation i Tjsekoslovakiet, Tayerle, havde holdt korte Velkomsttaler, aabnedes Diskussionen.

Vi skal ikke komme ind paa at give et Referat af denne, der var meget detailleret, men kun gøre Rede for de Hovedsynspunkter, der kom frem. Af den førte Debat fremgik det, at Spørgsmaalet om Ind- og Udvandring af Arbejdere til fremmede Lande siden Verdenskrigens Afslutning er et Spørgsmaal af overordentlig Interesse for mange Lande. Aarsagen hertil er navnlig den, at De forenede Stater i Nordamerika, til hvilket Land Udvandringen i Hovedsagen fandt Sted før Krigen, nu

omtrent har lukket for denne. Og hertil kommer, at de Landegrænser, der fastsattes i Henhold til Versaillesfreden, i høj Grad er fastsatte uden fornøden Hensyntagen til de økonomiske Forhold, saaledes at der er fremkommet meget vanskelige Ernæringsforhold i mange Lande.

Typiske Eksempler herpaa er bl. a. Østrig og Ungarn. For det sidstnævnte Lands Vedkommende er Forholdet dette, at før Krigen fandtes her 18 Milioner Mennesker, men nu kun 7 Milioner. Saa godt som hele Ungarns Industri findes i Budapest, og hvad det betyder for en saadan Bys Industri at blive frataget ca. $\frac{2}{3}$ af sit naturlige Afsetningsmarked, er let at forstaa. Forholdet er da ogsaa, at der for Tiden findes ca. 15 pCt. Arbejdsløse blandt de organiserede Arbejdere i Budapest, og da der ingen Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetales, maa nødvendigvis en stor Del udvandre. At det under disse Forhold har været meget vanskeligt at fremskaffe taalelige Arbejdsforhold er indlysende, og en Repræsentant for Ungarn oplyste da ogsaa, at i Budapest er Prisen paa Livsfornødenhederne siden 1914 steget med 150 pCt., medens Lønningerne kun er steget med 50 pCt. i samme Tidsrum.

Det er navnlig Frankrig, der har maattet holde for med Indvandringen. Det oplystes, at der i de sidste Par Aar

er indvandret ca. 1½ Million fremmede Arbejdere dertil, mest fra Italien og Polen. Arbejdsgiverne gør alt, hvad de formaar for at forhindre, at disse fremmede Arbejdere bliver Medlemmer af de franske Fagforeninger. De indforskriver Præster fra Italien og Polen til de fremmede Arbejdere og leverer dem klerikale og reaktionære Aviser fra deres Hjemland, vel vidende, at dette er udmærkede Midler til at holde de fremmede Arbejdere borte fra Fagbevægelsen, saaledes at Arbejdsgiverne kan benytte dem til at holde Lønningerne nede for de hjemlige Arbejdere.

I Belgien gør et ganske lignende Forhold sig gældende. En Repræsentant fra dette Land oplyste, at der i Charleroi Distriktet beskæftiges Arbejdere fra 52 forskellige Nationer, og Arbejdsgiverne søger bevidst at sætte disse op imod de hjemlige Arbejdere for under disse Stridigheder blandt Arbejderne indbyrdes at kunne mele deres egen Kage.

Fra de jødiske Repræsentanter fra Palæstina sloges stærkt til Lyd for, at man hurtigst muligt maatte komme til fuldstændig Indvandrings- og Udvandringensfrihed med Ophævelse af Betaalingen for Pasvisum baade for de Lande, man rejste til, og for de Lande, gennem hvilke Rejsen foregaar.

Under Diskussionen fremsattes mange gode Forslag om, paa hvilken Maade de Lande, til hvilke Udvandringen foregaar, bedst kan faa de fremmede Arbejdere til at slutte sig til de faglige Organisationer, og det kritiseredes stærkt, at man f. Eks. i De forenede Stater besværliggjorde dette ved at forlange meget høje Indskud i Organisationerne.

Fra forskellige Sider blev der rejst en ogsaa efter vor Mening berettiget Kritik over, at Konferencen var daarlig forberedt, hvorfor Tilslutningen til denne ikke var saa stor, som Spørgsmalets Vigtighed gjorde ønskelig.

Efter Diskussionens Afslutning ned-sattes en Kommission til at forme en Udtalelse, og i denne Kommission havde for Danmark Hans Jacobsen Sæde.

Her gentoges Kritiken over den daarlige Forberedelse af Konferencen, og man var enige om, at der som Følge af den ringe Deltagelse ikke kunde være Tale om andet end at formulere Ønsker om nogle Retningslinier for, hvad man

mener, der bør foretages, og saa henstille til Den internationale faglige Central hurtigst muligt at tage Spørgsmaalet op til Behandling og søge at finde en tilfredsstillende Løsning.

Man enedes i Kommissionen om følgende Udtalelse, der ogsaa tiltraadtes af Konferencen:

»Den den 29. og 30. September i Prag af I. F. C. indkaldte Konference har taget de paa de internationale Fagforeningskonferencer og navnlig de i Kristiania og Zürich vedtagne Resolutioner op til fornyet Behandling og erkender, at disse Resolutioner ikke mere er i Overensstemmelse med de nuværende Forhold og derfor bør underkastes en Revision.

Af den Grund bemyndiger Konferencen Bestyrelsen for I. F. C. til at fortsætte sin Undersøgelse af dette Spørgsmaal for snarest muligt at finde en effektiv Løsning.

Konferencen anser følgende Foranstaltninger for nødvendige:

- 1) At organisere det internationale Arbejdsmarked gennem Kontrol med Ind- og Udvandring.
- 2) Under I. F. C.s Ledelse at træffe Aftaler mellem de faglige Landsorganisationer, som er interesserede i dette Spørgsmaal.
- 3) At arbejde for international Ligestillelse i Behandlingen af alle Arbejdere uden Hensyn til deres Nationalitet.
- 4) Gennemførelse af Overenskomster angaaende Gensidighed med Hensyn til Ind- og Udvandringslandenes Rettigheder og Pligter.
- 5) At paalægge de indvandrede Arbejdere Forpligtelse til at indmelde sig i Fagorganisationerne i Indvandringslandet.
- 6) I. F. C. bør samle alt Materiale vedrørende dette Spørgsmaal og gennem egnede Publikationer bringe det til de tilsluttede Landsorganisationers Kendskab.
- 7) I hvert Land at danne paritetske Institutioner for hele Landsomraadet og for de enkelte Distrikter, som skal beskæftige sig med Kontrollen af Hvervning og Udvandring af Arbejdere, og hvori ogsaa Repræsen-

tanter for Arbejderne skal have Sæde.
 8) Dannelse af en international Central for Ind- og Udvandringen, som skal være i Stand og berettiget til at samle alt Materiale og udtale sig over Forslag vedrørende Kontrollen med Udvandringen.

Denne internationale Central skal indordnes Den internationale Arbejdsorganisation.

Med Hensyntagen til Nødvendigheden af en hurtig Løsning af dette Spørgsmaal opfordrer Konferencen Bestyrelsen for I. F. C. at arbejde hen til, at der gives de tilsluttede Landsorganisationer Lejlighed til at udtale sig om dette Spørgsmaal, saaledes at en kommende Konference eller Kongres effektivt kan fastsætte:

- 1) Bestemmelserne for Ind- og Udvandringen.
- 2) De forskellige Instanser, som skal betros med Udførelsen af disse Bestemmelser.«

Repræsentanterne fra Palæstina forsøgte at faa Spørgsmaalet om fri Indvandring optaget i Resolutionen, men da dette ikke kunde opnaa Enstemmighed, henvistes dette Spørgsmaal til Den internationale faglige Centrals Ledelses nærmere Overvejelser.

Internationale Meddelelser.

Ratifikationen af Overenskomsten om 8-Timers-Dagen.

Arbejdsministrene for Storbritannien, Frankrig, Tyskland og Belgien traadte den 8. og 9. September 1924 sammen i Bern for at forhandle om Spørgsmaalet angaaende Ratifikation af Overenskomsten om 8 Timers Dagen. I Forhandlingen deltog ogsaa Direktoren og Direktorens Stedfortræder for det internationale Arbejdsamt.

Efter Konferencens Afslutning blev følgende Pressemeddelelse udsendt:

»Efter at Ministrene paany havde fastslaet, at det fremfor alt af kulturelle og sociale Grunde vilde være ønskeligt paa Basis af Washington-Overenskomsten at naa til en brugbar international Anvendelse af 8 Timers Dagen, blev Overenskomsten

underkastet en indgaaende Prove. Denne gik ud paa at fjerne de Fortolkningsvanskeligheder, der kunde være blandt dem, og saa lette Regeringerne Ratificeringen. Det kunde fastslaas, at deres Opfattelse paa de fleste Punkter var overensstemmende eller i det mindste ikke i særlig Grad afvigende. Konferencen sluttede derefter med det almindelige Indtryk, at det vilde være muligt at naa til en fælles Ratificering af Washington-Overenskomsten.«

Det skal erindres, at der saavel i Frankrig som i Storbritannien er blevet forelagt Parlaterne Lovforslag til Ratificering af Washington-Overenskomsten om 8 Timers Dagen.

Arbejdsløsheden i forskellige Lande.

Som det vil fremgaa af nedenstaaende fra »Sociala Meddelanden« tagne Tal var Arbejdsløsheden saavel i de nordiske Lande som i England og Holland væsentlig lavere i Juli i Aar end i Juli i Fjor. I Tyskland er der derimod sket en stærk Stigning i Arbejdsløsheden i Efteraaret 1923; Forholdene er derefter bedret noget indtil Maj 1924, hvorefter

	1924						
	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli
Sverige	13,6	13,2	13,8	11,5	7,6	7,3	6,3
Norge	9,1	8,2	7,8	7,6	6,1	4,3	3,2
Danmark	21,0	21,3	18,4	9,3	6,1	5,1	5,3
England	8,9	8,1	7,8	7,5	7,0	7,2	7,4
Tyskland	26,5	25,1	16,6	10,4	8,6	10,5	12,5
Holland	22,4	15,8	11,0	7,1	8,2	7,2	7,9
Belgien	3,8	3,6	2,1	2,9	3,2	3,4	—
Kanada	7,5	7,8	6,7	5,1	7,4	5,9	—
Ny Syd-Wales	8,6	8,7	9,2	13,9	11,1	—	—

1923

1924

der igen er sket en mindre Forværrelse. Tallene lader sig ikke umiddelbart sammenligne fra det ene Land til det andet, da de er taget fra uensartede Kilder.

I De forenede Stater er Beskæftigelsesgraden gaaet en Del ned, saaledes var Arbejdertallet i visse repræsentative Virksomheder i Maj 1924 kun 91 pCt. af Gennemsnittet for 1923.

Med Hensyn til andre Lande, som ikke er med i Tabellen, synes der i Aar at have været Fremgang i Beskæftigelsesgraden i Frankrig, Italien, Schweiz, Czekoslovakiet og i mindre Grad ogsaa i Østrig.

International Tekstilarbejderkongres.

Paa den i sidste Uge afholdte internationale Tekstilarbejderkongres blev bl. a. ogsaa Spørgsmaalet om Optagelse af det russiske Tekstilarbejderforbund behandlet. Roscher, Czekoslovakiet, aflagde paa den internationale Bestyrelses Vegne Beretning om dennes Stilling hertil og udtalte bl. a.:

»Russerne har i en Skrivelse anmodet om Optagelse og afgivet Erklæring om at ville underkaste sig Internationales Love. Vi vil her ikke undersøge, om vi kan fæste Lid til denne skriftlige Erklæring, vi vil heller ikke undersøge, om Optagelsen af det russiske Forbund vilde være en Fordel for vor Internationale eller kun vilde volde den Skade. Den internationale Bestyrelse er enstemmig af den Anskuelse, at vi bør stræbe efter Gennemførelsen af Tekstilarbejdernes internationale Enighed. Vor Internationale er dog af den Mening, at en saadan Enhedsfront bør grundes paa gensidig Tillid og Solidaritet, paa gensidig Hjælpsomhed og Oprigtighed. En Enhedsfront, hvor disse Forudsætninger mangler, maa vi afvise. For Tiden bestaar der dybe Modsætninger mellem Fagforenings-Internationalen i Amsterdam og Den røde Fagforenings-Internationale i Moskva. Vi staar paa det Standpunkt, at disse to Internationaler først maa komme til en Forstaaelse. Sker dette, vil intet staa i Vejen for Optagelse af det russiske Forbund. Den internationale Fagforeningskongres i Wien har udtalt sin Beredvillighed til at indtræde i Forhandlinger med Den røde Fagforenings-Internationale. I Be-

tragtning heraf paahviler der os den Forpligtelse ikke at forstyrre eventuelle Forhandlinger ved at træffe særlige Aftaler. Den internationale Bestyrelse er derfor bleven enig om at foreslaa følgende Udtalelse:

»Optagelsen af det russiske Forbund kan kun tiltrædes, naar der er opnaaet Enighed mellem Fagforenings-Internationalerne i Amsterdam og Moskva, og naar Den røde Fagforenings-Internationale har tilsluttet sig Amsterdam.«

Dette Forslag vedtoges uden Diskussion.

Da den tidligere Sekretær Shaw paa Grund af sin Udnævnelse til engelsk Arbejdsminister var fratraadt Pladsen, havde Bestyrelsen taget Stilling hertil og foreslog Kongressen at ansætte en fastlønnet Sekretær, som skal udpeges af den engelske Delegation. Dette vedtoges. Som Sæde for det internationale Sekretariat bestemtes Manchester.

(I. F. C.)

Svejts.

Fagforeningskongressen i Svejts.

Den svejtsiske Fagforeningskongres, der afholdtes i Dagene 13.—15. September i Lausanne, viste, at der nu hersker mere rolige Forhold i den svejtsiske Arbejderbevægelse. Den Tid, hvor Kommunerne kunde spille nogen større Rolle, er nu forbi. Dette viste sig allerede ved Behandlingen af Bestyrelsens Beretning. I denne blev der henvist til, at Fagbevægelsen ved Spørgsmaal, der gaar ud over den faglige Virksomheds Ramme, havde plejet et venskabeligt og resultatrigt Samarbejde med det socialdemokratiske Parti. Kommunerne krævede nu, at man i saadanne Tilfælde ogsaa skulde samarbejde med det kommunistiske Parti, hvad der dog forkastedes med 136 Stemmer mod 35. Andre Forslag, som rettede sig mod den foretagne Eksklusion af Kommuner, blev ligeledes forkastede med omtrent samme Stemmeantal. Angaaende et iøvrigt meget forsigtigt formuleret Forslag om Enhedsfronten vedtog Kongressen med 118 mod 22 Stemmer at gaa over til næste Punkt paa Dagsordenen.

Behandlingen af Dagsordenens forskellige Punkter var blevet omhyggeligt forberedt af Bestyrelsen og Repræsentantskabet og gik hurtigt fra Haanden. Saaledes blev det foreslaaede Minimal-

program, hvori Fagforeningernes Stilling til en Del vigtige Spørgsmaal præciseres, vedtaget næsten uden Diskussion. I en vedtagen Resolution gaves der Udtryk for Arbejdernes faste Vilje til at holde fast ved den 48 Timers Arbejdsuge, som Arbejderne i Svejts ved Folkeafstemningen den 17. Februar d. A. paa saa glimrende Maade har forsvaret. Paa det socialpolitiske Omraade opstilledes en Række Fordringer; man krævede Indførelse af Arbejdsretter, en Lov om Faguddannelse, en Lov om Hjemmearbejdet og Forbud mod Nat-arbejdet i Bagerier. Forskellige Forslag angaaende Forhøjelse af Kontingentet, Oprettelse af en central Strejkefond og Udvidelse af Landscentralens Sekretariat henvistes til nærmere Behandling i Repræsentantskabet. Kongressen udtalte sig endvidere for en faglig Koncentrering i Form af Industriforbund. (I. F. C.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere ved Københavns Havn.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 6. Oktober forhandlede om en Række Klager, der var rejst af Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn mod Havnearbejdernes Fællesforbund.

Det første Spørgsmaal drejede sig om Havnearbejdernes Pligt til at arbejde sammen med Skibets Besætning og angik et Tilfælde med S/ »Johanne«. Den næste Klage gik ud paa, at det ikke havde været muligt at mønstre Kularbejdere i tilstrækkeligt Antal til S/S »Charlotte« og S/S »Ellen«. Det oplystes paa Mødet, at en Del Havnearbejdere, der var anvist til Arbejde ved S/S »Ellen«, af Arbejdsgiveren havde faaet Paategning om, at de var uskikkede til Losning af Cinders.

I en 3die Sag klagede Arbejdsgiverne over en Arbejdsvægning ved Losning af et Parti Jernplader fra S/S »Rolf«. Det oplystes, at Skibet selv ønskede at udføre Arbejdet i Lasten, og at man ikke havde tilbudt Havnearbejderne de 15 pCt., de ifølge Forligsmandsforslaget er berettiget til.

Endelig klagedes over en Overarbejds-

vægning ved S/S »Kreesemann«. Det oplystes, at Arbejderne allerede om Middagen havde varslet, at de ikke vilde arbejde over.

Mødet endte uden Resultat. Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe samtlige Sager for Den faste Voldgiftsret.

Kærnemagere hos A/S Burmeister og Wain.

Den 10. Oktober afholdtes Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund, Dansk Arbejdsgiverforening, Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Former- og Støberiarbejderforbund i Anledning af en opstaaet Strid angaaende Timebetalingen for nyudlærte Kærnemagere. Man endes om en Ordning, hvorefter Firmaet gaar ind paa ikke at antage Udlærlinge som Kærnemagere til en lavere Løn end 135 Øre pr. Time. I Løbet af et Aar hæves denne Løn til mindst 140 Øre. Udover dette kan personlige Løntillæg finde Sted.

Forbundet lovede at sørge for, at Firmaet faar fornøden Arbejdskraft af Kærnemagere. Arbejdsgiverforeningen frafaldt at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret over den paastaaede Blokade.

Værktøjssmede hos A/S Møller og Handberg, Bornholm.

I Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at 4 Værktøjssmede hos A/S Møller & Handberg, Hammerværket paa Bornholm, den 15. September havde iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning, afholdtes den 26. September et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Stenhuggermesterforeningen paa Bornholm og Dansk Stenindustriarbejderforbund.

Aarsagen til Arbejdsstandsningen var den, at Firmaet efter Svendenes Formening havde begaaet Brud paa en mellem Parterne bestaaende Overenskomst. Denne Overenskomst indeholder en Bestemmelse om, at Smedene skal sørge for at holde det nødvendige Værktøj i Orden til en bestemt Betaling, men saadan, at der ikke anvendes Hjælper. Dette Arbejde er hidtil udført af 3 Smede, som arbejdede ved hver sin

Esse, men da det blev nødvendigt at antage en Mand til, forlangte Firmaet, at han skulde arbejde ved samme Esse, som en af de andre Smede benyttede.

Da dette vilde betyde, at Akkordfortjenesten vilde blive betydelig forringet for de øvrige Smede, og da Firmaet ikke vilde gaa med til at forandre dette Forhold, men afskedigede den sidst an-Mand, forlod de 3 andre Smede Arbejdet.

Ved Fællesmødet enedes man om, at Arbejdet genoptages i fuldt Omfang ved de 3 Esser, og Arbejderne forbeholder sig Ret til, at Spørgsmaalet angaaende Antallet af Esser afgøres efter Fagets Regler for Behandling af faglig Strid.

Arbejdsgiverne forbeholdt sig Ret til at indbringe Spørgsmaalet om Erstatning i Anledning af den uvarslede Arbejdsstandsning for Den faste Voldgiftsret.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 796.

Murersvende og Murarbejds-mænd kontra Murer- og Stenhuggerlauget i København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 167—169.

Aar 1924 den 9. Oktober Kl. 3 $\frac{1}{2}$ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 796: Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Murer- og Stenhuggerlaugs Vegne mod Murersvendenes Fagforening af 1919 og Murarbejds-mændenes Fagforening for København og Omegn. Næstformand, Landsdommer Poul Hansen beklædte Retten.

For Klagerne mødte: Dansk Arbejdsgiverforening ved Fuldmægtig W. Elmquist og Københavns Murer- og Stenhuggerlaug ved Oldemand Andr. Wildt og Bestyrelsesmedlemmerne Murer-mestrene Ernst Jensen og Arnung, hvorhos Murermester A. V. Andersen var mødt.

For de Indklagede mødte: Murersvendenes Fagforening af 1919 ved Formanden Chr. Rassow samt Bestyrelses-medlemmerne R. Strasen, L. Olsen og Ar. Otterberg og de indklagede Syvende ved Chr. Nielsen og P. Sørensen.

Murarbejds-mændenes Fagforening ved

Formanden V. Bærentsen, Næstformanden Christiansen og Repræsentanterne C. Madsen og P. Andersen og de indklagede Murarbejds-mænd ved V. Jørgensen og C. Faxøe.

Der fremlagdes Klage af 25. September 1924 med Eksemplarer af de gældende Overenskomster og 1 Bilag, Kontinuationsklage af 27. September 1924 og 1 Bilag af s. D. og Tilsvaret fra Murersvendenes Fagforening af 30. September 1924 og Tilsvaret fra Murarbejds-mændenes Fagforening af 1. Oktober 1924 samt Kontinuationsklage af 7. Oktober 1924 med 2 Bilag.

De Indklagede bemærker, at de indklagede enkelte Arbejdere er repræsenterede ved Fagforeningerne og tillige ved de Herre Chr. Nielsen og P. Sørensen for Svendenes Vedkommende og de Herrer V. Jørgensen og C. Faxøe for Murarbejds-mændenes Vedkommende og yderligere skriftligt Tilsvaret paa Kontinuationsklagen anser man det ikke fornødent at give, idet man kan henholde sig til, hvad der er anført paa Foreningernes Vegne.

Klagerne bemærker, at den i Kontinuationsklagen af 7. Oktober d. A. nævnte *subsidiære* Paastand ønskes formuleret saaledes, at Fagforeningerne hver for sig dommes paa de paagældende Arbejders Vegne og ikke solidarisk. I Overensstemmelse hermed rettes Klagen. De Indklagede, derunder de for de enkelte Arbejdere Mødende, havde intet herimod at bemærke.

Sagen forhandlede mellem Parterne, og forskellige Oplysninger fremkommer ved Forklaringer af de Mødte. Herefter gaves der paa Anledning af Parterne Lejlighed til Forhandling.

Derefter tilbyder Formanden for Murarbejds-mændenes Fagforening, idet det maa erkendes, at der fra det arbejdende Hold af Murarbejds-mænd har været en Arbejdsstandsning — efter hans Mening af kort Varighed, efter Klagerne Mening af betydelig længere Varighed — at Fagforeningen betaler en Bod, stor 400 Kr., til Dansk Arbejdsgiverforening. Efter at de for Klagerne Mødte havde haft Anledning til at forhandle om dette Tilbud, modtog de det og tilbagetog derefter Klagen i dens Helhed, idet alt Mellemværende gennem Forhandlingerne i Dag denne Sag

vedrørende var afgjort ogsaa i Forhold til Murersvendenes Fagforening.

Retten hævet.

Poul Hansen.

/ E. Steincke.

Sag Nr. 799.

Arbejdsændene hos Entreprenør

H. Melchior i Kalundborg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 20. Oktober 1924 i Sag Nr. 799: Dansk Arbejdsgiverforening paa Entreprenørforeningens Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne.

Mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund har der i Aarenes Løb gentagne Gange forgæves været forhandlet om Afslutning af en almindelig Landsoverenskomst. Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 15. Maj 1922 endes man dog om en »Vedtagelse« gældende mellem Entreprenørforeningen og dens Lokalforeninger paa den ene Side og Dansk Arbejdsmandsforbund og dets lokale Afdelinger paa den anden Side for Arbejdsforholdene i 8 danske Købstæder — derunder bl. a. Kalundborg og Odense — samt i de sønderjyske Landsdele. I denne Vedtagelse fastslaaes Regler om Arbejdstid, Timeløn, Overarbejde og Dyrtidsregulering samt om Behandling af faglig Strid. Den normale Timeløn er i Henhold hertil — efter Augustregulering 1924 — 116 Øre, hvorhos der er fastsat et Tillæg af 15 pCt. til denne Timeløn for visse Arbejder: Jernbeton, Asfaltering, Nedbrydning o. s. v.

Den 15. Maj 1922 blev der derhos mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Kalundborg afsluttet en Overenskomst gældende for Kalundborg og Omegn. I denne Overenskomst Prg. 1 bestemmes, at »Arbejdstid, Timeløn og Overarbejde etc. og Regulering bliver de samme som imellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund Dags Dato vedtaget«, hvorved sigtes til den ovennævnte Vedtagelse paa Mødet i Arbejdsgiverforeningen. I Prg. 2 findes en Regel om Akkordarbejde, og i Prg. 3 Bestemmelse om, at »enhver Uenighed af faglig Karakter afgøres efter de mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund senest

vedtagne Regler for Behandling af faglig Strid, hvorved maa antages sigtet til Normens Regler. Denne Overenskomst — saavel som den ovennævnte Vedtagelse — er forlænget saaledes, at Opsigelse tidligst kan ske til Ophør den 1. Februar 1925.

Overfor Entreprenør H. Melchior, der medio August d. A. paabegyndte et Havneanlægsarbejde i Kalundborg og lønnede sine Arbejdere med Timeløn 116 Øre, fremsatte Dansk Arbejdsmandsforbunds Kalundborg-Afdeling i Begyndelsen af September Maaned d. A. Krav om, at Arbejderne skulde have et Tillæg af 25 Øre til Timelønnen, da Arbejdet er et Vandbygningsarbejde, og det formenes at være almindeligt, at Tillæg ydes bl. a. paa Grund af de med saadanne Arbejder ofte forbundne Ulemper.

Entreprenør Melchior afviste Kravet om Tillæg under Henvisning til, at han ifølge den lokale Overenskomst af 15. Maj 1922 kunde fordre ogsaa Vandbygningsarbejde udført til den almindelige Timeløn. Han har overført de paagældende Arbejdsmande til andet Arbejde og antaget Tømrere, hvem han ifølge Tømreroverenskomsten betaler 25 pCt. Tillæg.

Under 12. og 19. September har Dansk Arbejdsmandsforbund varslet Strejke overfor Melchior med Hensyn til Havneanlægsarbejdet i Kalundborg, saalænge han ikke indgaar paa at opfylde ovennævnte Krav. Dansk Arbejdsgiverforening har den 20. s. M. protesteret mod Strejkevarslernes Lovlighed og har i Medfør af Voldgiftsretslovens Prg. 4, Punkt 5, 2. Stk., indbragt Spørgsmaalet her for Retten med Paastand om, at Varslerne kendes ulovlige, og at det henskydes til Fagets Voldgiftsret at afgøre, hvorvidt Overenskomstens almindelige Timelønssatser er anvendelige paa Vandbygningsarbejde eller ej. Klagerne hævder nemlig, at de Krav, paa hvilke Strejkevarslerne er grundede, er i Strid med Overenskomstens Timelønregler, der formenes at maatte hjemle almindelig Timeløn for Vandbygningsarbejde, som netop ikke i Overenskomsten er nævnt blandt de Arbejder, for hvilke Tillæg kan kræves.

De Indklagede, der er indgaaet paa at udsætte Strejkens Ikrafttræden, til

Rettens Kendelse foreligger, paastaar Varslerne kendt lovlige uden nogen Indblanding af faglig Voldgiftsret.

De hævder, at Overenskomsten er af en saa speciel og lidet detailleret Karakter, at den ikke kan anses anvendelig paa et — i alt Fald i en By som Kalundborg — yderst sjælden forekommende Arbejde som Vandbygningsarbejde, hvorpaa ingen af de kontraherende Parter har tænkt, og at saadant Arbejde ogsaa af den Grund ligger udenfor Timeløns Regel, at det skal være almindelig anerkendt, at der for Vandbygningsarbejde betales Tillæg til Timelønnen. Det er oplyst, at Tømrere — derunder Skibstømrere — saavel i København som i Provinsen har et overenskomstmæssig fastsat Tillæg af 25 pCt. til Timelønnen, at det samme gælder Jord- og Betonarbejdere i København, og at der i Provinserne ret jævnlig er truffet Aftaler om Vandbygningstillæg, ligesom Entreprenørforeningens Bestyrelse i Juli Maaned d. A. har foreslaaet og deltaget i et Møde med Dansk Arbejdsmandsforbund med det Formaal at søge tilvejebragt Enighed om en ensartet Tillægsbetaling for Vandbygningsarbejde for hele Landet.

Efter det saaledes oplyste maa det statueres, at Overenskomsten af 15. Maj 1922 ikke afskærer Arbejderne fra at fremsætte Krav paa Tillæg for Vandbygningsarbejde. Men da Størrelsen af et saadant Tillæg ikke kan siges at være almindelig fastslaaet eller anerkendt, og der efter Omstændighederne i saa Henseende ogsaa vil være at tage Hensyn til de særlige Forhold i det her foreliggende Tilfælde, findes Sagen ikke at burde være fremmet fra Arbejdernes Side ved Trusel om Strejke, men ad sædvanlig organisationsmæssig Vej. Det vil da eventuelt ved en faglig Voldgift være at afgøre, i hvilket Omfang Tillæg under Hensyn til de andetsteds for Vandbygningsarbejde ydede, bør komme til Anvendelse ved det her omhandlede Arbejde. Varslerne vil herefter være at erklære ulovlige.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., vil være at betale med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse.

De ovennævnte Strejkevarsler er ulovlige.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betaler Dansk Arbejdsgiverforening paa Entreprenørforeningens Vegne og De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne hver med Halvdelen.

Sag Nr. 801.

Snedkersvendene hos Snedkermester Charles i Ringkøbing.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 175—176.

Aar 1924 den 17. Oktober Kl. 2 $\frac{1}{4}$ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 801: Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland og Fyns Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Snedkerforbundet i Danmarks Vegne og dette igen paa dets Ringkøbing-Afdelings Vegne.*

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Fuldmægtig W. Elmquist, for Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland og Fyn Formanden, Snedkermester J. Jensen, Aarhus, samt Snedkermester Charles, Ringkøbing.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Næstformand Vilh. Nygaard, for Snedkerforbundet Sekretær Henry Hansen og Hovedbestyrelsesmedlem And. Hansen og for Ringkøbing-Afdelingen Formanden Jacob Hansen.

Der fremlagdes: Klage af 10. Oktober 1924 med 2 Bilag og Tilsvar af 17. Oktober 1924 med 1 Bilag.

Sagen forhandlede med Parterne og forligtes derefter saaledes: De Indklagede lovede at drage Omsorg for Arbejdets Genoptagelse fra førstkommande Mandag. Derefter skulde den tidligere afholdte Mægling angaaende Folkenes fremtidige Løn fastsættes. Som Godtgørelse til Snedkermester Charles indgik de Indklagede paa at betale 200 Kr.

Klagerne trak Klagen tilbage.

Retten hævet Kl. 3 $\frac{1}{2}$ Em.

K. Sindballe.

/ P. R. Stavnstrup,
fung.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Norre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen,) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 19 * KØBENHAVN DEN 8. NOVEMBER 1924 * 21 AARGANG

International socialpolitisk Kongres i Prag den 2.—5. Oktober.

»Den internationale Organisation for lovfæstet Arbejderbeskyttelse« og »Den internationale Organisation til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden« afholdt Kongres i Prag i Dagene den 2.—5. Oktober d. A.

Kongressen talte over 1000 Deltagere repræsenterende 27 forskellige Lande. Fra Danmark var mødt følgende Repræsentanter: I. K. Bülow, Kontorchef i Socialministeriet, A. Birkmose, Frk. C. Black, Gustav Philipsen, Frk. D. Rée og C. E. Trap som Repræsentanter for Foreningen for Socialpolitik; M. C. Lyngsø og Valdemar Petersen, Dansk Arbejdsmandsforbund; Rudolf Poulsen, Malerforbundet, og Alfr. Christiansen og Hans Jacobsen, De samvirkende Fagforbund.

Kongressen afholdtes i Parlamentets Mødesal og aabnedes med Koncert af Musikere fra Nationalteatret og Sang af Typografernes Sangkor.

Efter at Kongreskomitéens Formand, Professor A. Boissard, Paris, havde budt Velkommen, fik den czechiske Socialminister, vor Partifælle G. Habrmann, Ordet og overbragte Præsident Masaryks og Regeringens Hilsen til Kongressen og udtalte, at en varig Fred, som vi alle ønsker, maa grundlægges paa social Retfærdighed. En Lov om 8 Timersdagen er gennemført i Czekoslovakiet allerede i 1918, og Czekoslovakiet er den første Stat, der har ratificeret Washington-Konventionen herom.

Det maa være Kongressens Opgave at modvirke de Aarsager, der fremkalder Utilfredshed og Strid mellem Mennesker og Nationer. Denne nye sociale Ret vil da bringe en ny og retfærdigere Samfundsorden til at vokse ud af den gamle, men maa ske lidt langsommere, end mange af os kunde ønske.

Paa Forslag af den czechiske Fraktion valgtes Albert Thomas til Kongressens Præsident. I sin Tale efter Valget meddelte han, at der var Forhandlinger i Gang, der saa ud til at skulle lykkes, om en Sammenslutning af de to internationale Organisationer, der var Indbydere til Kongressen.

Kongressen skulde beskæftige sig med meget vigtige Spørgsmaal. Der vilde først blive Lejlighed til at berette om den internationale sociale Lovgivnings Stilling i de forskellige Lande, hvorefter Spørgsmaalene 8 Timersdagen, Bedriftsraad og Arbejdsløshedens Bekæmpelse skulde behandles. Om samtlige Spørgsmaal forelaa forøvrigt allerede trykte Indlæg for Kongressens Deltagere.

Om den sociale Lovgivning i forskellige Lande holdtes nu nogle korte Talere, der ikke gav Anledning til at fatte Beslutninger, og man gik derefter over til Spørgsmaalet

8 Timersdagen.

Første Taler var den tidligere czechiske Socialminister, Dr. L. Winter, der hævdede, at man i Czekoslovakiet havde gjort gode Erfaringer med 8 Timersdagens Gennemførelse, og anbefalede stærkt, at Washington-Konventionen hurtigst muligt ratificeredes overalt.

En engelsk Læge, D. R. Wilson, anbefalede Sagen kraftigt ud fra et lægevidenskabeligt Standpunkt, hvorefter den 80-aarige Professor Lujo Brentano fra München, der fra sin tidligste Ungdom har staaet i første Række for en Forkortelse af Arbejdstiden, holdt en stor Tale, hvori han anbefalede Washington-Konventionens Ratificering, men mente dog, at der maatte tages visse Hensyn til Lande med en mindre fremskreden Industri, for at disse ikke

skulde blive distancerede i Konkurrencen. Han var ikke enig med de tyske Arbejdsgivere, der holdt paa, at 8 Timersdagen ikke kunde gennemføres i Tyskland af Hensyn til de Forpligtelser, der i Fredsbetingelserne var paalagt Tyskland, idet det var muligt at frembringe ligesaa meget i den kortere Arbejdstid som i den længere, bl. a. ved en udviklet Teknik. Han saa dog en Fare, ikke alene for de tyske Arbejdere, men ogsaa for de Landes Arbejdere, der skulde konkurrere med Tyskland, i de svære Forpligtelser, der, ogsaa nu sidst ved Daves-Overenskomsten, var paalagt Tyskland, og mente ikke, at de øvrige Landes Arbejdere havde lagt tilstrækkelig Forstaaelse heraf for Dagen.

Brentanos Tale vakte betydelig Opsigt og gav Anledning til, at Præsidenten advarede imod at komme ind paa at behandle Sagerne ud fra politiske Standpunkter.

Taleren blev iøvrigt imødegaaet fra mange Sider, bl. a. af C. Mertens og Leon Johaux fra Den internationale faglige Central og Poul Umbreit fra den tyske Generalkommission, der hævdede, at de tyske Arbejdere var fast besluttet paa at genobre 8 Timersdagen, hvorfor der ingen Fare var for, at der skulde opstaa Uenighed mellem Tysklands og Ententelandenes Arbejdere. I sit Gensvar fastholdt Brentano i Hovedsagen sine Udtalelser, men tilføjede, at han havde talt paa egne Vegne, hvorfor ingen var bundne heraf.

En lang Række Talere, ogsaa repræsenterende kristelige Arbejderorganisationer og Arbejdsgivere, udtalte sig alle for en snarlig Ratificering af Washington-Konventionen, og efter afsluttende Udtalelser af Albert Thomas gik man over til at behandle Spørgsmaalet

Det industrielle Demokrati.

Om denne Sag forelaa der en udførlig trykt Beretning, udarbejdet af den tidligere østrigske Statskansler, Dr. Karl Renner, samt en supplerende Beretning fra England af Dennison.

Debatten indlededes af Dr. Renner, der henviste til sin trykte Beretning, paa hvilket Grundlag en Kommission havde udarbejdet en Resolution, som dog ikke fuldt tilfredsstillede ham. Man

havde forsøgt at danne denne saaledes, at den kunde accepteres af alle Lande, men Taleren mente, at det, der var gennemført i de svære Tider i Tyskland, Østrig og Czekoslovakiet, ogsaa maatte kræves gennemført i andre Lande. Man maa overalt komme til Erkendelse af, at hvor der findes Arbejdere og Funktionærer, der udretter et samfundsnyttigt Arbejde, maa disse indrømmes Ret til gennem Repræsentanter at tale med om Bedrifternes Anliggender. Bedriftsraadene er dog ikke tilstrækkelige, der maa være et Samarbejde mellem disse og andre Organisationer, først og fremmest Arbejdernes faglige Organisationer. Der maa sættes al Kraft ind paa, at denne Sag ordnes ved Lov i alle Stater.

I den efterfølgende Diskussion kom der forskellige Røster til Orde om i denne Sag at udvise Forsigtighed, bl. a. af Hensyn til, at et tilstrækkeligt Antal Arbejdere med de nødvendige Kvalifikationer ikke fandtes overalt, men først maatte uddannes gennem de faglige Organisationer. Fra tysk, østrigsk og czeckisk Side lød der imidlertid kraftige Røster til Repræsentanterne for alle Lande om at følge Eksemplerne fra Tyskland, Østrig og Czekoslovakiet hurtigst muligt.

Med selve Affattelsen af den foreliggende Resolution var der ikke udelt Tilfredshed, men sluttelig vedtoges den med 271 Stemmer imod 21. De 21 var Repræsentanter for Italien og Spanien. En ikke ubetydelig Del af de tilstedeværende Delegerede afholdt sig fra at stemme.

Til Behandlingen af det tredie og sidste Punkt af Kongressens Dagsorden,

Arbejdsløshedsspørgsmaalet,

forelaa ligesom til de to foregaaende Spørgsmaal trykte Indlæg, bl. a. fra Professor M. Ernest Mahaim, Liege, og Kontorchef Otte Jæste, Stockholm.

Under Diskussionen, der navnlig gik ud paa at fremskaffe Forholdsregler, saaledes at Arbejdsløsheden saavidt muligt kunde undgaa, fremkom mange gode Tanker, først og fremmest at en Stabilisering af saavel Varepriser som Valuta var det bedst egnede Middel til at undgaa de ødelæggende økonomiske Kriser.

C. Mertens, Belgien, var utilfreds med

Resolutionen og ogsaa med, hvad der hidtil var gjort for at mildne de Arbejdsløses Elendighed.

Resolutionen vedtoges dog, uden at nogen stemte imod.

De vedtagne Resolutioner har følgende Ordlyd:

Resolution om 8 Timers Arbejdsdagen.

Under Hensyn til den Kendsgerning, at 8 Timersdagen har forbedret Arbejdernes Sundhedstilstand, udøvet en gunstig Indflydelse paa deres Familieliv, givet dem større Muligheder for almen og faglig Uddannelse, styrket deres Selvfølelse og saaledes forøget deres Betydning baade som Borger og Producent;

under Hensyn til, at 8 Timersdagen paaviselig, i Stedet for automatisk at forringe Produktionen, tværtimod er egnet til at forøge denne, særligt dér, hvor den gaar Haand i Haand med en metodisk Organisering af Arbejdet og en Forbedring af Arbejdsmidlerne;

endvidere i Betragtning af, at 8 Timersdagens sociale Værdi er af saa overordentlig stor Betydning, at selv Vanskeligheder af politisk, økonomisk eller finansiel Art ikke kan retfærdiggøre, at der i enkelte Lande træffes Foranstaltninger, som indeholder Fare for, at den almindelige Anvendelse af 8 Timersdagen opgives, og der saaledes fremkaldes sociale Kampe;

fordrer Kongressen, i Overbevisning om, at Bevarelsen af 8 Timersdagen i alle Lande bedst kan sikres ved, at Regeringerne forpligtes gennem en international Overenskomst, en øjeblikkelig Ratifikation af Washington-Overenskomsten af alle de Stater, der er Medlemmer af den Internationale Arbejdsorganisation.

Den fordrer endvidere Indførelse af en tilsvarende Lov i alle øvrige Lande.

Kongressen anbefaler, at de Fordele, der er forbundne med 8 Timersdagen, gennem internationale Overenskomster med de nødvendige Tilpasninger kommer alle Arbejdere til Gode, efter foretagne Undersøgelser angaaende de bedste Midler til Virkeliggørelse af en saadan Udvidelse af det Omraade, som Overenskomsten skal være gældende for.

Ligeledes fordrer den Afslutning af

en international Overenskomst, som skal indeholde Bestemmelser om det højest tilladelige Antal Overtimer, en ugentlig Hviledag og en aarlig Sommerferie for alle Arbejdere.

Resolution angaaende Bedriftsraad.

Det moderne sociale Liv beherskes af en vigtig Kendsgerning. I stadig stærkere Grad bliver Arbejderne sig bevidst om Værdien af det manuelle og intellektuelle Arbejde for det økonomiske Liv. Af den Grund er det vigtigt, at den af Fagforeningerne siden lang Tid forfægtede Ret til Repræsentation af Arbejderklassens Interesser fastsættes og beskyttes ved Lov, ligesom der bør tages Hensyn til de fremsatte Krav ved Organiseringen af den sociale Fred.

Det er nødvendigt, at der indrømmes alle arbejdende Mennesker indenfor det økonomiske Livs forskellige Grene, d. v. s. Produktion, Handel, Samfærdsel og Landbrug, Indflydelse paa Organiseringen og Forvaltningen af Produktionslivet. Naar kun Arbejdet er i Stand til at redde Produktionslivet, saa trænger dette paa den anden Side til Arbejdskraft, som med Glæde og Interesse udfylder sin Plads indenfor Produktionen og det specielle Fag.

Ud fra disse Synspunkter hilser Kongressen med Glæde og Tilfredshed den i flere Lande indførte og nu allerede befæstede Bedriftsraadsforfatning. Haand i Haand med Fagbevægelsen formaar Bedriftsraadene at sikre det arbejdende Folk dets sociale Rettigheder og stille nye skabende Kræfter i det økonomiske Livs Tjeneste.

Den internationale Kongres for Socialpolitik staar paa det Standpunkt, at det i Interesse af en Forøgelse af Produktionen vil være hensigtsmæssig at lade Arbejderne baade indenfor Rammen af det enkelte Fag og Land medarbejde ved den metodiske Bedriftsførelse. Den fordrer derfor, at der ad Lovgivningens Vej og under Hensyntagen til de særlige Forhold i de enkelte Lande bliver givet Arbejderne og Funktionærerne en vis Repræsentationsret i alle Virksomheder med det Formaal i Samraad med Fagforeningerne at vaage over Overholdelse af Overenskomster, samt medarbejde ved alle Spørgsmaal vedrørende Udarbejdelse og Overhol-

delse af Fabriksforordninger, særlig med Henblik paa Fastsættelse af Hvilepavser, Ferier, Overholdelse af de i Overenskomsterne optagne Bestemmelser og Mindstelønninger, Lønudbetalingen, hygiejniske Foranstaltninger, Forebyggelse af Ulykkestilfælde og kaldsmæssige Sygdomme, den tekniske Indretning og Forbedring af Virksomhederne samt den industrielle og tekniske Uddannelse.

Kongressen er af den Opfattelse, at det ved Siden heraf ogsaa skal forsøges at fremme Samarbejdet mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer i vigtige Spørgsmaal vedrørende den sociale og økonomiske Politik. Til dette Formaal bør der under Hensyntagen til de bestaaende Bedriftsraad oprettes særlige Instanser, hvis Sammensætning og Arbejdsomraade bør rette sig efter de særlige Forhold i hvert Land.

Resolution om Arbejdsløshedsforsorgen.

Den internationale Kongres for Socialpolitik understreger Nødvendigheden af, i Henhold til de Konventioner, som er vedtagne af de internationale Arbejdskonferencer, med Regeringernes Hjælp at udbygge og fremme saadanne Foranstaltninger, som allerede er vedtagne i forskellige Lande for at raade Bod paa Arbejdsløsheden, nemlig Oprettelse af offentlige Arbejdsanvisningsanstalter, Institutioner til Vejledning ved Valg af Livsstilling, Arbejdsløshedsforsikring samt Foranstaltningerne for en bedre Fordeling af det offentlige Arbejde over de forskellige industrielle Konjunkturperioder.

Kongressen opfordrer Tilhængerne af det sociale Fremskridt i alle Lande til at arbejde for en ny Politik til Forebyggelse af Arbejdsløshed ved af Regeringerne at kræve Gennemførelse af visse almindelige økonomiske Foranstaltninger, særlig Stabilisering af det almindelige Prisniveau i Overensstemmelse med de paa Genua-Konferencen vedtagne Resolutioner vedrørende Europas økonomiske Genrejsning.

Kongressen henstiller til Regeringerne at vedtage dertil egnede nationale Foranstaltninger og afslutte internationale Overenskomster, hvis Hensigt skal

være at lette den Ind- og Udvandring, som er en Følge af Tilstandene paa Arbejdsmarkedet.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsstandsningen hos de hellige Murermestre i Esbjerg.

I Henhold til de fremsatte Varsler er Arbejdsstandsningen hos de hellige Murermestre i Esbjerg blevet iværksat Fredag den 31. Oktober. Forinden Arbejdsstandsningen blev etableret, var der saavel fra Murerforbundet som fra De samvirkende Fagforbund fremsat Tilbud om Forhandling, og naar denne ikke kom i Stand, maa Ansvarret derfor helt og fuldt lægges over paa de vedkommende Murermestre, fordi de forud for Forhandlingerne stillede Betingelser til Murerforbundet, som de vidste, at dette ikke kunde indgaa paa. De hellige Murermestres Ordfører, Murermester Kr. Jensen, har nemlig indtaget det mærkelige Standpunkt, at han nok vil forhandle om Løn- og Arbejdsvilkaar, men derimod ikke om en organisationsmæssig Ordning.

For mulig at komme over den Vanskelighed, som Mestrene her havde stillet, tilkendegav Murerforbundet, at det, uagtet de vedkommende uorganiserede Svende var Strejkebrydere, var villige til at optage disse som Medlemmer, men desuagtet fastholdt Mestrene deres Standpunkt. Den varslede Arbejdsstandsning var derfor uundgaaelig; thi det ligger nemlig i Sagens Natur, at man ikke kan slutte Fred med disse Mestre, saalænge de bekæmper de organiserede Arbejdere ved at nægte at beskæftige disse eller ved fortrinsvis at beskæftige uorganiserede Arbejdere. Skal der være Fred, kan den kun tilvejebringes ved, at de vedkommende Mestre indgaar paa at overholde de samme Løn- og Arbejdsvilkaar som Byens øvrige Arbejdsgivere, og at de respekterer Arbejdernes Organisationer.

Ifølge indløbne Meddelelser fra Arbejdernes Fællesorganisation i Esbjerg er Arbejdsstandsningen, saaledes som den var varslet, foregaaet som den skulde, og Virkningerne kan allerede

spores. Forhaabentlig vil de kristelige Mestre i Esbjerg — naar de rigtig mærker, at det bliver Alvor — hurtig komme til Erkendelse af, at de staar sig bedst ved at gaa til en fredelig overenskomst-mæssig og organisationsmæssig Ordning paa deres Arbejdspladser, saaledes som det er Skik og Brug hos alle andre Virksomheder i dette Land.

Arbejds mænd ved A/S N. K. Strøybergs Kridtbrud, Aalborg.

I Anledning af en Uoverensstemmelse angaaende Overenskomstforholdene ved Trimning af Kridt i Skibe hos A/S N. K. Strøyberg, Aalborg, afholdtes den 8. Oktober et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, A/S Strøyberg og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Anledningen til Uoverensstemmelsen var den, at Firmaet nægtede at overholde en den 1. April 1920 indgaaet Overenskomst angaaende Betalingen for Trimning af Kridt i Skibe.

Fra Firmaets Side hævdedes, at denne Overenskomst ikke kan være bindende for dem, da Overenskomsten af 1920 var indgaaet af den Mægler, som da havde Losningsarbejdet ved Kridtbrudet. Der opnaaedes ikke Enighed, og Dansk Arbejdsmandsforbund forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Arbejds mænd hos Isolering-fabrikkerne.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. Oktober mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Isoleringfabrikkerne og Dansk Arbejdsmandsforbund forhandlede man om nogle Uoverensstemmelser angaaende Augustreguleringen.

Uoverensstemmelserne var opstaaet derved, at der tidligere havde bestaaet en særlig Ordning angaaende dette Forhold mellem Isoleringsarbejdernes Fagforening og Isoleringfabrikkerne. Man enedes nu om en Ordning, hvorefter Grundtimelønnen er 120 Øre med et Tillæg af henholdsvis 30 og 40 pCt. De overenskomstmæssige Akkordtillæg er 60 pCt.

Fremtidige Reguleringer foretages efter de sædvanlige Regler saaledes, at Timelønnen forhøjes eller formindskes

med det eventuelle Procenttillæg eller Fradrag.

Brøker under $\frac{1}{2}$ bortkastes, medens Brøker paa $\frac{1}{2}$, eller derover forhøjes til det nærmeste hele Tal.

Forhøjelsen eller Formindskelsen af Procenttillæget til Akkorderne sker paa samme Maade som ved Timelønnen, saaledes at Tillæget altid er et helt Tal.

Havnearbejdere i Nykøbing, Mors.

Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark har rejst Klage over Havnearbejderne i Nykøbing M.

Det drejer sig om en gammel Sag fra den 2. Maj d. A., da M/S »Zeemeuy« ankom til Nykøbing M. med en Ladning Kul. Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 7. Oktober. Arbejdsgiverne paastod, at Havnearbejderne havde iværksat en ulovlig Arbejdsstandsning, og krævede en Erstatning paa 590 Kr. 43 Øre.

Paa Mødet blev det oplyst, at Havnearbejderne kun har søgt at faa Winchman fra Land, og da det ved Forhandling blev nægtet, tog man fat paa Arbejdet, men Styrmanden paabød, at af Hensyn til Motorspillet maatte Tønderne ikke fyldes helt. Da der ingen Pris findes for denne Lossemetode, nægtede Havnearbejderne at fortsætte Arbejdet. Senere blev Skibet losset ved Hjælp af Haandwinchen.

Efter at denne lille Konflikt fandt Sted i Nykøbing M., er Winchmans Spørgsmaalet ordnet ved Forligsmandsordningen i Foraaret. Arbejdsgiverforeningen truede desuagtet med at ulejligle Den faste Voldgiftsret med Sagen.

Lager- og Pakhusarbejdere og A/S Galle & Jensen.

I Anledning af en mellem Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening og A/S Galle & Jensen opstaaet Strid, om Udløbstiden for den mellem Parterne bestaaende Overenskomst er den 1. Februar 1925, som paastaet af Arbejderne, eller den 1. Maj 1925, som paastaet af Firmaet, afholdtes et Fællesmøde den 25. Oktober.

Det lykkedes imidlertid heller ikke her at opnaa Enighed, og begge Parter forbeholdt sig eventuelt at indbringe Sagen til retslig Afgørelse.

Bogbinderne hos Firmaet Egmont H. Petersen.

I Anledning af nogle Uoverensstemmelser mellem Bogtrykker Egmont H. Petersen og Bogbinderforbundet afholdtes den 27. Oktober et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Bogbinderlauget og Bogbinderforbundet.

Paa Mødet behandlede en Klage fra Bogbinderforbundet over, at Firmaet i Strid med Overenskomsten antog Kvinder paa Maanedsløn til Indpakning af Arbejde, der er behandlet paa Bogbinderiet. Firmaet vilde ikke erkende, at der fra dets Side var foretaget noget, der var i Strid med Overenskomsten.

Der opnaedes saaledes ikke Enighed, og Bogbinderforbundet forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Endelig behandlede en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at 7 af Firmaets 11 kvindelige Arbejdere havde opsagt og forladt deres Pladser. Firmaet mente, at der forelaa en ulovlig Affolkning af dets Bogbinderværksted.

Efter at Bogbinderforbundets Repræsentanter havde erklæret, at der ikke fra Forbundets Side var tiltænkt nogen Aktion mod Firmaet, og at dette kunde faa den Arbejdskraft, det maatte ønske, frafaldt Firmaet at fore Klagen videre.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 798.

Litograferne hos A/S Carl Lunds
Fabrikker.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Oktober 1924 i Sag Nr. 798: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark mod De samvirkende Fagforbund for Dansk litografisk Forbund.

Under denne Sag paastaar Klagerne de Indklagede idømt Bod for at have nægtet at respektere den af Den faste Voldgiftsret afsagte Kendelse i Sag Nr. 775.

De Indklagede procederer til Frifindelse. De hævder, at de hos A/S Carl Lund beskæftigede Medlemmer af Dansk litografisk Forbund uanset Kendelsen i

Sag Nr. 775 maa være berettigede til at nægte at underkaste sig personlig Visitation. De begrunder dette med, at Kendelsen gaar ud fra, at der den 14. Juni 1920 var truffet Aftale mellem Aktieselskabet og Repræsentanter for Arbejderne om et Visitationssystem, og at den derfor maa være uden Betydning for Litografernes Stilling, idet den trufne Aftale ikke blev tiltraadt af Repræsentanter for dem, hvad de Indklagede ogsaa havde paaberaabt sig i deres Svarskrift i Sag Nr. 775.

Da Dansk litografisk Forbund var medindklaget under Sag Nr. 775, maa den afsagte Kendelse være afgørende ogsaa for dette Forbunds Stilling. Naar de Indklagede vilde paaberaabe sig, at Dansk litografisk Forbund indtog en Særstilling, burde de have gjort dette gældende under den mundtlige Procedure, hvad de imidlertid erkender, at de ikke har gjort. Selv om de havde gjort det, vilde de iøvrigt ikke have kunnet faa Medhold. Der foreligger ganske vist ikke noget Bevis for, at Dansk litografisk Forbund har tiltraadt Aftalen af 14. Juni 1920, men en Arbejdsgiver maa ogsaa uden Aftale med sine Arbejdere kunne indføre visse Kontrolforanstaltninger. Kun maa disse fyldestgøre de i Rettens Kendelse i Sag Nr. 106 fastslaaede Betingelser. Dette findes de Kontrolforanstaltninger, der her er Tale om, imidlertid at gøre. Under andre Omstændigheder end de foreliggende kunde det Spørgsmaal rejses, om personlig Visitation er en for Arbejderne krænkende Form for Kontrol. Men naar som her det store Flertal af Arbejderne — ca. 98 pCt. — frivilligt er indgaaet paa at underkaste sig en vis Kontrol, maa Retten finde, at der ikke for de øvrige Arbejdere kan være noget krænkende i at underkaste sig den samme Kontrol som deres Kammerater.

Efter Omstændighederne findes der ikke, at være Grund til at paalægge de Indklagede nogen Bod. Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 300 Kr.

Kendelse.

Dansk litografisk Forbund er bundet ved Kendelsen i Sag Nr. 775.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Statistiske Oplysninger om Pristallet i Danmark.

Nedenstaaende gengiver vi en Række Oplysninger om Svingningerne i Pristallet og Dollarkursen samt Kronens Guldværdi i Aarene 1913—1924:

	Finanstidendes En gros Pristal ved Maanedens Begyndelse. (¹ / ₇ 1912 til ³⁰ / ₆ 1914 gsntl. lig 100)	Detail- pristallet Juli 1914 lig 100	Dollarkurs Gennemsnit pr. Maaned	Kronens Guldværdi Pari lig 100	
1913	Januar	—	3,73	100	
	April	—	3,73	100	
	Juli	—	3,73	100	
	Oktober	—	3,73	100	
1914	Januar	—	3,73	100	
	April	—	3,73	100	
	Juli	—	3,76	99	
	Oktober	—	3,89	96	
1915	Januar	134	4,05	92	
	April	—	3,98	94	
	Juli	142	3,91	95	
	Oktober	—	3,89	96	
1916	Januar	149	124	3,73	100
	April	—	3,45	108	
	Juli	178	136	3,56	105
	Oktober	—	3,69	101	
1917	Januar	206	146	3,67	102
	April	—	3,50	107	
	Juli	249	155	3,44	108
	Oktober	—	3,19	117	
1918	Januar	284	166	3,26	114
	April	—	3,22	116	
	Juli	302	182	3,21	116
	Oktober	—	3,62	103	
1919	Januar	292	190	3,78	99
	April	—	3,99	94	
	Juli	295	211	4,39	85
	Oktober	—	4,64	80	
1920	Januar	340	242	5,70	66
	April	—	5,61	67	
	Juli	383	262	6,11	61
	Oktober	398	—	7,20	52
1921	Januar	341	264	5,57	67
	April	270	—	5,54	67
	Juli	253	237	6,34	59
	Oktober	202	—	5,30	70
1922	Januar	178	212	5,01	75
	April	178	—	4,72	79
	Juli	180	199	4,65	80
	Oktober	176	—	4,96	75
1923	Januar	181	198	5,07	74
	April	200	—	5,30	70
	Juli	207	204	5,71	65
	Oktober	205	—	5,72	65
1924	Januar	210	209	5,94	63
	April	228	—	6,02	62
	Juli	220	214	6,25	60

Internationale Meddelelser.

Fagbevægelsen i Irland.

Forrige Maaned afholdt Arbejderpartiet og Fagforeningerne i Irland deres Aarskongres i Cork. Af den for Kongressen fremlagte Beretning fremgaar det, at den faglige Landscentralisation i Irland den 1. Januar 1924 talte ialt 268.454 Medlemmer. Angaaende Arbejdernes Stilling og de økonomiske Udsigter hedder det i Beretningen:

»Selv om Arbejderne i Irland maatte gaa med til en almindelig Lønnedsættelse, kunde Fagforeningerne dog pege paa den glædelige Kendsgerning, at Lønningerne i den største Del af Landet, naar man da ser bort fra enkelte Industrier, som er særlig haardt ramte af Krisen, og som væsentlig er begrænsede til Belfast, ikke paa langt nær er faldet i den Grad som i England. Da der nu ikke mere bestaar nogen Tvivl om, at Faldet i Lønningerne i England er bragt til Stilstand, og Fagforeningerne nu begynder at tilbageerobre sig den Position, de indtog før Krigen, er vi berettigede til den Antagelse, at det Argument, som Arbejdsgiverne i Irland hovedsagelig fremførte for at begrunde Lønnedsættelserne, nu vil falde bort.«

Foruden en Række Resolutioner af mere faglig Karakter vedtog Kongressen i Cork ogsaa en Resolution angaaende Undervisningsspørgsmaalet, i hvilken der kræves Gennemførelse af Foranstaltninger, »som vil sætte selv det fattigste Barn i Stand til at naa det højeste Undervisningsstrin. Barnet vil ikke ved Pengemangel eller paa anden Maade blive hindret i sin Udvikling.«

Endvidere vedtoges en Resolution vedrørende Boligproblemet, der fordrer Oprettelse af et nationalt Boligraad, der skal sammensættes af Repræsentanter for Kommunerne og Byggefagenes Arbejderorganisationer. Dette Raad skulde være bemyndiget til at øve Tilsyn ved Udarbejdelse af Byggeplaner, Opførelse af Boliger, Anskaffelse af Materialer og lign. i hele Landet. (I. F. C.)

Arbejdstiden i Storbritanien.

I 1923 har Forretningsudvalget for den britiske Fagforeningskongres tilsendt de tilsluttede Organisationer et Spørgeskema for at konstatere Medlemmernes normale egentlige Arbejds-

tid. Resultatet af Forespørgslen var følgende:

Der arbejdede		
40 Timer om Ugen	24.500	Medlemmer
42 —	800.600	—
44 —	305.687	—
46 —	8.500	—
46½ —	11.590	—
47 —	964.224	—
48 —	1.409.613	—

Literatur.

»Den internationale faglige Centrals Virksomhed og Bestræbelser i Aarene 1922—1924«. Den internationale faglige Centrals Forlagsafdeling, Amsterdam. Kommissionsforlag i Skandinavien: Bog- og Papirhandelen »Fremad«, Frederiksborggade 33, København, og »Tidens Förlag«, Skårgårdsgatan 13, Stockholm. 392 Sider, Pris 4 tyske Guldmark.

Af denne i disse Dage paa Fransk, Tysk og Engelsk udkomne Bog har vi modtaget den tyske Udgave. Bogen indledes med en Beretning om Den internationale faglige Centrals Virksomhed i Aarene 1922—1924, med en udførlig dokumenteret Fremstilling af de Forhandlinger, der har fundet Sted mellem Amsterdam og Moskva vedrørende »Enhedsfronten« samt den internationale Fagbevægelses Forsøg paa at understøtte Bestræbelserne for Europas økonomiske Genrejsning. Dernæst følger de officielle Beretninger om Forhandlingerne ved den internationale Fagforeningskongres i Wien 1924, den i Juni 1924 i Wien afholdte Konference med de internationale Fagsekretariater, den internationale faglige Kvindekongference samt de paa Kongressen i Wien holdte Referater om følgende Emner: Organisatoriske Forbindelser mellem I. F. C. og de internationale Fagsekretariater; den sociale Lovgivning; I. F. C.s Stilling i den internationale Arbejderbevægelse; Arbejdernes Kamp mod Krig og Militarisme; 8 Timers Arbejdsdagen. Endvidere indeholder Bogen I. F. C.s nye Love.

Bogen, der som ingen anden indeholder Oplysninger om den internationale Fagbevægelse, er af stor Betydning for alle Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationer, Biblioteker, Nationaløkonomer og andre, som interesserer sig for sociale Spørgsmaal.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 20 * KØBENHAVN DEN 15. NOVEMBER 1924 * 21 AARGANG

Foreningsfrihed og Fagforeningsliv.

Et Overblik.

I.

Forfatterens Eftermæle — Fagforeningens retslige Stilling — Fagforeninger og Øvrighed — Medlemsskab og indre Disciplin — Begrænsning af Fagforeningernes Virksomhed — Tvangsfagforeninger — Slutning.

Uddrag. IAA.s VR gav paa sit sidste Møde sidstnævnte den Opgave at undersøge Spørgsmaalet om Anvendelsen af Foreningsfrihedens Grundsætninger i de forskellige Lande og forlangte i sit Januar-møde 1924 en foreløbig almindelig Beretning.

Det blev overdraget Jean Nicod at udarbejde denne Beretning. Det skulde blive hans sidste Arbejde; thi han døde — alt for tidligt — den 16. Februar 1924 af en forfærdelig Sygdom. Hans Død betyder for Amtet Tabet af en meget dygtig Embedsmand, og hans Medarbejdere mister i ham en Kollega, som de har skattet højt for hans Aands- og Hjertets Dannelse. Promoveret af et Universitet og fortrolig med mange levende Sprog beskæftigede Nicod sig med økonomiske og sociale Spørgsmaal, tog levende Del i alle Bevægelser paa Aandslivets Omraader og vakte Beundring ved Omfanget og Grundigheden i sin Viden. Alle hans Arbejder vidner om en Nøjagtighed, Logik, Metode og Klarhed, som kendetegner de fineste Aander. Han var gennem logiske Studier opdraget til streng Disciplin og begavet med en overordentlig Arbejdskraft. Først for kort Tid siden havde »Die Académie des Sciences morales et politiques« tilkendt hans politiske Værk Prisbelønning.

*

Koalitionsfrihedsprincippet har endnu ikke nogen lang Historie. Bevægelsen for de faglige Arbejderes Sammenslutning opstod i de forskellige Lande paa de forskellige Tider i det 19. og 20. Aarhundrede, hvor der foregik en industriel Revolution, men der var i intet Land ydet dem frit Spillerum. I nogle Lande

efterlod de revolutionære og liberale Bevægelser, som havde fejlet de middelalderlige Laug bort, en dyb Fjendtlighed overfor enhver faglig Forening. I andre Lande bevaredes Laugene i Principet, men de tilfredsstillede ikke mere Fabriksarbejdernes Krav.

Fagorganisationernes retslige Stilling blev oprindelig bestemt af Foreningsretten. Da Bevægelsen for en kollektiv Ordning af Arbejdsbetingelserne opstod, viste den stadig fremadgaende Arbejdersammenslutning umiskendelig, at et nyt Problem var dukket op. Tilsynekomsten af dette nye vakte tillige Frygt, og i Overensstemmelse med den dengang herskende strenge individualistiske Opfattelse af frit Spil for Tilbud og Efterspørgsel blev Koalitionen truet med streng Straf. Den faglige Sammenslutning, det naturlige Udgangspunkt for Koalitionen, var siden stadig udsat for Mistanke, men ifølge det almindelige Fremskridt blev Dannelsen af Forbund ikke mere anset for en forbryderisk Handling, de blev taalt, og Fordommene, som havde hvilet tungt paa Arbejdersammenslutningerne, siden de var traadt i Skranken for at forsvare deres faglige Stilling, svandt efterhaanden.

Dermed var Stillingen fuldstændig forandret. Saalænge det var forbudt at gaa frem i Fællesskab, stod Staten fjendtlig lige over for en Sammenslutning af Arbejdere, fordi denne kunde fore til en fælles Aktion, men fra det Øjeblik, da Koalitionen bliver taalt, vil Staten før eller senere blive klar over, at Sammenslutningen i det mindste regulerer og er nødvendig. Man forestillede sig fremdeles, at Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer kunde ud-

rette noget godt ved i deres Medlemmers Bevidsthed at vække den sociale Ansvarlighed, der med Industriens Vækst stadig tiltager i Betydning. Saaledes viser den uindskrænkede Udvikling af Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer sig efterhaanden som et mindre Onde og oven i Købet som et ønskeligt. Men disse Forandringer var kun en Del af Bevægelsen for den almindelige Foreningsfrihed, hvis Spor den Dag i Dag kan findes i alle Forfatninger. Denne nye Aand skal efter Fredstraktatens Skabers Hensigt besjæle alle Samfund.

Alle Landes Forfatninger og Love yder nu alle Borgere, Arbejdere indbefattet, fri Forfatningsret. Der findes dog ikke noget Ord i Verden, der kan indeholde saa grundforskellig Betydning som Ordet Frihed. Friheden kan kun beskrives ved at fastslaa dens Grænser. Kun saaledes kan Friheden overføres paa de faglige Sammenslutninger, d. v. s. begrænset paa mangfoldige Maader. Dannelsen af en Fagforening kan være underkastet mange Slags Forskrifter, den kan maaske i sin Virksomhed være underkastet lejlighedsvis eller vedvarende Opsigt. I de fleste Lande er den truet med Dødsstraf, d. v. s. dens Opløsning kan mere eller mindre let paabydes gennem Øvrigheden. Fagforeningen kan ogsaa ved Lov være beskyttet mod Forsøg paa at fralukke den Medlemmer eller at hindre nye Medlemmer i at tilslutte sig den, men paa den anden Side kan den ogsaa selv ved Lov hindres i at udøve et bestemt Tryk paa Medlemmer eller andre. Endelig kan den underkastes mere eller mindre store Begrænsninger ved dens Opbygning, Maal og Virksomhed.

De tre Hovedomraader indenfor Kollectionsretten og de tre Hovedretninger, gennem hvilke de lovlige Grænser fastsættes, omhandler Fagforeningens Forhold til Øvrigheden, dens Hvervning af Medlemmer, dens indre Opbygning og Grænsen for dens Virkefelt.

Fagforeningernes retslige Stilling.

Fagforeningsretten er naturligvis et Led i den almindelige Foreningsret, men i Enkelthederne er Forholdet forskelligt mellem Fagforeningsretten og Foreningsretten i de forskellige Lande.

I nogle Lande er Fagforeningerne kun undergivet den almindelige Foreningsret (Tyskland, Danmark, Estland, Finland, Letland, Litauen, Holland og Schweiz). Denne almindelige Ret er dog hyppig mere begrænset eller mere omfattende end Fagforeningsretten, eller, hvor den anvendes paa Fagforeningerne (Belgien, De forenede Stater, Grækenland, Ungarn, Storbritannien og Irland) ændret paa mange Maade. I andre Tilfælde er Fagforeningerne igen undergivet Særloven (Brasilien, Frankrig, Kongeriget Serbien, Kroatien og Slavonien). Hvorvidt Fagforeningerne er undergivet den almindelige Lov eller Særlove, er utvivlsomt hyppigt en tilfældig Følge af den paagældende Lovteksts Affattelse. For nøje at klarlægge Lovgiverens Holdning overfor Fagbevægelsen og for at skildre de Omstændigheder, som denne beror paa, maatte Foreningsretten indenfor det fælles Retssystem i et Land omskrives. Det er dog ikke muligt her.

Et Lands Fagforeningsret er ikke altid ensartet. Her og der er visse Grupper af Arbejdere — ved Jernbaner og især Funktionærer — underkastet særlige Bestemmelser. Men i de fleste Tilfælde er det af Princip stillet Fagforeningerne frit at erhverve visse Privilegier, ganske vist paa visse Betingelser (Tyskland, Argentina, Australien, Belgien, Brasilien, De forenede Stater, Finland, Grækenland, Italien, Letland, Holland, Storbritannien og Irland). Disse Privilegier er ifølge deres Natur og virkelige Betydning af ret forskellig Art.

Endelig har man i nogle Lande Tvangsorganisationer, det kan være for nogle Grene af Industrien, eller det kan være for alle (Tyskland, Ungarn, Rumænien, Kongeriget Serbien, Kroatien og Slavonien, Rusland). Det forekommer os, at dette Tvangsprincip angiver saa dyb en Forskel, at det synes at være berettiget at adskille denne Art af Organisationer fra den Type, som indtil Nutiden er mest udbredt, nemlig den, som hviler paa frivillig Sammenslutning.

I mange Lande (Tyskland, Belgien, Brasilien, Chile, Danmark, Spanien, De forenede Stater, Japan, Holland, Polen, Rumænien, Schweiz, Czekoslovakiet,

Venezuela) garanterer Forfatningen Foreningsretten, selv om det naturligvis er paa forskellig Maade; men Værdien af en forfatningsmæssig Ret afhænger af den Maade, paa hvilken den bliver opfattet og anvendt. Af og til er Foreningsretten et Resultat af den almindelige Retsaand. (Fortsættes.)

Internationale Meddelelser.

Arbejdsløshedsforsikring og Arbejdsløshedsunderstøttelse i de enkelte Lande

For at faa en Oversigt over Arbejdsløshedsforsorgen i de enkelte Lande har I. F. C. gennem Cirkulære rettet en Forespørgsel til de tilsluttede faglige Landscentraler. Ved Opstillingen af Spørgsmaalene har man begrænset sig til de vigtigste Punkter og forbeholdt sig eventuelt senere at komme nærmere ind paa Enkelthederne. De stillede Spørgsmaal lød:

- 1) Findes der offentlig Arbejdsløsheds-Forsikring eller Arbejdsløsheds-Understøttelse, eller bestaar begge Systemer ved Siden af hinanden?
- 2) I Tilfælde af, at der findes Arbejdsløsheds-Forsikring: paa hvilken Maade tilvejebringes de finansielle Midler?
- 3) I Tilfælde af Arbejdsløsheds-Understøttelse: paa hvilken Maade tilvejebringes de finansielle Midler?
- 4) I Tilfælde af Arbejdsløsheds-Understøttelse: er bestemte Fag varigt udelukkede fra at erholde Understøttelse?
- 5) Efter hvor mange Dages Arbejdsløshed træder Understøttelsen i Kraft?
- 6) For hvor mange Dage udbetales Understøttelse?
- 7) Understøttelsens Størrelse. Betales Familietillæg?

De indløbne Besvarelser giver følgende Billede:

Findes der en offentlig Arbejdsløsheds-Forsikring eller Arbejdsløsheds-Understøttelse, eller bestaar begge Systemer ved Siden af hinanden?

Paa hvilken Maade tilvejebringes de finansielle Midler?

Belgien: I Belgien findes ingen offentlig Arbejdsløshedsforsikring. Ar-

bejdsløshedsforsorgen er udelukkende organiseret af Fagforeningerne. Derimod yder Staten et Tilskud paa 50 pCt. af de af Medlemmerne indbetalte Bidrag. Dette Statstilskud krediteres Arbejdsløsheds-kassen og overføres til Krisefonden. Saafremt Arbejdsløsheds-kasserne kommer i finansielle Vanskeligheder, kan de øpnaa Forskud i Krisefonden. Den af Regeringen oprettede Krisefond udbetaler ligeledes Understøttelse til saadanne Arbejdsløse, der har opbrugt den vedtægtsmæssige Understøttelse, for et Tidsrum af 30 Dage. Skønnes Krisen i den paagældende Industri at vedvare, kan der udvirkes en Forlængelse af nævnte Frist. Er de enkelte Fagforbunds Arbejdsløsheds-kassers Midler udtømte, overtager det nationale Krisefond ligeledes de i Kassens Love fastsatte Forpligtelser overfor de Arbejdsløse. Til at begynde med blev denne Bestemmelse overholdt strengt; men efter at katolske Ministre beklæder Embedet som Arbejdsminister, udbetales Understøttelsen kun i aller yderste Nødtilfælde.

Czekoslovakiet: Der findes en offentlig Arbejdsløshedsforsikring; de finansielle Midler ydes af Staten.

Holland: Med Hensyn til Arbejdsløshedsforsorgen bestaar i Holland det saakaldte danske System. Bærerne af Arbejdsløshedsunderstøttelsen er de af Staten anerkendte faglige Arbejdsløsheds-kasser. Staten og Kommunen yder hver et Tilskud svarende til 50 pCt. — ialt saaledes 100 pCt. — af det af Kassens Medlemmer indbetalte Bidrag.

For de Medlemmer, der har opbrugt deres vedtægtsmæssige Understøttelse, gælder lokale Bestemmelser. Staten yder kun Tilskud til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse til saadanne Kommuner, som befinder sig i daarlige finansielle Omstændigheder.

Italien: Der bestaar en obligatorisk Arbejdsløshedsforsikring. Dennes Midler tilvejebringes af Arbejdsgivere og Arbejdere i Fællig med Halvdelen hver. Staten yder et Tilskud af 40 Millioner Lire aarlig.

Jugoslavien: Der findes en Arbejdsløshedsunderstøttelse. Bidraget til Arbejdsløshedsunderstøttelses-Fonden opkræves gennem de bestaaende Organer for Syge- og Ulykkesforsikringen og

udgør 5 pCt. af Bidraget til Sygeforsikringen.

Letland: Der findes hverken Arbejdsløshedsforsikring eller Understøttelse. Kun under de største Arbejdsløshedsperioder bliver der ydet de Arbejdsløse Understøttelse i Form af Tildeling af Brød, Fedt, Brændsel og lign.

Mellemomraadet: Indtil dette Omraades Besættelse af Litauerne bestod en Arbejdsløshedsforsikring, som dog maatte indstille Virksomheden ved Landets Besættelse. Ifølge fortsat Pres fra Fagforeningernes Side har Landsdirektoratet nu udstedt en Forordning, der henviser Arbejdsløshedsforsorgen til Kommunalforbundene.

Polen: Siden den 1. September bestaar der en lovordnet Arbejdsløshedsforsikring. Arbejdsgiverne betaler $1\frac{1}{2}$ pCt., Arbejderne ligeledes $1\frac{1}{2}$ pCt. og Staten 1 pCt. af de udbetalte Lønninger.

Storbritannien: Der findes Arbejdsløshedsforsikring. Midlerne tilvejebringes med en Fjerdedel af Staten, Arbejdsgiverne yder lidt over tre Ottendedele, Arbejderne lidt mindre end tre Ottendedele.

Sverige: Der findes ingen offentlig Arbejdsløshedsforsikring, og Staten yder heller intet Tilskud til Fagforeningernes Arbejdsløsheds-kasser, Spørgsmaalet er for Tiden fremme til Behandling, men det har hidtil ikke været muligt at finde en Løsning. Under den sidste økonomiske Krise var Rigsdagen og Regeringen dog nødsagede til at træffe visse Foranstaltninger til Lindring af Nøden. Ialt blev der af offentlige Midler bevilget 250.000.000 Kroner til dette Formaal, som væsentlig anvendtes til Nødhjælpsarbejde.

Svejts: Den offentlige Forsikring blev ophævet den 1. Juli 1924. For Tiden behandles et Lovforslag, der tager Sigte paa at yde Statstilskud i Henhold til Genfer-Systemet.

Spanien: Det statlige Arbejdsmævn giver et ringe Tilskud til enkelte Fagforeninger, der har indført Arbejdsløshedsunderstøttelse. En lovlig Ordning bestaar dog ikke.

Tyskland: I Tyskland findes ingen offentlig Arbejdsløshedsforsikring. Siden Oktober 1923 dækkes dog en væsentlig Del af Understøttelsesomkostningerne gennem Pligtbidrag fra Ar-

bejdsgiverne og Arbejderne. Forsikringspligtige er enhver Arbejder og Funktionær, som er forsikringspligtig ved Sygekasserne. Dermed er praktisk alle Arbejdere og Funktionærer, hvis Aarsindtægt ikke overstiger 2400 Mark, forpligtede til at svare Bidrag til Arbejdsløshedsunderstøttelsen, det samme gælder deres Arbejdsgivere. Betalingen af dette Bidrag forudsætter dog ikke Retten til at oppebære Understøttelse, idet Understøttelse kun ydes til saadanne Arbejdsløse, som skønnes at være i Trang. Denne Bestemmelse medfører, at et betydeligt Antal Erhvervsløse trods Bidragspligten ikke erholder nogen Arbejdsløshedsunderstøttelse. Arbejdsløsheds-kasserne administreres af Kommunerne.

Som allerede bemærket tilvejebringes den overvejende Del af de finansielle Midler ved Pligtbidrag. Kommunerne yder $\frac{1}{9}$, Arbejdsgiverne og Arbejderne $\frac{2}{9}$ af Understøttelsesomkostningerne. Pligtbidraget maa dog højst udgøre 3 pCt. af Lønnen. (Arbejdsgiverne og Arbejderne hver $1\frac{1}{2}$ pCt.) Naar dette Bidrag tilsammen med Kommunernes Bidrag ikke dækker den udbetalte Understøttelse, ydes de nødvendige Tilskud af Statens Midler.

Ungarn: I Ungarn findes hverken offentlig Arbejdsløshedsforsikring eller Understøttelse.

(Fortsættelse følger.) (I. F. C.)

Organiseringen af de kvindelige Arbejdere i England.

De engelske Fagforeningers Generalraad har for Tiden ganske særlig sin Opmærksomhed henvendt paa Organiseringen af Kvinderne. I Forbindelse med Fagforeningskongressen i Hull i September skal der finde en speciel Kvindedemonstration Sted, og efter Kongressen skal der afholdes en Konference af Repræsentanter (saavidt mulig kvindelige) for Fagorganisationer med mange kvindelige Medlemmer.

(I. F. C.)

Brevveksling mellem den internationale faglige Central i Amsterdam og det alrussiske Fagforeningsraad i Moskva.

I et Brev af 26. Juli foreslog det alrussiske Fagforeningsraad Afholdelse af en Kongres for paa denne at forsøge

at opnaa Enighed mellem Amsterdam og Moskva. Bestyrelsen for I. F. C. sendte følgende Svar:

Amsterdam, den 11. Septbr. 1924.

»Ærede Kammerater.

Vort Bestyrelsesmøde den 11. September har ogsaa behandlet Deres Brev af 26. Juli og bemyndiget os til at sende Dem følgende Svar:

Vi har stadig været besjælede af Ønsket om at genoprette Fagbevægelsens organisatoriske Enhed, for hvis Spaltning vi ikke er ansvarlige, og vi har ogsaa gentagne Gange givet Udtryk for dette Ønske. Ligeledes er vi enige med Dem i, »at den stadig skarpere Kamp mellem Arbejde og Kapital kun kan tage et gunstigt Forløb, naar den Kraft, som ligger i Proletariatets økonomiske Organisationer, koncentrerer og den internationale Fagbevægelses Enhed gjenrejses«.

Det kan dog ikke benægtes, at der mellem den af Dem anbefalede Taktik og den, som vi anser for bestemmende for Fagbevægelsens Virksomhed, bestaar en principiel Modsætning, der gaar langt ud over Spørgsmaalet om en mer eller mindre radikal Opræden. At bringe disse forskellige Opfattelser i Overensstemmelse med hinanden, turde ikke være helt let; men vi vil efter bedste Evne og af al Kraft forsøge dette.

I hvert Fald vil det være nødvendigt, forinden vi paabegynder mundtlige Forhandlinger, at være i Besiddelse af skriftlige Underlag, som lader erkende, hvilken fælles Linie og hvilken fælles Taktik det vil være muligt at følge. Vi beder Dem derfor om at tilstille os bestemte skriftlige Forslag, for at vi kan bedømme, om det vil være muligt at finde et fælles Forhandlingsgrundlag.

Det vil være Dem bekendt, at vi af vor internationale Kongres i Wien har faaet et nøjagtig formuleret Grundlag for eventuelle Enighedsforhandlinger, dog kan denne Side af Sagen foreløbig lades ude af Betragtning. At vi som Bestyrelse i dette vigtige Anliggende ikke kan fatte bindende Beslutninger, som gaar ud over det af Kongressen givne Grundlag, uden forinden at forelægge Sagen for Repræsentantskabet eller eventuelt for en international Kongres, behøver vi vel ikke særligt at betone.

Gerne imødesende Deres ærede Svar.
Med Hilsen

Bestyrelsen for I. F. C.:

A. A. Purcell, Formand.

J. Oudegeest, Sekretær.«

Den 30. Oktober indløb følgende Svarskrivelse fra Moskva:

*Det alrussiske Fagforeningsraads
Central.*

Moskva, den 23. Oktbr. 1924.

Til Den internationale faglige Central,
Amsterdam.

»Gode Kammerater.

Deres Brev af 11. September har vi modtaget den 20. September. Da Præsidiat for de alrussiske Fagforeningers Centralraad først samledes til Møde den 23. Oktober, var vi ikke i Stand til at besvare Deres Skrivelse forinden.

Ikke uden Tilfredsstillelse har vi taget Deres Meddelelse til Efterretning, at ogsaa De tilstræber Gennemførelse af den organisatoriske Enhed i Fagbevægelsen.

Vi anser det ikke for at være paa sin Plads i nærværende Skrivelse af komme ind paa Enkeltheder og undersøge, hvilke af de to Parter der maa gøres ansvarlig for den indenfor den internationale Fagbevægelse bestaaende Spaltning. Vi ønsker blot at konstatere, at der i Virkeligheden aldrig har bestaaet en enig, altomfattende og fastsammenføjet international Fagbevægelse.

Forst vore nuværende og — som vi antager — fælles Bestræbelser vil forhaabentlig føre til Ophævelse af den bestaaende Spaltning.

Deres Ønske om Fremsendelse af skriftlige Forslag, som kunde tjene som Grundlag for de kommende Forhandlinger, skal vi gerne imødekomme.

Vi paa vor Side stræber efter baade nationalt og internationalt at gennemføre Fagbevægelsens Enighed, d. v. s. vi tilstræber indenfor Mulighedens Grænser den største Sammenfatning af alle Fagorganisationer, baade dem, der tilhører den Røde Fagforeningsinternationale og Den internationale faglige Central samt de Fagorganisationer, som ikke tilhører nogen faglig Internationale. Betingelsen herfor er, at de udenforstaaende Organisationer anerkender Klassekampens Princip.

Det er vistnok ikke nødvendigt at motivere, hvorfor vi stræber efter en saadan Enhed, en saadan Alliance af Fagforeninger med virkelig antikapitalistisk Tendens. De véd ligesaa godt som vi, at den internationale Fagbevægelses Enhed er den vigtigste Forudsætning for en heldig Kamp baade mod Kapitalens Offensiv og mod den fascistiske Reaktion og hele den kapitalistiske Samfundsorden.

Det mest hensigtsmæssige Middel til Oprettelse af en saadan Enhed og Virkeliggørelse af Dannelsen af en eneste Fagforenings-Internationale er efter vor Mening Indkaldelse af en fælles og almindelig Kongres, en Verdens-Arbejderkongres. Angaaende Tidspunktet og Stedet for Afholdelse af en saadan Kongres burde det ved de kommende Forhandlinger være en let Sag at komme til Forstaaelse. Deres Anskuelse, »at der mellem den Taktik, som vi anbefaler, og den, som De anser for bestemmende for Fagbevægelsens Virksomhed, bestaar en principiel Modsætning, som gaar langt udover Spørgsmaalet om en mer eller mindre radikal Optræden«, har vi taget til Efterretning. Betydningen af denne Sætning er os ikke helt klar. Denne Modsætning er i Virkelighed og Sandhed intet nyt — den har bestaaet gennem en Aarrække og var sandsynlig ogsaa den internationale Fagforeningskongres i Wien bekendt og taget med i Betragtning. Selvfølgelig er vi paa det givne Sted og i det givne Øjeblik gerne beredt til i alle Enkeltheder at behandle de Meningsforskelligheder, som skiller os ad. I alle Tilfælde bekræfter vi med Fornøjelse den Kendsgerning, at De, ganske bortset fra de i Virkeligheden mellem os bestaaende Modsætninger, nærer Ønsket om at gøre alt for at finde et fælles Grundlag.

Da vi paa vor Side nærer det samme Ønske, konstaterer vi, at det vigtigste Grundlag for Fagorganisationernes og Arbejderorganisationernes Bestræbelser efter vor Mening er Erkendelsen af den uoverstigelige Modsætning mellem Arbejdets og Kapitalens Interesser. Denne Erkendelse nødvendiggør en Klassekamp paa Liv og Død mellem Lønslaverne og de kapitalistiske Klasser, indtil den endelige Tilintetgørelse af

det kapitalistiske System og Proletariatets Befrielse for den kapitalistiske Undertrykkelse og Udbytning samt for det Tiggeri, Barbarisme og Slaveri, som er en Følge af dette System. Vore Forslag lyder derfor som følger: fuldstændig Opgivelse af ethvert Samarbejde med Bourgeoisiet, fælles national og international Kamp af Arbejderne og deres Organisationer mod Verdenskapitalismen. Takket være disse Maal vil det være muligt at formaa alle virkelig kampdygtige Arbejderorganisationer til beredvilligt at deltage i Kampen for Arbejderklassens Befrielse.

Vi forventer Deres Svar og særlig en Meddelelse om, hvor efter Deres Mening de første Forhandlinger mellem Deres og vore Repræsentanter kan finde Sted.

Endskønt vi gerne er rede til at fortsætte Brevvekslingen angaaende Spørgsmaalet om Enigheden, saafremt dette viser sig nødvendigt, anser vi det dog for mest hensigtsmæssig og i Sagens Interesse, naar Vejen gennem en første Meningsudveksling, selv om Forhandlingerne ikke har nogen som helst bindende Karakter, blev jævnet for alle fremtidige Skridt i Retning af det Maal, vi tilstræber.

Med kammeratlig Hilsen
Præsidenten for de alrussiske Fagforeningers Centralraad:
sign. *Tomsky.*

Sekretæren for de alrussiske Fagforeningers Centralraad:
sign. *A. Dogadov.*«

Bestyrelsen for I. F. C. vil paa sit kommende Møde tage Stilling til denne Sag. (I. F. C.)

Kampen om højere Lønninger i Tyskland

Efter at det har vist sig, at den af den af den tyske Regering indledede Aktion for en almindelig Nedgang i Varepriserne, takket være de besiddende Klassers manglende Ansvarfølelse, nu kan betragtes som fuldstændig mislykket, idet de for en Prisnedsættelse af Regeringen trufne Foranstaltninger er blevet benyttede til yderligere at forøge Arbejdsgivernes og de Handlendes Gevinst, er de tyske Arbejderes Utilfredshed med de gældende utilstrækkelige Lønninger steget i den

Grad, at der maa regnes med en almindelig Lønbevægelse over hele Landet. De for Tiden i den tyske Industri betalte Reallønninger er langt lavere end Lønningerne i 1913. Ifølge officielle Meddelelser var den gennemsnitlige Realløn i 1913 for faglærte Arbejdere 34,35 Mk., for ufaglærte Arbejdere 24 Mk. Ifølge den officielle Statistik for Juli Maaned d. A. var den gennemsnitlige Realløn iberegnet den forlængede Arbejdstid derimod 29,92 Mk. eller 87,1 pCt. af de faglærte Arbejders Løn før Krigen og 23,59 Mk. eller 98,2 pCt. af Førkrigslønnen for ufaglærte Arbejdere. Ved disse officielle Tal maa endda tages med i Betragtning, at: 1) Indtægtsskatten for Tiden er betydelig højere end før Krigen; 2) Socialforsikrings-Bidragene nu er dobbelt saa store som tidligere; 3) de officielle Pris- og Dyrtidstal nu er beregnede efter Prisen paa Varer af langt mindre Kvalitet; 4) Pris- og Dyrtidstallene ikke er i Overensstemmelse med de virkelige Dyrtidsforhold.

Hertil kommer, at alle tyske Byer i de sidste Maaneder melder om nye Prisstigninger, saaledes at ovennævnte Reallønninger ikke mere kommer i Betragtning. I det store hele kan det antages, at den tyske Arbejders Levestandard for Tiden er ca. 30 til 40 pCt. forringet, sammenholdt med Tiden før Krigen.

Under disse Omstændigheder er det forstaaeligt, at Arbejderne med stadig forøget Styrke kræver en retfærdig Lønregulering, og at denne Fordring har givet sig Udslag i talrige Lønkonflikter.

Saa vel Myndighederne som de private Arbejdsgivere modsætter sig af al Magt enhver Lønforhøjelse, delvis under Henvisning til Vedtagelsen og Gennemførelsen af Dawes-Planen, til Trods for at denne Plan udtrykkelig udtaler sig imod en Sænkning af de tyske Arbejders Levestandard under Standarden i de andre europæiske Lande.

Den 23. og 24. Oktober afholdt de tyske Samvirkende Fagforbunds lønpolitiske Udvalg Møde i Berlin, i hvilket ogsaa deltog Repræsentanter for AfA-Forbundet (Privatfunktionærerne). Ogsaa i dette Møde bevistes gennem en Række Eksempler, at de af det Statistiske Departement offentliggjorde Tal

angaaende Dyrtiden og Lønningerne er fuldstændig misvisende. Udvalget tog ogsaa Stilling til den stigende Dyrtid og den som Følge heraf nødvendige Lønregulering og protesterede mod Regeringens og Arbejdsgivernes Holdning.

Udvalgets Forhandlinger lod ingen Tvivl om, at saavel Regeringen som Arbejdsgiverne maa være klare over, at Betingelsen for at undgå dybtgaaende Rystelser af det produktionsmæssige Liv i Tyskland er Gennemførelse af en passende Lønregulering. Efter at det nu har vist sig, at Regeringens Foranstaltninger med Hensyn til at hidføre en Nedgang i Varepriserne har været fuldstændig forgæves, var den Mening fremherskende, at den rolige økonomiske Udvikling i Tyskland vil blive stærkt truet, naar Arbejdsgivere og de statlige Mæglingsinstanser fremdeles modsætter sig en Lønregulering i Overensstemmelse med Pristallet. (I. F. C.)

Samplingsbestræbelser i den hollandske Fagbevægelse.

Som bekendt er den hollandske Fagbevægelse meget splittet. Der findes for Tiden ikke mindre end 7 faglige Retninger med hver sin Landscentralisation. Ved større Konflikter finder der et vist Samarbejde Sted mellem de forskellige Organisationer, som dog ikke altid varer ved under hele Konflikten, da særlig Førerne for de konfessionelle Fagforeninger er slemme til under Konflikten at træffe Særaftaler med Arbejdsgiverne og derefter bevæge deres Medlemmer til at genoptage Arbejdet. Man vil kunne forstaa, i hvor høj Grad Arbejdernes Modstandskraft overfor Arbejdsgiverne svækkes gennem den bestaaende Tilstand. Der har ofte været Bestræbelser i Gang for at søge gennemført en Samling af i hvert Fald de ikke konfessionelle Fagforeninger, men hidtil er alle saadanne Forsøg strandede. For Tiden finder der atter Forhandlinger Sted mellem Handelsmedhjælpernes, Jernbanemændenes og Stats- og Kommunal tjenestemændenes Organisationer og, som det synes, denne Gang med mere Held. Forhandlingerne mellem det socialdemokratiske og det neutrale Handels- og Kontormedhjælperforbund har saaledes resulteret i, at

begge Forbund skal sammensluttet fra og med den 1. Januar 1925. Samlingskongressen er fastsat til den 25. og 26. Oktober. Ogsaa Forhandlingerne mellem det socialdemokratiske Tjenestemandsforbund og det neutrale Forbund for Post- og Telegrafvæsenets Personale samt mellem det socialdemokratiske og neutrale Jernbanemandsforbund tager et heldigt Forløb. Af Vigtighed er det i denne Forbindelse, at de ovennævnte neutrale Forbund danner Kernen i den neutrale Landscentralisation, og at dens fortsatte Bestaaen trues gennem en eventuel Sammenslutning.

Desuden finder der Forhandlinger Sted mellem den socialdemokratiske faglige Landsorganisation og Aandsarbejdernes Landscentral. Der er Udsigt til, at sidstnævnte Organisation vil slutte sig til Landsorganisationen som en Slags Underorganisation.

Saa fremt Samlingsbestræbelserne skulde lykkes over hele Linien, vil det for den socialdemokratiske Landsorganisation betyde en Medlemstilvækst paa ca. 30—40.000. (I. F. C.)

Kommunisterne og Fagbevægelsen.

Det kommunistiske Parti i Tyskland befaler nu sine Medlemmer at indmelde sig i Fagforeningerne inden den 1. Februar 1925, for »gennem et ihærdigt og maalbevidst revolutionært Oplysnings- og Organisationsarbejde indenfor de reformistiske Fagforeninger at overvinde den i Fagbevægelsen fremherskende Reformisme, som er den proletariske Klassekamps Hovedfjende«. Hvem der ikke efterkommer denne Befaling, kan ikke mere være Medlem af det kommunistiske Parti. Partiets Funktionærer har at indmelde sig inden 1. December 1924, i modsat Fald gaar de tabt af deres Tillidsposter. Undtagelser gælder blot for Hustruer, Invalider o. s. v., dog skal den lokale Partiledelse træffe Afgørelse herom i Henhold til de af Centralledelsen udstedte Anvisninger. Partiorganisationerne skal med den største Energi arbejde for, at Partimedlemmerne allerede forinden den fastsatte Termins Udløb »tilføres de faglige Organisationer og indenfor disse opfylder deres revolutionære Forpligtelser«. Ligeledes

skal det forsøges at besætte Fagforeningernes Tillidsposter.

Som det fremgaar af ovenstaaende er der ingen Steder Tale om en Forbedring af Arbejdernes Forhold.

(I. F. C.)

Ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Efter Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed fastsættes i Henhold til § 28 i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. herved følgende:

§ 1.

Fra og med den 1. November 1924 at regne vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 kunne ydes til arbejdsløse henhørende til følgende Fag:

Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere, Bogbinderi- og Papirvarearbejdere, Bogtrykkere, Drejere, Elektrikere, Farmaceuter, Gartneriarbejdere, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Gørtlere, Metaltrykkere, Snedkere, Tobaksarbejdere og Urmagere.

Som henhørende til foranstaaende Fag anses:

- a) saadanne Personer, der er Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse omfattende et af ovenstaaende Fag, og
- b) saadanne andre Personer, der slet ikke er arbejdsløshedsforsikrede, men som igennem den deres Arbejdsløshedskort paaførte Angivelse af deres Erhverv dokumenterer, at de normalt søger Beskæftigelse i et af ovenstaaende Fag.

§ 2.

Denne Bekendtgørelse træder i Kraft den 1. November 1924. Samtidig ophæves Socialministeriets Bekendtgørelse af 27. September 1924.

Socialministeriet, den 29. Oktober 1924.

F. J. Borgbjerg.

/ J. Bülow.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 21 * KØBENHAVN DEN 22. NOVEMBER 1924 * 21 AARGANG

Foreningsfrihed og Fagforeningsliv.

Et Overblik.

II.

Fagforeninger og Øvrigheden.

I en Række Lande er hverken Dannelsen eller Ledelsen af en Fagforening underkastet nogen Slags Form-Forskrift (Belgien, Danmark, De forenede Stater, Italien, Holland, Storbritannien og Irland, Schweiz).

Saa gives der en Gruppe Lande, i hvilke Fagforeningerne er forpligtede til at afgive en enkelt Erklæring om Oprettelsen. (Frankrig: Indgivelse af Vedtægterne og en Fortegnelse over de ledende Personer; Spanien: Indgivelse af Vedtægterne; Letland: Indgivelse af en Fortegnelse over de ledende Personer; Norge: Indgivelse af Vedtægterne og en Fortegnelse over de ledende Personer, Referat af Mødet, paa hvilket Ledelsen blev valgt, og Medlemantallet).

Andre Steder er Dannelsen af en Fagforening afhængig af en Tilladelse og kan først finde Sted, naar de fornødne Formaliteter er opfyldte. Tilladelsen tilkendegives ofte ved en mer eller mindre formel Godkendelse, tidt ogsaa ved en virkelig Stadfæstelse. I Estland skal Vedtægterne og Fortegnelsen over de ledende Personer forelægges for en frivillig Jurisdiktion, som skal prøve Vedtægternes Overensstemmelse med Loven. Enhver Vægning ved at godkende en Forening maa begrundes i Detailler. Indankning for den højeste Domstol er tilladt. Anmeldelse af de stedlige Organisationer sker til Amtet. I Litauen bestaar der en lignende Fremgangsmaade, kun maa Grundene for Nægtelsen af at godkende en Fagforening meddeles. Stifterne af Foreningen, som der gives en 15 Dages Frist for at udvirke den fornødne Ændring. I Ungarn horer Vedtagelsen af Lovene ind under Regeringen. Opret-

telse af lokale Foreninger tillades af den stedlige Øvrighed, naar denne anser det for nødvendigt i Offentlighedens Interesse. I alle tre Lande er der truffet Forholdsregler mod, at Undersøgelse af Andragender opsættes. I Estland og Litauen finder Godkendelse simpelthen Sted efter en Maanedes Forløb, medens Foreninger i Ungarn foreløbig kan begynde sin Virksomhed 79 Dage efter, at Godkendelsesandragendet er indgivet.

Undertiden er en Fagforening endnu efter sin Stiftelse underkastet videre Formaliteter eller Kontrol. I de fleste Tilfælde maa alle Ændringer i de anmeldelsespligtige Stiftelsesgrundsaetninger anmeldes. I Grækenland maa en Forening desuden aarlig forelægge et Uddrag af sine Forhandlingsreferater og en Liste over forekommende Strejker. Den maa til enhver Tid lade sig kontrollere af Fabriksinspektøren, der til enhver Tid skal give Agt paa, at Love og Vedtægter overholdes af Foreningen, og at Bogføringen er i Orden. I Norge maa Medlemsantallet aarligt angives. I Spanien maa der efter Øvrighedens Paabud forelægges Register. I Polen maa en Beretning til Generalforsamlingen om Forretningsførelsen hvert Aar tilsendes Fabriksinspektøren. I Ungarn maa Administrationsmyndighederne drage Omsorg for, at Loven overholdes af Foreningen.

I omtrent alle Lande er private Forsamlinger af Foreningsmedlemmer tilladt og staar ikke under nogen Kontrol. Kun Ungarn danner en Undtagelse. Her er der krævet en forud Anmeldelse af enhver Forsamling. Den kan blive forbudt, i hvert Tilfælde skal der gives Repræsentanter for Øvrigheden Ad-

I nogle Lande, som f. Eks. i Letland, maa offentlige Forsamlinger forud anmeldes. I andre Lande kan Forsamlinger affoldes uden forudgaaende Anmeldelse, dog maa der tilstedes Øvrighedsrepræsentanter Adgang. Disse Repræsentanter maa dog kun gribe ind i Tilfælde af Ulovligheder. (Danmark, Frankrig, Tyskland og Holland).

De foran nævnte Formaliteter er foreskrevet enhver Fagorganisation, dog tildeles der hyppigt en Forening visse yderligere Begunstigelser ved en frivillig Opfyldelse af de nøjagtige Forskrifter. Begunstigelserne er af en meget forskellig Art, f. Eks. privat juridisk Personlighed eller lignende Stilling i Tyskland, Belgien, De forenede Stater, Letland, Storbritannien og Irland; i Rumænien juridisk Personlighed og Ret til at lade Fagene repræsentere ved Samarbejde med Fabrikstilsynet; i Holland juridisk Personlighed og Ret til Udbetaling af offentlig Arbejdsledsundersøttelse; i Grækenland Ret til at grundlægge Hjælpekasser, Ret til at sende Delegerede til det øverste Arbejdsraad og til at angive Overtrædelse af Arbejderbeskyttelsesloven; i Australien Krav om Repræsentation i den faglige Voldgiftsret; i Kanton Genf Ret til Fagrepræsentation i Italien.

Disse Begunstigelser benyttes paa højest forskellig Maade. Saaledes tager den private juridiske Retspersonlighed sig ikke meget af Arbejdernes faglige Foreninger (som f. Eks. i De forenede Stater, i Belgien og Tyskland). Sagen stiller sig dog anderledes, hvis de medfører virkelig Fortrinsret (som f. Eks. i Holland og Rumænien).

Disse yderligere Formaliteter, der skal bevirke, at Foreningerne overholder et vist Antal Grundlægningsbetingelser, bestaar gennemgaaende i en Anerkendelse af Lovene, som dels erholdes gennem de dømmende Myndigheder (Letland, Rumænien) og dels gennem en særlig Institution (Belgien, Storbritannien og Irland) og dels gennem Regeringen (Kanton Genf og Holland). Stundom omfatter de tillige en aarlig Undersøgelse af Finans-Administrationen (Storbritannien og Irland, Rumænien og Belgien).

Af saadan Art er altsaa de formelle Forskrifter over, hvad Fagforeninger

maa og skal, som er forbundet med Fagforeningernes Dannelse og Virksomhed i de forskellige Lande. Vi maa nu betragte Omstændighederne, som kan have Oplosning til Følge.

I nogle Lande kan en Sammenslutning i intet Tilfælde opløses eller forbydes. Dens Medlemmer kan idømmes Straf for begaaede Handlinger, men disse Sanktioner berører i og for sig ikke »Foreningsretten«. Saaledes bestemmer den almindelige belgiske Lov, at i dette Land forudsætter Loven kun Oplosning af Foreninger med privat juridisk Personlighed.

Andetsteds kan en Fagforening opløses, dog kun hvis der foreligger store Forseelser mod de grundlæggende Bestemmelser i den almindelige Ret (Følges af utilladelige Formaal eller Anstød mod gode Sæder, Schweiz). I andre Lande kan der forkyndes Oplosning, hvis der handles mod den almindelige Foreningslov eller mod den særlige Fagforeningslov (Frankrig, Grækenland, Rumænien).

Endelig kan Fagforeninger i nogle Tilfælde opløses af Grunde, som har offentlig Interesse (Ungarn) eller af Hensyn til den offentlige Orden (Holland). Oplosning af Bestyrelse er næsten forsvundet overalt. Den bestaar dog endnu i Ungarn. Andetsteds træffes Afgørelsen kun af Domstolene, dog kan Regeringen undertiden foreløbig sætte en Fagforening ud af Virksomhed, indtil Processen er afsluttet (Letland og Litauen). I Tyskland kan Rigspræsidenten midlertidig forbyde Udøvelsen af Foreningsretten, nemlig i Tilfælde hvor der er stor Fare for den offentlige Orden.

Medlemsskab og indre Disciplin.

Naturligvis staar det enhver frit for at tilhøre en Fagforening, naar denne er i Overensstemmelse med Loven, d. v. s. frit i den Retning, at Staten ikke hindrer ham deri. Der maa dog fremsættes det Spørgsmaal, om Staten i Realiteten beskytter denne Handlingsfrihed. Er denne i og for sig beskyttet mod utilladelige Handlinger fra saadanne Personer, der vil forsøge paa at afholde nogen fra at tilhøre en Forening? Kan en Arbejder komme i den Situation, at han maa vælge mellem at

tilhøre en Fagforening eller at miste sin Stilling? Kan Arbejdsgiveren afskedige ham eller vægre sig ved at tage ham i Arbejde af den Grund, at han er Medlem af en Fagforening, eller i Fald han ikke er Medlem, kan han da gøre hans Antagelse afhængig af Løfte om ikke at indtræde i en Fagforening? Disse vigtige Spørgsmaal bliver gennem de forskellige Landes Lovgivning og Retsdomme meget forskelligt behandlet.

Grundsætningen for Foreningsfriheden modsætter sig paa en vis Maade Grundsætningerne for Overenskomstfrihed. Løsningerne er modstaaende, alt eftersom der tillægges den ene eller den anden en meget absolut Karakter, og alt efter som den ene eller den anden skønnes at være overensstemmende med Samfundets Interesser.

Efter den Lære, som den liberale Skole repræsenterer, er Friheden til Overenskomsters Oprettelse ukrænkelig. Dette Standpunkt gjorde den øverste Domstol i De forenede Stater ogsaa til sit, da den fastslog, at den Lovgivning, hvorigennem visse Stater søgte at skærme Foreningsfriheden imod individuelt Tryk, var stridende mod Overenskomstfriheden. I De forenede Stater er det ikke ulovligt at afskedige en Arbejder, fordi han er Medlem af en Fagforening. Optagelsen af en Klausul i en Arbejdsoverenskomst, ifølge hvilken den arbejdende forpligter sig til ikke at tilhøre en Fagforening, er fuldkommen gyldig, ja en faglig Propaganda blandt Arbejdere, der er bundne af en saadan Klausul, vilde efter en (men ikke enstemmig tilvejebragt) Afgørelse for den øverste Domstol være ulovlig. Schweiz er Tilhænger af den samme Grundsætning, selv om det ogsaa er i en noget moderat Form. Fabriksloven af 1914 indeholdt en Klausul, som forbød Afskedigelse af Arbejdere paa Grund af Udøvelse af deres Foreningsret. Denne Bestemmelse blev dog slojftet dels af principielle Hensyn, men vel hovedsagelig fordi, man var af den Mening, at dens Anvendelse var for vanskelig og alt for let kunde omgaaes. Paa lignende Maade har Friheden til Indgaaelse af Overenskomst Forrangen for Foreningsfriheden i Storbritannien og Irland og tilsyneladende ogsaa i Holland.

I andre Lande, hvor disse Anliggen-

der ikke udtrykkelig er lovlig ordnede, vakler de dømmende Myndigheder. I Frankrig f. Eks. synes man at være tilbøjelig til at hælde til den Anskuelse, at Afskedigelse og ogsaa Vægning ved at antage Arbejdere alene af den Grund, at de er Medlemmer af en Fagforening, maa betragtes som Misbrug af Retten. Undertiden er der i saadanne Tilfælde afsagt Dom om Skadeserstatning, men lejlighedsvis har Domstolene fældet modsatte Domme.

Nogle Lande bestemmer udtrykkelig, at Foreningsfriheden hører ind under den offentlige Ret, de forbyder enhver Indskrænkning i dens Udøvelse. Saaledes tilbageviser den belgiske Straffelov af 1921 ethvert Tryk af denne Art og Forsøg paa at gøre en Arbejders Antagelse afhængig af hans Løfte om ikke at tilhøre nogen Organisation. Lignende Love findes i Tyskland, Grækenland, Japan, Rumænien og Tjecoslovakiet.

Det er ikke alene Arbejdsgiveren, der kan forsøge at hindre en Arbejder i at tilhøre en Fagforening, Fagforeningen kan paa sin Side forsøge at tvinge Arbejderen til at indtræde. Derfor maa det overvejes, om der er lovlige Hindringer i Vejen for en saadan Adfærd. Et Tryk af den omtalte Art kan finde Sted under de forskelligste Former for Ostrakisme, af hvilke den sorte Liste er den hyppigste, og til aller sidst ved Strejke eller Trusel om Strejke for at foranledige Arbejdsgiveren til at afskedige uorganiserede Arbejdere eller til kun at antage organiserede Arbejdere. Da en fælles Fremgangsmaade af denne Art er lovlig tilladt i næsten alle Lande under Forudsætning af, at den ikke ledsages af Voldsomheder, saa rejser der sig her en Strid om Foreningsfriheden i dens negative Form, nemlig Friheden til ikke at tilhøre en Forening og Friheden til Sammenslutning.

I denne Henseende er der i de forskellige Lande igen forskellige Bestemmelser gældende, endog saadanne Lande, der, saaledes som det fremgaar af forrige Afsnit, for det meste er Tilhængere af Frihed til at slutte Overenskomster, indtager paa disse Punkter en forskellig Holdning. I De forenede Stater f. Eks. er Strejker af denne Art ulovlige, og i nogle Stater, især Massachusetts, udtrykkelig forbudt. I andre

Stater, særlig i New York, synes de at blive anset for lovlige, og de er udtrykkelig blevet erklæret for lovlige i Kalifornien, følgelig er Sympatistrejker blevet erklæret ulovlige undtagen Kalifornien. I Storbritannien synes en Strejke i det Øjemed at fremtvinge Afskedigelse af Uorganiserede at være tilladt, dog synes et Løfte om kun at beskæftige Organiserede civilretlig at være uden Forbindende.

I Frankrig er Teorien om Retsmisbrug ved Domstolene ogsaa blevet anvendt i dette Tilfælde. Naar Kravet om Afskedigelse af Uorganiserede ikke kan have nogen civilretlig Tiltale til Følge, saa maa et saadant Krav behandles af faglig Vej ligesom Lønsørgsmaalene eller Spørgsmaalene om Arbejdsbetinger. Hvis det ikke er Tilfældet, bliver Kravet betragtet som et Forsøg paa at gøre Skade og som saadan anset for ulovligt.

I de fleste Lande, hvor Friheden til at indtræde i en Fagforening er beskyttet mod Tvang, er Friheden til ikke at tilhøre en saadan beskyttet paa lignende Maade. Dette er Tilfældet i Belgien, Grækenland og Rumænien. Den tsekoslovakiske Forfatning giver udtrykkelig Sikkerhed for Retten til at tilhøre en Fagforening. Strejke for at gennemtvinge Afskedigelse af visse Arbejdere er tilladt, i Fald det ikke drejer sig om nationale, religiøse eller politiske Bevæggrunde. I Brasilien er det paa den anden Side kun Friheden til at tilhøre en Fagforening, der bliver beskyttet.

Man kan spørge, om Garantien for Frihed til ikke at tilhøre en Fagforening under alle Omstændigheder udelukker Forsøg paa Udvirkning af Afskedigelse af Arbejdere, der ikke er fagligt organiserede. Efter den belgiske Lov er dette ikke Tilfældet, naar Forsøget paa at fjerne saadanne Arbejdere kan føres tilbage paa faglig Interesse som f. Eks. Ønsket om at opretholde Lønniveauet eller at forebygge smudsig Konkurrence. Besvarelsen af disse Spørgsmaal er i hvert enkelt Tilfælde givet ind under Dommerens Afgørelse.

Et betydeligt Antal Lande har en Lovgivning, der yder et Fagforeningsmedlem Ret til Udtræden, naar et Medlem ønsker at gøre dette trods visse

Klausuler i Lovene, som strider herimod (Tyskland, Belgien, Brasilien; Frankrig, Grækenland, Rumænien og Schweiz).

Undertiden erholder Medlemmet, medens han tilhører en Fagforening, en vis lovlig Beskyttelse ligeoverfor denne, og i dette Øjemed kan Foreningsfriheden indskrænkes i et vist Omfang.

Saa er der tillige Spørgsmaalet om Bøder og Ekskludering. I tidligere Tider forbød Lovgivningen Fagforeningerne at foretage noget som helst Skridt af denne Art, og saa umuliggjorde den dem deres Virksomhed; thi det manglede paa Disciplin. Nu er dog Love af denne Art næsten faldet bort i alle Lande. Nogle Lande bestemmer principielt, at Medlemmerne er forpligtede til at overholde Foreningslove og lovlig vedtagne Beslutninger (Belgien og Schweiz). Fagforeningerne er i Almindelighed beføjede til at idømme Bøder, hvis deres Beslutninger ikke overholdes, dog gives der kun faa Lande, hvor Bøder kan inddrives ad Lovens Vej (Australien og Grækenland; i det sidstnævnte Land maa Bøder ikke overstige 3 Dages Løn); i andre Lande, som f. Eks. Frankrig, kan de ikke inddrives. Det maa bemærkes, at Fagforeningers Magt til at udøve Disciplin undertiden er udvidet i Tilfælde af Krænkelse af Tarifoverenskomstbestemmelserne (Rumænien og Frankrig), i hvilket sidste Land Fagforeningerne kan fordr Skadeserstatning.

I nogle Lande lader Lovgivningen Ekskluderingsretten fuldstændig uomtalt. Det er f. Eks. Tilfældet for Schweiz, derved at Lovene ikke indeholder Grunde for Ekskludering. I andre Lande har Domstolene uindskrænket Myndighed til at skride ind. Hvor de af Fagforeningerne forfulgte Maal er begrænsede, kan Domstolene ifølge deres Ret til at overvåge Ekskluderinger udøve den paa den Maade, at de holder Fagforeningernes Virksomhed indenfor de foreskrevne Grænser. I Frankrig f. Eks. blev Ekskludering af et Medlem, som vægrede sig ved at deltage i Majdemonstration, erklæret for ulovlig, fordi man mente, at denne Strejke ikke havde økonomisk Karakter. I Rumænien vanskeliggør Loven i høj Grad Ekskludering af et Medlem. I Princippet kan en-

hver paa en eller anden Maade beskæftiget Person blive Medlem af den vedkommende Fagforening og blive staaende deri, saalænge han vil.

I mange Tilfælde er der vedtaget Bestemmelser, der skal sikre en Fagforening en sand demokratisk Karakter. Saadanne Bestemmelser angaar Forsamlingshyppigheden og Afstemningsforholdene. I Grækenland er det ved Lov bestemt, at Antallet paa de Stemmer, som tilkommer enhver Fagforening i et Forbund, maa svare til Forholdene i dens Medlemsret. Nogle Bestemmelser af denne Art er i endnu højere Grad truffet for at udøve en maadeholden Indflydelse. Saaledes er det ofte foreskrevet, at Medlemmerne, for der træffes særlig vigtige Afgørelser, skal give deres Mening tilkende. I Grækenland f. Eks. kan en Strejke kun erklæres paa Grundlag af en hemmelig Afstemning. I Storbritannien kan Fagforeningerne kun bruge Penge i politisk Øjemed, f. Eks. til Valgkamp, efter at Medlemmer har givet deres Samtykke hertil. Det staar ethvert Medlem frit at blive staaende i en Fagforening uden at yde Bidrag til specielle Fonds i politisk Øjemed.

International kvindelig Arbejderkomite.

Fra Den internationale faglige Central i Amsterdam modtog vi i Begyndelsen af Oktober Maaned Meddelelse om, at Bestyrelsen i Henhold til Beslutning paa den internationale Fagforenings-Kongres i Wien havde besluttet at oprette en international kvindelig Arbejderkomité paa følgende Grundlag:

»I Henhold til Beslutningen paa den internationale Arbejderskekonference i Wien og den overensstemmende Beslutning paa den internationale Fagforeningskongres skal den Arbejderskekomité, som oprettes, behandles som et Led af den internationale faglige Central og vil blive sammenkaldt af denne, naar det er nødvendigt.

Komitéen bestaar af 5 Medlemmer, der skal vælges paa den af Den internationale faglige Central indkaldte internationale Konference af Arbejdersker. Indtil den næste Konference skal

de faglige Landscentraler i Belgien, Danmark, Tyskland, England og Frankrig hver udnævne et Medlem.

De opstaaede Udgifter vil blive afholdt af Den internationale faglige Central.

Komitéens Opgaver er følgende:

- 1) At vække Opmærksomheden for, hvad der indenfor den almindelige Fagbevægelses Rammer særlig kan have Arbejderskernes Interesse.
- 2) At give Impulser til Propaganda blandt Kvinder og at medvirke ved denne Propaganda.
- 3) At bistaa Den internationale faglige Central med Impulser og Raadslagning i Spørgsmaal, som den socialpolitiske Lovgivning træffer angaaende Arbejdersker.
- 4) At være behjælpelig ved Fremkaffelsen af statistisk og andet Materiale om Spørgsmaal, der angaar Arbejdersker.

I Tilslutning hertil blev vi opfordret til at foretage Valg af et Medlem til den ovenfor nævnte Komité.

I Henhold dertil besluttede Forretningsudvalget at rette en Henvendelse til de Forbund, som havde mere end 100 kvindelige Medlemmer, om eventuelt at bringe et kvindeligt Medlem i Forslag til Komitéen.

Der blev givet en Frist til den 27. Oktober til at fremsætte Forslag, hvorefter Navnene paa samtlige foreslaede blev meddelt til Repræsentantskabets Medlemmer, som skulde foretage Valget af et Medlem til Komitéen.

Ved Fristens Udlob var foreslaet følgende:

af Keramisk Forbund:

Frøken *Manicus-Hansen*, Formandinde for Keramisk Malerforening,

af Kvindeligt Arbejderforbund:

Fru *Alvilda Andersen*, Formandinde for Kvindeligt Arbejderforbund,

af Dansk Skrædderforbund:

Frøken *Dagmar Schlippe*, Formandinde for Konfektionssyerskernes Fagforening,

af Tobaksarbejderforbundet:

Fru *Thea Tonder*, Medlem af Tobaksarbejderforbundets Hovedbestyrelse,

af Dansk Typograf-Forbund:

Frøken *Henriette Crone*, Formand-

inde for De kvindelige Trykkeriarbej-
deres Fagforening.

Resultatet af Valget er blevet føl-
gende:

Der er afgivet ialt 114 Stemmesedler,
deraf var en blank og en ugyldig.

Froken Henriette Crone opnaaede	47	St.
Fru Alvilda Andersen	»	38 »
Froken Manicus-Hansen	»	14 »
Froken Dagmar Schlippe	»	10 »
Fru Thea Tønder	»	3 »

Ialt 112 St.

Froken Crone, som saaledes har faaet
det højeste Stemmeantal, er altsaa valgt
til Medlem af Komitéen.

Vi ønsker hende Held og Lykke med
det forestaaende Arbejde.

Internationale Meddelelser.

Arbejdsløshedsforsikring
og Arbejdsløshedsunderstøttelse
i de forskellige Lande.

II.

Det kan endvidere tilføjes, at der i
Kanada ikke findes nogen offentlig Ar-
bejdsløshedsforsorg.

3. *Spørgsmaal.* I Tilfælde af Arbejds-
løshedsunderstøttelse: er bestemte Fag
varigt eller midlertidigt udelukkede fra
at erholde Understøttelse?

Herpaa indløb følgende Besvarelser:

Belgien: Udelukkede fra Understøt-
telse af Krisefonden er Hjemmearbej-
dere.

Czechoslovakiet: Grundsættlig udeluk-
kede fra al Understøttelse er Sæson-
arbejdere. Ad Forordningsvejen har
Regeringen gjort en Undtagelse for
Byggefagenes Arbejdere, som under
deres Arbejdsløshedsperiode er under-
støttelsesberettigede for et Tidsrum af
højst fire Uger. I Tilfælde af, at Ar-
bejdsgivere under Arbejdsløshedsperi-
oder ikke ønsker at afskedige deres Ar-
bejdere, er Ministeriet for sociale An-
liggender berettiget til at lade Arbejds-
løshedsunderstøttelsen udbetale gennem
disse Arbejdsgivere. I saadanne Til-
fælde betaler Staten fra 70 til 90 pCt. af
Understøttelsesbeløbet, det Beløb, der
mangler i 100 pCt., betales af de paa-
gældende Arbejdsgivere. Denne Under-

støttelsesmaade er dog i den sidste Tid
blevet stærkt begrænset. Ministeriet for
sociale Anliggender har Myndighed til
for enkelte Produktionsgrene eller visse
Landsdele at indstille Udbetaling af
Understøttelse, saafremt det anser Tids-
punktet hertil for egnet, naar Arbejds-
muligheder i forøget Grad er til Stede,
eller naar Priserne paa Forbrugsartik-
lerne er dalende. Paa denne Maade bli-
ver nu det ene Fag efter det andet ude-
lukket fra Understøttelsen til Trods for,
at der endnu stadig findes talrige Ar-
bejdsløse.

Danmark: Arbejdsløse i saadanne
Fag, hvor der ikke bestaar ekstraordi-
nær Arbejdsløshed, erholder ingen Un-
derstøttelse af Krisefonden.

Holland: Som Regel gælder, at kun
saadanne Arbejdsløse kommer i Be-
tragtning ved kommunal Understøt-
telse, som arbejder i Fag, der er ramt
af Krisen. I Praksis overholdes denne
Bestemmelse dog ikke strengt, saaledes
at egentlig næsten alle Arbejdsløse er-
holder Understøttelse.

Jugoslavien: Fremmede Statsunder-
saatter kan erholde Understøttelse:
1) saafremt de er af slovenisk Afstam-
ning og opholder sig i Landet som po-
litiske Flytninge; 2) fremmede Arbej-
dere fra saadanne Lande, hvor jugo-
slaviske Statsborgere nyder de samme
Rettigheder.

Tyskland: Udelukkede fra Understøt-
telse er en Del Landarbejdere, væsent-
lig saadanne med aarlige Arbejdskon-
trakter, desuden Sofolk; dog er de sidst-
nævnte nu ogsaa understøttelsesberet-
tigede. Iøvrigt erholder som før nævnt
kun *trængende* Arbejdsløse Understøt-
telse.

4. *Spørgsmaal.* Efter hvor mange Da-
ges Arbejdsløshed træder Understøt-
telsen i Kraft?

Belgien: Forskelligartede Bestemmel-
ser i de enkelte Kasser.

Danmark: Efter 6 eller 7 Dage; i en-
kelte Sæsonfag efter 18 eller 20 Dage.

Holland: Forskelligartede Bestem-
melser i de enkelte Kasser.

Italien: Fra og med den 8. Dag.

Jugoslavien: Efter 15 Hverdage.

Østrig: Efter 7 Hverdage.

Polen: Efter 10 Hverdage.

Storbritannien: Efter 3 Hverdage.

Tyskland: Efter 6 Hverdage. Dog har de enkelte Kommuner Ret til at indskrænke denne Frist til 3 Dage, hvad de fleste Kommuner ogsaa har benyttet sig af.

5. og 6. *Spørgsmaal.* For hvor mange Dage udbetales Understøttelse? Understøttelsens Størrelse. Betales Familietillæg?

Belgien: Forskelligartede Bestemmelser i de enkelte Kasser. Dog maa der ifølge Loven kun udbetales Understøttelse, saafremt i de to første Uger Arbejdsløsheden varer over to Dage, i de følgende Uger over en Dag. Ifølge Loven maa Understøttelsen ikke overstige to Trediedele af den i det paagældende Fag almindelige Løn. I Tilfælde af Behov udbetales Familietillæg af Krisefonden.

Czecoslovakiet: Understøttelsens Varighed var tidligere $1\frac{1}{2}$ Aar, fra den 1. Juli d. A. derimod kun 6 Maaneder, derudover erholder de Understøttelsesberettigede nedsat Understøttelse i 3 Maaneder. Understøttelsens Størrelse er i Kommuner med højst 7000 Indbyggere 6 czekiske Kr. daglig, i Kommuner med større Indbyggerantal 7,50 Kr. Understøttelsen for Familiemedlemmer, saafremt de er arbejdsløse paa samme Tidspunkt som Familieoverhovedet, 3,75 Kr.

Den samlede Understøttelse maa ikke overstige 14 Kr., i Kommuner med over 7000 Indbyggere 15,50 Kr. daglig. Saafremt der paa Grundlag af særlig Tilfaldelse fra Finansministeren undtagesvis for enkelte Arbejdergrupper eller Landsdele bliver bevilget Arbejdsløshedsunderstøttelse for den 7. til 9. Maaned, er Understøttelsens Størrelse som følger: Personlig Understøttelse i Kommuner med højst 7000 Indbyggere 4 Kr. daglig, for Kommuner med over 7000 Indbyggere 5 Kr. Familietillæget udgør 1 Kr. for Hustruen og 50 Heller for hvert Barn. Selvstændige arbejdsløse Familiemedlemmer kan erholde en Understøttelse af 2,50 Kr. Den samlede Understøttelse maa ikke overstige 8 Kr. daglig.

Danmark: Understøttelse betales i 70 til 140 Dage i Henhold til de for de enkelte Kasser gældende Bestemmelser. Der gøres ingen Forskel mellem mand-

lige og kvindelige Arbejdsløse, derimod mellem halvtbetalende og heltbetalende. Heltbetalende erholder fra 2 til 4 Kroner daglig, Halvtbetalende fra $1\frac{1}{2}$ til 2 Kroner daglig. Familietillæg ydes ikke.

Holland: Forskellige Kasser betaler for et Tidsrum af 90 Dage, andre kun for 60, 40 eller 30 Dage pr. Aar. Understøttelsens Størrelse er meget varierende.

Italien: Efter 24 Ugebidrag betales Understøttelse i 20 Dage, efter 120 Bidrag i 36 Dage. Understøttelsens Størrelse udgør 3,25 Lirer daglig for mandlige og 2,50 Lirer for kvindelige Arbejdsløse. Unge Arbejdere erholder 1,25 Lire daglig.

Storbritannien: Understøttelse betales for hele Arbejdsløshedens Varighed og udgør 18 Shilling ugentlig for voksne mandlige, 15 Shilling for kvindelige Arbejdsløse. Unge mandlige Arbejdsløse erholder $7\frac{1}{2}$ Shilling, kvindelige 6 Shilling. Familietillæg udbetales med 5 Shilling for Hustruen og 2 Shilling for hvert Barn.

Tyskland: Understøttelsens højeste Varighed er 26 Uger i Løbet af 1 Aar. Dog har Arbejdsløshedsnævnene Ret til at forlænge Understøttelsen for et Tidsrum af yderligere 13 Uger, ialt saaledes 39 Uger. Denne Ret udnyttes i de fleste Landsdele med særlig omfattende og langvarig Arbejdsløshed. Understøttelsens Størrelse fastsættes som Maksimalkoster af Arbejdsministeren. De enkelte Kommuner har Ret til at betale lavere Satser, dog gør de fleste Kommuner ikke Brug af denne Ret, saaledes at de højeste Satser gennemgaaende ogsaa kommer til Udbetaling. Landet er i Henhold til den industrielle Udvikling inddelt i tre forskellige Omraader, som hver især atter er inddelt i fire forskellige Byklasser med hver sin Understøttelsessats, saaledes at Understøttelsens Højde er meget varierende. Familietillæget er ligeledes fastsat i Overensstemmelse med denne Inddeling.

7. *Spørgsmaal.* Kan der forlanges en særlig Arbejdsydelse af de Personer, som erholder Arbejdsløshedsunderstøttelse?

Paa dette Spørgsmaal er der indløbet bekræftende Svar fra Czecoslovakiet og Tyskland. (I. F. C.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejds mændene paa Aabenraa Vand- og Gasværk.

Den 5. November afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen foranlediget af, at en Overenskomst, der under Forbehold af Sanktion var opnaaet Enighed om mellem Repræsentanter for Arbejderne og for Aabenraa Kommune om Arbejdsforholdene paa Aabenraa Vand- og Gasværk, var blevet forkastet af Arbejderne.

Paa Fællesmødet opnaaedes Enighed om en for Arbejderne tilfredsstillende Ordning af det Par enkelte Punkter, der var Anledningen til Forkastelsen, hvorefter Overenskomsten endelig underskrevs. Den kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Arbejds mænd ved Skiferslibning.

Den 14. Oktober afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Firmaet E. Nielsens mekaniske Stenhuggeri egenmægtigt havde nedsat Priserne for Slibning af Skifer efter at have opsagt en med Arbejderne gældende Overenskomst. Dansk Arbejdsmandsforbund hævdede imidlertid, at den hidtil gældende Overenskomst var saaledes, at der skulde varsles og etableres Arbejdsstandsning for at blive frigjort for Overenskomsten.

Fællesmødet resulterede i Enighed om, at der indenfor en nærmere bestemt Frist skulde være lokal Forhandling om Priserne for Slibning af Skifer hos samtlige Stenhuggermestre, hvilke disse hidtil ikke havde været villige til, og indtil disse Forhandlinger var ført til Ende, skulde Firmaet betale efter den gamle Overenskomst og efterbetale det for lidt betalte.

Ved den lokale Forhandling enedes Forhandlingsudvalgene, under Forbehold af Sanktion, om en ny Overenskomst, men denne forkastedes for et enkelt Punkts Vedkommende af Arbejderne. Der afholdtes da et nyt Fællesmøde den 3. November, og her opnaaedes en for Arbejderne tilfredsstillende Ordning af det omstridte Punkt, hvorefter Overenskomsten endelig vedtoges og løber nu sammen med den al-

mindelige Overenskomst mellem Mar-mor- og Granitslibernes Fagforening og Stenhuggermesterforeningen.

Grovsmede hos A/S Burmeister & Wain.

I Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Grovsmedene hos A/S Burmeister & Wain den 30. September var udeblevne fra Arbejdet for at deltage i Begravelse af en af Grovsmedenes Hustruer, afholdtes den 30. Oktober et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Firmaet protesterede imod, at samtlige Grovsmede var udeblevne fra Arbejdet i Anledning af Begravelsen og forlangte Erstatning for det Tab, Firmaet i den Anledning havde lidt.

Fra Arbejdernes Side hævdedes det, at det var en hævdunden Regel, at naar en af Grovsmedene eller en Hustru blev begravet, havde samtlige Grovsmede deltaget, uden at der i den Anledning var protesteret fra Firmaets Side.

Man enedes om ved fremtidige Begravelser og lign., at Deltagelsen bør begrænses i noje Overensstemmelse med Overenskomstens Afsnit F § 1.

Arbejdsgiverforeningen frafaldt under disse Omstændigheder den paa Selskabets Vegne krævede Erstatning af 847 Kr. 21 Øre, men forbeholdt sig, hvis Gentagelsestilfælde skulde indtræffe, ogsaa at gøre Ansvar gældende for det foreliggende Tilfælde.

Havnearbejdere, Nykøbing, Sj.

Den 10. September ankom den tyske Damper »Cereal« til Nykøbing Sj. med en Ladning Kul. Arbejderne forlangte Winchman tilsat fra Land. Dette gjorde Arbejdsgiveren, men under Protest, idet han hævdede, at Forligsmandsforslaget ikke omfattede Nykøbing Sj.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 7. Oktober.

Det lykkedes ikke at opnaa Enighed, hvorefter Arbejdsgiverne forbeholdt sig at anlægge Sag ved Den faste Voldgiftsret.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 22 * KØBENHAVN DEN 29. NOVEMBER 1924 * 21 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Numer følger Afdelingsskemaet for **Nov. 1924.**

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. December 1924.

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.

Foreningsfrihed og Fagforeningsliv.

Et Overblik.

III.

Begrænsning af Fagforeningernes Virksomhed.

Det er yderligere at prøve, om Staten begrænser Fagforeningens Virkeomraade, og i Fald dette indtræffer, paa hvad Maade dette Omraade er begrænset.

I en Gruppe af Lande frembyder dette Spørgsmaal ingen Vanskelighed, da Fagforeningerne simpelthen falder ind under den almindelige Foreningsret. Her bestaar Spørgsmaalet om lovlig Bestemmelse for Fagforeningen og dens Virkeomraade ikke. I dens Sammen sætning i dens Maal og Midler har den det samme Spillerum som enhver anden Forening inklusive de politiske Foreninger.

I andre Lande er der gennem Lovgivning blevet gjort Forsøg paa at omdanne Fagforeningen og tildele den et mere eller mindre udstrakt Virkeomraade. Hvor dette finder Sted, er den første Opgave at fastsætte den nøjagtige Betydning af Ordet Fag i dette Sammenhæng (den stedse anvendte Talemaade er »lignende eller beslægtede Fag«), hvorved det første Udtryk anvendes paa Organisationer for Haandværksfag og det andet paa Organisationer for Industrifag. Den anden Opgave er at holde Personer, der ikke beskæftiger sig med saadanne Fag, udenfor Fagforeningen som uvedkommende. Det

er særlig vigtigt i det Tilfælde, hvor Arbejdere ifølge Arbejdsstridigheder ikke mere beskæftiges i deres faglige Virksomhed. I nogle Lande gør Loven ingen Undtagelse til Gunst for saadanne Personer; har de engang opgivet deres Virksomhed, saa er det en Selvfølge, at de ophører med at være Medlemmer af deres Forening (Grækenland og Kongeriget Serbien). De beholder dog hyppigere deres Medlemsret, forudsat at de har udøvet deres Fag i en bestemt Tid (i Brasilien 5 Aar og i Frankrig 1 Aar). Men i Brasilien maa det ikke være mere end 10 Aar siden, at saadanne Personer har opgivet deres Fag eller er gaaet over til et andet, dermed finder Bestemmelsen næsten udelukkende Anvendelse paa de gamle Arbejdere. I Belgien maa anerkendte Fagforeninger — andre er ikke undergivet Begrænsningen — kun optage Personer, der ikke tilhører et Fag, indtil $\frac{1}{4}$ af Medlemsantallet. Et lignende Forhold er forudsat for Fagforeningernes Bestyrelse, dog kan en Husband aldrig tilhøre en Fagforeningsbestyrelse.

Lovgiverens videre eller snævrere Opfattelse i de enkelte Lande af Fagbestræbelserne belyses yderligere gennem dens Holdning ligeoverfor Fagforeningernes Sammenslutninger. Disse er ikke alene i Overensstemmelse med de specielle Interesser indenfor et enkelt

Fag, men har i det hele taget mere almen Interesse og derved i det hele taget mere social Betydning for Arbejderne. Den nyere Lovgivning viser Tilbøjelighed til at ligestille Forbund og Fagforeninger. Et Forbunds Rettigheder og Pligter er i Brasilien, Frankrig, Grækenland, Italien, Letland, Litauen, Polen og Rumænien udtrykkeligt erklæret for at være de samme som en Fagforenings. I Belgien kan dog Forbund, som omfatter Fag, der ikke hører sammen, ikke opnaa privat Retspersonlighed.

Endelig maa en Fagforenings Bestræbelser i en Række Lande udelukkende være af faglig Art, i Fald den ikke vil være hjemfalden til Opløsning Brasilien, Frankrig, Ungarn, Polen, Rumænien, Kongeriget Serbien). Disse faglige Bestræbelser skal i Almindelighed forstaas saaledes, at de ogsaa omfatter Iværksættelsen af Foranstaltninger til gensidig Understøttelse, Fagskoler og Tidsskrifter o. s. v. Det er dog allerede blevet fremstillet, at Virksomhed af denne Art i nogle Lande udtrykkelig er forbeholdt anerkendte Fagforeninger. Storbritannien indtager en mæglende Stilling. Som allerede fremstillet kan en Fagforening ogsaa virke politisk. For at faa Del i Fagforeningslovenes Begunstigelser er det tilstrækkeligt, at Fagforeningernes Bestræbelser overvejende er af faglig Art, men til Bestridelse af deres Omkostninger i politisk Øjemed maa Medlemmerne have vedtaget Oprettelsen af en særlig Kasse til dette Formaal, hvortil det overlades ethvert Medlem efter Behag at yde Bidrag. Denne Forpligtelse har udelukkende civil Karakter.

Angaaende Fagforeningernes retslige Stilling som Koalition er den i Almindelighed ordnet i Forbindelse med den civile og kriminelle Foreningsret. Dette Spørgsmaal kan ikke behandles i denne korte Oversigt; men i nogle Lande gives der Bestemmelser, der særlig tager Sigte paa Fagforeningers Virksomhed i faglige Stridigheder. I Ungarn maa Fagforeninger ikke betale Strejkeunderstøttelse. I Belgien kan Retspersonlighed kun opnaas af saadanne Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer, som gennem deres Love forpligter sig til gennem Forhandling at forsøge at bilægge Stridigheder med den anden

Part. I Brasilien er Retten til at lade en Branche repræsentere afhængig af en lignende Betingelse.

I nogle Lande, men ikke i alle, er de offentlige Funktionærer underkastet særlige Lovbestemmelser for Foreningsret. I en Gruppe Lande, hvor de i denne Henseende staar under den almindelige Ret, maa dette udtrykkeligt være nedlagt i Forfatningen (Tyskland) eller fremgaa af Lovens Mening (Czekoslovakiet) eller være i Overensstemmelse med Sædvansretten og Aanden i Lovgivningen (Italien, Letland, Storbritannien, Schweiz).

I andre Lande forbyder Staten ikke Funktionærer at danne Fagforeninger, men tillader ikke, at de grundlægger absolute Fagforeninger. Forbudet udstrækker sig dog ikke til Personer, der er beskæftiget indenfor visse af Statens Foretagender, f. Eks. Jernbaner o. s. v. Dette er Tilfældet i Rumænien og Frankrig, i det sidste Land saa længe til der vedtages en særlig Lov. I Frankrig munder Spørgsmaalet ud i, om de enkelte Foreningers eller Fagforeningers Tilslutning til Arbejdernes Fagforeningscentraler er tilladt eller ej.

I Lighed hermed bestræber den græske Lov sig for at forhindre enhver Forbindelse mellem de offentlige Funktionærers Aktioner og Arbejderstanden til Forsvar af deres Interesser. Den tillader Funktionærene at danne Foreninger, men forbyder dem under Trusel om Opløsning at slutte sig sammen med saadanne Foreninger i et fælles Forbund.

Endelig skal Udlændinges Foreningsret omtales. I nogle Lande er Udlændinge lige saa godt berettiget til at indtræde i en Fagforening som de Indfødte (Belgien, Estland, Litauen, Holland, de fleste af Schweiz's Kantoner, Storbritannien og De forenede Stater). I andre Lande kan de blive Medlemmer af Fagforeninger, men ikke Funktionærer (Brasilien, Frankrig, Rumænien). I Ungarn maatte Udlændinge indtil Begyndelsen af 1923 ikke være Medlemmer af Fagforeninger, nu kan de optages i de faglige Understøttelses- og Forsikringskasser (under Forudsætning af, at Ungarere behandles paa samme Maade i deres Hjemland, men kan ikke blive Medlemmer af selve Fagforeningen.

Tvangsfagforeninger.

Til sidst skal der ogsaa siges nogle Ord om de Tvangsfagforeninger, der bestaar i nogle Lande. Tvangsprincipet maa — enten det nu er en Rest af Laugsidéen eller i Modsætning hertil fremgaar af den kommunistiske Statsopfattelse — fuldstændig forvandle Foreningskarakteren. I Centraleuropas Lande og Balkanlandene havde den Lovgivning, der var i Kraft før Krigen, og som ikke udtrykkelig er blevet ophævet, — for Fag indenfor samme Industri oprettet en moderniseret Korporation, der baade omfattede Arbejdere og Mestre, dog saaledes at sidstnævntes Indflydelse var overvejende. Disse Organisationer synes at have ført et ynkeligt Liv (Østrig, Tyskland, Ungarn, Rumænien, Serbien).

I Sovjet Rusland var det først ved Tvang foreskrevet at tilhøre en Fagforening. Arbejderne betragtede dog saadanne Fagforeninger som Statsinstitutioner, der ikke egnede sig til Forsvarelse af deres Interesser. Deres Svaghed blev betonet af den nye Politik, og ved Slutningen af 1922 blev det besluttet at vende tilbage til Grundsætningen: af frivillige Medlemmer at danne en fri Organisation, der især skulde hellige sig Varetagelsen af deres økonomiske Interesser ligeoverfor Arbejdsgiveren eller Staten.

Slutning.

Paa de foregaaende Sider er der blevet gjort et Forsøg paa et kort alsidigt Overblik over Problemet, men paa Grundlag af en endnu ufuldkommen Undersøgelse af Lovgivning og Retsafgørelser i 25 Lande. En Fuldførelse af denne Undersøgelse vil uden Tvivl yderligere bringe Enkeltheder frem for Dagen og vil maaske endog gøre det muligt at drage en bestemt Slutning uden paa nogen Maade at gøre en formel Undersøgelse af Planen overflødig. Ved Sammenligning mellem Fagforeningernes forskelligartede Ordninger vil der ved en rigtig Betragtning af hvert System i Henhold til det Udviklingstrin, der i Øjeblikket hersker indenfor det økonomiske almindelige Samfund, vise sig en Udvej.

Jean Nicod.

Skandinavisk Fagkonference i København den 2. og 3. December.

Som meddelt i »Arbejderen« Nr. 16, den 18. Oktober, afholdt den norske faglige Landsorganisation et Repræsentantskabsmøde i Forbindelse med sin Jubilæumsfest den 28. og 29. September. Paa dette Repræsentantskabsmøde vedtoges flere vigtige Beslutninger, deriblandt følgende:

»Repræsentantskabet bemyndiger Sekretariatet til at sammenkalde en Konference af Repræsentanter for Landsorganisationerne i Sverige, Danmark, Finland og Norge til Drøftelse af de internationale faglige Forhold med det Maal at søge tilvejebragt en Samling af alle faglige Landsorganisationer i en international Organisation.«

Landsorganisationens Formand, Hr. Ole Lian, har senere været saavel i Stockholm som her i København for at forhandle med de paagældende Forretningsudvalg om den paatænkte Konferencens Afholdelse, og disse Forhandlinger er resulteret i, at Konferencen er besluttet afholdt den 2. og 3. December og efter Ønske fra Nordmændene her i København. Den finske faglige Landsorganisation har meddelt, at den ligeledes sender Repræsentanter til Konferencen.

Efter Ønske fra Norge er Repræsentationen paa Konferencen blevet udvidet saaledes, at der ogsaa kan møde en Repræsentant for de skandinaviske Forbund, som er tilsluttede Landsorganisationerne, og som har Gensidighedskontrakter — altsaa 1 for hver Gruppe — hvilket antagelig vil blive omkring ved 15, saaledes at Konferencen ialt vil komme til at omfatte ca. et halvt Hundrede Personer.

Konferencen, der afholdes paa Søpavillonen, har følgende Dagsorden:

1. De internationale Forhold.
2. Den faglige Situation.

Arbejdsgiverorganisationerne i de forskellige Lande.

Arbejdsgivernes Organisationer i Svejts.

De vigtigste Arbejdsgiverforeninger i Svejts er følgende: Centralforbundet af

svejtiske Arbejdsgiverorganisationer, Handels- og Industriforeningen i Svejts, Foreningen for Haandværk og Erhverv i Svejts og det svejtsiske Bondeforbund. Nedenstaaende giver vi enkelte Oplysninger angaaende disse Organisationers Sammensætning og Medlemsantal:

Centralforbundet af svejtsiske Arbejdsgiverorganisationer omfatter Arbejdsgiverforeningerne indenfor de forskellige Industrigrupper; i 1923 var følgende Organisationer tilsluttet Centralforbundet: 6 Forbund i Bygningsindustrien, 2 Forbund i Maskin- og Metalindustrien, 3 Forbund i Urindustrien, 4 Forbund i Tekstilindustrien, Skotøjsfabrikanternes Forbund i Svejts, Arbejdsgiverforeningen i den kemiske Industri i Basel, Papirindustriforbundet og Det svejtsiske Bryggeriejerforbund. Desuden 12 blandede Arbejdsgiverforeninger, d. v. s. saadanne lokale eller regionale Organisationer, som omfatter Arbejdsgivere i enkelte Byer eller Landsdele. Centralforbundet har sit Hovedsæde i Zürich, hvorfra ogsaa Ugebladet »Schweizerische Arbeitgeber-Zeitung« bliver udgivet. Oplysninger vedrørende de tilsluttede Foreningers Medlemsantal foreligger ikke.

Handels- og Industriforeningen i Svejts bestaar af 96 centrale Arbejdsgiverorganisationer indenfor Industrien, Handelen og Haandværket. Oplysninger angaaende de enkelte Foreningers Medlemsantal foreligger heller ikke her; men den kan dog betegnes som den største Arbejdsgiverorganisation i Svejts. Alle Arbejdsgiverforeninger indenfor Storindustrien, Storhandelen, Bankerne, Hotelindustrien og Privatforsikringsselskaberne tilhører nævnte Arbejdsgiverforening. Ogsaa en Arbejderorganisation, det svejtsiske Forbund for Handelsrejsende, tilhører denne Arbejdsgiver-Sammenslutning. Centralsekretariatet i Zürich udgiver hvert Aar Beretninger om Handelens og Industriens Stilling i Svejts. I alle Told- og økonomiske Spørgsmaal har Handels- og Industriforeningen ved Siden af Bondeforbundet afgørende Indflydelse.

Foreningen for Haandværk og Erhverv i Svejts med Sæde i Bern er en Sammenslutning af lokale, kantonale og centrale Organisationer. Ifølge Aars-

beretningen for 1923 omfattede Foreningen 16 kantonale Foreninger for Næringsdrivende med tilsammen 250 Lokalafdelinger og 55 Haandværksmesterforeninger, endvidere 51 lokale Foreninger for Haandværksmestre og Næringsdrivende, 79 centrale Mesterforeninger og 15 Erhvervsinstitutioner (Handels- og Erhvervsakademi, Oplysnings- og Uddannelsesanstalter o. s. v.). Medlemsantallet blev i Aarsberetningen anslaaet til ca. 121.000, men dette bør dog ikke forstaas saaledes, at Foreningen tæller ligesaa mange enkelte Medlemmer, idet mange Medlemmer grundet paa Organisationsform er talt dobbelt eller tredobbelt. Foreningens Organ er det hver Uge i et Omfang af 12 Sider udkommende »Schweizerische Gewerbezeitung«. Foreningens Ledelse er udpræget reaktionær sinet og tager altid Stilling imod ethvert socialpolitisk Fremskridt.

Ligesaa reaktionær er *Det svejtsiske Bondeforbund*, der ogsaa stejlt modsætter sig enhver af Arbejdernes Fordringer. Dette Forbund, hvis Hovedsæde er i Brugg, bliver rigeligt understøttet af Statsmidler, og dets Sekretariat udgiver hvert Aar Beretninger med Hensyn til Landbrugsvirksomhedernes Rentabilitet, uden at det dog er muligt for udenforstaaende at prøve disse Rentabilitetsberegninger nærmere. Forbundets Organ, »Schweizerische Bauernzeitung«, udkommer en Gang maanedlig i et Omfang af kun 4 Sider og i et Oplag af 170.000 Eksemplarer. I det Blad ophidises Bønderne for eller imod de foreliggende økonomiske og politiske Spørgsmaal. Det for Tiden i Svejts bestaaende Beskyttelsestoldsystem kan i Hovedsagen føres tilbage paa Bondeforbundets Bestræbelser. Den Skade, Beskyttelsestolden tilføjer Industrien, søger Bondeforbundet at udligne ved at understøtte Arbejdsgivernes Krav om Forlængelse af Arbejdstiden og Nedsættelse af Lønningerne.

I det store hele viser det sig, at Arbejdsgiverne i Svejts, takket være deres enige og samlede Optræden, er i Stand til at udøve en effektiv Indflydelse paa det økonomiske og politiske Liv, navnlig da, naar det gælder at tage Stilling mod Arbejderklassens Fordringer. Det er ingen Overdrivelse at paastaa, at alle

stallige og offentlige Institutioner for Tiden fuldstændig beherskes af Arbejdsgivernes Interesser. (I. F. C.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere i Københavns Havn.

I Tilslutning til Forligsmandsforslaget af 24. Maj d. A. enedes Havnearbejdernes Fællesforbund og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn om en saalydende Bestemmelse:

»For Arbejdet i Land ved Losning, Udlægning og Sortering af Træ, hvis Bredder er skaaret i Centimeter, ydes et Tillæg til de overenskomstmæssige Takster af 50 pCt. Der sorteres efter nærmeste hele og halve Tommer. Denne Ordning er truffet forsøgsvis for indværende Overenskomstperiode.«

Ved Losning af M/S »Schwan« forlangte Ladringsmodtageren, at Lasten skulde sorteres, men uden Tillæget af de 50 pCt., hvorefter Havnearbejderne nægtede at foretage Sorteringen.

Sagen behandledes ved et Fællesmøde den 14. November, hvor det oplystes, at Arbejdsgivernes Synsmænd senere har erkendt, at det omhandlede Træ faldt ind under den paagældende Bestemmelse.

Arbejdsgiverne paastod, at Arbejdernes Vægning ved at sortere Lasten havde kostet Firmaet 289 Kr. 70 Øre, og forlangte dette Beløb refunderet.

Arbejdernes Repræsentanter hævdede, at det var Arbejdsgiverens Vægning ved at betale de 50 pCt., der havde medført Ulemperne.

Modet endte uden Resultat.

Formere i Staalstøberiet hos A/S Burmeister & Wain.

I Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at samtlige Formere i Staalstøberiet hos A/S Burmeister & Wain den 6. November havde iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning, afholdtes den 8. November et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Former- og Støberiarbejderforbund.

Anledningen til Arbejdsstandsningen var, at Firmaet havde afskediget 5 danske Formere og beholdt 15 tyske Formere i Arbejde, hvilket efter Forbundets Mening var i Strid med en mellem Parterne bestaaende Overenskomst dette Forhold vedørende.

Man enedes om, at Arbejdet genoptoges Mandag den 10. November, og saa af de 5 afskedigede Formere, hvorimod de tyske Formere ikke genantages. Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage over den ulovlige Arbejdsstandsning for Den faste Voldgiftsret.

Mølleriarbejdere hos

De københavnske Handelsmøller.

Den 6. November afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Københavnske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening og Dansk Mølleriarbejderforbund i Anledning af en Klage fra Dansk Mølleriarbejderforbund over, at De københavnske Handelsmøller nægter at gaa med til Indførelse af Tillidsmandsinstitutionen. Samtidig behandledes en Strid om Betaling for forskudt Arbejdstid, naar en Mølle gaar i 2 Holds Drift.

Angaaende Spørgsmaalet om Tillidsmandsinstitutionen opnaaedes ikke Enighed, idet Arbejdsgiverne bestemt modsatte sig at gaa med hertil.

Forbundet forbeholdt sig at tage Spørgsmaalet op ved de kommende Overenskomstforhandlinger.

Spørgsmaalet om Betaling for forskudt Arbejdstid i 2 Holds Drift henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 800:

Snedkerne paa Helsingør Jernskibs- og Maskinbyggeri.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 177—179.

Aar 1924 den 31. Oktober Kl. 1½ Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 800: Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Dan-

mark og denne igen paa A/S Helsingør Jernskibs- og Maskinbyggeris Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Snedkerforbundet i Danmarks og dette igen paa Snedkernes Fagforening i Helsingør solidarisk med nogle navngivne Snedkersvendens Vegne.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Fuldmægtig W. Elmquist, for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark Direktør Charles Hansen og Sekretær Vald. Jensen og for A/S Helsingør Jernskibs- og Maskinbyggeri Direktør Chr. Andersen og Snedkermester Katrup.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Næstformand Vilh. Nygaard, for Snedkerforbundet Formanden Martin Petersen og Sekretær H. M. Hansen og for Helsingør Afdelingen Tillidsmand J. Lagerholm.

Der fremlagdes Klage af 3. Oktober 1924 med 3 Bilag og Tilsvar af 11. Oktober 1924.

Sagen forhandlede mellem Parterne. Snedkerforbundet i Danmark erkendte den paaklagede Strejkes Ulovlighed og beklagede, at den havde fundet Sted.

Tillidsmand Lagerholm erkendte ligeledes for sit Vedkommende, at Strejken havde været ulovlig, og beklagede, at den havde fundet Sted, specielt beklagede han, at det ikke var lykkedes ham at forhindre, at Strejken fandt Sted. Han erkender, at det er hans Pligt som Tillidsmand at modvirke ulovlige Strejker, og han lover fremtidig at ville gøre dette, ligesom han hævder at have gjort det i det foreliggende Tilfælde, omend uden Held.

Klagerne bemærkede, at de efter det foreliggende vilde frafalde Kravet om Erstatning og trække Klagen tilbage, idet de dog forbeholdt sig at rejse deres Krav paany, saafremt der fra Snedkernes Side blev Tale om nye Ulovligheder paa Virksomheden.

Retten hævet Kl. 2,40 Em.

K. Sindballe.

/P. R. Stavnstrup,
fung.

Sag Nr. 802.

Havnearbejdere i København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 182—183.

Aar 1924 den 7. November Kl. 4,05 Em. holdt Retten forberedende Møde i Anledning af *Sag Nr. 802*: Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havns Vegne mod De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne.

Retsformand, Dr. jur. E. Tybjerg beklædte Retten.

For Klagerne mødte: Dansk Arbejdsgiverforening ved Fuldmægtig W. Elmquist, Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn ved Bestyrelsesmedlem Overforvalter Mammen og Direktør Joh. Schröder og for A/S Losningskompagniet Entreprenør Holger Jørgensen.

For de Indklagede mødte: De samvirkende Fagforbund ved Næstformand Vilh. Nygaard, Dansk Arbejdsmandsforbund ved Forretningsfører C. Drejer og Havnearbejdernes Fællesforbund ved Formanden Axel Jørgensen og Sekretær Holger Sivertsen.

Der fremlagdes Klage af 16. Oktober 1924 og Tilsvar af 29. Oktober 1924.

Sagen forhandlede mellem Parterne. Retsformanden foreslog følgende Forlig:

Punkt 1 henvises til faglig Voldgift.

Med Hensyn til Punkt 2 betaler de Indklagede Halvdelen af de paaløbne Omkostninger, hvilken Halvdel er rettelig opgjort til 82 Kr. 93 Øre.

Med Hensyn til Punkt 3 frafaldes Klagen, uden at der dermed skal være foregrebet noget som helst med Hensyn til Forstaaelsen af de i Tilsvaret citerede Bestemmelser i Forliget af 24. Maj 1924.

Parterne tiltraadte dette Forligsfor-slag.

Sagen var dermed bortfaldet.

Retten hævet Kl. 5,15 Em.

E. Tybjerg.

/E. Steincke.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 23 * KØBENHAVN DEN 6. DECEMBER 1924 * 21 AARGANG

Skandinavisk Fagkonference.

I Dagene den 2. og 3. December har der været afholdt en skandinavisk faglig Konference i København. Til Stede var Forretningsudvalgene for de faglige Landsorganisationer i Norge, Sverige og Danmark samt 4 Repræsentanter for den finske Landsorganisation. Endvidere var til Stede 1 Repræsentant for hver af de skandinaviske Fagsammenslutninger. I Mødet deltog saaledes ialt 54 Deltagere.

Til Behandling forelaa Spørgsmaalet vedrørende de internationale Forhold og den faglige Situation i de nordiske Lande.

Formanden for De samvirkende Fagforbund aabnede Mødet og bød Konferencens Deltagere velkommen til Arbejdet. Ved de skandinaviske Konferencer har man fulgt den Regel, at Formanden for den Landsorganisation, i hvis Land Konferencen fandt Sted, ledede Møderne, og i Henhold dertil tilkom det Formanden for De samvirkende Fagforbund at lede denne Konferencens Moder.

Formanden for den norske Landsorganisation, Ole O. Lian, indledede Spørgsmaalet om de internationale Forhold. I sin Tale pegede han paa Nødvendigheden af, at Arbejderne søger at styrke sine Organisationer og bevare Enheden i Arbejderbevægelsen, og gjorde nærmere Rede for, hvorledes han mente, det kunde lykkes at skabe en international faglig Sammenslutning med Tilslutning fra alle faglige Landsorganisationer og faglige Sammenslutninger.

Der udspandt sig derefter en lang Diskussion, som først sluttede den næste Dags Middag. Der blev derefter nedsat et mindre Udvalg med den Opgave at forme en Udtalelse om den foreliggende Sag. Det lykkedes at naa til Enighed

om en Indstilling. Finnerne oplyste imidlertid, at de ikke var i Stand til at binde sig til den foreliggende Udtalelse, men maatte reservere sig deres Stilling, bl. a. fordi de Medlemmer, der var til Stede, kun udgjorde en mindre Del af Landsorganisationens Forretningsudvalg.

Udvalgets Forslag til Beslutning er saalydende:

»Erfaringen har vist, at Arbejderklassen i alle Lande behøver en fælles og stærk faglig Organisation, Arbejderne maa derfor overalt bekæmpe ethvert Forsøg paa at splitte Fagbevægelsen.

Konferencen mener ogsaa at kunne konstatere, at det praktiske Fagforeningsarbejde har vist, at den heldigste Organisationsform for Fagbevægelsen er, at de lokale Fagforeninger slutter sig sammen i Fag- eller Industriforbund paa den Maade, som besluttes i hvert Land, og at Forbundene sammensluttes i en fælles Landsorganisation. Da Fagorganisationens Styrke i et Land ikke kan komme helt til sin Ret, uden at alle Organisationer er med i Landsorganisationen, opfordrer Konferencen de Forbund, som staar udenfor, til at gaa ind i deres respektive Landsorganisationer.

Mod alle Splittelsesforsøg maa Fagbevægelsen indtage en bestemt afvisende Holdning, og alle Særorganisationer paa det faglige Omraade maa med Kraft bekæmpes, da de kun svækker Arbejderklassens Stilling.

Ligesom Fagorganisationerne i hvert Land bør være organiseret i en Landsorganisation, bør ogsaa det internationale Samarbejde mellem de forskellige Landes Fagorganisationer forenes i en fælles faglig Internationale.

Flertallet af de faglige Landsorgani-

sationer er nu tilsluttet Amsterdam, og i Henhold til Wiener-Kongressens Beslutning i 1924 er Forhandlingerne allerede indledet for at faa de endnu udenforstaaende i Rusland, Nord-Amerika, Meksiko og Irland med i den faglige Internationale. Konferencen hilser derfor med Glæde den norske Landsorganisations Repræsentantskabs Beslutning om at ville forny det internationale Samarbejde og udtaler Ønsket om, at Landsorganisationen i Norge og Finland snarest ved Beslutning om internationalt Samarbejde maa bidrage til Opnaaelse af en Samling af alle faglige Landsorganisationer i en fælles faglig Internationale.

Alle de nordiske Landsorganisationers Tilslutning til en faglig Internationale vil ogsaa styrke det mere intime Samarbejde mellem Arbejderne i disse Lande. Dette Samarbejde, som i Tidens Løb har vist sig at være til stor Nytte for Fagorganisationerne i disse Lande, maa ikke sættes paa Spil ved et mangelfuldt internationalt Samarbejde, men styrkes og uddybes.

Endvidere vil Konferencen udtale, at Forbundene i hvert Land maa tilslutte sig de respektive internationale Fag-sammenslutninger, saaledes at Broderkæden mellem Fagorganisationerne i alle Lande kan blive knyttet til Fremme af Arbejderklassens Interesser.»

Overfor Plenarmødet, som aabnede Kl. 4 Eftm., gjorde Formanden for den svenske Landsorganisation, Arvid Thorberg, Rede for den af Udvalget foreslaaede Udtalelse og anbefalede denne til Vedtagelse.

Efter en kort Diskussion blev Forslaget sat under Afstemning og vedtaget med alle Stemmer imod 2. Finnerne reserverede sig som ovenfor nævnt.

Der er herefter fra alle Sider med al ønskelig Tydelighed givet til Kende, hvilken Retningslinie Arbejderne og deres Organisationer skal følge. De maa forstaa, at kun gennem et enigt og maalbevidst Arbejde naar Arbejderne Sejrr.

Efter at Behandlingen af den foranbeskrevne Sag var færdig, tog Konferencen fat paa den næste Sag, nemlig en Udredning af den faglige Situation i de skandinaviske Lande. Formændene for Landsorganisationerne gjorde i

store Træk Rede for Stillingen i disse Lande. Det fremgik heraf, at Arbejdsgiverne i stor Udstrækning har opsagt de bestaaende Overenskomster. De givne Meddelelser blev taget til Efterretning.

*

Dagsordenen var hermed færdigbehandlet. Forinden Deltagerne skiltes, bragte Ole Lian Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund en hjertelig Tak for udvist Gæsteventlighed. Mødet sluttede med et begejstret Leveraab for et enigt og stærkt internationalt Arbejderparti.

Lønbevægelser og Konflikter.

Badefunktionærerne og Badeanstalten »København«.

I Anledning af en Uoverensstemmelse imellem Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbundet og Badeanstalten »København« om Betalingen for Overarbejdes Udførelse og et hermed i Forbindelse staaende Efterbetalingsspørgsmaal afholdtes et Fællesmøde den 12. November.

Det lykkedes ikke at opnaa Enighed, og Sagen vil herefter gaa til til endelig Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret.

Bagere i København.

En Arbejdsleder Sag.

Bagerforbundet har fremsat Klage over en Mesteransættelse hos Bagermester V. van Hauen, Amagerbrogade.

Sagen behandlede ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 24. November, uden at det lykkedes at opnaa Enighed.

Forbundet forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Bogbinderne hos P. O. Olsen.

I Anledning af en Klage fra Bogbinderforbundet over, at Firmaet P. O. Olsen, forinden Bogbinderstrejken i Foraaret traadte i Kraft, havde afskediget sine Arbejdere paa en overenskomststridig Maade uden at give nødvendigt Varsel eller Opsigelse, afholdtes et Fællesmøde den 6. November.

Det lykkedes ikke at opnaa Enighed,

hvorefter Sagen er indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere i Københavns Frihavn.

Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer har klaget over en Arbejdsstandsning paa 2 Timer ved Omladning af et Parti Sukker i Sække fra S/S »Oskar II«.

Sagen behandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 14. November.

Arbejdernes Repræsentanter hævdede, at det var Arbejdsgiverens fejle Tilrettelæggelse af Arbejdet, der var Skyld i Standsningen.

Mødet endte uden Resultat.

Havnearbejdere i Nørresundby.

Mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne og Havnearbejderne i disse Byer var der opstaaet en Uoverensstemmelse i Anledning af, at Arbejdsgiverne har beordret Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund til at arbejde sammen med Søfolk ved Losning af løse Bomuldsfrøkager fra M/S »Polarstjernen«.

Sagen behandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 14. November, hvor man enedes om følgende:

Til Afgørelse af De samvirkende Fagforbunds Klage over M/S »Polarstjernen« (A/S Peter P. Hedegaard, Nørresundby) indgaar Arbejdsgiverne paa at betale Differencen mellem det Beløb, som Arbejderne skulde have haft, naar Skibet blev losset som Damper, og det Beløb, som allerede er udredet, med ialt Kr. 150,00.

Sadelmagere og Tapetserere hos Vognfabrikant Borum i Sorø.

Da Sadelmager- og Tapetsererforbundets Forsøg paa at faa en Overenskomst med ovennævnte Firma, hos hvilket der beskæftiges 3 Sadelmagersvende, mislykkedes, sendte Forbundet 1. Varsel om Strejke. Dansk Arbejdsgiverforening protesterede imidlertid i Henhold til Loven om Den faste Voldgiftsret § 4 B, P. 5, og hævdede, at Vognfabrikant Borum ikke beskæftiger Sadelmagersvende, idet dette Arbejde er overtaget i Entreprise af en Sadelmagermester Krog, der er Medlem af Sadelmagermestrenes Centralforening.

Dette vilde Forbundet imidlertid ikke anerkende, og der afholdtes da et Fællesmøde om Sagen den 11. November. Her forsøgte man først at komme til Rette om Betingelserne for Arbejdets Udførelse, men da dette ikke lykkedes, sluttede Mødet med, at Arbejdsgiverne snarest indbringer Spørgsmaalet om det afgivne Varsels Lovlighed for Den faste Voldgiftsret, og Forbundet undlader at afsende 2. Varsel, indtil Rettens Kendelse foreligger.

Sadelmagerne hos Provinsmestrene.

Den 11. November afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbundet over, at Mestrene i Provinsen i stor Udstrækning nægter at lade Arbejde udføre i Akkord til Trods for, at det i den sidst afsluttede Overenskomst hedder: »Alt Arbejde skal saa vidt muligt udføres i Akkord . . .«

Sagen blev bilagt paa følgende Maade:

I Anledning af gentagne Klager fra Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbundet over, at Mestrene i Provinsen ikke overholder Overenskomstens § 2, i hvilken det hedder: »Alt Arbejde bør saa vidt muligt udføres i Akkord . . .«, forpligter Centralforeningen sig til at udsende et Cirkulære til dens Medlemmer, hvori det siges, at Bestemmelsen er at forstaa saaledes, at der skal være særlige Grunde til Stede for at lade saadant Arbejde, der staar opført i Akkord-Prislisten, udføre i Timeløn.

Eventuelle Tvivlsspørgsmaal desangaaende kan afgøres efter Regler for Behandling af faglig Strid.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 803.

Arbejdsmænd i Nykøbing, Mors.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 12. November 1924 i Sag Nr. 803: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen paa Arbejdsmændenes Fagforening i Nykøbing Mors' Vegne.

Dansk Arbejdsgiverforening har for Sammenslutningen af Havne- og Køb-

mandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing Mors indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen paa Arbejdsmandenes Fagforening i Nykøbing Mors' Vegne i Anledning af, at Fagforeningen den 2. Maj 1924, da der i Nykøbing Mors skulde begyndes paa Losning af Kul fra det hollandske M/S »Zeemeuv«, der var forsynet med en ny og moderne Motorwinch, i Strid med Rettens Kendelse af 13. Februar 1924 i Sag Nr. 735 har nægtet at samarbejde med Skibets Winchmand. Losningen opholdtes som Følge deraf i flere Dage og blev først udført, efter at Ladningsmodtageren under Protest var gaaet ind paa at lade den foregaa ved Hjælp af Skibets Haandspil med 3 Winchmænd fra Land. Der paaførtes herved Ladningsmodtageren Udgifter — blandt andet til Overliggedagspenge i $4\frac{1}{2}$ Dag — til samlet Beløb 590 Kr. 43 Øre.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse under Henviisning til, at Grunden til, at den af Arbejderne selv forberedte Losning ikke kom i Gang, var, at en af Skibets Officerer, da Losningen skulde begynde, gav Anvisning paa kun at fylde Tønden til $\frac{3}{4}$ Højde. Arbejderne saa nemlig heri et Vidnesbyrd om, at Winchen ikke med Sikkerhed kunde tage den Vægt, der her var Tale om, saaledes at de i Lasten beskæftigede Arbejdere vilde risikere Liv og Lemmer ved at arbejde under Winchen, men mente paa den anden Side, at denne Fare vilde formindskes, hvis Winchen betjentes af en Mand fra Land, paa hvem man kunde stole, og hvis Sprog man forstod, hvilken Mand man iøvrigt var villig til selv at betale. Imidlertid modsatte Kaptajnen sig at lade sin Motorwinch betjene af en Fremmed, medmindre Fagforeningen stillede en Sikkerhed af 3000 Kr., og da Foreningen ikke vilde det, fremkom Standsningen.

Fra Klagernes Side hævdes det, at Motorwinchens Brug ingen Fare frembød; den var beregnet til at tage en Vægt af indtil 500 kg, medens en fyldt Kultønde kun vejer 200 kg. Grunden til, at Tønden ikke straks skulde fyldes helt, var kun den, at Winchen ikke har sin fulde Ydeevne, før Motoren i Løbet

af et Kvarters Tid eller højst en halv Time er blevet varm, men heller ikke i dette første Tidsrum er der nogen fra Motoren hidrørende Fare for Nedstyrning. Videre henviser Klagerne til, at Motoren jo ikke blev anderledes, fordi den betjentes af en Mand fra Land, og til hele den Maade, hvorpaa denne Fare-Begrundelse er fremkommet. Overfor Ladningsmodtageren er Faremomentet fra først af ikke fremdraget, ligesaa lidt som det nævnes, efter at Sæmslutningen den 2. Maj havde tilskrevet Dansk Arbejdsmandsforbund en Klage over det fremsatte Winchmandskrav og den deraf resulterede Standsning. Der gøres fra Fagforeningens Side intet for ved sagkyndig Besigtigelse eller paa anden Maade straks at faa fastslaet Winchens Beskaffenhed; et paa et noget senere Stadium fra Klagernes Side fremsat Forslag om Sagens Afgørelse ved faglig Voldgift afvises, og et Anbringende fra Fagforeningens Side om, at Motoren nogle Gange skal have svigtet, da samme Skib i April 1924 afleverede Sække med Gødning i Nykøbing Mors, kommer først frem umiddelbart før Sagens mundtlige Procedure, saaledes at Klagerne har været afskaaret fra at søge dette Forhold nærmere oplyst.

Retten maa give Klagerne Medhold i, at der intet Hensyn kan tages til Fagforeningens Paastand om, at Motorwinchens Brug har frembudt Fare, idet denne Paastand ikke fra først af er fremsat med en saadan Klarhed og Bestemthed, at den i Tide kunde gøres til Genstand for Undersøgelse, og idet Paastanden ej heller finder nogen Støtte i det senere oplyste. Retten maa derfor gaa ud fra, at Fagforeningens Adfærd har været uberettiget og maa paalægge den en Bod, hvis Størrelse efter Omstændighederne sættes til 600 Kr. De Indklagede vil derhos have at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse.

Arbejdernes Fagforening i Nykøbing Mors bør til Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing Mors' Vegne betale en Bod af 600 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsmandsforbund med 300 Kr.

Adressefortegnelse

over

Arbejdernes lokale Fællesorganisationer.

Aabenraa: Fr. Thomas, Sønderport 7.

Aalborg: Cigarmager M. Willumsen, Valdemarsgade 30.

Århus: Typograf Marthin Petersen, Standvej 30 A².

Aars: Skrædder J. S. Sørensen, Gislumsvej.

Assens: Laur. Petersen, Ramshered 47.

Assens pr. Mariager: N. Løkke, »Nutiden«.

Ballerup: Hans Jørgensen.

Børgense: Arbm. Vald. Jørgensen, Kirkestræde 38.

Borup: Frederik Andersen, Ry Skov pr. Borup.

Brabrand: Hans Arildskov, Præstevangen.

Brønderslev: Lauritz Larsen, Vestergaardsgade 30.

Ebeltoft: A. Kruse.

Esbjerg: Typograf L. Eickhardt, Nørregade 108².

Faaborg: Jacob Hansen, Grønne-
gade 21.

Faxe: Viggo Hansen, Dæmnings-
huset, Stubberup pr. Faxe.

Faxe Ladeplads: Niels Olsen,
Hulhøj.

Fredericia: Snedker Frantz Han-
sen, Kongensgade 77¹.

Frederikshavn: Anton Nielsen,
Frederikshavn Soc.-Dem.

Frederikssund: Maler O. Foss,
Kirkegade 18.

Frederiksværk: Redaktør L.
Bram, Nørregade 20.

Glamsbjerg: Træindustriarbejder
A. C. Johansen.

Glostrup: H. Ejlersen, Soc.-Dem.s
Ekspedition.

Grenaa: Forretter Zacho Børresen,
Grønland 32.

Grindsted og Omegn: Banefor-
mand V. Mortensen, Virkelyst.

Græsted, Maarum og Omegn:
Snedker Hans Christiansen.

Gørlev og Omegn: Maskinarbej-
der N. F. Larsen, Vandværksvej.

Haarlev og Omegn: Husmand
Niels Olsen, Himlingøje pr. Vallø.

Haderslev: Snedker J. Madsen,
Slagtergade 36.

Hadsund: Tømrer Christian Poul-
sen, Skovvejen.

Hadsten: Jens Sørensen, Vinterslev
pr. Hadsten.

Hammel: Redaktør N. A. Fager-
lund.

Haslev: Murer C. Arler, Bregent-
vedvej.

Helsingør: Maskinarbejder M. Ras-
mussen, Stengade 37.

Herning: Tømrer A. Andersen,
Th. Niensensgade 60.

Hillerød: Maskinarbejder C. V.
Carlsen, Margrethevej 14.

Hinnerup: Martin Petersen.

Hjerm: Joh. Christensen.

Hjørring: Typograf Hans Fr.
Bjørn, Fredensgade 1.

Hobro: J. Bødtker, Hegedalsvej 36.

Holbæk: Savskærer J. P. L. Jensen,
Fasanvej 9.

Holbæk Amts 2den Valgkreds:
Fisker Niels Peter Pedersen, Gunde-
strup pr. Grevinge.

Holeby: Maler Ad. Jørgensen.

Holstebro: Murersvend Alfred
Nielsen, Ørstedvej 3, Sønderport.

Hornslet: Tømrer Chr. M. Andrea-
sen.

Horsens: Skatteopkræver M. Jo-
nassen, Kjeldsensgade 18.

Hørsholm: F. Nielsen, Nordsj.
Soc.-Dem.

Kalundborg: Kedelpasser Th. Wil-
strup-Olesen, Slagelsevej 32 C.

Kerteminde: Chr. F. Mogensen,
Fiskergade 56.

Kjellerup: I. C. Jensen, Brogade.

Kolding: H. Herløvsen, Losby-
gade 81.

Kolind: Søren S. Jensen, Korup-
skov pr. Ryomgaard.

Korinth: Drejermester Niels Jør-
gensen, Gærup pr. Korinth.

Korsør: Jacob Larsen, Kommune-
skolen, Jens Baggesensgade.

København: Carl F. Madsen, Fre-
deriksborggade 41², K.

Køge: Træarbejder Laurits Larsen,
Nørregade 71¹.

- Langaa: Former C. Rasmussen.
 Lemvig: O. V. Høft, Østerbro-
 gade 27.
 Lyngby: Jens Jensen, Villa Pax,
 Stengaardens Allé.
 Løgstør: L. Chr. Jensen, Teknisk
 Skole.
 Maribo: Skrædder H. P. Henriksen,
 Raadhuset.
 Marstal: Handelsmand Rich. Ma-
 thiesen, Strandstræde.
 Middelfart: Maskinpasser H. Chr.
 Hansen, Frederiksgade 2.
 Mørke: Portør H. Rasmussen.
 Nakskov: Fattiginspektør Nielsen,
 Rødbyvej 10¹.
 Nyborg: Kristoffer Hvidtfeldt, Slots-
 gade 1.
 Nykøbing F.: Forretningsfører I.
 Larsen, Skolegade 18.
 Nykøbing M.: Væver C. Vendelin,
 Enghavevej.
 Nykøbing S.: I. Chr. Sørensen,
 Egebjergsvej 5.
 Nysted: Arbm. H. C. Madsen, Øster-
 gade 7.
 Næstved: Snedker Carl Hansen,
 Lille Fredensvej 1.
 Nørre Aaby: P. Wamberg.
 Nørresundby: Carl Jensen, Ro-
 lighedsvej 24.
 Odder: Tømrer I. Iversen, Rørth-
 vej 11.
 Odense: I. Vilh. Werner, St. Glas-
 vej 43.
 Præstø: Rasm. Hansen, Skibbinge
 pr. Præstø.
 Randers: Arbejdsmand S. Simon-
 sen, Viborgvej 22.
 Ribe: Typograf Julius Larsen, Søn-
 derportgade.
 Ringkøbing: Togbetjent J. M.
 Andersen, Vellingvej 37.
 Ringe: Tømrersvend Jens Olsen,
 Odensevej.
 Ringsted: P. Jensen, Søndergade 28¹.
 Roskilde: Pottemager Fr. Poulsen,
 Skovbogade 37.
 Rudkøbing: Assistent Marinus
 Larsen, Nørrebro.
 Rødby: Blikkenslager E. Dibbern,
 Fælundsvej 11, Rødby Havn.
- Rønne: Bager Vald. Mogensen,
 Klokkegade 15.
 Saksø: Otto Petersen, Soc.-
 Dem.
 Silkeborg: F. Mikkelsen, Frede-
 riksbjerggade 30.
 Sindal: Adolf Jensen, Amagergade 6.
 Skagen: Skibstømrer N. S. Nielsen.
 Skanderborg: Maskinarbejder L.
 Aamann, Vestergade.
 Skelskør: Arbm. N. P. Jørgensen,
 Sorøvej 23. (Telf. 204.)
 Skive: Snedker Chr. Nielsen,
 Grønnegade 20.
 Skjern: Chr. Skaarup, Østergade 46.
 Slagelse: Skomager Johs. Madsen,
 Bredegade 62.
 Sorø: I. Chr. Andersen, Absalons-
 gade.
 Søllerød Sogn: Entreprenør F.
 Hübenbecker, Holte.
 Stege: Valdemar Nordbo, Udby pr.
 Stege.
 Storeheddinge: Arbejdsmand Carl
 Madsen, Richtersgade 8.
 Struer: Togbetjent K. A. B. Dam-
 skov, Strandvejen 14.
 Stubbekøbing: Maskinarbejder
 Joh. Frederiksen, Aslevevej.
 Svendborg: Cigararbejder F. Ni-
 kolajsen, Vestergade 33.
 Sæby: A. Nielsen, Vestergade 7.
 Sønderborg: Arbm. J. Philipsen,
 Bjerggade 7.
 Thisted: Arbejdsmand Chr. Iver-
 sen, Østerbakken 17¹.
 Thureby: Landpostbud Niels Pe-
 dersen, Nyhuse pr. Thureby St.
 Trustrup: N. Rasmussen.
 Tønder: Chr. Jensen.
 Tørring: J. Marius Arp.
 Varde: Snedker S. Simonsen, Øster-
 gade 12.
 Vejen: Stenhugger Jens Chr. Jen-
 sen, Baungaardsvej 6.
 Vejle: H. Bressendorf, Vardevej 36.
 Viborg: Drejer W. Bergstrøm,
 Fredensgade 4.
 Vordingborg: Arbm. Otto Pe-
 dersen, Nyraad 8, Nyraad St.
 Vraa: Banearbejder Jens L. Jensen.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 24 * KØBENHAVN DEN 13. DECEMBER 1924 * 21 AARGANG

Social Lovgivning.

8-Timersdagen.

Socialminister Borgbjerg har den 3. December i Folketinget fremsat Forslag til Lov angaaende Ratifikation af en international Konvention vedrørende Arbejdstiden i industrielle Virksomheder.

Forslaget er saalydende:

Regeringen bemyndiges til at ratificere en international Konvention, udfærdiget i Overensstemmelse med det af den internationale Arbejdskonference i Washington i Aaret 1919 vedtagne Udkast til Konvention, hvorved Arbejdstiden i industrielle Virksomheder begrænses til 8 Timer om Dagen og 48 Timer om Ugen.

Til Lovforslaget er knyttet følgende Bemærkninger:

Paa den i Washington i Efteraaret 1919 afholdte internationale Arbejdskonference blev der vedtaget det som Bilag trykte Udkast til en international Konvention vedrørende Arbejdstiden i industrielle Virksomheder. I Overensstemmelse med Bestemmelserne i Art. 405 i Fredstraktaten af 28. Juni 1919 blev der i Januar Maaned 1921 for Folketinget fremsat Forslag om Konventionens Ratifikation, se Rigsdagstidende 1920—21, Tillæg A. Spalte 4457—4466, og Forslaget blev henvist til et Udvalg, der imidlertid ikke fik tilendbragt Forhandlingerne om Forslaget.

Ifølge en af det internationale Arbejdsbureau i Sommeren 1924 udarbejdet Oversigt er Konventionen ratificeret af følgende Lande: Bulgarien, Grækenland, Indien (med visse Forbehold), Rumænien og Czekoslovakiet.

Endvidere er der af Regeringerne i England og Frankrig fremsat Lovforslag om Tiltrædelse af Konventionen, og i Tyskland synes Bestræbelserne at

gaa i Retning af at søge Ratifikation af Konventionen gennemført.

I Dagen den 8.—9. September 1924 blev der paa Foranledning af det internationale Arbejdsbureau afholdt en Konference i Bern mellem Arbejdsministrene for Frankrig, England, Tyskland og Belgien til Drøftelse af Mulighederne af de paagældende Landes Ratifikation af Washington-Konventionen om 8 Timers Arbejdsdagen.

Efter Konferencen blev der udsendt følgende Kommuniké:

»Efter at have konstateret paany, at særlige moralske og sociale Hensyn gør det ønskeligt at indføre internationale Regler om 8 Timers Arbejdsdagen paa Basis af Washington-Konventionen, har Ministrene underkastet Konventionens forskellige Artikler en dybtgaaende Undersøgelse med det Formaal at løse de endnu eksisterende Fortolkningsvanskeligheder og at lette Ratifikationen af Konventionen for deres Regeringer. De har konstateret med Tilfredshed, at der i de fleste Tilfælde er Overensstemmelse mellem deres forskellige Opfattelser, eller at der kun findes smaa Uoverensstemmelser imellem dem. Den almindelige Opfattelse er, at det vil blive muligt at naa til en almindelig Ratifikation af Washington-Konventionen.«

Omend der saaledes ikke er opnaaet nogen positiv Enighed om Ratifikationen af bemeldte Konvention, menes de stedfundne Forhandlinger dog at have haft en Betydning, idet de har bidraget til at fjerne forskellige Uklarheder med Hensyn til Fortolkningen af Konventionen, hvorhos det er blevet klarlagt, at dennes Bestemmelser ikke er absolute, men danner en Ramme, indenfor hvilken det — alt under Respektering

af Princippet om 8 Timers Dagen — er muligt til en vis Grad at tage Hensyn til de særlige Forhold i hvert enkelt Land.

Her i Landet er ved en Række Love siden 1873 Arbejdstiden begrænset for Børn og unge Mennesker; ved Bageriloven er Natarbejdet forbudt (indtil Kl. 4 Morgen), og ved Døgn driftsloven af 1919 er 8 Timers Arbejdsdagen indført i Virksomheder med regelmæssig Døgn drift. Ifølge Overenskomst af 17. Maj 1919, fornyet 1922, men opsagt fra Arbejdsgiverforeningen 1923, var derhos Arbejdstiden i de under Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund hørende Virksomheder fastsat til 8 Timer daglig eller 48 Timer ugentlig; disse Regler er faktisk stadig gældende i Henhold til Overenskomsterne indenfor de enkelte Fag.

Der er saaledes ogsaa her i Landet gjort Skridt til at regulere Arbejdstiden i samme Retning, som fastsat ved Washington-Konventionen.

Regeringen maa imidlertid formene, at man nu i Danmark bør lovfæste 8 Timers Arbejdsdagen, saaledes at man kan tiltræde nævnte internationale Konvention og dermed følge Udviklingen i de europæiske Hovedlande.

Man har derfor udarbejdet foranstaaende Lovforslag om Bemyndigelse for Regeringen til at ratificere Konventionen. Samtidig vil der blive forelagt et Lovforslag indeholdende de Bestemmelser, som det vil være nødvendigt at fastsætte i den indre Lovgivning for at fyldestgøre Konventionens Fordringer, og man skal med Hensyn til Udviklingen her i Landet og i Udlandet paa dette Omraade henvise til sidstnævnte Lovforslag.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejderne og A/S Dansk Soyakagefabrik.

Den 25. Oktober afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Strid mellem A/S Dansk Soyakagefabrik og Havnearbejdernes Fællesforbund. Striden drejer sig om Transport af et Parti Jordnødder i Sække fra et Pakhus til Etagepresseanlægget. Der opnaedes ikke

Enighed, og Arbejdsgiverne har herefter indbragt Klage for Den faste Voldgiftsret.

Arbm. og Chokoladearbejdere paa Chokoladefabrikken »Freja«.

I Anledning af, at Chokoladearbejderne og en Kusk, der er Medlem af Dansk Arbejdsmandsforbund, havde iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning overfor Chokoladefabrikken »Freja«, afholdtes den 3. November et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne og de i Sagen interesserede Forbund.

Det oplystes, at Aarsagen til Arbejdsstandsningen var den, at Firmaet i lang Tid har beskæftiget en uorganiseret Kusk, som ved sin Optræden havde bevirket, at de øvrige paa Fabrikken beskæftigede Arbejdere havde meddelt Firmaet, at de ikke ønskede at arbejde sammen med ham, og forlangte ham fjernet. Da Firmaet ikke havde efterkommet denne Henstilling, forlod de øvrige Arbejdere Arbejdspladsen.

Ved Fællesmødet erkendte Forbundenes Repræsentanter Strejkens Ulovlighed, og man endes om, at Arbejdet genoptages Tirsdag den 4. November. Under Forudsætning af, at dette sker, fratager Arbejdsgiverforeningen at indbringe Klage over den ulovlige Arbejdsstandsning for Den faste Voldgiftsret.

Elektropletarbejdere paa »Union« i Kastrup.

I Anledning af, at et af Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund rejst Krav om Tillæg til Timelønningerne for de af Forbundets Medlemmer, som beskæftiges hos A/S »Union« i Kastrup, var pure afvist af Firmaet, fremsendte Forbundet Varsler om Arbejdsstandsning overfor Firmaet fra den 20. Novbr.

Arbejdsgiverforeningen protesterede imod Varslernes Lovlighed, og der afholdtes derfor den 20. November et Fællesmøde om Sagen.

Her endes man om, at Firmaet giver et Tillæg af 120 Øre pr. Time til Fordeling til de 30 af Forbundets Medlemmer, der beskæftiges hos Firmaet.

Forbundet tilbagekaldte derefter den varslede Strejke.

Sadelmagere hos Dansk Karosserifabrik.

I Anledning af en mellem Firmaet Dansk Karosserifabrik og dets Sadelmagersvende opstaaet Uoverensstemmelse angaaende Betalingen for Arbejdet paa en Serie Limousinekarosserier, som det ikke ved lokal Forhandling var lykkedes at naa til Enighed om, nedlagde Svendene Arbejdet.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 19. November mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Sadelmager- og Tapetsererlauget og Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund blev der fra Forbundets Side hævdet, at Betalingen for det omhandlede Arbejde fandtes i den mellem Parterne bestaaende Priskurant.

Firmaet gjorde gældende, at det maatte have Ret til ved Forhandling med Folkene at fastsætte en Timeløn.

Man enedes om, at Arbejdet genoptages den 20. November, og at Strids-spørgsmaalet henvises til Afgørelse efter Fagets Voldgiftsregler.

Typografer hos Bogtrykker Aug. Christensen.

Dansk Typograf-Forbund har rejst Klage over, at Firmaet Aug. Christensen, Walkendorffsgade 30, har antaget en Sætterlærling mere, end Tariffens § 115 tillader.

Sagen behandlede ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 18. September, dog uden Resultat.

Forbundet har senere indbragt Spørgsmaalet for Fagets Voldgiftsret.

Arbejdsløsheden i September 1924.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af September var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 5,5 pCt. mod 5,4 pCt. ved Udgangen af August.

For alle Fag under et, baade i Hovedstaden og i Provinsen, var Arbejdsløsheden omtrent ens i hele September Maaned, og dette gælder ogsaa enkelte

af de i nedenstaaende Tabel anførte Erhvervsgrupper, f. Eks. Fabrikfagene i Hovedstaden og Byggefagene i Provinsen. For Byggefagene i Hovedstaden var der derimod Nedgang fra første til sidste Halvdel af Maaneden, og for Arbejdsmændene i Hovedstaden var der en mindre Stigning, bortset fra den 3. Uge i Maaneden, hvor Stigningen var ret stor. For Fabrikfagene i Provinsen var der Nedgang i Arbejdsløsheden med Undtagelse af den sidste Uge, der viste Stigning, og for Arbejdsmændene i Provinsen var der som Helhed nogen Stigning.

	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		5. Sep.	12. Sep.	19. Sep.	26. Sep.
Hovedstaden:					
Bygningsindustri	11621	8,8	8,4	7,8	7,6
Anden Industri..	65583	6,6	6,6	6,7	6,6
Handel	5318	7,9	8,0	8,2	7,9
Arbejdsmænd ...	31126	4,0	4,1	4,6	4,2
Ialt...	113648	6,2	6,2	6,3	6,2
Provinserne:					
Bygningsindustri	19448	3,6	3,5	3,6	3,7
Anden Industri..	57903	7,3	7,1	6,9	7,2
Handel	6325	6,2	6,3	6,2	6,3
Arbejdsmænd ...	65019	3,1	3,0	3,2	3,3
Ialt...	148695	5,0	4,8	4,8	5,0
Hele Landet...	262343	5,5	5,4	5,5	5,5

Arbejdsløsheden i September Maaned svarede nogenlunde til den for samme Maaned i Aarene før Krigen (1910—13 gnsntl.) beregnede, ligesom Tilfældet ogsaa har været i de nærmest foregaaende Maaneder.

Internationale Meddelelser.

International Stenarbejderkongres.

I Dagene 12. og 13. Oktober afholdt Stenarbejder-Internationalen sin Kongres i Lugano. Nærværende var Repræsentanter fra 16 Lande; 3 Lande havde meldt Forfald.

Den internationale Sekretærs Beretning blev efter en kort Diskussion, hvorunder der fra alle Sider blev frem-

sat Ønsket om en Udvidelse af Sekretariatets Virksomhed, enstemmigt godkendt.

Angaaende Spørgsmaalet om en Sammenslutning med Bygningsarbejder-Internationalen refererede dennes Sekretær Kappeler. Repræsentanterne for de Lande, hvor ca. 9000 Stenarbejdere allerede tilhører Bygningsarbejdernes Forbund, talte alle for en Sammenslutning, medens de selvstændige Stenarbejderforbund med 95.000 Medlemmer nærede forskellige Betæneligheder og endnu ikke ansaa det rette Tidspunkt for en Sammenslutning for kommet og derfor var af den Mening, at det Internationale Stenarbejderforbund indtil videre maatte bevare sin Selvstændighed. Med 33 mod 17 Stemmer vedtoges en Beslutning, der i Princippet udtaler sig for en Sammenslutning med Bygningsarbejder-Internationalen, men dog ikke anser en øjeblikkelig Tilslutning for hensigtsmæssig. Det paalagdes de to internationale Sekretærer at fortsætte det indledende Samarbejde. Ligeledes skal der arbejdes for, at der i hvert Land kun bestaar et Stenarbejderforbund, hvad der ogsaa i høj Grad vilde lette det internationale Samarbejde. Kontingentet til Internationalen fordobledes, og Aarskontingentet udgør nu 10 pCt. af det enkelte Medlems Ugebidrag.

Med Hensyn til Stenarbejdernes Beskyttelse mod faglige Sygdomme bekræftedes de tidligere Beslutninger, der udtaler sig for i alle Lande at arbejde for særlige lovordnede Beskyttelsesbestemmelser for alle i Stenindustrien beskæftigede Personer.

Til Gennemførelse af disse Beslutninger nedsattes en Kommission, bestaaende af en Repræsentant for Tyskland, Italien, Belgien samt den internationale Sekretær.

Til international Sekretær genvalgtes enstemmig Kolb, Zürich, som nu i 21 Aar har beklædt dette Embede. Den næste internationale Kongres skal afholdes i Prag. (I. F. C.)

Svejts.

Nationaløkonomi og 8 Timers Arbejdsdag.

Da i Begyndelsen af dette Aar Folkeafstemningen om Bevarelsen af 8 Ti-

mersdagen skulde finde Sted i Svejts, kunde Regeringen og Arbejdsgiverne ikke ofte nok henvise til, at Bibeholdelsen af 8 Timersdagen vilde betyde Landets fuldstændige økonomiske Ruin. Som det var at vente, er lige det modsatte indtruffet. Siden den foretagne Afstemning, hvor det store Flertal af Befolkningen i Svejts udtalte sig for Bevarelse af 8 Timersdagen, er Eksporten steget fra Maaned til Maaned. Udførslen, der var gaaet tilbage til 30—40 pCt. af Udførslen før Krigen, har nu atter naaet samme Højde som i 1913. Arbejdsløsheden er aftaget. Medens der saaledes i Marts fandtes 21.380 Arbejdsløse, var dette Tal allerede i April gaaet ned til 16.700. I det første Kvartal 1924 var Eksporten af Farvestoffer tiltaget med 20 pCt. Eksporten af Uld- og Bomuldsvarer er ligeledes steget betydeligt. Værdien af Udførslen af Ure steg fra 40 til 48 Millioner Francs, Udførslen af Maskiner fra 35 til 41,3 Millioner. Noget lignende var Tilfældet med andre Eksportartikler. Byggefagene kan nu notere samme Beskæftigelsesgrad som før Krigen. Mange Industrier, som i Begyndelsen af Aaret endnu laa helt stille, saaledes Kniplingsindustrien o. s. v., er nu atter kommen til Kræfter og beskæftiger et stort Antal Arbejdere. Naturligvis har en hel Del andre Faktorer spillet en Rolle ved denne Udvikling, dog kan det i hvert Fald med Bestemthed siges, at Bibeholdelsen af 8 Timersdagen ikke har hemmet denne Udvikling og stort set overhovedet ikke har nogen Indflydelse paa Konjunktursvingningerne, som er de usunde Følger af den kapitalistiske Organisation af Vareproduktionen og dens Fordeling. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 806.

Bogbindere hos A/S Adolph Holst i Aalborg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 185—187.

Aar 1924 den 14. November Kl. 3 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 806*: De samvirkende Fagforbund paa Bogbinderforbundets Vegne mod Dansk

Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsernes Vegne og denne igen paa Firmaet A/S Adolph Holst, Aalborgs, Vegne.

Retsformand, Dr. jur. E. Tybjerg beklædte Retten.

For Klagerne mødte: De samvirkende Fagforbund ved Næstformanden Vilh. Nygaard, Bogbinderforbundet ved Formanden P. Hansen og Hovedkasserer K. Eriksen.

For de Indklagede mødte: Dansk Arbejdsgiverforening ved Fuldmægtig W. Elmquist, Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinserne ved Formanden Bogbindermester Erik Eriksen og A/S Adolph Holst ved Ingeniør Schultz.

Der fremlagdes: Klage af 24. Oktober 1924 med et Eksemplar af Overenskomsten og Tilsvar af 4. November 1924.

Sagen forhandlede mellem Parterne.

Parterne er enige om, at de heromhandlede Kvinder skal lønnes i Overensstemmelse med Protokolltilførsel III, og de Indklagede vil sørge for, at der efterbetales, hvad der i saa Henseende er betalt for lidt af Firmaet siden 15. Maj 1924. Endvidere er Parterne enige om, at Spørgsmaalet om saadanne Kvinders Adgang til at deltage i Akkord eller andet Arbejde sammen med Svendene afgøres efter Reglerne for Behandling af faglig Strid.

Klagen var hermed bortfaldet.

Retten hævet Kl. 3,35 Em.

E. Tybjerg.

/E. Steincke.

Sag Nr. 807.

Havnearbejderne ved
Københavns Havn.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A. 6. Side 179—180.

Aar 1924 den 31. Oktober Kl. 2,45 Em. holdt Retten forberedende Møde paa Raadhuset i Anledning af *Sag Nr. 807:* Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havns Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne.

Næstformand, Dr. jur. K. Sindballe beklædte Retten.

For Klagerne mødte: For Dansk Arbejdsgiverforening Fuldmægtig W. Elmquist, for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn Bestyrelsesmedlem O. Ancher Nielsen, Direktør Joh. Schrøder og Entreprenør E. Nielsen og for A/S Dansk Soyakagefabrik Ingeniør O. Lehmann.

For Indklagede mødte: For De samvirkende Fagforbund Næstformand Vilh. Nygaard, for Dansk Arbejdsmandsforbund Forretningsfører C. Drejer og for Havnearbejdernes Fællesforbund Formand A. Jørgensen.

Der fremlagdes Klage af 27. Oktober 1924 med 1 Bilag og Tilsvar af 29. Oktober 1924.

Sagen forhandlede mellem Parterne og forligtes derefter saaledes:

Havnearbejdernes Fællesforbund erklærer sig enig i, at Arbejdet med Skæring og Nedstyrtning af det resterende Parti Jordnødder udføres af Oliemøllerne. Forsaavidt disse ikke maatte være villige dertil, forpligter Havnearbejdernes Fællesforbund sig til at lade 3 Havnearbejdere pr. Hold udføre Arbejdet. Der skal iøvrigt ikke fra nogen af Parternes Side kunne rejses Erstatningskrav i Anledning af Sagen.

Klagerne trak herefter Klagen tilbage.

Retten hævet Kl. 4¹/₄ Em.

K. Sindballe.

/P. R. Stavnstrup,
fung.

Sag Nr. 810.

Lager- og Pakhusarbejdere hos
A/S Galle & Jessen, København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. November 1924 i Sag Nr. 810: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Lager- og Pakhusarbejdernes Forbunds Vegne.

Dansk Arbejdsgiverforening har paa Foreningen af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter og A/S Galle & Jessens Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen paa Lager- og Pakhusarbejdernes Forbunds Vegne og paastaet en af sidstnævnte Forbund den 29. Oktober 1924 frem-

sendt Opsigelse til 1. Februar 1925 af den mellem Forbundet og A/S Galle & Jessen bestaaende Overenskomst kendt ugyldig, idet saadan Opsigelse efter Klagernes Anbringende først kan ske til 1. Maj 1925.

Det nærmere Forhold er efter Klagernes Fremstilling i Hovedtrækkene følgende:

En den 3. April 1919 indgaaet Overenskomst angaaende Forbundets hos Selskabet beskæftigede Medlemmer kunde opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Februar. Den blev opsagt til 1. Februar 1924, men i Januar 1924 enedes man om, at den mod en Lønregulering skulde vedblive at løbe til 1. Maj. Ved Forhandlinger i Maj blev man derhos, idet man foreløbig udskød selve Lønspørgsmaalet, enig om de øvrige Arbejdsbetingelser, og den 17. Maj 1924 oprettedes der desangaaende en ny Overenskomst, underskrevet bl. a. af Forbundets Formand og Foreningens Sekretær, hvis Slutningsbestemmelse lyder saaledes: »Denne Overenskomst gælder, indtil den af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. Maj.« Selve Lønspørgsmaalet ordnedes ved det almindelige Forligsmandsforslag af 24. Maj 1924. Dermed var Overenskomstforholdet i Realiteten i Orden, og der stod kun tilbage at indredigere Lønsatserne i Overenskomsten. Til Brug herved fremsendte Foreningen den 30. Juni en »Renskrift af Overenskomsten«, hvorved der imidlertid bl. a. var den Mangel, at Slutningsbestemmelsen kun lød paa »til Ophør en 1.«, medens det var glemt at tilføje Maanedens Navn. Forbundet gjorde omgaaende opmærksom paa Manglerne, og en ny Renskrift fremsendtes, hvori Slutningsbestemmelsen i Overensstemmelse med Indholdet af Overenskomsten af 17. Maj 1924 lød paa »1. Maj«. Forbundet rettede inden Underskriften »1. Maj« til »1. Februar« og henlede i sin Skrivelse af 9. Juli, hvormed de underskrevne Eksemplarer tilbagesendtes, Opmærksomheden paa den foretagne Rettelse. Imod denne Rettelse protesterede Foreningen i Skrivelse af 29. Juli. Naar Protesten først fremkom den 29., skyldtes det Sekretærens Sommerferie.

De Indklagede har erkendt, at For-

bundet har underskrevet Overenskomsten af 17. Maj 1924 med den deri indeholdte Udløbsfrist »1. Maj«, men har hævdet, at Forbundets Standpunkt hele Tiden har været det, at man kun vilde indgaa paa Udløbsbestemmelsens Ændring fra Februar til Maj, naar Lønnen blev sat op i Højde med Lønnen hos københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening, hvilket Vilkaar ikke er opfyldt. Dette Standpunkt vil Forbundets Formand have hævdet saavel under Januar-Forhandlingerne som under Maj-Forhandlingerne. Han hævder derhos bestemt, at han ved Underskriften den 17. Maj 1924 tog udtrykkeligt mundtligt Forbehold i saa Henseende, saavel som at han baade før og senere i Telefonsamtaler med Fabrikantforeningens Sekretær har givet Udtryk for samme Opfattelse.

Fra Klagernes Side hævdes med samme Bestemthed, at saadant Forbehold ikke er taget.

Under disse Omstændigheder, og idet der ikke kan tillægges nogle fra de Indklagedes Side fremsatte, af Klagerne bestridte, Betragtninger over, hvad der i og for sig har Sandsynligheden for sig, nogen afgørende Betydning, kan Retten ikke anse det for bevist, at der fra Forbundets Side er taget Forbehold, som af de Indklagede hævdet. Sagen maa derfor bedømmes alene paa Grundlag af den skriftlige Overenskomsts Indhold, og herefter kan Opsigelsen først ske til 1. Maj.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde paalægges Parterne med Halvdelen hver.

Kendelse.

Den af Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund fremsendt Opsigelse til 1. Februar 1925 af Overenskomsten med A/S Galle & Jessen er overenskomststridig.

Sagens Omkostninger betaler Foreningen af Chokolade- og Sukkervarefabrikanter med 150 Kr. og Dansk Arbejdsmandsforbund med 150 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen,) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 25 * KØBENHAVN DEN 20. DECEMBER 1924 * 21 AARGANG

Social Lovgivning.

Forslag til Lov om Arbejdstid for Industri og Haandværk.

I Tilslutning til Udkast til Konvention, hvorved Arbejdstiden i industrielle Virksomheder begrænses til 8 Timer om Dagen og 48 Timer om Ugen, fremsatte Socialminister Borgbjerg den 3. December Forslag til Lov om Arbejdstid for Industri og Haandværk (se »Arbejderen« Nr. 24). Til Lovforslaget er knyttet følgende interessante Bemærkninger:

For Danmarks Vedkommende var Spørgsmaalet om Lovfæstelse af 8 Timers Arbejdsdagen, allerede inden den omtalte Konference traadte sammen, taget op til Behandling af Regeringen, idet Indenrigsministeriet 1. Februar 1919 havde nedsat en Kommission »med det Formaal at søge indført en lovbestemt Arbejdstid for alle Lønarbejdere«, medens Ministeriet samtidig udtalte overfor Kommissionen, at den lovbestemte Arbejdstid som Regel burde være paa 8 Timer i Døgnet. Kommissionen bestod foruden af Formanden, Departementschef i det statistiske Departement Adolph Jensen, af Formanden for Arbejdsraadet, Direktøren for Arbejds- og Fabrikstilsynet og af en Række Repræsentanter for de interesserede faglige Organisationer. Kommissionen, der af Indenrigsministeriet fik oversendt den ovennævnte paa Konferencen i Washington vedtagne Konvention til Overvejelse, afgav i December 1920 til Ministeriet et Forslag til Lov om Arbejdstid for de ved Industri, Haandværk og lignende Virksomheder beskæftigede Arbejdere, hvilket Forslag i det store og hele fulgte Konventionens Bestemmelser, idet der dog ved Forslagets Udarbejdelse var taget Hensyn til de Bestemmelser om Arbejderbeskyttelse, og navnlig Arbejdstid, der findes i Fabrikloven af 29. April 1913

og Døgndriftsloven af 12. Februar 1919. Som Grunde for en Nedsættelse af Arbejdstiden anførtes i Kommissionens Betænkning, at man herved undgaar en Udtømmelse af Arbejdernes Arbejds-kraft, samt at Arbejderen kun, naar han faar tilstrækkelig Fritid, kan udnytte de Goder, der muliggøres af stigende Løn: Samliv med Familien, Deltagelse i det politiske Liv og Organisationsarbejdet og Uddannelse i faglig og almindennende Retning. Man fandt ikke, at den under 17. Maj 1919 mellem Arbejdsgivernes og Arbejdernes Hovedorganisationer indgaaede Overenskomst om Indførelsen af 8 Timers Arbejdsdagen gav tilstrækkelig Sikkerhed for Arbejdernes Krav om en Begrænsning af Arbejdstiden, idet Overenskomsten kunde bortfalde med kort Varsel. Da Regeringen ansaa det for ønskeligt, at Danmark ratificerede Washingtonkonventionen, blev der i Rigsdagssamlingen 1920—21 fremsat Forslag til Lov om Bemyndigelse for Regeringen hertil, idet man i Bemærkningerne til Forslaget henviste til Arbejdstidskommissionens Forslag. Forslaget, der blev henvist til Behandling i et Udvalg, blev imidlertid ikke ophøjet til Lov, idet Udvalget ikke fik tilendebragt Forhandlingerne inden Rigsdagssamlingens Afslutning.

Som Forholdene har udviklet sig, siden det nævnte Lovforslag var til Behandling i Rigsdagen, maa Ministeriet nu mene, at ganske de samme Grunde, som udtaltes i Arbejdstidskommissionens Betænkning, fremdeles taler for Gennemførelsen af en Lov om 8 Timers Arbejdsdag i Industri og Haandværk. Der er endda nu saa meget mere Anledning til en saadan Lov, som den forannævnte Overenskomst mellem Ho-

vedorganisationerne er bortfalden siden den 1. April 1923, og der indenfor Arbejdsgiverkredse har vist sig stigende Tilbøjelighed til at komme bort fra 8 Timers Dagen. Ved en Lovfæstelse af denne vil man hindre et Mindretal af Virksomheder med daarlige Arbejdsforhold i at paaføre den øvrige Industri en usund Konkurrence samt beskytte svagere stillede Grupper af Arbejdere.

Erfaringerne siden 1919 viser, at Danmarks Industri og Haandværk meget godt kan arbejde med en 8 Timers Arbejdsdag, og at Arbejderne ved Gennemførelsen af denne har opnaaet væsentlige hygiejniske og kulturelle Fordele.

De senere Aars Erfaringer fra de fleste europæiske Lande viser ogsaa, at en Lovfæstelse af 8 Timers Arbejdsdagen kan gennemføres og virke tilfredsstillende gennem en Række af Aar. Saadanne Love findes nu ifølge Oplysninger fra det internationale Arbejdsbureau i Genève, i Norge, Sverige, Finland, Lithauen, Letland, Rusland, Tyskland, Frankrig, Holland, Belgien, Luxembourg, Schweiz, Østrig, Czekoslovakiet, Polen, Jugoslavien, Italien, Spanien og Portugal, det vil sige saa godt som alle europæiske Lande af nogen Betydning, bortset fra England, hvor der i Juli d. A. er fremsat et Lovforslag herom, og det store Flertal af disse udenlandske Love er i det væsentlige saaledes affattede, at de paagældende Lande vil være i Stand til at tiltræde Washington-Overenskomsten, hvorved bemærkes, at den Forlængelse af Arbejdstiden, som er sket i Tyskland, kun er sket som en midlertidig Nødforanstaltning med Fastholdelse af 8 Timers Dagen som Lovgivningens Hovedprincip.

Da saaledes de tidligere som et Modargument mod en Lovfæstelse af 8 Timers Arbejdsdagen anførte Hensyn til udenlandsk Konkurrence i det væsentlige er bortfaldne, og naar derhos henses til den Tilskyndelse til en Ratifikation af Washington-Konventionen, der er givet de smaa Nationer gennem det Møde, der i September d. A. blev afholdt i Bern af de vedkommende Medlemmer af ledende Landes Regjeringer, ved hvilket Møde de sidste Hindringer for en Ratifikation synes at

være fjernede for de Lande, der endnu ikke har ratificeret Konventionen, er det Ministeriets Opfattelse, at Spørgsmaalet om Lovfæstelsen af 8 Timers Arbejdsdagen ikke længere kan udskydes.

Ud fra disse Betragtninger har man — samtidig med, at man har fremsat Forslag til Lov om Bemyndigelse for Regjeringen til at ratificere Konventionen — fremsat Lovforslag, der falder sammen med det af Arbejdstidskommissionen udarbejdede Forslag.

Lønbevægelser og Konflikter.

Barbererne i Provinsen.

Ny Overenskomst.

Som det vil være bekendt, har der i ca. 7 Aar ingen Overenskomst bestaaet mellem Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbundet og de danske Barbermestres Organisationer i Provinsen.

Igennem de forløbne Aar er der gjort mange Forsøg paa at faa en Overenskomst oprettet, men Sagen er stadig strandet, navnlig fordi Mestrene som Betingelse for at genoprette en saadan har krævet, at de kooperative Barberstuer, der oprettedes under Strejken i 1917, skulde være forpligtet til at tage samme Priser, som de lokale Mesterforeninger i hvert enkelt Tilfælde maatte fastsætte.

Det er en Selvfølge, at Forbundet ikke har villet indgaa herpaa, først og fremmest af den rent principielle Aarsag, at Arbejdsgiverne naturligvis ingen Indflydelse bør have paa, hvilke Priser der er gældende i Arbejdernes kooperative Virksomheder; men forøvrigt var dette Krav fra Mestrene ogsaa ganske meningsløst af den Grund, at disse kooperative Barberstuer ikke er oprettet eller drives af Barberforbundet, men af de stedlige Fællesorganisationer, der derfor alene er bestemmende om Priser og andre Forhold disse Virksomheder vedrørende.

Efter at den hidtidige Formand for Barbermestrene i Provinsen var død, og der var valgt en anden, blev der

gjort et nyt Forsøg paa at faa en Overenskomst i Stand, da de herskende Forhold har medført stor Skade for Faget som Helhed, og denne Gang syntes det at skulle lykkes. Et Udvalg fra begge Organisationer afsluttede nemlig nogle Forhandlinger den 1. Oktober med det Resultat, at der var Enighed om en Overenskomst, og Stridsspørgsmaalet om Priserne paa de kooperative Barberstuer var ordnet med følgende Protokoltilførsel: »For at naa frem til rolige og stabile Forhold er Parterne enige om, at det gamle Stridsspørgsmaal om de kooperative Barber- og Frisørforretninger henvises til Afgørelse af Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund i Danmark, saaledes at det Resultat, disse to Hovedorganisationer kommer til i Spørgsmaalet, er bindende for begge Parter.«

Overenskomsten var imidlertid indgaaet under Forbehold af de respektive Organisationers Sanktion, og der afholdtes derfor et Delegeretmøde i Mesterorganisationen. Dette resulterede i, at Mestrene vedtog at kræve visse mindre Ændringer i selve Overenskomsten og opstillede herudover det gamle Krav om Indførelse af ensartede Betjeningspriser paa de kooperative Stuer og i det private Erhverv som Betingelse for Overenskomstens Ikrafttræden.

Under disse Omstændigheder sendte Forbundet ikke Overenskomsten til Afstemning blandt sine Medlemmer, da det betragtede Overenskomsten som forkastet af Mestrene; men ved en Afstemning fik Forbundets Ledelse Mandat til at forhandle videre og eventuelt afslutte endelig Overenskomst.

Efter Anmodning fra Dansk Arbejdsgiverforening kom der et Fællesmøde i Stand den 28. Oktober, hvor Mestrene gjorde Rede for de Ændringer i Overenskomsten, som deres Delegeretmøde havde forlangt, men da de fastholdt Kravet vedrørende de kooperative Barberstuer, afbrødes Forhandlingerne, og samme Dag fremsatte Forbundet overfor De samvirkende Fagforbund Begæring om Sanktion til at varsle Strejke overfor de Barbermestre, der staar som Medlemmer af den Afdeling, der tilhører Dansk Arbejdsgiverforening.

Forretningsudvalget gav den ønskede Sanktion, hvorefter der varsledes Strejke

til Ikrafttræden den 21. November. Provinsmestrenes Forening besvarede Strejkevarslerne med Varsel om Lockout for de Svende, der arbejder hos Mestre, der ikke staar som Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, men alligevel er Medlemmer af De danske Provinsers Barber- og Frisørforening. Forbundet protesterede imod Lockoutvarslets Lovlighed og stillede Klage i Udsigt herover til Den faste Voldgiftsret.

Under denne højtpændte Situation opstod der imidlertid et saadant Røre blandt Provinsens Mestre, at Mesterforeningens Ledelse indkaldte til et nyt Delegeretmøde i Odense den 30. November. Efter at have faaet Meddelelse herom og truffet Aftale med Arbejdsgiverforeningen om et nyt Fællesmøde den 1. December, henstillede De samvirkende Fagforbund til Forbundet at udsætte den varslede Strejke. Forbundet imødekom denne Henstilling, og Strejken udsattes til Ikrafttræden den 5. December.

Mestrenes Delegeretmøde endte med det Resultat, at Kravet, der havde bragt Overenskomsten til at strande, frafaldtes, og paa det Dagen efter afholdte Fællesmøde, hvor begge Parter nu havde frit Mandat til at slutte, opnaaedes endelig Enighed om en Overenskomst, der træder i Kraft den 1. Januar 1925 og kan opsiges til enhver 1. Marts, dog tidligst 1. Marts 1926.

I den nye Overenskomst er 8 Timersdagen gennemført, Minimal- og Ugelønnen er fastsat til 48 Kr. pr. Uge de første to Aar efter Læretiden og 50 Kr. derefter. Overarbejde betales med 33 pCt. Tillæg til Timelønnen, udregnet efter Ugelønnen; Søn- og Helligdagsarbejde betales med et Tillæg af 1 Kr. pr. Time.

Kost- og Logisystemet er afskaffet, dog kan en Landsbymester levere sine Svende Kost og Logi for en Pris af 23 Kr. pr. Uge.

Den tidligere citerede Protokoltilførsel blev vedtaget, hvorefter der altsaa senere skal finde et Møde Sted mellem de to Hovedorganisationer om hele Forholdet vedrørende de kooperative Barberstuer, og naar dette Møde er afholdt, skal vi komme tilbage til denne Sag.

I en anden Protokoltilførsel enedes Parterne om at yde hinanden gensidig

Støtte i deres organisatoriske Bestræbelser, og man enedes ligeledes om, at den afsluttede Overenskomst ogsaa skal være gældende for de Medlemmer af De danske Provinsers Barber- og Frisørforening, der ikke er Medlemmer af Arbejdsgiver-Afdelingen og dermed af Dansk Arbejdsgiverforening.

Hermed er denne lange Strid endelig bragt til Afslutning, og vi finder Anledning til at udtale et Ønske og Haab om, at Genoprettelsen af de overenskomstsmæssige Tilstande maa blive til Held og Gavn for Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund og dets Medlemmer saavel som for Faget i sin Helhed.

Arbejdsmænd hos Københavns Asfaltkompagni.

Den 26. November afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Dansk Arbejdsmandsforbund og Entreprenørforeningen i Anledning af en Klage over, at Arbejdsmændene hos A/S Københavns Asfaltkompagni den 12. September havde nedlagt Arbejdet og nægtet at udlægge et Læs Asfaltbeton, hvorved Materialet blev ubrugeligt.

Fra Forbundets Side blev der gjort gældende, at Arbejderne i længere Tid havde udført Overarbejde, men at man rettidig havde meddelt Selskabet, at man ikke kunde udføre Overarbejde den Dag, og henstillet, at der ikke kom mere Materiale ud. Firmaet lod alligevel et Læs Asfaltbeton køre ud paa Arbejdspladsen til Trods for, at man maatte vide, det ikke vilde blive udlagt. Firmaet forlangte en Erstatning paa 300 Kr., og da Enighed herom ikke kunde opnaas, endte Mødet uden Resultat.

Arbejdsgiverforeningen har senere indbragt Klage for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Konsul C. F. Boserup i Faxø.

Hos ovennævnte Firma, der beskæftiger Lager- og Pakhusarbejdere, Chauffører og Kuske, udløb den hidtil gældende Overenskomst den 1. November, og da nogle lokale Forhandlinger, hvori

ogsaa Repræsentanter for Havne- og Købmandsorganisationernes Sammenlutning og Dansk Arbejdsmandsforbund deltog, ikke bragte Enighed, afsendte Forbundet Strejkevarsler, hvorefter Strejke kunde etableres Fredag den 5. December.

Strejken blev dog udsat til Mandag den 8. December paa Henstilling af Arbejdsgiverforeningen, da et Fællesmøde om Sagen paa Grund af forskellige Omstændigheder først kunde komme i Stand den 6. December. Paa dette Fællesmøde opnaaedes imidlertid Enighed om en ny Overenskomst, saaledes at Strejken bortfaldt.

Den nye Overenskomst adskiller sig i Hovedsagen fra den gamle derved, at der er indført Timeløn i Stedet for tidligere Ugeløn, der var 48 Kr. ugentlig for Lager- og Pakhusarbejdere og 50 Kr. ugentlig for Chauffører og Kuske. Chaufførerne og Kuskene havde den sædvanlige Pligt til før og efter Arbejdstiden at udføre visse Arbejder uden Ekstrabetaling.

Timelønnen er nu fastsat til 114 Øre for alle Firmaets Arbejdere. Kuskene og Chaufførerne har som i den gamle Overenskomst Pligt til at udføre de sædvanlige Ekstraarbejder, naar det forlanges, men faar herfor Betaling efter Overenskomstens § 3, der er saalydende:

For Arbejde, som udføres før normal Arbejdstid, betales 100 pCt. Tillæg, efter Kl. 5 Aften betales for de to første Timer 30 pCt., 3. Time 50 pCt. og derefter 100 pCt. Tillæg.

Søn- og Helligdage betales 50 pCt. til Kl. 12 Middag, derefter 100 pCt. Tillæg.

Det indførtes i Overenskomsten, at der ved indtrædende Ulykkestilfælde i Firmaets Tjeneste ydes Arbejderne Dagpenge for de første 13 Uger med 3 Kr. pr. Dag.

Den nye Overenskomst gælder til 15. April 1925, og hvis den ikke opsiges, gælder den yderligere 1 Aar ad Gangen.

Internationale Meddelelser.

Tilbageerobringen af 8-Timersdagen i Tyskland.

Som bekendt har den tyske Landsorganisation i Maj Maaned d. A. gen-

nem de lokale Fællesorganisationer i hele Riget ladet foretage en indgaaende Undersøgelse af Arbejdstidens Længde. Denne Undersøgelse, som omfattede 7 af de største og vigtigste Industrier, har de lokale Fællesorganisationer nu gentaget i November Maaned, og Grundlaget for Undersøgelsen dannede atter følgende Industrier: Byggefagene, Bogtrykfaget, den kemiske Industri, Træindustrien, Metalindustrien, Skotojsindustrien og Tekstilindustrien. Undersøgelsen omfattede ialt 2.359.616 Arbejdere. Deraf arbejdede over 48 Timer ugentlig, 1.069.224 eller 45,3 pCt. mod 54,7 pCt. i Maj Maaned d. A.

Antallet af Arbejdere, som arbejder længere end 48 Timer ugentlig, er altså aftaget betydeligt. Dette er Tilfældet i alle 7 Industrier. Særlig gunstig var Udviklingen i Bogtrykfaget, hvor i Maj endnu næsten Halvdelen af de beskæftigede Arbejdere arbejdede over 48 Timer, nu derimod kun ca. en Fjerdedel. I Metalindustrien kan der noteres en Nedgang paa 10 pCt. I Tekstilindustrien, hvor der tidligere gennemgaaende arbejdedes længere end 48 Timer, kan der konstateres en Nedgang fra 82,4 pCt. til 66 pCt. Landsorganisationens Novemberstatistik beviser saaledes, at Fagforeningerne bedre og bedre er i Stand til med et heldigt Resultat at optage Kampen mod Forlængelse af Arbejdstiden.

I denne Sammenhæng er en Meddelelse i den »Sozialistische Pressedienst« af Interesse, ifølge hvilken den Undersøgelsesrejse, som Sagkyndige og Rigsarbejdsministeriets Repræsentanter har foretaget gennem Virksomhederne i den rhinske-vestfalske Sværindustri, nu er afsluttet, og at man snart vilde kunne regne med en gunstig Afgørelse med Hensyn til Genindførelsen af 8 Timersdagen for Arbejderne ved Højojvne og Smelteværker. (I. F. C.)

Østrig.

Toldlovsbestemmelser til Fordel for 8-Timersdagen.

Fornylig har det østrigske Nationalraad vedtaget en ny Toldlov, som indeholder en fra et socialdemokratisk Synspunkt bemærkelsesværdig Bestem-

melse, som paa Forslag af vor Partifælle Dr. Bauer er optaget i Loven. Herefter kan Regeringen med Tilslutning fra Nationalraadets Finansudvalg udstede Forordning om en Forhøjelse af Toldsatserne med indtil en Trediedel for Varer fra saadanne Lande, som endnu ikke har ratificeret Washington-Overenskomsten om 8 Timersdagen, eller hvis Arbejdstidslovgivning endnu staar væsentlig tilbage for denne Overenskomsts Bestemmelser. (I. F. C.)

Den 44. amerikanske Fagforeningskongres.

Den 17. November aabnedes i El Paso den amerikanske Landsorganisations 44. Kongres. Nærværende var ca. 400 Delegerede, som repræsenterede ialt 2.865.979 Medlemmer mod 2.805.490 i 1923. Blandt de tilstedeværende Gæster, hvis Taler til Tider gav Forhandlingerne et vist internationalt Præg, nævner vi Habermann (Meksiko), Colbert (Kanada), Swales og Cramp (Storbritannien) og P. Grassmann (Tyskland).

Med Hensyn til Forholdet til I. F. C. nedsatte Kongressen et Udvalg, som behandlede den foreliggende Korrespondance og de Grunde, som i sin Tid havde foranlediget Landsorganisationen til at udtræde af I. F. C. I et senere Møde forelagde Udvalget en Beretning, hvori det hedder: »at den førte Korrespondance lader formode, at de af os nærede Forhaabninger med Hensyn til det af os ved tidligere Lejligheder fremsatte endnu nærede Ønske om en Tilslutning til I. F. C. i en ikke for fjern Fremtid vil lade sig realisere«. Denne Beretning godkendtes enstemmig.

Af særlig Vigtighed var Forkastelsen af det fremsatte Forslag angaaende Dannelsen af et politisk Arbejderparti. Der blev endvidere vedtaget Resolutioner angaaende Ratifikationen af et Til lægsforslag til Forfatningen vedrørende Forbud mod Børnearbejdet, for hvis Gennemførelse den amerikanske Landsorganisation og de tilsluttede Fagforbund ganske særlig vil arbejde. Den nye Indvandningslovs inkrænkende Bestemmelser og dens fuldstændige Udelukkelse af de japanske Arbejdere blev enstemmig godkendt af Kongres-

sen. Der skal i Fremtiden lægges særligt Eftertryk paa Organiseringen af de ca. 3.500.000 Arbejdere i De forenede Stater, hvoraf for Tiden kun ca. 200.000 tilhører Fagforeningerne. Kongressen udtalte sig endvidere for Oprettelse af et Arbejderforsikringselskab, for Indførelse af industrielt Demokrati og for en forsigtig Fremgangsmaade ved Oprettelse og Udvidelse af Arbejderbanker. Forbindelserne med Rusland skal først genoptages, naar der i Rusland findes en af selve Folket valgt Regering.

Af Vigtighed var endvidere Beslutningen om, at den amerikanske Landsorganisation i Fremtiden vil yde det amerikanske Arbejder-Oplysningsbureau finansiell Understøttelse ved dets Oplysningsarbejde, og at der til dette Formaal vil blive opkrævet et Ekstrabidrag af $\frac{1}{2}$ Cent pr. Medlem. For Udvekslingen af Elever mellem de meksikanske og amerikanske Organisationer vedtoges det at oprette et »Samuel Gompers Fond«. Endelig vedtog Kongressen, at Landsorganisationen skal have sin Opmærksomhed henvendt paa Organiseringen af de ca. 600.000 Lærere ved de offentlige Skoler i De forenede Stater.

(I. F. C.)

Østrig.

Koncentration af Fagbevægelsen.

I den seneste Tid har der i den østrigske Fagbevægelse tildraget sig to Begivenheder, der fortjener særlig Opmærksomhed. Det drejer sig om Sammensmeltning af forskellige Fagorganisationer. Til Fremme og bedre Varetagelse af de Arbejders Interesser, som staar i Republikkens Tjeneste, er der indenfor Rammen af Reichsgewerkschaftskommissionen (Landsorganisationen) oprettet en særlig *Sektion for Arbejdere i Statens Tjeneste*. Denne Sektion har Ret til at beskytte de i Statsvirksomheder beskæftigede Arbejders Interesser og skal særlig gribe ind ved alle Spørgsmaal vedrørende Arbejds- og Tjenesteforhold, Pension og sociale Foranstaltninger. Sektionen er Centralen for de fælles Kundgørelser i de Anliggender, der hører til dens Arbejdsomraade, og er, ligesom de allerede i lang Tid bestaaende Sektioner for de private Tjenestemænd og de of-

fentlige Tjenestemænd, underordnet Landsorganisationens Bestyrelse. Selvfølgelig kan kun saadanne Organisationer tilhøre Sektionen, som for det første tilhører Landsorganisationen og for det andet blandt sine Medlemmer tæller Arbejdere, som er beskæftigede i Statens Virksomheder. Sektionen omfatter ca. 16.000 Arbejdere og Tjenestemænd, tilhørende følgende Arbejderkategorier: Bjergarbejdere, grafiske Arbejdere, Land- og Skovarbejdere, Arbejdere i den kemiske Industri, Tobaksarbejdere, Metalarbejdere, Arbejdere i Saltgruberne samt Telegrafarbejdere.

Den anden og ikke mindre glædelige Tildragelse paa fagorganisatorisk Gebet er Sammenslutningen af to Forbund for offentlige Tjenestemænd. Statstjenestemændene, forsaavidt de da havde Forstaaelse for Arbejderbevægelsen og den frie Fagbevægelse, var hidtil organiserede i et Forbund for offentlige Tjenestemænd. Kommunal-tjenestemændene, særlig dem i Wien, havde deres eget Forbund, som ikke var tilsluttet Landsorganisationen. Nu er disse to Forbund blevet sammensluttet til en Organisation: *Hovedforbundet for offentlige Tjenestemænd i Østrig*, som tilhører Landsorganisationen. Forbundet tæller ca. 70.000 Medlemmer og hører saaledes talmæssigt set til et af de stærkeste Fagforbund i Østrig. Det er delt i tre Sektioner, som hver nyder udstrakt Selvstyre, henholdsvis for Stats-, Lands- og Kommunal-tjenestemænd.

Den første Sektion af Hovedforbundet for offentlige Tjenestemænd i Østrig bestaar af de egentlige Statstjenestemænd og omfatter væsentlig Medlemmerne af det gamle Forbund for offentlige Tjenestemænd i Østrig. Den anden Sektion omfatter væsentlig Tjenestemændene i de enkelte Lande, der sammen danner den østrigske Republik. Hertil hører ogsaa Lærerne, og det frie østrigske Lærerforbund udgør Fler-tallet af Medlemmerne. Den tredje Sektion omfatter Kommunernes Tjenestemænd, d. v. s. væsentlig Medlemmerne af det gamle Rigsforbund for Kommunal-tjenestemænd. Denne Sektion er ligeledes meget talstærk og vil sikkert i den kommende Tid kunne regne med

forøget Tilgang fra Kommunal tjenestemænd i de forskellige Lande indenfor den østrigske Republik. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 812.

Bogbindere hos Firmaet P. O. Olsen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. December 1924 i Sag Nr. 812: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Bogbinderlaugets og Firmaet P. O. Olsens Vegne.

Bogbinderforbundet havde varslet Strejke overfor Bogbinderlauget til Lørdag den 5. April 1924 ved Arbejdstidens Ophør. Da Lønnen efter Fagets Overenskomst udbetales Fredag for den med Torsdag Aften udløbne Lønningsuge, anmodede de 4 hos Firmaet P. O. Olsen beskæftigede Svende efter Opfordring fra deres Organisation Lørdag Morgen om at faa Lønnen for Fredag og Lørdag udbetalt ved Arbejdstidens Ophør, der hos Firmaet Olsen var Lørdag Eftermiddag Kl. 1 $\frac{1}{2}$. Da Olsen, der var blevet opholdt hos Lægen, først kom til Stede for at udbetale Lønnen nogle Minutter over 1 $\frac{1}{2}$, gav dette Anledning til, at der fra Svendenes Side faldt nogle Udtalelser, hvorover Olsen, da han fik Meddelelse om dem, følte sig krænket, hvorfor han tilretteviste Svendene paa en Maade, som de for deres Del fandt krænkende for dem. Paa Henstilling af Forligsmanden enedes Organisationerne i Løbet af Lørdagen om at udsætte den varslede Strejke og Lockout; men da Olsens Svende Mandag den 7. April mødte paa Værkstedet, nægtede Olsen at modtage dem, før han havde faaet en Undskyldning, og Overenskomstforholdene var bragt i Orden. Et Forsøg paa Mægling fra Forbundets Formands og Laugets Oldermands Side mislykkedes, da der fra Forbundets Side rejstes Krav paa Erstatning for den imidlertid forløbne Tid, hvad Olsen ikke vilde give. Den 24. April traadte den varslede Strejke i Kraft. Den varede til den 14. Maj, da der naaedes Enighed om en Overenskomst, hvorefter Arbejdet skulde genoptages den 15. Maj. Inden Over-

enskomstens Afslutning henlede Forbundets Formand Opmærksomheden paa den særlige Konflikt hos Olsen, men denne Konflikt henvistes til særlig Forhandling, uden at der i den Anledning toges noget Forbehold i den almindelige Overenskomst. Det maa her efter antages, at Arbejdet ogsaa hos Olsen saa vidt muligt burde være begyndt igen den 15. Maj. Arbejderne mødte imidlertid ikke hos Olsen, og først efter at Olsen gennem Lauget havde beklaget sig herover, enedes man paa et Mæglingsmøde den 19. Maj om, at Arbejdet skulde genoptages hos ham den 20. Maj, hvilket ogsaa skete.

De samvirkende Fagforbund har nu paa Bogbinderforbundets Vegne indklaget Arbejdsgiverforeningen paa Bogbinderlaugets og Firmaet P. O. Olsens Vegne og paastaet de Indklagede paalagt Bod, fordi Olsen ved at nægte at modtage Arbejderne den 7. April faktisk har lockoutet dem. Subsidiært paastaas der tilkendt Arbejderne en Uges Løn, idet Opsigelsesfristen efter Overenskomsten er en Uge.

De Indklagede paastaar Frifindelse, men har tillige rejst Kontraklage om Paalæg af Bod, fordi Arbejderne i Strid med den afsluttede almindelige Overenskomst har undladt at genoptage Arbejdet hos Olsen i Tiden 15.—19. Maj 1924.

Efter Rettens Opfattelse er det en mellem Organisationerne almindelig gældende Regel, at der, naar en Arbejdsstandsning afsluttes ved et Forlig, og intet udtrykkeligt Forbehold er taget i Forliget, ikke bagefter kan finde retslig Paatale Sted angaaende Rivninger og Uregelmæssigheder, som staar i Forbindelse med den afsluttede Konflikt, og Retten finder i nærværende Sag saa meget mindre Grund til at anerkende en Undtagelse fra denne Regel, som der med Hensyn til de her paaklagede Forhold maa antages at være begaaet Fejl fra begge Sider. Herefter vil Parterne være at frifinde for hinandens Tiltale og Sagens Omkostninger at paalægge dem med Halvdelen hver.

Kendelse.

Klagerne og de Indklagede bør for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Bogbinderlauget med 150 Kr. og Bogbinderforbundet med 150 Kr.

Sag Nr. 813.

Sadelmager og Tapetserere hos
Charles Borum i Sorø.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. December 1924 i Sag Nr. 813: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbunds Vegne.

Firmaet Charles Borum, Sorø, der tidligere udelukkende har beskæftiget sig med Fabrikation af Møllerimaskiner og lign. og derfor er Medlem af Foreningen af Møllebyggerier og derigennem af Arbejdsgiverforeningen, har for nogen Tid siden udvidet sin Virksomhed til ogsaa at omfatte en paa Grundlag af et nyt Patent begyndt Fabrikation af en Kalesche — en saakaldt »Topsy Top« — til Ford- og Chevrolet-Automobiler. Da Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund i September erfarede, at Lønnen for de 3 Svende, der beskæftigedes med dette Arbejde, var blevet betydeligt nedsat, søgte Forbundet ved Forhandling med Firmaet og Centralforeningen af Sadelmager- og Tapetserermestre i Provinserne at faa den sat op, og da dette ikke lykkedes, har Forbundet den 29. Oktober tilsendt Arbejdsgiverforeningen et 1ste Strejkevarsel med Hensyn til det Sadelmagerarbejde, der udføres hos Charles Borum i Sorø. Mod dette Varsels Lovlighed har Arbejdsgiverforeningen ved Skrivelse til Forbundet af 1. November protesteret under Henvisning til, at Borum ikke selv beskæftiger Sadelmagersvendene, idet Virksomhedens Sadelmagerarbejde udføres af Sadelmagermester H. Krogh, der har indmeldt sig i ovennævnte Centralforening. Arbejdsgiverforeningen har derhos under nærværende Sag paa Centralforeningens Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Forbundets Vegne og paastaet det fremsendte Strejkevarsel kendt ulovligt. Klagerne gør gældende, at de 3 Svende arbejder for Krogh, ikke for Borum, og at Lønsspørgsmaal, da Krogh er Medlem af Centralforeningen, maa afgøres i Over-

ensstemmelse med Reglerne i den mellem Centralforeningen og Forbundet indgaaede Overenskomst, men at Forholdet iøvrigt er det, at Krogh betaler Svendene en Timeløn, der ligger betydelig over den i Overenskomsten fastsatte Minimalløn.

De Indklagede har principalt paastaet Sagen afvist under Henvisning til, at Borum ikke er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, forsaavidt de 3 heromhandlede Svende angaar, og har subsidiært paastaet Strejkevarslet kendt lovligt, da Borum er den virkelige Arbejdsgiver, medens Krogh kun kan betragtes som en Slags Værkfører hos Borum.

Medens de Indklagedes principale Paastand ikke kan tages til Følge, jfr. herved Rettens Kendelse af 24. Maj 1922 i Sag Nr. 575, maa der derimod gives dem Medhold i deres subsidiære Paastand.

Efter det oplyste er Forholdet nemlig vel det, at der af Firmaet Borum betales Krogh en vis Pris for hver Kalesche, og at det er Krogh, der antager og afskediger Svendene; men da alt det af Svendene udførte Arbejde udføres til Brug for Firmaet, i Firmaets Værksted, ved Hjælp af Firmaets Inventar og ved Hjælp af det af Firmaet leverede Materiale, hvortil endog kommer, at Lønnen udbetales af Firmaet til disse Svende og udbetales ganske paa samme Maade som til dets øvrige Arbejdere, maa Firmaet Borum og ikke Krogh betragtes som Arbejdsgiveren, og da Borum ikke kan paaberaabe sig Centralforeningens Overenskomst, maa Strejkevarslet kendes lovligt.

Sagens Omkostninger findes at burde paalægges Klagerne med 300 Kr.

Kendelse.

Det ovennævnte af Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund den 29. Oktober 1924 givne 1ste Strejkevarsel er lovligt.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsgiverforening med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 26-27 * KØBENHAVN DEN 3. JANUAR 1925 * 21 AARGANG

TAK FOR SAMARBEJDET I 1924. LYKKE OG FREMGANG FOR
VORE ORGANISATIONER I DET KOMMENDE AAR.

FORRETNINGSUDVALGET
FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND
I DANMARK

Kampen mod Dansk kristelig Fællesforbund i Esbjerg.

Efter at det havde vist sig umuligt at faa optaget en Forhandling med de af Murerforbundet blokerede Murermestre i Esbjerg, fordi disse krævede, at Forbundet forud skulde frafalde et tidligere fremsat Krav om, at Svendene skulde indtræde som Medlemmer i Forbundet, blev den varslede Blokade iværksat den 31. Oktober. Efter det givne Varsel maa intet Medlem af De samvirkende Fagforbund eller af de Byggefag, som staar udenfor, paatage sig noget som helst Arbejde for de vedkommende Murermestre, som direkte eller indirekte kan komme disse eller deres Byggeforetagender til Gode.

Grunden til, at disse kraftige Foranstaltninger er bragt til Udførelse, maa søges i, at Kristelig dansk Fællesforbund er en Trusel imod alle naturlige organisatoriske Bestræbelser og mod de almindelig gældende Løn- og Arbejdsvilkaar. Under Hellighedens Maske er denne Forening bygget op og samler indenfor sin Ramme baade uorganiserede Arbejdere og Arbejdsgivere. I Strid med de almindelige mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer bestaaende Aftaler om Løn- og Arbejdsvilkaar træffer disse Personer ofte andre og ringere Aftaler om Arbejdsforholdene end de bestaaende. Det var saadanne Forhold, der gjorde sig gældende hos de 5 blokerede Murermestre i Esbjerg, da Murerforbundet for en Del Aar siden iværksatte Blokade overfor disse. Tid efter anden er det dog lykkedes dem at faa en Del Per-

soner til at optage Arbejdet og til at indtræde i det »hellige« Fællesforbund.

Uoverensstemmelsen mellem Murerforbundet og de vedkommende Murermestre, hvoraf kun den ene har en mere omfattende Virksomhed, havde oprindeligt ikke megen Interesse for de øvrige Fags Arbejdere, men sidste Sommer foretog de vedkommende Murermestre sig en Handling, hvorved Sagen fik aktuel Interesse for alle Arbejdere, idet de angreb 8 Timers Arbejdsdagen ved at lade Svendene arbejde baade 9 og 10 Timer daglig og endda kun yde Overtidsbetaling for den sidste Time.

Det ligger i Sagens Natur, at der ved at lade et saadant Forhold gaa upaataalt hen laa en betydelig Fare for den af Arbejderne saa højt skattede 8 Timers Arbejdsdag, og at man derfor allerede af den Grund maatte tage Kampen op med Kristelig dansk Fællesforbund.

Forinden Blokaden blev iværksat, fremsatte Murerforbundet Tilbud om Forhandling. Tilbudet blev vel modtaget, men kun under Forbehold af, at Forbundet forud vilde frafalde sit Krav om, at Medlemmer af Kristelig dansk Fællesforbund skulde indtræde i Murerforbundet, i modsat Fald ansaa man det blot for Tidsspilde at optage Forhandling. Efter dette afvisende Svar blev Blokaden iværksat; thi hvilken Interesse skulde vi vil have af at slutte Overenskomst med Arbejdsgivere, der udelukkende beskæftiger Folk, der ikke staar i vore Organisationer. Skal der sluttet Overenskomst, maa det selv-

følgelig komme vore Medlemmer til Gode, og først naar man anerkender Arbejdernes Organisationer, kan der være Tale om Fred.

Efter at Kampen er bleven erklæret, er der Tid efter anden, som det var ventet, draget forskellige Spørgsmaal ind i denne. Det viste sig saaledes, at Kommunen ved egne Folk udførte Indlæg af Gas og Elektricitet i Ejendommene, og det blev derfor meddelt Byraadet i Esbjerg, at de organiserede Arbejdere ikke maatte udføre saadant Arbejde i de blokerede Bygninger. Byraadets Flertal har taget Meddelelsen til Efterretning, og det paagældende Arbejde bliver ikke udført. De blokerede Murermestre raser herover og truer Byraadet med Sagsanlæg og alt muligt andet, men altsammen naturligtvis uden Resultat. Overfor Malerfirmaet Kjær & Jørgensen er der ogsaa iværksat Blokade, fordi Indehaverne og nogle Lærlinge udførte Malerarbejdet paa en af de blokerede Bygninger. Blokaden er kommet Firmaet meget ubejligt. Det havde nemlig faaet overdraget Malerarbejdet paa Kommunens Bygninger, som skal udføres i Vinter, for at Husene kunde tages i Brug til Foraaret. I Betingelserne for Arbejdets Udførelse findes en Bestemmelse om, at Firmaet kun maa bruge organiserede Malersvende, og da det nu er umuligt at skaffe saadanne, bliver Arbejdet formentlig fra taget Firmaet og overdraget til et andet, hos hvem der ikke er Konflikt. I Betingelserne er der imidlertid ogsaa taget Hensyn til eventuelle Arbejdsstandsninger, saaledes at der under saadanne Forhold gives Udsættelse med Arbejdet, og nu truer Firmaet med Sagsanlæg overfor Kommunen, hvis Arbejdet tages fra det.

Efter den Udvikling, Sagen saaledes havde taget, indløb der en Skrivelse fra Kristelig dansk Fællesforbund med Forespørgsel, om De samvirkende Fagforbund var villige til at optage en Forhandling om Løn og Arbejdstid og om en eventuel Ordning mellem De samvirkende Fagforbund og Kristelig dansk Fællesforbund, saaledes at den bestaaende Konflikt kan hæves og et eventuelt Samarbejde komme i Gang igen.

Vort Svar herpaa var, at vi var villige til Forhandling om en eventuel

Ordning af den verserende Strid hos de blokerede Murermestre i Esbjerg.

Paa dette Grundlag blev et Forhandlingsmøde aftalt, og dette fandt Sted den 15. December i Esbjerg. For De samvirkende Fagforbund mødte Lyngsø og Carl E. Madsen. Murerforbundet var repræsenteret ved Chr. Petersen. For Fællesorganisationen i Esbjerg mødte Næstformanden, Cigararbejder Lauritsen og Tekstilarbejder Lund.

Kristelig dansk Fællesforbund mødte med sin Bestyrelse og Forretningsfører Rich. Jensen fra Horsens. Forhandlingerne bragte dog ingen som helst Løsning af Striden.

Kristelig dansk Fællesforbunds Forretningsfører fremsatte den naive Tanke, om der kunde slutes Forlig paa Grundlag af en særlig Overenskomst mellem Kristelig dansk Fællesforbund og De samvirkende Fagforbund om Løn og Arbejdstid, og at man lod det organisatoriske Spørgsmaal fare.

Tanken blev afvist som uantagelig. Vort Krav om, at de blokerede Mestre skulde indordne sig under de almindelige Løn- og Arbejdsvilkår for Esbjerg, og at de uorganiserede Murersvende skulde indtræde i Forbundet, blev opretholdt. Det sidste Krav blev afvist, fordi man nærede Frygt for, at dette vilde være det samme som at give Kristelig dansk Fællesforbund Dødsstødet.

Forhandlingen endte saaledes uden noget som helst Resultat, og Kampen mod de blokerede Medlemmer af Kristelig dansk Fællesforbund i Esbjerg fortsættes uforandret.

Kristelig dansk Fællesforbund stempler af Retten som en Splittelsesforening.

Under de Forviklinger, der i dette Efteraar paa Grund af Kristeligt dansk Fællesforbunds Optræden er opstaaet paa nogle Arbejdspladser i Vestjylland, har vort Partiblads i Holstebro kaldt K. d. F. for en Judasforening, og herover har Lederne af K. d. F. glemt det gamle bibelske Ord, der siger, at slaar en dig paa din venstre Kind, skal du vende din højre til; i Stedet for at agte paa dette Ord er de løbet til Retten og har anlagt Sag for at faa Dom over den formastelige Redaktør. I den Anledning

har der været afholdt en Del interessante Retsmøder ved Retten i Holstebro, og nu er der falden Dom i Sagen, hvorved naturligvis Udtrykket Judasforening blev mortificeret, og Redaktøren idømtes en ubetydelig Bøde paa 40Kr. til Statskassen. Men Dommen blev et knusende Nederlag for K. d. F., der af Retten er bleven paatrykt sort Stempel.

Domspræmisserne har nemlig følgende Ordlyd:

Saaledes som Arbejdsforholdene har udviklet sig i hele Verden, har de fort med sig, at det baade for Arbejderne og Arbejdsgiverne har vist sig nødvendigt, i alt Fald formaaltstjenligt, at samles i to store, overfor hinanden staaende Organisationer, der kan afgøre Konflikter paa ensartet Maade, medens Konflikter tidligere maatte afgøres mellem hver enkelt Arbejdsgiver og hans Arbejdere, saa Afgørelsen kunde falde højest forskellig ud i de forskellige Virksomheder, eftersom den ene eller anden af Parterne var den stærkeste økonomisk, og det er paa Baggrunden af disse Bestræbelser for Sammenslutning, at Mod sætningen med K. d. F. og Fagforeningerne maa ses, og her synes ikke at kunne bestrides, at Arbejderpartiet og dets Ledere har kunnet komme til at se paa K. d. F. som en Forening, der kilede sig ind imellem de store Organisationer, og hvis Virksomhed turde have til Hensigt at virke splittende paa Arbejderpartiet ved at drage saa mange Arbejdere som muligt fra Fagforeningen og over i K. d. F., der arbejder efter ganske andre Principper end baade Fagforeningerne og Arbejdsgiverforeningen. Ej heller kan det bestrides, at den samme Tendens gør sig gældende i forskellige Artikler i to Numre af K. d. F.s Medlemsblad, der er fremlagt under Sagen, og i hvilke de troende Arbejdere advares mod de socialistiske Fagforeninger, hvor Jesus holdes ude, hvad ikke med Rette kan siges, da Fagforeningerne jo kun giver sig af med organisatoriske og Lønsprogsmaal, men ikke med Medlemmernes religiøse Standpunkter, og det beklages, at en Svend, der var Medlem af K. d. F., af sin Mester fik betydet, at han maatte gaa ind i Fagforeningen, bøjede sig, hvorved K. d. F. mistede ham, og endelig kan Lovenes § 3 ikke vel opfattes paa anden Maade end, at de, der ønsker at optages i K. d. F., ikke blot maa betale deres Skyld til Fagforeningen, men ogsaa udmelde sig af den.

Selv om Sagsøgte efter det anførte kan have haft nogen Føje til at bruge noget stærke Udtryk om K. d. F., skønnes det brugte Udtryk »Judas«foreningen, der maa

opfattes og almindelig ogsaa vil blive opfattet som et Ukvemsord, at være ud over det tilladeliges Grænse, og Sagsøgte vil derfor i Medfør af Straffelovens § 217 være at anse med en Statskassen tilfaldende Bøde, der vil kunne bestemmes til 40 Kr., eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling være at hensætte i simpelt Fængsel i 4 Dage, hvorhos han vil have at betale i Sagsomkostninger 30 Kr., og det paaklagte Udtryk vil være at mortificere.

Som man vil se, stiller Domspræmisserne det »kristelige« Fællesforbund i et for dette uhyggeligt grelt Lys.

Grundstenen lagt til Arbejdernes Foreningsbygning i København.

Lørdag den 20. December samledes Forretningsudvalgene for De samvirkende Fagforbund, Arbejdernes Fællesorganisation i København og Repræsentanter for Socialdemokratisk Forbund samt en Række særlig Indbudte til Grundstensnedlæggelse paa den Bygning, som Partiet og Fagforeningerne lader opføre i Rosenørns Allé.

Paa Bygningsbestyrelsens Vegne hød Formanden for De samvirkende Fagforbund, *Carl F. Madsen*, velkommen og gav Ordet til Statsminister *Stauning*.

Før Hr. *Stauning* murede den første Sten, kastede han Blikket tilbage over Arbejderbevægelsens Historie, over Kampene i svundne Tider og de Resultater, som var naaet ved Sammenhold og Begejstring. I det Hus, som nu skal rejses, vil Hovedledelsen for alle Arbejderbevægelsens vigtigste Grene finde Plads for Dagens Arbejde og de vigtige Raadslagninger. Huset bliver i sig selv et Symbol paa Samvirke og Sammenhold; maatte der indenfor dets Mure blive øvet Gerning, som kan føre Arbejderstanden videre frem mod social Frigørelse og kulturel Højnelse. Det leve!

De samvirkende Fagforbunds Grundlægger, Overpræsident *J. Jensen*, traadte nu frem og talte indtrængende og fængende Ord. Han mindedes Fagbevægelsens første trange Tider. Naar vi har kunnet naa frem til at blive en betydende Faktor i Samfundet, skyldes det, at vi fra første Færd satte os ideelle Formaal. Vi vilde ikke undertrykke nogen, men vi vilde frigøre den arbejdende Stand for Undertrykkelse. Tider

og Metoder kan skifte, men Grundtonen bliver Kamp, maa altid være den samme. Som Sten føjes til Sten i en

bejderklassens Sammenhold omkring det forme sig, saa at Bygningen for kommende Slægter kan vidne med Ære

Aaf 1924, den 20de December nedlagdes Grundstenen til denne Bygning, som opføres af *Arbejdernes Foraningsbygning*, der består af *Arbejdernes Fællesorganisation*, *De samvirkende Fagforbund i Danmark* og *Socialdemokratiske Forbund* - * - Beslutningen om at opføre en Administrationsbygning blev taget paa et Fællesmøde i Arbejdernes Fællesorganisation i København d. 24de Marts 1920 og det blev ligelædes besluttet at udskrive et ekstra Bidrag af 2 Kroner pr heltbetalende og 1 Krone pr halvtbetalende Medlem, der skulde tjene til Grundfond til Opførelse af Bygningen - * - I Juni 1923 rattede Forretningsudvalget for Fællesorganisationen en Forspørgsel til De samvirkende Fagforbund og Socialdemokratiske Forbund, om man kunde tænke sig at løse Opgaven i Fællesskab - * - Tanken vandt Tilslutning og der nedsattes et Fællesudvalg til at forberede Sagen Udvalget foreslog at stifte et Aktieselskab for at Organisationerne derigennem kunde føre væretaget deres Interesser Forslaget tiltraadtes, og ved et Møde den 26 September 1924 af Forretningsudvalgene for Arbejdernes Fællesorganisation og De samvirkende Fagforbund samt Repræsentanter for Socialdemokratiske Forbund blev det besluttet at oprette Aktieselskabet *Arbejdernes Foraningsbygning* med det Formaal at opføre en Administrationsbygning til Brug for de nævnte Organisationer og for andre Organisationer, som tilhører det socialdemokratiske Arbejderparti - * - Aktiekapitalen fastsattes til 230.000 Kr. - To Hundrede og tredive Tusinde Kroner - * - Til Selskabets Bestyrelse valgtes Formanden for De samvirkende Fagforbund, Carl F. Madsen, Sekretær i Arbejdernes Fællesorganisation, Sofus Hansen, Kasserer i De samvirkende Fagforbund, Kolfr. Christiansen, Forretningsfører for Socialdemokratiske Forbund, Fr. Andersen, og Forretningsfører for Færdindustriarbejderforbundet, V. S. Petersen - * - Bygningen er opført efter Tegning af Arkitekt Mandrup Poulsen - * - Selskabets juridiske Konsulent er Overretssagfører L. Jessen - * - Entrepriserne er overdraget til Jord- og Betonarbejdernes Aktieselskab, Murervendenes Aktieselskab, Tømrervendenes Aktieselskab og Smedenes Aktieselskab, Auron. Stenhuggerarbejdet udføres af Firmaet Møller & Håndberg - * - Grundstenen nedlagdes af Statsminister P. Stauning, Københavns Overpræsident J. Jansen og Selskabets Formand Landstingsmand Carl F. Madsen.

Carl F. Madsen - *forarbejdet* Kolfr. Christiansen
 Sofus Hansen V. S. Petersen

Gengivelse af Grundstensdokumentet.

Bygning, saaledes føjes Led paa Led til den Organisation, som bærer os fremad. Maatte Arbejdet i det nye Hus og Ar-

om vort Slægtleds Indsats i Fremskridtets Gang mod stadig lysere Samfundstilstande.

Dermed murede Overpræsidenten den anden Sten.

Carl F. Madsen tog derefter Ordet og oplæste det historiske Dokument, som skal bevare Husets Tilblivelseshistorie, og murede derefter den tredje Sten, idet han udtalte: Naar denne Bygning efter lange Overvejelser nu rejses, vil den komme til at staa som et smukt Minde om Arbejderklassens Rejsning og Udvikling og om en Tid, hvor Arbejderne ved trofast Samarbejde, fagligt og politisk, har været i Stand til at øve en mægtig Indflydelse paa Samfundsforholdene til Gavn for den arbejdende Klasse. Ved forenede Kræfter har vi været i Stand til at sætte vore Klassefæller ind i de øverste Stillinger i Landet. I en Række Kommuner beklæder vore Partifæller Borgmesterembederne. I København er Grundlæggeren af Fællesorganisationen i København og af De samvirkende Fagforbund J. Jensen rykket op i det højeste Embede i København, nemlig som Byens Overpræsident, og paa samme Tid har det socialdemokratiske Arbejderparti overtaget Landets Regering. Det er saaledes en overordentlig betydningsfuld Udvikling, der er foregaaet fra den Tid, den første svage Spire til Arbejderbevægelsen blev lagt, og til nu. Med den stærke Udvikling fulgte ganske naturligt, at der maatte skaffes mere Plads til de Mænd og Kvinder, som daglig skal varetage Arbejdernes Interesser. I dette Hus vil der blive den nødvendige Plads, og vore ledende Mænd vil komme til at virke i lyse og sunde Lokaler. Det er min Tro, at den Enighed og det Sammenhold, der hidtil har besjælet de danske Arbejdere, og som har været til Gavn og Lykke for disse, vil fortsættes i Fremtiden, og at Bestræbelserne for at hæve de smaa i Samfundet op til lysere og lykkeligere Kaar ogsaa maa lykkes i den kommende Tid.

I Ønsket herom et Leve for den danske Arbejderstand.

Formanden for Murersvendenes Aktieselskab, Hr. *Sørensen*, udførte Tilmuringen og udtalte bevæget Haabet om smukt og mønstergyldigt Arbejde.

Dermed var Højtideligheden til Ende.

Bygningen vil, hvis intet uforudset støder til, staa færdig til Indflytning til Oktober Flyttedag 1925.

Forslag til Lov om Bedriftsraad.

Den 3. December fremsatte Socialminister Borghjerg i Folketinget Forslag til Lov om Bedriftsraad.

Med dette Lovforslag træder Danmark ind i Rækken af de Lande, der ad Lovgivningens Vej vil prøve paa at tilvejebringe et bedre Forhold mellem Arbejdsgivere og Arbejdere.

Det skærpede Modsætningsforhold mellem Kapital og Arbejde, som den voksende sociale Uro efter Verdenskrigens Afslutning medførte, bragte overalt Spørgsmaalet om en Nyordning af Erhvervslivet, i Retning af mere Medbestemmelsesret for Arbejderne, frem i Forgrunden.

Tanken om, at give Arbejderne Adgang til at være delagtige i Ledelsen af Bedrifterne for derved at styrke og forøge deres Interesse for Produktionen, har i de senere Aar været drøftet med Lidenskabelighed i de fleste Lande, og Resultatet af disse Drøftelser er blevet, at der i Norge, Tyskland, Østrig, Czekoslovakiet, Rusland og Italien er gennemført Love, der giver Arbejderne Adgang til gennem særlige Raad eller Nævn at være medbestemmende i Ledelsen af de Virksomheder, i hvis Tjeneste de arbejder.

Her i Landet har Spørgsmaalet ogsaa været fremme, idet et af De samvirkende Fagforbund, Socialdemokratiske Forbund og Socialdemokratiets Rigsdagsgruppe i 1918 nedsat Fællesudvalg udarbejdede et Lovforslag om Arbejdernes Deltagelse i Ledelsen af Erhvervsvirksomheder. Dette Forslag, der tilsigtede at give det igennem Tillidsmandsinstitutionen etablerede Samarbejde mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne en videre Udformning, blev dog aldrig ophøjet til Lov.

Under Forhandlingerne i Paaske-dagene 1920 mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund blev der fremsat Krav om, at Spørgsmaalet om Arbejdernes Meddelagtighed i Ledelsen af Bedrifterne skulde optages til Drøftelse mellem Hovedorganisationerne, og i det af Forligsmanden den Gang stillede Mæglingsforslag fandtes der da ogsaa en Bestemmelse om, at der vedrørende dette Spørgsmaal skulde finde Forhandlinger Sted mellem Parterne.

Saadanne Forhandlinger blev ogsaa optaget, og der fremsattes herunder fra De samvirkende Fagforbund et Forslag til en Overenskomst mellem de to Hovedorganisationer om »Arbejdernes Andel i Ledelsen af Virksomhederne og disses Drift«, men paa Grund af Arbejdsgivernes afvisende Holdning blev disse Forhandlinger resultatløse.

Nu har imidlertid den socialdemokratiske Regering i Overensstemmelse med sit Valg- og Arbejdsprogram udarbejdet og fremlagt et Lovforslag om Bedriftsraad.

Dette Forslags Hovedbestemmelser gaar ud paa, at der i alle Virksomheder indenfor Industri, Haandværk, Handel, Land-, Skov- og Havebrug, der i Erhvervsvirksomheden beskæftiger mindst 10 Personer over 18 Aar, gives Arbejderne Adgang til gennem Oprettelse af Bedriftsraad i Overensstemmelse med de i Loven fastsatte Regler at tage Del i Virksomhedens Ledelse. I Virksomheder af fornævnte Art, i hvilke der beskæftiges fra 5 til 9 Personer, skal der vælges en Bedrifts-Tillidsmand, der har tilsvarende Beføjelser.

Antallet af Medlemmer i Bedriftsraadene skal bestaa af 3—7 Personer i Forhold til Antallet af de i vedkommende Virksomhed beskæftigede Arbejdere.

Medlemmerne af Bedriftsraadet vælges for et Aar ad Gangen af de i Virksomheden beskæftigede organiserede Arbejdere, der er fyldt 18 Aar, og valgbare er organiserede Arbejdere, der er fyldt 21 Aar og mindst 6 Maaneder før Valgets Afholdelse har været beskæftigede i Virksomheden.

Bedriftsraadene skal have Beføjelse til i Forbindelse med de faglige Organisationer at varetage Arbejdernes Interesser samt bidrage til Virksomhedens Trivsel og til Opretholdelse af et godt Forhold mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne. Endvidere skal der gives Bedriftsraadene Lejlighed til at udtale sig om Spørgsmaal vedrørende Arbejdstid, Fastsættelse af Arbejdsreglementer, Rækkefølgen af den Virksomhedens Arbejdere tilkommende Ferie, Indførelse af nye Arbejdsmetoder og Anvendelse af 2- eller 3-Holdsdrift samt om Principerne, efter hvilke en ved manglende Arbejde nødvendiggjort samlet

Afskedigelse af et i Forhold til Virksomhedens samlede Arbejderantal betydeligt Antal Arbejdere eller af enkelte Arbejdere, der har været uafbrudt beskæftiget i samme Virksomhed i mere end 2 Aar. Endvidere kan Bedriftsraadet fremsætte Krav om, inden Virksomhedens Regnskab aflægges, at faa Lejlighed til at gøre sig bekendt med det til Grund for Regnskabet liggende Materiale og udtale sig om Regnskabets Affattelse. Afskedigelse af Medlemmer af Bedriftsraadet kan kun finde Sted, naar der er paaviselig Mangel paa Arbejde, eller naar der finder Forsømmelser Sted. Arbejdsgiveren eller hans Repræsentant er berettiget — efter Raadets Anmodning forpligtet — til at overvære Møderne. Udgifterne til Raadets Virksomhed deles lige mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne.

Ved Lovforslagets Forelæggelse anbefalede Ministeren det til Vedtagelse med den Motivering, at man derved vilde begrænse de blinde Kampe mellem Arbejdere og Arbejdsgivere. Det var intet revolutionært Forslag, men en evolutionær Reform, der vil bidrage til at sikre en harmonisk Udvikling af det danske Erhvervsliv.

International Samling.

I Sammenhæng med den i København afholdte skandinaviske Fagkonference, hvis Formaal som bekendt var at jævne Vejen for den norske og finske Fagbevægelses Genforening med Fagorganisationerne i de andre Lande, vil det maaske være paa sin Plads at give en kort Fremstilling af Grunden til den bestaaende Splittelse og af de Bestræbelser, som for Tiden er i Gang for at gennemføre en international Samling af Fagbevægelsen, samt undersøge de foreliggende Muligheder for Oprettelsen af en international faglig Enhedsorganisation.

Før Verdenskrigen — i 1912 — bestod Fagforenings-Internationale af de faglige Landscentraler i 19 Lande med til sammen 7.394.461 Medlemmer. Ved Genoprettelsen i 1919 i Amsterdam tilsluttede sig 14 Lande med 17.633.000 Medlemmer, og den 1. December 1920 talte Internationalen 22 tilsluttede Lande

med 23.662.000 Medlemmer. Dog lykkedes det ikke i alle Lande at faa Fagorganisationerne med. Den amerikanske Landscentral, som hidtil havde tilhørt Internationalen og ogsaa havde sendt Repræsentanter til Kongressen i Amsterdam, meldte sig fra under den Motivering, at den ansaa de enkelte Landscentralers Selvstyre for truet og det opstillede Program for hvilende paa »revolutionære Principer«. Paa den anden Side erklærede Kommunisterne Programmet for reformistisk, og den faglige Landscentral i Rusland nægtede at indmelde sig i Amsterdam-Internationale og dannede i 1920 sammen med enkelte Splittelsesorganisationer og »revolutionære Mindretal« i forskellige Lande en egen Internationale, den saakaldte Røde Fagforenings-Internationale i Moskva. Den blev oprettet med det udtrykkelige Maal at bekæmpe og ødelægge den »gule« og »reformistiske« Amsterdam-Internationale, som man gav Skyld for alt ondt, der efter Krigen var vederfaret Arbejderne. Det viste sig dog snart, at Kommunisterne havde taget fejl Bestik af Udviklingen. De organiserede Arbejdere strømmede ikke som beregnet over i Kommunisternes Lejr, og den forventede Verdensrevolution udeblev; Udviklingen gik den modsatte Vej, og i Stedet for den af den Røde Fagforenings-Internationale (R. F. I.) profeterede Opløsning og Sammenbrud af den socialdemokratiske Fagbevægelse skete der det, at de i enkelte Lande oprettede kommunistiske Fagorganisationer opløstes eller svandt ind i indre, men bitter Broderstrid. Grundet paa sin umulige Ledelse, sin fornuftstridige Optræden, de endeløse Taktikdebatter og sin fuldkomne Evneløshed og Uvirksomhed er i alle Lande udenfor Rusland den kommunistiske Bevægelse, baade den faglige og politiske, svundet ind til fuldstændig Betydningsløshed, og saafremt Guldet fra Moskva ikke var flydt saa rigeligt, som det i Virkeligheden er, vilde der i mange Lande overhovedet ikke kunne tales om en kommunistisk Bevægelse.

Som sagt, de store Forhaabninger, man nærrede i 1920 ved Oprettelsen af R. F. I., var altsaa slaaet fejl, og de ledende Kredse i Moskva maatte slaa ind paa andre Veje for at søge at naa deres

Maal. Eller som R. F. I.s Formand i Juli d. A. skrev i den russiske Landscentralers officielle Organ: »Vi haabede først at vinde Sejr ved et Frontangreb, men det er ikke lykkedes. Derfor maa vi drøfte andre Midler og vælge andre Veje.«

De samme Folk, som hidtil med den største Fanatisme havde prædikeret Nødvendigheden af de socialdemokratiske Fagforeningers Ødelæggelse, Amsterdam-Internationales fuldstændige Tilintetgørelse, udstedte saa pludseligt den nu noksaa bekendte Parole om Enhedsfronten. Denne iøvrigt klogt valgte Parole, som i Virkeligheden giver Udtryk for den Længsel og Sympati, som overalt findes hos Arbejdernes store Masse for en Samling af Arbejderorganisationerne i hele Verden, har Kommunisterne i de sidste Aar i Tide og i Utide forsøgt at slaa Mont af. Under Paaskud af Enhedsfronten har de russiske Forbund søgt Optagelse i de internationale Fagsekretariater, dog uden Resultat, da de ikke vilde opgave deres Medlemskab i Den røde Fagforenings-Internationale, saaledes at de i Tilfælde af Optagelse paa samme Tid vilde have tilhørt to faglige Internationaler. Ligeledes er der ved forskellige Lejligheder sket Henvendelser fra R. F. I. til Amsterdam om Samarbejde. Amsterdam har dog stadig afvist direkte Forhandlinger med Moskva, fordi dette ikke blot vilde betyde en Anerkendelse af R. F. I., men ogsaa af de i forskellige Lande oprettede kommunistiske Splittelsesorganisationer.

Man skulde nu mene, at hvis det simpelthen drejede sig om en Sammenlutning med Amsterdam, vilde en saadan meget let kunne iværksættes, idet de russiske Forbund og den russiske Landsorganisation kan optages den Dag i Dag, saafremt de vil anerkende henholdsvis de internationale Fagsekretariaters og Amsterdam-Internationales Love og Kongresbeslutninger, som sikrer de enkelte Landes Fagorganisationer Autonomi med Hensyn til den Politik og Taktik, de ønsker at føre i det egne Land, altsaa paa akkurat de samme Betingelser, som de andre tilsluttede Landsorganisationer har maattet anerkende ved deres Optagelse.

Dette Tilbud har Amsterdam-Internationale flere Gange fremsat overfor

den faglige Landscentral i Rusland. Der er sket adskillige Henvendelser til den om at træde i Forbindelse med Amsterdam, men hver Gang fulgte et Afslag. I den første Tid var Russerne endnu for overbeviste om Muligheden af Amsterdams »Tilintetgørelse«, medens de senere afviste Forhandlingerne under Henvisning til R. F. I., som de mente var den beføjede Instans til at føre Forhandlinger om en Sammenlutning. Dette Forlangende kunde dog Amsterdam ikke acceptere, da det som allerede anført vilde betyde en Anerkendelse af R. F. I. samt endvidere, at man i saa Fald ogsaa var tvungen til i adskillige Lande at indlede Forhandlinger med kommunistiske Splittelsesorganisationer, som tilhørte R. F. I., et Forlangende, som de Amsterdam tilsluttede Landscentraler i de paagældende Lande af principielle Grunde modsatte sig.

Hvis det nu var saaledes, at Den røde Fagforenings-Internationale ligesom Amsterdam-Internationale bestod af et Antal selvstændige faglige Landsorganisationer, vilde Forholdet selvfølgelig være et andet; thi i saa Fald kunde de to Internationaler forhandle paa lige Fod. Men faktisk bestaar R. F. I. kun af den faglige Landscentral i Rusland, de fornævnte Splittelsesorganisationer samt af en Række »nationale Mindretal« i de Lande, hvor den faglige Landsorganisation er tilsluttet Amsterdam.

Baade I. F. C.s Repræsentantskab og den i Juni 1924 i Wien afholdte internationale Fagforeningskongres stillede sig paa det Standpunkt, at man skulde fortsætte Bestræbelserne for at søge at faa et Samarbejde i Stand med den russiske faglige Landscentral, og paa Forslag af den engelske Delegation understregede Kongressen i Wien udtrykkeligt dette Krav, idet den vedtog en Udtalelse, hvori I. F. C.s Forretningsudvalg blev bemyndiget til »at fortsætte sine Bestræbelser for paa Grundlag af den internationale faglige Central's Love og Kongresbeslutninger at gennemføre de russiske Fagforeningers Genforening med den internationale Fagbevægelse, forsaavidt dette er muligt og foreneligt med I. F. C.s Værdighed.«

Den engelske Delegation motiverede

sin Stilling ikke blot med Ønsket om en international Samling, men ogsaa med Henvisning til, at den engelske Arbejderregering paa det Tidspunkt forhandlede med den russiske Regering om en Handelsoverenskomst. Naar saaledes de to Regeringer kunde forhandle sammen, ansaa den heller ikke, at der kunde være noget til Hinder for en Forhandling mellem Amsterdam og den russiske Landscentral. For helt at kunne forstaa de engelske Delegeredes Holdning i denne Sag maa den Omstændighed tages med i Betragtning, at den Opfattelse er almindelig udbredt i engelske Arbejderkredse, at en Handelsoverenskomst med Rusland vilde bringe Arbejde til Landet og saaledes lette det uhyre Tryk, som er en Følge af den aarelange Arbejdsløshed. Denne Opfattelse skyldes delvis Russernes Propaganda i England, hvor de ikke har forsømt nogen Lejlighed til at underbygge denne Paastand ved stadig at slaa om sig med de store Bestillinger, Rusland i Tilfælde af en Overenskomst vilde placere i England. De engelske Fagforeningsfolks Sympati for Rusland har saaledes en lidt egoistisk Bismag.

Den sidste Tids Foreteelser indenfor den internationale Fagbevægelse belyser klart den Iver, hvormed en Del engelske Fagforeningsledere forfølger denne nye Idé. Som bekendt var der paa den i September d. A. i Hull afholdte engelske Fagforeningskongres efter Indbydelse for første Gang fremmødt en Delegation fra den russiske Landsorganisation, som fik en overordentlig venlig Modtagelse. Dette Besøg har de engelske Fagforeninger gengældt ved at sende en Fagforeningdelegation til Rusland, hvor den bl. a. ogsaa overværede den i Midten af November Maaned afholdte russiske Fagforeningskongres.

Dette Besøg og de af de engelske Fagforeningsledere holdte Taler, baade om Tilstanden i selve Rusland, som de trods det korte Ophold lovpriste som forbilledlig for andre Lande, og om Genoprettelsen af Fagbevægelsens internationale Enighed, har vakt en vis Opsigt og overalt været Genstand for Omtale i Arbejderpressen. Den Omstændighed, at Delegationens Leder, A. Purcell, som bekendt er Formand for I. F. C., har selvfølgelig givet disse Ud-

talelser forøget Interesse. Kommunisterne og deres Presse, som ellers til enhver Tid smæder I. F. C. og dens Ledere som Førrædere, »gule« og Bourgeoisiets Tjenere, men som synes overordentlig glade og henrykte for dens Formand, gengiver Purcells Taler med vild Jubel. Nu kan man jo have delte Meninger, om det er taktfuldt eller klogt af Purcell, som Formand for I. F. C., uden Bestyrelsens Viden og uden at søge Samraad med denne, at rejse til Rusland og holde Taler om international faglig Enhedsorganisation, som han paa Forhaand maatte vide vilde blive udnyttede mod den Organisation, hvori han beklæder Formandspladsen. Men naar man ser bort herfra, har Purcell med Hensyn til Genforeningsspørgsmaalet i Virkeligheden ikke sagt noget, som kunde retfærdiggøre Kommunisternes Henrykkelse. Hans Udtalelser om de internationale Samlingsbestræbelser konkluderede i følgende Sætninger:

Vi (de engelske Fagforeninger) vil med hele vor Energi arbejde for *de russiske Fagforeningers* Optagelse i Amsterdam-Internationale. Jeg paa- staar, at de russiske Fagforeninger ikke mere kan lades udenfor. . . . Vi, den engelske Fagbevægelse, er af den faste Overbevisning, at, hvis Amsterdam ikke kan paatage sig det, da maa det være vor Opgave at søge Enhedsbestræbelserne gennemført.«

Som man ser, taler Purcell kun om den russiske Fagbevægelses Genforening med Amsterdam og lader Den røde Fagforenings-Internationale helt ude af Betragtning. Da dette ikke ganske svarede til det, Russerne tilstræber, udtalte den russiske Landsorganisations Formand Tomski sig lidt undvigende, idet han sagde:

»Genoprettelsen af Fagbevægelsens internationale Enhed er et vanskeligt og langvarigt Anliggende. Den betyder for os ikke den enkle Kendsgerning, at den russiske Landsorganisation indmelder sig i Amsterdam-Internationale under de eller hine Betingelser, som ikke krænker Amsterdams Værdighed. Langsomt, men sikkert, hver Dag hvervende nye Tilhængere, vil vi sluttelig naa derhen, at Arbejderklassen og Fagbevægelsen vil forstaa den bydende

Nødvendighed for Enigheden og oprette *en ny faglig Internationale* uden forud at stille nogen som helst Betingelser og uden at spørge om Værdighed. Ad denne og kun ad denne Vej vil efter vor Mening Arbejderklassens Enhed blive til Virkelighed.«

Den russiske Fagforeningskongres vedtog til denne Sag en fuldkommen intetsigende Resolution, hvis eneste reale Punkt var Tilslutningen til Oprettelse af en engelsk-russisk Enhedskomité, en Art Aktionsudvalg, som skal arbejde for den internationale Samling af alle Fagorganisationer. At den engelske Fagforeningsdelegation er gaaet med hertil synes uforstaaeligt, navnlig da i Betragtning af, at den kompetente Instans, nemlig I. F. C., ikke uden videre kan sættes til Side. Purcell udtalte, at hvis de stedfindende Forhandlinger skulde komme til et dødt Punkt, saa vilde de engelske Fagforeningers Generalraad paa Opfordring sikkert paatage sig at mægle mellem Parterne, men det er dog vistnok tvivlsomt, om det vil komme dertil. Under hvilke Former Samarbejdet mellem de faglige Landscentraler i England og Rusland skulde foregaa, er iøvrigt endnu en Gaade, da begge Parter efter de holdte Taler synes at tilstræbe noget vidt forskelligt. Det vil derfor være klogt at afvente, hvad der vil ske, naar først den engelske Delegation er vendt tilbage til England. Man vil da se, om denne Overenskomst er mere end et Øjebliks Lune, og om den vil blive godkendt af den engelske Landscentrals Generalraad, samt hvordan og med hvilke Midler man har tænkt sig at gribe denne Sag an. Først da kan man danne sig en Mening om Betydningen af denne Overenskomst.

Naar Kommunisterne tillægger denne Tildragelse saa stor Betydning og viser den engelske Delegation en saa udsøgt Opmærksomhed, er Grunden ganske naturligt ikke den, at man haaber paa en Fremskyndelse af en eventuel Samling, men fordi man tror at kunne drive den engelske Fagbevægelse over i et Modsætningsforhold til de andre Landes Fagorganisationer. Thi, som R. F. I.s Præsident Losowsky udtalte: »Det drejer sig ved Enhedsfrontparolen ikke om Den røde Fagforenings-Internationales

Likvidation, men om at trænge ind i Amsterdam-Internationale, at sprænge den og saaledes sikre Kommunisternes Beherskelse af Fagbevægelsen.»

*

I Henhold til Vedtagelsen paa Kongressen i Wien har I. F. C.s Forretningsudvalg tilskrevet den faglige Landscentral i Rusland og udbedt sig skriftlige Forslag angaaende Forhandlingsgrundlaget for en eventuel Konference. Herpaa har Landsorganisationen sendt et undvigende Svar og foreslaaet Afholdelse af en international Samlingskongres — en Verdens-Arbejderkongres — hvori ikke blot de I. F. C. og R. F. I. tilhørende Fagorganisationer, men ogsaa de udenforstaaende Fagorganisationer, som staar paa Klassekampens Grund, skulde være berettigede til at deltage. Dette Forslag skal det den 5. Februar 1925 i Amsterdam stedfindende Repræsentantskabsmøde tage Stilling til.

Paa dette Stadium befinder Forhandlingerne sig nu. Saafremt Russerne opretholder deres Fordring om, at Spørgsmaalet om Tilslutning kun kan forventes efter Afholdelse af en Verdenskongres, hvori R. F. I. og de kommunistiske Splittelsesorganisationer i alle Lande skal deltage, vil i denne Omgang Enighed ikke komme i Stand. Indskrænker de sig derimod til at fordre en Konference med Amsterdam, for paa denne at fastsætte de nærmere Betingelser for en Sammenslutning, vil der ikke være noget til Hinder for at imødekomme dette Forlangende. Det er sikkert ingen Overdrivelse at paastaa, at Tidspunktet for den russiske Organisations Optagelse i Amsterdam-Internationale vil nærme sig i samme Forhold, som R. F. I.s Kræfter aftager. Og mange Tegn synes at tyde paa, at dette Tidspunkt ikke mere ligger alt for langt ude i Fremtiden; thi i de fleste Lande udenfor Rusland kæmper den kommunistiske Fagbevægelse en fortvivlet Kamp for sin Eksistens, og Tilbagegangen fremskyndes af indre Splid. Men under alle Omstændigheder er Russernes Optagelse i Amsterdam-Internationale kun mulig paa Grundlag af en aaben og ærlig Politik og en ærlig Vilje til kammeratligt Samarbejde.

*

Vender man Blikket fra Østen til Vesten, fra Fagbevægelsen i Rusland til Fagbevægelsen i De forenede Stater og i Meksiko, finder man dér mange Tegn, der tyder paa en snarlig Genforening. Paa den den 17. November og følgende Dage i El Paso afholdte amerikanske Fagforeningskongres aflagdes ogsaa en Beretning om de internationale Forbindelser, hvori det bl. a. hedder: »At den med Amsterdam-Internationale førte Korrespondance lader formode, at vore Forhaabninger med Hensyn til Ønsket om en Tilslutning til I. F. C. i en ikke for fjern Fremtid vil lade sig realisere.»

Hvorvidt det vil have nogen Indflydelse paa Genoptagelsen af Forbindelserne, at den mangeaarige Formand Samuel Gompers nu er død, véd man endnu ikke; men Samuel Gompers betragtedes almindeligt som den største Hindring for Indmeldelsen i Amsterdam-Internationale. Der foreligger endnu ingen Beretning fra den mexikanske Fagforeningskongres, men Formanden for den faglige Landscentral i Meksiko har under sit Ophold i Amsterdam bestemt stillet denne Organisations Indmeldelse i Udsigt. Tager man dertil i Betragtning, at det er lykkedes Amsterdam-Internationale at komme i levende Forbindelse med flere udenforstaaende Landsorganisationer, bl. a. Japan, synes de største Vanskeligheder for en international Samling af Fagbevægelsen at være ryddet af Vejen, og efter lang Tid synes det nu endelig at lysne for en Genforening af de fagorganiserede Arbejdere Verden over.

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Numer følger Afdelingsskemaet for Dec. 1924.

Afdelingsformænd eller -kassere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Januar 1925.

*Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.*

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION.
Nørre Farimagsgade 49, I. S. Kbhvn K. Tlf 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 28 *

KØBENHAVN DEN 10. JANUAR 1925

* 21 AARGANG

Arbejdslønnen i Industrien.

Januar Kvartal 1924.

Siden April 1918 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, i Statistiske Efterretninger været meddelt kvartalsvise Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for Januar Kvartal 1924 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time paa sædvanlig Maade for de fleste Fags Vedkommende beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet (for Jernindustrien dog Marts—April Maaneder), fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistikken omfatter denne Gang ca. 98.000 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, mod ca. 106.000 Arbejdere i de tre foregaaende Kvartaler. I Januar Kvartal 1923 omfattede Lønstatistikken ca. 97.000 Arbejdere, i 1922 95 à 100.000 Arbejdere, i 1921 kun 85 à 90.000 Arbejdere, men i 1920 ca. 110.000 Arbejdere. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning af Lønstatistikens Arbejdertal i Januar Kvartal 1924 og Oktober Kvartal 1923 viser en stærk Nedgang i Antallet af Arbejdere i Byggefagene, ialt ca. 2700 Arbejdere; at Nedgangen ikke er større skyldes, at Arbejderantallet refererer sig til Udgangen af Kvartalet, idet der paa det Tidspunkt var langt flere i Arbejde end gennemsnitlig i Kvartalet. Desuden er der paa Grund af Aarstiden stærk Nedgang for Jord- og Betonarbejdere (ca. 2500 Arbejdere) og Arbejdere i Sukker-

industrien (ca. 2900 Arbejdere). Af Forskydninger iøvrigt er den væsentligste, at Antallet af Smede- og Maskinarbejdere, for hvilke der foreligger Lønoplysning, er steget med godt 1000.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles omstaaende. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det have i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Med Hensyn til Tallene for hele Landet skal dog gøres opmærksom paa, at Nedgangen i Arbejdertallet fra Oktober Kvartal 1923 til Januar Kvartal 1924 udelukkende falder paa Provinsen, saa at Gennemsnitstallene for hele Landet for Januar Kvartal derfor bliver lidt højere, end hvis Nedgangen i Arbejdertallet havde fordelt sig ensartet paa Hovedstaden og Provinsen. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af de anførte Arbejdertal, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den gennemsnitlige Timefortjeneste i Januar Kvartal 1924 i Hovedstaden 219 Øre, i Provinsen 172 Øre og i hele Landet 198 Øre. Deres Antal er imidlertid saa forholdsvis lille, at Udeladelsen af deres Lønninger kun betyder en ringe Ændring i de samlede Gennemsnit.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. $\frac{31}{s}$ 1924	Gennemsn. Timefortj.		Ant. Arb. pr. $\frac{31}{s}$ 1924	Gennemsn. Timefortj.	
		Jan. Kvt. 1924	Oktbr. Kvt. 1923		Jan. Kvt. 1924	Oktbr. Kvt. 1923
		Øre	Øre		Øre	Øre
<i>Næringsmiddelindustri:</i>						
Bagerier, Svende	808	176	175	99	154	153
Møller, —	67	161	161	213	128	130
Chokoladefabr., fagl. Arb.	56	171	178	17	161	155
— ufragl. Arb.	90	135	134	9	137	136
— Kvinder	528	84	85	80	70	73
Margarinefabr., ufragl. Arb.	63	125	124	265	120	120
— Kvinder	37	67	67	146	67	67
Bryggerier, ufragl. Arb.	1777	135	134	451	126	123
— Kvinder	762	97	98	427	82	83
Spritifabrikker, ufragl. Arb.	33	127	129	242	128	129
— Kvinder	55	96	96	12	95	96
Sukkerfabr., ufragl. Arb.	399	155	153	656	117	134
— Kvinder	229	81	77	37	66	71
Div. Fag, ufragl. Arb.	134	146	145	291	122	121
— Kvinder	134	88	92	439	92	91
<i>Tobaksindustri:</i>						
Cigarfabr., Cigarmagere	946	147	143	959	144	135
— ufragl. Arb.	111	148	142	142	129	122
— Kvinder	2487	106	100	1701	89	82
<i>Tekstilindustri:</i>						
Tekstilfabr., Mænd	727	133	131	1997	127	125
— Kvinder	2030	96	94	3018	84	85
Rebslugerier, Svende	9	121	122	27	123	127
— ufragl. Arb.	33	116	118	28	114	111
— Kvinder	124	74	75	86	64	61
Possementfaget, Svende	22	154	165	3	175	183
— Kvinder	17	84	84	3	88	85
Sejlmagersvende	14	215	210	18	139	142
<i>Beklædningsindustri:</i>						
Ugesvende i bestilt Skrædderi	141	160	161	22	145	146
Skræddersvende i Konfektionsindustrien	93	167		9	151	
Tilskærere i Konfektionsindustrien ..	135	191	193	4	147	190
Syersker i Konfektionsindustrien ..	1101	86	85	410	70	71
— andre	42	96	—	53	71	—
Skomagervende	24	156	157	1	123	—
Skotøjsarbejdere, Mænd	1161	178	169	157	141	136
— Kvinder	864	102	95	78	74	79
<i>Læderindustri:</i>						
Garverier, Svende	173	203	194	83	172	174
— ufragl. Arb.	226	165	158	232	150	151
<i>Bygningsindustri:</i>						
Blikkenslagersvende	249	193	207	154	139	138
Bygningsnedkervende*)	608	188	195	1164	140	142
Glarmestersvende	105	158	161	86	127	125
Malersvende	1030	190	211	316	134	144
Murersvende	948	237	264	1521	149	156
Murarbejdsmænd	636	177	207	1172	119	126
Stukkørersvende	57	206	218	6	153	156
Tømrvsvende	485	220	252	1158	141	145
Arbmd. hos Tømrere	24	135	142	36	109	119
Linoleumspaalæggere	41	175	202	—	—	133
Isoleringsmontører	37	203	210	14	234	182

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkervende.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinzen		
	Ant. Arb. pr. $\frac{31}{8}$ 1924	Gennemsn. Timefortj.		Ant. Arb. pr. $\frac{31}{8}$ 1924	Gennemsn. Timefortj.	
		Jan. Kvt. 1924	Oktbr. Kvt. 1923		Jan. Kvt. 1924	Oktbr. Kvt. 1923
		Øre	Øre		Øre	Øre
<i>Træ- og Møbelindustri:</i>						
Bødkersvende	126	181	186	300	161	153
Børstenbindersvende	47	162	160	21	135	127
Billedskærersvende	11	182	172	20	142	138
Drejersvende	43	154	158	60	142	142
Forgyldere	23	203	207	23	154	160
Køretmagersvende	26	195	196	5	147	135
Kurvemagersvende	18	133	131	3	136	116
Møbelsnedkersvende	614	168	169	81	140	139
Maskinsnedkere	337	164	164	1165	133	132
Træindustriarbejdere, ufagl.	383	131	130	595	113	111
Træindustri, Kvinder	121	85	86	53	82	86
Pianoarbejdere	231	185	186	17	144	155
Sadelmager- og Tapetserersvende	283	170	174	150	140	144
<i>Ler-, Sten- & Glasindustri:</i>						
Jord- og Betonarbejdere	674	176	188	419	115	118
Brolæggersvende	9	233	288	15	123	200
Stenhuggerier, Svende	96	193	188	264	125	127
— ufagl. Arb.	51	153	147	93	116	114
Grus- og Skærvefabr., Arbmd.	—	—	—	154	109	120
Teglværker	78	123	—	1655	115	121
Cementfabrikker	—	—	—	1462	131	135
Keram. Industri, fagl. Arb.	188	171	172	44	133	128
— ufagl. -	288	137	140	79	108	108
— Kvinder	575	100	107	45	78	79
Terrazzoarbejdere	41	163	162	10	124	124
<i>Jern- o. a. Metalindustri:</i>						
Blikkenslagersvende	180	193	188	104	159	159
Elektrikere	545	168	166	545	154	153
Formere	421	209	208	569	176	168
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	350	161	158	101	147	143
Gørtlere	126	174	168	52	152	147
Kobbersmede	78	210	205	53	188	179
Malersvende	208	197	187	239	166	163
Metalslibere	137	188	191	77	155	146
Metaltrykkere	78	206	207	18	183	171
Skibstømrere	168	202	194	265	156	161
Smede- og Maskinarbejdere	6113	189	185	5113	156	154
Træarbejdere	434	181	177	780	156	154
Div. fagl. Arbejdere	63	195	189	56	161	158
Arbejds mænd	3764	147	143	3937	130	127
Kvinder	1468	86	83	395	82	77
<i>Kemisk Industri:</i>						
Farversvende	31	157	158	5	153	155
Oliemøller, Arbmd.	539	140	137	807	138	137
Svovlsyrefabr.	92	155	146	378	148	130
Tændstikfabr., Arbmd.	79	157	154	—	—	—
— Kvinder	198	84	83	—	—	—
Forsk. Industrier, Arbmd.	1061	135	136	189	123	134
— Kvinder	1111	79	78	283	68	73

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København						Provinzen					
	Ant. Arb.	Gennemsn. Timefortj.		Ant. Arb.	Gennemsn. Timefortj.		Ant. Arb.	Gennemsn. Timefortj.		Ant. Arb.	Gennemsn. Timefortj.	
		pr. 31/8 1924	Jan. Kvtr. 1924		Oktbr. Kvtr. 1923	pr. 31/8 1924		Jan. Kvtr. 1924	Oktbr. Kvtr. 1923		pr. 31/8 1924	Jan. Kvtr. 1924
		Øre	Øre		Øre	Øre		Øre	Øre		Øre	Øre
<i>Grafisk Industri:</i>												
Papirfabrikker, Arbdm.	94	139	128	781	122	121						
— Kvinder.....	45	90	89	261	76	75						
Bogtrykkerier m. v.:												
Typografer	1445	203	204	1016	190	184						
Sientrykkere	142	193	186	79	163	158						
Kemigrafer	85	176	173	2	165	160						
Ufagl. Arb.....	134	156	154	57	149	143						
Kvinder.....	307	100	99	94	84	82						
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	31	144	138	8	130	115						
— Kvinder.....	57	97	95	22	77	75						
Bogbinderier, Svende	347	195	192	135	141	139						
— Kvinder.....	439	103	102	54	75	75						
Papirvareindustri, ufagl. Arb.....	59	129	131	6	121	110						
— Kvinder.....	267	85	86	66	75	74						
Æskefabrikker, Kvinder.....	242	91	91	106	81	82						
<i>Handel og Transport:</i>												
Lager- og Pakhusarbejdere	975	125	126	2172	116	118						
Havnearbejdere	—	210	209	—	206	197						
Kvinder	120	82	81	110	90	93						
<i>Forskelligt:</i>												
		Kr. pr. Uge.			Kr. pr. Uge.							
Formænd.....	692	101.89	106.50	588	80.09	82.65						
Fyrbødere	399	72.03	70.92	693	66.11	66.14						
Chauffører.....	731	66.55	66.82	403	58.53	58.16						
Kuske	1303	63.40	63.63	909	56.73	55.63						

Af Oversigten fremgaar det, at Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under et i Januar Kvartal 1924 var 137 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 170 Øre, for Arbejdsmænd 136 Øre og for Kvinder 89 Øre. For de i København beskæftigede 51.000 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 145 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 185 Øre, for Arbejdsmænd 144 Øre og for Kvinder 93 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Statistikken 47.000 Arbejdere, hvis gennemsnitlige Timefortjeneste var 128 Øre; for faglærte Arbejdere i Provinzen var Lønnen 152 Øre, for Arbejdsmænd 129 Øre og for Kvinder 83 Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinzen er saaledes gennemsnitlig 33 Øre for faglærte Arbejdere, 15 Øre for Arbejdsmænd, 10 Øre for Kvinder og 17 Øre for samtlige Arbejdere. Det maa dog frem-

hæves, at de for København og Provinzen beregnede Gennemsnitløbninger for samtlige Arbejdere under et paa- virkes af Arbejdertallets forskellige Fordeling mellem faglærte og ufaglærte og mellem Mænd og Kvinder, og indenfor disse Grupper over den forskellige Fordeling mellem Fagene Indflydelse paa Gennemsnitstallene.

Sammenlignet med Oktober Kvartal viser Gennemsnitstallet for Timefortjenesten for alle de i Statistikken indbefattede Arbejdere for Januar Kvartal en Nedgang paa 2 Øre (137 Øre mod 139 Øre i Oktober Kvartal) til Trods for, at de overenskomstmæssige Lønninger for de fleste Fags Vedkommende er forhøjet noget i Løbet af Kvartalet og for intet Fags Vedkommende nedsat. Dette skyldes imidlertid den store Nedgang, Lønningerne for Byggefagene samt Jordarbejde udviser, en Nedgang,

	Ant. Arb. 31. Marts 1924	Gennemsn. Timefort.				
		Jan. Kvartal 1924	Oktober Kvartal 1923	Juli Kvartal 1923	Oktober Kvartal 1920	Aaret 1914
<i>København</i>						
Faglærte Arbejdere.....	20445	185	190	186	263	67,1
Ufaglærte »	16012	144	149	148	214	47,5
Ialt Mænd	36457	166	171	168	242	61,0
Kvindelige Arbejdere...	14085	93	91	91	136	32,3
Samtlige Arbejdere	50542	145	150	148	216	54,4
<i>Provinsen</i>						
Faglærte Arbejdere.....	17700	152	150	148	218	54,8
Ufaglærte »	21474	129	129	126	186	40,8
Ialt Mænd.....	39174	138	137	134	200	48,2
Kvindelige Arbejdere...	8153	83	80	79	122	25,7
Samtlige Arbejdere.....	47327	128	129	127	190	44,9
<i>Hele Landet</i>						
Faglærte Arbejdere	38145	170	171	167	242	61,3
Ufaglærte »	37486	136	136	134	197	45,5
Ialt Mænd.....	75631	152	152	149	219	55,0
Kvindelige Arbejdere...	22238	89	87	86	131	29,6
Samtlige Arbejdere.....	97869	137	139	137	203	50,2

der for Murersvende, Murarbejdsmænd og Tømrersvende i København andrager 27—32 Øre i Timen. Lønnedgangen betyder imidlertid ikke en reel Tilbagegang, idet Lønningerne dels var særlig høje i Oktober Kvartal som Følge af, at der faldt forholdsvis mange Udbetalinger af Akkordoverskud i dette Kvartal, og dels var Lønningerne i Januar Kvartal relativt lave, fordi der i dette Kvartal saa godt som ingen Udbetalinger af Akkordoverskud fandt Sted; Størsteparten af de ved Udgangen af Kvartalet beskæftigede Arbejdere kom nemlig i Arbejde i Marts Maaned efter Vinterstilstanden i Byggeriet, saa at Arbejdet ved Udgangen af Marts ikke havde været saa længe, at Udbetaling af Akkordoverskud havde fundet Sted. I Provinsen var Nedgangen i Lønningerne for Byggefagene betydelig mindre, idet der der i langt højere Grad arbejdes paa Timeløn. Nogenlunde tilsvarende Forhold gjorde sig gældende for Jord- og Betonarbejdere. Endelig var der som Følge af Aarstiden betydelig Nedgang i Lønnen for Arbejdere paa Sukkerfabrikker i Provinsen, idet Lønnen under Kampagnen er højere end i Tiden udenfor denne.

For de fleste af de øvrige Fag viser Tabellen over Gennemsnitsfortjenesten i de enkelte Fag i Januar og Oktober Kvartaler, at der har fundet en mindre Lønstigning Sted, hvilket for nogle Fags Vedkommende skyldes en Bestemmelse i de løbende Overenskomster om Regulering af Lønningerne fra ca. Midten af Februar 1924 efter Pristallet, der steg fra 204 i Juli 1923 til 209 i Januar 1924, eller med ca. 2 pCt. Dette gælder f. Eks. Jernindustrien, og at Stigningen fra Oktober Kvartal til Januar Kvartal indenfor denne Industri gennemgaaende er forholdsvis stor, skyldes, at Tallene for Januar Kvartal, som foran nævnt, ikke gælder dette Kvartal, men Maanederne Marts og April, saa Reguleringen altsaa har virket i hele det behandlede Tidsrum. For andre Fags Vedkommende skyldes Lønstigningen, at Fagets Overenskomster blev fornyet i Løbet af Januar Kvartal, hvorved der som Hovedregel ligeledes opnaaedes en Lønforhøjelse paa 2 pCt., for de lavest lønnede Fag dog noget mere. Det maa i denne Forbindelse erindres, at for de Fag, der overvejende arbejder paa Akkord, vil der altid være nogen tilfældig Bevægelse i de Tal, der

angiver den gennemsnitlige Timefortjeneste. For enkelte Fag gør der sig desuden særlige Forhold gældende; saaledes kan det nævnes, at der for Arbejdere i Spritfabrikker ligesom i de foregaaende Kvartaler er en mindre Nedgang i Lønnen, idet der i 1922 sluttedes en 2-aarig Overenskomst med en jævn, mindre Lønnedsættelse gennem hele Overenskomstperioden, og den i Henhold til Overenskomsten stedfundne Lønforhøjelse efter Pristallets Stigning fra Februar 1923 til Februar 1924 opvejede ikke fuldt ud Nedsættelsen. En tilsvarende Overenskomst med en jævn mindre Lønnedsættelse fra 1923 til 1924 gjaldt for Arbejderne i Bryggerierne, men her oversteg for Januar Kvartal den ved Februar-Reguleringen opnaaede Lønforhøjelse Nedsættelsen, idet denne ophørte først i Kvartalet. Dette giver sig ogsaa Udtryk i Lønningerne for de mandlige Arbejdere paa Bryggerierne, hvor der fra Oktober til Januar Kvartal var en Lønfremgang paa 1 Øre pr. Time, medens der for de kvindelige Arbejdere, der i langt højere Grad arbejder paa Akkord, var en mindre Lønedgang.

Efter Januar Kvartal er de fleste Arbejdsløninger steget yderligere. Dels er for nogle Fags Vedkommende (særlig forskellige Grupper af Arbejds-mænd) de nye Overenskomster med Lønforhøjelse først afsluttede efter Udgangen af Marts Maaned, og dels findes i de fleste Fags Overenskomster en Bestemmelse om Regulering af Lønningerne i August Maaned efter Pristallet, der steg fra 209 i Januar til 214 i Juli 1924, eller med ca. 2 pCt. Da endvidere Lønforhøjelserne i Februar ikke har virket i hele Januar Kvartal, og Lønningerne for dette Kvartal er stærkt paavirket af de lave udbetalte Lønninger i Byggefagene, kan Arbejdslønnen i Øjeblikket anslaaes til 177 à 178 Øre for faglærte og 141 à 142 for ufaglærte mandlige Arbejdere og ca. 91 Øre for kvindelige Arbejdere.

Arbejdsløsheden i Oktober 1924.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom

disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Oktober var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 6,5 pCt. mod 5,5 pCt. ved Udgangen af September.

	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		3. Okt.	10. Okt.	17. Okt.	24. Okt.	31. Okt.
Hovedstaden:						
Bygn.-Industri	11658	7,7	8,4	8,9	9,5	10,5
Anden Industri	63676	6,7	6,7	7,1	7,1	7,2
Handel.....	5300	7,8	8,5	8,6	8,6	8,2
Arbejds-mænd	30336	5,3	5,9	6,2	6,4	6,9
Ialt...	110970	6,5	6,7	7,1	7,2	7,5
Provinserne:						
Bygn.-Industri	19345	3,8	3,8	3,9	4,0	5,4
Anden Industri	58116	6,9	6,9	7,2	7,4	7,3
Handel.....	6143	6,5	6,4	6,5	6,6	6,6
Arbejds-mænd	65019	3,2	3,5	3,9	3,6	4,3
Ialt...	148623	4,8	5,0	5,3	5,3	5,7
Hele Landet	259593	5,5	5,8	6,1	6,1	6,5

For alle Fag under et, baade i Hovedstaden og i Provinserne, var Arbejdsløsheden stigende i hele Oktober Maaned. Dette gælder ogsaa med nogle uvæsentlige Undtagelser de enkelte i nedenstaaende Tabel anførte Erhvervsgrupper. For alle Grupperne var Arbejdsløsheden større ved Udgangen af Oktober end ved Udgangen af September; Stigningen var størst for Byggefagene og mindst for Handelsfagene.

Iøvrigt svarede Arbejdsløsheden i Oktober Maaned som i de nærmest foregaaende nogenlunde til den for samme Maaned i Aarene før Krigen (1910—13 gnsntl.) beregnede.

Internationale Meddelelser.

Italiensk Fagforeningskongres.

Den faglige Landsorganisation i Italien afholdt i Dagene 10.—13. December sin sjette Kongres i Milano. Mod al Forventning tog Kongressen et roligt For-

løb og forstyrredes i ingen Henseender af Fascisterne. Grunden hertil kan uden Tvivl søges i, at Fascisternes Stilling bliver vanskeligere fra Dag til Dag, samt endvidere i den Omstændighed, at Mussolini med Henblik paa det Møde, som Folkeforbundsraadet samtidig afholdt i Rom, strengt havde forbudt sine Tilhængere at begaa Dumbheder i 14 Dage.

Kongressen kan betragtes som et Tegn paa den italienske Fagbevægelses Genrejsning, hvad der ogsaa blev anerkendt af Pressen og den offentlige Mening i Italien. Bladene af alle Retninger har bragt udførlige Beretninger om Kongressens Forhandlinger og henvist til Kongressens store Betydning, frem for alt til den store Sejr, den saakaldte confederalistiske Retning vandt paa Kongressen. I den italienske Fagbevægelse gør sig tre Strømninger bemærket: Confederalisterne, der ønsker et fagorganisatorisk Arbejde som i de andre Lande, Maksimalisterne, der er orienterede til venstre og svajer frem og tilbage mellem Confederalisterne og Kommunisterne, men i Reglen staar de førstnævnte nærmere, samt Kommunisterne, for hvis Taktik og Formaal det ikke her er nødvendigt at gøre Rede. Ved Afstemningen over Beretningen, hvis Behandling lagde Beslag paa det meste af Kongressens Tid, mønstrede de forskellige Retninger følgende Stemmetal:

Confederalisternes Resolution 153.316 Stemmer, Maksimalisternes Resolution 54.792 Stemmer og Kommunisternes Resolution 32.596 Stemmer.

Ved de andre principielle Afstemninger, særlig angaaende de nye Love, mønstrede de ulige Retninger et lignende Antal Stemmer. Gennem de nye Love udvides Landsorganisationens Myndighed betydeligt, mens de lokale Fællesorganisationers Myndighed begrænses i tilsvarende Grad. Hidtil var Forholdet det, at Fællesorganisationerne i Tidens Løb har opnaaet vidtgaende Selvstændighed og ofte slog ind paa Veje, som hverken Landsorganisationen eller de tilsluttede Forbund kunde følge. Dette Forhold er nu blevet forandret, idet Fællesorganisationerne eller Arbejdskamrene, som de kaldes i Italien, for Fremtiden kun er de ud-

forende Organer for Landsorganisationen i alle Spørgsmaal, saafremt det da ikke drejer sig om rent lokale Anliggender. Denne Forandring betyder under de i Italien herskende Forhold et stort Fremskridt, idet Arbejdskamrenes vidtgaende Selvstændighed og den ivrige politiske Virksomhed, som enkelte af dem lagde for Dagen, kun er egnet til at skabe Vanskeligheder for et ordnet fagligt Arbejde. Det er i denne Forbindelse interessant at fastslaa, at Kommunisterne, som ellers er Tilhængere af den videstgaaende Centralisation, i dette Tilfælde udtalte sig for Bevarelsen af Arbejdskamrenes Selvstændighed, da de betragter de enkelte Fællesorganisationer som et bedre og mere lønnende Gebet for deres Virksomhed.

Iøvrigt udtaler de nye Love sig for demokratiske Metoder og imod ethvert System af Vold eller Diktatur. At den italienske Landsorganisation vedblivende skal tilhøre Amsterdam Internationale blev betragtet som en Selvfølge og udtrykkelig fastslaaet i Lovene. En Indmeldelse i Den røde Fagforenings-Internationale i Moskva, som som endnu paa den sidste Kongres var Genstand for megen Debat, kommer nu for den italienske Fagbevægelse aldeles ikke mere i Betragtning.

De politiske Forhold i Italien havde i den sidste Tid nødvendiggjort et lejlighedsvist Samarbejde med andre Fagorganisationer, og den politiske Arbejderbevægelses Spaltning i forenede Socialister, Maksimalister og Kommunist har haft mange Vanskeligheder til Følge. Grundet herpaa er til Tider Tanken om Dannelse af et af alle politiske Organisationer uafhængigt Arbejderparti bleven fremsat. Dette Spørgsmaal kom ogsaa paa Tale ved Kongressen, idet forskellige Talere havde Landsorganisationens Ledelse mistænkt for at arbejde hen til Dannelse af et saadant uafhængigt Arbejderparti. Da der imidlertid ikke forelaa bestemte Forslag, blev der heller ikke truffen nogen principiel Afgørelse i denne Sag.

Forskellige Punkter paa Dagsordenen kunde grundet paa den fremskredne Tid ikke behandles af Kongressen og henvistes til Drøftelse i Generalraadet.

Forud for Kongressen afholdt Landsorganisationens Generalraad et Møde,

hvori ogsaa deltog Kammerat Sassenbach fra Den internationale faglige Central i Amsterdam. Denne afgav Forsikringen om, at Internationalen og de denne tilsluttede Organisationer med den største Interesse fulgte den italienske Fagbevægelses Kamp for sin Eksistens og i enhver Henseende var rede til at understøtte Fagbevægelsens Genopbygning, som nu mere kun er et Tidsspørgsmaal. (I. F. C.)

Fagforeningsbevægelsen i Kina.

For Vesten gjorde sin Indflydelse gældende i Kina, kendte man slet ikke de store sociale Problemer, der nutildags beskæftiger Industrilandene i Europa og Amerika. Det var først, da de store Havne begyndte at blive aabnede for den udenlandske Handel, at det moderne økonomiske System indførtes i Kina. Da begyndte man at opføre Spinderier, Møller, Staalfabrikker, Tændstikfabrikker og lignede, og Erhvervslivet forandrede ganske sin Karakter.

Samtidig med denne Forandring begyndte en hel Række udviklede Problemer at opstaa og blive aktuelle. Man begyndte at diskutere saadanne Spørgsmaal som Levnedssomkostningerne, Lønsatser, Arbejdstid og sanitære Forhold. Selvfølgelig opstod ogsaa Tanken om Arbejdernes Foreningsret, og Fagforeningsbevægelsen og Strejker begyndte at finde Sted, først med lange Mellemrum, men senere mere og mere hyppigt.

For Fagforeningerne fandtes der en allerede bestaaende Organisationsform i de gamle Korporationer og Klubber. Man bør lægge Mærke til, at Tendensen til at slutte sig sammen er et meget fremtrædende Karaktertræk hos Kineserne.

De første Fagforeninger opstod paa Sydkysten. Derfra spredtes Bevægelsen videre ind i Landet langs de store Hovedbanelinier.

Med Hensyn til Fagforeningsorganisationerne i deres nuværende Skikkelse kan man dele Kina i tre Zoner — den nordlige, Jantsekiang-Dalen og Kwangtung Provinsen.

I Shanghai oprettedes der i 1922 47 Fagforeninger, og af ialt 120.000 kinesiske Arbejdere beskæftigede ved Indu-

strien i dette Distrikt er henved 80.000 Medlemmer af Fagforeninger.

Men den største Fremgang har fundet Sted mod Syd, i Provinsen Kwangtung. Der er 200 Fagforeninger i Hongkong og 300 i Canton, og nogle af dem er meget betydelige.

For Øjeblikket er Fagforeningsbevægelsen begyndt at overskride de snævre Grænser og er ved at blive en national Organisation omfattende hele Kina.

Yderligere Enkeltheder vedrørende Fagforeningsbevægelsen i Kina findes i »Industrial and Labour Information«, det internationale Arbejdsbureaus Ugeskrift.

48 Timers Ugen og industriel Produktivitet.

I en Artikel i November-Nummeret af »International Labour Review«, det internationale Arbejdsbureaus Maa nedsskrift, behandler Dr. P. Sargent Florence, Finansdepartementet i Universitetet i Cambridge, Forholdet mellem 48 Timers Ugen og den højeste industrielle Produktivitet.

I Henhold til Dr. Florence kan man af Resultaterne af en videnskabelig Undersøgelse af Virkningerne af Begrænsningen af Arbejdstiden, af Indførelsen af Hviletider og af Forandringerne i Produktionen i Løbet af Arbejdsdagen kun drage een Slutning: nemlig at i det store og hele er 48 Timers Ugen antagelig den bedste Arbejdstidslængde, idet man derved i de fleste industrielle Virksomheder opnaar den største Produktion med det mindste Antal Ulykestilfælde, Tidsspilde og overdrevne Udgifter og bliver i Stand til at fordele Arbejdstiden paa en effektiv Maade over Ugen og Dagen.

De Undersøgelser, hvorpaa dette er baseret, blev af Forfatteren foretaget i Fabrikker baade i De forenede Stater og i England. Forfatteren sammenligner sine egne Undersøgelser med andre Undersøgelser foretagne af Komitéen for Undersøgelse af industriel Træthed og andre Institutioner.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, I. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.) Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 29 *

KØBENHAVN DEN 17. JANUAR 1925

* 21 AARGANG

Den faglige Situation.

Udsigt til Storkamp.

Paa Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelsesmøde i Oktober blev det besluttet at opsiges de til 1. Februar udløbende Overenskomster.

Som Grund for denne Beslutning blev der henvist til de usikre Forhold, der efter Arbejdsgiverforeningens Mening foreligger paa Arbejdsmarkedet, og til Ønsket fra Arbejdsgiverne om at staa frit i deres Dispositioner ved Afslutningen af nye Overenskomster.

Efter at denne Beslutning var taget, lod Hr. Langkjær Pressen tilflyde Meddelelse om, at der ved den tagne Beslutning ikke var Grund til at søge et Alvors-Moment deri, men at det kun var en Foranstaltning, der var truffet for at etablere den bedste og rimeligste Forstaaelse mellem Arbejdsgivere og Arbejdere.

Efter denne Udtalelse maatte Offentligheden faa den Opfattelse, at Beslutningen om Overenskomsternes Opsigelse i lige saa høj Grad var sket af Hensyn til Arbejderne som Arbejdsgiverne. For saa vidt dette var Tilfældet, var alt jo saare godt, men naar man kender Langkjær saadan, som han er, saa lader man sig ikke vildlede. Opsigelsen er naturligvis ikke foretaget af Kærlighed til Arbejderne, men derimod udelukkende af Hensyn til, hvad der kan tjene Arbejdsgivernes Interesser. Saafremt nogen skulde være i Tvivl herom, behøver de blot at læse Langkjærs Udtalelser paa Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling i Maj Maaned i. A. Efter Langkjærs Mening kan der i Fremtiden ikke tages Hensyn til mulige Prisstigninger, og hans Forklaring herpaa er den, at Lønforhøjelser gør Produktionen dyrere og derved fremkalder en Stigning i Priseniveauet.

Langkjær glemmer imidlertid at op-

lyse, at Prisstigningerne skyldes ganske andre Aarsager end Lønforhøjelser.

Siden de nugældende Overenskomster blev oprettede for næsten et Aar siden, er der ikke givet noget nævneværdigt Løntillæg, men desuagtet er der sket en følelig Stigning i Priserne paa de fleste Varer og da navnlig paa saadanne, som hører til Befolkningens nødvendigste Fornødenheder. Saafremt Arbejdsgiverforeningen derfor ved sin Beslutning om at opsiges samtlige Overenskomster har regnet med den Mulighed at faa Overenskomsterne forlængede paa de gamle Vilkaar, ja endog i nogle Tilfælde forringede, har den ganske forregnet sig. Arbejdernes Organisationer føler sig ikke saa svage eller modløse, at de lader sig det byde. Intet forstandigt eller tænkende Menneske vil kunne fortænke Arbejderne i, at de ligesom alle andre Samfundsborgere søger at skaffe sig Dækning for Prisstigningen.

Roller som Fredsengel er ny for Arbejdsgiverforeningens Formand, han plejer jo gerne at buldre, og han er da ogsaa ved en ubehændig Bevægelse faldet ud af Rollen. Ved en Udtalelse til »Politiken« er han kommet til Skade ved paa et for tidligt Tidspunkt at blæse op til Stor-Loekout. Senere har han søgt at trække lidt i Land igen, men senere hører vi jo nok atter de gjældende Trompetstød.

Den 1. Februar udløber der over 200 Overenskomster omfattende ca. 76.000 af De samvirkende Fagforbunds Medlemmer, og tillige er der opsagt for 25.000 Arbejdere, som staa udenfor De samvirkende Fagforbund, men uagtet der kun er nogle faa Dage til den 1. Februar, er der endnu ikke sluttet Aftale om en eneste ny Overenskomst. Den alvorlige Situation, der saaledes forelig-

ger, maa Arbejdsgiverne helt og fuldt bære Ansvar for. Parolen har jo været: Opsig Overenskomsterne. Ingen Forhandling udenom Arbejdsgiverforeningen. Ingen Indrømmelser til Arbejderne af nogen Art. Denne Tilstand kan ikke vare ret længe. Arbejderne maa gøre sig fortrolig med Tanken om, at et Sammenstød mellem de to Hære er nær forestaaende.

»Social-Demokraten«s nye faglige Medarbejder.

Efter at Sekretær Peder Hedebo, som i en Aarrække var betroet Hvervet som faglig Medarbejder ved »Social-Demokraten«, havde overtaget Embedet som Borgmester for Magistratens 2. Afdeling, anmodede Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund de tilsluttede Forbund om at bringe Medlemmer i Forslag til Stillingen som faglig Medarbejder ved »Social-Demokraten«. I Henhold til denne Anmodning blev der bragt 11 Medlemmer i Forslag.

Ifølge Overenskomst mellem Kontrolkomitéen for Bladet »Social-Demokraten« og Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund antager disse i Forening med Bladets Redaktør en Medarbejder for det faglige Stof i »Social-Demokraten«. Denne Medarbejder skal være Medlem af en Organisation, som er tilsluttet De samvirkende Fagforbund. Vedkommende skal ifølge Overenskomsten hver Søgnedag være til Stede paa *Kontoret fra Kl. 4¹/₂—6¹/₂*.

I den Tid skal han modtage Meddelelser om faglige Forhold, konferere med Fagenes Repræsentanter og eventuelt bistaa disse med skriftlige Arbejder.

Det paahviler desuden den faglige Medarbejder, saavidt Forholdene tillader det, og Forbundene ønsker det, at referere Forhandlingerne paa Kongresserne til Brug for »Social-Demokraten«, ligeledes skal han holde »Social-Demokraten« underrettet om de Forhandlinger, der føres paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamlinger og Repræsentantskabsmøder, forsaavidt disse ønskes offentliggjorte. Endvidere skal han holde Bladet underrettet om saadanne faglige Begivenheder i Ind- og Udland-

det, som kan have almindelig Interesse for den faglige Bevægelse.

Den faglige Medarbejder har Ret til at deltage i alle Møder, som Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund afholder, og i Fællesmøder mellem Forretningsudvalgene for De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen. Endvidere har han Ret til at deltage i alle Møder mellem De samvirkende Fagforbund og andre Institutioner, der har Interesse for den danske Fagforeningsbevægelse. Med Hensyn til Redaktion af det faglige Stof staar han til Ansvar overfor De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, og han skal til enhver Tid handle i Kontakt med De samvirkende Fagforbunds Formand.

Med Stillingen følger, at den faglige Medarbejder samtidig er blevet knyttet som Medarbejder ved De samvirkende Fagforbunds Meddelelsesblad »Arbejderen«.

For Forretningsudvalget har det været ret vanskeligt at træffe sit Valg, fordi der blandt de foreslaaede er flere, der besidder de krævede Kvalifikationer. Sagen er nu imidlertid afgjort, idet Forretningsudvalget paa sit Møde den 7. ds. vedtog at indstille Bestyrelsesmedlem i Chaufførernes Fagforening i København I. P. Nielsen til Pladsen. Indstillingen er tiltraadt af »Social-Demokraten«s Kontrolkomité, og Nielsen har derefter tiltraadt Stillingen fra og med den 10. ds.

I den sikre Tro, at Nielsen gennem det Hverv, som er betroet ham, vil varetage Fagenes og Arbejdernes Interesser paa bedste Maade, byder vi ham velkommen til Arbejdet.

Fællesmøde mellem Bestyrelserne for Den internationale faglige Central og Den socialistiske Internationale.

Under 8. Januar har vi modtaget Meddelelse om det paa Forslag af I. F. C. indkaldte og den 3. og 4. Januar 1925 i Bryssel afholdte Fællesmøde mellem Bureauerne for I. F. C. og den socialistiske Internationale.

Fra I. F. C. deltog Jouhaux, Mertens, Grossmann, Oudegeest og Sassenbach.

Mødet drøftede blandt andet Spørgsmaalene om 8 Timersdagen, Natarbejdet i Bagerierne, Genf-Protokollen samt den i denne Protokol forudsatte Afrustningskonference.

Angaaende 8 Timersdagen herskede der blandt Mødets Deltagere Enighed om, at Ratificeringen af Washington-Overenskomsten bør søges fremmet overalt, og Mødet har i den Anledning undersøgt, hvilke fælles Foranstaltninger der kan træffes, for at alle Stater, og i første Række de store Industristater, snarest muligt ratificerer Overenskomsten, og da særlig de paa de internationale Arbejdskonferencer vedtagne Overenskomster her vil have sin store Indflydelse paa dette for den samlede internationale Arbejderbevægelse overordentlig vigtige Spørgsmaal, henstiller Mødet derfor, at Kravet om Washington-Overenskomsten overalt stilles i første Linie ved 1. Maj-Festen 1925 og virksomt understøttes af Parlamenterne i de forskellige Lande ved *der* at rejse Kravet om dette Spørgsmaals Behandling. Samtidig beslutter Mødet, at, saasnart det franske Kammer har ratificeret Washington-Overenskomsten og senest i anden Halvdel af April, alle socialdemokratiske Partiers Parlamentsfraktioner skal indbringe en Interpellation angaaende denne Sag.

Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet om Natarbejdet i Bagerierne har Fællesmødet sammenlignet Forbudet mod Natarbejdet med det Udkast til en international Overenskomst, som ved en første Behandling vedtoges af den 6te internationale Arbejdskonference i Genf, og her erklærer Mødet sin fulde Tilslutning til de i dette Forslag indeholdte Principer som værende i Overensstemmelse med Bageriarbejdernes berettigede Krav, og Bureauerne henstiller indtrængende til den socialistiske Arbejderpresse øjeblikkelig med den største Energi at indlede en Propaganda til Gunst for denne Overenskomst.

Bureauerne vedtager endvidere, at den faglige og politiske Bevægelse i hvert Land skal pleje Samraad med hinanden, saaledes at den 7. internationale Arbejdskonference, som træder sammen i Maj Maaned 1925 i Genf,

vedtager Overenskomsten i anden Behandling samt sikrer dens Ratifikation indenfor det fastsatte Tidspunkt, d. v. s. inden den 1. Januar 1927.

Man maa her erindre sig, at det ikke er alle Vegne, som det her i Landet er Tilfældet, at Samarbejdet mellem den politiske og faglige Del af Arbejderbevægelsen er tilfredsstillende, og Bureauernes Henstilling saaledes i mange Tilfælde er i allerhøjeste Grad paa sin Plads.

Endelig har Fællesmødet behandlet Genf-Protokollen, der ved sit Indhold om Freden mellem Landene er af den allerstørste Betydning for Arbejdernes økonomiske Fremtid. Her er der sket dette, at Repræsentanterne for det engelske Labour Party har undladt at stemme, fordi de først vilde drøfte Sagen med deres Organisation. Iøvrigt vedtoges enstemmigt følgende Udtalelse:

»Uden at hengive sig til Illusioner med Hensyn til Fuldkommenheden af Genf-Protokollen, fastslaar Fællesmødet af Repræsentanter for de to Internationaler, at Protokollen betyder et væsentligt Fremskridt og en Befæstelse af Verdensfreden, og at, saafremt Protokollen ikke træder i Kraft og den foreslaede Afrustningskonference ikke finder Sted, Nationerne vil søge at underbygge deres Sikkerhed gennem særlige Garantioverenskomster og dermed falde tilbage til det gamle Alliancesystem, hvad der vilde forøge Krigsfaren i hele Verden.

Mødet vedtager derfor, at det er den samlede Arbejderbevægelses Pligt i alle Lande at stræbe efter en Gennemførelse af Genfer-Fredsprotokollen og en snarlig Indkaldelse af den i Protokollen forudsatte Afrustningskonference.«

Internationale Meddelelser.

Arbejdsløsheden i forskellige Lande.

I de sidste Maaneder kan der i næsten alle Lande noteres en Stigning i Arbejdsløsheden. Da de økonomiske Forhold i det store hele ikke kan siges at være bleven daarligere, kan det antages, at det drejer sig om den i Vintermaanederne sædvanlige Forøgelse af de Arbejdsloste Antal. Ogsaa Tyskland, hvor den efter Markens Stabilisering ind-

traadte økonomiske Krise havde naaet sit Kulminationspunkt i August Maaned, og som i Efteraarsmaanederne kunde notere en Nedgang i Arbejdsløsheden, kunde i November konstatere en ringe Stigning. I andre Lande som Ungarn og Rumænien gør Deflationspolitikens Følger sig endnu stedse bemærket gennem omfattende Arbejdsløshed. Paa Grundlag af de os foreliggende Oplysninger giver vi følgende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i forskellige Lande:

Australien: Efter de indsendte Beretninger fra 412 Fagforeninger med tilsammen 403.960 Medlemmer var ved Udgangen af det tredje Kvartal 38.482 eller 9,5 pCt. af Medlemmerne arbejdsløse. De tilsvarende Tal var i det andet Kvartal 32.708 og 8,3 pCt., i det tredje Kvartal 1923 28.122 og 7,4 pCt.

Belgien: Efter de gennem 1492 Arbejdsløshedskasser med tilsammen 612.230 Medlemmer tilvejebragte Oplysninger var ved Udgangen af Oktober 18.444 Medlemmer helt eller delvis arbejdsløse mod 19.488 den foregaaende Maaned og 12.691 i Oktober 1923.

Danmark: Efter de gennem Fagforeningerne og de offentlige Arbejdsanvisninger tilvejebragte Oplysninger var Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af November 8,6 pCt. mod 6,5 pCt. i forrige Maaned og 11,4 pCt. i November 1923. I Midten af December var Antallet af Arbejdssøgende i hele Landet 27.518 mod 25.892 i den foregaaende Uge og 32.000 i Midten af December 1923.

Tyskland: Antallet af de i hele Landet understøttede Arbejdsløse var den 1. December 436.449 mod 426.729 den 15. November og er saaledes steget med 2,3 pCt. Efter Indberetninger fra 42 Fagforbund med tilsammen 3.430.000 Medlemmer var den 1. December 8,4 pCt. af Medlemmerne arbejdsløse, medens 12,2 pCt. arbejdede paa forkortet Arbejdstid.

Frankrig: Antallet af de ved de offentlige Arbejdsanvisningskontorer indtegnede Arbejdssøgende var den 29. November 11.863 — deraf 7750 Mænd og 4113 Kvinder — mod 10.483 ved Udgangen af Oktober og 9703 i November 1923. Antallet af understøttede Arbejdsløse var den 4. December 479 mod 404

i den foregaaende Maaned og 415 i November 1923.

Finland: Efter Indberetning fra Arbejdsanvisningskontorerne i de større Byer beløb Antallet af tilmeldte Arbejdsløse sig den 8. November til 1803 mod 1289 i Oktober og 779 ved Udgangen af November 1923.

Lettland: Antallet af tilmeldte Arbejdsløse i Landets fem største Byer var den 1. December 2477 mod 1704 den 1. November og 1316 den 1. September. Disse Tal svarer dog ikke til Omfanget af Arbejdsløsheden, som i Virkeligheden er langt større.

Storbritannien: Af 979.734 Medlemmer i de Fagforeninger, for hvilke der forelaa Beretning, var ved Udgangen af November 84.347 eller 8,6 pCt. arbejdsløse mod 84.659 eller 8,7 pCt. den foregaaende Maaned og 110.743 eller 9,9 pCt. ved Udgangen af November 1923. Af de ca. 11.500.000 mod Arbejdsløshed forsikrede Personer var ved Udgangen af November 11 pCt. arbejdsløse mod 11,1 pCt. i Oktober og 11,5 pCt. i November 1923. Antallet af tilmeldte Arbejdsløse var den 15. December 1.158.000.

Holland: Ved Arbejdsanvisninger i Kommuner med over 5000 Indbyggere var der den 29. November indtegnet 36.740 faglærte og 29.000 ufaglærte Arbejdere. Ved disse Tal maa dog tages i Betragtning, at ikke alle Arbejdssøgende er arbejdsløse, og at en Del af de ufaglærte Arbejdere maa henregnes til de delvis Arbejdsløse. Ifølge Beretning fra de subventionerede Arbejdsløshedskasser med 252.077 Medlemmer var den 25. Oktober 16.499 eller 6,5 pCt. helt og 5161 eller 2,1 pCt. delvis arbejdsløse med 6,8 henholdsvis 2 pCt. i den foregaaende Maaned og 10,3 pCt. og 2,4 pCt. ved Udgangen af Oktober 1923.

Italien: Antallet af tilmeldte fuldstændig Arbejdsløse var ved Udgangen af Oktober 117.051, Antallet af delvis Arbejdsløse 17.668. De tilsvarende Tal var i September 115.590 og 21.176, i Oktober 1923 199.694 og 75.810.

Kanada: Efter Indberetning fra Fagforeninger med tilsammen ca. 155.000 Medlemmer var ved Udgangen af Oktober 6,8 pCt. af Medlemmerne arbejdsløse mod 5,9 pCt. den foregaaende Maaned og 6,2 pCt. i Oktober 1923.

Norge: Den 10. December ansloges

Antallet af Arbejdsløse i hele Landet til 20.500 mod 16.300 i November og 18.500 i December 1923. I disse Tal er ikke medregnet de ved Nødhjælpsarbejde beskæftigede Personer, hvis Antal i December ansloges til ca. 6000 mod 9000 i December 1923.

Østrig: Antallet af understøttede Arbejdsløse er i den første Halvdel af December steget fra 115.000 til 130.000. Den 25. November fandtes 88.237 understøttede Arbejdsløse, i November 1923 77.550.

Polen: Ved Udgangen af September taltes i hele Landet 155.245 tilmeldte Arbejdsløse mod 159.820 den foregaaende Maaned og 52.420 ved Udgangen af September 1923.

Rumænien: Da der hverken findes offentlig Arbejdsløshedsforsikring eller Understøttelse, har man ingen nøjagtige Oplysninger angaaende Omfanget af Arbejdsløsheden. Overensstemmende meldes fra alle Byerne, at de Arbejdsløses Antal stiger i foruroligende Grad.

Rusland: Ifølge officielle Meddelelser var de Arbejdsløses Antal i Juni 1924 i hele Landet steget til 1.300.000.

Sverige: Af 205.605 Medlemmer i de Fagforeninger, der havde indberettet om Arbejdsløsheden, var den 31. Oktober 17.344 eller 8,4 pCt. arbejdsløse mod 7 pCt. i den foregaaende Maaned og 8,2 pCt. i Oktober 1923. Antallet af Arbejdsløse i hele Landet anslaaes til mellem 20—30.000.

Schweiz: Antallet af tilmeldte Arbejdsløse var ved Udgangen af Oktober 9451 mod 8718 den foregaaende Maaned. I Oktober 1923, hvor der endnu udbetaltes offentlig Arbejdsløshedsunderstøttelse, fandtes ialt 24.012 Arbejdsløse.

Czekoslovakiet: Ifølge de officielle Meddelelser var ved Udgangen af September 73.006 Personer arbejdsløse mod 78.774 den foregaaende Maaned. Direkte understøttede af offentlige Midler blev 7418 (i August 8491) og indirekte gennem Virksomhederne 15.590 (i August 17.714) Personer.

Ungarn: Ved Udgangen af Oktober var 13,5 pCt. af Fagforeningsmedlemmerne arbejdsløse mod 26.020 eller 13,5 pCt. den foregaaende Maaned og 28.801 eller 15 pCt. i August.

Forenede Stater: Efter en af Arbejds-

departementet offentliggjort Beretning, som er sammenstillet paa Grundlag af en af 8768 Foretagender i 52 Industrier med 2.616.622 beskæftigede Arbejdere omfattende Statistik, er Antallet af indenfor disse Virksomheder beskæftigede Arbejdere steget med 1,7 pCt. 34 af de 52 Industrier kunde notere en Tilgang af Arbejdere. Til Trods herfor er dog Antallet af beskæftigede Arbejdere, sammenholdt med Oktober 1923, aftaget med 10,8 pCt. (I. F. C.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Kuske hos Vognmand Thurah.

Den 10. December afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at nogle Kuske, der var beskæftigede hos Vognmand Thurah, havde stillet og gennemført et Krav om Tillæg til Betalingen for Kulaflysning, som der ingen overenskomstmaessig Hjemmel var for.

Fællesmødet resulterede i Enighed om, at lade en faglig Voldgiftsret afgøre Spørgsmaalet om den omstridte Ekstrabetaling, og i Tilfælde af, at denne maatte blive statueret uberettiget, er Parterne enige om, at lade Voldgiften fastsætte Beløbet, der i saa Fald skal tilbagebetales, herunder ogsaa eventuel Erstatning for Vognenes Ventetid.

Murarbejdsmænd hos Murermester Bak, Aarhus.

Den 17. December afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Murermester Bak i Aarhus med Støtte af sin Organisation har nægtet at lade et opstaaet Stridsspørgsmaal afgøre ved faglig Voldgift. Arbejdsgivernes Begrundelse herfor er, at Sagen har afledt en faglig Voldgiftskendelse.

Mødet sluttede uden Resultat, og Arbejderne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Vandbygningstillæg til Arbejdsmænd hos Entreprenører i Provinsen.

Hos Firmaet Melchior, der har et Vandbygningsarbejde i Kalundborg, og hos Firmaet Erik Bruun, der har et

Bolværksarbejde i Masnedsund Havn, har de herved beskæftigede Arbejdsmænd krævet et Timelønstillæg af 25 Øre i Lighed med, hvad der betales mange andre Steder.

Da de paagældende Entreprenører nægtede at indgaa herpaa, varslede Dansk Arbejdsmandsforbund Strejke til Ikrafttræden den 3. Januar ved Arbejdstidens Paabegyndelse.

Der afholdtes et Fællesmøde herom den 2. Januar, og da det viste sig umuligt at opnaa Enighed, foreslog Arbejdsgiverne, at der den 5. Januar skulde optages en almindelig Forhandling om en generel Ordning af Vandbygningstillæg. Dette indgik Arbejdernes Repræsentanter paa, og de to Strejker udsattes til Mandag den 5. Januar ved Arbejdstidens Ophør.

Den saaledes vedtagne Forhandling fandt da ogsaa Sted den 5. Januar, men da der hverken kunde opnaas Enighed om, til hvilke Arbejder Tillæget skulde ydes, eller dets Størrelse, afbrødes Forhandlingerne, og Strejkerne iværksattes.

Garvere paa A/S Dansk Garveri, Lyngby.

Paa A/S Dansk Garveri, Lyngby, har der i lang Tid været ført Forhandlinger angaaende Akkordpriserne. Det er ogsaa lykkedes at opnaa Enighed undtagen for Arbejdet ved Falssemaskinerne. Her viste det sig umuligt at komme til noget Resultat, idet Fabrikens Ledelse stadig fastholdt, at Produktionen var for lille. Medens Forhandlingerne stod paa, fik Firmaet en tysk Specialarbejder herop og ansatte ham ved Falssemaskinen.

Herimod protesterede Arbejderne og forlangte, at den tyske Arbejder skulde fjernes. Dette vilde Firmaet ikke, idet det paaberaabte sig en ministeriel Tilladelse fra 1923 om at have Ret til Indrejsetilladelse for 8 tyske Specialarbejdere. Da Firmaet heller ikke vilde imødekomme en Henstilling fra Arbejderne om at tage den paagældende bort fra Maskinen et Par Dage, indtil man fik konstateret, om han havde Indrejsetilladelse, da man var af den Formening, at han var kommet her til Landet paa et Besøgsvisum, og som saadan ikke havde Ret til at tage Arbejde her, nedlagde samtlige Medlem-

mer af Læder- og Skindarbejdernes Forbund Arbejdet den 13. December.

Ved et Fællesmøde den 2. Januar, hvori deltog Repræsentanter for Hovedorganisationerne, blev Sagen behandlet, uden at der opnaaedes noget Resultat, hvorfor Strejken fortsattes.

Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret med Krav om Bod og Erstatning for den uvarslede Arbejdsstandsning.

Mølleriarbejdere hos A/S »Cereña«.

Den 29. December afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Aktieselskabet »Cereña« og Dansk Mølleriarbejderforbund angaaende Overenskomstforholdene paa Aktieselskabet »Cereña«s Grynmølle.

Der opnaaedes Enighed om, at Aktieselskabet tiltræder den mellem Københavnske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening og Dansk Mølleriarbejderforbund gældende Overenskomst, indtil denne, der er opsagt, udløber den 1. April 1925.

Man enedes ligeledes om Betalingen for Arbejde, som udføres i Tiden fra 10 Aften til 6 Morgen, saaledes at der for 2 Timers Natarbejde gives et Tillæg af Kr. 1,50, for 4 Timer Kr. 3,00 og for over 4 Timers Arbejde Kr. 6,00 pr. Uge.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 817.

Jord- og Betonarbejderne hos A/S Københavns Asfaltkompagni.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 7. Januar 1925 i Sag Nr. 817: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Jord- og Betonarbejdernes Fagforenings Vegne.

Dansk Arbejdsgiverforening har paa Entreprenørforeningens og dennes Medlem A/S Københavns Asfaltkompagnis Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Jord- og Betonarbejdernes Fagforenings Vegne under Paaberaabelse af følgende:

Den 27. August 1924 begyndte A/S

Københavns Asfaltkompagni et Arbejde i Haraldsgade med Udlægning af et her i Landet nyt Materiale, Asfaltbeton, en Blanding af Asfalt og Skærver. Ved Arbejdet beskæftigedes en Formand og 7 Mand, hvoraf de 5 fik en Timebetaling af 1 Kr. 51 Øre, medens de 2 yderligere fik et Tillæg af 15 Øre pr. Time. Særlig under Henvisning til, at man ved Udlægningen af denne Beton af Hensyn til, at det udkørte Materiale ikke kan taale at vente, kunde blive nødt til ikke blot at forskyde Spisetiderne som forudsat i den almindelige Asfalt-Overenskomst, men tillige udstykke dem, forlangte Arbejderne Fredag den 5. September 1924 enten et Tillæg af 18 Øre til Timebetalingen eller en Godtgørelse for $2\frac{1}{2}$ Time pr. Mand for forskudt Spisetid. Selskabets Direktør, O. Holbøll, nægtede at gaa ind paa dette Forlangende. Den følgende Fredag, altsaa den 12. September, om Eftermiddagen ved $2\frac{1}{2}$ -Tiden erklærede imidlertid Arbejderne, at der ikke vilde blive udlagt mere Asfaltbeton, før de fik deres Krav efterkommet. Dette blev straks telefoneret til Selskabet, hvorefter Blandemaskinen blev standset, medens en alt lavet Portion, der var under Indlæsning, blev færdiglæstet. Den saaledes læssede Automobil ankom til Haraldsgade Kl. $3\frac{1}{2}$, hvor Betonen, da Udlægningen kun vilde tage ca. 20 Minutter, uden Vanskelighed kunde have været udlagt inden normal Arbejdstids Udløb Kl. $4\frac{1}{2}$. Samtidig tog Direktør Holbøll derhen for at formaa Arbejderne til at fortsætte, men uden Resultat. Han satte sig saa i telefonisk Forbindelse med Entreprenørforeningen, hvis Sekretær raadete ham til at tilbyde det for de $2\frac{1}{2}$ Time forlangte Beløb — 27 Kr. 85 Øre — under Forbehold af, at Spørgsmaalet fandt sin endelige Afgørelse ved faglig Voldgift. Noget efter, Kl. 4, kom en Repræsentant for Fagforeningen — Olesen — til Stede paa Arbejdspladsen, og saavel overfor denne som overfor Arbejderne fremsatte Holbøll det nysnævnte Tilbud, uden at det dog blev modtaget. Først Mandag den 15. September opnaaedes der mellem Organisationerne Enighed om, at Selskabet betalte de 27 Kr. 85 Øre under Forbehold, og at Arbejdet genoptoges Tirsdag den 16. September.

Medens Spørgsmaalet om den nævnte Tillægsbetaling er afgjort ved en faglig Voldgiftskendelse af 3. Oktober 1924 til Fordel for Arbejderne, foreligger Spørgsmaalet om Ansvar for Arbejdsstandsningen under nærværende Sag, hvor Klagernes Paastand gaar ud paa, at det paalægges de Indklagede at betale en Bod og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening at erstatte Selskabet Værdien af den ødelagte Asfaltbeton, 286 Kr. 08 Øre.

De Indklagede har paastaet Frifindelse. De erkender vel, at Standsningen som uvarslet har været ulovlig, men hævder, at Fagforeningen intet Ansvar kan have for den, og at der iøvrigt foreligger en Række formildende Omstændigheder.

De Indklagede har ikke gennemgaaet eller bestridt Klagernes Fremstilling af Sagens Forløb i dens Enkeltheder, men har dog paa nogle Punkter givet en derfra afvigende Fremstilling. Særlig har de — næst at henvise til Udfaldet af den faglige Voldgift — hævdet, at Arbejderne i Ugen før den 12. September havde regnet med, at deres Krav vilde blive opfyldt, samt at det den 12. September netop var Fagforeningens Repræsentant, der foreslog Sagen ordnet ved Betaling under Forbehold, medens Holbøll vægrede sig ved at gaa ind paa denne Ordning.

Hvad dette sidste Punkt angaar, maa Retten imidlertid, da Holbøll har givet personlig Møde for Retten og bestemt fastholdt Rigtigheden af Klagernes Fremstilling, medens Fagforeningens Repræsentant, Olesen, overhovedet ikke har givet Møde under Sagen, lægge Klagernes Fremstilling til Grund.

De Indklagede har videre henvist til, at et andet Firma, der noget før Asfaltkompagniet havde begyndt med Asfaltbeton, betaler sine Arbejdere et 18 Øres Tillæg, saaledes at Arbejderne hos Asfaltkompagniet havde Grund til at føle sig brøstholdne. Man havde derfor ogsaa fra Fagforeningens Side tilkendegivet dem, at de havde Krav paa Tillægsbetaling.

Efter alt, hvad der foreligger, maa Retten gaa ud fra, at der fra Fagforeningens tilstedeværende Repræsentants Side i Virkeligheden intet er gjort for at faa Arbejderne til straks at opgive

den af dem paabegyndte ulovlige og urimelige Arbejdsstandsning om Eftermiddagen den 12. September og saaledes afværge, at den udkørte Beton ødelagdes. Retten mener derfor at maatte paalægge Fagforeningen en Bod, efter Omstændighederne af 300 Kr., der tillægges Klagerne paa Selskabets Vegne. Endvidere vil de Indklagede have at betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i København bør til Dansk Arbejdsgiverforening paa A/S Københavns Asfaltkompagnis Vegne betale en Bod af 300 Kr. Sagens Omkostninger betaler samme Fagforening med 300 Kr.

Sag Nr. 818.

Kemigrafen hos A/S Carl Stenders Kunstforlag.

I Sag Nr. 818, der af Arbejdsgiverforeningen paa Reproduktionsanstaltens Principalforenings og A/S Carl Stenders Kunstforlags Vegne var anlagt mod De samvirkende Fagforbund paa Litografisk Forbunds Afdeling »Kemigrafen«s Vegne, er ved et den 2. Januar 1925 afholdt Retsmøde opnaaet Forlig.

Sagens nærmere Omstændigheder er følgende:

Firmaet Carl Stender havde afskeditget en Kemigraf, fordi denne efter deres Paastand var ude af Stand til at præstere brugbart Arbejde af den Art, Firmaet skulde have udført. Gennem Avertering i Tyskland var Firmaet kommet i Forbindelse med en Lystrykker K. Müller og havde opnaaet Indrejetilladelse her til Landet for denne, samt udbetalt 60 Kr. til forskudsvis Betaling for Logi og lignende og henvist Müller til Statspolitiet og Litografisk Forbund.

Müller var derefter vendt tilbage til Firmaet og havde meddelt dette, at han ikke kunde tiltræde Arbejdet, da Forbundet havde forbudt ham at arbejde under en ugentlig Løn af 100 Kr. Müller havde truffet Aftale om en Ugeløn paa 82 Kr. Derefter hørte Firmaet intet til Müller, før det den 8. November modtog en Postanvisning fra ham med en Meddelelse om, at han atter havde forladt Landet og derfor sendte Firmaet ialt 126,75 Kr. til Dækning for Udgifterne ved hans Rejse, Pasvisum og desl.

Derefter indklagedes De samvirkende Fagforbund paa Litografisk Forbunds Vegne for Den faste Voldgiftsret for Brud paa Septemberforligets Punkt 4 og Brud paa den bestaaende Overenskomst, hvis Minimallønsats med alle Dyrtidstillæg er paa 70 Kr. 23 Øre, idet Firmaet hævdede, at Forbundet havde sat Müller i Stand til at forlade Landet ved at forstrække ham med Penge, og henviste til det Laan, Müller havde faaet hos Firmaet ved sin Ankomst til Dækning af Logiomkostningerne.

Litografisk Forbund fralagde sig enhver Part af Skylden for, at Müller havde forladt Landet, idet Müller ved Ankomsten til Forbundskontoret den 6. November ikke der havde truffet tilstrækkelig sprogkyndig Assistance og derfor havde faaet Besked om at komme igen Fredag Aften. Imidlertid kom Müller allerede igen Fredag Formiddag og havde da en Rejsekammerat med, der baade talte Tysk og Dansk, og gennem ham fik Müller da Meddelelse om, at en hos Firmaet oplært dansk Lystrykker ved hans Engagement var bleven gjort brødløs. Müller udtalte da, at han fandt Firmaets Optræden i høj Grad utiltalende og ikke havde megen Lyst til at arbejde i dets Tjeneste, og at han ikke var kommet, om han havde kendt noget til de Aarsager, der laa til Grund for Firmaets Avertering. Han vilde overveje Sagen og tage sin Beslutning og forlod derefter Kontoret. Senere kom han igen og meddelte, at han rejste tilbage til Tyskland. Paastanden om, at Forbundet havde forstrakt Müller med Penge, afviste Forbundet paa det bestemteste.

Ved Forhandling af Sagen i Retsmødet enedes Parterne derefter om følgende:

Arbejdsgiverne frafalder nærværende Sag under Forudsætning af, at Forbundet inden den 12. Januar 1925 fra Tyskland eller Sverige skaffer Firmaet A/S Carl Stender en fuldt kvalificeret Lystrykker til en Begyndelsesløn af 82 Kr. pr. Uge.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen.), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 30 *

KØBENHAVN DEN 24. JANUAR 1925

* 21 AARGANG

Den faglige Situation.

Vi standsede sidst ved det Faktum, at der endnu, trods de faa Dage der var til 1. Februar, hvor Overenskomsterne for 76.000 Arbejdere udløb, ikke var Tegn til, at Forhandlingerne vilde glide.

Arbejdsgiverne lader til at finde Behag i at gøre sig særligt kostbare at faa i Tale i Aar. Er det fordi, de er raadløse overfor Situationen i Aar, hvor de ikke har haft nogen særlig heldig Start med deres Paastand om at gavne Arbejdernes freden ved en Stor-Lockout? Eller er det andet end Bluff? Bluff, der skal slaa ned som Tvivl i vore Rækker.

Det er maaske nok det sidste, men vi tror, d'Hrr. her har forregnet sig. Imidlertid er der dog sket noget i de Dage, der er gaaet, siden »Arbejderen« sidst sendtes ud.

Der har været nogle indledende Forpostfægtninger egentlig uden Indledning; thi ud over at veksle Forslag er ingen af Parterne naaet. Til at diskutere har der ikke været Tid, Lyst eller Appetit paa vor ærede Modparts Side.

Som det fremgaar af Dagspressen, har de Skinforhandlinger, der har fundet Sted i Jern- og Metalindustrien, i Arbejdsmandsbrancherne og i Skotøjsindustrien, været yderst kortfattede. Groften, der skiller, er endnu saa bred, at den ikke er til at springe over.

I Jern- og Metalindustrien er saavel Arbejdsmand som faglærte Arbejdere mødt frem med deres Forslag. Arbejdsmandene forlangte til de laveste Lønninger et Timetillæg paa 22 Øre. Lønnen er i Øjeblikket 103 Øre eller 49 Kr. 44 Øre. Fordringen vilde, selv om den helt og fuldt opfyldtes, kun være yderst ringe, saa sandt som en Ugeførtjeneste paa 60 Kr. er lige saa knap, som den overhovedet kan taale at være, om der skal kunne afvindes Livet Lyst til at gaa paa Arbejde. For de faglærte Ar-

bejderes Vedkommende mødtes Arbejdsgiverne med et Forslag, der i alt væsentlig gik ud paa at opretholde de bestaaende Overenskomstforhold uforandrede et Aar frem i Tiden med den sædvanlige Prisregulering. Skotøjsindustrien mødte frem og var villig til at løse Overenskomstlønningerne fra Pristalsprincippet mod en Forhøjelse af indtil 12 pCt. Det samme var Tilfældet med Gørtlerne, som var villige til en Ordning ad status quo.

De mødtes alle med Kravet om at afse Prisreguleringen og yderligere modtage 10 pCt. i Afslag paa saavel Time- som Akkordløn. Arbejdsgiverne vilde end ikke diskutere paa andre Betingelser.

Saa faar de i Himlens Navn lade være. Men snakke til alle andre Verdenshjørner har de intet imod, I deres sidst udkomne Medlemsblad er Lygten tændt og Manden ude for at lede efter de danske Arbejderes Forstaaelse, og i »Nationaltidende« faar vi et Kursus i Naturhistorie ved at pege paa Bæverne, der bygger Dæmninger.

Det er den gamle Receipt, Medicinen bliver lavet efter. De Herrer paa Lockoutfabrikken ved Vestervold er saa glade for Sveriges Arbejderes Forstaaelse. — Saa forargede over vor Modstand.

Se, siger de, Sveriges Arbejdere i Jernindustri og Tekstilfabrikker har vist den Forstaaelse at slutte uden Regulering efter Pristal og har gjort det paa Lønninger, der ligger daarligere end de danske Arbejderes.

Ser man nu det! Den er lidt skarpkantet den Paastand. D'Herrer i Vestervold er ikke slemme til at indrømme os noget. Men maaske de i hvert Tilfælde vil indrømme blot dette ene, at dansk og svensk ikke er det samme. De hen-

viser til, at der kun er et ganske kort Stykke til Malmø, og mener, vi skulde gøre Turen. Vi behøver det ikke. Uden at rejse derover kan vi faa at vide, at de svenske Arbejdere i Jernindustrien har bedre Levevilkaar end de danske. En meget kendt Mand har hvisket til os, at det er indrømmet, nødtvungent ganske vist, men alligevel altsaa indrømmet ved Forhandlingerne i Vester-vold.

Heller ikke behøver man at resa med Aangbaaten for at faa at vide, at det svenske Prisniveau ligger i et andet og lavere Plan end det danske. Det kan man læse sig til i »Arbejdsgiveren«.

I samme Nummer, hvor der ledes efter de danske Arbejders Forstaaelse paa Forsiden, findes paa tredie Side en Meddelelse om, at det svenske Pristal viser en Stigning siden 1914 paa 78 Points. Her er det danske hele 36 Points højere oppe, og saa er der endda den Forskel, at det svenske har i de 78 medtaget de 4 Points Stigning nu til Nytaar, medens vi savner Stigningstallet fra August til Februar, som ikke vil nøjes med at vise 2 pCt. Ja efter Finanstidendes Pristal at dømme vil vi lakke mod de 60 Points forud for Sverige.

Forligsmændene fortsætter.

Det vil være almindelig bekendt, at der paa et givet Tidspunkt var Sand-synlighed for, at Forligsinstitutionen skulde komme i den foruroligende Situation at bestride den forestaaende Mægling i den kommende Strid om Arbejdsforholdene med saa godt som helt nye Kræfter paa de yderst ansvarsfulde Poster, idet der af de tre prøvede Forligsmænd, d'Hrr. Departementschef Adolf Jensen, Johs. Dalhoff og General-tolddirektør Michael Koefoed, de to sidstnævnte agtede at trække sig tilbage. Aarsagen var fra Hr. Johs. Dal-hoffs Side stigende Vanskelighed med ved Siden af Hvervet som Departementschef at faa Tid til at løse Op-gaven som Forligsinstitutionens For-mand, medens det for Hr. Koefoeds Vedkommende var det Tilfælde, der gjorde sig gældende, at hans normale Funktionstid var udløben med Udgan-gen af Aaret 1924, og Hr. Koefoed lod

forlyde, at han ikke ønskede at modtage Genvalg.

Den faste Voldgiftsret rettede da en Henstilling til Forligsmændene om at fortsætte. En Henstilling, som Retten gav forøget Vægt ved enstemmigt at indstille saavel Hr. Dalhoff som Hr. Koefoed til Posten som Statens Forligs-mænd i Arbejdsstridigheder.

Denne Henstilling har nu vist sig at bære Frugt, idet der under 14. Januar 1925 fra Socialministeriet er udsendt følgende Skrivelse:

»Under Dags Dato har man tilskrevet Statens Forligsmænd i Arbejdsstridig-heder saaledes:

Efter Modtagelsen af de ærede For-ligsmænds Skrivelse af 31. December, hvoraf fremgaar, at Generaldirektør Michael Koefoed og Departementschef Johs. Dalhoff er villige til for Aaret 1925, i Henhold til den af Den faste Voldgiftsret derom afgivne enstemmige Indstilling, henholdsvis at lade sig gen-udnævne til og at fungere videre som Forligsmænd under Forudsætning af, at Forligsmændenes Stedfortræder er vil-lig til fremtidig at fungere ogsaa i Til-fælde, hvor Embedsforretninger maatte træde hindrende i Vejen for Forman-dens Deltagelse i Forhandlingerne, har man fra Den faste Voldgiftsret indhen-tet en Erklæring af 12. d. M., hvoraf fremgaar, at Retten kan tiltræde den af Forligsmændene saaledes foreslaede Ordning.

Socialministeriet har derefter under Dags Dato udnævnt Generaldirektør Michael Koefoed til at beklæde Hvervet som Forligsmand i Arbejdsstridigheder i 3 Aar fra den 1. Januar 1925 at regne.

Hvilket herved meddeles idet tilføjes, at man herefter betragter det af Depar-tementschef Dalhoff fremsatte Andra-gende om Fritagelse for Hvervet som Forligsmand som bortfaldet.»

Økonomisk Oversigt for 1924.

Efter Statistiske Efterretninger 17. Aarg. Nr. 1 pr. 5. Januar 1925 bringes her et lille Uddrag, som har betydelig Interesse med Henblik paa hele den faglige Situation, som den i Øjeblikket foreligger.

Den Stigning i det danske Priseniveau, der fandt Sted i Løbet af Aaret 1923, har fortsat sig i 1924, saaledes at Engrospriseniveauet ved Aarets Udgang ligger ca. 10 pCt. højere end ved dets Begyndelse. Sammenholder man denne Bevægelse i Priseniveauet her i Landet med Bevægelserne i de engelske og amerikanske Pristal, vil det vise sig, saaledes som det fremgaar af nedenstaaende Oversigt, at Finanstidendes Pristal er steget dobbelt saa stærkt som Economists, medens det amerikanske Priseniveau efter en Nedgang ved Midten af Aaret atter i Efteraarsmaanederne er i samme Højde som ved Aarets Begyndelse.

		Engrospristal			
		U. S. Bureau of Labor	The Economist	Finans- tidende	Detail- pristallet
1. Juli	1923..	151	163	207	204
1. Oktober	— ..	153	168	205	—
1. Januar	1924..	151	179	210	209
1. Februar	— ..	151	182	223	—
1. Marts	— ..	152	182	227	—
1. April	— ..	150	181	228	—
1. Maj	— ..	148	181	225	—
1. Juni	— ..	147	177	219	—
1. Juli	— ..	145	177	220	214
1. August	— ..	147	182	233	—
1. September	— ..	150	180	231	—
1. Oktober	— ..	149	184	234	—
1. November	— ..	152	189	231	—
1. December	— ..	153	188	232	—
1. Januar	1925..	—	—	234	—

Den stærke Stigning her i Landet skyldes utvivlsomt i første Række den Uro, der til forskellige Tidspunkter af Aaret har været i Valutakurserne, og som har bragt disse betydeligt op over det Niveau, de laa paa ved Slutningen af 1923 og igen er kommet ned til ved Udgangen af 1924. Men Stigningen i det danske Priseniveau hidrører ogsaa fra den store Stigning i Landbrugsvarernes Pris i Forbindelse med den Omstændighed, at Priserne paa Landbrugsvarerne vejer tungere i det danske end i de fremmede Pristal. Da Størstedelen af den danske Landbrugsproduktion afsættes paa Verdensmarkedet, er den Prisstigning paa dens Varer, der saaledes har præget vort Priseniveau, i overvejende Grad Udtryk for en for Danmarks Økonomi gunstig Bevægelse.

Den Betydning, Landbrugsvarernes Prisstigning paa Verdensmarkedet har haft for Stigningen i det danske Priseniveau, viser sig ogsaa deri, at medens Priseniveauet, som nævnt, er steget 10 pCt., er Sterling-Kursen siden Efteraarsmaanederne 1923 kun steget ca. 5 pCt. og Dollar-Kursen er endog saa godt som uforandret. Der har dog i Aarets Løb været ret store Svingninger bort fra denne Ligevægtstilstand saaledes navnlig i Januar Maaned, da den af Egaliseringsfondet fastholdte kunstigt lave Kurs maatte opgives, og i April, da Oprettelsen af Valutacentralen først bragte et stærkt Fald og derefter i Juli en stærk Stigning i Kurserne, der derefter mere og mere er faldet i Leje.

Imidlertid foranledigede den Uro, der opstod paa Valutamarkedet, da Valutacentralen i Slutningen af Juni maatte opgive det i Forbindelse med Nationalbanken iværksatte Forsøg paa at fastholde en Sterling-Kurs paa ca. 25 $\frac{1}{2}$, at Regeringen tog det hele Valutaspørgsmaal op og nedsatte et Valutaraad til paany at overveje Spørgsmaalet. Paa Grundlag af Overvejelserne i Valutaraadet fremsatte Regeringen det Forslag til Lov om Valutaforanstaltninger, der færdigbehandlede af Rigsdagen og stadfæstedes af Kongen den 20. December 1924. Herefter skal Kursen paa Dollar i Tiden indtil 1. Januar 1927 højst være 5,74 svarende til 65 Guldøre og iøvrigt stige jævnt i Løbet af de to Aar til 5,32 svarende til 70 Guldøre.

Der kan herefter ikke mere blive Tale om en for det danske Priseniveau særlig Stigning, og følgelig heller ikke om det Incitament for Erhvervslivet, der indtil en vis Grad ligger i de stigende Priser. Men selv om der utvivlsomt i Løbet af Aaret 1924 i nogen Grad har hersket »gode« Tider for vort Erhvervsliv paa Grund af den Prisopgang, der har været ikke blot for Landbrugets Varer, men ogsaa for en Række industrielle Produkter, synes der dog nu at være naaet en saadan Stabilitet i vore økonomiske Forhold, at man tør regne med disses Bæreevne overfor et uforanderligt eller svagt synkende Priseniveau.

Det fremgaar yderligere af de i Statistiske Efterretninger aftrykte Tabeller, at saavel det danske Landbrug som Industri, Handel og Skibsfart har haft

et godt Udbytteaar. Et Udbytte er indtjent under Vilkaar, som der efter Statistisk Departements Mening ikke er Grund til at tro staa Fare for at ændres. Som en væsentlig Støtte for den Stabilitet, det danske Samfund er ved at arbejde sig hen til, nævnes ogsaa — selvfølgelig — den af vor socialdemokratiske Regering gennemførte Valutaordning.

Departementet gør til Slut opmærksom paa, at det danske Erhvervsliv i 1924 synes at have arbejdet tilfredsstillende og opnaaet en ikke ringe Stabilitet. Den Fastlæggelse af den danske Kroners Kurs, som har fundet Sted ved Loven af 20. December 1924, skulde da kunne gennemføres uden større Vanskeligheder, ogsaa fordi der næppe kan være Tvivl om, at Erhvervslivet som Helhed har tilpasset sig efter det Prisniveau, der nu ifølge den nævnte Lov skal fastholdes og langsomt sænkes. Dog tilføjes det, at Antallet af Arbejdsløse, der ved Aarets Udgang kan anslaaes til ca. 35.700, ingenlunde er ubetydeligt, og at Detailpriseniveauet, navnlig paa Grund af Stigningen i Brødpriiserne, er opadgaaende, og at dette kan indebære en Fare for, at der kan opstaa Lønbevægelser o. l., som direkte modvirker den Prisstabilitet, der maa være en af de væsentligste Forudsætninger for den lovfæstede Dollarkurs. Paa den anden Side synes de Udslag, der har vist sig, af en Forbruger-Modstand mod de gældende Priser at maatte kunne medføre en Regulering af den utvivlsomt mange Steder rigelige Handelsavance og derigennem udøve et gavnligt Tryk paa Prisniveauet.

Som man ser, er det danske Samfund efter alle Solemærker at dømme ikke i nær saa slem en Knibe, som vore Arbejdsgivere gerne vil have os til at tro.

Fagforeningskongressen i Hull.

Af J. Oudegeest,

Sekretær for Den internationale faglige Central.

Den, der i de sidste Aar med Opmærksomhed har fulgt den britiske Fagforeningsbevægelse, vil have bemærket en paafaldende Forvandling

indenfor den kontinentale Bevægelses Metoders og Organisationsforms Retning.

Den Omstændighed, at den britiske Fagforeningsbevægelse har benyttet en ganske anden Udviklingsmaade end Fastlandet, navnlig de Lande, der indtil Krigens Udbrud havde den førende Stilling indenfor den faglige Internationale: nemlig den tyske og den skandinaviske Bevægelse, har ofte voldt Vanskeligheder paa de internationale Kongresser. Frem for alt viste Modsætningen sig i, at Fagforeningsbevægelsen i de sidstnævnte Lande var blevet stor i Klassekampen og gennem den ogsaa aabenlyst anerkendte, at Fagbevægelsens endelige Maal ligger i den socialistiske og demokratiske Politikens Retning, d. v. s. er rettet mod Fjernelsen af den kapitalistiske Produktionsmaade.

Den franske faglige Bevægelse gav denne principielle Stilling et endnu skarpere Præg, idet den repræsenterede den Doktrin, at man ikke behøvede nogen politisk Bevægelse eller Parti for at fjerne Lønssystemet og den privatkapitalistiske Produktion, den faglige Bevægelse kunde snarere hidføre denne Udvikling ved egen Kraft. Men ligesom man i Frankrig efterhaanden lod denne Teori falde og vel ikke officielt og organisatorisk, men derfor ikke mindre kraftigt, understøttede de politiske Partier, der arbejdede i den ovenfor antydede Retning, saa naaede man ogsaa i England skridtvis til at anerkende Klassekampens Princip, hvorved der tillige skaffedes Betingelser for et snævrere Samarbejde mellem alle Organisationer. Divergenserne i Opfattelsen mellem de franske, tyske og britiske Organisationsmetoder saavel som angaaende den faglige Politik i Almindelighed, hvorover der endnu paa de internationale faglige Kongresser i 1909, 1911 og 1913 diskuteredes ivrigt, er forsvundne. Krigens, som har ødelagt saa meget, har ogsaa fjernet denne Forskel i Grundsætningerne, og paa mange Omraader indenfor den faglige Bevægelse viser der sig Tendens til en stedse fastere Enhed og stærkere international Sammenslutning.

I denne Udvikling danner England, hvad der navnlig viste sig paa den Kongres, som de britiske Fagforeninger af-

holdt i Hull i Begyndelsen af September, et egenartet og betydeligt Element. Vi har ikke til Hensigt her at komme ind paa alle Beslutninger fra denne Kongres, men vil kun pege paa en af dem, der viser, hvor hurtig den britiske Fagbevægelse har udviklet sig efter Krigen, hvorledes den gaar den samme Vej som Fagbevægelsen i det øvrige Europa og ligesom denne betragter Klassekampens Førelse og Afværgelse af de kommunistiske Metoder som sin Opgave.

Dengang, da der endnu ikke bestod noget selvstændigt politisk Arbejderparti, var den britiske Fagbevægelse, der først for nylig kunde se tilbage paa sin 100-aarige Bestaaen, nødsaget til at behandle og formulere Fagbevægelsens politiske Krav paa Aarskongresserne. Den parlamentariske Komité havde den Opgave at konferere med det liberale og konservative Partis Parlamentsmedlemmer om disse Ønsker.

Siden Oprettelsen af »Labour Party« i Aaret 1906 fik den parlamentariske Komités Virksomhed en væsentlig anden Karakter, da det nye selvstændige Arbejderparti selvfølgelig skulde beskæftige sig med Fagforeningernes Krav paa Aarskongressen og omsætte dem i praktisk Politik. Den parlamentariske Komité, der altsaa egentlig ikke repræsenterede nogen Fagforeningscentral som saadan, og som ikke kunde udøve Indflydelse hverken paa Strejker og Lockouter eller i organisatorisk Henseende, bestod indtil Kongressen i Portsmouth (1920), paa hvilken den blev omdannet til »Generalrat der Trade Unions«. Dermed var det første Skridt gjort til Dannelse af et nationalt Fagforeningsforbund efter de øvrige europæiske Landes Mønster, der ikke mere kun danner et forbindende Led mellem Fagbevægelsen og nogle borgerlige politiske Partier, men som ledende Organ for en mere centraliseret Korporation kan udøve en passende Indflydelse paa den almindelige Holdning indenfor Fagbevægelsen.

Samtidig med denne Forvandling viser der sig indenfor selve Organisationen en Tendens til større Enhed og Centralisation og en tydelig Bestræbelse for at sammenslutte de forskellige mindre Organisationer, hvori Fagbevægelsen hidtil havde været splittet,

og mere eller mindre at forene dem efter de centraliserede Industriforbunds Princip, og det maa betegnes som et glædeligt Tegn, at det nye Generalraad med al Energi gaar foran i denne Retning og alle Vegne bestræber sig for at gennemføre dette System mod den gamle britiske Fagforeningstradition, hvori Faget spillede en dominerende Rolle.

Paa den sidste Kongres i Hull blev der med Vedtagelsen af en Resolution igen gjort et Skridt i denne Retning, idet der blev indrømmet Generalraadet Ret til at beskæftige sig med vigtige Strejker og ved given Lejlighed at træffe Foranstaltninger til Understøttelse af et Forbund, der var ude i Kamp. Den betydeligste Beslutning paa denne Kongres, som der her især skal gøres opmærksom paa, er dog følgende:

»Kongressen bekræfter de tidligere Kongresbeslutninger angaaende de nødvendige og grundlæggende Ændringer af det nuværende sociale, økonomiske og politiske System og beslutter at formulere disse Beslutninger som »Charte der Arbeit« (Arbejds-Grundlov). Den erklærer, at den vil træde i Skranken for Virkeliggørelsen af de Fordringer, der er opstillet i Grundloven, og som fra Tid til anden ved Kongresser kan revideres og suppleres, med alle de Midler, der staar til dens Raadighed. Grundloven har følgende Ordlyd:

1. Statens Overtagelse og Kontrol med naturlige Rigdomme og offentlige Embeder.
 - a) Nationalisering af Jord, Bjergværker og Mineralier.
 - b) Nationalisering af Jernbanerne.
 - c) Udvidelse af alle Stats- og Kommuneforetagender for at kunne tage Hensyn til alle sociale Fordøenheder og Krav.
2. Løn og Arbejdstid.
 - a) Lovfæstet 44 Timers Maksimalarbejdsuge.
 - b) Lovfæstet Mindsteløn for alle Industrier og Fag.
3. Arbejdsløshed.
 - a) Forholdsregler til Forebyggelse af Arbejdsløshed og tilstrækkelig Arbejdsløshedsunderstøttelse.
 - b) Foranstaltninger for faglig Uddannelse af unge Arbejdsløse.

c) Foranstaltninger til Lettelse for unge Arbejdsløses faglige Uddannelse i Tider, hvor der hersker økonomisk Depression.

4. Omsorg for Boliger.

Forholdsregler for sunde og passende Arbejderboliger.

5. Opdragelse.

Foranstaltninger fra Statens Side til at lette Overgangen fra den elementære Skoleundervisning til Højskolen.

6. Ulykkestilfælde i Bedrifterne og Sygdom.

Ydelse af tilstrækkelig Understøttelse og Erstatning for alle Slags Ulykkestilfælde ved Bedrifterne og for Sygdomme.

7. Pensionen.

a) Pension fra det tresindstyvende Aar til alle Arbejdere.

b) Pension for Enker, der er Mødre, og Umyndige.

Kongressen paalægger Generalraadet at indlede en Kampagne i alle Dele af Landet for at opfordre den offentlige Mening til Understøttelse af denne Grundlov.

Kongressen gør det tillige til en Pligt for Generalraadet at give Beretning paa enhver af de britiske Fagforeningers Kongresser over Omfanget af den Propaganda, der er foretaget til Gunst for disse Fordringer saavel som over de opnaaede Fremskridt, og beslutter, at intet Andragende, der sigter til en ny Stadfæstelse eller Fjernelse af et eller andet af de i Grundloven indeholdte Punkter, indenfor 3 Aar, regnet fra Vedtagelsesdagen for den paagældende Sag, ved Kongressen kan sættes paa Dagsordenen, med mindre det er betegnet som nødvendigt af Generalraadet.

Kontinentets brede Arbejdermasser lader det paa en Maade paafaldende komme til Syne, at den britiske Fagbevægelse først i de senere Aar har stillet Krav om Nationalisering af Produktionen og Jorden. Men denne Kendsgerning er kun til at forstaa, naar man erindrer den tidligere ringe Forbindelse mellem England og Kontinentet, og at det først i de sidste Aartier er blevet en større Del af den engelske Befolkning muligt at faa Underretning om Hændelser paa Fastlandet. Dertil kommer,

at Undervisningen i England for de brede Massers Vedkommende i lange Tider lod saa godt som alt tilbage at ønske og maaske ogsaa i Dag lader meget tilbage at ønske, og at den britiske Arbejder ikke formaar at læse Bøger og Tidsskrifter i andre Sprog end sit eget.

De marxistiske Teorier, der har haft en afgørende Indflydelse paa Udviklingen af hele Fagbevægelsen i Kontinentet med Undtagelse af de latinske Lande, kunde ikke slaa Rod i England.

Hvor fremmed en stor Del af de britiske Fagforeningsfolk indtil for kort Tid siden var overfor den Idé, at Socialisering af Jorden og Produktionsmidlerne er Forudsætningen for Arbejderklassens Befrielse, viser maaske den Omstændighed, at et Medlem af den engelske Delegation endnu paa den sidste Wiener-Kongres gjorde vor Bestyrelse Bebrejdelser over, at der paa vort reviderede Program om Sociallovgivning ikke var optaget Socialisering af Bjergværker og Jernbaner. Enhver kontinental Arbejder véd, at et Punkt i i saa Henseende ikke hører ind under et Program for Sociallovgivning, og at dette Krav overhovedet ikke paany behøver at stilles, da det hænger sammen med vor Bevægelses hele Væsen og følger af sig selv ved Anerkendelsen af Klassekampen.

Saaledes som den ovenfor aftrykte Arbejds-Grundlov viser, har den britiske Fagbevægelse nu engang for alle fastslaaet, at den ligesom den kontinentale Fagbevægelse akcepterer Klassekampens Princip; thi det er klart, at Nationaliseringen af Jorden og Produktionsmidlerne ikke er forenelig med det kapitalistiske Produktionssystem. Dermed stiller den britiske Fagbevægelse med Hensyn til dette Krav sig paa det samme Standpunkt som den kontinentale, og styrker saaledes i ikke ringe Grad Enhedsfronten mellem alle de, der er baaret af den samme Villie og vil anvende de samme Metoder; thi af Resolutionens Slutning fremgaar det samtidig, at den britiske Fagbevægelse udtrykkelig afværger de kommunistiske Metoder og erklærer sig for den demokratiske Metode, til hvilken vor Internationale altid har bekendt sig. Dog siges der i denne Beslutning, at General-

raadet paa hver Aarskongres skal aflægge Beretning om Propagandaens Fremskridt for de i Programmet opstillede Punkter, hvad der vil sige, at Kongressen regner med, at det endnu vil være nogle Aar, inden Programmet har naaet sin Opfyldelse — hvad der sikkert ikke vilde være blevet udtalt, hvis Kongressen ventede Opnaaelse af dette Maal ad de kommunistiske Metoders Vej: gennem væbnet Opstand og voldsom Underkuelse af Regeringen. Kravet om, at der hvert Aar paa Kongressen skal aflægges Beretning om Propagandaen og de Fremskridt, der er gjort, er en absolut Benægtelse af enhver kommunistisk Taktik.

Paa Kongressen i Hull, hvis Forhandlinger Forfatteren af disse Linier fulgte med Opmærksomhed, viste det sig da ogsaa umiskendeligt, hvor svag Kommunismen er i England. Det var, hvis jeg ikke tager fejl, Tomm Mann, der sidste Aar paa Kongressen i Moskva erklærede, at højst en Fjerdedel af den britiske Fagbevægelse kunde henregnes til Kommunisterne. Hvis Delegationen paa Kongressen i Hull har været en Genspejling af den Aand, som hersker blandt de britiske Fagforeninger, da kan jeg paa Grundlag af mine egne Iagttagelser kun sige, at denne Fjerdedel er højt regnet.

Det er fremdeles betegnende for den kraftfulde Maade, hvorpaa den britiske Fagbevægelses Generalraad bestræber sig for at føre Ledelsen, at Kongressen i Hull vedtog en Bestemmelse, ifølge hvilken der ikke i de næste 3 Aar kunde indbringes Forslag om Ændringer af Arbejds-Grundloven, med mindre Generalraadet selv ansaa slige Forslag for nødvendige. Øjensynligt havde man herved til Hensigt at sikre, at der fulgtes en fast politisk Retningslinie i et bestemt Tidsrum for derved at forhindre, at man paa impulsiv Maade skulde blive afbrudt ved en tilfældig Anledning.

Det synes at være paa sin Plads særlig at vise hen til denne Udvikling af den britiske Fagbevægelse, især da den viser, at den umiskendelig rummer et betydeligt Symptom paa en tiltalende Enighed i den internationale Sammenlutning. Vi lykønsker vore britiske Kammerater til deres hurtige Udvikling

i denne Retning, der aabner os Udsigt til større Enighed, og hilser, at den i Hull vedtagne Grundlov saavel med Hensyn til Nationaliseringens principielle Fordringer som med Opfattelsen af Sociallovgivningen er i Overensstemmelse med den kontinentale Fagbevægelses Traditioner og med vore internationale Kongressers Beslutninger. Derved er tillige udtalt, at Propagandaen for Nationalisering i Storbritannien og paa Fastlandet er en Enhed og er i Overensstemmelse med vor Internationales Bestræbelser paa dette Omraade.

Arbejdsløsheden i November.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af November var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 8,6 pCt. mod 6,5 pCt. ved Udgangen af Oktober.

Før alle Fag under et, baade i Hovedstaden og i Provinsen, var Arbejdsløsheden stigende i hele November Maaned. Dette gælder ogsaa med Undtagelse af Handel de enkelte i nedenstaaende Tabel anførte Erhvervsgrupper.

November 1924	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		7. Nov.	14. Nov.	21. Nov.	28. Nov.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygningsindustri	11892	11,4	12,3	13,8	14,8
Anden Industri..	63805	7,3	7,4	7,4	7,6
Handel	5483	8,3	8,2	8,1	8,4
Arbejds mænd ...	30346	7,6	7,9	8,7	9,3
Ialt...	111526	7,9	8,1	8,5	8,9
Provinserne:					
Bygningsindustri	19405	7,0	8,7	10,6	12,7
Anden Industri..	57923	7,6	7,9	8,3	8,3
Handel	6180	6,4	6,4	6,3	6,2
Arbejds mænd ...	65014	5,3	6,0	6,5	7,5
Ialt...	148552	6,5	7,1	7,7	8,4
Hele Landet...	260078	7,1	7,6	8,1	8,6

per. For alle Grupperne undtagen Handel i Provinsen var Arbejdsløsheden større ved Udgangen af November end ved Udgangen af Oktober, og som man paa Grund af Aarstiden maatte vente, var Stigningen størst for Byggefagene (særlig i Provinsen) og derefter for Arbejdsmænd, medens Stigningen for anden Industri end Byggefag og Handel i Hovedstaden ikke var særlig betydelig.

Iøvrigt svarede Arbejdsløsheden i November Maaned som i de nærmest foregaaende nogenlunde til den for samme Maaned i Aarene før Krigen (1910—13 gnsntl.) beregnede. Dog synes Stigningen i Arbejdsløsheden fra Udgangen af Oktober til Udgangen af November noget mindre end saavel før Krigen som i de seneste Aar, hvilket særlig skyldes Byggeindustrien og antagelig staar i Forbindelse med Bestræbelserne for en mere jævn Fordeling af Byggeriet paa hele Aaret.

Lønbevægelser og Konflikter.

Lager- og Pakhusarbejderne og Mælkekondenseringsfabrikken i Horsens.

Ved Overenskomstens Indgaaelse i 1924 var det en Aftale, at der skulde optages Forhandlinger om Priser for Aflæsning af Sukker, naar en den Gang paatænkt Forandring af Aflæsningsforholdene var gennemført. Den nuværende Pris var fastsat paa Grundlag af 6 Mand i Holdet, den nye Pris skulde fastsættes paa Grundlag af et større Antal Arbejdere i Holdet, f. Eks. 9.

Da disse Forhandlinger ikke førte til Enighed, sendte Dansk Arbejdsmandsforbund 1ste Blokadevarsel for det paa gældende Arbejde. Herimod protesterede Arbejdsgiverne og hævdede, at Sagen nu burde indbringes for en faglig Voldgift, der skulde afgøre, om Arbejdsgiverne i Henhold til den gældende Overenskomst har Ret til at anvende 2 Hold à 6 Mand.

Saaledes foranlediget afholdtes et Fællesmøde om denne Sag den 6. Januar, men da der heller ikke her kunde opnaas Enighed om en Pris for det omtalte udvidede Hold, forbeholdt Arbejdsgiverne sig at indbringe Klage til

Den faste Voldgiftsret over Arbejdernes Vægning ved at indbringe Sagen for en faglig Voldgiftsret.

Havnearbejdere i Kolding.

Den 27. Oktober opstod der en Arbejdsstandsning ved Losning af en Ladning Melkalk fra M/S »Frederik Fischer« til Mægler Chr. Neckelmann i Kolding. Dagen efter afholdtes et Mæglingssmøde, der resulterede i, at Arbejderne fik fuldstændig Ret i Stridsspørgsmaalet, hvorefter Arbejdet genoptoges den 29. Oktober.

Arbejdsgiverne har nu krævet 200 Kr. i Erstatning i Anledning af den uvarslede Arbejdsstandsning, som de selv var Skyld i, og om dette Krav afholdtes der et Fællesmøde den 12. Januar i Arbejdsgiverforeningen. Dette Møde sluttede uden Resultat, hvorfor Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Bogbindere hos Firmaet Egmont H. Petersen.

Mellem Bogbinderforbundet i Danmark og Bogbinderlauget har der i længere Tid været fort Forhandlinger angaaende Betalingen for Pakningen af Arbejde, der udføres paa Firmaet Egmont H. Petersens Bogbinderi.

Anledningen til disse Forhandlinger var den, at Firmaet havde antaget en uorganiseret Kvinde til at udføre dette Arbejde, som tidligere var udført af Forbundets Medlemmer. Da disse Forhandlinger ikke førte til noget Resultat, fremsendte Forbundet den 12. December 1ste Varsel om Strejke overfor Firmaet.

Herimod protesterede Arbejdsgiverforeningen, og ved et Fællesmøde den 21. December f. A., hvor Sagen blev behandlet under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, opnaaedes heller ikke Enighed.

Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret. Forbundet indgik paa at udsætte Strejken, indtil Rettens Afgørelse foreligger.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 31 * KØBENHAVN DEN 31. JANUAR 1925 * 21 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Numer følger Afdelingsskemaet for **Januar 1925**.
Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler,
bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet
senest d. 8. Februar 1925.

*Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.*

Vor Sociallovgivning.

Nye Lovforslag forelagte i Rigsdagen om Forsikring mod Følge af
Ulykkestilfælde,

Vi har her i Landet en Sociallovgivning, der er ret omfattende, som Tilfældet normalt maa være det i et Land, hvis Arbejderklasse er saa godt organiseret baade i faglig og politisk Henseende, som Tilfældet er med den danske. Et Bevis paa denne Sociallovgivnings Fortræffelighed og omfattende Karakter foreligger i de talrige Angreb, der fra vore politiske Modstandere fremsættes i den dertil til Raadighed staaende Presse. Den Paastand, at vort Lands økonomiske Helbred ikke taaler en saadan social Foranstaltning, er ensbetydende med den Kendsgerning, at denne Sociallovgivning i sine Virkninger er af overordentlig Betydning for hele den danske Arbejderklasse. Det er den bedste Anbefaling, der kan gives for vore Mænd til stød og roligt at arbejde videre mod at spærre den Vej, til ved Rovdrift, at ødelægge den danske Arbejder, som d'Herrer i deres Uforstand finder formaalstjenligt til Fremme af Nationens Velfærd. Den socialdemokratiske Regering har været af den Mening, at dette sociale Lovgivningsarbejde burde fremmes i Stedet for at hæmmes, og vore Partifæller i Regeringen har da ogsaa fremlagt flere Forslag, der dels betyder nye Linier draget ind under Sociallovgivningen, dels de allerede bestaaende udbedret. Vi betragter disse Foranstaltninger med Glæde og bringer

i det følgende en Omtale af de Forslag, der fremkommer.

Det første af de Lovforslag, vi skal beskæftige os med, er Lovforslag Nr. 71, fremsat i Folketinget den 13. Januar i Aar. Det er Forslag til Lov om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde. I den hidtil gældende Lov var indført en Bestemmelse om, at den skulde optages til Revision senest i den ordinære Rigsdagssamling 1923—24.

I Overensstemmelse hermed fremsatte Indenrigsminister Kragh i Efteraaret 1923 i Folketinget et Forslag til en saadan Revision. Dette Forslag blev henvist til et Udvalg, i hvilket der blev ført en Række Forhandlinger, uden at dog Behandlingen af Forslaget blev tilendebragt.

Socialministeriet har ment, at det vil være i Overensstemmelse med Revisionsbestemmelsen i ovennævnte Lov, at Ulykkesforsikringsloven paany forelægges til Revision, og man har derfor udarbejdet et nyt Lovforslag, der for Overskuelighedens Skyld, ligesom det i forrige Rigsdagssamling forelagte Lovforslag, ikke fremtræder som et Forslag til Ændringer i den gældende Lov, men derimod som et samlet Lovforslag.

Ved Udarbejdelsen af Lovforslaget har man indskrænket sig til at foreslaa Ændringer paa de Punkter, som særligt har været underkastet Kritik, og paa

hvilke det har maattet anses paakrævet at foretage Forandringer i Lovens Bestemmelser, medens man ikke har rørt ved hele Grundlaget for den sociale Ulykkesforsikring her i Landet. Som det imidlertid vil være bekendt, har Socialministeriet i en Skrivelse af 8. August 1924 opfordret Arbejderforsikringsraadet til at udarbejde en Plan til Statens Overtagelse af den loypligtige Ulykkesforsikring her i Landet. Da denne Plan endnu ikke foreligger, har man for det nu fremsatte Lovforslags Vedkommende maattet bygge paa den nuværende Ordning.

Iøvrigt er Lovforslaget udarbejdet paa Grundlag af det af Arbejderforsikringsraadet udarbejdede Forslag, som ogsaa laa til Grund for det i forrige Rigsdagssamling fremsatte Forslag.

De i det fremsatte Lovforslag betydeligste Ændringer i det bestaaende samlers sig om følgende Forhold, som vi kort skal omtale.

Bedriftssygdomme. Om dette Forhold indeholder den gældende Lov den Bestemmelse, som er udtrykt i § 1, der herom siger: Lige med Ulykker regnes skadelige Paavirkninger, af højst nogle faa Dages Varighed, der skyldes Arbejdet eller de Forhold, hvorunder det foregaar, og som medfører Forringelse af Erhvervsevnen eller Død. I det foreliggende Forslag er tilføjet en Passus om, at der ved kongelig Anordning kan bestemmes, at lige med Ulykkestilfælde skal regnes Sygdomme, der skyldes Paavirkning af Giftstoffer under Arbejdet, selv om Paavirkningen af Giftstoffet strækker sig over et længere Tidsrum. De nærmere Regler om, paa hvilke Giftstoffer og Sygdomme, Loven skal finde Anvendelse, samt hvorledes de ved denne Forsikring foraarsagede Udgifter, der forskudsvis afholdes af Arbejderforsikringsraadet, vil være at fordele paa de anerkendte Forsikringselskaber og paa de Arbejdsgivere, der i Medfør af § 18 har erholdt Fritagelse for at afgive deres Risiko, fastsættes af Socialministeren efter Forslag af Arbejderforsikringsraadet. Der opnaas ved denne Tilføjelse, at ogsaa de, der paa denne Maade faar nedsat deres Erhvervsevne, kan erholde Hjælp, selv om de ikke er berettiget til, som Medlemmer af en statsanerkendt Sygekasse, at

oppebære Invaliderente, og uden at denne Hjælp faar Fattighjælps Virkning.

Om Udøvere af borgerlige Ombud indeholder Forslaget en Udvidelse af Erstatningsreglerne til, foruden at omfatte Stats- og Kommune-tjenestemænd, ogsaa at tage Sigte paa de Arbejdere, der udfører borgerligt eller kommunalt Ombud. Foranledningen til denne Udvidelse er nogle Tilfælde, hvor Udøvere af borgerlige Ombud var kommet til Skade under Udførelsen af Hvervet og under saadanne Omstændigheder, at det viste sig umuligt at henføre Tilfældene under Ulykkesforsikringsloven. Denne U hensigtsmæssighed agtes derfor bragt ud af Verden ved ovennævnte Udvidelse af Loven.

Ulykkestilfælde, der indtræffer paa Vejen til og fra Arbejdsstedet. Her er i Lovforslaget foretaget en meget betydende Udvidelse. Tidligere var de Ulykkestilfælde, som ikke ramte en Arbejder under selve Udøvelsen af Arbejdet, ikke erstatningsberettigede, og der har ogsaa blandt Arbejderforsikringsraadets Medlemmer hersket Uenighed om, hvorvidt det var raadeligt at bringe dette Forhold ind under Loven. Ministeriet underkender ikke de Vanskeligheder, der vil være forbunden med at fastslaa denne Færdens Forbindelse med den Ulykkesramtes Arbejde; men mener dog at ville fastslaa, at Færden til og fra Arbejdet er saa nødvendigt knyttet til Arbejdet, at det vil være rimeligt at knytte Forsikring ogsaa hertil. Dog stilles den bestemte Betingelse, at denne Færden skal være foranlediget af og staa i umiddelbar Sammenhæng med Vedkommende Beskæftigelse, og Tilfælde af Ulykker, der skyldes Beruselse, er, nu som før, holdt ude. Bliver Forslaget Lov paa dette Punkt, vil mange af de Urimeligheder, der paa denne Vis er opstaaede, være noget der tilhører en svunden Tid.

Under Bestemmelserne om Arbejderforsikringsraadets Sammensætning foreslaas oprettet en Afdeling, der omfatter baade Søfart og Fiskeri. Det medfører en Simplificering af Raadet saaledes, at alle herhenhørende Sager behandles i en særskilt Afdeling i Stedet for som tidligere, der sondredes mellem Søfartsafdelingen og Afdelingen for mindre Skibsfart og Fiskeri.

*Sygekassenævnets Ret til at indstille Repræsentanter i Arbejderforsikringsraadet*s Landbrugsafdeling søges ændret derhen, at denne Ret tilfalder De samvirkende Fagforbund, idet Ministeriet maa formene, at Sygekassenævnet ikke kan siges at have saa nær Forbindelse med Landarbejderne, at en saadan Indstillingsret bør opretholdes. Man foreslaar derfor, at denne Ret overgaar til De samvirkende Fagforbund, der gennem sin Afdeling, Landarbejderforbundet, staar i nøje Forbindelse med de Forsikrede, som Loven paa dette Punkt omhandler.

Angaaende de Forsikringspligtiges Udredning af Forsikringspræmier søges Lovens Aand yderligere fæstnet, idet der foreslaas, hvad utvivlsomt har været Meningen, at de Præmier, der skal udredes af Arbejdsgiveren i Henhold til Loven, kan inddrives ved Udpantning ogsaa for Søfartens og Fiskeriets Vedkommende.

Forsikringsselskaberne forpligtes til at udrede Sygebehandling. I den gældende Lov er fastslaaet, at Forsikringsselskaberne er pligtige til at betale for den særlige Sygebehandling, som det ikke paahviler Sygekasserne at udrede. I Forslaget søges dette Forhold ændret saaledes, at Selskaberne ogsaa skal betale for almindelig Sygebehandling, naar Retten til saadan Hjælp fra Sygekassen ophører, og endvidere foreslaar Ministeriet,

Pligt for Kommunerne til at yde Hjælp ogsaa til saadanne Tilskadekomne, der ikke kan være Medlemmer af statsanerkendte Sygekasser. Den nu gældende Lovs Bestemmelser herom er kun undtagelsesvis blevet benyttet, og hvor dette er sket, har paagældende Kommune som Regel forlangt Dækning for sit Udlæg i Skadeserstatningen. Igennem denne Ændring, der paalægger Kommunerne Pligt i Stedet for Ret til at yde Gamle og Svagelige Hjælp, er dermed rejst et Værn mod, at Vedkommende fratages deres borgerlige Rettigheder, ligesom Erstatningssummen tilfalder dem uden nogen Afkortning.

Desuden indeholder Forslaget en Ændring af Forholdene med Hensyn til *Varigheden af det Tidsrum, hvori Dagpengene ydes.* I Stedet for som nu, hvor et Aar er den yderste Grænse for

Dagpengenes Betaling, foreslaas det, at Dagpenge ydes, til *Arbejderforsikringsraadet*s Kendelse om Erstatning foreligger.

Tjenestemænds Pension. I Henhold til den gældende Lovs § 40 har en Tjenestemand, der kommer til Skade og afskediges og pensioneres paa Grund af Ulykkestilfældet, kun Ret til at faa udbetalt det Beløb, hvormed Erstatningen overstiger Værdien af den Del af Pensionen, der er tilvejebragt ved offentlige Midler. Denne Bestemmelse har indenfor Tjenestemandskredse vakt en Del Misfornøjelse, idet man har fundet det urigtigt, at Fradraget skal omfatte hele den for offentlige Midler tilvejebragte Del af Pensionen, og der saaledes ses ganske bort fra den Pension, den Paagældende har opnaaet Ret til i den Tid, han har arbejdet for vedkommende Virksomhed. For i nogen Maade at imødekomme de fremsatte Krav, er Socialministeriet efter Omstændighederne allerede tidligere gaaet ind paa, at, forsaavidt den Paagældende havde opnaaet en af Ulykkestilfældet uafhængig Ret til at søge sin Afsked paa Grund af Alder med fuld Pension, skulde der ikke ske noget Fradrag i hans Ulykkeserstatning. Arbejderforsikringsraadet har foreslaaet, at man yderligere imødekommer de fremsatte Ønsker ved at ændre Lovens § 40 saaledes, at kun det Beløb, hvormed Pensionen paa Grund af Ulykkestilfældet er forhøjet ud over den Pension, der svarer til Tjenestemandens Alder, skal fradrages i Erstatningen. Ministeriet kan tiltræde dette og søger derfor § 40 ændret i Overensstemmelse hermed. Det vil i Praksis sige, at Tjenestemænd, ansatte i 30 Aars Alderen, vil opnaa, dersom de rammes af Ulykkestilfælde, fuld Erstatning uden Fradrag i deres Pension, naar dette indtræffer efter det fyldte 60. Aar. Lokomotivmænd og Togpersonale i Alderen 56—57 Aar.

Dette maa siges at være de for Arbejderklassen vigtigste Ændringer i det af den socialdemokratiske Regering forelagte Lovforslag om Ulykkesforsikring. I følgende Numre af Bladet vil vi bringe en Omtale af de øvrige forelagte Forslag til Love af social Betydning.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 819.

Havnearbejderne ved Københavns Havn.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. Januar 1925 i Sag Nr. 819: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne.

I Overenskomsten af 4. Maj 1922 mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og Havnearbejdernes Fællesforbund er der — med Forbillede i tidligere Overenskomster — i § 4 optaget en Bestemmelse, hvorefter der for visse Trævarer betales en højere Takst ved Losning »fra Dampskibe og Motorskibe, naar Losningen foregaar med Spil« og en lavere Takst ved »Losning fra Sejlskibe«. En udtrykkelig Bestemmelse angaaende Losning fra Sejlskibe, der er forsynede med Motorspil, naar Losningen foregaar ved Hjælp af et saadant, findes ikke, og ved en Opmandskendelse af 22. November 1923 i en faglig Voldgiftssag angaaende et Sejlskib med Motorspil er det statueret, at der efter Overenskomstens Ordlyd ikke er Hjælp for at kræve mere end den lavere Takst, selv om Sejlskibet har Motorspil, og dette benyttes ved Losningen. I Præmisserne til en af samme Opmand den 22. Oktober 1924 afsagt Kendelse, hvorved det fastsloges, at Skibet »Vidar« maatte anses ikke som Sejlskib, men som Motorskib, findes der imidlertid nogle Bemærkninger, hvorved der tages Afstand fra Arbejdsgivernes Paastand om, at det afgørende for Sondringen mellem Damp- og Motorskibe paa den ene Side og Sejlskibe paa den anden Side skulde være Befragtningskontraktens Art (Dampskibs-Certeparti eller Sejler-Certeparti), og det udtales i denne Forbindelse, at det synes at være Anvendelsen af Spil, der har motiveret den højere Dampertakst, samt at Losning med Spil regelmæssig medfører visse Sorteringsvanskeligheder ved Losningen, der har til Følge, at Arbejdernes Arbejdskraft ikke fuldt ud udnyttes.

Havnearbejderne har nu i disse Udtalelser ment at finde et Udtryk for, at Opmanden har ændret sin i Kendelsen

af 22. November 1923 hævdede Opfattelse, og de har som Følge deraf, da Sejleren »Tormilind«, der var indkommet til Københavns Havn med en Ladning Trælast, den 19. November 1924 Kl. 2 Em. skulde paabegynde Losning af sin Rumlast under Benyttelse af Skibets Motorspil, nægtet at »modtage Længen og hugge Stroppen ud«, medmindre de fik Betaling som for Damplosning eller fik Betaling for én Mand ekstra paa hvert Hold. Da vedkommende Losningsentreprenør ikke vilde efterkomme dette Krav, der støttedes af Havnearbejdernes Fællesforbund, var Losningen standset Resten af Onsdag den 19. og hele Torsdag den 20. November og fortsattes først Fredag Morgen, efter at Losningsentreprenøren under Protest var gaaet ind paa at betale saavel for 2 Mand ekstra som Ventepenge for den Tid, Arbejdsstandsningen varede. Et fra Arbejdsgivernes Side fremsat Krav paa at faa Spørgsmaalet om Tilbagebetaling af det under Protest betalte afgjort ved en ny faglig Voldgift, har Fællesforbundet vægret sig ved at efterkomme.

Et ganske tilsvarende Forhold foreligger med Hensyn til Sejleren »Nordø«. Her varede Arbejdsstandsningen hele den 25. November 1924.

En tredje Konflikt mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne i Københavns Havn foreligger med Hensyn til Losningen af S/S »Renate«, der var ankommet med en Ladning Jern. Ifølge den gældende Overenskomst betales der for Losning af »Monier Jern« efter en Takst, der er dobbelt saa høj som Taksten for Losning af »andet Jern«, og ved en særlig Overenskomst af 25. August 1924 forstaas der ved »Monier Jern« i denne Forbindelse »Rundjern, hvis Tykkelse er $\frac{3}{4}$ « eller derunder, og hvis »Længde er 7 m eller derover«. »Renate« indeholdt efter Arbejdsgivernes Opgivende 240 Tons Monier Jern i nys angivne Forstand, hvoraf de 200 Tons laa for sig i Agterlugen, medens de 40 Tons laa partvis i Forlugen mellem 280 Tons andet Jern. Da Losningen den 24. November 1924 skulde begynde, erklærede Fællesforbundets Formand, at det ikke vilde være ham muligt at holde dette Losningsarbejde i Gang, medmindre hele Losningen betaltes efter

Taksten for »Monier Jern«, og under Trykket af denne Erklæring betalte Losningsentreprenøren under Protest det saaledes forlangte Beløb.

Dansk Arbejdsgiverforening har nu under nærværende Sag paa Foreningen af Arbejdsgivere ved Kobenhavns Havns Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne og paastaet Fællesforbundet paalagt Bod, tilpligtet at medvirke til de foreliggende Stridsspørgsmaals Afgørelse gennem faglig Voldgift samt dømt til *dels* definitivt at tilbagebetale de aftungne Ventepenge, 2×111 Kr., og erstatte de til Sejleren »Nordø« betalte Overliggedagspenge, 125 Kr., *dels* foreløbig, nemlig til den faglige Voldgiftskendelse foreligger, at tilbagebetale det, der efter Klagernes Mening er betalt for meget for Losningen af »Tormilind«, »Nordø« og »Renate«, henholdsvis 196 Kr. 84 Øre, 98 Kr. 61 Øre og 763 Kr. 33 Øre.

De Indklagede har paastaet Frifindelse, idet de med Hensyn til Trælasten gør gældende, at Arbejdsstandsningerne skyldes Arbejdsgivernes Vægning ved at rette sig efter den i Kendelsen af 22. Oktober 1924 indeholdte Forudsætning, og med Hensyn til Jernet henviser til, at Overenskomsten af 25. August 1924 er uklar, og at det i hvert Fald altid har været Skik at betale sammenblandet Gods helt ud efter højeste Takst.

Retten kan ikke give de Indklagede Ret i, at de citerede Udtalelser i Præmisserne til Kendelsen af 22. Oktober 1924 uden videre kan betragtes som en Ændring eller Ophævelse af Kendelsen af 22. November 1923, men maa vel under de her foreliggende Omstændigheder finde det rimeligt, at Spørgsmaalet om Betalingen for Losning fra Sejler med Motorspil paany indbringes for faglig Voldgift. Retten maa imidlertid endvidere i nærværende Tilfælde som i saa mange lignende tidligere Tilfælde bestemt hævde, at foreliggende Uklarheder bør søges løst gennem Reglerne for Behandling af faglig Strid og ikke gennem Arbejdsstandsning, og det er selvfølgelig ganske uberettiget, naar der ved Arbejdsstandsning endog er fremtvunget Betaling af »Ventepenge« for Standsningstiden, saavel som at For-

bundet har nægtet at medvirke til Stridsspørgsmaalenes Afgørelse ved faglig Voldgift. Den af Fællesforbundet for dets Optræden i de heromhandlede Tilfælde forskyldte Bod findes at burde fastsættes til 1000 Kr., saaledes at de af Losningsentreprenøren betalte Ventepenge og Overliggedage dækkes deraf.

Med Hensyn til Klagernes Krav paa foreløbig Tilbagebetaling af den omstridte Losningsbetaling bemærkes, at Klagerne i hvert Fald kun kunde være berettigede til at kræve dette Beløb deponeret, indtil faglig Kendelse falder. Da det imidlertid maa betragtes som selvfølgelig, at en Organisation hefter for den eventuelle Tilbagebetaling af et paa dens Foranledning under Forbehold betalt Lønbeløb, og da der ikke findes Grund til at tvivle paa, at Havnearbejdernes Fællesforbund er i Stand til at betale de heromhandlede Beløb, hvis saadant bestemmes af den faglige Voldgiftsret, finder Retten at kunne undlade at træffe nogen særlig Bestemmelse i saa Henseende.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af Fællesforbundet.

Kendelse.

Havnearbejdernes Fællesforbund bør til Dansk Arbejdsgiverforening betale en Bod af 1000 Kr.

Spørgsmaalet om, hvilken Betaling der i de ovenomhandlede Tilfælde burde være betalt for Losningen af »Tormilind«, »Nordø« og »Renate« henvises til Behandling efter Reglerne for Behandling af faglig Strid, hvorefter eventuel Tilbagebetaling af det under Protest betalte Beløb bør finde Sted.

Sagens Omkostninger betaler Fællesforbundet med 300 Kr.

Internationale Meddelelser.

8-Timersdagen i Tyskland.

Ved en for nogle Dage siden afholdt belgisk-tysk Fagforeningskonference til Behandling af den tysk-belgiske Handelsoverenskomst og 8 Timersdagen henviste de belgiske Repræsentanter eftertrykkeligt til, at Gennembrydningen af 8 Timersdagen i Tyskland var et velkomment Middel for de belgiske Arbejdsgivere til at ophidse de belgiske

Arbejdere imod de tyske Klassefæller. Genindførelsen af 8 Timers Arbejdsdagen vilde derfor være af den største Betydning for Arbejderklassen i begge Lande.

At Tilbageerobringen af 8 Timersdagen har gjort store Fremskridt overalt i Tyskland, blev fornylig paavist gennem den af Landsorganisationen foretagne Opgørelse. Anledning til Betæneligheder bød kun Forholdene i den rhinsk-westfalske Sværindustri, hvor under Tryk af Besættelsen og den almindelige Nødstilstand 8 Timersdagen var ganske særlig truet.

»Vorwärts« skrev for nogle Dage siden herom følgende:

»Som det fremgaar af den af Landsorganisationen foretagne Undersøgelse, er det væsentligt i Sværindustrien, at 8 Timersdagen ikke bliver overholdt. Vender man i denne Industri tilbage til 3 Skiftsystemet, bestaar der ikke mere nogen virkelig Hindring for Ratifikationen af Washington-Overenskomsten.

I denne Sag kan der nu konstateres en glædelig Vending, idet Rigsøkonomiraadets social-politiske Udvalg efter langvarige Forhandlinger har vedtaget et Forslag, hvori det henstilles til Rigsarbejdsministeren fra og med den 1. Marts at genindføre § 7 i Forordningen om Arbejdstiden for alle Arbejdere ved Højovne og Koks- og Kuldestillationsanlæg.

Dermed har Rigsøkonomiraadet udtalt sig for en snarlig Genindførelse af 3-Skiftsystemet (à 8 Timer) i Storindustrien. Arbejdsgiverrepræsentanterne i Raadet blev i Mindretal. Et Kompromisforslag om at udskyde Genindførelsen af 8 Timersdagen til 1. Januar 1926 blev forkastet baade af Arbejderne og Arbejdsgiverne. (I. F. C.)

Levnedsmiddelarbejdere i Tyskland.

Det tyske Bager- og Konditorforbund har forandret sit Navn til »Deutscher Nahrungs- und Genussmittelarbeiter-Verband«. Forbundets Organ udkommer nu under Navn af »Einigkeit«. Forbundets Adresse er Hamborg 1, Besenbinderhof 57. (I. F. C.)

Skemaer vedrørende Arbejdsløsheden.

Forbundenes og Afdelingernes Opmærksomhed henledes paa, at de maanedlige Skemaer vedrørende Arbejdsløsheden fra og med Januar Maaned 1925 er noget ændret, idet der ikke mere kræves Oplysning om de udbetalte Understøttelser.

Særlige Bemærkninger til de enkelte Afdelinger.

Afdelingerne bedes fremtidig nøje overholde den for Skemaernes Indsendelse til Forbundene fastsatte Frist: *senest den 8. i den Maaned*, der følger umiddelbart efter den Maaned, for hvilken de gælder.

Samtidig skal man gøre opmærksom paa, at de paa Skemaerne meddelte Oplysninger om Antallet af Arbejdsløse ikke altid stemmer med det til Arbejdsanvisningen anmeldte Antal Arbejdsledige. Det bedes paaset, at dette saa vidt muligt fremtidig finder Sted, idet man angaaende Udfyldningen af de enkelte Rubrikker paa Skemaet skal henviser til de paa Skemaerne anførte Bemærkninger. Særlig indskærpes, at Antallet af Arbejdsløse ogsaa skal indbefatte dem, der har opbrugt deres Understøttelse.

Særlige Bemærkninger til de enkelte Forbund.

Med Hensyn til Indsendelsen af Hoved-Skemaerne er der sket den Ændring, at disse fremtidig *indsendes direkte til Det statistiske Departement* (Adr. Slotsholmsgade 10) i Stedet for som hidtil til vort Kontor. Den for Indsendelsen fastsatte Frist — *inden den 15. i den Maaned*, der følger umiddelbart efter den Maaned, for hvilke Skemaerne gælder — bedes fremtidig nøje overholdt.

Det nye Hoved-Skema for Januar Maaned er for nogle Dage siden tilstillet Forbundene; forsaavidt noget Forbund ikke maatte have modtaget det, bedes det meddelt vort Kontor, Nørre Farimagsgade 49¹.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1.S. Kbhvn. K.Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 32 *

KØBENHAVN DEN 7. FEBRUAR 1925

* 21 AARGANG

Voldgiftskendelse i Organisationsstriden mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Kommunalarbejder- forbund vedrørende Silkeborg og Middelfart.

Mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Kommunalarbejderforbund har der gennem flere Aar været Strid om, hvilket af de to Forbund der skulde have Ret til at organisere de fastlønnede, pensionsberettigede kommunale Arbejdere i Provinserne. Disse er fra Begyndelsen blevet organiserede under Dansk Arbejdsmandsforbund.

Men, navnlig efter at det københavnske »Kommunalt Arbejderforbund« — for en Del som Modtræk mod det udenfor Samvirksomheden staaende Forbund for Provins-Tjenestemænd af alle Grader — paa en Kongres i 1920 vedtog at danne Landsforbund, har der blandt kommunale Arbejdere i flere Provinshyer været en Del Uro, idet nogle nu ønskede at tiltræde »Dansk Kommunalarbejderforbund«. Ogsaa mange af de lavere lønnede kommunale Funktionærer i Provinserne er tiltraadt og tilhører endnu Dansk Arbejdsmandsforbund, men om disse er der nu ikke nogen Strid, da Arbejdsmandsforbundet her retter sig efter Repræsentantskabets nedenfor omtalte Beslutnings Pkt. 1.

De nævnte Stridigheder har bl. a. medført aktive Skridt fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side mod fastansatte kommunale Arbejdere i *Silkeborg*, fordi disse havde udmeldt sig af Dansk Arbejdsmandsforbund og indmeldt sig i Dansk Kommunalarbejderforbund.

Paa Grund af det spændte Forhold mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Kommunalarbejderforbund søgte Arbejdsmandsforbundet Overenskomst om Samarbejde med det ovenfor nævnte Tjenestemandsforbund i Provinserne;

men dette modsatte De samvirkende Fagforbund sig.

For nu, saavidt muligt, at forebygge saadan aaben Strid for Fremtiden mellem de to Forbund, vedtog De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab, der var samlet til Møde den 16.—17. Maj 1924 i København, følgende af Forretningsudvalget stillede Forslag:

1. Kommunalt Arbejderforbund faar Adgang til at udvide sine Rammer til Provinsen og til at optage Tjenestemænd og Arbejdere, der lønnes i Henhold til de af Byraadene vedtagne Regulativer: Gasværksbestyrere, Formænd, Raadhusbude, Skolepedeller, Vandværks- og Belysningsfunktionærer, Hospitalspersonale, Personale ved Torve- og Slagtehallen, Portnere o. l.
2. Gartnere, Værkstedsarbejdere, Kedel- og Maskinpassere, Retortarbejdere, Renovationsarbejdere, Arbejdere beskæftigede ved Opførelse af Bygninger samt ved Anlæg af Kloaker, Pladser, Veje og Gader for Kommunen, skal ligesom Arbejdere hos private Arbejdsgivere, tilhøre de almindelige Fagforeninger.
3. For Arbejdsmanden ved Gasværker o. a., som har opnaaet Rettigheder som Tjenestemænd, træffes særlig Aftale By for By, og saafremt der ikke opnaas Enighed, afgør et Voldgiftsnavn Organisationspørgsmaal for disse Vedkommende.«

I Henhold til denne Beslutnings Pkt. 3 er der til Paadømmelse af Konflikten i Silkeborg nedsat en Voldgiftsret, bestaaende af fem Medlemmer, nemlig:

For *Dansk Arbejdsmandsforbund*: Sekretær Chr. Sørensen og Forretningsfører Axel Olsen. Som Suppleant: Forretningsfører J. C. Larsen.

For *Dansk Kommunalarbejderforbund*: Forretningsfører Th. Thomsen og Viceforretningsfører R. Olsen.

Som Formand og Opmand er af De samvirkende Fagforbund udpeget Landstingsmand Martin Olsen.

Forinden Voldgiftsretten traadte sammen, har de to Forbund afgivet skriftlig Erklæring om, at de uvægerligt vil efterkomme den Kendelse, Voldgiftsretten afgiver.

Da Dansk Arbejdsmandsforbund, foruden Silkeborg-Sagen, ønskede Voldgiftsrettens Afgørelse vedrørende en Sag i *Middelfart*, hvor nogle Arbejds mænd med Tjenestemand s rettigheder ønsker at tiltræde Dansk Kommunalarbejderforbund, har Voldgiften med De samvirkende Fagforbunds Billigelse vedtaget ogsaa at tage denne Sag op til Afgørelse.

*

Der er til Voldgiftsretten til en Begyndelse fra hver af Parterne indleveret et Hovedindlæg, men dette er senere blevet suppleret fra begge Sider, og et ret betydeligt Antal Bilag er fremlagt.

Endvidere har der til Oplysning om de lokale Forhold i Silkeborg og Middelfart været tilkaldt to Repræsentanter fra hver af disse Byer.

Parternes almindelige Synspunkter kan sammenfattes i følgende:

Dansk Arbejdsmandsforbund gør gældende, at dette alene bør have Ret til at organisere de Arbejds mænd, der arbejder for Kommunerne, uanset om de har opnaaet Tjenestemandsvilkaar (Pensionsret, Sygeløn, Ferie o. s. v.) eller ikke. Disse Folk har fra første Færd været organiserede i Dansk Arbejdsmandsforbund, det er dette, der har skaffet dem de bedre Vilkaar, hvorunder de arbejder, og de kan ikke undværes i Arbejds mændenes Arbejds løsskeds kasse.

Det maa være *Arbejdets Art* og ikke *Lønningsmaaden*, der bør være afgørende for, i hvilken Organisation de paagældende Arbejdere bør staa som Medlemmer. Dette var Sagens Kærnepunkt.

De samvirkende Fagforbunds Beslut-

ninger i tidligere Aar vedrørende Forholdet mellem Arbejds mændene og det kommunale Forbund var til Støtte for Dansk Arbejdsmandsforbund, men heri har Repræsentantskabsbeslutningen i Maj 1924 gjort en Forandring til Skade for dette Forbund. Punkterne 1 og 2 i Beslutningen kan tiltrædes, Punkt 3 ikke, allerede fordi Arbejdsmandsforbundet her stilles ringere end andre Forbund. Forhandlingerne mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Købstædernes Tjenestemand sforbund maatte ses under den Synsvinkel, at Dansk Kommunalarbejderforbund agiterede i Provinserne for at erobre Medlemmer blandt Arbejds mændene; herom havde man Vidnesbyrd fra flere Byer. Ved et Samarbejde med Tjenestemand sforbundet kunde der været naaet Sikkerhed for, at Dansk Arbejdsmandsforbund fik Lov til at beholde de fast ansatte Arbejds mænd, der ikke er overgaaet i Funktionærklassen; disse skulde indgaa i Tjenestemand sforbundet. Arbejdsmand sforbundet kan nu som tidligere varetage de paagældende Arbejders Tarv fuldt ud.

Dansk Kommunalarbejderforbund hævder paa sin Side, at Tjenestemand sforbundet i Provinserne har Dansk Kommunalarbejderforbunds Undergang som Maal, hvad Provinserne angaar, derfor vilde det gerne have allieret sig med Dansk Arbejdsmandsforbund for at hindre Tilgang til det kommunale Forbund af de Medlemmer, som dette tilkommer i Henhold til Punkt 1 i Repræsentantskabets Beslutning, og som Arbejdsmand sforbundet dog nu er enig i, at Kommunalarbejderforbundet bør have.

Punkterne 2 og 3 i Beslutningen omtaler de Arbejdergrupper, som Kommunalarbejderforbundet ikke har Ret til at organisere, medmindre de har opnaaet Rettigheder som Tjenestemand. Ved Afgørelsen heraf maa det være *Lønningsmaaden* og ikke *Arbejdets Art*, der er bestemmende for, hvor de paagældende Folk bør staa som Medlemmer.

I de seere Aar er det i stigende Grad Statens Tjenestemand slønninger, der lægges til Grund for Kommunernes Lønninger for de fast ansatte Folk, altsaa baade Arbejdere og Funktionærer, og det kan ikke ventes, at Dansk Ar-

bejdsmandsforbund i samme Grad som et kommunalt Forbund skal være hjemme i Lønregulativerne med deres forskellige Tillæg til Grundlønninger eller i Pensionsvedtægter o. s. v. Det kommunale Forbund vil her bedst kunne varetage disse Folks Tarv under Lønforhandlinger. Arbejdere, der opnaar Rettigheder som Tjenestemænd, er Tjenestemænd. Dette er erkendt i Fagbevægelsen i baade Norge og Sverige og andre Lande; det bør ogsaa blive det her.

Beskyldningerne mod Dansk Kommunalarbejderforbund for at have søgt at faa fast ansatte kommunale Arbejdere til at udmelde sig af Arbejdsmandsforbundet var urigtige. I flere af de Byer, hvor denne Agitation paastaas at have fundet Sted, har der aldrig været nogen Repræsentant for det kommunale Forbund. Dette har tværtimod holdt igen mod Krav om Indmeldelser, fordi det stadig haabede paa, at der skulde blive Enighed om en Ordning.

Efter omfattende Forhandlinger, hvori de forannævnte modsatte Standpunkter har været eneraadende, har Voldgiftsrettens Formand indtrængende anmodet Parterne om dog at nærme sig hinanden saa meget, at en Fælleskendelse kunde blive Resultatet og eventuelt danne Grundlag for et Samarbejde i Fremtiden; men Forsøget mislykkedes ganske, fordi Parterne fastholdt deres Paastand om, hvad der alene skal være afgørende for, hvor de paagældende Arbejdere bør staa, og hvor de ikke bør staa som Medlemmer.

Man skred da til Indkaldelse af Repræsentanter for de to Parter fra Silkeborg og Middelfart. Formanden har, efter at disse Repræsentanter var mødt og havde afgivet Forklaring, gentaget sin Opfordring til Parterne om nu at prøve en Tilnærmelse, men atter uden Held, hvorefter Sagen optoges til

Opmandskendelse.

Parterne holder hver paa sit, og det er Parternes Medlemmer i Voldgiftsretten, der fra hver sin Side har fort Sagen.

Dansk Arbejdsmandsforbund forlanger, at det alene skal være *Arbejdets Art* og ikke *Lønningsmaaden*, der skal være afgørende for, hvilken Organisa-

tion de paagældende Arbejdere bør være Medlemmer af, og at som Følge deraf enhver ikke faglært Arbejder, uden Hensyn til om han har opnaaet Tjenestemandsrettigheder eller ikke — og da ikke er Tjenestemand i Henhold til Repræsentanskabsbeslutningens Pkt. 1 — skal tilhøre Dansk Arbejdsmandsforbund og ikke nogen anden Organisation.

Med samme Styrke forlanger Dansk Kommunalarbejderforbund, at det alene skal være *Lønningsmaaden* og ikke *Arbejdets Art*, der skal være afgørende, og at derfor de under Beslutningens Punkt 2 nævnte løst lønnede Arbejdsmænd, der har opnaaet eller opnaar Tjenestemandsrettigheder, skal tilhøre Dansk Kommunalarbejderforbund og ikke nogen anden Organisation.

Der er saaledes ingen af Parterne, der vil tage Hensyn til den i Beslutningens Punkt 3 anviste Fremgangsmaade, hvorefter een eller flere, der har opnaaet Tjenestemandsrettigheder, under visse Forhold, enten gennem Aftale eller Voldgift, ikke skal, men *kan* overføres til det kommunale Forbund; thi baade Aftale og Voldgift forudsætter i denne Forbindelse og efter den hele Beslutnings Karakter og Formaal en saglig Forhandling om en Udvælgelse af, hvem der bør overgaa, og hvem der ikke bør overgaa, derunder de nødvendige Begrundelser for, at dette eller hint bør ske.

En saadan Forhandling har ikke kunnet opnaas.

Og Opmanden kan ikke paa Grundlag af Punkt 3 skille den fornævnte alt overskyggende *principielle* Strid mellem Parterne, idet Bestemmelsen jo netop siger, at der *By for By* maa træffes særlig Aftale eller Voldgift, altsaa for *de enkelte Tilfælde*, der jo kan være forskellige.

En Opmandskendelse i den Henseende vilde hverken for det enkelte Tilfælde eller for hele Fremtiden være i Overensstemmelse med Punkt 3. Hvis der for en By af en Opmand blev givet det kommunale Forbunds *principielle* Krav Medhold, kunde en ny Opmand for en anden By slutte sig til Arbejdsmændenes *principielle* Krav. Og hvis Afgørelsen blev truffet for hele Fremtiden, vilde alle andre end den Part, der havde profiteret deraf, med fuld Foje rejse

Protest og hævde, at der her var sket det modsatte af, hvad Hensigten har været med Punkt 3, nemlig den Hensigt, at Afgørelsesmaaden skal være mere langstrakt og lempelig og gælde for det enkelte Tilfælde. Hvis det havde været Meningen at lade Punkt 3 aabne for en saadan principiel Afgørelse, maatte den have haft en dertil svarende Affattelse. Men det har den ikke, og det kunde den ikke faa under de givne Forhold.

En Afgørelse paa det nævnte principielle Grundlag vilde ligge ganske udenfor baade Aanden og Ordlyden i Punkt 3 og kan derfor ikke træffes.

Afgørelsen maa søges paa et Grundlag af de Omstændigheder, der omgiver Organisationernes Strid om Medlemmer i de to Byer Silkeborg og Middelfart.

Silkeborg.

I Silkeborg har de paagældende kommunalt ansatte Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, hvorom Striden staar, paa egen Haand, men ogsaa uden Indblanding eller Tilskyndelse fra Dansk Kommunalarbejderforbunds Side, vedtaget at udtræde af Dansk Arbejdsmandsforbund. Udtrædelsen er sket i Oktober 1921, og Overgangen fandt Sted pr. 1. November s. A.

De overgaaede fast ansatte Arbejdere kan maaske paa det daværende Tidspunkt have været i god Tro til, at Borgmester og Byraad ikke vilde have noget imod, at de skiftede Organisation, naar deres Forhold til Arbejds mændene iøvrigt blev ordnet. Men de vidste intet, hvad fremgaar baade af Domsforhandlingerne i April 1923 i en Injuriesag mellem Borgmesteren i Silkeborg og den stedlige Højreredaktør og af Forklaringer afgivne for nærværende Voldgiftsret. Og selv om Borgmester og Byraad havde været indforstaaet med Overgangen, maatte de paagældende Arbejdere, hvoraf flere har været organiserede i mange Aar, vide, at dette ikke kunde være Sanktion nok til at gaa over i en anden Organisation. Men de vidste, at deres daværende Organisation, Arbejds mændenes Afdeling i Silkeborg, havde nægtet dem Overmeldelse, og de maatte vel ogsaa vide, at Dansk Kommunalarbejderforbund ikke den Gang af De samvirkende Fag-

forbund havde faaet Sanktion — dette er først sket i Maj 1924 — til at udvide sin Virksomhed til Provinserne, hvilket dog for dem maatte være af afgørende Betydning.

Det kan maaske forstaaes, at de samme Arbejdere senere, efter at Dansk Arbejdsmandsforbund havde truet Silkeborg Kommune med Blokade, hvis den ikke afskedigede dem, og Kommunen paa Grund heraf i November 1922 gav tre af de faste Arbejdere Afsked, følte sig bitre mod deres gamle Organisation og derfor kviede sig ved da at vende tilbage. Men der var nu opstaaet en, som det viste sig, ulægelig Strid mellem dem og Arbejdsmandsforbundet, og de havde jo deres Andel deri.

I denne Forbindelse anføres, at Dansk Kommunalarbejderforbund optog de paagældende kommunale Folk i Silkeborg den 1. November 1921, men Forbundet havde fra Januar s. A., hvor det sammen med Arbejdsmandsforbundet og De samvirkende Fagforbund forhandlede om en Ordning, men uden positivt Resultat, gennem Sommeren flere Gange forsøgt at knytte Forhandlingerne igen, men uden Held. Den 29. September 1921 tilskrev det da De samvirkende Fagforbund, at det fremdeles savnede Tegn, der kunde tyde paa, at Dansk Arbejdsmandsforbund ønskede de i Januar begyndte Forhandlinger genoptagne; fra flere Byer havde man modtaget Anmodninger fra faste Folk om Optagelse, og man kunde nu ikke vente længere. Den 6. Oktober, da der endnu ikke forelaa Svar, tilskrev man Folkene i Silkeborg, at de kunde optages.

Det kan saaledes ikke siges, at det kommunale Forbund har været stærkt ude for at faa de kommunale Arbejdere i Silkeborg og de andre Byer til sig. Det maa statueres, at Forbundet har givet Bevis for, at det ønskede Forholdet mellem sig og Arbejdsmandsforbundet ordnet af Forhandlingens Vej.

Men den Stilling, Kommunalarbejderforbundet saaledes har indtaget, kan alligevel ikke være afgørende for, om de paagældende kommunale Folk i Silkeborg kan staa som Medlemmer af Forbundet eller ikke. Vel var Forbundet gaaet langsomt frem, men det havde endnu ikke erhvervet sig den nødven-

dige organisatoriske Adgangsberettigelse til at optage de kommunale Folk i Provinserne. Denne fik det først gennem Repræsentantskabsmødets Beslutning i Maj 1924.

De paagældende Folk kan derfor ikke nu blive staaende i Dansk Kommunalarbejderforbund, allerede af den Grund, at den nævnte Beslutning ikke giver Rum for, at Medlemmerne alene træffer Afgørelse.

Det gamle Forhold maa genoprettes, naturligvis med Undtagelse af, at Dansk Kommunalarbejderforbund har Ret til at beholde de Tjenestemænd, der kan henføre sig under Beslutningens Punkt 1. Hvorvidt der senere skal træffes Aftale eller Voldgift er en Sag, der angaar Fremtiden.

Formentlig til Overflødighed bemærkes, at det i denne Forbindelse ingen Betydning har, at de her behandlede Forhold er over 3 Aar gamle. Parterne er enige om, at nærværende Voldgift skal afgøre Sagen i Henhold til den oftnævnte Beslutning af Maj 1924.

Yderligere kan anføres, at det har været den udtalte Forudsætning for Beslutningens Vedtagelse — se De samvirkende Fagforbunds skriftlige Redegørelse til Repræsentantskabsmødets Dagsorden Punkt 6, Side 4 og 5 — at Dansk Kommunalarbejderforbund indenfor en rimelig Frist tilbagegiver Dansk Arbejdsmandsforbund de Medlemmer, som efter Beslutningen bør tilhøre nævnte Forbund. Ogsaa af dette følger, at Tilbageføring bør ske.

Kendelse:

Dansk Kommunalarbejderforbund bør inden 1. April 1925 til Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Silkeborg overføre de af dets nuværende Medlemmer i Silkeborg, som i 1921 eller senere er udtraadt af Dansk Arbejdsmandsforbund, og som ikke er kommunale Tjenestemænd i Henhold til Punkt 1 i De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabs Beslutning af 17. Maj 1924.

Middelfart.

For denne Bys Vedkommende stiller Sagen sig mere enkel.

Ogsaa for Afgørelsen af Middelfart-Sagen har Parterne opstillet deres principielle Paastande, som er omtalt under de indledende Bemærkninger til Op-

mandskendelsen, men Opmanden kan lige saa lidt ved denne Sag som ved Silkeborg-Sagen træffe sin Afgørelse paa Grundlag af disse Paastande. Afgørelsen maa, ligesom i den anden Sag, bygges paa en Bedømmelse af de Omstændigheder, hvorunder Sagen har udviklet sig.

Den 7. August 1924 sendte nogle fast ansatte kommunale Arbejdere og Funktionærer i Middelfart Anmodning til Dansk Kommunalarbejderforbund om Optagelse. Tilladelse til at udtræde af Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Middelfart for at overgaa i det kommunale Forbund var givet dem af en Generalforsamling i Afdelingen.

Forinden Kommunalarbejderforbundet modtog denne Meddelelse, var det af Dansk Arbejdsmandsforbund blevet gjort opmærksom paa, at de omtalte Folk i Middelfart vilde udtræde af Arbejdsmandsforbundet, hvorfor man henstillede, at denne Sag gik til den om Silkeborg-Sagen paatænkte Voldgift. Det kommunale Forbund meddelte da de paagældende Folk i Middelfart, at de maatte afvente Voldgiftens Resultat.

Efter de samstemmende Forklaringer, som Formanden for Arbejdsmandenes Afdeling i Middelfart og en Repræsentant for de fast ansatte kommunale Arbejdere i samme By har afgivet for Voldgiftsretten, blev der paa Afdelingens ordinære Generalforsamling den 11. Juli 1924 behandlet et af de kommunale Folk indsendt Forslag om at give dem Tilladelse til at udtræde af Afdelingen for at overgaa til Dansk Kommunalarbejderforbund. Forslaget blev paa Generalforsamlingen af to kommunalt ansatte Medlemmer bl. a. motiveret med en Henvisning til den Beslutning paa De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde i Maj Maaned, hvorefter det kommunale Forbund nu havde faaet Tilladelse til at udvide sin Virksomhed til Provinserne.

Forslaget vedtoges, efter Formandens Mening med en »lille« Majoritet. Tilladelsen blev altsaa givet, og det forandrer ikke noget herved, om Flertallet derfor har været noget større eller mindre. Generalforsamlingen er, efter Afdelingens Love, beslutningsdygtig uden Hensyn til de Mødendes Antal, selv ved Lovforandringer.

Til Belysning af Forholdet mellem Afdelingen og de kommunalt ansatte Folk meddelte deres Repræsentant paa Forespørgsel i Voldgiftsretten, at Forhandlingen med Kommunen af de fast ansattes Vilkaar foregaar alene ved de fast ansatte, der ikke har nogen Repræsentant i Bestyrelsen. Der var endog med Kommunen blevet afsluttet Overenskomst, uden at denne var blevet forelagt Fagforeningen til Godkendelse.

Paa Forespørgsel erklærede Afdelingens Formand, at der ikke endnu var givet de paagældende Tilladelse til at udmelde sig, da der ikke fandtes lovlige Overflytningsregler.

Men denne Opfattelse er ikke rigtig, da De samvirkende Fagforbunds Loves § 6 indeholder Overflytningsregler, hvorefter et Medlem, der har opfyldt sine Forpligtelser mod den Organisation, han forlader, overgaar i en anden Organisation uden Indskud.

Under disse Forhold, hvor en Generalforsamling har givet den nødvendige Tilladelse til sine, under Kommunen fast ansatte Medlemmer — og om andre kan der ikke være Tale her — til at overgaa til det kommunale Forbund, er Sagen dermed afgjort, hvorfor der heller ikke burde være noget at voldgive om.

Repræsentantskabets Beslutning i Punkt 3 er dermed sket Fyldest. En mere gyldig »Aftale« end en Generalforsamlingsbeslutning kan ikke tænkes.

Af den Grund bør Afdelingen give de af dens Beslutning af 11. Juli 1924 omfattede fast ansatte Folk Overflytning, naar de har opfyldt deres Forpligtelser overfor Afdelingen. For dem, der er Funktionærer i Henhold til Repræsentantskabsbeslutningens Punkt 1, gælder, at de ogsaa uden den skete Generalforsamlingsbeslutning vilde have Ret til at overgaa til de kommunale Forbund.

Kendelse:

Den ved Generalforsamlingen den 11. Juli 1924 i Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Middelfart vedtagne Beslutning vedrørende fast ansatte kommunale Funktionærers og Arbejders Udtrædelse af Afdelingen er gyldig og bør overholdes. I Medfør heraf bør Afdelingen meddele de af Beslutningen omfattede Funktionærer og Arbejdere Overflytning til Dansk Kommunal-

arbejderforbund, naar de har opfyldt deres Forpligtelser mod Afdelingen.

København, den 2. Februar 1925.

C. M. Olsen.

/P. R. Stavnstrup.

Arbejdsløsheden.

Socialministeriets Bekendtgørelse

om

hvilke Fag der er berettigede til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m.

Paa Grundlag af Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed fastsættes i Henhold til § 28 i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. herved følgende:

§ 1.

Fra og med den 1. Februar 1925 at regne vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 kunne ydes til arbejdsløse henhørende til følgende Fag:

Bageri- og Konditoriarbejdere, Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere, Bogtrykkere, Farmaceuter, Gartneriarbejdere, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Handels- og Kontormedhjælpere, Metalarbejdere, Skibstømrere, Snedkere, Somænd, Tekstilarbejdere og Tobaksarbejdere.

Som henhørende til foranstaaende Fag anses:

- saadanne Personer, der er Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse omfattende et af ovenstaaende Fag, og
- saadanne andre Personer, der slet ikke er arbejdsløshedsforsikrede, men som igennem den deres Arbejdsløshedskort paaforte Angivelse af deres Erhverv dokumenterer, at de normalt søger Beskæftigelse i et af ovenstaaende Fag.

§ 2.

Denne Bekendtgørelse træder i Kraft den 1. Februar 1925. Samtidig ophæves Socialministeriets Bekendtgørelse af 29. December 1924.

Socialministeriet, den 31. Januar 1925.

F. J. Borgbjerg.

/J. Bülow.

Internationale Meddelelser.

Den internationale faglige
Kvindekomité.

Den internationale Fagforeningskongres i Wien vedtog paa Forslag af den ligeledes i Wien afholdte Kvindekonference Oprettelsen af en international faglig Kvindekomité, som skal arbejde sammen med og under Ledelse af I. F. C. Den internationale faglige Central har i Henhold hertil henstillet til Landsorganisationerne i Belgien, Danmark, Tyskland, England og Frankrig at foreslaa hver en Repræsentant til Medlem af nævnte Komité, som indtil den næste internationale faglige Kvindekonference skal lede Arbejdet paa dette Omraade. Medlemmerne er nu udpegede, og Komitéen bestaar af følgende Partifæller:

Fru H. Burniaux (Belgien) Bryssel, Rue Joseph Stevens 8.

Fru Jeanne Chevenard (Frankrig) Lyon, 77 Rue Masséna.

Frk. Henriette Crone (Danmark) København C., Amagerbrogade 29^a.

Frk. Gertrud Hanna (Tyskland) Berlin S. 14, Inselstrasse 14.

Frk. M. Quaile (England) 20 Barlow Road, Levenshulme, Manchester.

Komitéens Opgaver er følgende:

- 1) At vække Opmærksomheden for, hvad der indenfor den almindelige Fagbevægelses Ramme særlig kan have Arbejderskernes Interesse.
- 2) At give Impulser til Propaganda blandt Kvinder og medvirke ved denne Propaganda.
- 3) At bistaa Den internationale faglige Central med Impulser og Raadslagninger i Spørgsmaal, som den socialpolitiske Lovgivning træffer angaaende Arbejdersker.
- 4) At være behjælpelig ved Fremskaffelse af statistisk og andet Materiale, der angaar Arbejdersker.

Komitéens Arbejde foregaar under Ledelse af I. F. C.s Sekretariat i Amsterdam, Tesselschadestraat 31.

Komitéen vil straks optage sin Virksomhed. (I. F. C.)

8-Timersdagen i Australien.

I Australien, hvor i en stor Del af de enkelte Stater Arbejderne har overtaget Regeringsmagten, og hvor der hersker gode økonomiske og udmærkede sociale Forhold, har talrige Arbejderorganisa-

tioner i Ny Syd-Wales besluttet at afskaffe den hidtil afholdte Propagandadag til Fordel for 8 Timersdagen. Arbejdernes store Flertal er af den Mening, at Arbejdsdagen under Hensynetagen til den stedse større Anvendelse af moderne Maskiner og den almindelige Indførelse af systematiske Produktionsmetoder kan forkortes yderligere, og at derfor den nugældende 8 Timersdag bør afskaffes. Propagandaen for 8 Timersdagen maa derfor betragtes som forældet. Med hvilke Følelser af Medlidenhed og Foragt maa Australierne mon ikke betragte Europa, det »moderne Civilisations Centrum«, hvor man i enkelte Lande næppe taaler Propaganda for 8 Timersdagen. (I. F. C.)

Jernbanemænd i Storbritanien.

Der agiteres for Tiden blandt de engelske Jernbanemænd, som opfordres til at melde sig som Frivillige ved den under Hæren oprettede Jernbane-Reserve. Funktionærerne befrygter dog, at de i saa Tilfælde ved eventuelle Strejker vil blive benyttede som Strejkebrydere. Officererne i denne Reserve skal af Selskaberne udnævnes blandt Jernbanens Kontorfolk og have fuld militærisk Myndighed. Jernbanernes Kontoristforbund advarer sine Medlemmer mod at lade sig indrullere i denne frivillige Reserve. (I. F. C.)

Levnedsmiddelarbejderforbundene i De forenede Stater

fører for Tiden i deres Fagblade en heftig Kampagne mod den kæmpemæssige Brødtrøst, som i den sidste Tid har antaget et saadant Omfang, at den truer med at bringe hele Landets Brødproduktion under sin Kontrol. Da Trøsten raader over uindskrænkede Kapitaler, vil Fagorganisationernes Bestræbelser sandsynligvis være resultatløse. Det ene af Fagbladene mener, at Bønnen: »Giv os i Dag vort daglige Brød« for Fremtiden maa rettes til Brødtrøsten. (I. F. C.)

Erfaringer med Bedriftsraad

i Tyskland.
De tyske Arbejdsgivere, som ikke bliver træt af at løbe Storm mod alle i Krigs- og Efterkrigstiden gennemførte socialpolitiske og arbejdsretlige Frem-

skridt, vender sig i den senere Tid særlig mod Bedriftsraadene og fremsætter herved Paastande, som ofte modsiges af deres egen Presse.

Naturligvis kan og bør det ikke være Bedriftsraadenes Opgave at stræbe efter Arbejdsgivernes ubegrænsede Velvilje og Anerkendelse. Thi ved Siden af den Bedriftsraadene paahvilende Pligt at understøtte Bedriftsledelsen med Raad og Daad og medvirke til Forøgelse af den enkle Bedrifts Produktion og Rentabilitet, har de frem for alt den Pligt at varetage Arbejdernes Interesser og overvaage Overholdelsen af de gældende Arbejderbeskyttelseslove og Bestemmelserne i de kollektive Aftaler, ganske bortset fra, om dette passer Arbejdsgiverne eller ej.

Og i den Retning kan det siges, at Bedriftsraadene stort set har opfyldt deres Pligt. Et Bevis herfor er ikke blot de af Arbejdsgiverne og den dem underdanige Presse fra Tid til anden foranstaltede Undersøgelser, som ikke var i Stand til at frembringe Materiale mod Bedriftsraadenes Virksomhed, men ogsaa de af Fabrikstilsynet offentliggjorte Beretninger, som man ikke kan frakende enhver Upartiskhed med Hensyn til Bedømmelsen af Bedriftsraadenes Virksomhed. Et Gennemsyn af de siden Bedriftsraadslovens Vedtagelse fra hele Riget foreliggende Beretninger giver overensstemmende Udtryk for en rosende Anerkendelse af Bedriftsraadenes og deres Virksomhed. Særlig med Hensyn paa Gennemførelsen af Arbejderbeskyttelseslovene fremhæves det, at Bedriftsraadene har ydet Fabrikstilsynet værdifuld Assistance ved Udøvelsen af Tilsynet. Heraf fremgaar, at Bedriftsraadenes har vist sig deres Opgave voksen, og at Bedriftsraadsloven saaledes har opfyldt sit Formaal, forsaa vidt dette da under de givne Forhold overhovedet var muligt. De Mangler, der endnu findes, vil forsvinde, naar først Loven har indlevet sig, og det saa meget hurtigere, som det lykkes at gøre en Ende paa den nuværende utilfredsstillende Tilstand, og Bedriftsraadsloven gøres til det, den i Virkeligheden ifølge Forfatningen skulde være: Grundlaget for Arbejdernes økonomiske Ligestilling med Arbejdsgiverne. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 820.

Garvere paa A/S Dansk Garveri,
Lyngby.

I Sag Nr. 820, der af Arbejdsgiverforeningen paa Foreningen af danske Læderfabrikanter og A/S Dansk Garveri i Lyngby's Vegne var anlagt mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Læder- og Skindarbejderforbunds Vegne, er ved et den 16. Januar 1925 afholdt Retsmøde opnaaet Forlig.

Sagens nærmere Omstændigheder er følgende: Paa A/S Dansk Garveri, Lyngby, har der i lang Tid været ført Forhandlinger angaaende Akkordpriserne. Det er ogsaa lykkedes at opnaa Enighed undtagen for Arbejdet ved Falsmaskinerne. Her viste det sig umuligt at opnaa et Resultat, idet Fabrikanterne stadig fastholdt, at Produktionen var for lille. Medens Forhandlingerne stod paa, fik Firmaet en tysk Specialarbejder herop og ansatte ham ved Falsmaskinen.

Herimod protesterede Arbejderne og forlangte, at den tyske Arbejder skulde fjernes. Dette vilde Firmaet ikke, idet det paaberaabte sig en ministeriel Tilladelse fra 1923 om at have Ret til Indrejsetilladelse for 8 tyske Specialarbejdere. Da Firmaet heller ikke vilde imodekomme en Henstilling om at fjerne den paagældende fra Maskinen, indtil man fik konstateret, om man havde Indrejsetilladelse, da man var af den Formening, at dette ikke var Tilfældet, nedlagde samtlige Medlemmer af Dansk Læder- og Skindarbejderforbund Arbejdet den 13. December 1924.

Arbejdet genoptoges efter Aftale med Fabrikken Ledelse den 6. Januar 1925.

Det afsluttede Forlig mellem Parterne gaar ud paa, at Dansk Læder- og Skindarbejderforbund betaler til Arbejdsgiverforeningen paa Aktieselskabets Vegne en Bod af 500 Kr. for den uvarslede Arbejdsstandsning, og at Klagen dermed bortfalder.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 33 * KØBENHAVN DEN 14. FEBRUAR 1925 * 21 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Den faglige Situation.

Saa kom vi saa langt. Det til 10. Februar i Arbejdsgiverforeningens Lokaler berammede Møde er afholdt og har i og for sig ikke bragt nogen Fremgang i Situationen. Dog maa man maaske betone, at Arbejdsgiverne paa dette Møde tydeligt tilkendegav, at det er deres Mening at lade Tiden gaa, uden at indlade sig paa Realitetsforhandlinger.

Som det vil erindres, var Arbejdsgiverne hidsige nok til at opsigte Overenskomsterne, ja saa travlt havde man fra deres Side, at der i flere Tilfælde var fremsendt Opsigelser, længe før Fristen for Opsigelsen var udløben. Det vil ligeledes erindres, at Hr. Langkjær havde særdeles Hastværk med at »tage Tønnen« straks.

Overfor denne Baggrund kan man ikke nægte, at Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelses Beslutning om at overlade til Forretningsudvalget at tale sammen med Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund, naar Tidspunktet dertil maatte anses for belejligt, og den Maade dette skete paa, faldt i en lidt anden Nuance end ventet. Thi Stemningen blandt Arbejdsgiverne var paa Mødet den 10. Februar yderst passiv. Man fik intet som helst Indtryk af, at noget hastede.

Hr. Langkjær holdt Indbydelsestalen i bekymrede Vendinger om den mørke Udsigt, der var til at undgaa Arbejdsstandsning. Og Hr. Langkjær bedyrede, at Arbejdsgiverne nødigt, meget nødigt, saa en saadan iværksat. Derfor stillede Hr. Langkjær ikke med noget nyt til Behandling paa Mødet. Det skal siges til hans Ros, han holdt sig, naar lige undtages Hastværket, nøje opad den kendte Linie med Lønreduktioner og Frigørelse for Pristalsreguleringer.

Det er forstaaeligt, at der ikke fra Arbejdsgivernes Side bliver lagt stor Iver for Dagen med Hensyn til at fremskynde Begivenhederne! Stillingen er en saadan, at Arbejderne ikke kan sidde roligt, medens Uge gaar efter Uge, uden at Dyrtdsstigningen finder Vej til deres Lønningsposer. Vi havde i Grunden ventet, at Arbejdsgiverne var saa griske efter at faa Reduktionerne indført, at de ikke vilde slaa sig til Taals. Det fremgaar af det, der skete paa Mødet, at de godt kan tænke sig til at undvære Reduktionerne, blot de kan undgaa Pristallets Konsekvenser. Heri kan vi ikke følge dem!

Overfor Hr. Langkjærs Udtalelser om, at de førende danske Industrier maatte have Lempelser i Arbejdslønnen, pointeredes det stærkt og afgjort fra vor Formands Side, at vi ikke indlod os paa Forhandlinger om Lønreduktioner eller ufyldstgørende Dyrtdsregulering efter det sidst offentliggjorte Pristal. Det pointeredes ligeledes stærkt, at vi desuden maatte have frem til Revision saadanne Lønninger, som ifølge deres Natur ikke kunde nøjes med Regulering i Henhold til den gældende Form for Pristallets Procentforhøjelser af Lønsatserne, fordi denne Form virkede uretfærdigt og utilstrækkeligt for netop de Lønninger, der haardest trængte til Revision.

At der findes saadanne Lønninger, fik man Bevis paa derved, at man søgte at benægte netop disse Lønsatsers Eksistens. Arbejdsgiverne skammede sig over at erkende, at saadanne Lønninger udbetales i danske Industrivirksomheder. Javel! det er der ogsaa al mulig god Grund til. Men saa er der andre Veje, der forekommer os at være mere

farbare til at bringe saadanne Forhold ud af Verden, end dem vi kender fra de i Aar førte Forhandlinger.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalgsmøde konstaterede Enighed om at opfordre Forbundene til at søge Forhandlinger optagne om Overenskomsterne, og hvor saadanne Forhandlinger viser sig resultatløse og der sker Henvendelse til De samvirkende Fagforbund om Sanktion til Afsendelse af Strejkevarsler, vil saadanne Begæring imødekommes og Sanktion blive givet.

Der er sikkert heller intet andet at gøre. Det eventuelt os paalagte Ansvar overfor Offentligheden som den angribende Part kan vi sagtens bære. Det er kun Spillfægteri! I Virkeligheden bærer den Skylden for en Arbejdsstandsning, som ved sin Optræden fremprovokerer den Stemning, der fører til Angrebet.

Den Maade, hvorpaa Arbejdsgiverne i Aar har stillet Krav til Arbejderne, er en saadan, at den vilde medføre et Afslag fra Arbejdere, der var langt daarligere stillet, end de danske er det. Derfor maa man gaa ud fra, at Arbejdsgiverne, der kender de danske Fagorganisationers Styrke ret godt fra de senere Aar, med fuldt Overlæg styrer hen imod en Kampsituation. De vil finde den danske Arbejders Værge rede til at tage den Kamp, der bliver paa tvunget os.

Bevægelsen indenfor de forskellige Fag.

Selv om der ikke er megen Gang i Tingene udadtil, rores der stærkt indenfor de givne Rammer. Et Par enkelte Fag meddeler, at deres Overenskomster er i Orden. Nogle Fag melder om strandede Forhandlinger og beder om Sanktion til Afsendelse af Strejkevarsler, og andre meddeler, at saadanne Varsler er afsendte, og at Strejken staar lige for Døren.

Vi skal nedenfor give en Redegørelse for alle disse Forhold.

For at begynde med det, der i Aar er det sjældne, lad os da tage de ordnede Overenskomster først. Det drejer sig om Bageri- og Konditoriarbejderforbundet, Bogbinderforbundet og Landarbejderforbundet. Som meddelt i »Social-Demokraten« har disse Forbund ord-

nede Overenskomster for det kommende Aar.

For Bagernes Vedkommende gaar Ordningen ud paa, at der finder Lønreguleringer Sted efter Pristallet nu i Februar og til August. Derudover er opnaaet nogle Smaaændringer, som Forbundet havde stillet Krav om. Ordningen er gældende for alle Forbundets Overenskomster indenfor Landets Omraade.

Bogbinderne har ligeledes opnaaet en Ordning, der tilsikrer dem Prisregulering baade nu og i August 1925 samt yderligere Februar 1926, og Overenskomsten er gældende til 1. April 1926. Denne Ordning gælder for Forbundets Medlemmer ved Arbejdet i Bogbinderier og Æskefabrikker. Der har ikke endnu været fort Forhandlinger om de Overenskomster, som Forbundet har med Papirvareindustrien og Fabrikantene i Rammeindustrien, og som udløber til 1. April i Aar.

Landarbejderforbundet har ligeledes opnaaet en Landsordning, idet der er sluttet Overenskomst med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark, Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og paa Langeland samt for Sukkerroearbejdets Vedkommende med Roedyrkerforeningerne for Lolland, Møen, Sydsjælland, Vestsjælland, Assens, Kolding, Haderslev og Sønderborg. Landarbejderne har ved den trufne Ordning opnaaet betydelige Lønforbedringer for de forskellige Arbejder, hvorved Landarbejderne beskæftiges. Saaledes for at nævne et Par Eksempler er Lønnen for Tærskearbejdet forhøjet fra 6 Kr. 60 Øre pr. Dag til 9 Kr. pr. Dag og Opgravning af Sukkerroer forhøjet fra 16½ Kr. pr. Tønde Land til 20 Kr. Derudover er samtlige Lønninger, som overenskomstmæssigt fik et Tillæg paa 15 pCt. pr. November f. A., fortsat gældende med samme Reguleringsbestemmelser pr. 15. November i Aar.

Saa kommer vi til de Forbund, hvis Overenskomster er opsagte, og hvor der dels er ført Forhandlinger, der er strandede, dels afgivet Varsler, og dels hvor ingen af Delene endnu er sket.

Træindustriarbejderforbundet meddeler, at man forgæves har forhandlet med Fabrikantene og nu anmoder om

Bistand til Forhandling med Hovedorganisationernes Medvirken. Arbejdernes Krav lød paa 10 pCt. Tillæg til Akkordarbejdet samt Prisregulering og Feriespørgsmaalet løst tilfredsstillende. Arbejdsgiverne krævede 10 pCts Reduktion af samtlige Lønninger og ingen Prisregulering.

Dansk Skrædderforbund har ligeledes ført Forhandlinger med Foreningen af danske Fabrikker af Herreklæder. Forhandlingerne endte resultatløst. Forholdet er her saaledes, at der ikke sidste Aar blev givet Forbundets Medlemmer nogen som helst Regulering, da Overenskomsten ikke blev opsagt. Desuagtet var det ikke muligt for Forbundet at opnaa en akseptabel Ordning, og saavel 1ste som 2det Varsel om Strejke er afgivet, og Strejken skulde være traadt i Kraft Fredag den 13. Februar. Arbejdsgiverne har fremsat Protest mod Varslernes Lovlighed, men Forbundet agter ikke at lade det for denne Sag bejlejlige Tidspunkt forpasses af den Grund. Arbejdsgiverforeningen har bebudet Klage til Den faste Voldgiftsret angaaende Strejkevarslernes Lovlighed, og der er aftalt et Fællesmøde om denne Sag til Fredag den 13. ds. Videre har Dansk Skrædderforbund overfor Firmaet Georg Dam, Aalborg, efter resultatløse Forhandlinger afsendt 1ste Strejkevarsel den 9. ds., ligesom Forbundet har begæret Sanktion til at afgive Varsel overfor Foreningen af Skræddermestre og Herrekonfektionister i Danmark for de Overenskomsters Vedkommende, der udløber 1. Marts i Aar.

Fællesmøder.

Havnearbejdere i Aalborg.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 16. Januar behandledes en Klage fra Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationerne over, at Havnearbejderne i Aalborg ved Løsning af 3 Ladninger russiske Horfrokager havde rejst Krav om Ekstrabetaling, fordi Ladningerne indeholdt for meget Brud.

Da man ikke kunde opnaa Enighed med Arbejdsgiverne herom, undlod Arbejderne at oprense alt Brudet, ligesom der ogsaa fandt en kortere Arbejdsstandsning Sted.

Paa Fællesmødet opnaaedes ikke Enighed, idet Arbejdsgiverforeningen fastholdt et Erstatningskrav dels for Liggedagspenge, dels for et Beløb, som var udbetalt for Ekstraarbejde for Oplosning af Brudet.

Dette Krav nægtede Arbejdernes Repræsentanter at indgaa paa, hvorfor Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Karetmagerne paa Nordisk Carosseriindustri i København.

Paa Nordisk Carosseriindustri havde 5 Karetmagersvende den 16. Januar uden Varsel nedlagt Arbejdet.

Grunden hertil var den, at Firmaet havde antaget en Lærling paa 28 Aar, ligesom der var opstaaet forskellige Uoverensstemmelser angaaende Betaling for Seriearbejde.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 23. Januar mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Karetmagermesterforeningen og Karetmagerforbundet i Danmark enedes man om, at Arbejdet genoptages den 24. Januar, og at Stridsspørgsmaalene henvises til Forhandling mellem Parterne efter de gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

Keramikere paa Den kgl. Porcelænsfabrik.

Den 14. Januar afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Keramisk Forbund og Den kgl. Porcelænsfabrik i Anledning af en Klage fra Forbundet over, at Fabrikken ikke overholder en af Politimester Parker den 27. August f. A. afsagt Opmandskendelse angaaende Betalingen for Overarbejde.

Kendelsen gaar ud paa, at der skal gives Procenttillæg til Timefortjenesten til Stenstrygere og Glasurmalere.

Nu hævder Fabrikken, at denne Kendelse kun gælder for de nævnte 2 Grupper af Arbejdere, og vil kun give Overtidstillæg af den ansatte Timeløn for de øvrige paa Virksomheden beskæftigede Arbejdere.

Herimod protesterede Forbundet, idet dets Repræsentanter henvises til, at der ved Sagens Behandling for den faglige

Voldgiftsret fra deres Side blev gjort opmærksom paa, at Spørgsmaalet havde en videregaaende Rækkevidde end til Stenstrygerne.

Der opnaaedes ikke Enighed, idet hver af Parterne fastholdt sit Standpunkt. Forbundet forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Smede og Maskinarbejdere paa Helsingør Skibsværft.

Den 17. November f. A. blev Formanden for Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Helsingør afskediget fra Helsingør Skibsværft, hvor han havde været beskæftiget i ca. 10 Aar. Afskedigelsen fandt Sted efter en Ordstrid med en af Værftets Ingeniører. De paa Værftet beskæftigede Smede- og Maskinarbejdere protesterede imod denne Afskedigelse, thi vel var den paagældende ikke valgt som Tillidsmand paa Værftet, men havde af Værftets Direktør faaet et Tilsagn om, at han vilde være at betragte som ganske ligestillet med Tillidsmænd.

Smede- og Maskinarbejderne krævede, at Værftets Ledelse skulde tage Afskedigelsen tilbage. Dette blev imidlertid nægtet, hvorefter Arbejderne nedlagde Arbejdet, som dog genoptoges den 20. November, hvorefter der afholdtes et Mæglingsmøde om Sagen, men dette forløb uden Resultat. Arbejdsgiverne forlangte Erstatning for den uvarslede Arbejdsstandsning, hvorfor der den 15. Januar afholdtes et Fællesmøde om Sagen, men dette endte ogsaa uden Resultat.

Arbejdsgiverforeningen har derefter indbragt Klage for Den faste Voldgiftsret.

Stenhuggerne hos de københavnske Stenhuggermestre.

I Anledning af en opstaaet Uoverensstemmelse angaaende Augustreguleringen hos de københavnske Stenhuggermestre afholdtes den 12. Januar et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Stenhuggermestrene og Dansk Stenindustriarbejderforbund.

Uoverensstemmelsen var opstaaet ved, at Mestrene ikke vilde udbetale Augustreguleringens 2 pCt. til Timelønningerne.

Mestrene fastholdt, at Reguleringen

var foretaget paa samme Maade som tidligere, ved at Brokdele under en halv Øre bortkastedes, medens Brokdele over en halv Øre rundes opad til det nærmeste hele Tal.

Forbundets Repræsentanter protesterede imod denne Afregningsmaade, idet der ikke forelaa nogen Aftale herom mellem Organisationerne.

Der opnaaedes ikke Enighed, og Forbundet forbeholdt sig sin Stilling til Sagen.

De samvirkende Fagforbunds ordinære Generalforsamling afholdes 5.—6. og eventuelt ogsaa 7. Maj

Repræsentantskabsmøde afholdes 4. Maj.

Ifølge De samvirkende Fagforbunds Love § 33 skal der hvert 3. Aar afholdes ordinær Generalforsamling. Da den sidste ordinære Generalforsamling blev afholdt i Maj Maaned 1922, skal der altsaa atter i Aar afholdes ordinær Generalforsamling, og Forretningsudvalget har paa sit sidste Mode besluttet, at Generalforsamlingen afholdes den 5.—6. eventuelt ogsaa den 7. Maj. Den 4. Maj, altsaa Dagen før Generalforsamlingen, skal der afholdes Repræsentantskabsmøde.

Paa de ordinære Generalforsamlinger skal der afgives Beretning om Virksomheden i den treaarige Periode. Regnskaberne for de sidste 3 Aar skal forelægges til Godkendelse, og der skal endvidere foretages Valg af Medlemmer til Forretningsudvalget (Formand, Næstformand, Kasserer, Sekretærer og 8 Medlemmer) samt vælges en Revisionskomité paa 3 Medlemmer og endelig et Grænseudvalg paa 5 Medlemmer.

Forslag om Forandringer, Tilføjelser eller Ophævelse af Lovbestemmelser kan kun behandles og vedtages paa de ordinære Generalforsamlinger, og Forslag herom skal være fremsat mindst 6 Maaneder før Generalforsamlingen.

Andre Forslag, som ønskes behandle paa de ordinære Generalforsamlinger, skal efter Lovens § 36 indsendes inden 1. Marts og bliver derefter trykt og omsendt til Organisationerne senest 3 Uger før Generalforsamlingens Afholdelse.

Til Valg paany!

I første Halvdel af Marts kaldes vi til Valg over hele Landet. Det er *Sogneraad*, *Byraad* og *Hjælpekasser*, det gælder. Det drejer sig altsaa om *en Række nye Erobringer* Landet over for Arbejderklassens og de øvrige Smaaahjems Parti: *Socialdemokratiet!*

Lad det blive slaaet fast, at netop dette er det, det gælder. Arbejderklassens Modstandere skal nok mode frem. Det har tidligere Valg vist, og netop nu, da vi har *en socialdemokratisk Regering*, vil de prøve paa at gøre et Fremstød!

Men dette vil vise Arbejderne, at *ogsaa de* maa ud til dette Valg — *alle som en*, og at Arbejderhjemmenes Stemmer uden Vaklen maa falde paa *de socialdemokratiske Kandidater*.

Kendsgerningerne taler tydeligt om, hvor nødvendigt det er for Arbejdere og Smaakaarsfolk i By som paa Land at samle deres yderste Kræfter til de kommunale Valg.

Socialdemokratiet er nu repræsenteret foruden i Byraadene ogsaa i ca. 800 af de knap 1300 Sogneraad. Socialdemokratiet er Flertal i Københavns Borgerrepræsentation, i 18. Byraad og 32 Sogneraad.

Det har lært os, hvad vi kan naa! Det varsler nye Erobringer!

Hvorledes var Forholdene for Arbejdere og Smaakaarsfolk, før vi selv begyndte at tale med? Husker I *Fattiggaarden* til vore gamle, *Fattigvæsenet* til vore arbejdsløse og *Fattigskolen* til vore Børn?

Hvorledes er Forholdene endnu den Dag i Dag i mangfoldige Kommuner, hvor der endnu ikke er sat Socialdemokrater ind i Sogneraadet?

Hvorledes mærker vi ikke Forskellen for Arbejderhjemmene paa konservativt og socialdemokratisk Styre i Kommunerne?

Skal

Skattebyrden fordeles retfærdigt efter Skatteevnen? Skal *den sociale Lovgivning* administreres human, eller skal *Fattigloven* sættes i Højsædet med Tab af borgerlige Rettigheder for de fattige? Skal *Hjemmene* beskyttes ved en samfundsmæssig Boligpolitik? Skal Arbejderbørnene gennem en moderne *Skole*

have Adgang til samme Undervisning som de mere velstillede?

Disse og mange andre Spørgsmaal besvares af Kommunalpolitikken. Og vi véd, at kun ét Parti giver det Svar, som tjener Arbejderklassens Vel, nemlig *Socialdemokratiet* — ganske simpelt fordi, Socialdemokratiet er Arbejderklassens politiske Organisation. Derfor skal de forestaaende Valg ogsaa blive en ny Række socialdemokratiske Erobringer!

Fagfæller og Kammerater!

Vær da med til at organisere Sejren! Sæt Agitationen i Gang! Tal derom fra Mand til Mand, fra Hjem til Hjem! Bliv ikke træt af at indprente vore Klassefæller, at

Socialdemokratiets Sejr viser Vejen fremad!

Dansk Gartnerforbunds extraordinære Kongres.

I Rømersgade 22 samledes Søndag den 18. Januar Gartnerforbundets Delegerede fra alle Egne af Landet til en ekstraordinær Kongres.

Formanden for Forbundet, Langgaard-Nielsen, aabnede Kongressen med en kort Velkomst og bad Kongressen nedsætte Mandatudvalg til Prøvelse af Mandaterne. Hertil valgtes Ole Andersen, Hovedbestyrelsen, K. Sørensen, Anlægsgartnerne, København, og Andreasen, Odense.

Efter at Mandatudvalgets Formand, Andreasen, Odense, havde aflagt Beretning og anbefalet at godkende samtlige fremmodte Delegeredes Mandater, og Kongressen havde sluttet sig hertil, konstituerede Kongressen sig og valgte sine Funktionærer.

Til Dirigenter valgtes Andreasen, Hovedbestyrelsen, og Peter Andersen, Handelsgartnernes Fagf., København.

Sekretær Hans Jacobsen bragte en Hilsen fra De samvirkende Fagforbund og fremsatte de bedste Ønsker for Kongressen om, at den gennem sit Arbejde vilde bidrage til en yderligere Styrkelse af Dansk Gartnerforbund i denne for samtlige danske Arbejdere vanskelige Tid.

Dernæst tog Forhandlingen om Be-

retningen om Virksomheden sin Begyndelse. Langgaard-Nielsen fremhævede, at Tidsrummet siden sidste Kongres havde været for kort til, at der var nogen særlig omfattende Beretning at aflægge. Der var kun at fremhæve Sagen om Kørepenge for Medlemmerne i Nordre Birk, som var ordnet ved faglig Voldgift. Lærlingeforholdet var gennem en Henstilling til Socialministeriet lagt i de bedste Hænder. Forretningsudvalget og Hovedbestyrelsen havde indkaldt til ekstraordinær Kongres grundet paa den tidligere Forbundsformand J. P. Jakobsens ret pludselig Død og grundet paa en Misforstaaelse angaaende Kontingentindbetaling. Iøvrigt lovede Regnskabs Stilling godt for Forbundets Økonomi.

Efter en lang og omfattende Diskussion stilledes fra Anlægsgartnerne i København følgende Resolution: Efter at Langgaard-Nielsen Beretning toges til Efterretning, gaar Kongressen over til Dagsordenens næste Punkt. Denne Resolution vedtoges.

Kongressen vedtog at yde den afdøde Forbundsformand J. P. Jakobsens Enke en maanedlig Understøttelse paa 100 Kr. mod, at Forbundet til Gengæld fik Dispositionsret over de til hendes Lejlighed hørende Kontorlokaler.

Yderligere vedtoges en Del Lovændringer, Nedskrivning af Strejkefond og deslige. Derefter skred Kongressen til Valg af Forretningsfører, Forretningsudvalg og Hovedbestyrelse efter nogle nye, ændrede Repræsentationsregler. Til Forretningsfører foresloges Langgaard-Nielsen og Christensen-Bonde. Den sidste ønskede ikke at modtage Valg. Langgaard-Nielsen valgtes med 16 Stemmer, medens Christensen-Bonde fik 7 Stemmer, og 5 stemte blankt.

Til Hovedkasserer valgtes Peter Andersen, Handelsgartnerens Afdeling.

Det overlodes til de 5 københavnske Afdelinger at udpege 5 Forretningsudvalgsmedlemmer. — Til Hovedbestyrelsen valgtes Ole Andersen, Arbejdsmandsafdelingen, og Johs. Nielsen, Handelsgartnerne. Til Revisorer valgtes den afgaaende Chr. Petersen, Rungsted, og nvalgttes Skouboe, Forretningsudvalget.

Efter at Sekretær Hans Jacobsen, De samvirkende Fagforbund, havde talt

imod Splittelse i enhver Form og for, at Gartnerforbundet maatte gaa uskadt gennem alle Vanskeligheder, sluttedes Kongressen med en Tak fra Forbundets Formand, Langgaard-Nielsen.

Vor Sociallovgivning.

Forslag til Lov om Lærlingeforholdet.

Dette Forslag er som Lovforslag Nr. 72 fremsat i Folketinget af Socialminister Borgbjerg den 13. Januar 1925. De Bemærkninger, der knyttedes til Formen for Lovforslag Nr. 71, Ulykkesforsikringsloven, er ogsaa gældende her, forsaavidt som Forslaget fremtræder som en selvstændig Lov i Stedet for som Ændringer til den nugældende Lov af 6. Maj 1921.

Til Lovforslaget er knyttet følgende Bemærkninger:

Lovforslaget er udarbejdet til Fyldestgørelse af Bestemmelsen i Paragraf 26 i Lov om Lærlingeforholdet af 6. Maj 1921, hvorefter Forslag til Revision af Loven bliver at forelægge senest for den i Aaret 1924 sammentrædende ordinære Rigsdag.

Medens man for mange af Bestemmelsernes Vedkommende har ment at kunne foreslaa bibeholdt de tilsvarende Bestemmelser i Loven af 6. Maj 1921 i uforandret Skikkelse, frembyder Lovforslaget paa andre Omraader ikke uvæsentlige Forskelligheder fra den tidligere Lov.

For det første er Bestemmelserne i Paragrafferne 7 og 8 i Loven af 6. Maj 1921 om Begrænsningen af Arbejdstiden og om et ugentligt Fridøgn ikke medtaget i Forslaget, idet alle Bestemmelser om Arbejdstid, Lavalder m. m. for unge Mennesker under 18 Aar — *uanset om de paaagældende er Lærlinge eller ej* — er samlede i det samtidigt fremsatte Lovforslag Nr. 73 om Børns og unge Menneskers Arbejde.

Dernæst adskiller Forslaget sig fra den nugældende Lov derved, at der er foreslaaet nogle særlige Regler for de til Arbejde i Handelsvirksomheder og til Kontorarbejde antagne Lærlinge. Siden Lov af 6. Maj 1921 traadte i Kraft den 1. Januar 1922, har det fra Handelsstandens Side meget indtrængende været hævdet, at Kravene i Lærlingeloven, der

oprindelig kun gjaldt for Industri og Haandværk, ikke er anvendelige i samme Grad paa Handelen, og at navnlig Uddannelsespligten for et stort Antal af de i Handelsvirksomheder beskæftigede unge Mennesker ikke kan opfyldes. Handelsstanden har dels støttet denne Paastand paa, at nogle Virksomheder er af en saadan Art, at de ikke giver Mulighed for, at der kan bibringes de unge Mennesker en blot nogenlunde afrundet Uddannelse, dels er det gjort gældende, at det for mange Virksomheder er nødvendigt, at der til en Del af Virksomhedens Arbejde — og dette gælder navnlig med Hensyn til det lettere Kontorarbejde — kan benyttes unge Mennesker, som Principalen ikke har en egentlig lovfæstet Pligt til at uddanne, og for hvem en saadan Uddannelse ej heller har været Formaålet med deres Ansættelse i Virksomheden, saaledes at en Fastholdelse af Uddannelseskravet vil gøre det uhensigtsmæssigt for Virksomheden vedblivende at benytte unge Mennesker under 18 Aar til saadant Arbejde.

For at faa dette Spørgsmaal nærmere belyst, har Socialministeriet i Sommeren 1924 nedsat et lille Udvalg med den Opgave at afgive Indstilling til Ministeriet med Hensyn til Lovens Revision for saa vidt angaar Handelen. I sin Indstilling til Ministeriet har Udvalget, der har forhandlet med Repræsentanter for Principaler og Medhjælpere indenfor Handelen, udtalt, at det er af den Formening, at Lærlingelovens Regler vedvarende i det store og hele bør være gældende for Handelen, bortset fra Bude og »Haandlangere«, der altid har været holdt udenfor Lærlingelovens Omraade, og at navnlig Adgangen for de unge Mennesker til at opnaa teoretisk Uddannelse i Handelsskoler ikke bør opgives, men endog bør udvides til det store Antal unge Arbejdere, navnlig kvindelige, der benyttes til Telefonpasning, Maskinskrivning, Stenografering og lign., hvilket Arbejde efter den hidtil af Indenrigsministeriet anlagte Fortolkning har været holdt udenfor Lærlingelovens Rammer. Paa den anden Side har Udvalget udtalt, at for saa vidt dette kan opnaas, vil Udvalget, der ikke er blind for de ovenfor anførte, af Handelsstandens Principaler fremsatte Be-

tragtninger, ikke nære Betænkelighed ved at foreslaa, at Kravet om Uddannelse i selve Virksomheden ikke anlægges med Hensyn til unge Mennesker, der antages til Beskæftigelse med saadant Arbejde som ovenfor anført, med Ekspedering af Kunder i Specialforretninger, og med saadant Arbejde i Bogholderi, Regnskabsføring og lignende, som det ikke er muligt at give de paagældende en hel eller delvis Uddannelse i.

Udvalget har derhos foreslaaet, at Forholdet lovteknisk ordnes saaledes, at der ikke ved Antagelse af unge Mennesker som anført skal oprettes Lærekontrakt, men at der i Stedet for skal oprettes en Kontrakt paa dertil autoriserede Blanketter, i hvilken Kontrakt der skal træffes Bestemmelse om Opsigelsesvarsel og Lønvilkaar, og i hvilken Principalen skal forpligte sig til at holde den paagældende unge Arbejder sygeforsikret i en offentlig anerkendt Sygekasse i Overensstemmelse med Lærlingelovens Regler og til at holde ham eller hende til at deltage i Undervisningen i Handelsskole og udrede Udgifterne derved. Endelig har Udvalget vedtaget, at Afgørelsen af, om en Antagelse falder ind under Undtagelsesbestemmelserne, i Tvivlstilfælde skal træffes af Lærlingekommissionen under Rekurs til Socialministeriet.

Da Ministeriet i det store og hele har kunnet dele de af Udvalget fremførte Betragtninger, har man ment at burde følge Udvalgets Forslag, og de særlige Regler om Handelen findes i Lovforslagets Paragraffer 2 og 7. Iøvrigt skal af de i Lovforslaget indeholdte nye Bestemmelser fremhæves Paragraf 4, der tilstræber at bringe Læretidens Varighed i Overensstemmelse med de forskellige Fags Behov, og Bestemmelsen i Paragraf 6, hvorefter Socialministeren bemyndiges til i givet Tilfælde ved derom givne Regler at begrænse Tilgangen i et Fag, og som tillige hjemler Lærlingekommissionen Ret til at nægte Godkendelse af en Lærekontrakt, naar der i en Virksomhed beskæftiges et saa stort Antal Lærlinge, at det efter Virksomhedens Størrelse og Art maa antages, at en yderligere Tilgang af Lærlinge vil bevirke, at disses Uddannelse derved ikke kan foregaa paa forsvarlig Maade. Det maa ogsaa nævnes, at man

i Overensstemmelse med det i Rigsdagen 1918—19 forelagte Forslag til Lærlingelov har foreslaaet, at der skal oprettes Lærlingekommissioner, som skal have til Opgave at gennemgaa og godkende Lærekontrakter og vaage over, at Læremesteren opfylder de ham paa-hvilende Uddannelsespligter.

Dersom Forslaget bliver Lov, vil man se, at det byder store Fordele navnlig med Hensyn til Begrænsning af Tilgang i Fagene og ved den Betyggelse, der indeholdes i Bestemmelserne om Uddannelse for Maskinskrivere, Stenografister og lignende Speciallæringer, der vil faa Adgang til en Uddannelse, der giver dem Adgang til at rykke over til andre Arbejdsfelter indenfor Handelsvirksomheder.

Arbejdsløsheden i December 1924.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de fra de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning. Faggrupperingen afviger dog lidt fra den hidtil anvendte, væsentligst der-

ved, at Kvindeligt Arbejderforbund er flyttet fra Gruppe 2 til 4.

Ved Udgangen af December var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 13,2 pCt. mod 8,6 pCt. ved Udgangen af November.

For alle Fag under et, baade i Hovedstaden og i Provinsen, var Arbejdsløsheden stigende i hele December Maaned, men i langt højere Grad i Provinsen end i København, saaledes at Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af December i Modsætning til de nærmest foregaaende Maaneder var en Del højere i Provinsen end i København. Ogsaa for de enkelte Faggrupper var der Stigning i Arbejdsløsheden i December undtagen for Handelsfagene i Hovedstaden; den store Stigning i Provinsen faldt særlig paa Bygningsindustrien og ufaglærte Arbejdere.

Iøvrigt svarede Arbejdsløshedsprocenten for December ligesom i de nærmest foregaaende Maaneder nogenlunde til den for samme Maaned i Aarene før Krigen (1910—13 gnsntl.) beregnede, idet dog ligesom i November Stigningen fra forrige Maaned var noget mindre end før Krigen; derimod var Stigningen omtrent den samme som i de nærmest foregaaende Aar til Trods for det særlig milde Vejrlig i December 1924.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne, og hvor Tallene med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal, der ikke stemmer ganske overens med de tidligere maanedligt publicerede Tal.

December 1924	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		5 Dec.	12 Dec.	19 Dec.	26 Dec.
Hovedstaden:		pCt	pCt	pCt	pCt
1. Faglærte i Bygningsindustrien	11905	16,0	16,7	18,0	18,9
2. Faglærte i anden Industri m. v...	57410	8,5	8,6	9,2	10,4
3. Handel	5398	8,2	7,9	7,9	8,1
4. Ufaglærte	36509	8,4	9,1	9,2	9,1
Ialt...	111222	9,3	9,6	10,3	11,1
Provinserne:					
1. Faglærte i Bygningsindustrien	19386	15,0	17,9	21,9	26,2
2. Faglærte i anden Industri m. v...	53984	8,7	8,8	9,2	11,4
3. Handel	6255	6,2	6,3	6,5	6,8
4. Ufaglærte	69017	9,3	10,2	12,5	14,9
Ialt...	148642	9,7	10,5	12,3	14,8
Hele Landet...	259864	9,5	10,1	11,4	13,2

	1920 pCt.	1921 pCt.	1922 pCt.	1923 pCt.	1924 pCt.
Januar	12,9	21,4	31,1	21,8	21,6
Februar	8,6	24,0	34,2	23,1	21,9
Marts	6,3	23,2	33,0	15,6	16,7
April	3,7	19,6	22,2	11,0	8,1
Maj	2,7	17,0	15,0	8,9	5,8
Juni	2,1	16,1	12,9	8,1	5,0
Juli	2,5	16,1	12,1	7,5	5,4
August	3,0	16,9	11,4	8,0	5,6
September	3,4	16,7	10,7	7,7	5,8
Oktober	4,5	17,6	12,1	8,0	7,0
November	8,5	20,8	15,4	12,1	8,6
December	15,5	26,8	20,6	19,6	13,2

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 34 * KØBENHAVN DEN 21. FEBRUAR 1925 * 21 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Den faglige Situation.

Der er ikke siden sidst sket nogen Ændring i den foreliggende Situation. Hærene staar stadigt opmarscherede; men Fægtningen er endnu ikke begyndt.

Det vil erindres, at vort Forretningsudvalg havde været til Møde i Arbejdsgivernes Hovedkvarter den 10. Februar, uden at der derved skete noget opsigtvækkende. Der var paa det Tidspunkt varslet en Arbejdsstandsning i Skrædderfaget overfor Arbejdsgiverne indenfor Konfektionsindustrien for færdigsyede Herreklæder, som skulde være traadt i Kraft Fredag den 13. ds.

Efter det negative Møde i Arbejdsgiverforeningen den 10., tog Statens Forligsmandsinstitution Affære og indkaldte Forretningsudvalgene for saavel Arbejdernes som Arbejdsgivernes Organisationer til et orienterende Møde i Forligsinstitutionens Lokaler, Kongens Nytorv 5, den 17. Februar. I sin Skrivelse angaaende dette Møde anmodede Forligsmanden De samvirkende Fagforbund om at søge udvirket, at den til den 13. berammede Strejke i Skrædderfaget udsattes, idet Forligsinstitutionen vilde finde det meget ønskeligt, om der blev givet Forligsmændene Lejlighed til en Orientering af Overenskomst-situationen i al Almindelighed, inden der fra Institutionen indkaldtes til Forhandling angaaende Konflikten i Konfektionsindustrien.

Denne Henstilling forelagdes for Skrædderforbundet, og dette imødekom straks Forligsmandens Ønske, til Trods for at Situationen for Skræddernes Vedkommende er af den Art, at en Udsættelse ikke var belejlig paa dette Tidspunkt.

Derefter fandt Mødet hos Forligs-

manden Sted, og paa dette Møde gennemgik man fra begge Sider den foreliggende Situation. I sit Forløb var Mødet egentlig en nøje Gentagelse af det, der skete i Arbejdsgiverforeningen, og det kunde jo efter Sagens Natur heller ikke blive andet. Det var et orienterende Møde for Forligsmændene, der alle var til Stede og fik den nøjeste Indsigt i hele den foreliggende Stilling.

Efter Mødet indkaldte Forligsmanden saa Parterne til Forhandling om Konfektionsindustriens Overenskomstforhold til Torsdag den 19. ds., hvor saa de første egentlige Forligsforhandlinger i 1925's Overenskomstperiode skal foregaa.

Man kan naturligvis ikke paa det nuværende Tidspunkt (Onsdag den 18.) udtale sig hverken i den ene eller den anden Retning med nogen Sikkerhed om, hvad der *der* vil ske, men vi vil dog tilføje, at Arbejdsgiverne stadig holder fast ved deres stejle og truende Holdning. Det blev ogsaa denne Gang nødvendigt overfor Arbejdsgivernes Formand som Svar paa hans Tale til Forligsmanden fra vor Side at pointere vort Standpunkt og erklærede kategorisk, at vi ikke forhandlede om Forslag, der i noget som helst Tilfælde indeholdt Reduktioner af bestaaende Lønninger, samt at vi i en Række Tilfælde vilde fastholde Krav om Lønforbedring.

Den kendte Paastand om, at Lønnen siden 1914 var steget saa og saa meget mere end Priserne, blev tilbagevist med nogle Bemærkninger om, at der ikke kunde tages Eksempler paa, hvad Time-løn var dengang og nu, naar Arbejdsforholdene i saa mangt og meget afviger fra det dengang gældende, i Særdeleshed hvad Arbejdstid og Tempo

angaar. Det fremførtes med stor Styrke, at skulde Forligsinstitutionen danne sig noget Begreb om, hvorledes Arbejderne Kaar i Virkeligheden var, maatte der lægges en Aarsindtægt til Grund og ikke en Timelønssats, endda en Timeløn, der i langt de fleste Tilfælde ikke hidrørte fra 1914, men meget længere tilbage fra en Tid, hvor Overenskomsterne forlængedes for en Aarrække ad Gangen med enkelte Ørers Tillæg. Uden Modsigelse blev det fremhævet, at den Løn, den danske Arbejderklasse fik til at leve for, var af en saadan Beskaffenhed, at den, om der ikke skete Ændringer i opadgaaende Retning, vilde betyde en Sænkning af Arbejdernes hele Livsstandard, og at denne Opgave ikke var Arbejdsgiverne værdig at sætte sig som Maal.

Arbejdsgiverne er kyniske i deres hele Fremfærd; men det skal dog bemærkes, at deres Repræsentanter ved Mødet hos Forligsmanden savnede Mod til aabent at vedkende sig denne Kynisme. Det havde vi dem nu heller ikke mistænkt for; men at de søger alle andre Veje til at gennemføre deres Maal, det tvivler vist ingen om.

Bevægelserne indenfor de forskellige Fag.

Det fremgaar af foranstaaende, at Dansk Skrædderforbund har udsat sin til den 13. Februar varslede Arbejdsstandsning til den 21. ds. Denne Arbejdsstandsning gælder for de Arbejdsgivere, som fremstiller færdigsyet Konfektion, og Overenskomsten for denne Branche udløb den 1. Februar.

For Arbejdet hos Foreningen af Skræddermestre og Herrekonfektionister (bestilt Arbejde) er Forholdet, at Overenskomsten er opsagt af Arbejdsgiverne allerede den 27. November til Udløb den 1. Marts. Da det ikke har været Forbundet muligt at faa den ringeste Forhandling i Gang, har Forbundet set sig nødsaget til at sende 1ste Varsel om Arbejdsstandsning ogsaa i dette Tilfælde. Varslet er afgaaet den 17. Februar. I Sagen om Konfektionsindustrien er der i den forløbne Uge ført Forhandlinger, der tog deres Begyndelse den 12. Februar og varede til Kl. 2 om Morgenen den 13. uden at hid-

føre noget Resultat. Forhandlingerne førtes fra Arbejdsgivernes Side paa en Maade, som intet har med Realiteter at gøre, og Forbundets Formand, Arup, erklærer, at han aldrig har været udsat for noget lignende.

Den anden brændende Sag paa Dagsordenen er Typografernes forestaaende Strejke overfor Københavns Bogtrykkerforening. Typograferne afsendte, efter herom foretaget Afstemning, 2det Strejkevarsel overfor Københavns Bogtrykkerforening til Ikrafttræden Fredag den 21. Februar ved Arbejdstidens Ophør. Typograferne havde vedtaget Strejkebeslutningen med 2598 Stemmer mod 28. Som det vil erindres, har Arbejdsgiverne ikke villet godkende Typografernes Paastand om Dyrtidsregulering i Henhold til den opsagte Overenskomst. Heroverfor protesterede Fagforbundet, og Sagen blev indbragt for Den faste Voldgiftsret, som Onsdag den 18. afsagde sin Kendelse, *der helt og fuldt giver Typograferne Medhold i deres Overenskomstfortolkning.*

Træindustriarbejderforbundet og Sko- tojsarbejderforbundet har ligeledes i deres respektive Overenskomstsituationer afsendt 1ste Varsel om Arbejdsstandsning. De nærmeste Dage vil sikkert bringe mere Bevægelse i Tingene, og det skulde undre os, om næste Nummer af »Arbejderen« udkom, inden de her omhandlede Sager for Skræddernes og Typografernes Vedkommende be fandt sig i et andet Stadie end det nuværende.

Fællesmøder.

Barbererne i Provinsen.

I »Arbejderen« Nr. 25 meddelte vi under vor Omtale af den nye Overenskomst for Barberfaget i Provinsen, at der i Henhold til en i Forbindelse med Overenskomsten vedtagen Protokolltilførsel senere skulde været et Møde mellem Hovedorganisationerne, hvorefter vi vilde komme tilbage til Sagen.

Dette Møde fandt Sted den 3. Februar, og her afgjordes Sagen med, at begge Parters Repræsentanter underskrev nedenstaaende:

I Henhold til den imellem De danske Provinsens Barber- og Frisorforenings Arbejdsgiver-Afdeling og Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-

forbund vedtagne Protokolltilførsel I af den 1. December 1924 saalydende:

»For at naa frem til rolige og stabile Forhold er Parterne enige om, at det gamle Stridsspørgsmaal om de kooperative Barber- og Frisørforretninger henvises til Afgørelse af Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund, saaledes at det Resultat, disse to Hovedorganisationer kommer til i Spørgsmaalet, er bindende for begge Parter.«

har De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening paa et Møde den 3. Februar 1925 vedtaget at afgøre det omhandlede Spørgsmaal med følgende Udtalelse:

»Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund blander sig principielt ikke i Konkurrencespørgsmaal mellem de kooperative Selskaber og Arbejdsgiverforeningens Medlemmer, med mindre dette maatte medføre overenskomststridig Handlemaade fra Parternes Side.«

Foranlediget ved den aarelange Strid, der til stor Skade for Barber- og Frisørfaget som Helhed har været ført, erklærer De samvirkende Fagforbund sig dog villig til at anmode Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund om at deltage i lokale Forhandlinger med det Formaal at opnaa en for Faget tilfredsstillende Ordning af Spørgsmaalet, saaledes som det alt er naaet paa de Steder, hvor Forbundet selv ejer de kooperative Stuer.«

I Skrivelse af 4. Februar har vi i Henhold til ovenstaaende anmodet Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund om at være villig til at deltage i de omtalte lokale Forhandlinger.

Brolægningsarbejds mænd hos Entreprenør Thorning Christensen.

I Anledning af en Strid mellem ovennævnte Parter om Betalingen for Sætning af ca. 3000 m Betonkantsten ved et Brolægningsarbejde i Parcellforeningen »Nordre Hansted« varslede Dansk Arbejdsmandsforbund Strejke til Ikrafttræden den 22. Januar ved Arbejdstidens Ophør.

Den 20. Januar affholdtes et Fælles-

møde, hvor man enedes om, at hver af Parterne skulde vælge en Repræsentant til at bese det omstridte Arbejde og se at enes enten om en Pris for Arbejdet eller Spørgsmaalets Afgørelse ved faglig Voldgift. Denne Mægling skulde finde Sted den 20. Januar, og opnaaedes ikke Enighed, var Parterne frit stillede.

Det lykkedes ikke at opnaa Enighed hverken om Pris eller faglig Voldgift, hvorfor Strejken traadte i Kraft fra den 22. Januar.

Havnearbejdere i Roskilde.

Købmand Jørgen Krogh i Roskilde var for nogen Tid siden Modtager af en Sejlerladning løs Kaligødning, og da der for dette Arbejde ingen Akkordsats var, krævede Arbejderne den ved Havnen gældende Timeløn paa Kr. 1.53 for det udførte Arbejde. Da Arbejdsgiveren kun vilde betale Kr. 1,16, varslede Dansk Arbejdsmandsforbund Strejke, og i den Anledning affholdtes et Fællesmøde om Sagen den 19. Januar.

Her ordnedes Sagen ved, at man enedes om en Akkordpris for Arbejdet, der dækker Arbejdernes Krav, men Parterne var enige om, at denne Sats ikke kan paaberaabes ved de kommende Overenskomstforhandlinger, og at den bortfalder, saafremt Enighed om en ny Sats ikke er opnaaet inden 15. April 1925.

Tobaksarbejderforbundet contra Firmaet L. Brenø.

I Anledning af, at Tobaksarbejderforbundet havde konstateret, at Firmaet L. Brenø lod forfærdige Cigarer og Halvfabrikata udenfor Fobrikkens Omraade og nægtede at give Forbundet Oplysninger om, hvor Arbejdet var lavet, for at dette kunde kontrollere, om de overenskomstmæssige Lønninger var betalte, varslede Forbundet Strejke overfor Firmaet, og denne iværksattes den 19. Januar.

Der affholdtes et Fællesmøde om Sagen den 20. Januar, men da der ikke opnaaedes et tilfredsstillende Resultat, løb Strejken videre, og Arbejdsgiverne adviserede, at de agtede at klage over Strejken til Den fæste Voldgiftsret, da de mente, at Strejkens Formaal var ulovlig.

- Dette kom dog ikke til at foreligge,

idet der den 23. Januar forhandlede mellem Tobaksarbejderforbundet og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien i Danmark. Her enedes man om følgende Udtalelse:

»Sammenslutningen tilsiger Tobaksarbejderforbundet — paa Grundlag af de i Sagen mod Firmaet Laur. Brenø indvundne Oplysninger — sin Støtte til ved alle lovlige Midler at bekæmpe de Virksomheder, der fremstiller Cigarer paa en saadan Maade, at bestaaende Love og Overenskomster omgaas eller brydes, hvorved nævnte Virksomheder, til Skade for den legitime Cigarfabrikation, paafører dennes Udøvere en illoyal og usund Konkurrence.«

Samme Dag opnaaedes der ligeledes ved Forhandling mellem Forbundet og Firmaet Brenø en for Forbundet tilfredsstillende Ordning, hvorefter Strejken hævedes og Arbejdet genoptoges Mandag Morgen den 26. Januar.

Prisniveauet.

Det statistiske Departement har siden Juli 1915 foretaget Beregninger over Prisstigningens Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget. Den sidste Beregning foretoges i Juli 1924, og Resultatet blev offentliggjort i »Statistiske Efterretninger« Nr. 24, 1924. Beregningerne er nu ført op til Januar 1925.

Ved Opgørelsen er man — ligesom ved de nærmest foregaaende Opgørelser — gaaet ud fra Forbruget i en Husholdning, saaledes som dette var i 1922, og man har derefter beregnet, hvad dette Forbrug vilde koste, betalt med de i Januar 1925 gældende Priser. Det Forbrug, der er benyttet, er opstillet i Overensstemmelse med Statistikkens over Husholdningsregnskaber for Arbejderfamilier saavel i Hovedstaden som i Provinsbyerne og i Landdisktrikterne og med en samlet aarlig Udgift, beregnet efter de i Juli 1914 gældende Priser, paa gennemsnitlig 2000 Kr.

Med Hensyn til Fremskaffelse af Prisoplysninger og Beregningernes Udformelse er man gaaet frem ganske paa samme Maade som ved tidligere Beregninger. Gennemsnitspriserne for de en-

kelte Varer eller Varegrupper er for Fødevarer, Brændsel og Belysning og en Del andre Varer beregnet paa Grundlag af Priser, indberettet af Kommunalbestyrelserne i Hovedstaden, Provinsbyerne og noget over 100 Landkommuner. Prisbevægelsen for Beklædning, Isenkramvarer, Husholdningsartikler o. s. v., for hvilke der ikke findes direkte Prisoplysninger, er beregnet paa Grundlag af Oplysninger, som Departementet har modtaget fra forskellige Organisationer og større Handels- og Produktionsfirmaer med særlig Sagkundskab paa disse Omraader, saavel for Hovedstaden som for det øvrige Land. Ligesom ved de tidligere Beregninger har man anvendt Gennemsnittet af Priserne for de to sidste Kvartalsundersøgelser, denne Gang altsaa for Oktober 1924 og Januar 1925.

Resultatet af Beregningerne fremgaaer af nedenstaaende Oversigt, i hvilken er meddelt, hvorledes de Udgifter, der i Juli 1914 udgjorde 2000 Kr., fordeler sig paa de sædvanlig benyttede Hovedgrupper af Fornødenheder dels pr. Juli 1914 dels efter Opgørelserne pr. Juli 1924 og Januar 1925.

Udgifternes Fordeling paa Budgettes Hovedgrupper:

	Juli 1914	Juli 1924	Jan. 1925
	Kr.	Kr.	Kr.
Fødevarer	835	1673	1794
Klæder, Fodtøj, Vask	225	601	623
Bolig	248	421	421
Brændsel og Belysning ..	81	241	224
Skatter, Kontingenter o. l.	203	504	504
Andre Udgifter	408	846	846
Ialt ..	2000	4286	4412

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Juli 1914 (Udgiften i Juli 1914 = 100):

	Juli 1914	Juli 1920	Juli 1922	Juli 1924	Jan. 1925
Fødevarer	100	253	184	200	215
Klæder, Fodtøj, Vask	100	355	217	267	277
Bolig	100	130	155	170	170
Brændsel og Belys- ning	100	563	301	298	277
Skatter, Kontingen- ter o. lign.	100	227	255	248	248
Andre Udgifter ..	100	247	203	207	207
Ialt ..	100	262	199	214	221

Ved Beregningen pr. Januar 1925 var det samlede Udgiftstal for hele Budgettet altsaa 4412 Kr., medens det tilsvarende Tal pr. Juli 1924 blev opgjort til 4286 Kr.

Oversigten indeholder tillige Tal for den procentvise Prisstigning for de enkelte Varegrupper, idet hver enkelt Udgiftspost efter Priserne i Juli 1914 er sat lig 100, og Udgiftstallene til de forskellige Tidspunkter er sat i Forhold hertil.

Herefter har Stigningen siden Juli 1914 været: for Fødevarer 115 pCt., for Klæder, Fodtøj og Vask 177 pCt., for Bolig 70 pCt., for Brændsel og Belysning 177 pCt., for Skatter, Kontingenter o. s. v. 148 pCt., for andre Udgifter 107 pCt., og den samlede Stigning for hele Budgettet udgør 121 pCt. Indekstallet for Prisstigningen (Pristallet) er saaledes pr. Januar 1925 221, hvilket Tal siden Juli 1924 er steget med 7 Points.

De siden Juli 1914 beregnede Pristal fremgaar af følgende Oversigt:

Juli 1914	100
Juli 1915	116
Februar 1916	124
Juli 1916	136
Februar 1917	146
Juli 1917	155
Februar 1918	166
Juli 1918	182
Januar 1919	190
Juli 1919	211
Januar 1920	242
Juli 1920	262
Januar 1921	264
Juli 1921	237
Januar 1922	212
Juli 1922	199
Januar 1923	198
Juli 1923	204
Januar 1924	209
Juli 1924	214
Januar 1925	221

Med Hensyn til Prisbevægelsen indenfor de enkelte Varegrupper skal bemærkes, at Prisstigningen for Bolig i Overensstemmelse med tidligere Beregninger er holdt uforandret fra Juli til Januar, idet Juliberegningerne hviler paa den aarligt foretagne Statistik over Huslejstigningen (den sidst foretagne

for November 1923). Ligeledes er Skatter og Kontingenter uforandret som ved Beregningen i Juli 1924, hvilket ogsaa er Tilfældet med Gruppen »Andre Udgifter«, der indeholder en Række forskellige Poster: Vedligeholdelse af Inventar m. m., Tobak, Fortæring udenfor Hjemmet, Aviser m. m. Derimod er der Stigning i Udgiften til Fødevarer, idet der har været Prisstigning for alle de herhenhørende Varer med Undtagelse af Sukker, tørrede Frugter og enkelte andre mindre betydningsfulde Varer. Ligeledes har der været en Stigning i Udgiften til Beklædning, medens Udgiften til Brændsel og Belysning er gaaet lidt ned som Følge af lavere Priser paa Kul og Koks samt Gas.

Beregningen af den Prisforskydning, der efter Tjenestemandsloven af 12. September 1919 skal anvendes ved Fastsættelsen af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg for Halvaaret April—September 1925, har man foretaget paa Grundlag af det til Beregning af Pristallet tidligere anvendte Budget fra Tiden før Krigen, idet Tjenestemandslovens § 91 fastsætter, at Beregningen foretages efter »det af Det statistiske Departement ved Beregningen af Bevægelsen i Detailpriserne hidtil benyttede Normalregnskab«; iøvrigt vilde Resultatet med Hensyn til Tjenestemændenes Dyrtidstillæg være blevet det samme, hvis Beregningen var udført paa Grundlag af Budgettet fra 1922.

For den Del af det tidligere Budget, der indgaar i Beregningen af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg (Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig), d. v. s. alle Udgiftsposterne i det omhandlede Husholdningsbudget undtagen de to sidste (Skatter, Kontingenter o. s. v. og Andre Udgifter), var Udgiften i Juli 1919 3466 Kr.

Efter Tjenestemandsloven blev Dyrtidstillæget fastsat til 702 Kr. aarlig for Gifte (fra Oktober 1919), og dette Tillæg skal for hvert Halvaar pr. 1. April og pr. 1. Oktober forhøjes eller nedsættes med 54 Kr. aarlig for hver fulde 3 pCt.- Udgiftstallet ændres i Forhold til Udgiftstallet i Juli 1919. Ugifte Tjenestemænd faar to Tredjedele af Dyrtidstillæget for gifte Tjenestemænd.

Siden den første Fastsættelse af Dyrtidstillæget har Udgiftstallet og dermed

Dyrtidstillæget forandret sig paa følgende Maade:

	Udgiftstallet		Stigning i pct.	Dyrtidstillæg	
	Kr.	Kr.		pr. Aar	Ugifte
Juli 1919	3466	—	—	$\frac{1}{10}$ 19— $\frac{31}{3}$ 20	360
Januar 1920	4020	16.0	$\frac{1}{10}$ 20— $\frac{30}{6}$ 20	972	648
Juli 1920	4302	24.1	$\frac{1}{10}$ 20— $\frac{31}{3}$ 21	1134	756
Januar 1921	4363	25.9	$\frac{1}{10}$ 21— $\frac{30}{6}$ 21	1134	756
Juli 1921	3716	7.2	$\frac{1}{10}$ 21— $\frac{31}{3}$ 22	810	540
Januar 1922	3220	÷ 7.1	$\frac{1}{10}$ 22— $\frac{30}{6}$ 22	594	396
Juli 1922	3076	÷ 11.2	$\frac{1}{10}$ 22— $\frac{31}{3}$ 23	540	360
Januar 1923	3023	÷ 12.8	$\frac{1}{10}$ 23— $\frac{30}{6}$ 23	486	324
Juli 1923	3167	÷ 8.6	$\frac{1}{10}$ 23— $\frac{31}{3}$ 24	594	396
Januar 1924	3274	÷ 5.5	$\frac{1}{10}$ 24— $\frac{30}{6}$ 24	648	432
Juli 1924	3393	÷ 2.1	$\frac{1}{10}$ 24— $\frac{31}{3}$ 25	702	468
Januar 1925	3339	2.1	$\frac{1}{10}$ 25— $\frac{30}{6}$ 25	702	468

Den sidste Beregning giver altsaa en Stigning i Udgiftstallet fra Juli 1919 paa 73 Kr. eller 2,1 pct., og Dyrtidstillæget vil herefter i Henhold til den gældende Lov for Halvaaret April—September 1925 være at beregne efter et årligt Beløb af 702 Kr. for gifte og 468 Kr. for ugifte.

Detailpriserne i Januar 1925.

Ved Indberetninger fra Kommunalbestyrelserne i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner, fra samtlige Købstadkommuner og fra noget over 100 Landkommuner er der for Januar Maaned 1925 — paa samme Maade som for de foregaaende Kvartaler — fremskaffet Oplysninger til Beregning af Gennemsnits-Detailpriser for Landets forskellige Dele. Oplysningerne er indsamlede i første Uge af Januar Maaned.

Priserne viser fra Oktober til Januar for de fleste Varers Vedkommende en Stigning, der for forskellige Varer har været temmelig stor; for enkelte Varer har Priserne været uforandrede, og for nogle Varer har der været mindre Pris-

nedgang, medens kun for Sukker Prisnedgangen har været betydelig.

Alle Brødpriserne viser betydelig Stigning fra Oktober til Januar. For Rugbrød var Stigningen lige stor i Hovedstaden, Provinsbyerne og Landdistrikterne, nemlig 12 Øre pr. 4 kg, medens Stigningen for Sigtebrød og Franskbrød var dobbelt saa stor i Hovedstaden som i det øvrige Land, idet Stigningen i Hovedstaden androg 10 Øre pr. kg mod 4 à 5 Øre iøvrigt.

Alle Mel- og Grynssorter viser Stigning undtagen Sagogryn; den største Stigning falder paa Flormel og Semoulegryn.

Som foran nævnt er Sukkerpriserne faldet ligesom i de nærmest foregaaende Kvartaler; Faldet fra Oktober til Januar andrager 18 à 19 Øre pr. kg. Derimod har der været en betydelig Stigning for Kaffe og en mindre Stigning for Te, medens Tendensen for tørrede Frugter har været forskellig.

For Smør har der været nogen Nedgang i Prisen, og denne ligger nu lidt højere end paa samme Tidspunkt i Fjor; derimod ligger Prisen for Æg nu betydeligt lavere end i Januar i Fjor, selv om der paa Grund af Aarstiden har været nogen Stigning fra Oktober. Til Trods for den noget lavere Smørpris i Januar end i Oktober, er Mælkepriserne i disse to Maaneder ens.

Medens der for Kød og Mørbrad har været en mindre Prisnedgang fra Oktober til Januar, er Flæskepriserne omtrent uforandrede; for fersk Fisk har der som sædvanlig paa denne Aarstid været Prisstigning, hvilket ogsaa er Tilfældet for Klipfisk.

For Kartofler og Grønsager er Priserne omtrent uforandrede.

For Gas og Elektricitet er Priserne ligeledes omtrent uforandrede, medens der har været en mindre Prisnedgang for Kul og Koks; saavel disse sidstnævnte Varer som Gas er noget billigere nu end for et Aar siden.

Internationale Meddelelser.

Repræsentantskabsmøde i den internationale faglige Central, 11 Dage den 5. til 7. Februar 1925 har Repræsentantskabet for Den inter-

ationale faglige Central afholdt Møde i Amsterdam.

I Mødet deltog: A. A. Purcell, Formand, de tre Viceformænd L. Jouhaux, C. Mertens, Th. Leipart; de tre Sekretærer J. W. Brown, J. Oudegeest og J. Sassenbach og Repræsentanterne for de forskellige Lande og Landsgrupper, nemlig: d'Aragona (Italien), Caballero (Spanien), Tayerle (Czekoslovakiet), Buisson (Frankrig), Bramley (England), Grassmann (Tyskland), Dürr (Schweiz), Stenhuis (Holland), Zuawsky (Polen), Jaszai (Ungarn), Madsen (Danmark) samt de tre Repræsentanter for de internationale Fagsekretariater A. J. Cook (Bjergarbejder-Internationale), E. Fimmen (Transportarbejder-Internationale) og G. J. A. Smit (Handelsmedhjælper-Internationale).

Til Behandling forelaa følgende Sager:

Punkt 1. Stedfortræder for Medlemmer af Repræsentantskabet. Som bekendt valgtes paa Fagforeningskongressen i Wien følgende Repræsentanter for de internationale Fagsekretariater til Medlemmer af Repræsentantskabet: Fimmen, Cook og Smit og som Suppleanter for disse Mayer, Brey og Dissmann. Da der ikke blev taget nogen Beslutning om, i hvilken Rækkefølge Suppleanterne i givet Tilfælde skulde indkaldes, vedtog Repræsentantskabet, at Mayer, der havde faaet det højeste Stemmeantal, ogsaa er den, der om nødvendigt skal indkaldes først, medens de to andre Suppleanter, der havde faaet lige mange Stemmer hver, skal indkaldes i alfabetisk Orden.

Punkt 2. Udvidelse af Repræsentantskabet med en Repræsentant for Kanada. Fra Kanada og Sydafrika, som tilhører Landsgrupper, der ikke har noget Medlem i Repræsentantskabet, forelaa Anmodning om Retten til at udpege et Medlem til Repræsentantskabet. Det vedtoges at imødekomme Hensigten fra Kanada. Med Hensyn til Sydafrika vedtoges det at udsætte Afgørelsen til et senere Møde.

Punkt 3. Bestyrelsens Beretning.

a) *Beretningen om Virksomheden* i de sidste 6 Maaneder blev godkendt.

b) *Regnskabet.* Den foreliggende Revisionsberetning for Aaret 1924 blev en-

stemmigt godkendt. Indtægterne beløber sig til 194.198 Gylden, Udgifterne til 192.146 Gylden.

c) *Forholdet til de russiske Fagforeninger.* Til dette Punkt forelaa: 1) En Skrivelse fra Generalraadet for de britiske Fagforeninger, der fordrer Indkaldelse af en Konference uden Forbetingelser mellem I. F. C. og Repræsentanter for den alrussiske Fagforeningscentral. 2) Et Telegram fra den alrussiske Fagforeningscentral, hvori der som det første praktiske Skridt i Retning af Gennemførelsen af Fagbevægelsens internationale Samling foreslaas en Fælleskonference uden Forbetingelser mellem Repræsentanter for I. F. C. og de russiske Fagforeninger med den Opgave, at »finde Veje og Midler til at sikre fuldstændig Enighed og saaledes virkeliggøre Oprettelse af en »Forenet international Fagforeningsorganisation«, hvortil alle de Fagorganisationer skal kunne tilslutte sig, der for Tiden tilhører Amsterdam Internationale eller Den røde Fagforenings Internationale i Moskva.«

Efter en langvarig Debat, som helt igennem blev fort i en kammeratlig Tone, og under hvilken navnlig Bramley paa den engelske Delegations Vegne anbefalede Vedtagelsen af det engelske Forslag, forkastedes dette med 13 mod 6 Stemmer. En af Stenhuis og Smit stillet Kompromis-Resolution vedtoges derefter med 14 mod 5 Stemmer. Den har følgende Ordlyd:

»Repræsentantskabet, samlet til Møde i Amsterdam den 5. til 7. Februar 1925, er blevet gjort bekendt med den mellem I. F. C. og den faglige Landsorganisation i Rusland førte Korrespondance og bemyndiger Bestyrelsen til at meddele den russiske Landscentral, at I. F. C. er rede til at optage den russiske Landsorganisation, saafremt denne fremsætter Ønske herom.

Mødet erklærer sig ligeledes rede til, saasart den russiske Landsorganisation har fremsat Ønsket om at tilslutte sig I. F. C., paa derom fremsat Forlangende at afholde en Konference i Amsterdam, hvor en gensidig Meningsudveksling kan finde Sted.«

I Tilfælde af, at den russiske Landsorganisation skulde give Udtryk for sit Ønske om Optagelse i I. F. C. og den i Resolutionen forudsatte Konference saaledes finder Sted, vil I. F. C. paa denne Konference foruden af sin Bestyrelse blive repræsenteret af følgende Medlemmer af Repræsentantskabet: Bramley, Fimmen, Grassmann og Zawausky.

e) *Anti-Krigspropagandaen*. Den af Bestyrelsen forelagte Plan angaaende Anti-Krigspropagandaen i 1925 blev godkendt. Det vedtoges, ikke at foranstalte nogen Anti-Krigsdag i indeværende Aar, men i Stedet for ved den kommende 1. Majfest særlig at stille Propagandaen for Fredstanken i Forgrunden. I Anledning af og i Forbindelse med den af Folkeforbundet planlagte Afrustningskonference skal der samtidig med denne og i samme By afholdes en af I. F. C. foranstaltet Konference.

f) *Natarbejdet i Bagerier*. Angaaende den forestaaende anden Behandling af Forslaget vedrørende Natarbejdet i Bagerier ved den næste internationale Arbejdskonference blev alle Delegerede opfordret til at virke hen til at modarbejde Arbejdsgivernes Forsøg gennem Tillæggsforslag at gennembryde den gældende Konvention og saaledes genindføre Natarbejdet i de mindre Bagerier.

g) *Oplysningsarbejdet*. Beretningen om Arbejder-Oplysningsafdelingens Virksomhed godkendtes. I Betragtning af det gode Resultat af de i forrige Aar organiserede internationale Sommerskoler vedtoges det at godkende Foranstaltningen af to Sommerskoler i 1925 (henholdsvis i Sverige og Czekoslovakiet).

Punkt 4. Ind- og Udvandringen. Den internationale faglige Central vil indgaaende beskæftige sig med dette Spørgsmaal og har allerede udsendt tre Spørgeskemaer til alle tilsluttede og ikke-tilsluttede Landsorganisationer. Det vedtoges paa systematisk Maade at bearbejde det indlobende Materiale og forelægge det paa en senere Konference.

Punkt 5. Forholdet til den kooperative Bevægelse. Da de paa den internationale Brugsforeningskongres i Gent 1924 vedtagne Beslutninger, ifølge

hvilke et Samarbejde med I. F. C. og saa betinger et Samarbejde med andre Internationale, endnu ikke officielt er meddelt I. F. C. samt med Henblik paa Forkastelsen af alle de Forslag, der blev vedtagne paa Fælleskonferencen af Repræsentanter for I. F. C. og den kooperative Internationale, besluttedes det foreløbig at indtage en afventende Holdning.

Grundet paa den fremskredne Tid vedtoges det at udsætte Behandlingen af de Punkter, som af den i Wien afholdte Konference af de internationale Fagsekretariater henvistes til Afgørelse i Repræsentantskabet, til et senere Møde.

Spørgsmaalet om Dannelse af en europæisk Staaltrust.

I Forbindelse med det i Dagene 5. til 7. Februar i Amsterdam stedfindende Repræsentantskabsmøde havde Den internationale faglige Central indkaldt en Konference af Fagforeningsrepræsentanter til Behandling af Spørgsmaalet om Dannelsen af en europæisk Staaltrust samt den tysk-franske og den tysk-belgiske Handelsoverenskomst. I. F. C. fik til Opgave at fremskaffe det for en indgaaende og øjeblikkelig Behandling af dette Spørgsmaal nødvendige Materiale, som skal bearbejdes af den af Konferencen nedsatte Kommission, bestaaende af Repræsentanter for de interesserede Landsorganisationer og internationale Fagsekretariater. Denne Kommission, som skal træffe den endelige Afgørelse om de Skridt, der skal foretages i denne Sag, vil specielt have at overveje de Foranstaltninger, som anses for egnede til at modvirke de Farer, som en yderligere Fortrustning af Jern- og Staalindustrien rummer med Hensyn til en Sænkning af Arbejdernes almindelige Levestandard. Den nedsatte Kommission bestaar af følgende Medlemmer: For Bestyrelsen af I. F. C.: Jouhaux, Mertens og Brown; endvidere Dissmann, Metalarbejder, og Eggert.

(I. F. C.)

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 35 * KØBENHAVN DEN 28. FEBRUAR 1925 * 21 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Den faglige Situation.

Hos Forligsmanden foregik i Dagene Torsdag den 19. og Fredag den 20. Februar Forhandlinger under Hovedorganisationernes Medvirken for at naa til en afgørende Stilling med Hensyn til Konfliktsituationen for Beklædningsindustriens Vedkommende. Forhandlingerne sluttede Lørdag den 21. Kl. 7^{1/2} om Morgenen med et Forslag, som Forligsmanden stillede, og hvorpaa Svaret faldt Tirsdag den 24. Februar. Begge Parter tilsluttede sig Forslaget til den ny Overenskomst, og dermed gled Beklædningsindustrien ud over det døde Punkt.

For Typografernes Vedkommende synes det, som Sagen trækker i Langdrag. Efter Henstilling fra Forligsmanden forhandlede et Underudvalg paa 2 Mand fra hver Side, og dette Udvalg naaede til Enighed om et Forligsgrundlag, som Underudvalgene hver for sig paa tog sig at anbefale til Vedtagelse.

For Typografernes Vedkommende blev dette Forligsgrundlag forelagt i en Forsamling, bestaaende af Ledelsen for den københavnske Afdeling og Ledelsen for Dansk Typograf-Forbund samt den samlede Tarifikommission, der var valgt til at udarbejde Løntarif og Overenskomst. Her paa denne Forsamling opnaaedes ikke Enighed om at anbefale Forligsgrundlaget, skønt Flertallet var for at tiltræde det. Paa Generalforsamlingen Søndag den 22. Februar i Odd Fellow-Palæet forlagdes Forslaget for de københavnske Typografer, og ogsaa her var Meningerne stærkt delte. Forslaget kom saa til Urafstemning, og dennes Resultat forelaa Onsdag den 25. om Aftenen Kl. 9 og lød paa Forslagets Forkastelse. Herefter er det uvist paa nuværende Tidspunkt, hvorledes Stil-

lingen bliver, om den fører til Arbejdsstandsning, eller om Forligsmanden endnu en Gang vil forsøge at mægle.

Der har Mandag den 23. Februar været ført Forhandlinger i Arbejdsgiverforeningen om Træindustriens Arbejdsforhold; men Forhandlingerne endte resultatløst for Hovedspørgsmaalets Vedkommende, og Afstanden mellem Parterne er ret stor. Man endes om at lade nogle paaklagede Forhold i Borup, Ringsted og Korsør samt Paaslaerakkordernes Tillæg gaa til lokal Forhandling, og Resultatet heraf skal være Organisationerne i Hænde senest 3. Marts. Ellers endte som sagt Træindustriforhandlingerne resultatløse, og Stillingen betegnes som kritisk. Forbundets Ledelse har fundet det rigtigt at udsende Spørgsmaalet om 2det Strejkevarsels Afgivelse til Urafstemning, og denne forventes tilendebragt i Slutningen af indeværende Uge.

Ellers kendetegnes den faglige Situation vedblivende som »Stille før Storm«; der er trukket endnu et Par Skyer op over Horisonten. En af dem er endda af de svære, tungtladede. Det er Dansk Arbejdsmandsforbunds Strejkevarsel for de 20.000 Mand, der er beskæftiget i Olie-, Margarine-, Jern- og Metal-, Sukker-, Cement- og Svovlsyre- og Superfosfatindustrien, samt flere lokale Overenskomster saasom: Imprægneringsanstalten i Horsen, J. & A. Hornbæk i Hadsund, Blauenfeldt & Tvede, København, Tagpap- og Asfaltfabrikanforeningen, København og Kastrup, Blumensaadts Fabrik og Fyns Konservesfabrikker i Odense.

Yderligere kommer hertil, at Dansk Tekstilarbejderforbund har sendt 1ste Varsel overfor Tekstilfabrikantforenin-

Med dette Numer følger Afdelingsskemaet for Februar 1925.

gen og overfor Farvemestrenes Organisation; medens Børsteindustrien har sendt 1ste Varsel til Foreningen af Fabrikkanter i dansk Børsteindustri, Tekstilarbejdernes Varsel omfatter 11.000 Mand og er afsendt Torsdag den 19. Februar. Børsteindustriens er afsendt Tirsdag den 24.

Efter at ovenstaaende er skrevet, kommer Resultatet fra Arbejdsgivernes Hovedbestyrelsemøde, hvor Beslutningen om Lockout er taget. Det er ikke mere, end vi ventede, og det vil bidrage til, at hele Situationen træder ind i en ny Fase, som snarligt fører enten Kampen eller den fredelige Afslutning med sig. Arbejderne ønsker ikke Kampen, det skal siges endnu engang; men de viger heller ikke tilbage for at tage den og lader sig ikke ved forløjede Paastande om Samfundshensyn fravriste Bestemmelsesretten over de Midler, de vil anvende for at naa deres Maal, som er menneskeværdige Kaar.

Sammenrotningen mod Arbejderne.

Den danske Regering og Rigsdag fik forleden Besøg af en Række Erhvervsorganisationers Repræsentanter, som protesterede mod den sociale Lovgivning og Forslagene om, at Danmark skal ratificere de af de internationale Arbejdskonferencer vedtagne Konventioner. I »Arbejdsgiveren«s Nummer for den 21. Februar slaas denne Bedrift op til noget særdeles i Retning af Heltemod og Forstand. »Lovkværnen skal standses«, hedder det.

Ser man lidt nøjere paa de Eksempler, Arbejdsgiverne underbygger Forherligelsen med, er de knap saa struttede af hverken Heltemod eller Forstand. Der hører ikke meget Mod til at lade være med at fortælle det, der ikke passer i ens Kram, og de hører virkelig Forstand til at skelne mellem, hvad der kan puttes ud for ægte, og hvad der ikke lader sig gøre.

Paastanden om, at kun Grækenland, Czekoslovakiet og Indien ene af alle har ratificeret 8 Timersdagen, er rigtig, naar dertil føjes, at Rumænien har gjort det samme; men derved er ikke fort andet og mere i Marken end en Fortielse af, at 8 Timersdagen ved Lov er stadfæstet i en lang Række af Lande,

og i de Lande, der mangler i denne Række, er det gældende Princip i Arbejdsforholdet ligeledes 8 Timer, fordi denne Arbejdstid indeholdes i Overenskomsterne mellem Arbejdere og Arbejdsgivere. Helt uægte er ogsaa den Argumentation, der fremfører, at det kun vil skade Danmark udadtil at lovfæste og ratificere saadanne Forhold; naar man støtter denne Argumentation paa, at en saadan Lovgivning og Ratificering er overflødig, fordi alle de gældende Forhold forlængst er indført her i Landet.

Er det Tilfældet, saa kan vi ikke se rettere, end at den eneste Maade, en Lovfæstelse og Ratificering af allerede gældende Forhold vil kunne skade den danske Industris Ledere paa, maa være derved, at saadanne Forhold gøres vanskeligere for Arbejdsgiverne at rende Stormløb mod. I selve Landets Interesse maa det være, at de stadig tilbagevendende Konfliktssituationer unddrages saa mange Fare- og Angrebsmomenter som muligt. Naar det dernæst fremføres, at Tyskland fornylig helt har vendt 8 Timersdagen Ryggen, saa er det ligeledes en grovkornet Fortielse af, hvorledes det virkelige Forhold er i Tyskland. Det er besynderligt, at »Arbejdsgiveren«, der ellers er saa godt orienteret mod Syd, ganske er blind for de Oplysninger, som Allgemeinen Deutsches Gewerkschaftsbundes Organ, den bekendte »Gewerkschafts-Zeitung«, bringer i sit første Numer for i Aar.

I en Redegørelse for en Undersøgelse af den faktiske Arbejdstid i Tyskland fremføres her Beviser for, at vel er Arbejdstiden i Tyskland gennemhullet, hvad angaar 8 Timers Principet, takket være den af *den internationale Kapital mod Tyskland rettede knugende Aktion i Ruhr og Rhinlandene*. Men Tallene fra Undersøgelsen viser, at den almindeligt udbredte Paastand om, at i Tyskland er den gennemsnitlige Arbejdstid 9—10 Timer daglig, er i høj Grad vildledende.

Undersøgelsen viste det straks ved den første Offentliggørelse af Resultaterne i Maj 1924. Men en i November foretaget Gentagelse fremhæver disse Tal yderligere, og Gentagelsen gør en Ting til, *den beviser, at den tyske Ar-*

bejderklasse i udstrakt Grad er i Stand til at tilbageerobre, hvad der er den frarøvet.

Undersøgelsen beskæftiger sig med Tallene fra følgende 7 tyske Industriegrene: Byggevirksomhed, Bogtrykindustri, Kemisk Industri, Træindustri, Metalindustri, Skotojsindustri og Tekstilindustri. I Maj omfattede den 533 Indberetninger fra 46.122 Bedrifter med 2.453.523 Arbejdere og i November 419 Indberetninger fra 51.166 Bedrifter med 2.362.820 Arbejdere. Antallet af Bedrifter steg med 5000, Antallet af beskæftigede Arbejdere sank med 90.000. Det er Virkningerne af den i Løbet af Sommeren indtraadte økonomiske Krise, som medførte, at mange Virksomheder kortede med halv Kraft. Trods dette for Arbejderne noget ugunstige Forhold er det alligevel lykkedes dem at hæve Standarden saaledes, at medens i Maj Totalsummen af Arbejdere indenfor de 7 Industrier, der arbejdede 48 Timer, var 45,3 pCt., var den i November 54,6 pCt., de, der arbejdede over 54 Timer, udgjorde 13 pCt. i Maj og 10,7 pCt. i November. Forbedringen spores i alle 7 Industrier, men stærkest i Bogtrykindustrien, hvor Tallene paa dem, der arbejdede mere end 48 Timer, i Maj udgjorde 49,4 pCt., men i November kun 26,5 pCt. I Tekstilindustrien, der har den længste Arbejdstid, var Tallene for 8 Timersdagen i Maj meget ringe, idet 82,4 pCt. havde over 48 Timers ugentlig Arbejde, i November derimod kun 66 pCt. I Metalindustrien havde i Maj 63,5 pCt. mere end 48 Timer, i November udgjorde dette Tal 53,1 pCt.

Ruhrlandets Virksomheder har længst Arbejdstid. I Maj 81,2 pCt., i November 70,3 pCt. mere end 48 Timer ugentlig. I Maj havde 33,5 pCt. af Bedrifterne mere end 48 Timer, i November er der kun 24,3 pCt., der har Overenskomster, der aabner Adgang til denne længere Arbejdstid. Det viser, at Ændringen af Arbejdstiden i Arbejdernes Favør gaar igen indenfor alle Størrelser af Virksomhederne; men det er dog stadig Storindustrien og i Særdeleshed Sværindustrien, som, skønt den arbejder under de mest konkurrencedygtige Forhold, eller netop derfor, er i Stand til længst at modstaa de tyske Arbejders Kamp for 8 Timersdagen.

Naar dette er Sandheden om 8 Timersdagen — og det er det, — saa gad vi set, om ikke Sandheden i de øvrige Forhold er af en for Arbejdsgiverne lignende ubejelig Art.

Sandheden er, at vore Organisationer, de nationale som de internationale, de faglige som de politiske, er i allehøjeste Grad generende for vore Modstandere! Derfor anvendes alle Midler for at komme dem til Livs! Men saa maa der vel heller ikke kunne være Tvivl om, at vi i høj Grad bør være paa Vagt overfor slige Bestræbelser! Vaabnenes Art viser, at Kampen betyder meget, ja alt, for de Herrer.

Den gør det end mere for os.

Den syvende Internationale Arbejdskonference.

Den 19. Maj aabnes Aarets internationale Arbejdskonference i Genève, den syvende i Rækken siden Arbejdsorganisationens Grundlæggelse i 1919.

Hver af de 58 Stater, der for Tiden er Medlemmer af Arbejdsorganisationen — U. S. A. og Rusland er de eneste af de mere betydende Stater, der staar uden for — har Lov til at sende to Regeringsrepræsentanter og to Repræsentanter for Landets mest betydende Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer samt et vist Antal Raadgivere.

Den internationale Arbejdsorganisation har allerede udført et betydeligt Arbejde. Mere end 30 Konventioner og Rekommandationer vedrørende Arbejdsløshed, Emigration, Arbejdstid, Erhvervs-hygienje, Kvinders og Børns Arbejdsforhold etc. er blevet vedtaget og har i stor Udstrækning givet Stødet til Lovgivning om disse Spørgsmaal rundt om i Landene.

Dagsordenen for Konferencen i Aar indeholder følgende fire Hovedpunkter:

- 1) Erstatning for Ulykkestilfælde under Arbejdet;
- 2) Samme Behandling af inden- og udenlandske Arbejder m. H. t. Erstatning for Ulykkestilfælde under Arbejdet;
- 3) Fireogtyve Timers Hvile ugentlig i Glasværker med Kummeeovne, samt
- 4) Natarbejde i Bagerier.

Med Hensyn til det første Punkt kan

Konferencen vedtage enten et Forslag til Konvention eller en Rekommandation. Et Konventionsforslag er en international Overenskomst, som skal ratificeres af Medlemsstaterne, som dermed binder sig til at indføre visse Bestemmelser i sin nationale Lovgivning. Rekommandationer indeholder derimod blot almindelige principielle Retningslinier, som skal tjene Regeringerne til Vejledning under Udarbejdelsen af de nationale Love.

I Forbindelse med dette Spørgsmaal vil Konferencen ogsaa drøfte en almindelig Rapport om Socialforsikrings-spørgsmaalet, der er udarbejdet af Arbejdsbureauets Afdeling for Socialforsikring.

De tre andre Punkter er blevet sat paa Dagsordenen, for at Konferencen definitivt kan vedtage de Forslag til Konventioner og Rekommandationer, som paa den sidst afholdte Konference preliminært blev vedtaget.

—

Ole O. Lian's Død.

Fra Sekretariatet for Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge modtog vi under 21. Februar telegrafisk det sørgelige Budskab, at dens mangeaarige Formand, Ole Lian, pludselig var afgaaet ved Døden af en Hjerneblødning. Ole Lian er født 1868 og var saaledes ved sin Død ca. 57 Aar gammel.

Lian, som var udgaaet af Typografernes Rækker, blev i 1907 valgt til Formand for Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge, og han har saaledes i 18 Aar beklædt denne ansvarsfulde Stilling. Han besad rige Evner, som han lod tilflyde Arbejderne i Skrift og Tale. Dertil kom, at han stadig var i Kontakt med Arbejderklassen i Norge og til sin Død bevarede en varm Interesse for dens Sag.

I en lang Aarrække var Lian ogsaa en kendt og skattet Mand i det skandinaviske og i det internationale faglige Samarbejde. I de skandinaviske Lande har der mellem Arbejdernes faglige og politiske Organisationer fra Arbejderbevægelsens første Dage været et intimt Samarbejde.

Ved de skandinaviske Konferencer og Kongresser møder vi stadig Lian i første Række. I det skandinaviske Fællesud-

valg, som blev nedsat i Henhold til Beslutning paa den skandinaviske Arbejder-Kongres i Stockholm i 1912, var han Medlem. Udvalgets Opgave var at fæstne og bevare Samarbejdet mellem de nordiske Lande. Politisk sprængtes Samarbejdet, da Kommunisterne i Norge tog Magten, og fagligt set blev Forholdet overfor Arbejdernes faglige Landsorganisation derefter ogsaa noget køligere, men Samarbejdet blev dog ikke helt afbrudt.

I den internationale faglige Bevægelse har Lian ogsaa spillet en fremragende Rolle, han deltog i Bevægelsen til 1920 og var Deltager i saa godt som alle Konferencer og Kongresser, som Den internationale faglige Central lod afholde. I de mange Aar, den norske Landsorganisation tilhørte faglig Internationale, viste Lian denne Sammenlutning betydelig Interesse.

De politiske Brydninger i den norske Arbejderbevægelse, som gled over til Kommunisterne, kunde Lian dog ikke staa imod. Han manglede den nødvendige Vilje og Styrke til at gaa imod Strømmen, han lod sig for en Tid rive med. Lian selv forklarer, at det efter hans Mening var den eneste Maade, hvorpaa det var muligt at bevare Enheden i den norske Arbejderbevægelse.

Følgen blev imidlertid, at Landsorganisationen udraadte af Den internationale faglige Central i Amsterdam.

Under Storkampen sidste Aar fik Lian dog atter Blikket aabnet for Nødvendigheden af et skandinavisk og et internationalt Samarbejde, og han fik af et Repræsentantskabsmøde Bemyndigelse til at arbejde paa en Genforening. Den skandinaviske Konference i København i December i Fjor var en Frugt af denne Beslutning, og der er ingen Tvivl om, at Lian siden den Tid har gjort et ærligt Arbejde for at faa Forbindelsen med Landsorganisationerne i Danmark og Sverige og med Den internationale faglige Central i Amsterdam genoprettet. Lian stod saaledes midt i Arbejdet for denne Genforening, da Døden pludselig rev ham bort, og hans kæreste Ønske om at naa sit Maal og atter at færdes sammen med sine tidligere Venner og Kammerater, naaede han saaledes aldrig at se gaa i Opfyldelse.

Personlig var Lian elskværdig og i Besiddelse af et straalende Humør, som navnlig kom til Udbrud, naar en alvorlig Sag lykkelig var bragt til Ende. Han var en udmærket Agitator baade i Tale og Skrift.

Ved Ole O. Lians Død er en af Skandinaviens fremmeste Fagforeningsledere gaaet bort. Hans Bortgang vil vække Sorg i norske Arbejderkredse, og vi, som paa nært Hold har lært at kende og værdsætte ham, føler os sorgfulde over at have mistet en god Ven og Kammerat.

Vor Sociallovgivning.

Forslag til Lov angaaende Børns og unge Menneskers Arbejde.

Den 13. Januar fremsatte Socialminister Borgbjerg Lovforslag Nr. 73 for at skabe ordnede Forhold angaaende Børns og unge Menneskers Arbejde, der efterhaanden var bleven ret uensartede og indviklede Lovregler underkastede.

Forholdet er saaledes, at den danske Lovgivnings Regler om disse Forhold indtil 1922 væsentlig maatte søges i Fabrikloven af 29. April 1913, Lærlingeloven af 30. Marts 1889, jfr. senere Lov af 6. Maj 1921, samt Bageriloven af 9. Juni 1920.

Disse Love gav Regler for Børns og unge Menneskers Arbejde i industrielle Virksomheder, og i Bagerier og for andre Omraader af Erhvervslivet gaves kun beskyttende Regler, forsaavidt de paagældende unge Mennesker var Lærlinge, eller forsaavidt der i Medfør af Fabriklovens § 2 ved kommunale Vedtægter var truffet Bestemmelse for vedkommende Kommune om Begrænsninger i Arbejdet for unge Mennesker ogsaa udenfor de egentlige industrielle Virksomheder.

Paa den første internationale Arbejdskonference, der afholdtes i Washington 1919, blev imidlertid vedtaget 2 Konventioner, henholdsvis om Fastsettelsen af en lovbestemt Lavalder og om Forbud mod Natarbejde for unge Mennesker i alle Haandværks-, Industri- og Transportvirksomheder.

Regeringen bemyndigedes ved Loven af 6. Maj 1921 til at ratificere disse Konventioner, og til Fyldestgørelse af deres Krav vedtoges Loven af 10. Juni

1922 om Børns og unge Menneskers Arbejde i Haandværks-, Industri- og Transportvirksomheder.

Under Rigsdagsbehandlingen af denne Lov fremsattes der Ønsker om at tilvejebringe større Klarhed og Ensartethed i alle disse Forhold, og Indenrigsministeren lovede at nedsætte et Udvalg med den Opgave at udarbejde det fornødne i saa Henseende. Dette Udvalg nedsattes 25. Oktober 1922 med Departementschef i Indenrigsministeriet H. Vedel som Formand. Iøvrigt bestod Udvalget af Formanden for Arbejdsraadet, Direktøren for Arbejds- og Fabriktilsynet, nogle ministerielle Embedsmænd og Rigsdagsmænd samt Repræsentanter for de interesserede faglige Organisationer. Dette Udvalg har udarbejdet det Forslag til den ny Lov, som nu ligger paa Rigsdagens Bord.

Forslaget frembyder en større Overskuelighed end de hidtil gældende Lovforslag, og tillige fjerner det den hidtidige Uensartethed angaaende de unge Mennesker, som ikke er Lærlingeloven underkastet (de saakaldte Arbejdsdrengene). Disses Arbejdsforhold vil fremtidig, dersom Forslaget bliver Lov, komme til at foregaa under en Form, der yder dem større Beskyttelse end hidtil. Endelig udvider Forslaget Kredsen af de Erhvervsgræne, der inddrages under Loven, ganske betydeligt.

I Forslagets § 1 angives, *hvilke Erhvervsgræne* der omfattes af Loven. Som undtagne nævnes Landbrug og Skovbrug (herunder Gartneri), Søfart og Fiskeri. Alle andre Erhvervsgræne falder ind under Loven. Tvivlstilfælde afgøres af Socialministeriet. I de Virksomheder, der sorteres under Loven, maa ikke anvendes Børn under 14 Aar, og som ikke er lovligt udkrevne af Skolen. Denne Grænse er fælles for alle Arter af Virksomheder og gælder saavel Lærlinge som Arbejdsdrengene.

I Bestemmelserne i § 2, der omhandler *Forbud mod Natarbejde*, er der sikret en mindste Hviletid pr. Døgn af 12 Timer i alle Virksomheder. Tidligere har navnlig Bageri- og Mejerivirksomheder kun ydet indtil 11 Timers uafbrudt Hvile for sine Arbejdsdrengene. Endelig er givet Regler for, hvilke Timer af Døgnet det er forbudt at anvende Børn og unge Mennesker. Her er

Forbudet ogsaa gældende for Bagerier. Kun Mejerivirksomheder kan paa Grund af de for disse gældende særlige Arbejdsforhold beskæftige unge Mennesker fra Kl. 5 Morgen. *Handelsvirksomheder* maa ikke beskæftige Børn og unge Mennesker i den Tid, hvor Lukkeloven foreskriver, at Virksomheden holdes lukket. Dog kan der for *Lærlinge, der er fyldt 16 Aar*, indgives Andragende til Ministeriet om Tilladelse til at beskæftige disse udover de gældende Tidspunkter, indtil 12 Gange aarligt til Kl. 10 Aften.

For *Beværterfaget* er der taget den Bestemmelse, at de i en herunder hørende Virksomhed beskæftigede unge Mennesker ligeledes skal have 12 Timer uafbrudt Hvile pr. Døgn, og der er fastsat Tidsgrænse, indenfor hvilken disse Timer skal falde. Samtlige kvindelige Arbejdere under 18 Aar og mandlige mellem 14—16 Aar maa ikke beskæftiges efter 8 Aften, medens mandlige unge Arbejdere mellem 16—18 Aar ikke maa beskæftiges efter 12 Aften.

For *Forlystelsesetablissementer* er ingen Tidsgrænse foreslaaet, men 12 Timers Hvileperiode skal overholdes.

For *Kontorarbejde* i Virksomheder, der ikke omfattes af Lovens Bestemmelser, som Lukkeloven foreskriver det, saasom Banker og lignende, er Hovedreglen den, at de Unge ikke maa arbejde senere end 6 Aften og kun maa benyttes herudover i samme Udstrækning, som Virksomheden er aaben for Publikum.

Arbejdstidens Længde foreslaas gjort afhængig af de voksne Arbejders i samme Virksomhed, saaledes at ingen Lærling kan faa Arbejdstiden afbrudt af flere eller længere Pavsere end de voksne Arbejdere. *Dette jaar navnlig Betydning i Bagerierne.* Dog kan tillades Oprydning ($\frac{1}{3}$ Time).

Endelig indeholder Lovforslaget Bestemmelser, der tager Sigte paa at sikre et *ugentligt Fridøgn*, der kun undtagelsesvis maa falde paa andre Dage end Folkekirkens Søn- og Helligdage.

Der skal endvidere, for Antagelse af unge Mennesker finder Sted, indenfor Lovens Omraade foretages *Lægeundersøgelse* af den paagældende for Arbejdsgiverens Regning.

Internationale Meddelelser.

Den japanske Fagbevægelses Vækst. December-Numret af det japanske Tidsskrift »Social Reform« bringer en Meddelelse om, at det samlede Antal organiserede Arbejdere i Japan nu er steget til 140.000, og at Antallet af Fagorganisationer i hele Landet beløber sig til 160. Den betydeligste Organisation er Det almindelige Arbejderforbund i Japan. Ifølge den af Bureauet for Socialpolitik offentliggjorte officielle Statistik er det samlede Antal i Fabrikker og Værksteder i hele Landet beskæftigede Arbejdere opgjort til 1.618.243, deraf 898.202 Kvinder. Fordelt paa de forskellige Fag er Arbejderantallet som følger:

Bjergværksarbejdere 311.846, Jernbanemænd 156.157, Sofolk 100.00, Arbejdere i Hærens og Flaadens Værksteder 57.000.

Det i Forhold til Arbejderantallet ringe Antal organiserede Arbejdere har i 1924 forøget sig betydeligt, ligesom ogsaa Fagforeningerne har udfoldet en intensivere Aktion. Fremgangen skyldes til Dels den stærkere Agitation, til Dels den Omstændighed, at et større Antal andre Organisationer har indmeldt sig i Landsorganisationen for saaledes at blive delagtige i Retten til at sende Repræsentanter til de internationale Arbejdskonferencer. En anden gunstig Faktor er den i Udsigt stillede Indførelse af den almindelige Valgret, som har bidraget til at hæve Arbejdernes Selvfølelse og bibragt dem Troen paa Muligheden af en Forbedring af deres sociale, politiske og økonomiske Forhold. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 826.

Landarbejdere hos Proprietær

H. V. Larsen, Dalbygaard.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. Februar 1925 i Sag Nr. 826: De samvirkende Fagforbund mod Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt paa Proprietær H. V. Larsen, Dalbygaard's, Vegne.

I § 41 i den mellem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark, samt Arbejdsgiverforeningen

for Land- og Skovbrug i Maribo Amt paa den ene Side og Landarbejderforbundet i Danmark paa den anden Side afsluttede Overenskomst af 1. Maj 1924 er Forskudsbetalingen for Arbejdet med Sukkerroer pr. Td. Land sat til 100 Kr. (fordelt med 25 Kr., 15 Kr. og 12 Kr. paa henholdsvis 1ste, 2den og 3die Gangs Udtynding og Lugning og med 48 Kr. paa Optagningen), hvortil kommer en Efterbetaling, idet »den virkelige Pris udregnes efter De danske Sukkerfabrikkers Pris pr. 60 Ctn. Sukkerroer pr. Td. Land.« Saadan Efterbetaling, der først kan udregnes engang i Løbet af det efter Arbejdets Udførelse følgende Aar, har i 1923 og 1924 udgjort et Beløb, der var lidt større end den samlede Forskudspris.

Efter at der i § 41 er anført de nysnævnte Forskudspriser for 1ste, 2den og 3die Gangs Udtynding og Lugning samt for Optagning, hedder det videre: »For Optagning af ikke løsplojede Sukkerroer betales et Tillæg af pr. Td. Land 16 Kr. 50 Øre.« Dette er at forstaa som et Tillæg for, at Roerne *opgraves* af Arbejderen i Stedet for kun at optages efter Løsplojning, og til dette Tillæg knytter sig ingen Efterbetaling.

Med Hensyn til Anvendelsen af Oppløjning eller Opgravning er det oplyst, at man tidligere i stort Omfang har anvendt Opgravning, idet de polske Arbejdere gerne foretrak denne Optagningsmaade. Under den senere Tids større Anvendelse af danske Arbejdere skal Løsplojning være blevet det almindelige; men i de sidste Aar er der dog opstaaet en Bevægelse i Retning af større Anvendelse af Opgravning, da man er blevet klar over Roebladenets Værdi som Foder, og da Bladene lettere holdes rene ved Opgravning end ved Oppløjning. Imidlertid kan Vejrforholdene stille sig i Vejen for Opgravning, idet denne i tørt Vejr paa lerede Jorder kan være vanskelig eller ligefrem umulig.

Indledningsvis skal endnu bemærkes, at det i § 41 bl. a. hedder: »Er intet andet aftalt ved Paatagelsen af Arbejdet, er Arbejderen berettiget og forpligtet til saavel Lugning som Optagning af de akkorderede Roer eller et tilsvarende Areal og Betalingen herfor.«

Under denne Sag har nu De samvirkende Fagforbund paa Landarbejder-

forbundets Vegne indklaget Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt paa Proprietær H. V. Larsen, Dalbygaard's, Vegne og paa-staaet de Indklagede tilpligtet at betale Landarbejderforbundet et Beløb, der i Henhold til § 41 skal tilkomme dets Medlem, polsk Arbejder Johan Zygnuntvietz, for Sukkerroe-Arbejde. Johan, der i flere Aar ved Siden af andre Arbejdere har passet Sukkerroer for Proprietær Larsen — uden Opgravning — havde i Foraaret 1924 for sin Del overtaget 10 Tdr. Land hos denne og havde ogsaa i Løbet af Sommeren med Hustrus og Børns Hjælp luet dem, men havde i September, da Larsen forlangte Roerne *opgravet*, nægtet at efterkomme dette Krav, hvorimod han fastholdt Retten til at optage Roerne efter at have faaet dem pløjet løse. Idet Forbundet støtter det af Johan indtagne Standpunkt, paaستاar Klagerne de Indklagede dømt til dels at betale 480 Kr. som Forskudsbetaling for den Johan nægtede Optagning af 10 Tdr. Lands Roer, dels at give fornøden Legitimation til i sin Tid at hæve Efterbetalingen saavel for det af Johan udførte Lugearbejde som for det ham nægtede Optagningsarbejde.

De Indklagede paaستاar Frifindelse og har under Henviisning til, at den indklagede Forening tidligere har været Medlem af Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark og derigennem af Arbejdsgiverforeningen og derfor maa være forpligtet og berettiget efter Septemberforliget, ved en Kontrakt klage paaستاat det statueret, at Landarbejderforbundet ved sin Stilling i denne Sag har krænket Arbejdsgiverens Ret til efter Septemberforligets Punkt 4 til at lede og fordele Arbejdet.

Efter at Striden i September 1924 var opstaaet, er der desangaaende afholdt flere Mæglingsmøder. Under disse blev det oplyst, at Larsen om Foraaret inden Roearbejdets Begyndelse havde sagt, at han vilde have Roerne gravet op, og at Johan dertil havde svaret, at det »troede han ikke, han vilde, da han i saa Fald tjente for lidt«, samt at en af Grundene til denne Johans Stilling var, at han for en anden Roedyrker havde paataget sig Pasningen af 6 Tdr. Land og ikke mente at kunne overkomme alle 16 Tdr., naar

der skulde graves. Paa det sidste Møglingsmøde den 6. Oktober tilbød Johan paany at optage Roerne, naar de opløjedes, samt at gaa over til Gravning, saa snart Organisationerne efter stedsfunden Forhandling erklærede ham forpligtet dertil, men ikke før. Dette Tilbud afslog Larsen, da han ønskede, medens det endnu var Tid, at sikre sig en Arbejder, der var villig til at grave Roerne op. Iøvrigt stillede Vejrforholdene sig saaledes, at det i Oktober ikke blev muligt at grave, og det endelige Resultat blev, at der i alt Fald ikke paa stort mere end 4 à 5 Tdr. Land af Larsens hele Roearéal, 26 Tdr. Land, faktisk fandt Opgravning Sted.

I en Skrivelse af 2. Oktober 1924 udtalte Landarbejderforbundet, at Sagen eventuelt maatte afgøres ved faglig Voldgift. Da man imidlertid fra de Indklagedes Side har stillet sig afvisende overfor dette Forslag og ment, at Sagen hørte for Den faste Voldgiftsret, har Klagerne sluttet sig til Ønsket om, at Den faste Voldgiftsret afgør Striden.

Retten er nu vel med Landarbejderforbundet enig i, at Striden i første Række vedrører Forstaaelsen af Overenskomstens § 41 og derfor burde være afgjort ved faglig Voldgift, men finder dog ikke Grund til mod begge Parter Ønske at afvise den.

Hvad Realiteten angaar, da fremgaar det af den mundtlige Procedure, at Landarbejderforbundet med Hensyn til Forstaaelsen af § 41 ikke hævder andet og mere end; at den Sukker-Roedyrker, der vil have sine Roer gravet op, skønt han ikke i de forudgaaende Aar har stillet saadant Krav, maa sørge for, at Arbejderne ved Kontraktens Indgaaelse udtrykkelig forpligter sig til Opgravning. For saadan Begrænsning af Arbejdsgiverens Ret efter Overenskomsten ses der imidlertid ikke at foreligge tilstrækkelig Hjemmel.

Derimod maa det staa den enkelte Arbejder frit for ved Kontraktens Indgaaelse at tage Forbehold om, at han ikke vil grave Roerne op. Det maa saa blive Arbejdsgiverens Sag, om han vil benytte den paagældende Arbejder eller ej, men tages han i Arbejde, skønt Forbehold bevislig er taget, maa Arbejdsgiveren, naar det ikke lykkes ham senere at faa Arbejderen til at frafalde

det stillede Vilkaar, respektere dette, uanset hvilke Ulemper der deraf maatte følge for Arbejdsgiveren. I det foreliggende Tilfælde er der nu netop taget Forbehold fra Johan Zygnuntvietz's Side. Som det fremgaar af det ovenfor anførte, er dette Forbehold vel taget i en noget vag Form, men efter Indholdet af de to Parter personlige Forklaringer under Proceduren, maa Retten dog antage, at Proprietær Larsen, der straks i den første Samtale uden Resultat forsøgte at bevæge Johan til at frafalde Forbeholdet, har forstaaet, at det var alvorligt ment. Efter Samtalens hele Indhold har Larsen ikke givet Johan noget Løfte om, at de denne tildelte 10 Tdr. Land Roer skulde blive løsplojede uden Hensyn til, om det øvrige Roearéal blev opgravet; men Larsen maa anses som værende gaaet ind paa, at Johan foretog Optagningen i det Omfang, hvori denne faktisk skete ved Løsplojning. Da nu, som alt nævnt, Løsplojning fandt Sted i den største Del af Optagningsperioden, har Larsen været uberettiget til at nægte Johan at udføre denne Del af Arbejdet. Der maa derfor tilkomme Johan fuld Efterbetaling for det af ham udførte Lugearbejde og Erstatning for Nægtelse af Optagningsarbejdet. Denne Erstatning skønnes efter Omstændighederne og særlig under Hensyn til, at Johan ikke er uden Medskyld i den Uklarhed, der fremkom i Parternes indbyrdes kontraktlige Stilling, ikke at burde sættes højere end til Halvdelen af den Betaling, der vilde have tilkommet ham for Optagning paa alle 10 Tdr. Land. I Overensstemmelse hermed vil Sagen være at afgøre.

Sagens Omkostninger vil være at udrede med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse.

Proprietær H. V. Larsen, Dalbygaard, bør til Landarbejderforbundet paa Johan Zygnuntvietz's Vegne betale 240 Kr. samt legitimere Forbundet til for denne at hæve Efterbetaling dels for 3 Gange Udtynding og Lugning af 10 Tdr. Land og dels for Roeoptagning af 5 Tdr. Land. Af Sagens Omkostninger betaler Landarbejderforbundet 150 Kr. og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt 150 Kr.

ARBEJDEREN

MEDDELELSSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 36 *

KØBENHAVN DEN 7. MARTS 1925

* 21 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Den faglige Situation.

*Vekslede Skrivelser mellem Arbejdsgiverforeningen og
De samvirkende Fagforbund.*

Fra Arbejdsgiverforeningen modtog vort Forretningsudvalg under 25. Februar en saalydende Skrivelse:

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark.

I indenværende Maaned har Arbejdsgiverforeningen fra en Række Organisationer under de ærede Fagforbund modtaget Varsel om Arbejdsstandsning, nemlig fra Forgyldeforbundet, Træindustriarbejderforbundet, Skrædderforbundet — overfor Foreningen af Skræddermestre og Herrekonfektionister — Skotøjsarbejderforbundet, Tekstilarbejderforbundet, Børsteindustriarbejderforbundet og Dansk Arbejdsmandsforbund — det sidste for et ubegrænset Antal af dets Medlemmer. Det er ikke muligt paa det allerede foreliggende at afgøre, hvor omfattende de bebudede Standsninger vil blive, men vi skønner dog, at de direkte og indirekte vil komme til at omfatte 60—70.000 Mand. Samtlige Varsler er begrundede i Krav om Forhøjelse af Lønningerne.

Arbejdsgiverforeningen maa for sit Vedkommende anse disse Krav og de Fremgangsmaader, som her søges bragt i Anvendelse for at faa Kravene honoreret, som samfundsfarlige i et Øjeblik, hvor iøvrigt alle Kræfter i Landet samles for at konsolidere Erhvervslivet. Det er os saa meget mindre forstaaeligt, at Arbejderne saaledes vil forurolige Erhvervslivet, som ogsaa Arbejderne i Kommissioner og paa anden Maade har sluttet sig til Udtalelserne om det nødvendige i, at Befolkningen begrænser sine Krav til Forbrug. Men dette maa

gælde alle; Arbejderklassen kan ikke kræve sig undtaget fra de almindelige Vilkaar for Landets økonomiske Genrejsning.

I Modsætning til disse for Erhvervslivet farlige Fremgangsmaader, som Arbejderne her bringer i Anvendelse, staar Arbejdsgivernes Stilling. Arbejdsgiverne har ganske vist været nødsaget til at frigøre sig for Overenskomsterne, dels fordi førende og betydelige Industrier har maattet kræve visse Lettelser i Produktionsomkostningerne, og dels fordi Erhvervslivet i det hele og store har anset det for nødvendigt under de herskende usikre Forhold at komme til at staa frit og navnlig at blive frigjort for Pristallet som lønregulerende Faktor. Men Arbejdsgiverforeningens Medlemmer har dog hidtil ikke ment det forsvarligt at søge disse Ønsker gennemført ved Standsning af Bedrifterne. Denne Stilling har Arbejdsgiverforeningens Medlemmer udelukkende taget af Hensyn til det arbejdende Samfund.

Med Hensyn til Begrundelsen for de stillede Krav udtales det i Dansk Arbejdsmandsforbunds Varsel, at Forbundet maa »i ret stor Udstrækning kræve, at vore Medlemmer faar en Lønforhøjelse udover den, der er en Følge af den af Statistisk Departement konstaterede Prisstigning, idet navnlig vore lavest lønnede Grupper er blevet forfordelt ved de senere Aars mere eller mindre generelle Ordninger«. Der er ikke i Dansk Arbejdsmandsforbunds Strejkevarsel givet nogen som helst anden Begrundelse for en Lønstigning end den, der ligger i foranstaaende Linier.

Arbejdsgiverforeningen kan imidlertid ikke paa nogen Maade erkende, at Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer skulde have noget begrundet Krav paa en Lønstigning. Vi vedlægger en Oversigt over Timefortjenesten fra 1914 til Juli Kvartal 1924, hvoraf det fremgaar, at de ufaglærte Arbejderes Gruppe har haft den største procentvise Fremgang siden 1914, nemlig 216 pCt., medens Pristallet kun er steget 121 pCt. Men dernæst fremgaar det af Statistikkene, at der ogsaa i den allersidste Tid stadig er en Stigning i Arbejdsmandsgruppens Fortjeneste, hvilket hidrører fra, at en stor Del af Arbejdsmændene, netop blandt de lavest lønnede, blev særlig begunstigede ved de sidste Aar afsluttede Overenskomster. Vi maa derfor anse Dansk Arbejdsmandsforbunds Krav om en yderligere Stigning nu som ganske ubegrundet.

Heller ikke hos de andre Fagforbund har vi sporet nogen som helst Tilbøjelighed til at slutte Overenskomster paa et for Erhvervslivet forsvarligt Grundlag. Ogsaa her har man stillet Krav, som uundgaeligt vil medvirke til en almindelig Fordyrelse af Produktionen og dermed af Varepriserne.

Arbejdsgiverforeningen har ikke ønsket at fremkalde en Kamp, men naar De samvirkende Fagforbunds Medlemmer i den Udstrækning, som sket er, bebuder Arbejdsstandsning, nødes vi til at meddele, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af De samvirkende Fagforbund i det Omfang, som den kompetente Forsamling maatte bestemme.

P. F. V.

H. Langkjær.

De samvirkende Fagforbunds Svar, som afsendtes den 27. Februar, er saalydende:

Forretningsudvalget for

Dansk Arbejdsgiverforening.

Modtaget det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 25. ds., hvortil vi finder Anledning at bemærke følgende:

Arbejdsgiverforeningens Udtalelse om, at den anser de Krav og de Fremgangsmaader, som Arbejderne søger bragt i Anvendelse for at faa Kravene honorerede, for at være samfundsfarlige for

Erhvervslivet, kan vi absolut ikke godkende. Kravene, som vore Organisationer har fremsat, anser vi for meget beskedne og højst paakrævede, hvis Arbejderhjemmene ikke skal synke ned i den rene Fattigdom.

Udtalelsen om, at det er nødvendigt, at Befolkningen begrænser sine Krav til Forbruget, lyder meget smuk, men da det ikke paa nogen Maade er konstateret, at de besiddende Klasser eller andre Befolkningslag i Samfundet har taget Lære heraf eller handler derefter, men at det tværtimod er let at paavise det modsatte, er det urimeligt at forlange, at Arbejderklassen alene skal bære Byrderne ved Samfundets Genrejsning.

De Krav, som Organisationerne under Forhandlingerne har fastholdt, er saa minimale, at de efter vor bedste Overbevisning meget vel kan bæres af Erhvervene, og ved en Smule god Vilje fra Arbejdsgivernes Side kunde der nu i de allerfleste Fag have været tilvejebragt ordnede Løn- og Arbejdsvilkaar.

Naar dette ikke er blevet Tilfældet, og der i Stedet for er fremsat en Række Strejkevarsler, maa Ansvarret herfor helt og fuldt lægges over paa Arbejdsgiverforeningen. Vi erindrer nemlig meget vel, hvem det er, som gennem en Række kategoriske Beslutninger har tilrettelagt den nu foreliggende, alvorlige Situation. Paa Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling i Maj Maaned i Fjor blev Retningslinien for Arbejdsgiverne under de forestaaende Lønforhandlinger fastlagt. Parolen om Modstand mod Løntillæg efter Pristallet blev givet, og Beslutninger om afgjort Modstand mod Krav om Sommerferie, Bedriftsraad m. m. blev tagne. Derefter paafulgte Beslutningen om Opsigelse af samtlige Overenskomster og Kravet om 10 pCt.s Lønreduktion.

Efter den Stilling, Arbejdsgiverforeningen saaledes har taget overfor vore Organisationer, er der ingen som helst Grund til at være forbavset over, at disse har taget den tilkastede Handske op og med de Midler, som staar til Raadighed, værner om sine Medlemmers Interesser. Iøvrigt forekommer det os, at Arbejdsgiverforeningen burde være lidt varsom i sin Omtale af de fremsatte Strejkevarsler; thi det er jo ikke glemmt, at Arbejdsgiverforeningen mange

Gange har fremsat Lockoutvarsler overfor langt flere Arbejdere, end Strejkevarslerne omfatter.

Den ofte fremsatte Paastand om, at Arbejderne siden 1914 har faaet mere end Dækning for Prisstigningen, kan vi ikke udendvidere godkende, og de af Arbejdsgiverforeningen fremlagte statistiske Oplysninger om Timefortjenesten tillægger vi ingen afgørende Betydning, fordi Arbejdsforholdene og Arbejdstiden i høj Grad spiller ind i og har forandret Forholdene i de forløbne 11 Aar. Det er saaledes bevisligt, at en Række Akkordpriskuranter end ikke har faaet et procentvis Tillæg svarende til de 121 pCt., hvormed Pristallet er steget siden 1914. Naar den gennemsnitlige Timefortjeneste dog er steget noget stærkere end det givne Procenttillæg, skyldes det den meget stærke Stigning i Arbejdsintensiteten, som har fundet Sted siden Indførelsen af 8 Timers Arbejdsdagen.

Men selv om der er Omraader, hvor det kan paavises, at der virkelig er en Stigning i Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste set i Forhold til 1914, maa man erindre, at de daværende Lønninger i høj Grad hvilede paa Overenskomster af 1911, og det kan vel ikke være Meningen, at Arbejdernes Lønforhold ikke maa forbedres i 14 Aar.

For muligt at naa til Forstaaelse om Løn- og Arbejdsvilkaar og derved undgaa den truende Arbejdsstandsning, tillader vi os at henstille til det ærede Forretningsudvalg at foranledige, at Arbejdsgiverne frafalder deres Krav om Lønreduktioner og giver de kontraherende Arbejdsgiverorganisationer — saaledes som af os foreslaaet — Adgang til at træde i direkte og fri Forhandling med Arbejderorganisationerne om de fremtidige Løn- og Arbejdsvilkaar. Vi nærer da det Haab, at der med lidt god Vilje fra Arbejdsgivernes Side maa kunne opnaas Enighed i mange Fag om de fremtidige Løn- og Arbejdsvilkaar.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

/Alfr. Christiansen.

Den 2. Marts indløb en Svarskrivelse fra Arbejdsgiverforeningen af følgende Indhold:

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Til det ærede Forretningsudvalgs
Skrivelse af 27. f. M. tillader vi os her-
ved at bemærke følgende:

Naar det fremhæves, at det er Arbejdsgiverforeningen, der har skabt den foreliggende Situation ved Beslutning om Opsigelse af samtlige Overenskomster og Krav om 10 pCt.s Lønreduktion, giver dette en ganske fejlagtig Fremstilling af de faktiske Forhold. Der er adskillige Overenskomster, der ikke er opsagt af Arbejdsgiverne, og der er kun fra 4 eller 5 Organisationers Side stillet Krav om 10 pCt.s Lønreduktion. Efter alt, hvad der foreligger for os, indtager Arbejdsgiverne i det store og hele det efter vor Mening forsvarlige Standpunkt, at de ikke skønner, at Arbejderne har noget som helst berettiget Krav paa Tillæg til de nugældende Lønninger, men Krav om Lønnedgang foreligger — bortset fra de forannævnte Fag — kun i meget ringe Omfang.

Det er os heller ikke bekendt, at der er noget Fag, der ikke har villet forhandle; vi er i alt Fald vidende om, at der har været forhandlet i lang Tid indenfor en stor Række Fag, og vi skønner ikke, det vilde nytte noget som helst, om man nu vilde sige til dem, at de igen skal optage Forhandling. Efter de Indberetninger om Forhandlinger, vi har modtaget, tror vi ikke, at der derved vilde skabes nogen Mulighed for i større Omfang at opnaa Overenskomst paa Vilkaar, der er antagelige for vore Medlemmer.

Vi skal iøvrigt afholde os fra at komme ind paa de Betragtninger, det ærede Forretningsudvalg har fremsat vedrørende Arbejdernes Fortjeneste, idet det forekommer os, at den af os fremlagte uangribelige Statistik afgiver det bedste Bevis paa, at Arbejderne har faaet et betydeligt Lønfremskud udover Dækningen for Dyrtiden og Godtgørelse for den forkortede Arbejdstid.

Vi gør derhos opmærksom paa, at Lønningerne i det Land, i hvilket Danmark i den nærmeste Fremtid kan vente den mest direkte og stærkeste Konkurrence, nemlig Tyskland, efter alt, hvad der foreligger for os, er saa lave, at de vel i Almindelighed maa

siges at ligge nærvæd eller under Halvdelen af de danske, samt at den tyske Industri, som det vil være det ærede Forretningsudvalg bekendt, yderligere nyder godt af en Arbejdstid paa gennemgaaende 9 à 10 Timer daglig.

P. F. V.

H. Langkjær.

/ Sophus Agerholm.

Under 4. Marts afsendte De samvirkende Fagforbund til Arbejdsgiverforeningen en saalydende Skrivelse:

Forretningsudvalget for
Dansk Arbejdsgiverforening.

Som Svar paa det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 2. ds. skal vi tillade os at bemærke følgende:

Den i Skrivelsen indeholdte Paastand om, at Arbejdsgiverforeningen ikke har opsagt samtlige Overenskomster, og at der kun fra 4 eller 5 Organisationers Side er fremsat Krav om 10 pCt.s Lønreduktioner, forekommer os at være ret hasarderet. For det første er det en Kendsgerning, at Arbejdsgiverforeningen paa sit Hovedbestyrelsesmøde den 22. Oktober f. A. vedtog en Beslutning om, »at Hovedbestyrelsen ansaa det for absolut paakrævet, at Arbejdsgiverne opsiger de til 1. Februar udløbne Overenskomster med de foreskrevne 3 Maaneders Varsel«, og at denne Beslutning blev prompt fulgt overalt. For det andet er Forholdet dette, at selv om det var rigtigt, at der kun fra 4 eller 5 Organisationers Side er fremsat Krav om 10 pCt.s Lønreduktion, saa har dette Krav dog Bud til Arbejderne i ikke mindre end 12 forskellige Fag indenfor Jernindustrien. Men hertil kommer, at samme Krav er fremsat overfor Arbejderne i Tekstilindustrien, Træindustrien, Skotøjindustrien samt for Arbejdsmændenes Vedkommende for alle de Industrier, hvor de har kunnet faa Forhandling. Det vil i Virkeligheden sige, at der er stillet Krav overfor mindst 15 Arbejderorganisationer om 10 pCt.s Lønreduktion, og da det er indenfor de førende Industrier, Kravene er fremsat, berøres et meget betydeligt Antal Arbejdere deraf, som lavt regnet kan anslaaes til 50.000.

Bemærkningen om, at Krav om Lønedgang — bortset fra de forannævnte Fag — kun foreligger i meget ringe

Omfang, er derfor uden Interesse ved Bedømmelsen af den foreliggende Situation. Men Forholdene er iøvrigt gjort saa meget vanskeligere derved, at Arbejdsgiverne i de enkelte Fag, hvor det efter meget Besvær er lykkedes at faa optaget Forhandling, har indtaget det Standpunkt, at de ikke engang vil yde det Tillæg til Lønningerne, som Arbejderne føler sig fuldt ud berettigede til efter den konstaterede Stigning i Pristallet, eller i det hele taget vil yde noget som helst Tillæg til Lønningerne. Denne Modstand mod enhver Regulering af Lønningerne, som skyldes Beslutningen paa Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling, indebærer i sig selv en betydelig Foringelse af Arbejdernes økonomiske Forhold, som disse hverken kan eller vil bære. Naar Arbejdsgiverne har stillet sig som ovenfor nævnt under de Forhandlinger, der har været ført i nogle enkelte Fag, saa forstaar vi ogsaa til fulde, hvorfor disse ikke har ført til noget Resultat.

Henstillingen i vor Skrivelse af 27. f. M. om at give de kontraherende Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer Adgang til at træde i direkte og fri Forhandling om fremtidige Løn- og Arbejdsvilkaar indeholder ikke alene en Anmodning om at lade de kontraherende Parter træde sammen til Forhandling, men ogsaa en Anmodning om, at saadan Forhandling føres paa frit Grundlag. Henstillingen er at forstaa saaledes, at Arbejdsgiverforeningen ikke ved nogen Beslutning lægger Baand paa Arbejdsgivernes Handlefrihed. Vi gik da ud fra den Mulighed, at hvis Arbejdsgiverne blev stillet frit, kunde der være opnaaet Enighed i en Række Fag.

Arbejdsgiverforeningens Bemærkning om, at den ikke skønner, det vil nytte noget som helst at optage saadan Forhandling, opfatter vi derfor saaledes, at man ikke vil tillade Arbejdsgiverne at gaa til Forhandling paa andet Grundlag end det, Arbejdsgiverforeningen har fastlagt.

Vi beklager i høj Grad Arbejdsgiverforeningens absolute Afvisning af de af os foreslaaede Forhandlinger, fordi denne og fordi en Nægtelse af at imødekomme Arbejdernes rimelige Krav vil føre os ud i Tilstande, som kan faa

uoverskuelige Følger for Landet og vort Erhverv.

Overfor Paastanden om, at Arbejderens Fortjeneste er steget betydeligt udover Dyrtiden, skal vi kun henvise til vor Bemærkning i vor Skrivelse af 27. f. M., som er Bevis nok for, at Arbejdsgiverforeningens Paastand er urigtig.

Paastanden om, at Lønningerne i Tyskland ligger nær ved eller under Halvdelen af de danske, kan vi ikke godkende. Lønningerne i Tyskland ligger langt over det, som Arbejdsgiverforeningen paastaar, og vi kan i denne Forbindelse oplyse, at der er en stadig Stigning i de tyske Arbejders Lønninger. I det sidste Aar har der endog været en Stigning af ca. 50 pCt., og det Tidspunkt er ikke fjernet, da Lønningerne i Tyskland vil være fuldt paa Højde med Lønningerne her i Landet. Vi kan iøvrigt ikke undlade at udtale en Beklagelse over Maaden, hvorpaa Arbejdsgiverforeningen behandler Statistikken, fordi den derved giver et fuldkomment urigtigt Billede af de virkelige Forhold.

Paastanden om, at den tyske Industri nyder godt af en Arbejdstid paa 9 à 10 Timer daglig, er lige saa urigtig.

Forholdet er nemlig dette, at de tyske Arbejdere i stor Udstrækning indenfor de betydeligste Fag har tilbagearbejdet 8 Timers Arbejdsdagen. Udsigterne til, at 8 Timersdagen atter er gennemført for alle Arbejdere i Tyskland, er de allerbedste.

Frygten for Konkurrencen fra Tyskland er derfor langt overdrevet. Forholdene i Tyskland kan derfor heller ikke være bestemmende for os med Hensyn til de Krav, vi maa stille til danske Arbejdsgivere.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

/ Alfr. Christiansen.

Bevægelsen i de forskellige Fag.

Mænd og Kvinder i Konfektionsindustrien.

Overenskomsten mellem Dansk Skræderforbund og Foreningen af danske Fabrikker af Herreklæder var af sidstnævnte Organisation opsagt til Ophør til den 1. Februar 1925.

Fabrikkerne stillede under For-

handlingerne, der fandt Sted i Januar, Krav om meget betydelige Føringelser i Overenskomstforholdet, f. Eks. Varighed i 5 Aar, forandret Udløbstid, Reguleringer i Henhold til Kronens Guldverdi og en Nedsættelse af Overtidsbetalingen de første to Timer til 10 pCt.

Dette kunde og vilde Forbundet selvfølgelig ikke indlade sig paa, men maatte, ogsaa under Hensyntagen til, at Priskuranten ikke var opsagt i 1924 og som Følge heraf ikke havde faaet de 2 Gange 2 pCt.s Tillæg, som de allerfleste andre Overenskomster havde faaet, stille Krav om en betragtelig Forhøjelse af Priserne.

Der blev da varslet Strejke til Ikrafttræden den 14. Februar, men efter en Henstilling fra Forligsinstitutionen udsattes denne til den 20. Februar ved Arbejdstidens Ophør.

Forligsinstitutionen indkaldte da Parterne til Forhandling den 19. Februar, men denne blev kun af ret kort Varighed, for at fortsættes Dagen efter Kl. 2. Dette Møde trak ud til ud paa Morgen den 21. Februar.

Resultatet blev, at der opnaaedes Enighed om en delvis Revision af de bestaaende Akkordprislistes saavel for Svende som for Syersker, hvorved der opnaaedes Forbedringer paa omkring ved 3 pCt. i Gennemsnit.

For Timelønningernes Vedkommende blev der større Vanskeligheder, idet der kun opnaaedes Enighed herom for Syerskernes Vedkommende. Disses Timelønsforhold forbedredes med omkring 7 pCt., dels ved direkte Forhøjelser af de bestaaende Satser og dels ved Tilføjelse af en ny Sats, der fastslog, at den tidligere Slutsats, der forhøjedes fra 0,62 til 0,65, efter 6 Maaneders Beskæftigelse skal stige til 0,74. For Ugesvende og Tilskærere, der har en Minimalløn paa Kr. 1,33, var det umuligt at faa Fabrikkerne til at yde noget som helst Tillæg.

Baggrunden for de her skildrede Forhandlinger var, at Forligsmanden, Hr. Departementschef Bülow, havde meddelt, at han agtede at stille et Mæglingforslag, der gav et almindeligt Tillæg paa 4 pCt. til de reviderede Prislistes og Timelønninger, hvilket ogsaa skete.

Mæglingforslaget vedtoges af begge Parter, for Arbejdernes Vedkommende

allerede paa Generalforsamlingen samme Eftermiddag, hvorfor Arbejdsstandsningen kun varede en Dag.

Resultatet af Forhandlingerne blev saaledes, at der i Almindelighed opnaaedes et Løntillæg paa ca. 7 pCt., kun for den, i Forhold til det samlede Antal Arbejdere, lille Gruppe Tilskærere og Ugesvende blev Tillæget 4 pCt.

Parterne var enige om, at der i Overenskomstperioden, der som hidtil blev 1 Aar til en 1. Februar, ikke skal finde nogen Lønregulering Sted.

Arbejds mændene hos Entrepenører i Odense

Foranlediget ved en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at to Entrepenører i Odense, nemlig Østberg og N. C. Johansen, har nægtet at lade noget Drænings- og Kloakarbejde udføre i Akkord, afholdtes den 24. Februar et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Arbejderne ser i dette Forhold et Overenskomstbrud, da det i den sidst afsluttede Overenskomst blev fastslaaet, at saadanne Arbejder fortrinsvis bør udføres i Akkord.

Mødet endte imidlertid uden Resultat, og Arbejdernes Repræsentant forbeholdt sig at indbringe Klage over det skete Brud paa Overenskomsten for Den faste Voldgiftsret.

Nittere hos A/S Burmeister & Wain.

Den 31. Januar afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund i Anledning af en Klage fra A/S Burmeister & Wain, Refshaleøen, over, at de hos Selskabet beskæftigede Nittere den 17. Januar uvarslet havde nedlagt Arbejdet.

Grunden hertil var, at Firmaet havde afskediget 3 Mand, fordi de havde nægtet at udføre Overarbejde. Arbejdet blev dog paa Foranledning af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund genoptaget den 20. s. M.

Paa Fællesmødet opnaaedes ikke Enighed, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejderne ved

Mægler N. Christensen, Masned Sund.

Ved et Fællesmøde den 19. Januar behandledes en Klage fra Arbejdsgiverne over, at Havnearbejderne i Masned Sund ved Losning af Kul fra S/S »Bromhill« havde stillet og gennemført et Krav om en udvidet Ulykkesforsikring, som de mente Mægler N. Christensen var underkastet i Henhold til en den 4. December 1924 afsagt Nævnskendelse.

Mødet resulterede i, at den paa-beraabte Nævnskendelse skal være gældende for Fremtiden, men Arbejderne tilbagebetaler det for det paa-klagede Tilfældes Vedkommende erlagte Beløb Kr. 32,58.

Havnearbejdere ved Kolding Havn.

Den 9. Februar afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over, at Havnearbejderne i Kolding havde nægtet at lade nogle Akkordsatser, om hvilke der havde været forhandlet, uden at der var opnaaet Enighed, fastsætte ved en faglig Voldgiftsret.

I Overenskomsten findes en Bestemmelse om, at Lossepriser for nye Varer skal fastsættes af en faglig Voldgiftsret, naar der ikke ved Forhandling kan opnaas Enighed. Arbejdernes Repræsentanter hævdede som Grundlag for deres Standpunkt, at her ikke var Tale om nye Varer, hvorfor Spørgsmaalet maatte staa aabent til Overenskomstens Udlob.

Mødet endte uden Resultat, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at klage til Den faste Voldgiftsret over Arbejdernes Vægning ved at lade de omtalte Priser fastsætte af en faglig Voldgiftsret.

•••••

Kasserer for den svenske Landsorganisation Eric Lange død.

Tirsdag den 24. Februar afgik Kassereren for den svenske faglige Landsorganisation, *Eric Lange*, ved Døden. Det er et stort Tab, Landsorganisationen har lidt ved Langes Død. Han var en jævn og stilfærdig Personlighed, i Besiddelse af en stor Arbejdskraft og altid i et godt Humør, der gjorde Samarbejdet med ham let og behageligt.

Lange var Metalarbejder og var fra

1909 til 1919 Medlem af Metalindustriarbejderforbundets Styrelse, de fire sidste Aar som Forbundets Kasserer. I 1919 valgtes Lange til at beklæde Stillingen som Landsorganisationens Kasserer, hvor han gjorde et stort og for tjenstfuldt Arbejde.

Foruden de faglige havde Lange ogsaa stærke kommunale Interesser og var siden 1911 Medlem af Stockholms Borgerrepræsentation. I Byens Styrelse var han Medlem af en Række af de betydningfuldste Udvalg og udfoldede her en Virksomhed, som tiltvang sig alles Respekt.

Lange var født 7. August 1875 og blev saaledes ikke 50 Aar.

Sammen med vore svenske Kammerater deltager vi i Sorgen over hans altfor tidlige Bortgang og beklager med dem Tabet af en god og uselvisk Kampfælle.

Arbejdsløsheden i Jannar 1925.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Januar var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 16,3 pCt. mod 13,2 pCt. ved Udgangen af December.

Medens Arbejdsløsheden i Hovedstaden for alle Fag under et var omtrent ens i hele Januar Maaned, var den i Provinsen stigende saavel i Begyndelsen som i Slutningen af Maaneden. Det i November indtraadte Forhold, at Arbejdsløshedsprocenten i Provinsen blev højere end i Hovedstaden, forstærkedes derfor yderligere i Januar ligesom i December, og ved Udgangen af Januar var Arbejdsløsheden i Provinsen op imod halvanden Gang saa stor som i Hovedstaden. Forskellen skyldes Bygningsindustrien og ufaglærte Arbejdere. For de enkelte Fag var der i Januar Stigning i Arbejdsløsheden i Bygningsindustrien, Handelsfagene og for ufaglærte, medens der var nogen Nedgang for andre faglærte Arbejdere.

Iovrigt svarede Arbejdsløshedsprocenten for Januar ligesom i de nærmest

Januar 1925	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		2. Jan.	9. Jan.	16. Jan.	23. Jan.	30. Jan.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Faglærte i Bygn.-Industri	11992	20,4	22,1	22,5	22,8	22,7
2. Faglærte i anden Industri m. v.	57537	11,6	11,2	11,2	11,1	11,2
3. Handel	5424	8,1	9,3	9,5	9,4	9,6
4. Ufaglærte	36966	12,9	12,8	12,7	13,2	13,7
Ialt	111919	12,8	12,8	12,8	12,9	13,2
Provinsen:						
1. Faglærte i Bygn.-Industri	19426	32,0	34,0	34,6	35,0	36,5
2. Faglærte i anden Industri m. v.	54376	13,1	12,6	12,6	12,8	12,8
3. Handel	6313	6,6	7,0	7,2	7,8	7,7
4. Ufaglærte	68997	17,3	19,0	18,7	18,4	19,2
Ialt	149112	17,3	18,1	18,1	18,1	18,7
Hele Landet.	261031	15,3	15,8	15,8	15,9	16,3

foregaaende Maaneder nogenlunde til den for samme Maaned i Aarene før Krigen (1910—13 gnsntl.) beregnede, idet dog Arbejdsløsheden for Bygningsindustrien og ufaglærte var en Del mindre end før Krigen, medens den til Gengæld for andre faglærte Arbejdere var en Del større. Sammenlignet med de nærmest foregaaende Aar var der betydelig Nedgang for Arbejdsløsheden i alle Faggrupper naar bortses fra faglærte i anden Industri end Bygningsindustri i 1924, idet Arbejdsløsheden for denne Gruppe i Januar i Fjor var af omtrent samme Størrelse som nu.

Ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Bekendtgørelse om hvilke Fag der er berettigede til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m.

Paa Grundlag af Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed fastsættes i Henhold til § 28 i Lov af 4. Marts 1924 om Ar-

bejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. herved følgende:

§ 1.

Fra og med den 1. Marts 1925 at regne vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 kunne ydes til arbejdsløse henhørende til følgende Fag:

Bageri- og Konditoriarbejdere, Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere, Bogbinderiarbejdere, Bogtrykkere, Elektrikere, Farmaceuter, Gartneriarbejdere, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Handels- og Kontormedhjælper, Læder- og Skindarbejdere, Metalarbejdere, Metaltrykkere, Skibstømrere, Snedkere, Sømænd, Tekstilarbejdere og Tobaksarbejdere.

Som henhørende til foranstaaende Fag anses:

- a) saadanne Personer, der er Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse omfattende et af ovenstaaende Fag, og
- b) saadanne andre Personer, der slet ikke er arbejdsløshedsforsikrede, men som igennem den deres Arbejdsløshedskort paaførte Angivelse af deres Erhverv dokumenterer, at de normalt søger Beskæftigelse i et af ovenstaaende Fag.

§ 2.

Denne Bekendtgørelse træder i Kraft den 1. Marts 1925. Samtidig ophæves Socialministeriets Bekendtgørelse af 31. Januar 1925.

Socialministeriet, den 27. Febr. 1925.

F. J. Borgbjerg.

/J. A. Berner,
kst.

Kongres.

Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund.

Forbundet meddeler, at dets 11te ordinære Kongres afholdes i Søpavillonen i Gyldenløvesgade 24 i Dagene 12., 13. og 14. Marts 1925.

Internationale Meddelelser.

Tyskland.

Mexikanske Regeringsrepræsentanter hos den faglige Landsorganisation i Tyskland.

Den demokratiske mexikanske Republik's nyvalgte Præsident, General Cal-

les, er det første fremmede Statsoverhoved, der officielt har betraadt den tyske Republiks Grund. I Hamborg indbød Præsidenten en Kreds af Arbejderrepræsentanter, i Berlin besøgte Delegationen de forskellige Fagforeningers Bygninger samt »Gewerkschaftshaus« og Fællesorganisationens Kontorlokaler.

Fredag den 12. September indfandt Repræsentanter for den mexikanske Regering sig i den tyske Landsorganisations Lokaler i Berlin og benyttede samtidig Lejligheden til sammen med Bestyrelsen for Organisationen at behandle forskellige vigtige Spørgsmaal vedrørende Arbejderne. Den mexikanske Delegations Leder, Hr. Guillerme Zarraga, gav Udtryk for de venkabelige Følelser, den mexikanske Regering nærrede overfor den tyske Arbejderbevægelse. Den nuværende mexikanske Regering støtter sig særlig til den mexikanske Fagbevægelse, og derigennem havde den været i Stand til at bringe de af Reaktionen i de senere Aar forøvede Anslag til at strande. Siden 1917 er den demokratiske Statsform fastlagt i Forfatningen, som nu kan betragtes som sikret. Regeringen vil bl. a. ogsaa stræbe efter at styrke de internationale Forbindelser mellem Arbejdernes Organisationer.

Arbejdernes Indflydelse paa Lovgivningsarbejdet i Mexiko kan nu anses for sikret; 8 Timers Arbejdsdagen, Strejkeretten og Kampen mod Strejkebryderiet er fastsat ved Lov. Med Hensyn til Sociallovgivningen er der vedtaget Love vedrørende Livs- og Ulykkesforsikringen. Arbejdsgiverne er erstatningspligtige ved Ulykkestilfælde under Arbejdet. Den praktiske Genneførelse af de sociale Love skal ske med Fagforeningernes Hjælp. For bedre at kunne varetage Arbejdernes Interesser i det egne Land og fremme Forstaaelsen med Fagbevægelsen i alle Lande paatænker Regeringen at udnævne Social-Attachéer ved de mexikanske Gesandtskaber i Udlandet. Det er Præsidentens indtrængende Ønske at give tyske Fagforeningsrepræsentanter Indblik i de økonomiske og sociale Forhold i Mexiko.

(I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 821.

Bogbinderne hos Firmaet Egmont
H. Petersen i København.

*Udskrift af Den faste Voldgiftsrets
Kendelse af 21. Januar 1925 i Sag Nr.
821: Dansk Arbejdsgiverforening mod
De samvirkende Fagforbund paa Bog-
binderforbundets Vegne.*

Firmaet Egmont H. Petersen, der driver en stor Bogtrykkervirksomhed og derfor er Medlem af Københavns Bogtrykkerforening, driver tillige Bogbinder virksomhed og er som Følge deraf tillige Medlem af Bogbinderlauget. Firmaet har i en lang Aarrække beskæftiget en under Bogbinderforbundets københavnske Afdeling hørende Kvinde, hvis Arbejde længe i overvejende Grad og i de sidste Aar udelukkende har bestaaet i Indpakning, og hun er lønnet i Overensstemmelse med den mellem Bogbinderlauget og Bogbinderforbundet bestaaende Overenskomst.

Den 15. September 1924 begyndte en anden Arbejderske, der ikke tilhørte og ikke ønskede at tilhøre Organisationen, at arbejde for Firmaet sammen med den førstnævnte. Denne uorganiserede Arbejderske modtog en Løn, der laa over Overenskomstens Minimalløn, men medens Lønnen efter Overenskomsten udbetales ugentlig bagud, og den gensidige Opsigelsesfrist efter Overenskomsten er en Uge, fastsattes Lønnen for den uorganiserede Arbejderske som en Maanedsløn, der betales forud, og uden at der ses at være truffet nærmere Aftale om Opsigelsesfristen.

Da Bogbinderforbundet ansaa denne Aflønningsmaade for at være i Strid med Overenskomsten, beklagede det sig derover til Lauget, men modtog den 27. September en Skrivelse fra dette, hvori det meddeles, at Laugsbestyrelsen paa sit Møde den 26. havde vedtaget følgende Stilling til Spørgsmaalet »Pakning«:

»Al Pakning og Ekspedition i Bogbinderiet af de i Bogbinderiet behandlede Varer foregaar fremdeles paa samme Maade og paa samme Vilkaar som hidtil, idet Lauget ikke modsætter sig, at Personer, der antages udelukkende til Pakning, er Medlemmer af

Bogbinderforbundet og lønnes efter Overenskomsten.«

men hvori det derefter hedder:

»Da Pakningen hos Egmont H. Petersen nu foregaar udenfor Bogbinderiet og ogsaa omfatter andre Varer end de i Bogbinderiet behandlede, betragter vi dette Forhold som Organisationens uvedkommende.«

Bogbinderforbundet har derefter tilstillet Arbejdsgiverforeningen et 1. Strejkevarsel i en Skrivelse af 12. December 1924, hvori der først henvises til de med Lauget forgæves førte Forhandlinger vedrørende Pakningen paa Firmaet Egmont H. Petersens Bogbinderi, derefter henvises til Laugets nys gengivne Skrivelse af 27. September og sluttelig udtales:

»Efter Firmaets hidtil afvisende Holdning anser vi det imidlertid for haabløst at indlede en Forhandling med Firmaet om en Overenskomst, hvorfor vi herved tillader os at meddele den ærede Arbejdsgiverforening, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om at iværksætte Arbejdsstandsning overfor Firmaet Egmont H. Petersen, København.

Vi er naturligvis villige til at deltage i en Forhandling for eventuelt at faa en Overenskomst i Stand.«

I Skrivelse af 16. December 1924 til Forbundet protesterede Arbejdsgiverforeningen mod Lovligheden af dette Strejkevarsel, der dels antoges at forfølge et ulovligt Formaal, nemlig en Fornægtelse af Arbejdsgivernes Ret til i Medfør af Septemberforligets Punkt 4 ogsaa at anvende uorganiseret Arbejdskraft, dels mentes at være i Strid med den bestaaende Overenskomst. Da Forbundet imidlertid fastholdt Varslet, har Arbejdsgiverforeningen nu indklaget De samvirkende Fagforbund paa Bogbinderforbundets Vegne og paastaat Strejkevarslet kendt ulovligt.

Klagerne har endvidere paastaat Forbundet og dets københavnske Afdeling paalagt en Bod, fordi der siden 15. September 1924 har fundet en Afdeling Sted af Firmaets Bogbinderværksted, og det trods en af Forbundet og Afdelingen paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 27. Oktober 1924 afgivet Erklæring ikke har været

Firmaet muligt at faa den af dette ønskede Arbejdskraft. Den Erklæring, hvortil der henvises, gik ud paa, at »7 kvindelige Bogbinderes Fratræden var sket uden Tilskyndelse fra Organisation, og at der paa ingen Maade derved var tilsigtet nogen Aktion mod Firmaet, som kunde faa den Arbejdskraft, der maatte ønskes.«

Det Firmaet ved Affolkningen paaførte direkte Tab anslaaes af Klagerne til op mod 4000 Kr.

De Indklagede har paastaet Strejkevarslet kendt lovligt og sig i det hele frifundne.

Hvad Strejkevarslet angaar, kan Lauget efter Rettens Opfattelse ikke først afvise Forhandling under Henvisning til, at Pakningsarbejdet hos Egmont H. Petersen ligger udenfor Fagets Overenskomst, og derefter paaberaabe sig Overenskomstens Beskyttelse med Hensyn til dette samme Arbejde, men Klagerne maa finde sig i, at Forbundet gaar videre ad den af Lauget selv anviste Vej. Hvad dernæst angaar Paastanden om, at Varslet maa være ulovligt som forfølgende et overenskomststridigt Formaal, bemærkes, at det fra de Indklagedes Side bestemt bestrides, at den paatænkte Strejkes Formaal er at berøve Arbejdsgiveren den ham ved Septemberforligets Punkt 4 givne Ret; Formaalet er kun at faa det omstridte Arbejde anerkendt som hørende under Overenskomsten og dennes Bestemmelser respekteret i Forhold til saavel uorganiserede som organiserede Arbejdere. Idet der angaaende Forholdet mellem en kollektiv Overenskomst og Særkontrakter henvises til Rettens almindelige Bemærkninger i Kendelsen i Sag Nr. 621, der ogsaa angik Firmaet Egmont H. Petersen, skal der her tilføjes, at Enkeltmandskontrakter med langt Opsigelsesvarsel eller med lang Tids Forudbetaling er vel egnede til at sikre Arbejdsgiveren Arbejdskraft ogsaa i Konfliktperioder, og at det ikke kan anses uberettiget, at Arbejderorganisationer benytter iøvrigt lovlige Midler med det Formaal at modvirke Tendenser til at oprette Enkeltmandskontrakter af nævnte Art.

Herefter og da de Indklagede under Proceduren har erklæret, at den paatænkte Strejke kun skal gælde Pak-

ningsarbejdet hos Firmaet Egmont H. Petersen og ikke Forbundets øvrige dér beskæftigede Arbejdere, maa Strejkevarslet anses for lovligt.

Hvad dernæst angaar Klagen over Affolkning og Blokade, da fremgaar det af det under Sagen oplyste, at 4 Svende og 10 kvindelige Bogbinderiarbejdere hos Egmont H. Petersen den 15. September 1924 nedlagde Arbejdet, men at det lykkedes Organisationen samme Dag at faa dem til at genoptage det, at 7 Kvinder i Tiden fra 10. til 20. Oktober opsagde og efter Opsigelsesfristens Udløb fratraadte deres Pladser hos Firmaet, men at 2 af disse tog deres Opsigelse tilbage, uden at Firmaet dog ønskede at beholde dem, og at Firmaet heller ikke med Hensyn til de andre 5 har søgt Organisationens Bistand til at afværge deres Fratræden, at Firmaet ikke hos Arbejdsanvisningen har søgt et saadant Antal Arbejdersker, som det efter det angivne har haft Brug for, men nærmest har indskrænket sig til at rekvirere enkelte bestemte, navngivne Arbejdersker. Firmaets Klage synes da ogsaa i Virkeligheden navnlig at gaa ud paa, at Organisationen lægger det Hindringer i Vejen for at faa netop de bestemte Arbejdersker, som det ønsker, og derigennem krænker dets Ret efter Septemberforligets Punkt 4. Klagen angaar i saa Henseende 5 navngivne Arbejdersker. Af disse er imidlertid, efter det under Proceduren oplyste, de 2 ikke Medlemmer af Organisationen, en tredje ønskede selv ikke at tiltræde, fordi hun ikke kunde faa Arbejdskort fra Organisationen (at hun ikke fik det, skyldtes efter de Indklagedes Forklaring, at hun havde forladt en tidligere Plads uden Anmeldelse til Organisationen), en fjerde tiltraadte Arbejdet hos Firmaet, men forlod det igen uden Opsigelse efter 5 Dages Forløb for at tage Arbejde andetsteds, den femte er gaaet i Arbejde hos Firmaet og arbejder der endnu, men uden Arbejdskort og er derfor ikke velset af de andre organiserede Arbejdere.

De Indklagede har nægtet, at der fra Forbundets eller dets Afdelings Side er lagt Firmaet Hindringer i Vejen for at faa netop de Arbejdersker, som det ønskede, forsaavidt da disse var ledige, men de Indklagede har samtidig frem-

hævet, at der i December erfaringsmæssig er meget Arbejde i Faget og derfor kun faa Arbejdsledige. Iøvrigt har Forbundet erklæret, at Besiddelsen af Arbejdskort ikke er nogen Betingelse for at arbejde i Faget som Medlem af Organisationen.

Retten finder ikke, at det, der er oplyst angaaende disse faa Tilfælde, giver et tilstrækkeligt klart og sikkert Grundlag for Paalæg af nogen Bod; men Retten finder dog Anledning til at indskærpe, at Forbundet og dets Afdeling maa holde sig til Udtalelserne angaaende lignende Forhold i Rettens tidligere Kendelser, derunder særlig i Sag Nr. 509, der netop ogsaa angik Bogbinderforbundet, efterrettelige og derfor bl. a. maa sørge for, at der udstedes de fornødne Arbejdskort.

Sagens Omkostninger vil være at paalægge Parterne med Halvdelen hver.

Kendelse.

Det af Bogbinderforbundet den 12. December 1924 udsendte 1. Strejkevarsel angaaende Pakningsarbejdet hos Firmaet Egmont H. Petersen er lovligt.

Af Sagens Omkostninger betaler Københavns Bogbinderlaug 150 Kr. og Bogbinderforbundet 150 Kr.

Sag Nr. 822.

Bryggeriarbejdere hos De forenede Bryggerier.

(Uoverensstemmelse om Formandsstillinger.)

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 4. Februar 1925 i Sag Nr. 822: Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejder Forbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Bryggeriforeningens Vegne.

Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejder Forbund har indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Bryggeriforeningens Vegne og paa-staaet det kendt uberettiget, at De Forenede Bryggerier opretholder 10 nærmere angivne Stillinger som Formandsstillinger i Septemberforligets Forstand og forbyder Indehaverne at være Medlemmer af Arbejdernes Organisation.

De Indklagede har paa-staaet Frifindelse.

Foreløbig bemærkes, at Forbundet aldrig har hørt ind under De samvirkende Fagforbund og heller aldrig ud-

trykkelig har tiltraadt Septemberforliget. Imidlertid har Forbundet erklæret, at det i alle Tilfælde, hvor der har været Spørgsmaal derom, faktisk har underkastet sig Septemberforligets Bestemmelser, og der er mellem Parterne Enighed om, at det rejste Spørgsmaal vil være at bedømme efter Septemberforligets Punkt 5. Under disse Omstændigheder finder Retten ikke Grund til at afvise Sagen.

Klagerne har navnlig støttet den af dem nedlagte Paastand paa, at de Paa-gældende maa betegnes som betroede Arbejdere; de deltager i regelmæssigt fysisk Arbejde og tager saaledes Pladsen op for de fagorganiserede Arbejdere.

Efter de af Retten i Formandssager afsagte Kendelser er imidlertid den Omstændighed, at den Paagældende deltager i det legemlige Arbejde, vel et Moment af Betydning ved Bedømmelsen af, om der foreligger en Formandsstilling i Septemberforligets Forstand, men dette Moment er ikke eneafgørende; og iøvrigt er det ikke i nærværende Tilfælde klart oplyst, i hvilken Grad de heromhandlede Formænds Tid er optaget af almindeligt Arbejde og i hvilken Grad af Tilsyn, Vejledning, Regnskabsføring og lign.

Fra Bryggeriernes Side er der til For-del for de Paagældendes Anerkendelse som Formænd særlig henvist dels til, at de lønnes adskilligt højere end de øvrige Arbejdere og derhos har Pensionsret, dels til, at Ølproduktionen kræver megen Omhu, Nøjagtighed og Kontrol, dels endelig til, at der her ikke er Tale om en Række nyskabte Formandsstillinger, men om Stillinger, der efterhaanden er voksede frem af en praktisk Trang, som ogsaa er anerkendt fra Arbejdernes Side. Det er i saa Henseende oplyst, at disse Stillinger tidligere beklædtes af organiserede Arbejdere, men at der i Aaret 1900 skabtes en særlig Formandsforening, hvori disse Arbejdere efterhaanden gik over, hvorhos de efterhaanden udmeldte sig af Arbejdernes Organisation, indtil det sluttelig i 1921 og 1922 udtrykkelig blev godkendt af Forbundets københavnske Afdeling, at Indehaverne af bl. a. samtlige de 10 her omstridte Stillinger holdtes udenfor Arbejderorganisationen. Medens Retten nu, hvis der her havde

været Tale om nyskabte Formandsstillinger, i hvert Fald for de fleste af disse Stillingers Vedkommende maatte anse det for tvivlsomt, hvorvidt de fyldestgør Betingelserne for at anerkendes som Formandsstillinger i Septemberforligets Forstand, maa Sagen stille sig anderledes, efter at de i 1921 og 1922 udtrykkelig er anerkendte som saadanne fra Forbundets københavnske Afdelings Side og siden da i hvert Fald har været tolererede af Forbundet. Det maatte under disse Omstændigheder være Klagerens Sag at give en fyldestgørende Forklaring af, hvorfor man dengang anerkendte dem og nu indtager en ganske anden Stilling. Da saadan Forklaring ikke er givet, kan Retten ikke finde det rigtigt at gribe forstyrrende ind i de engang under Samvirken med Arbejdernes Ledelse etablerede og gennem mere end 3 Aar opretholdt Forhold. De Indklagede vil derfor være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes at burde paalægges Parterne med Halvdelen hver.

Kendelse.

De Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening paa Bryggeriforeningens Vegne, bør for Klagerens Tiltale i denne Sag fri at være.

Af Sagens Omkostninger betaler Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejder Forbund 150 Kr. og Bryggeriforeningen 150 Kr.

Sag Nr. 824.]'

Skorstensfejersvendenes Fagforbund mod A/S Skorstensfejerlaugets Kedel-Kanal- og Kakkellovnskompagni.

I Sag Nr. 824, der af De samvirkende Fagforbund paa Skorstensfejersvendenes Fagforbunds Vegne var anlagt mod Skorstensfejerlauget, opnaaedes ved et forberedende Retsmøde Forlig den 22. Januar 1925.

Sagens nærmere Omstændigheder er følgende:

En Del af Laugets Medlemmer er indtraadt som Aktionærer i et Kedel-, Kanal- og Kakkellovnskompagni, der er indmeldt som Medlem af Arbejdsgiverforeningen under Jernindustriens Sammenslutning, og som i visse nærmere beskrevne Bygningskomplekser fore-

tager Rensning af Kedler, Røgkanaler og lignende Arbejde.

Da Aktieselskabet lader dette Arbejde udføre af Arbejdere, der ikke er organiserede Skorstensfejersvende, har Skorstensfejersvendene gennem deres Organisation begæret afholdt Nævnsbehandling om dette Spørgsmaal som værende i Modstrid med Overenskomstens § 3.

Nævnsbehandling mellem Lauget og Fagforeningen svarer til almindelige Regler for Behandling af faglig Strid mellem Parterne.

Mesterorganisationen har ikke været at formaa til at optage en Realitetsbehandling af Sagen i Nævnet, idet den skyder sig ind under Paastanden om, at A/S Kedel-, Kanal- og Kakkellovnskompagniet er en Lauget uvedkommende selvstændig Virksomhed, der ikke kan inddrages under Nævnets Omraade. Herimod har Skorstensfejersvendene protesteret og henvist dels til Virksomhedens Navn, dens Funktionærer Wulstein og Wessmann, der før Selskabet dannedes var Stiftere og Indehavere af Virksomheden og Medlemmer af Lauget, og dels til, at Laugets Medlemmer var Aktionærer i Selskabet, og dettes Indmeldelse i Arbejdsgiverforeningen en Transaktion, der var foretaget for at unddrage Aktieselskabet Bestemmelsen i den mellem Lauget og Forbundet oprettede Overenskomst § 3.

Forligets Ordlyd er følgende:

»Parterne enedes om, at Spørgsmaalet om, hvorvidt Svendene har Eneret til det i Paragraf 3 omtalte Ekstraarbejde underkastes Nævnsbehandling efter Overenskomstens Regler, dog saaledes, at man overspringer Indledningen efter Paragraf 12, og at Sagen straks behandles paa et Møde med en Opmand. Parterne er enige om at anmode Vicebrandchef Friis om at overtage Hvervet som Opmand. Hvis han ikke vil overtage Hvervet, anmodes Magistratens 4. Afdeling om at udpege Opmanden.

Parterne er endvidere enige om, at der ved det i Paragraf 3 omtalte Ekstraarbejde forstaas Rensning af Røgkanaler og Rørledninger.«

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSSEBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 37 *

KØBENHAVN DEN 14. MARTS 1925

* 21 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Den faglige Situation.

I sidste Numer af Bladet bragte vi nogle af de mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund vekslede Skrivelser i den offentlige Debat om Arbejdsforholdene. Der er siden endnu udvekslet 2 Noter om samme Emne som de foregaaende, idet Arbejdsgiverforeningen stadig fremhæver de tyske Løn- og Arbejdstidsforhold paa en Maade, som er ganske vildledende.

Desuden er der fra Forligsinstitutionen ankommen Skrivelser angaaende Udsættelse af de forskellige Konflikter i de enkelte Fag, i Forgyldere-, Tekstil-, Skotøj-, Træ- og Arbejdsmandsfagene er dette Tilfældet.

Samtlige af Forligsinstitutionen til De samvirkende Fagforbund rettede Henstillinger er imødekommet fra Forbundenes Side trods store tekniske Vanskeligheder ved i sidste Øjeblik at gennemføre saadanne Udsættelser.

Følgen af Forligsinstitutionen Skrivelser har været, at vi endnu befinder os paa Forhandlingsstadiet, hvad hele den faglige Situation som Helhed angaar.

Som det vil ses af Forligsmandens Skrivelse af 3. ds. anføres som Begrundelse for en saadan Udsættelse, at Sagerne ikke har været underkastet den fornødne Behandling og Gennemgang ved Møder under Hovedorganisationernes Medvirken.

Saadanne Forhandlinger har fundet Sted i den indeværende Uge for Forgylder-, Tekstil- og Skotøjindustriens Vedkommende; men det skal siges straks, de har ikke bragt positive Resultater.

Samtlige Fag er stødt paa Arbejdsgivernes parolemæssige Krav om Lønreduktioner og Nægtelse af Dyrtids-

regulering efter Pristallet og er dermed ikke bragt Løsningen af Spørgsmaalet et Hanefjed nærmere.

Endelig har Forligsmanden saa, efter disse resultatløse Formalia, indkaldt til Møde om Stridsspørgsmaalene i følgende Tilfælde: Træindustriarbejderforbundet mod de 3 Fabrikantforeninger Onsdag den 11. ds., Skotøjindustrien til Torsdag den 12. og i Dansk Arbejdsmandsforbunds omfattende Konflikt til Fredag den 13. ds. Resultatet af disse Forligsmandsbestrebelse er meget usikkert.

Vi bringer i det efterfølgende de mellem De samvirkende Fagforbund, Arbejdsgiverforeningen og Forligsinstitutionen vekslede Skrivelser.

Vekslede Skrivelser mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund.

Fra Arbejdsgiverforeningen modtog vi atter under 6. Marts en saalydende Skrivelse:

Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Vi har modtaget det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 4. ds. og bemærket os dens Indhold. Vi ser os ikke i Stand til længere at fortsætte denne Diskussion om, hvem der bærer det formelle Ansvar for det Standpunkt, hvortil Overenskomstforhandlingerne paa nærværende Tidspunkt er naaet, idet vi gaar ud fra, at denne Side af Sagen ligger tilstrækkeligt oplyst. Vi haaber, at det ærede Forretningsudvalg vil forstaa, at Dansk Arbejdsgiverforening ikke — saaledes som det fra visse Hold er blevet fremstillet — har næret noget Ønske om at forurolige Erhvervslivet ud fra en næsten sportsmæssig Trang

til at tilvejebringe Lønreduktioner eller hindre Lønforhøjelser, men at de danske Arbejdsgiveres Stilling til Arbejdsforholdene er begrundet i Realiteter, for hvilke vi Gang paa Gang har gjort Rede.

Som et af de Hensyn, som naturligvis særlig maa komme i Betragtning, har vi nævnt, at Arbejdslønnen her i Landet er højere end i de fleste andre Lande, og vi har særlig henpeget paa Tyskland, hvorfra den stærkeste Konkurrence kan forventes i den nærmeste Fremtid, og paavist, at de tyske Arbejdslønninger kun udgør Halvdelen eller mindre end Halvdelen af de danske.

Det ærede Forretningsudvalg kan ikke afvise disse Oplysninger med den Bemærkning, at de tyske Lønninger i det sidste Aar er steget med ca. 50 pCt. og med en Profeti om, at det Tidspunkt ikke er fjern, da Lønningerne i Tyskland vil være fuldt paa Højde med Lønningerne her i Landet.

Vore Lønoplysninger er ikke af gammel Dato, men angaar December Maaned 1924, og vor Kilde er selve de tyske Fagforbund, som dog antagelig efter det ærede Forretningsudvalgs Anskuelse maa anses som troværdige. De Tal, vi har fremdraget, vil man genfinde i »Gewerkschafts-Zeitung« Nr. 8 for 21. Februar d. A., Side 110, og ved en Undersøgelse vil enhver kunne konstatere, at vi ved vor offentlige Fremstilling loyalt har medtaget alle de Forbehold med Hensyn til Minimallønninger og Familietillæg, som de tyske Fagforeninger har ment at maatte tage, og som Omsætningskurs er valgt 134, hvilket endogsaa er højere end Dagskursen.

Det er os meget vel bekendt, at de tyske Lønninger i Løbet af 1924 har været undergivet en stærk Stigning, men dette turde formentlig ogsaa anses som uundgaaeligt, naar man tager i Betragtning, at Lønningerne i Begyndelsen af Aaret 1924 udgjorde gennemgaaende mindre end $\frac{1}{3}$ af de tilsvarende danske Lønninger, medens Prisniveauet i Tyskland i det store og hele vel nok svarer til Forholdene her i Landet.

Det forekommer os derimod ganske uforsvarligt uden videre at antage, at de tyske Lønninger i en ikke fjern Fremtid skal blive fordoblet. Hvis det ærede

Forretningsudvalg ikke støtter sin Antagelse herom paa andet end blotte Formodninger, maa vi fortsat regne med Forholdene, saaledes som de ligger belyst ved den omtalte Opgørelse.

Endelig skal vi i Anledning af Forretningsudvalgets Bemærkning om, at det er ganske urigtigt, at den tyske Industri nyder godt af en Arbejdstid paa 9 à 10 Timer daglig, henlede Opmærksomheden paa den Opgørelse, der findes i »Gewerkschafts-Zeitung« Nr. 1 for 3. Januar d. A., Side 6, og hvoraf det fremgaar, at der f. Eks. indenfor Metalindustrien i Ugen fra den 3.—8. November arbejdede ca. 56.000 Mand paa en Arbejdstid af 48—51 Timer, 428.000 Mand paa en Arbejdstid af 51—54 Timer og ca. 220.000 Mand paa en Arbejdstid af over 54 Timer. Vi kan kun forstaa dette saaledes, at ca. 700.000 tyske Metalarbejdere eller over Halvdelen af alle Arbejdere indenfor Metalindustrien havde en Arbejdstid af 9 à 10 Timer daglig. Af Oplysninger samme Steds skal vi endnu kun nævne, at Tekstilindustrien staar opført med ca. 77.000 Mand, arbejdende 48—51 Timer ugentlig, ca. 150.000 Mand 51—54 Timer og ca. 12.000 Mand over 54 Timer, hvilket betyder, at ca. 240.000 af den tyske Tekstilindustri ca. 361.000 Arbejdere overskrider 48 Timers Ugen.

Det er os ikke bekendt, at disse Forhold i nævneværdig Grad har ændret sig siden November Maaned, og det forekommer os derfor fuldkommen uforstaaeligt, at Forretningsudvalget har kunnet udtale, at »de tyske Arbejdere i stor Udstrækning indenfor de betydeligste Fag har tilbageerobret 8 Timers Dagen, og at Udsigterne til, at 8 Timers Dagen atter er gennemført for alle Arbejdere i Tyskland, er de allerbedste«. Her som med Hensyn til Lønningerne vil vi stærkt fraraade at fortabe sig i Gisninger om, hvad der *kan* ske, og holde sig til de faktisk foreliggende Forhold.

Vi benytter samtidig Lejligheden til som et yderligere Eksempel paa, i hvilken Grad de danske Lønninger overstiger Lønningerne i det konkurrerende Udland, at oplyse, at Kränholms Tekstilmfabrik i Estland, der i sin Art er det største Foretagende i Europa og et af de største Foretagender i Verden og

disponerer over ca. $\frac{1}{2}$ Mill. Bomulds-spindler og 4—5000 Vævestole, har Lønninger, som er mindre end $\frac{1}{3}$ af det, der betales af den danske Tekstilindustri. Konkurrencen fra denne Fabrik har i de sidste Par Aar medført, at de danske Tekstilfabrikkers Fremstilling af ublegede Bomuldsvarer er blevet stærkt beskaaret, hvorved et stort Antal Tekstilarbejdere har mistet deres Beskæftigelse.

P. F. V.

Einar Jørgensen.

/Sophus Agerholm.

Vort Svar til Arbejdsgiverforeningen.

Under 9. Marts har vi sendt Arbejdsgiverforeningen følgende Svarskrivelse:

Forretningsudvalget for

Dansk Arbejdsgiverforening.

I Skrivelse af 6. ds. meddeler det ærede Forretningsudvalg, at det ikke længere ser sig i Stand til at fortsætte Diskussionen om, hvem der bærer det formelle Ansvar for det Standpunkt, hvortil Overenskomstforhandlingerne paa nærværende Tidspunkt er naaet.

Til ovenstaaende skal vi kun bemærke, at det ikke er os, der har rejst Diskussionen om dette og andre Spørgsmaal, men derimod den ærede Arbejdsgiverforening, og vi kan naturligvis ikke lade os afholde fra at svare paa Skrivelser, som tilsendes os, og navnlig ikke naar disse, som Tilfældet er, indeholder en Række urigtige Paastande, hvis Hensigt er at tilsløre Sandheden overfor Offentligheden. Vi kan heller ikke nu, da det ærede Forretningsudvalg fører Diskussionen tilbage til Løn- og Arbejdsvilkårene i Tyskland, lade os afskære fra at svare.

Lønstatistikken for de 25 tyske Byer, hvortil der henvises, er os naturligvis bekendt, og det falder os intet Øjeblik ind at bestride Rigtigheden af denne, men derimod maa vi protestere mod den Brug, der gøres af Statistikken. I de 25 Byer er Lønnen opført hver for sig, hvorved det er muligt at se, hvad Lønnen er i de forskellige Byer, som Statistikken omfatter. Det naturligste vilde da have været at sammenligne enkelte Byer f. Eks. Berlin og Hamborg med København, men da dette vilde give et mindre gunstigt Resultat, bruger man i Stedet den Fremgangsmaade at slaa Løn-

ningerne for samtlige Byer sammen og deraf uddrage et Gennemsnitstal. Dette sammenlignes saa med Gennemsnitslønningerne for en Række Fag i København, men derimod ikke med Lønningerne i de danske Provinsbyer, hvilke Lønninger som bekendt er betydelig lavere end i København. Betydningen af statistiske Oplysninger skal vi være de sidste til at underkende, naar de fremskaffes paa et solidt Grundlag, og Resultatet af Undersøgelsen anvendes paa forsvarlig Maade; men dette kan vi ikke anerkende er sket i det foreliggende Tilfælde. Den Brug, der er gjort af Statistikken, viser tværtimod, at den skulde bruges i den bestemte Hensigt at vise den størst mulige Forskel i tyske og danske Arbejders Lønninger, og for at naa dertil har man maattet anvende den ovenfor beskrevne Fremgangsmaade. Det var ogsaa dette, der var Grunden til, at vi i vor Skrivelse af 4. ds. udtalte en Beklagelse over Maaden, hvorpaa Arbejdsgiverforeningen benytter Statistikken, og denne Beklagelse gentager vi her.

Efter det fremførte maa vi fastholde, at Arbejdsgiverforeningens Paastand om, at Lønningerne i Tyskland ligger næved eller under Halvdelen af de danske, er urigtig, og at Forskellen er langt mindre end paastaet.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Arbejdstidens Længde i Tyskland skal vi erindre om det ærede Forretningsudvalgs Udtalelse i Skrivelse af 2. ds., at den tyske Industri »nyder godt af en Arbejdstid paa gennemgaaende 9 à 10 Timer daglig«. Offentligheden maatte heraf faa den Opfattelse, at 8 Timers Arbejdsdagen i Tyskland var saa godt som afskaffet, og at man var gaaet over til en Arbejdstid paa 9 à 10 Timer daglig.

Da vi var vidende om, at Forholdet var et ganske andet i Tyskland, protesterede vi mod den fremsatte urigtige Paastand, og med Tilfredshed konstaterer vi, at det ærede Forretningsudvalg ikke kan opretholde Paastanden.

I Stedet for at gaa Omveje vilde vi dog have sat mere Pris paa, at den lige Vej var fulgt, og at Arbejdsgiverforeningen havde oplyst, at mere end Halvdelen af Arbejderne i de 7 Industrier, Undersøgelsen omfatter, er nede paa en Arbejdstid af 8 Timer daglig.

Men hertil kommer nu, at den tyske Regering har bekendtgjort en Liste over Industrigræne, der anses for sundhedsskadelige og farlige Beskæftigelser, ved hvilke Arbejdstiden ikke maa overskride 8 Timer om Dagen. Højovne og Porcelænsfabrikker er medindbefattet paa Listen, der hovedsagelig omfatter Bedrifter, i hvilke der arbejdes uafbrudt og ogsaa om Søndagen. Fra den 1. April d. A. vil altsaa Treholdsdriftssystemet i de omtalte Bedriftsarter igen være genoprettet.

Ved Bedømmelsen af Konkurrenceforholdene med Tyskland kan man heller ikke se bort fra, at Industrien i Tyskland maa arbejde med meget dyre Penge og af disse svare en Rente, som er næsten $1\frac{1}{2}$ Gang saa høj som her i Landet, og naar saa dertil kommer, at den danske Industri er beskyttet ved Indførselstold, tror vi vedblivende, at den udtalte Frygt for Konkurrence fra Tyskland er langt overdrevet.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

/ Alfr. Christiansen.

Dansk Arbejdsmandsforbund fremsætter 2det Varsel om Strejke.

Under 3. Marts har Dansk Arbejdsmandsforbund fremsendt 2det Strejkevarsel overfor en Række Virksomheder. Det omhandlede Varsel er saalydende:

Dansk Arbejdsgiverforening.

I Tilslutning til vor anbefalede Skrivelse af 23. f. M. skal vi ved nærværende meddele, at da der ikke siden er tilvejebragt en Ordning vedrørende de for Størstedelen af Arbejdsgiverne opsagte og nu udløbne eller udløbende Overenskomster, og da den ærede Arbejdsgiverforening oven i Købet i et Brev til De samvirkende Fagforbund, med hvilket vi er bekendt, har udtalt, at den skønner, at det »ikke vilde nytte noget som helst« at føre Forhandlingerne videre, og tilføjer, at der ikke derved vilde skabes nogen Mulighed for at opnaa Overenskomst, og den ærede Arbejdsgiverforening saaledes har knust ethvert Haab hos os om en fredelig Ordning, skal vi ved nærværende meddele, at vor dertil kompetente Forsamling nu har vedtaget, at der fra og med Onsdag den 11. ds. ved normal Arbejds-

tids Ophør etableres Arbejdsstandsning hos og overfor Medlemmer af

Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustrien,

Foreningen af danske Oliemøllere,

Foreningen af danske Cementfabrikker,

Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien,

A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik,

A/S Fredericia Svovlsyre- og Superphosphatfabrik,

A/S Svovlsyre- og Superphosphatfabrikken »Limfjorden«,

A/S De danske Sukkerfabrikker,

A/S Sukkerfabrikken »Vestsjælland« i Gørlev,

Sukkerfabrikken »Nykøbing«, Nykøbing Falster,

samt hos Medlemmer af »Foreningen af industrielle Reparationsværksteder«

forsaavidt angaar Arbejde for de i den her omhandlede Arbejdsstandsning ind-

dragne Virksomheder, samt endvidere hos og overfor følgende Virksomheder:

Imprægneringsanstalten i Horsens, A/S R. Collstrop,

Firmaet Blauenfeldt & Tvede, København,

Firmaet Johan & Axel Hornbech, Hadsund,

A/S Blumensaadts Fabrikker i Odense,

Brd. Basses Cementvarefabrik i Stilling,

Dansk Ammoniakfabrik (P. Korsgaard & Co.), Nyborg,

og endelig overfor Medlemmer af

Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening,

Træindustriens Fabrikantforening for København og Omegn og

Tømmerhandlerforeningen for København og Omegn

og herunder Standsning af al Kørsel og anden Transport af Varer eller Materialier til eller fra de af dette vort Varsel omfattende Arbejdsgivere, selv om denne Transport besørges af andre Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen.

Sluttelig skal vi, i Henhold til den af Arbejdsgiverforeningen tidligere ind-

stiftede Kotume, og under Hensyn til, at vi endnu ikke er bekendt med Omfanget af den af Arbejdsgiverforeningen bebudede Lockout, meddele, at forsaavidt denne Lockouts Omfang skulde gøre det nødvendigt, eller forsaavidt den af os bebudede Arbejdsstandsning

ikke skulde medføre en for os tilfredsstillende Ordning, forbeholder vi os paa Grundlag af vor anbefalede Skrivelse af 23. Februar d. A. at fremsende et yderligere — dette Varsel supplerende — 2det Varsel om udvidet Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening.

P. F. V.

sign. *Lyngsie.*

/sign. Chr. Sørensen.

Lockout i Jernindustrien.

Fra Arbejdsgiverforeningen har vi under 4. Marts modtaget Varsel om Lockout overfor samtlige Medlemmer, som er beskæftigede i Virksomheder, der tilhører Jernindustriens Sammenslutning.

Skrivelsen er saalydende:

Forretningsudvalget for

De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Efter at vi i Dag fra Dansk Arbejdsmandsforbund har modtaget et 2. Strejkevarsel til Onsdag den 11. ds., hvorved bl. a. varsles Arbejdsstandsning for de hos Medlemmer af Jernindustriens Sammenslutning beskæftigede Arbejdsmænd, tillader vi os herved at meddele, at en kompetent Forsamling i Dag har vedtaget — i Fortsættelse af vort Varsel af 25. f. M. — at der fra og med Onsdag den 11. ds. ved den normale Arbejdstids Ophør iværksættes Arbejdsstandsning for samtlige Medlemmer af de øvrige Organisationer under De samvirkende Fagforbund, beskæftiget hos Medlemmer af Jernindustriens Sammenslutning, dog med følgende Undtagelser:

a) de hos Medlemmer af Foreningen af industrielle Reparationsværksteder beskæftigede Arbejdere,

b) de ved Reparation af Gas- og Vandledninger samt de ved Reparationsarbejde hos Dansk Maalerfabrik og hos A/S P. W. Hallengreen & Søn beskæftigede Arbejdere. For A/S M. P. Allerups Eft., Odense, træder Lockouten for Glødeovnsarbejderne først i Kraft fra og med Mandag den 23. ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse. For de paa Galvaniseringsanstalterne beskæftigede Arbejdere træder Lockouten først i Kraft fra og med Onsdag den 18. ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse,

c) de ved Hestebeslag beskæftigede Arbejdere,

d) de ved koncessionerede Virksomheder (Elektricitetsværker, Sporvejselskaber, Jernbaneselskaber o. a.) beskæftigede Arbejdere,

e) de ved Fabrikation af Crown-Kork og Blikdaaser til Næringsmidler beskæftigede Arbejdere,

f) de ved Reparation af Fiskerifartøjer beskæftigede Arbejdere,

g) de som Kedel- og Maskinpassere beskæftigede Arbejdere.

P. F. V.

sign. *H. Langkjær.*

/sign. Sophus Agerholm.

Forligsinstitutionen henstiller, at de varslede Strejker og Lockouter udsættes.

Den 6. Marts henstillede Forligsinstitutionen at udsætte de varslede Strejker og Lockouter.

Skrivelsen er saalydende:

Under D. D. har Forligsinstitutionen tilskrevet Dansk Arbejdsmandsforbund følgende:

»Forligsinstitutionen skal herved henstille til det ærede Forbund, at de til Ikrafttræden den 11. ds. varslede Strejker udsættes, idet man vil anse det for ganske umuligt saavel for Organisationerne som for Forligsmændene i Løbet af nogle faa Dage at komme igennem de indgaaende og omfattende Overvejelser og Forhandlinger, som den foreliggende Arbejdssituation kræver, ligesom man vil betragte en indtrædende Arbejdsstandsning af det i fornævnte Varsel indeholdte Omfang som en alvorlig Hindring for Muligheden af fortsatte Forhandlinger.

Idet man tilføjer, at man samtidig har rettet en Henstilling til Arbejdsgiverforeningen om en Udsættelse af den varslede Lockout i Jernindustrien, skal man foreslaa, at der i Morgen nærmere forhandles om, hvorvidt og paa hvilke Vilkaar de fornævnte Henstillinger om Udsættelsen vil kunne imødekommes. Videre fornøden Aftale foreslaas truffet pr. Telefon.«

Hvilket man ikke undlader herved at meddele de ærede Forbund.

sign. *J. Dalhoff.*

Nyt Lockout-Varsel.

Under 7. Marts har vi modtaget følgende Skrivelse:

Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark. I det vi vedlagt fremsender Afskrift af en af vor Hovedbestyrelse i Gaar vedtaget Udtalelse, hvorved Hovedbestyrelsen overdrager Forretningsudvalget sin Myndighed i Henhold til Lovenes § 24, tillader vi os at meddele, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af De samvirkende Fagforbund i det Omfang, som den kompetente Forsamling maatte bestemme, alt for saa vidt der ikke forinden er tilvejebragt en for Arbejdsgiverforeningen og dens Medlemmer tilfredsstillende Ordning af Overenskomstsituationen.

P. F. V.

sign. *Einar Jørgensen.*

/ sign. Sophus Agerholm.

Udtalelse vedtaget af Dansk Arbejdsgiverforenings Hovedbestyrelse den 6. Marts 1925.

Idet Hovedbestyrelsen udtaler, at den af Hensyn til Erhvervslivet maa anse det for nødvendigt, at der snarest muligt tilvejebringes en Afslutning af den samlede Overenskomstsituation, overdrager den sin Myndighed i Henhold til Lovenes § 24 til Forretningsudvalget og paalægger dette at bringe de Midler i Anvendelse, som det til enhver Tid maatte skønne formaalstjenligt.

Henstillingen fra Forligsmanden om at udsætte de varslede Arbejdsstandsninger er tiltraadt af begge Parter, efter at Arbejdsgiverforeningen har givet Tilsagn om ikke at udstede nye Lockoutvarsler overfor Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer, saalænge Udsættelsen varer.

Fællesmøder.

Arbejds mænd paa Nordisk Kabel- og Traadfabrikker, Middelfart.

Paa Nordisk Kabel og Traadfabrikker, Middelfart var opstaaet Uoverensstemmelse angaaende Forstaaelsen af en paa et Timandsmøde trauffen Ordning, angaaende Regulering af nogle Akkordpriskuranter.

Firmaet gør gældende, at disse Pris-

lister uden særlig Opsigelse udløber 1ste Februar 1925, og hvis den ikke inden dette Tidspunkt var opnaaet Enighed om nye Prislister, maatte Firmaet være berettiget til at aflønne med den sædvanlige Timeløn.

Herimod protesterede Dansk Arbejdsmandsforbund, at Firmaet var pligtig til at betale efter de gældende Prislister indtil Firmaet frigør sig for dem ved et Lockoutvarsel.

Firmaet forlangte nu Stridsspørgsmaalet henvist til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret, men dette modsatte Dansk Arbejdsmandsforbund sig.

Sagen kom derefter til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 17. Februar, hvor der ogsaa var Repræsentanter for Hovedorganisationen tilstede, uden at der opnaaedes Enighed.

Arbejdsgiverforeningen har derefter indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejderne hos A/S Jensen & Møller.

Den 3. Marts afholdtes i Arbejdsgiverforeningen Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverforeningen, over at de hos A/S Jensen & Møller, beskæftigede Medlemmer af Sukkervare-, Chokolade-, og Biskuitarbejdernes Forbund den 28. Februar uvarslet havde nedlagt Arbejdet.

Grunden hertil var at Firmaet havde antaget en uorganiseret Mand, til Trods for at der var organiserede Folk ledige, som var fuldt ud kvalificerede til det paagældende Arbejde.

Man enedes om at Arbejdet genoptages Tirsdag den 3. Marts, og at den nyantagne Arbejder kan optages i Forbundet paa almindelige Vilkaar, naar han melder sig til Optagelse i Forbundet i indeværende Lønningsuge.

Formere hos

A/S H. Rasmussen, Odense og

A/S Holbæk Jernstøberi.

Hos Aktieselskaberne H. Rasmussen, Odense, og Holbæk Jernstøberi, var der opstaaet nogle Uoverensstemmelser mellem Firmaerne og de hos dem beskæftigede Formere, som medførte korte Arbejdsstandsninger begge Steder.

Arbejdsgiverforeningen klagede over de uvarslede Arbejdsstandsninger, og den 11. Februar afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer, Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Former og Støberiarbejderforbund.

Her enedes man om en Ordning, hvorefter Forbundet beklager de skete Arbejdsstandsninger, og Arbejdsgiverforeningen tog sin Klage tilbage.

De københavnske Typografer.

Ny Overenskomst.

Dansk Typograf Forbund havde med behørigt Varsel opsagt den københavnske Tarif til 1. Februar. Ved de mellem Parterne afholdte Forhandlingsmøder opnaaedes ikke Enighed, idet Arbejderne krævede Forbedring medens Principalerne forlangte Foringelse af Tariffen.

Herefter afsendtes 1. og 2. Varsel saaledes, at Strejken skulde træde i Kraft den 21. Februar, paa Henstilling af Forligsmanden blev Strejken udsat og nye Forhandlinger paabegyndt.

Resultatet af disse Forhandlinger førte til et Forslag, der imidlertid blev forkastet af den københavnske Afdelings Medlemmer.

Det var særlig 3 Punkter i Forslaget som Arbejderne var utilfredse med.

Det ene var Bestemmelsen om, at Arbejderne for at faa Ferien fastsat i selve Tariffen skulde afstaa følgende Beløb pr. Uge: Typografer 25 Øre, Hjelpearbejder 15 Øre og Kvinder 11 Øre.

Det andet Punkt drejede sig om Affattelsen af Feriebestemmelsen og endelig Bestemmelsen om, at Reguleringsbestemmelsen kun virker hvis Stigningen naar Tallet 227 Points eller Faldet naar 215 Point.

Efter Forkastelsen indkaldte Forligsmanden til Møde den 26. Februar.

Dette Møde endte med, at Forligsmanden stillede et Forslag, hvorefter det tidligere Forslag ændredes paa to Punkter:

- 1) Tilføjelsen til § 3 om Ferieregler affattes i Overensstemmelse med de for Provinsen gældende Regler.
- 2) Reguleringen af Lønningerne paa Grundlag af de af Det statistiske

Departement udarbejdede Pristal foretages efter de hidtil gældende Regler.

Paa disse to Punkter ændredes Forslaget efter Arbejdernes Ønsker, medens Afgiften for Feriebestemmelser blev bibeholdt.

Den 4. Marts meddeler Forligsmanden, at begge Parter har tiltraadt Forslaget.

Den ny Overenskomst er gældende til 1. Februar 1927.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 825.

Havnearbejdere hos

N. K. Strøybergs Kridtbrud
ved Aalborg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. Februar 1925 i Sag Nr. 825: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa »Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne«s og N. K. Strøybergs Kridtbrud's Vegne.

Den 1. April 1920 blev der i Aalborg indgaaet en Overenskomst »angaaende Trimning af Kridt i Skibe ved N. K. Strøybergs Kridtbrud«, hvilken Overenskomst var underskrevet dels af den daværende Formand for Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne, C. Thomsen, dels af den daværende Formand for Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg, N. C. Larsen. Det hedder deri, at »Skibe under 250 Tons Dødvægt kan trimmes ved eget Mandskab«, men at »Skibe over 250 Tons maa trimmes ved Hjælp af Havnearbejdere«, og der angives derefter den Pris, der skal betales for saadan Trimning, idet der ved Trimning forstaas at fjerne den Top, der fremkommer, naar Kridtet styrtes ned i Skibets Luger, og fordele den ud til Siderne i Skibet.

Ved Klage af 12. Juni 1923 til Den faste Voldgiftsret (Sag Nr. 686) indklagede De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Afdeling, Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg's Vegne, Dansk Arbejdsgiverforening paa A/S Strøyberg & Co.s Vegne, fordi Trimningen i to Motorskibe »Carl« og »Vidar«, hvert

paa over 250 Tons, i Strid med Overenskomsten var blevet besørget af Skibets eget Mandskab, hvorved Havnearbejderne var gaaet glip af en Fortjeneste paa ialt 414 Kr. 40 Øre. Sagen procederedes for Retten den 23. Juni 1923, men sluttede uden Kendelse ved et Forlig, idet Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne, der havde givet Møde ved de Indklagede, indgik paa for de to Lastninger, »med Hensyn til hvilke det nu var oplyst, at Befragtning var sket i Aalborg«, at betale 250 Kr. og endvidere indgik paa, »at Overenskomsten af 1. April 1920 fremtidig skulde opfyldes, uanset hvor Befragtningen maatte ske«.

De samme Klagere har nu under nærværende Sag paany indklaget Arbejdsgiverforeningen og paastaaet denne principalt paa A/S N. K. Strøberg & Co.s Vegne, subsidiært paa ovennævnte aalborgske Arbejdsgiverforenings Vegne paalagt Bod og Erstatning, fordi der i 1924 i Strid med Overenskomsten og Forliget er indlastet Kridt i S/S »Flynderborg« og M/S »Poula«, begge paa over 250 Tons, uden Anvendelse af Havnearbejdere, hvorved disse har mistet en Fortjeneste paa ialt 737 Kr. 68 Øre.

De Indklagede paastaar Frifindelse. Med Hensyn til Kridtbrudet anføres, at dette ikke drives af A/S N. K. Strøberg & Co., men af N. K. Strøbergs Enke under et særligt Firma, der hverken er eller har været Medlem af den lokale Arbejdsgiverforening, for hvilken Thomsen var Formand, samt at hverken Aktieselskabet eller Kridtbrudet har givet Thomsen nogen Bemyndigelse til at indgaa Overenskomsten af 1. April 1920.

Med Hensyn til Foreningen anføres det, at intet af dens Medlemmer har haft noget med Lastningen af »Flynderborg« og »Poula« at gøre, at der maa antages overhovedet ikke at have fundet nogen Trimning Sted i disse Skibe, da Skibene ikke af Kridtbrudet har forlangt Godtgørelse for Trimning, samt at i hvert Fald Overenskomsten maa være bortfaldet paa Grund af bristede Forudsætninger, da det erfaringsmæssig har vist sig, at Overenskomsten — der regner Betalingen efter hele Lasten og ikke blot efter den trimmede

Del deraf — har givet hver enkelt Arbejder en Timefortjeneste af ca. 14 Kr.

Da Thomsen har forklaret, at han har indgaaet Overenskomsten udelukkende paa Foreningens Vegne, kan der ikke her blive Spørgsmaal om noget Ansvar for Kridtbrudet.

Derimod maa den lokale Arbejdsgiverforening være bundet ved Overenskomsten, og da denne, særlig efter den Fortolkning, den har faaet ved Forliget af 23. Juni 1923, maa forstaaes som givende Havnearbejderne i Aalborg et ubetinget Løfte om at faa overdraget Trimningen af Kalklast fra Strøbergs Kridtbrud i Skibe paa over 250 Tons til den i Overenskomsten anførte Betaling, foreligger der med Hensyn til Skibene »Flynderborg« og »Poula« et Overenskomstbrud. Den herfor forskyldte Bod findes at kunne sættes til 500 Kr. Foreningen vil derhos have at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse.

Til De samvirkende Fagforbund paa Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg's Vegne betaler Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne en Bod af 500 Kr.

Sagens Omkostninger betaler samme Forening med 300 Kr.

Afsluttet Forlig.

Landarbejdere hos Godsejer
O. Andersen, Dalumgaard.

I Sag Nr. 816, der af De samvirkende Fagforbund paa Landarbejderforbundets Vegne var anlagt mod Godsejer O. Andersen, Dalumgaard, Fruens Bøge, og som drejede sig om et af Godsejeren foretaget Forsøg paa at slippe udenom en afsluttet Overenskomsts Bestemmelser ved Afregning af Løn for udført Arbejde, er der indgaaet Forlig den 16. Januar om at søge Sagen afgjort ved faglig Mægling i Henhold til Overenskomsten. Denne Mægling har fundet Sted den 11. Februar, og Arbejderne har faaet deres Tilgodehavende, hvorpaa Klagen til Den faste Voldgiftsret er tilbagekaldt den 16. Februar.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.
REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, I. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 38 * KØBENHAVN DEN 21. MARTS 1925 * 21 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Den faglige Situation.

Der er siden sidst ført en Del saare vigtige Forhandlinger i Forligsinstitutionen, Forhandlinger, der i deres Resultater vil blive retningsbestemmende for hele den faglige Situations Udvikling for i Aar. Vi standsede sidst op ved Skotoj-, Tekstil-, Træ- og Arbejdsmandsforbundets Indkaldelse til Forligsmanden.

Disse Forhandlinger foregik i Dagene 11.—14. ds. og endte Klokken henad 3 Søndag Morgen den 15. ds. Forligsmanden stillede da 3 Mæglingsforslag, som vi nedenfor bringer i deres fulde Ordlyd.

Til Bilæggelse af Konflikten mellem Dansk Skotojsarbejderforbund og Foreningen af Københavns Skotojsfabrikanter og Foreningen af Skotojsfabrikanter i Provinsen stiller Forligsmanden følgende

Mæglingsforslag:

Den mellem Parterne gældende Overenskomst med dertil hørende Priskuranter forlænges paa 2 Aar fra deres Udløbstid at regne med følgende Ændringer:

1) Den normale Arbejdstid lægges indenfor Tiden fra Kl. 7 Morgen til Kl. 5 Aften.

2) De nugældende Timelønninger og Akkordsatser forhøjes med 3 pCt. med Undtagelse af Akkordsatserne for Ago, Kilehæle, Vendt Haandarbejde og Vendt Arbejde, H. C. Hansens System, der forbliver uforandrede.

3) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere

end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points. Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

4) Der nedsættes et Udvalg, bestaaende af lige mange fra hver af de modstaaende Parter til at udarbejde en Akkordprisliste for Færdiggørelsesarbejdet. Den nye Prisliste træder i Kraft, saasnart Enighed opnaas.

5) Det henstilles, at der optages Forhandlinger mellem Parterne om, at Betrækning af Kilehæle skal foregaa paa Fabrikkerne mod, at der sker en mindre Nedsættelse af Betalingen for dette Arbejde.

sign. J. Dalhoff.

København, den 14. Marts 1925.

Svar paa nærværende Forslag afgives inden Fredagen den 20. ds. Kl. 12 Middag. (Adr. Erhvervsministeriet).

Til Bilæggelse af Konflikten mellem Dansk Tekstilarbejderforbund og Mesterforeningen for Farvere stiller Forligsmanden følgende Mæglingsforslag:

Den mellem Parterne gældende Overenskomst med dertil hørende Priskurant fornyes for et Aar fra dens Udløbstid at regne med følgende Ændringer:

1) De nugældende Lønninger og Akkordsatser forhøjes med 3 pCt.

2) I Afsnittet »Akkordpriser« efter Overenskomstens Punkt 12 affattes 3die Stykke saaledes:

»Akkordarbejdernes Overarbejdsbe-

taling fastsættes, jvf. 5, 1. Stk., til henholdsvis 33 Øre pr. Time, 44 Øre pr. Time, 66 Øre pr. Time og 132 Øre pr. Time.«

3) I samme Afsnit »Akkordpriser« udgaar sidste Stykke (»Paa Grundlag af reduceres ikke for de første 6 Points«). Der finder ikke i Løbet af Overenskomstperioden nogen Forandring Sted af Lønningerne som Følge af Pristallet.

København, den 14. Marts 1925.

sign. J. Bülow.

Svar paa nærværende Mæglingforslag afgives Lørdag den 21. Marts 1925 Klokken 12 Middag. (Adresse: Socialministeriet).

*

Til Bilæggelse af Konflikten mellem Dansk Tekstilarbejderforbund og Tekstiltfabrikantforeningen stiller Forligsmændene følgende *Mæglingforslag*:

Den mellem Parterne gældende Hovedoverenskomst fornyes for et Aar fra dens Udløbstid at regne — med følgende Ændringer:

1) Samtlige nugældende Lønninger og Akkordsatser forhøjes med 3 pCt.

2) I Overenskomstens § 4, Afsnit »Overarbejde« indføres i sidste Stk. (»ved Opgørelse af . . . fra Arbejdsgiveren«) efter »Sygdom« Ordene: »Eller anden lignende gyldig Grund«.

3) I Overenskomstens § 13 udgaar 2det Stk. Der finder ikke i Løbet af Overenskomstperioden nogen Forandring Sted af Lønningerne som Følge af Pristallet.

4) Hver af Overenskomstens Parter kan indenfor et Tidsrum af 8 Dage fra Overenskomstens Ikrafttræden at regne fremsætte Krav overfor den anden Part om Regulering af Løntarifferne for indtil 10 Virksomheder.

Herved opstaaede Spørgsmaal, som Parterne ikke indenfor en Frist af 3 Uger fra Overenskomstens Ikrafttræden at regne er naaet til Enighed om, henvises til Behandling efter Regler for Behandling af faglig Strid.

De bestaaende Særoverenskomster for de enkelte Fabrikker fornyes med eventuelle, af foranstaaende Punkt 4 følgende Ændringer.

København, den 14. Marts 1925.

sign. J. Bülow.

Svar paa nærværende Mæglingforslag afgives Lørdag den 21. Marts 1925 Klokken 12 Middag. (Adresse: Socialministeriet).

*

Til Bilæggelse af Konflikten mellem Træindustriarbejderforbundet og Træindustriens Fabrikantforeninger stiller Forligsmændene følgende

Mæglingforslag:

Den mellem Parterne gældende Overenskomst med dertil hørende Priskurant forlænges paa 2 Aar fra dens Udløbstid at regne med følgende Ændringer:

1) Samtlige Minimallønninger og personlige Lønninger samt alle Akkordsatser forhøjes, efter at de i nedestaaende Afsnit 3 nævnte Ændringer er foretaget, med 3 Procent.

2) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points. Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

3) *Korsør Emballagefabrik*: Satserne i Akkordpriskuranten forhøjes med 6½ pCt. for Bundsamling og Bundstrygning og med 4½ pCt. for Høvling og Strygning af Smørstav.

Ringsted Træskofabrik: Der betales Skærere af Snitgavn til Træsko og Kapsko et Tillæg paa indtil henholdsvis 4 og 3 Timers Timelon pr. Uge efter Stedets Leders og Stedets Tillidsmands nærmere Afgørelse paa Grundlag af det paagældende Træs Kvalitet.

Borup Savværk: Pudseakkorderne for Flade- og Klampebunde samt Køgebunde nedsættes med ½ Øre, Pudseakkorden for Tøffelbunde nedsættes med ¾ Øre. Akkorden for Slibning af Kapsko forhøjes med 0,10 Øre for Numre til og med Nr. 35, for større Numre forhøjes med 0,20 Øre.

Paaslaaerakkorderne forhøjes med 4 pCt., dog reduceres Akkorden for Stovlearbejde i København med 5 pCt.

4) Der optages en Forhandling om Indførelse af Tillidsmandsinstitutionen og om en Formindskelse i Antallet af Minimallønsatserne.

Svar paa foranstaaende Forslag afgives den 19. Marts 1925 Klokken 12 Middag. (Adr. Erhvervsministeriet).

København, den 14. Marts 1925.

sign. *J. Dalhoff.*

*

Til Bilæggelse af Striden i Arbejdsmandsspørgsmaalet rettede Forligsmanden en Henstilling.

Denne havde følgende Indhold:

Under de Forhandlinger, som den 13. og 14. Marts er ført i Forligsinstitutionen om Arbejdsmandsoverenskomster, er det oplyst, at Konflikten angaar 8 af Dansk Arbejdsmandsforbunds Landsoverenskomster og 70 Lokaloverenskomster afsluttede med Organisationer, der er tilknyttede nævnte Forbund, samt at der hidtil kun i ganske ringe Udstrækning har været ført Realitetsforhandlinger angaaende disse Overenskomster, idet Forhandlingerne er strandede væsentligst paa Grund af Uoverensstemmelser om Lønforholdene.

I Betragtning af, at en Løsning af de mange Spørgsmaal af lokal og teknisk Art, som saaledes frembyder sig, kun vil kunne ske paa tilfredsstillende Maade derved, at de interesserede Parter træder i direkte Forhandling med hinanden, maa Forligsmændene anse det for udelukket paa nærværende Tidspunkt at foretage en egentlig Mægling i denne meget omfattende Sag.

Under de saaledes foreliggende Forhold skal Forligsmændene derfor henstille, at der bringes Forhandlinger i Gang angaaende Dansk Arbejdsmandsforbunds udløbne og de i Aar senere udløbende Overenskomster indenfor de respektive Organisationer eller Underorganisationer, og at disse Forhandlinger forsaavidt angaar de udløbne Overenskomster føres til Afslutning i Løbet af 14 Dage efter Tiltrædelsen af nærværende Henstilling. Efterhaanden som der opnaas Enighed om de forskellige Overenskomster, træder disse i Kraft; for saadanne Overenskomsters Ved-

kommende, hvor Enighed ikke opnaas, sker Indberetning herom til Hovedorganisationerne.

Det henstilles, at Forhandlingerne føres paa det Grundlag med Hensyn til Lønningerne,

at Jernindustriens Lønninger forbliver uforandrede,

at Lønningerne i de øvrige Fag forhøjes med 3 pCt. efter de hidtil almindeligt anvendte Regler for Reguleringerne,

at der i de enkelte Fag med særlig lave Lønninger (herunder Teglværksindustrien) udover forannævnte Regulering kan foretages en Forhøjelse af Lønningerne med 2 Øre pr. Time, ligesom der kan foretages Reguleringer af enkelte Satser, der under de generelle Lønordninger er bragt ud af deres tidligere Niveau.

Iøvrigt føres Forhandlingerne (om Overenskomsternes almindelige Bestemmelser etc.) paa frit Grundlag.

Det henstilles endvidere, at der med Hensyn til fremtidige August- og Februarreguleringer i samtlige Overenskomster indføres følgende Bestemmelser:

Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

Det henstilles endelig, for derved at søge undgaaet at samtlige Overenskomster fremdeles skal udløbe og forhandles hvert Aar, at det tages under Overvejelse, om Overenskomsterne kan forlænges paa 2 Aar. Forsaavidt dette ikke sker, henstilles det, at Opsigelse af Overenskomsterne til Udløb i 1926 ikke finder Sted uden efter forudgaaende Forhandlinger mellem de respektive Hovedorganisationer.

Af Hensyn til den Betydning Bevalsen af Arbejdsroen vil have for Udfaldet af Forhandlingerne, henstilles det, at Varsling eller Iværksættelse af Arbejdsstandsninger ikke finder Sted, inden Udløbet af forannævnte 14 Dages Frist.

København, den 14. Marts 1925.

*Dalhoff. Michael Koejoed.
Adolph Jensen.*

Svarene herpaa skulde afgives samtidigt, og Arbejdsgiverne erklærede, at de ikke var i Stand til at bringe deres før Tirsdag den 17. ds., hvorfor dette blev den Dato, der fastsattes.

Derefter skete følgende:

Arbejdsgiverne vedtager i deres Svar Henstillingen, medens Dansk Arbejdsmandsforbund erklærede ikke helt at kunne følge denne. Ogsaa disse to Aktstykker bringer vi.

Arbejdsgiverne svarede:

Herved tillader vi os at meddele, at vor Hovedbestyrelse i sit Møde D. D. har vedtaget at tiltræde den af den ærede Forligsinstitution den 14. ds. rettede Henstilling vedrørende Forhandlingerne angaaende Dansk Arbejdsmandsforbunds udløbne og senere udløbende Overenskomster.

*Dansk Arbejdsmandsforbund ønsker
en Kongres indkaldt.*

Arbejdsmandsforbundets Svar til Forligsmændene var saalydende:

Den ærede Forligsinstitutions Henstilling af 14. ds. overfor henholdsvis Arbejdsgiverforeningen og os har været behandlet af vor Forbundsledelse ved indgaaende Drøftelse dels Søndag den 15. ds., og efter indhentede Oplysninger, dels ved senere Møder, og skal vi heretter tillade os at meddele, at vi ikke kan tiltræde Henstillingen i sin Helhed.

Vi udtaler vor Anerkendelse af den eminente Dygtighed, der betegner Henstillingens Form og Teknik i Forhold til de store Vanskeligheder, som Løsningen af den her omhandlede Konflikt frembyder, og vi anerkender, at Henstillingen paa vigtige Punkter angiver den eneste rette Vej til Sagens Løsning, og hvad der bør gaa forud for denne, men paa den anden Side indeholder Henstillingen Forhaandsafgørelser, der

binder vor Forbundsledelse til at frafalde rimelige og nødvendige Krav, som vore Medlemmer med den allerstørste Bestemthed, ved en Række afholdte Delegeretmøder meget stærkt har understreget.

For saa vidt vor ærede Modpart, Arbejdsgiverforeningen, imidlertid for sit Vedkommende skulde have tiltraadt Henstillingen og er villig til fremdeles at vedstaa samme, er vi dog beredt til, i Erhvervslivets og det lille, danske Samfunds Interesse, at udsætte den af os til i Morgen varslede Strejke og forelægge Sagen for vort Forbunds øverste Myndighed, Kongressen, som vi da straks vil indkalde, — alt under Forudsætning af, at ogsaa Arbejdsgiverforeningen, til vor Afgørelse foreligger, holder sit Sværd i Skeden og afstaar fra at effektuere den varslede eller udsende yderligere Lockoutvarsler omfattende vore Medlemmer.

Forligsinstitutionen har efter Modtagelsen af dette Svar paany henvendt sig til Arbejdsgiverforeningen og spurgte, om den vil være villig til at afvente en — som ovenstaaende Skrivelse lover — hurtig indkaldt Kongres. Men Svaret, som Hr. Langkjær har afgivet hurtigt, er blevet et klart Nej! Det hedder herom i den officielle Meddelelse:

»Idet vi anerkender Modtagelsen af det os gennem Forligsinstitutionen tilstillede Svar fra Dansk Arbejdsmandsforbund paa Forligsinstitutionens Henstilling af 14. ds., skal vi meddele, at vi i Henhold til Forligsmandsloven og til den altid hidtil fulgte Praksis maa betragte Dansk Arbejdsmandsforbunds Svar som en Forkastelse af Forligsinstitutionens ovennævnte Henstilling. Som Følge heraf vil den i Jernindustrien til i Morgen varslede Lockout træde i Kraft.«

Herefter var Stillingen den, at »Social-Demokraten« Onsdag Morgen maatte bringe Meddelelse om, at Konflikten var en Kendsgerning.

Opad Dagen i Onsdags sattes alle Kræfter i Bevægelse for at undgaa Kastetrofen i den yderste 12te Time. Forligsmanden blev kaldt til Forhandling hos Stauning, ogsaa Kongen havde henvendt sig til Statsministeren for at faa

foretaget, hvad foretages kunde for at undgaa Katastrofen. Eftermiddagen forløb med Forhandlinger mellem Regeringen og Arbejdsgiverforeningens Formand og De samvirkende Fagforbunds Repræsentanter.

Hele Landet ventede i Spænding paa Udfaldet af disse Bestræbelser.

Resultatet blev negativt. Klokken var henad 8, da Underretningen om, at det hele var bristet og den nuværende Storkamp en Kensingning, naaede til »Social-Demokraten«s Redaktion.

Kampen er begyndt. Vi tager den med Bevidstheden om at have gjort, hvad der stod i vor Magt, for at undgaa den.

Arbejdsgiverorganisationerne i de forskellige Lande.

VI. Arbejdsgiverorganisationerne i Polen.

Alle Arbejdsgivere i Polen tilhører »Centralforbundet for den polske Industri, Bjergværksdrift, Handel og Finans«. Dette Forbunds Virksomhed udstrækker sig over hele Landet. Det er inddelt i forskellige Industrisektioner, som har Karakter af selvstændige Organisationer. De betydeligste af disse Organisationer er de for Bjergværks-, Jernværks-, Metal-, Sukker- og Glasindustrien.

Foruden dette Forbund findes der i den tidligere østrigske Del af Polen, Schlesien og Øvre-Schlesien, enkelte Arbejdsgiverorganisationer, som omfatter alle Arbejdsgivere i disse Landsdele. Disse Organisationer er i den sidste Tid traadt i Føling med Centralforbundet.

Arbejdsgiverne indenfor den mindre Industri er væsentlig samlet i Handelskamrene.

I Ledelsen for Centralforbundet indtager Rigsdagsmanden og Industrimagnaten Andrew Wierzbicki den første Plads. For Krigen var denne Mand Direktør i den russiske Metaltrust »Prodameta«. Centralforbundets Politik med Hensyn til Lønsørgsmaal, Sociallovgivning etc. er udpræget reaktionær. Fra sin første Begyndelse optog denne Organisation Kampen mod 8 Timers-

dagen, hvorved den bl. a. støtter sig til Paastanden om den længere Arbejdstid i Tyskland. Den nyeste af Centralforbundet i dette Spørgsmaal vedtagne Resolution er meget betegnende for dets Holdning og har følgende Ordlyd:

»Den polske Industri bør i første Linie stræbe efter, at Arbejdstiden i Polen bringes i Overensstemmelse med den i de vesteuropæiske Lande gældende, d. v. s. at den i Polen i Reglen gældende 7 Timersdag erstattes med 8 Timersdagen (Pavserne ikke iberegnet). Til dette Formaal bør de gældende Love angaaende Arbejdstiden, Ferierne og Helligdagene ændres derhen, at den effektive aarlige Arbejdstid i Polen fastsættes til 2448 Timer. Arbejdstidsloven bør endvidere affattes saaledes, at der findes større Spillerum med Hensyn til Fordelingen af disse 2448 Timer. Endelig bør der, ligesom i andre Lande, findes Mulighed for i særlige Tilfælde at kunne forlænge denne Arbejdstid.

Saalænge den tyske Industri i Reglen arbejder over 8 Timer og visse polske Industrier i ganske særlig Grad trues af den tyske Konkurrence eller er helt afhængig af Tyskland, maa der holdes fast ved Kravet om en Forlængelse af Arbejdstiden efter tysk Mønster. Dette gælder særlig for den polske Jernværksindustri.

Af det ovenfor anførte fremgaar det, at Nødvendigheden for en længere Arbejdstid end 8 Timer i visse Industrier bortfalder, naar Tyskland atter indfører den i de fleste europæiske Lande gældende 8 Timers Arbejdsdag.»

Hvad angaar Lønpolitiken kan det anføres, at Arbejdsgiverne særlig vender sig mod den glidende Lønskala. Trods Stabiliseringen af den polske Valuta er Levnedsmiddelpriserne i stadig Stigning, idet de i visse Maaneder af Aaret 1924 steg med 6 til 7 pCt. I en vedtagen Resolution betegner Arbejdsgiverne den glidende Lønskala som en Fare for Industrien og gør opmærksom paa, at den fører til en Forhøjelse af Priserne og af Produktionsomkostningerne. De er af den Mening, at Regeringen kun holder fast ved den glidende Lønskala, fordi den er bunden af Løven. Industrien kræver dog for sig al mulig Frihed paa dette Omraade. Arbejdsgiverne er derfor af den Mening,

at den glidende Lønskala kun skal gælde for saadanne Fag, hvis Lønninger endnu ikke har naaet samme Højde som før Krigen. Dermed vilde den glidende Lønskala rigtignok være fuldstændig afskaffet, da saa at sige samtlige Lønninger nu er paa Højde med eller overstiger Førkrigslønnen.

Som allerede fremført, fører Arbejdsgiverne ogsaa en Kampagne mod Sociallovgivningen og i første Linie mod Sygeforsikringsloven. De kræver Afskaffelse af de nuværende Sygekasser, som nu omfatter alle Arbejdere i hver By, og fordrer dem erstattet med Fabrikssygekasser for de enkelte Virksomheder. Med stor Styrke kræver de Ophævelsen af Loven om Sommerferie for Arbejderne og af andre Arbejderbeskyttelseslove. Til Trods for, at Centralforbundet omfatter Arbejdsgivere af alle politiske Retninger og Konfessioner, d. v. s. Tyskere, Polakker, Jøder o. s. v., understøttede den ved de sidste Rigsdagsvalg dog ivrigt den yderste højre Fløj, d. v. s. det saakaldte kristelige Enhedsforbund. Til Understøttelse af dette Forbunds Valgkampagne har Centralforbundet udskrevet et Ekstra- bidrag blandt alle sine Medlemmer, uanset Nationalitet og Religion. Forbundet udøver stor politisk Indflydelse og konsulterer ved alle økonomiske Spørgsmaal. Foruden Centralforbundet findes der endnu en Organisation for Godsejere, som politisk og socialt arbejder for de samme Maal som Arbejdsgiverne i Industrien. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 829.

Smede- og Maskinarbejdere paa
A/S Helsingørs Jærnskibs- og
Maskinbyggeri

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets
Kendelse af 18. Februar 1925 i Sag Nr. 829: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds og Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Helsingør's Vegne.

Torsdag den 13. November 1924 blev Maskinarbejder M. Rasmussen, der i de sidste 10—11 Aar har arbejdet for A/S

Helsingørs Jærnskibs- og Maskinbyggeri (Helsingørs Skibsværft) og i de senere Aar har været Formand for Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Helsingør, afskediget af Værftet efter et Sammenstød mellem ham og en af Værftets Ingeniører. Til nærmere Belysning af Afskedigelsen har man fra Værftets Side anført, at man gentagne Gange havde ytret sin Utilfredshed med, at Rasmussen dels selv forsøgte megen Arbejdstid ved at tale med Kammeraterne, dels ogsaa hindrede disse i at udnytte Arbejdstiden effektivt. Afskedigelsen vakte stærk Bevægelse blandt det store Antal til Fagforeningen hørende Arbejdere, der var beskæftigede paa Værftet, og i de to paafølgende Dage søgte Repræsentanter for Arbejderne at faa Værftets Ledelse til at tage Afskedigelsen tilbage, indtil Sagen var ordnet mellem Organisationerne, uden at dette dog lykkedes. Mandag den 17. November om Eftermiddagen i Arbejdstiden holdt Fagforeningen en Generalforsamling, hvor det — mod Formandens og Bestyrelsens Flertals Raad — med næsten alle Stemmer vedtoges, at Arbejderne ikke maatte gaa i Arbejde igen, før Afdelingsformanden var bleven genantaget. I Henhold hertil udeblev samtlige Foreningens paa Værftet beskæftigede 410 Medlemmer.

Gennem »Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien« skete der samme Dags Aften Indberetning om Arbejdsstandsningen til Smede- og Maskinarbejderforbundet, hvorunder Afdelingen hører, og ved energiske Anstrengelser fra Forbundets Side lykkedes det at faa Arbejdet genoptaget Torsdag Morgen den 20. November, medens Spørgsmaalet om Rasmussens Afskedigelse henvistes til faglig Voldgift.

I en af vedkommende Opmand den 21. December 1924 afsagt Kendelse henvises der til, at det i § 2 i Overenskomsten indenfor Jærn- og Metalindustrien hedder, at en Arbejdsgiver ikke bør afskedige en Tillidsmand »uden at have tvingende Grunde dertil«, samt at Spørgsmaalet om en saadan Afskedigelses Berettigelse kan forlanges gjort til Genstand for voldgiftsretlig Afgørelse. Videre henvises der til, at Værftets Direktør nogle Aar forud

havde ønsket Rasmussens Medvirken til en Forhandling om Lønreduktion og ved den Lejlighed givet ham, der alt dengang var Afdelingens Formand, Tilsagn om, at han skulde betragtes som Tillidsmand, ligesom Rasmussen ogsaa under senere Forhandlinger er blevet behandlet som en saadan af Værftets Ledelse. Endelig udtales det, at det ikke var bevist, at der havde foreligget tvungende Grunde for Afskedigelsen. Kendelsens Konklusion kom derefter til at lyde saaledes:

»Der maa antages at være givet Rasmussen Tilsagn om Beskyttelse af samme Art som den, der tilkommer Tillidsmænd, som er valgt i Henhold til Overenskomstens Bestemmelse desangaaende, og der findes ikke at have foreligget de i Overenskomsten nævnte tvungende Grunde til at afskedige ham.«

Som Følge af denne Kendelse blev Rasmussen genantaget af Værftet, hvilket imidlertid skete ved en saalydende Skrivelse af 30. December 1924:

»Hermed undlader vi ikke at meddele Dem, at De Fredag den 2. Januar 1925 kan genoptage Deres Beskæftigelse paa Værftet. Samtidig tilkendegiver vi Dem, at det Dem af Værftets Direktør i sin Tid givne Tilsagn om, at De betragtes som Tillidsmand, opsiges til Ophør 3 Maaneder fra Dato, ligesom De fra samme Tidspunkt afskediges fra Deres Arbejde paa Værftet.«

Forbundet kunde ikke erkende, at denne Opsigelse var berettiget, men har hævdet, at Rasmussen, saalænge han er Afdelingens Formand, maa have den Beskyttelse mod Opsigelse, som der ved Overenskomsten er givet en Tillidsmand.

Dansk Arbejdsgiverforening har derefter paa Sammenslutningens og Værftets Vegne rejst nærværende Sag og nedlagt Paastand om *dels*, at Opsigelsen til Rasmussen kendes lovlig, *dels* at der paalægges Forbundet og dets Helsingør Afdeling en Bod for den uvarslede og ogsaa iøvrigt overenskomststridige Arbejdsstandsning, samt at denne Bod gøres tilstrækkelig stor til at dække det Værftet ved Standsningen paaførte Tab, der skønsmæssig anslaaes til ca. 10.000 Kr.

De Indklagede paastaar Opsigelsen kendt ulovlig og paastaar iøvrigt Fri-

findelse under Henvisning dels til, at Arbejdsstandsningen er foranlediget ved Værftets egen overenskomststridige Adfærd, og dels til, at den netop ved Fagforeningsbestyrelsens og Forbundets Anstrengelser meget hurtigt bragtes til Ophør.

Hvad *Opsigelsen* angaar, maa Retten give de Indklagede Medhold. Da der ifølge den faglige Voldgiftskendelse tilkommer Afdelingsformand Rasmussen Beskyttelse af samme Art som den, der tilkommer Tillidsmænd, og da Tillidsmænd kun kan afskediges, naar der foreligger tvungende Grunde — hvad der efter Kendelsen ikke foreligger her — men iøvrigt hverken kan afskediges eller opsiges, maa den ham givne Opsigelse kendes ugyldig.

Hvad dernæst *Arbejdsstandsningen* angaar, findes der intet Grundlag for at lægge noget Ansvar paa Forbundet. Noget anderledes stiller Sagen sig med Hensyn til Afdelingen, der maa have Ansvaret for, hvad der vedtages paa dens Generalforsamlinger. Det kan nemlig ikke siges, at Værftets — som det senere konstateredes: overenskomststridige — Adfærd har givet »rimelig Grund« (jfr. § 5 A Nr. 2 i Loven om Den faste Voldgiftsret) til denne store uvarslede Standsning, idet Arbejderne kunde komme til deres Ret ad almindelig organisationsmæssig Vej. Men det maa dog paa den anden Side erkendes, at der foreligger formildende Omstændigheder dels i Arbejdernes naturlige Vrede over den, som det har vist sig, uberettigede Afskedigelse af en Mand, der i en Aarrække har arbejdet paa Værftet, i flere Aar havde været Fagforeningens Formand, og hvis Bistand Værftets Ledelse udtrykkelig har søgt under vanskelige Forhold, dels i Værftets Vægning ved i det mindste at vente med Afskedigelsen, indtil Spørgsmaalet om Berettigelsen dertil var afgjort, ligesom det ogsaa maa tages i Betragtning, at det trods denne Værftets Stilling lykkedes hurtigt at gøre Ende paa Standsningen. Herefter, og idet Retten iøvrigt henviser til Udtalelser i tidligere Kendelser i Sag Nr. 235 & 239 og i Sag Nr. 814, findes Boden at kunne sættes til 400 Kr.

Sagens Omkostninger vil være at udrede med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse.

Den Afdelingsformand M. Rasmussen af A/S Helsingør Jærnskibs- og Maskinbyggeri den 30. December 1924 gjve Opsigelse kendes ugyldig.

I Bod for den ovenomtalte Arbejdsstandsning betaler Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Helsingør til Arbejdsgiverforeningen paa Skibsværftets Vegne 400 Kr.

Af Sagens Omkostninger betaler Fagforeningen 150 Kr. og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien 150 Kr.

Afsluttede Forlig.

Murerarbejds mænd hos
Murermester Bak, Aarhus.

I Sag Nr. 823, der af De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne var anlagt mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifternes og denne igen paa Murermester Bak, Aarhus, Vegne, er der den 13. Februar 1925 indgaaet Forlig. Sagen drejer sig om en Tilsidesættelse fra Arbejdsgiveren med Støtte fra Arbejdsgiverforeningen af Norm for Regler til Behandling af faglig Strid, idet Murermester Bak ikke vilde indgaa paa saadan Mægling. Ved Forliget ordnedes Sagen, der drejede sig om Betaling for Opbæring af Kalk og Sten, ved Henvi- ning til faglig Voldgift.

Københavnske Grossister mod
Lagerarbejderne i København.

Landbrugsprodukter fra Kolindsund.

I Sag Nr. 831, der af Arbejdsgiverforeningen for Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening og dennes Medlem Skandinavisk Frøkompagni & R. Wibolt A/S var anlagt mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dets Medlem Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund, er der den 12. Februar sluttet Forlig i Den faste Voldgiftsret. Sagen angik et Parti Frø, som var fort her til Byen fra Købmand Kjær, Mørke, og som var lovligt blokeret i Henhold til Varsel fra Landarbejderforbundet. Følgelig nægtede Lager- og Pakhusarbejderne at behandle dette Vareparti; men da Frøfirmaet beviste at være uvidende om

Blokaden paa det Tidspunkt, Handelen om Frøet afsluttedes, og Københavnske Grossister lovede at underrette sine Medlemmer om Blokaden, medens Dansk Arbejdsgiverforening paa sin Side ikke vilde støtte Firmaet, om det, efter at være vidende om Blokaden, atter indlod sig med Købmand Kjær og derved kom i Vanskeligheder, lovede Pakhusarbejderne med Landarbejderforbundets Billigelse at færdigbehandle Frøpartiet.

Sagen var hermed bortfaldet.

Nittere hos Burmeister & Wain.

I Sag Nr. 837, der af Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien var anlagt mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og dets københavnske Afdeling og endvidere mod Specialarbejderforbundet, samt en Række stræjkende Smede og Maskinarbejdere, er der ved et forberedende Retsmøde indgaaet Forlig.

Sagen drejede sig om en Arbejdsstandsning, der var opstaaet, fordi Firmaet stik imod Sædvane nægtede at udbetale Lønnen for efter Fyraften til de Arbejdere, der var tilsagt til Overarbejde. Dette virkede saaledes, at disse Arbejdere gik Glip af den Del af deres Spisetid, som tabtes ved at vente paa Lønudbetalingen, og da Firmaet, efter at Nitterne nægtede at arbejde over Fredag Aften, saalænge ikke denne uheldige Ordning var afskaffet, afskedigede nogle af Arbejderne, stand- sede Nitterne Arbejdet.

Forliget har følgende Ordlyd:

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Specialarbejderforbundet, der erkender Strejkens Ulovlighed, tilbyder — hvis videre Tiltale mod deres Medlemmer kunde bortfalde — at betale, hver især til Arbejdsgiverforening en Bod, stor 500 Kr.

Klagerne modtog dette Tilbud og be- tragtede derefter Sagen som forligt og hævet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1.S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 39-40 * 2

KØBENHAVN DEN 4. APRIL 1925

* 21 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Numer følger Afdelingsskemaet for **Marts 1925.**

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. April 1925.

*Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.*

Manifest fra de samvirkende Fagforbund.

Enstemmigt vedtaget paa Repræsentantskabsmødet
Torsdag den 26. Marts 1925.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab vender sig i en alvorlig Stund til hele den organiserede danske Arbejderklasse og hele den uheldede Del af den danske Offentlighed. En stor og bitter Arbejdskamp er brudt ud og vil i Løbet af faa Dage antage et i Forhold til vort Lands Størrelse gigantisk Omfang.

Til alle, der med Undren og Ængstelse spørger om Aarsagen, har vi kun ét Svar: Arbejdsgivernes stejle og uforsonlige Holdning. Overfor vor egen Samvittighed og overfor Historiens Dom kan vi med fuld Sandhed vidne, at Arbejdernes Organisationer har *ikke* villet Kampen.

Fra Begyndelsen af Situationens Udvikling har vort Krav kun været Adgang til fri og fredelig Forhandling mellem Parterne i de enkelte Fag. I intet Fag har Arbejderne fastholdt Krav, der gik ud over Rimelighed og Retfærdighed eller ud over Industriens Bæreevne.

Dansk Arbejdsgiverforening har fra første Færd stillet sig hindrende i Vejen for den frie Forhandling. Den har mødt Arbejdernes af voksende Dyrtid og trykkende Kaar fremkaldte Ønske om Lønforbedring med Krav om *Lønreduktioner*, der ikke har haft nogen fornuftmæssig Begrundelse, men kun har kunnet opfattes som et Udslag af Overmod eller Ønsket om at udæske Arbejderklassen. Ved Arbejdsgiverforeningens Taktik er Overenskomstforhandlingerne trukket i Langdrag, Uger og Maaneder forløb, uden at Arbejderne fik Dækning for den Lønforringelse, der er sket ved den konstaterede Vareprisstigning, eller opnaaede Regulering for de laveste og utilstrækkelige Lønninger. Alligevel har vore Organisationer — besjælede af Ønsket om at bevare Arbejds-

freden — indtaget en afventende Holdning og har fulgt Hønstillingerne om at udskyde varslede Strejker. Desuagtet har Arbejdsgiverforeningen slaaet alle Forhandlingsmuligheder i Kvag ved at ville nægte Dansk Arbejdsmandsforbund Frist til paa lovlig, organisationsmæssig Maade at tage Stilling til en Forligsmandshenstilling, der var af indgribende Betydning ikke blot for Brancher, hvori der var forhandlet, men for Brancher, hvis Overenskomster endnu ikke er udløbne. Paa den underfundigste Maade er den rimelige Begæring om fornøden Frist anvendt til et Forsøg paa at kaste Ansvaret for Kampen over paa Arbejderne. Vi maa naturligvis paa det bestemteste afvise ethvert Forsøg paa Arbejdsgivernes Indgriben i vore indre Organisationsforhold og protestere mod de plumpe Forsøg paa at vildlede Offentligheden.

Med et intetsigende Paaskud har Arbejdsgiverforeningen etableret Kampen. Den har ikke begrænset sit Overfald til de Organisationer, med hvilke den havde Divergenser. Den har i Kampen indviklet Fag, der enten endnu slet ikke har haft Adgang til Forhandling, eller som endog har vist vidtgaende Resignation ved at vedtage utilfredsstillende Mæglingsforslag.

Overfor dette Overfald maa hele vor Styrke sættes ind. En grundig Overvejelse af Situationen har ført os til den Overbevisning, at vi tjener os selv og Samfundet bedst ved at begrænse Kampen til de Omraader, hvor den nødvendigvis maa føres for effektivt at imødegaa Angriberen: Arbejdsgiverforeningen, og saa sætte al vor økonomiske og organisatoriske Styrke ind paa at sætte de Kæmpende i Stand til at føre Kampen til en for hele Arbejderklassen ærefuld Fred. Paa denne af Samfundsfølelse dikterede Holdning skal alle Forsøg paa Provokation prelle af. En grundig Undersøgelse af vore Organisationers Stilling har givet os den urokkelige Overbevisning, at vi ved denne Kamptaktik vil være i Stand til fuldstændig at tilbageslaa det brutale Overfald. Men den absolute Forudsætning er, at vor Forsvarslinie paa intet Punkt brydes eller kompromitteres ved overilede Handlinger. Som en Hær i Kamp maa vi vise den mest ubetingede Disciplin overfor de af hele den organiserede Arbejderklasse valgte Tillidsmænd trufne Beslutninger. Det er hver Arbejders Pligt villigt og punktligt at efterkomme det Krav, der stilles til ham om Støtte til de kæmpende Kammerater. Det er hver Mands Pligt at bidrage til Overholdelse af de for Kampomraadet fastsatte Grænser, at vaage over Sammenholdet og at bidrage til Opretholdelse af mønsterværdig Ro og Orden, vidende at han har Ansvaret ikke blot for sin egen, men for sin kæmpende Klasses Ære.

Efter tunge Kriseaar stod vort Erhvervsliv foran ny Opgang. Arbejderklassen har stillet sig solidarisk med Erhvervslivet. Gennem faglige Ofre og gennem politisk Kamp har vi virket for at bevare og styrke den danske Industri. I forblindet Fanatisme har de, der kaldte sig Industriens Ledere, og som paakaldte Samfundets Hjælp, gjort Industrien til Indsatsen i et vanvittigt Hasardspil, hvis ødelæggende Virkninger vil spores længe. Med Alvor og Ansvarsfølelse optager vi Kampen for vore Hjem, vore Hustruer og vore Børn i urokkelig Tro paa, at Kraft parret med Besindighed vil give os Sejren.

Lønbevægelser og Konflikter.

Den faglige Situation.

Saa er Arbejdskrigen en Kendsgerning. De ansvarlige Ledere af vort Lands Industri har ikke undset sig for paa et Tidspunkt, hvor der var alle Chancer forhaanden for en god og udnyttelsesrig Arbejdssæson, at slaa Spillet overende og lægge Arbejdspladserne døde.

Der er ofret meget Blæk for at vælte Ansaret over paa Arbejdernes Skuldre. Det er jo et gammelt Ords Visdom, der giver sig tilkende, naar man siger, at en daarlig Sag kræver mange Forsvarere. Det er rart forfriskende for Arbejderne at se, hvor de har deres sande Venner. Hykleriet afsløres i denne Tid, og den virkelige »Arbejdersympati« fylder Spalte efter Spalte i samtlige Kapitalens Lakajorganer med den giftigste Galde.

Ved det Møde, der Onsdag den 18. ds. holdtes paa Christiansborg, og hvor Regeringen søgte at hindre Krigens Udbrud, viste »Jernmanden«, Direktør Charles Hansen, ganske aabent, hvad Hensigten var. Over for alle Forsøg paa at opnaa en Udsættelse svarede han kynisk: »Vi er alvorlige Mænd, der véd, hvad vi vil, og man kan spare sig al Ulejlighed for at standse os i vore Beslutninger.«

Efter at Lockouten og de af Dansk Arbejdsmandsforbund varslede Strejker saaledes var traadt i Kraft om Onsdagen den 18., holdt Arbejdsgiverne om Fredagen den 20. Hovedbestyrelsesmøde, Generalforsamling og Forretningsudvalgsmøde. Hr. Langkjær havde bebudet at ville tale med stærke Lunger, og man maa lade ham, at hans Lockoutbrøl var saa kraftigt, at det lykkedes ham at overdøve al Opposition fra Arbejdsgivernes mere besindige og klartskuende Medlemmer. Hans Krigshyl gav Genlyd Landet over, og »Jernmændene« har faaet deres Revance for det Nederlag, Niels Andersen paaførte dem for deres Fremfærd i Titan-Sagen i Januar 1899.

Langkjærs Lungers Styrke vil være hele Landet bekendt efter Brølet i Fredags. Der vedtoges en Resolution, som vi bringer her i hele dens dramatiske Indhold.

Det er et uhyre brutalt Indgreb i hele Landets Livsførelse, der her slaas til Lyd for, og den kyniske Opfattelse af Samfundspligt og -Moral, der lyser ud af dette Dokument, er forfærdende.

Resolutionen lyder saaledes:

Generalforsamlingen giver sin fulde Tilslutning til det af Hovedbestyrelsen i afvigte Efteraar og indeværende Foraar under Forhandlingerne indtagne Standpunkt.

Generalforsamlingen kan ogsaa, alle Forhold taget i Betragtning, godkende, at Hovedbestyrelsen den 17. Marts i Fredens Interesse akcepterede Forligsinstitutionens Henstilling af 14. Marts til Ordning af Forholdene med Dansk Arbejdsmandsforbund.

Generalforsamlingen anser imidlertid ikke Henstillingen for tilfredsstillende, og efter at Dansk Arbejdsmandsforbund nu har forkastet den, udtaler Generalforsamlingen, at den maa anse Forudsætningerne for Hovedbestyrelsens Tiltrædelse af Henstillingen for bristede, og at Henstillingen ikke længere kan være brugelig som Grundlag for en Ordning af Overenskomstforholdene med Dansk Arbejdsmandsforbund.

Generalforsamlingen paalægger derfor Hovedbestyrelsen, naar Forhandlinger paany maatte blive optaget, da at føre disse paa et nyt og for Arbejdsgiverforeningens Medlemmer mere tilfredsstillende Grundlag.

Generalforsamlingen paalægger endvidere Hovedbestyrelsen at drage Om-sorg for, at eventuelle nye Forhandlinger kommer til at omfatte samtlige i indeværende Foraars udløbne og udløbende Overenskomster, saaledes at Erhvervslivet ikke paany foruroliges.

Generalforsamlingen udtaler slutte-lig, at den foreliggende Situation maa bringes til Ende snarest muligt, og idet den overdrager sin Myndighed i Henhold til Lovens § 24 til Hovedbestyrelsen, paalægger den denne at udstede et 2. Lockoutvarsel af et saadant Omfang, som maa skønnes fornødent for at til-vejbringe en hurtig Afslutning af den foreliggende Konfliktsituation.

Om Aftenen sent samme Dag, Fredag den 20. Marts, udsendtes gennem Ritzaus Bureau, Fortegnelsen over de Virksomheder, som Hr. Langkjær ønskede at sænke »Arbejdsfreden« over.

Ogsaa de tre Fag: Træindustri, Tekstilindustri og Skotøjindustri, hvor Forligsmanden havde stillet Mæglingssforslag, var medtaget i Lockouten.

Saa vel Træ som Skotøj havde besvaret Forslagene med Vedtagelse for Arbejdernes Vedkommende, allerede inden Lockouten varsledes. Ogsaa Tekstilarbejderne vedtog Forslaget til Bilægelse af Konflikten i Tekstilindustriens Fabrikker, medens de derimod for Farveriarbejdernes Vedkommende forkastede det.

Lockoutvarslet har følgende Ordlyd:

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Idet vi vedlagt fremsender Afskrift af en paa en ekstraordinær Generalforsamling i Arbejdsgiverforeningen i Dag vedtagen Resolution, tillader vi os her ved — i Fortsættelse af vor anbefalede Skrivelse af 7. ds. — at meddele, at vor Hovedbestyrelse i sit Møde i Dag har vedtaget, at der fra og med Lørdag den 28. ds. ved den normale Arbejdstids Ophør iværksættes Arbejdsstandsning overfor

Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, forsaavidt angaar Beskæftigelse hos:

Medlemmer af Entreprenørforeningen (dog med Undtagelse af Arbejdet ved Vestkysthavnene), Aarhus Entreprenørforening, Entreprenørforeningen for Helsingør og Omegn, Brolægningsentreprenørforeningen for Sjælland og Lolland-Falster, Odense Entreprenørforening, Entreprenørforeningen for Svendborg og Omegn og de under Arbejdsgiverforeningen staaende Entreprenører i Aalborg — samt hos Randers og Esbjerg Vognmandsforeninger, forsaavidt angaar Jord- og Betonarbejdere og Brolæggerarbejdsmand;

Københavns Murer- og Stenhuggerlaug og Københavns Tømmerlaug; Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne og Central-

foreningen af Tømmermestre i Danmark;

Foreningen af Grusgrave og Skærvfabrikker (dog med Undtagelse af A/S Stenlejerne ved Sjællands Odde);

Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 (dog med Undtagelse af A/S Københavns Mortelværker), Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm samt Ladby Teglværk; (for Brændernes Vedkommende træder Lockouten dog først i Kraft fra og med Onsdag den 8. April ved den normale Arbejdstids Ophør);

Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Læder- og Skindarbejderforbund, forsaavidt angaar Beskæftigelse hos Medlemmer af Foreningen af danske Læderfabrikanter (for disses Vedkommende træder Lockouten dog først i Kraft Lørdag den 11. April ved den normale Arbejdstids Ophør);

Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Stenindustriarbejderforbund, forsaavidt angaar Beskæftigelse hos de under Arbejdsgiverforeningen hørende Stenhuggermesterforeninger;

Medlemmer af Dansk Karetmagerforbund, forsaavidt angaar Beskæftigelse hos Karetmagermesterforeningen;

Medlemmer af Keramisk Forbund, forsaavidt angaar Beskæftigelse hos Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri, Bornholms keramiske Fabrikantforening, Jysk Pottemagermesterforening samt Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Porcelænsmalerier (for Ovnarbejdere træder Lockouten dog først i Kraft, efterhaanden som Arbejdet ved Ovnene bliver færdigt);

Medlemmer af Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund, forsaavidt angaar Beskæftigelse hos Sadelmager- og Tapetsererlauget og Centralforeningen af Sadelmager- og Tapetserermestre i Provinsen (herfra undtages dog Arbejde ved kirurgiske Instrumenter og Hospitalsarbejde) samt hos Medlemmer af Karetmagermesterforeningen, Foreningen af Arbejdsgivere i Linoleumsbranchen i København og Frederiksberg, Læder-

vare- og Rejsetøjsfabrikantforeningen i København og Centralforeningerne af Snedkermestre i Jylland, Fyn og Østifterne;

Medlemmer af Malerforbundet i Danmark, forsaavidt angaar Beskæftigelse hos Københavns Malerlaug (dog med Undtagelse af de paa Orlogsværftet arbejdende Malersvende), Centralforeningen af Malermestre i Danmark samt hos Karetmagermesterforeningen;

Medlemmer af Snedkerforbundet i Danmark, forsaavidt angaar Beskæftigelse hos Snedkerlaugets Bygnings-snedkerafdeling, Snedkerlaugets Møbelsnedkerafdeling, Centralforeningerne af Snedkermestre i Jylland, Fyn og Østifterne, Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark samt Træindustriens Fabrikantforeninger;

Medlemmer af Træindustriarbejderforbundet, forsaavidt angaar Beskæftigelse hos Træindustriens Fabrikantforeninger i København, Jylland og Østifterne (dog med Undtagelse af de ved Fremstilling af Emballage til Næringsbrug beskæftigede Arbejdere samt de ved Fremstilling af Træld til Ægpakning beskæftigede Arbejdere), hos Medlemmer af Centralforeningerne af Snedkermestre i Jylland, Fyn og Østifterne, Snedkerlaugets Bygnings-snedkerafdeling, Snedkerlaugets Møbelsnedkerafdeling, Københavns Tømrerlaug, Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark, Foreningen af Fabrikanter i dansk Borsteindustri;

Medlemmer af Dansk Skotøjarbejderforbund, forsaavidt angaar Beskæftigelse hos Foreningerne af Skotøjsfabrikanter i København og Provinserne;

Medlemmer af Tekstilarbejderforbundet og Kvindeligt Arbejderforbund, forsaavidt angaar Beskæftigelse hos Tekstilfabrikantforeningen (herfra undtages dog A/S De forenede Vaffelfabrikker, København, Firmaet I. Frederiksen & Co., København, Andelselskabet De danske Fiskeres Fællesindkøb, Fredericia, A/S Fiske-netfabrikken »Danmark«, Helsingør, og Københavns mekaniske Net- og Garnfabrik, København);

Medlemmer af Papirindustriarbejder-

forbundet, forsaavidt angaar Beskæftigelse af A/S De forenede Papirfabrikker, Frederiksberg Papirfabrik, Carl Allers Etablissement, Papirfabrikken, og Sct. Clara Mølle (dog med Undtagelse af de ved Fremstilling af Seddelpapir til Nationalbanken beskæftigede Arbejdere);

Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk Formerforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund, forsaavidt angaar Beskæftigelse hos A/S Bornholms Maskinfabrik og A/S Bornholms Maskinfabrik, Nordre Jernstøberi, samt

de hos A/S Københavns Sukkerraffinaderi beskæftigede Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund;

alt forsaavidt der ikke forinden Lock-outens Iværksættelse maatte være opnaaet en for os og vore Medlemmer tilfredsstillende Ordning af Overenskomstforholdene.

P. H. V.

H. Langkjær.

/ Sophus Agerholm.

De samvirkende Fagforbund indkaldte derefter sit Forretningsudvalg til Møde Mandag den 23., og Forretningsudvalget vedtog paa dette Møde:

at indkalde *Repræsentantskabet* til Møde *Torsdag den 26. ds. Kl. 10.*

Forretningsudvalget vedtog endvidere,

at afgive almindeligt 1ste Varsel om Sympatistrejke for sine Medlemmer overfor Arbejdsgiverforeningen i det Omfang, den kompetente Forsamling maatte anse det fornødent, for at opnaa en for vore Medlemmer tilfredsstillende Ordning af den løbende Konflikt, og endelig vedtog Forretningsudvalget *at foretage Paaligninger* blandt De samvirkende Fagforbunds arbejdende Medlemmer.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde den 26.—28. Marts 1925.

Torsdag Formiddag den 26. Marts Kl. 10 samledes Repræsentantskabsmodet i De samvirkende Fagforbund i Romersgade Nr. 22.

Efter at Formanden, Carl F. Madsen, havde budt velkommen, valgtes J. A.

Hansen, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, og Næstformanden i De samvirkende Fagforbund, Vilh. Nygaard, til Mødets Dirigenter.

Beretningen.

Formanden forelagde i en Tale den foreliggende Situation. Ved Dansk Arbejdsgiverforenings Generalforsamling i Maj 1924 har Formanden, Hr. Langkjær, udtalt:

»Hvis Arbejdsgiverne har deres Tvivl om, at Arbejdernes Lønfremskud kan opretholdes, og hvis de anser det for nødvendigt at blive fritstillet i Fremtiden, saa maa der begyndes med en vis Løsgørelse fra Pristallet.

Uden en saadan Løsgørelse vil Arbejderne til enhver Tid have Dækning for Prisstigninger, og intet Prisfald vil kunne formindske den reelle Merløn, hvorpaa det er lykkedes dem at stabilisere sig. De vil da med Tryghed kunne benytte enhver for dem gunstig Situation til at opnaa yderligere reel Lønforbedring, og vi vil se Lønkurverne med Mellemrum stige højere og højere over Pristalskurverne.«

Arbejdsgiverne vedtog en Resolution i samme Aand som Rettesnor for Arbejdsgiverne under den foreliggende Situation.

I Oktober blev denne Stilling yderligere underbygget i Handling, idet Arbejdsgiverne besluttede at opsigte samtlige Overenskomster. Der var til 1. Januar i Aar opsagt Overenskomster for 424 Arbejdere, til 1. Februar 75.902, til 1. Marts 6132 og 15. Marts 90 Mand, til 1. April 14.256 og til 1. Maj 9170 Mand eller ialt 105.974 Arbejdere.

Det havde været overordentligt besværligt i det hele taget at faa Forhandlingerne, og de faa, der er ført, har bragt et negativt Resultat.

Arbejdsgiverne havde stillet Krav om 10 pCts Lønreduktion, og kun i ganske enkelte Fag er det lykkedes at opnaa Overenskomst. Det drejer sig om ialt 11 Fag med 23.015 Medlemmer. I nogle Fag kunde man have sluttet med Pristalsregulering, i andre var dette umuligt paa Grund af en saadan Ordningens Uretfærdighed for de lavestlønnede Arbejdere.

Der havde været afholdt et Fællesmøde mellem Hovedorganisationernes

Forretningsudvalg. Dette Møde endte negativt, idet Arbejdsgiverforeningen havde modsat sig en Forhandling paa frit Grundlag og fastholdt Kravet om Lønreduktioner i en Række førende Fag.

Statens Forligsinstitution havde ogsaa indkaldt de to Forretningsudvalg for at opnaa en Orientering af hele Stillingen paa Lønkampens Omraade.

Dernæst havde der været ført en Del Forhandlinger, der, bortset fra Ordning af Typografernes og Beklædningsindustriens Forhold, havde vist sig resultatløse.

Der var stillet Forligsmandsforslag i Træ-, Tekstil- og Skotøjsindustrien, og disse Forslag var vedtaget af Arbejderne med Undtagelse af Farveribranchen, hvor Arbejderne havde forkastet Forligsmandens Forslag, medens Arbejdsgiverne havde forkastet Forslagene, undtagen i Farveribranchen.

I Arbejdsmandsstriden foretog Forligsinstitutionen en Henstilling. Denne Henstilling var af en saadan Natur, at Arbejdsmandenes Hovedbestyrelse ikke turde paatage sig Ansvar for en Tiltrædelse, men maatte kræve en Kongres indkaldt. Samtidig hermed havde Arbejdsmandene tilkendegivet deres Villighed til at udsætte Konflikten, til denne Kongres havde behandlet Forligsmandens Henstilling. Arbejdsgiverne havde nægtet at imødekomme denne Henstilling om Udsættelse af Kampens Udbrud, Og dermed begyndte Onsdag den 18. ds. ved normal Arbejdstids Ophør den Arbejdskrig, hvori vi nu befinder os, og som omfatter Arbejdsgivernes Lockout i Jernindustrien og Arbejdsmandenes Strejker, til Trods for Bestræbelser fra Regeringens Side om ved et Møde mellem Hovedorganisationernes snævreste Ledelse at opnaa en Udsættelse i sidste Øjeblik. Disse Bestræbelser strandede nemlig paa Jernindustriens Holdning.

Derefter havde Arbejdsgiverforeningen den 20. ds. indkaldt til Generalforsamling, hvor der vedtoges en Resolution, der tilkendegav fuld Tilslutning til den Stilling, Forretningsudvalget for Arbejdsgiverforeningen havde indtaget under hele den foreliggende Situation. Generalforsamlingen overdrog sin Myndighed til Hovedbestyrelsen og denne

igen til Forretningsudvalget. Dette udsendte Fredag den 20. ds. sent om Aftenen et udvidet Lockoutvarsel omfattende De samvirkende Fagforbunds Medlemmer beskæftigede hos Arbejdsgiverforeningen i en Række Fag. Som Svar herpaa traadte Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund sammen Mandag den 23. ds. og vedtog paa dette Møde 1) at indkalde Repræsentantskabet, 2) forelægge dette Regler om Paaligning af Ekstrakontingent, 3) Fastsættelse af de Grænser, hvorunder en Arbejdskamp maatte føres for at hidføre en for os tilfredsstillende Ordning.

For at levne Rum for, at dette sidste kunde bringes til Udførelse, maatte der afsendes Varsel til Arbejdsgiverforeningen, og Forretningsudvalget havde derfor afsendt et almindeligt første Strejkevarsel for samtlige Medlemmer af De samvirkende Fagforbund, beskæftigede hos Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening.

Formanden opfordrede Forbundene til at tage Situationen med den fornødne Ro og ikke tjene Arbejdsgivernes øjensynlige Interesse ved at udvide Kampen til at omfatte andre Grene af Befolkningen end dem, vi havde noget udestaaende med. Om Spørgsmaalet Generalstrejke udtalte Formanden under Forsamlingens udelte Tilslutning følgende:

»Der er fra visse Sider indløbet Resolutioner til Forretningsudvalget, men Forretningsudvalget er af den Mening under ingen Omstændigheder i denne Situation at lave Generalstrejke. Det er Arbejdsgiverforeningen, som har paaført os Kampen, det er med Arbejdsgiverne, vi slaas. Hverken Stat eller Kommune har paa nogen Maade forulempet os, og derfor vilde det være aldeles forkasteligt at rette vor Kamp derimod. Det er Socialdemokratiet, der sidder inde med Regeringen, og i mange Kommuner har vi Flertallet; en Generalstrejke vilde da bl. a. derfor ogsaa blive en Kamp mod os selv. Forretningsudvalget ønsker en Tilslutning til dette af Forretningsudvalget tagne Standpunkt.«

Carl F. Madsen sluttede under Bifald med Oplæsningen af Forslag til et Manifest, der udtrykker disse Synspunkter.

Diskussionen.

Under den paafølgende Diskussion fremhævede Lyngsø ligesom Formanden, at Hr. Langkjær allerede fra Maj sidste Aar har vel forberedt sin Aktion. Langkjær udsendte sin Proklamation til sine Undergivne, og desværre har disse, Arbejdsgiverforeningens Medlemmer, prompte fulgt hans Parole. Han har derved saboteret Arbejdernes absolute Ret til, Overenskomst for Overenskomst, at forhandle med de modstaaende Organisationer. Klart ligger for enhver Arbejdsgivernes Forberedelse af Storkampen siden Maj. Første Udslag var Overenskomsternes Opsigelse, dernæst overhovedet ingen Forhandling, og hvor Arbejdsgiverne senere endelig forhandlede, kunde de kun gaa med dertil paa Lønreduktionens Grundlag. Kun for ganske enkelte smaa Fag er naaet et Resultat, men for alt det øvrige ligger det hele i et eneste stort Kaos. Arbejdsgiverne har villet Kampen og dertil haft Brug for Kaos. Vi har faaet Kampen, og saa længe Arbejdsgiverne ikke vil respektere Pristallet og give yderligere Forbedringer for de smaa Lønninger, har Arbejderklassen kun ét at gøre: tage Kampen som Mænd og føre den til Ende.

J. A. Hansen udtalte i et længere Indlæg, at vi ønsker at værne vore Medlemmer med al den Autoritet og Myndighed, der ligger i vor samlede Organisation. Storkampen er Arbejdsgivernes Vaaben mod os, men lad os have Øjnene rettet imod eventuelle Punkter, hvor Mulighed findes for at naa til den rette Løsning.

Iøvrigt deltog i Diskussionen Vald. Larsen, Kuskenes Forening, København, Chr. Jensen, Tobaksarbejderforbundet, Hovedkasserer Alfr. Christiansen, Chr. Jensen, Kedelpasserforbundet, Svendsen, Smedeforbundet, Chr. Sørensen, Arbejdsmandsforbundet, Sof. Larsen, Arbejdsmandsforbundet, Frederiksen, Litografforbundet, V. S. Petersen, Træindustriarbejderforbundet, og Martin Olsen, Papirarbejderforbundet.

Et Forslag om Afholdelse af Generalforsamling forkastedes med alle Stemmer mod 1.

Derpaa vedtoges enstemmigt det

forelagte Manifest til den danske Arbejderklasse.

Derefter vedtoges ligeledes enstemmigt følgende

Resolution.

Repræsentantskabet tager den af Formanden aflagte Beretning, herunder Meddelelsen om det den 24. Marts til Dansk Arbejdsgiverforening afsendte 1. Varsel om Arbejdsstandsning, og den førte Diskussion til Efterretning og godkender de af Forretningsudvalget truffne Dispositioner.

I Henhold til de i det vedtagne Manifest fastsatte Retningslinier paalægges det Forretningsudvalget efter Samraad med Forbundenes Ledelse at fastsætte Rammen for Sympatistrejken og fremsende 2. Varsel.

Endvidere bemyndiges Forretningsudvalget til at bringe saadanne Midler i Anvendelse, som maa antages at være formaalstjenlige for at hidføre en for De samvirkende Fagforbund tilfredsstillende Løsning af Konflikten.

*

Formanden oplyste, at Forretningsudvalget maatte udbede sig Tid til Tilrettelæggelse af Materialet vedrørende Ordningen af Understøttelserne m. m., hvorfor han foreslog at ansætte næste Møde til Fredag Kl. 2. Dette vedtoges enstemmigt.

*

Det afbrudte Repræsentantskabsmøde i De samv. Fagforbund genoptages.

C. F. Madsen tog straks Ordet og udtalte:

Jeg kan jo tænke mig, at Repræsentanterne i Gaar spidsede Øren overfor Forretningsudvalgets Ønsker om at udsætte Mødet til i Dag Kl. 2. Forligsmanden anmodede mig i Gaar om en Samtale, og under denne meddelte han, at han ønskede en Konference med os i Dag Kl. 10. Det var Forligsmændenes Ønske at faa Besked om, hvad man mente, der kunde gøres for om muligt at standse de løbende Konflikter og undgaa Lockouten fra i Morgen, Lørdag. Forligsmændene havde senere Konference med Arbejdsgiverne og anmodede os om at komme til Møde igen Kl. 4. Disse Forhandlinger kan maaske være hele Aftenen og Natten, og jeg henstiller derfor til Re-

præsentantskabets Medlemmer at blive inde til i Morgen Lørdag.

Efter at Madsen havde afsluttet disse Bemærkninger, gav Repræsentantskabet sin Tilslutning til at forlænge Opholdet i København til Lørdag.

Hovedkassereren Alfr. Christiansen forelagde derefter følgende Resolution om

Strejkebidragets Størrelse

»Idet Repræsentantskabet tager de givne Meddelelser om de skønmæssige Beretninger over Antallet af Konfliktdeltagere, Arbejdende og Arbejdsløse til Efterretning, vedtager Repræsentantskabet at paaligne de arbejdende Medlemmer et ugentligt Bidrag af 8 Kr. for helt- og 4 Kr. for halvtbetalende.

Paaligningen tager sin Begyndelse med Ugen den 29. Marts til 4. April.

Forsaavidt det viser sig, at det paalignede Beløb er utilstrækkeligt til at opfylde Forpligtelserne i Henhold til Lovenes Prg. 15, bemyndiges Forretningsudvalget til at forhøje det paalignede Beløb med det, som skønnes nødvendigt hertil, ligesom det nedsættes, hvis det viser sig at være for højt ansat.«

Efter en ganske kort Diskussion hvori deltog Lyngsø, I. A. Hansen, E. Olsen, Tobaksarbejderne, og A. Johansen, Smedeforbundet, vedtoges Resolutionen enstemmigt.

Hermed udsættes Repræsentantskabsmødet.

Mæglingsforslag.

Kl. 4 paabegyndtes Forhandlingerne i Forligsinstitutionen, disse varede indtil Kl. 3 $\frac{1}{2}$ Lørdag Nat, da Forligsmanden gav begge Parter nedensaaende *Mæglingsforslag*:

Efter de Konferencer, som Forligsmændene i Dag har ført med Repræsentanter for Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, er vi kommet til den Opfattelse, at den foreliggende Konfliktsituation bør søges løst ved:

at samtlige Jernindustriens Overenskomster med Organisationer under De samvirkende Fagforbund snarest muligt tages op til samlet Behandling paa frit Grundlag,

at samtlige andre opsagte og ikke fornyede Overenskomster mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund eller Organisationer herunder snarest mulig optages til Forhandling paa de i Henstillingen af 14. ds. vedrørende Arbejdsmandsoverenskomsterne angivne Grundlag med Hensyn til Lønninger, Reguleringer i Overenskomstperioden og Varighed, samt at eventuelle resterende Uoverensstemmelser indberettes til Hovedorganisationerne senest den 6. April.

Vi skal tilføje, at vi vil finde det rimeligt, at Hovedorganisationerne — under Forbehold af Gensidighed — indtil videre giver Afkald paa at iværksætte de varslede Arbejdsstandsninger.

Vi skal heryed anmode den ærede Arbejdsgiverforening og de ærede Forbund om at tage Stilling til ovenstaaende og meddele os Svaret i Løbet af Lørdag den 28. ds.

København, 27. Marts 1925.

J. Dalhoff. Michael Kofoed.
Adolf Jensen.

Repræsentantskabet indkaldtes derved til Kl. 1 Lørdag Middag.

Formanden gennemgik Forslaget og anbefalede det til Vedtagelse.

Alle Talere var enige om — trods Forligsforslagets meget betydende Mangler — at tiltræde det.

Af Hensyn til hele den foreliggende Situation var man beredt til at tage Ansvar for Forligsforslagets Vedtagelse og redeligt at arbejde for at naa langs de deri angivne Retningslinier til en Udløsning af hele Situationen.

Næppe var denne Vedtagelse sket med alle Stemmer mod 2, førend det rygtedes, at *Arbejdsgiverne havde forkastet Forslaget*.

Ingen vilde fæste Lid til Rygtet. Og dog havde Rygtet Ret. Formanden bad Dirigenten afbryde og meddelte, at der fra Arbejdsgiverforeningen var indløbet en Skrivelse, af hvis Indhold det fremgik, at Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg havde forkastet Forligsmandens Forslag, men samtidig fremsat et nyt Forslag til en Ordning.

Arbejdsgivernes Svar.

Vi bringer her Arbejdsgiverforeningens Svar til Forligsinstitutionen i sin Helhed:

»Efter at Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg i Dag har underkastet den med Forligsinstitutionens Skrivelse af 27. ds. fremkomne Henvendelse en indgaaende Drøftelse tillader vi os herved at meddele, at Arbejdsgiverforeningen ikke kan anse den af Forligsinstitutionen anviste Vej til Ordning af Overenskomstforholdene for farbar, da den efter vor Opfattelse ikke vil være egnet til at hidføre en Afslutning af de løbende Konflikter indenfor en rimelig Tid, og vi beklager derfor ikke at kunne tiltræde Henstillingen.

Da Arbejdsgiverforeningen imidlertid er besjælet af Ønsket om, at der snarest muligt tilvejebringes ordnede Forhold og Arbejdsro, tillader vi os herved at fremsende et Forslag, der efter vor bedste Overbevisning er fuldt egnet til at danne et rimeligt og retfærdigt Grundlag for Afslutning af den samlede Overenskomstsituation.

For yderligere at understrege vort Ønske om Fred skal vi meddele, at vi, forsaavidt Forslaget tiltrædes af De samvirkende Fagforbund, erklærer os villige til at udsætte de af os til Ikrafttræden i Aften varslede Arbejdsstandsninger til Iværksættelse med 24 Timers Varsel efter Onsdag den 8. April under Forudsætning af, at der fra den anden Parts Side ej heller iværksættes Arbejdsstandsninger forinden den 8. April.

Vi bemærker, at vi under Hensyn til det fremrykkede Tidspunkt har tilstillet De samvirkende Fagforbund Afskrift af denne Skrivelse, ledsaget af vort Forslag.

P. F. V.

sign. H. Langkjær.

/sign. Sophus Agerholm.

Arbejdsgivernes Forslag.

Det Forslag, Arbejdsgiverforeningen fremsendte, lyder saaledes:

- 1) Samtlige Overenskomster, der efter lovlig Opsigelse er udløbne eller vil udløbe i indeværende Foraar, og om hvilke der ikke er truffet anden Aftale, eller som ikke alle-

rede har faaet Februarregulering, erholder et Tillæg til Lønningerne af 3 pCt. med Undtagelse af Jærn- og Metalindustriens Overenskomster. Skovbrugets Overenskomstforhold ordnes ikke ved nærværende Overenskomst.

- 2) Der kan optages Forhandling om lokale Uoverensstemmelser. Disse Forhandlinger skal være tilendebragt i Løbet af 8 Dage, saaledes at de eventuelt tilbagestaaende Uoverensstemmelser kan forelægges Forligsinstitutionen Lørdag den 4. April Kl. 12 Middag.

Der optages straks Forhandlinger om de Uoverensstemmelser, som har bevirket Mæglingforslagenes Forkastelse i Træ-, Tekstil-, Farveri- og Skotøjsindustrien, samt tilige om Søndagsarbejdet i Olieindustrien. Disse Forhandlinger skal ligeledes være tilendebragt i Løbet af 8 Dage, saaledes at de eventuelt tilbagestaaende Uoverensstemmelser kan forelægges Forligsinstitutionen Lørdag den 4. April Kl. 12 Middag.

- 3) De nye Overenskomster faar en Varighed af 3 Aar fra deres Udløbstid.

Arbejdernes Svar.

Repræsentantskabet forkastede efter en ganske kort Diskussion Arbejdsgivernes Forslag enstemmigt og sluttede Mødet med at give Forretningsudvalget Bemyndigelse i Henhold til den paa Torsdagsmødet vedtagne Resolution.

Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund holdt derefter en kort Raadslagning og redigerede følgende Svar til Forligsinstitutionen:

Statens Forligsmænd i
Arbejdsstridigheder.

Ved nærværende tillader vi os at meddele, at vort Repræsentantskab ved sit Møde i Dag med alle Stemmer mod 2 har tiltraadt den ærede Forligsinstitutions Henstilling af 27. ds.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

/Vilh. Nygaard.

Dette Svar overrakte Forligsmændene af Formanden for De samvir-

kende Fagforbund Klokken 4^{1/2}. Til Dansk Arbejdsgiverforening afsendtes dernæst følgende

Svar paa Arbejdsgiverforeningens nye Forslag.

Herved tillader vi os at meddele det ærede Forretningsudvalg, at vort Repræsentantskab ved sit Møde i Dag har tiltraadt den af Forligsinstitutionen den 27. ds. fremsatte Henstilling til Løsning af den løbende Konflikt.

Afskrift af vort Svar til Forligsinstitutionen vedlægges.

Med Hensyn til det af Arbejdsgiverforeningen fremsatte Forslag til Løsning af Konflikten maa vi betegne det som aldeles ubrugeligt, endog som Forhandlingsgrundlag.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

/Vilh. Nygaard.

Forligsinstitutionen griber alter ind.

De samvirkende Fagforbunds Svar blev afgivet Lørdag Efterm. Kl. 4^{1/2}. Trods en tilsyneladende haabløs Situation skabt ved Arbejdsgivernes Forkastelse af Forligsforslaget, opgav Forligsmændene ikke Ævret, men fortsatte til Solen brød frem Søndag Morgen.

Natten var medgaaet til en utrættelig Forhandling med de krigslystne Arbejdsgivere, der aabenbart følte sig mere og mere trykkede under den offentlige Menings enstemmige Fordømmelse af deres Optræden og under Forligsmændenes indtrængende Forestillinger.

Kl. 5 Morgen kunde Arbejdernes Repræsentanter, som hele Natten havde opholdt sig i Venteværelset, endelig modtage Meddelelse om Resultatet. Dette forelaa i Form af en Overenskomst om Forhandlingernes Optagelse og Tilendebringelse indenfor bestemte Tidsfrister paa Grundlag af det Forslag, som Forligsmanden havde stillet Natten til Lørdag og som De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab Lørdag Eftermiddag havde vedtaget med alle Stemmer mod 2.

Det aftaltes, at Parternes endelige Tilslutning til Forslaget skulde gives Søndag Eftermiddag Kl. 2, saaledes at der altsaa var levnet Tid til at

drøfte Betydningen af de fastsatte Tidsfrister.

Kl. 2 Eftermiddag mødte De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg paany og efter en Samtale med Forligsmændene, hvorunder Enkelthederne belystes og forklaredes, gav De samvirkende Fagforbund sin Tilslutning.

Kort efter tilkaldtes Hr. Langkjær for at afgive Arbejdsgiverforeningens endelige Svar og saa underskrev Carl F. Madsen og Langkjær paa de to Hovedorganisationers Vegne Dokumentet.

Forliget.

Det undertegnede Forlig har følgende Ordlyd:

For at forebygge, at Arbejdshfreden brydes i endnu større Omfang end hidtil sket, forinden det har været Forligsinstitutionen muligt at foretage en egentlig Mægling i Konflikten, er De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen i et Møde i Forligsinstitutionen den 28. Marts 1925 enedes om, at der optages Forhandlinger paa det i Forligsmændenes Henvendelse af 27. ds. angivne Grundlag, idet der dog hertil føjes følgende:

- at Indberetning til Hovedorganisationerne om de lokale Forhandlingers Forløb sker umiddelbart efter disses Afslutning og senest den 6. April, idet eventuelt resterende Uoverensstemmelser i senere indkommende Indberetninger ikke vil kunne optages til Forhandling,
- at Uoverensstemmelser, som ikke bringes til Ophør ved Hovedorganisationernes Bistand, snarest indberettes til Forligsinstitutionen, som har givet Tilsagn om at optage Mægling i disse Sager og afslutte Mæglingen hurtigst muligt — og saavidt gorligt — senest Lørdag den 11. April, og
- at Svar paa Mæglingsforslag, stillet af Forligsinstitutionen, afgives hurtigst muligt og i intet Tilfælde senere end 5 Dage efter Forslagets Fremsettelse.

De varslede Arbejdsstandsninger udsættes, men vil forsaavidt Enighed ikke opnaas om samtlige af Forligsinstitutionen stillede Mæglingsforslag,

kunne iværksættes i deres fulde Udstrækning med 24 Timers Varsel efter den første foreliggende Forkastelse af et Mæglingsforslag.

Naar fuld Enighed er opnaaet, ophæves alle iværksatte Arbejdsstandsninger og alle Varsler bortfalder.

København den 28. Marts 1925.

For De samvirkende Fagforbund
Carl F. Madsen.

For Dansk Arbejdsgiverforening
Langkjær.

*

Til Forklaring paa, hvad der menes med, at Forligmandens Henvendelse af 27. Marts skal danne Grundlaget for Forhandlingerne, henviser vi til foranstaaende Forslag af nævnte Dato.

Det var dette Forslag, der i Lørdags vedtoges af De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab med alle Stemmer mod 2, men som forkastedes af Arbejdsgiverforeningen.

Overfor den Kendsgæring, at Arbejdsgiverforeningen Søndag Morgen maatte akceptere i sin fulde Ordlyd og paa alle Punkter uændret det samme Forslag, som de Lørdag Eftermiddag forkastede, behøver vi ikke at anvende stærke Ord. Kendsgæringen taler for sig selv.

Vi understreger den kun med de kommende Forhandlinger for Øje, for at den offentlige Mening fortsat aarvaagent kan følge Lockoutherrernes Færd. De har overfor en Storm af Uvilje tiltraadt Tilbagetoget. Men Situationen byder dem endnu mange Muligheder for paany at sætte Freden i Fare. Derfor maa det Dag for Dag og Time for Time, mens Afviklingen foregaar, klart tilkendegives, at Samfundet vil Arbejdshfred og vil den snarest muligt.

Fællesmøder.

Dansk Arbejdsmandsforbund.

Rensere hos Burmeister & Wain.

Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien har klaget over, at samtlige Rensere hos A/S Burmeister og Wains Maskin- og Skibsbyggeri, Christianshavn, Onsdag den 7. Januar har iværksat Arbejdsstandsning.

Sagen behandledes paa et Fælles-

møde den 3. Marts, her oplystes det, at Arbejdsstandsningen skyldtes en efter Arbejdernes Mening uberettiget Afskedigelse.

Klagen har været behandlet baade ved Mægling og Timandsmøde og det var ved disse Møder godtgjort, at baade Dansk Arbejdsmandsforbund og Afdelingen har gjort alt, hvad der stod i deres Magt for at bringe Arbejdsstandsningen til Ophør, og at det ogsaa var lykkedes, saaledes at den kun blev af meget kort Varighed.

Da Arbejdsgiverforeningen fastholdt Kravet om Erstatning baade af Forbundet og alle de strejkende Arbejdere endte Mødet uden Resultat.

Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S Burmeister & Wain.

Paa A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri paa Refshaleøen opstod der den 11. Marts en Uoverensstemmelse angaaende Arbejdet paa skiftende Hold, som medførte en kortvarig Arbejdsstandsning.

Sagen behandlede den 16. Marts ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen. Da Arbejdsgiverne fastholdt Kravet om Erstatning endte Mødet uden Resultat.

Bogbindere hos N. C. Rom.

Dansk Arbejdsgiverforening klagede den 18. Februar over, at Bogbindernes Fagforening under Trusel om Arbejdsstandsning havde tvunget Firmaet N. C. Rom til at betale en kvindelig Arbejder Løn for 19 Timer, i hvilke den paagældende havde vægret sig ved at udføre nogle Akkordregnskaber. Ved et Fællesmøde den 5. Marts behandlede Sagen under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne. Forbundets og Fagforeningens Repræsentanter erklærede, at man ikke i det foreliggende Tilfælde har udstedt Trusler om Arbejdsstandsning, men fastholdt, at det paagældende Arbejde faldt udenfor Overenskomstens Ramme, og at den paagældende Arbejderske derfor maatte være berettiget til at nægte at udføre det.

Parterne enedes om, at Tvivlsspørgsmaal om, hvorvidt et Arbejde henhører under Overenskomsten, skal afgøres efter Regler for Behandling af faglig Strid.

Funktionærerne hos Folkeforsikrings- Anstalten i Nyborg.

Den 4. Marts klagede Arbejdsgiverforeningen over, at Dansk Funktionærforbunds Fyns Afdeling den 25. Februar i »Fyns Social-Demokrat« under Rubrikken Fagmeddelelser havde indrykket en Meddelelse om, at ingen af Forbundets Medlemmer maatte beskæftige sig med Tegning eller Inkassation for Dansk Folkeforsikrings Anstalt i Nyborg.

Den 12. Marts afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde om Sagen under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, og man enedes om, at Forbundet tilbagekalder den i »Nyborg Social-Demokrat« den 25. Februar indrykkede Fagmeddelelse og erklærer, at der ingen Konflikt er med Dansk Folkeforsikrings Anstalt i Nyborg.

Glassliberne hos Th. Petersen, Odense.

Den 16. Marts afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af forskellige Uoverensstemmelser mellem ovennævnte Firma og Glasarbejderforbundet fremkommet ved at Firmaet paastod at have bortforpagtet sit Glassliberi til to nedre for nævnte Arbejdere, saaledes at eventuel ny Overenskomst skulde afsluttes med disse.

Der opnaaedes Enighed om følgende:

Fabrikant Thorvald Petersen erklærer sig som ansvarlig Indehaver af Odense-Virksomheden paa samme Maade, som Tilfældet allerede er for Aalborg og Kolding.

Eriksen anerkendes som Formand i Septemberforligets Forstand, saalænge hans Forhold er som for nærværende.

Forbundet erklærer ikke at ville lægge A. Andersen Hindringer i Vejen for hans fortsatte Beskæftigelse hos Firmaet, naar han aflønnes i Henhold til Overenskomsten, og Firmaet anerkender dennes Ret til at organisere sig.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Burmeister & Wain, Refshaleøen.

Den 14. Marts afholdtes Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen under Medvirken af Repræsentanter for Hoved-

organisationerne i Anledning af, at Smede og Maskinarbejdere hos A/S Burmeister & Wain, Refshaleoen, nægtede at arbejde i skiftende Hold.

Man enedes om, at Skifteholdsarbejdet genoptages Mandag den 16. Marts. Saafremt dette sker, og yderligere Vanskeligheder ikke opstaar under den foreliggende Overenskomstsituation, frafalder Arbejdsgiverforeningen at forfølge Sagen videre.

Vinkelsmede hos A/S Burmeister & Wain.

Lørdag den 7. Marts nedlagde 10 hos A/S Burmeister & Wain beskæftigede Vinkelsmede Arbejdet i Anledning af en opstaaet Uoverensstemmelse med en af Værftets Mestre. Ved et den 14. Marts afholdt Fællesmøde, hvor Sagen blev behandlet, oplystes det, at Arbejdsstandsningen kun havde været i 3 Timer og var foranlediget ved Mesterens ubeherskede Opræden overfor en af Vinkelsmedene, med hvem han ikke kunde blive enig om en Akkordpris.

Mødet endte uden Resultat, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret med Krav om Bod og Erstatning for det Tab, Firmaet havde lidt ved den uvarslede Arbejdsstandsning.

Stukkatører hos Firmaet Hans Chr. Berg & Flyge.

I Anledning af at ovennævnte Firma standsede de ugentlige Forskudsudbetalinger til Stukkatører ved et Arbejde paa Christiansborg Slot, ophørte disse med Arbejdet.

Efter en Klage fra Arbejdsgiverne afholdtes et Fællesmøde herom den 18. Marts, og dette resulterede i Enighed om følgende:

Idet Stukkatørernes Forbund garanterer Firmaet Hans Chr. Berg & Flyge for Tilbagebetaling, hvis det ved Mægling eventuelt Voldgift maatte blive konstateret, at Svendene har faaet for meget udbetalt, udbetaler nævnte Firma de to Svende deres Forskud som paa-staaet, og Arbejdet genoptages den 19. ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 839.

Murerforbundet kontra Murermester Bak i Charlottenlund

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. Marts 1925 i Sag Nr. 839: Murerforbundet i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Murermestre i Østifternes Afdeling for Nordsjællands og dennes Medlem Murermester N. M. Baks Vegne.

Da Murermester N. M. Bak i 1923 skulde udføre en Brooverbygning ved Charlottenlund Jernbanestation, opstod der Uoverensstemmelse mellem ham og hans Svende angaaende Betalingen vedrørende en Balustrade. Den skulde bestaa af kunstig Sandsten saavel i Sokkel og Balystre som i Overliggere, medens nogle Piller skulde støbes i Beton af Arbejdsmænd og senere pudses af Svendene. For et Opstillingsarbejde, som det Murersvendene herefter skulde udføre, findes ingen Priser i Priskuranten, hvorimod der i denne findes en Sats for Pudsning. Bak begærede Mægling og Voldgift for at faa fastsat en samlet Betaling pr. løbende Meter. Fagets Voldgiftsret, der bestod af 3 Voldgiftsmænd, valgt fra hver Side samt den sædvanlige Opmand Arkitekt Aage Mathiesen, traadte sammen den 23. Oktober 1923. Da Resultatet ikke kunde opnaas ved Stemmefflerhed blandt Voldgiftsmændene, blev Kendelse nævnte Dag afsagt ved Stemmeafgivning af Opmanden, der havde taget Forholdene paa Stedet i Øjesyn. I Kendelsen hedder det:

»Uoverensstemmelsen var Betaling pr. løbende Meter af en Balustrade af kunstig Sandsten for Hensætning, Rensning og Fugning, denne bestaar af 2 Sokkelsten med 3 Balystre pr. Meter, samt Dæksten, ialt af en Højde paa ca. 1½ Meter. Sokkelen viser blank paa 2 Sider.

Svendene forlanger pr. løbende Meter 35 Kroner. Mesteren byder 20 Kroner. Voldgiften afsagde følgende Kendelse:

Der skal betales pr. løbende Meter 26 Kroner.«

I Slutningen af Maj 1924 var Arbejdet færdigt. I Følge Svendenes Regn-

skab krævede de særlig Betaling for Pudsningen af de støbte Beton-Piller, nemlig Betaling efter Priskuranten, ialt ca. 400 Kr. Det besluttedes at tilskrive Opmanden i den Anledning. Dette skete ogsaa den 9. Juni 1924, men Murermesterforeningens Formand formede og afsendte Skrivelsen uden Konference med Repræsentanter for Svendene. Opmanden, der i mange Aar har beklædt Opmandshvervet i Faget, men paa dette Tidspunkt efter et alvorligt Ulykkestilfælde var paa Rekreationsophold, svarede — uden at sammenkalde Voldgiftsmændene — den 19. s. M. Formanden saaledes:

»Ovenanførte Kendelse maa forstaas saaledes, at Pillerne med Porfyritpuds er indbefattet i det løbende Maal og i den anførte Pris pr. løbende Meter uden yderligere Betaling.«

Under de Forhandlinger, der senere er ført paa Svendenes Foranledning, og hvori ses at have deltaget de af dem i sin Tid valgte Voldgiftsmænd samt 2 af Mestrenes Voldgiftsmænd og en som Formand for Murermesterforeningen fungerende Murermester, er man fra Mestersiden gaaet ind paa som et Forsøg paa Forlig at henstille til Murermester Bak at betale Halvdelen af det af Svendene krævede Beløb, altsaa 200 Kr., men Bak har bestemt nægtet at betale noget.

Under denne Sag paastaar Murerforbundet Bak tilpligtet at betale Pudsningensarbejdet i Henhold til Priskuranten, medens Forbundet subsidiært paastaar Spørgsmaalet afgjort ved en faglig Voldgiftsret, bestaaende af andre Voldgiftsmænd og med ny Opmand.

De Indklagede paastaar Frifindelse under Henviisning til, at Spørgsmaalet er afgjort endelig ved Kendelsen af 23. Oktober 1923.

Forbundet gør gældende, at der ikke under Voldgiften blev talt om Pudsning, at Svendenes Voldgiftsmænd derfor maatte gaa ud fra, at Pudsningen — for hvilket Arbejde der som ovennævnt findes Pris-Sats i Priskuranten — ikke skulde være indbefattet i den Pris pr. løbende Meter, der skulde fastsættes, at Kendelsens Ordlyd ej heller viser noget andet, samt at den senere Forligshenstilling tyder

paa, at Forbundets Opfattelse er den rette.

Under Sagen er det — bl. a. af den ovennævnte fungerende Formand for Murermesterforeningen — forklaret, at nævnte Henstilling skete »for at undgaa Vrøvl« om en allerede dengang gammel Voldgiftsavgørelse. Mestrenes Voldgiftsmænd vil ikke nu kunne erindre noget om Enkelthederne ved Voldgiften i 1923, og om denne foreligger der, udover selve Kendelsen, ingen skriftlige Udfærdigelser. Arkitekt Aage Mathiesen har imidlertid bl. a. paa Grundlag af Optegnelser, som han i sin Tid har gjort i sin Lommebog, som Vidne forklaret, at Prisen 26 Kr. pr. løbende Meter blev fastsat som indbefattende Betaling for Pudsning af Pillerne.

Det maa herefter anses efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at Kendelsen har i Overensstemmelse med Baks Begæring fastsat Prisen for det samlede Arbejde, Pudsningen indbefattet; og da det, der efter det ovenanførte er passeret *efter* Kendelsens Afsigelse ikke kan tillægges nogen Betydning, vil de Indklagedes Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Retten finder dog i det passerede Anledning til i al Almindelighed at fremhæve, at ved faglige Voldgiftsretter bør Parternes Paastande foreligge skriftlig, og Spørgsmaal, der efter en Kendelses Afsigelse maatte fremkomme angaaende dens Forstaaelse (Fortolkning), bør forelægges Voldgiftsretten paa samme Maade, som enhver anden Uenighed forelægges til Voldgiftsavgørelse.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., vil være at betale af Forbundet.

Kendelse.

Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Murermestre i Østifternes Afdeling i Nordsjællands og dennes Medlem Murermester N. M. Baks Vegne bør for Murerforbundets Tillale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Murerforbundet med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 41 * *

KØBENHAVN DEN 11. APRIL 1925

* 21 AARGANG

Til

De samvirkende Fagforbunds Medlemmer.

I indeværende Foraar er Uvejret brudt løs over vore Rækker.

Hele den danske Arbejderklasse staar overfor et Angreb af vore Arbejdsgiveres stærke Organisation.

Det vil være paa sin Plads at gøre opmærksom paa, at Angrebet er vel tilrettelagt og gælder andet og mere end en Uoverensstemmelse i Lønsatserne.

Det er ulogisk at mene om Arbejdsgiverne, at de for et saa ringe Mellemværende, som det faktisk foreliggende, agter at føre en Krig, der er mange Gange mere bekostelig end selv den mest afgørende Sejr vil kunne indbringe i en overskuelig Overenskomstperiode.

Det er selve Magtspørgsmaalet, der er det afgørende Forgrundsmoment i dette Aars Lønkamp. Det er et Stormløb mod vore Organisationer, — de faglige som de politiske — det gælder om at afslaa. For en lang Aarrække fremefter vil en afgørende Sejr til den ene af Parterne i denne Kamp, lamme den Overvundne.

Fra vor Modpart sættes alt ind paa at udnytte Situationen til det mest mulige, for at faa dette vel tilrettede Angreb placeret.

Et af de Midler, der i saa Henseende vil være af Betydning for Arbejdsgiverne at opnaa, er at paaføre os Krigen indenfor vor egen Lejr. At splitte den Ro og Besindighed, der ene er i Stand til at opretholde og udnytte Disciplinen i vore Rækker vil forud give dem Sejren.

Arbejdsgiverne ved, at det er dem umuligt at bringe mere end Halvparten af vore Medlemmer i Lockout. En lang Standsning bringer dem det

forholdsvis største Tab i tabte Arbejdsmuligheder, ved at Bestillinger gaar til andre Lande. De søger derfor at gøre saa mange som muligt af vore Medlemmer brødløse, for at gøre Kampen kortere og lade Nervøsiteten saa sin »Dragesæd« blandt os.

Overfor disse Bestræbelser maa vi være paa Vagt. *Alle som en* maa vi i mandig Ro tage vor Plads i Rækkerne, og bevare den Koldblodighed, der hindrer os i at begaa de Overilelser, der spiller vore Modstandere Sejren i Hænde.

Vi maa slide Kampen heltemedigt som saa ofte før. Hver eneste en af os maa gøre sin Pligt og bringe sit Offer, saaledes at vi staar Kampen igennem, uden at den faar den Virkning, vore Fjender har sat sig som Maal.

Alene deri vil vise sig Sejrens Frugter; thi Arbejdsgiverne, der allerede i Øjeblikket er bragt meget langt fra deres Udgangspunkt, — Kravene om Lønreduktionerne — vil gribe det mindste Paaskud til at faa Krigen til Udbrud. De vil i en ubesejret, usplittet Arbejderklasse med usvækkede Organisationer, se deres Stormløb ebbe ud i Sandet, deres Ofre forspildte, og dermed deres Nederlag værende et »Memento« for kommende Tidens Krigsgalskab i deres Lejr.

Derfor: Staa fast! Tag Angrebet med Ro! Gør din organisatoriske Pligt, med den sikre Forvisning om, at du gør den for at værgede dine dyreste økonomiske Interesser, din Organisations og dermed dit Hjem og dine Børns Fremtid bringer du Ofret.

Deres og din egen Mulighed for derefter at føre en menneskelig Tilværelse, er din Løn.

Sympatistrejke-Varsel.

Under 1. April har Forretningsudvalget afgivet 2. Varsel om Sympatistrejke hos en Række Virksomheder, som af Arbejdsgiverforeningen var undtagne fra Lock-out Varslet og iøvrigt overfor forskellige andre Virksomheder.

Varslet er saalydende:

Forretningsudvalget for

Dansk Arbejdsgiverforening.

I Fortsættelse af vor anbefalede Skrivelse af 24. f. M. tillader vi os at meddele, at den kompetente Forsamling har vedtaget at iværksætte Sympatistrejke overfor nedenstaaende Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening.

Arbejdsstandsningen vil saaledes, i Henhold til den tagne Beslutning, blive iværksat af de af Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer, som er beskæftiget i nedenstaaende Virksomheder eller hos Medlemmer af nævnte Foreninger:

A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik,

A/S Fredericia Svovlsyre- og Superphosphatfabrik,

A/S Svovlsyre- og Superphosphatfabriken »Limfjorden«,

Medlemmer af »Foreningen af danske Sæbefabriker«,

Medlemmer af »Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening«,

A/S Københavns Mørtelværker,

A/S Teglværkernes Centrankontor, København,

A/S Fyens Konservesfabrik,

A/S Korkvarefabriken »Sano«,

Entreprenør P. C. Jensen, Randers, forsaavidt angaar de af hans Arbejdere, som han ikke har lock-out,

Træindustriens Fabrikantforening i København, Jylland og Østifterne, forsaavidt angaar Fremstilling af Emballage til de i Konflikt værende Margarinefabriker,

Foreningen af industrielle Reparationsværksteder, forsaavidt angaar Arbejde for Virksomheder, der er inddraget under Konflikten (henholdsvis ved Lockout eller Strejke), samt endvidere forsaavidt angaar al Kørsel eller anden Transport, Af- eller Paalæsning, Ind- eller Ud-

ladning i Havne eller ved Jernbane af Varer til eller kommende fra Arbejdspladser eller Lagre, hvor der er, eller maatte blive, etableret eller varslet Strejke eller Lockout, selv om denne Transport m. v. udføres af andre Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen.

Ligeledes vil der blive iværksat Arbejdsstandsning af Dansk Kedel- og Maskinpasserforbunds Medlemmer, som er beskæftiget i de nedenfor nævnte Virksomheder eller hos Medlemmer af de nævnte Foreninger:

Medlemmer af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning,

Medlemmer af Foreningen af danske Oliemøllere samt de udenfor denne Forening staaende Virksomheder,

Dansk Sojakagefabrik,

Aarhus Oliefabrik og

Sønderborg Oliefabrik,

Medlemmer af Margarinefabrikantforeningen,

A/S De danske Sukkerfabriker, dog med Undtagelse af Fabrikerne paa Lolland,

Sukkerfabriken »Vestsjælland« i Gørlev og

Sukkerfabriken »Nykøbing« i Nykøbing Falster,

Imprægneringsanstalten i Horsens, A/S R. Collstrup,

Firmaet Blauenfeldt & Tvede, København,

Dansk Ammoniakfabrik (P. Korsgaard & Co.), Nyborg,

Frits Hansens Efterfølger »Lillerød Savværk«, Lillerød,

Havnegadens Savværk og Maskinsnedkeri, Nyborg,

Savværksejer Hansen, Havnen 1, Køge,

Hørsholm Savværk, Hørsholm, og Sorø Stole- og Listefabrik, Sorø.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Medlemmer, der er beskæftiget som Reparatorer, nedlægger ligeledes Arbejdet hos følgende Virksomheder og Medlemmer af følgende Foreninger:

Foreningen af danske Cementfabriker,

Foreningen af danske Oliemøllere, Aarhus Oliefabrik,

Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustrien,

Sukkerfabriken »Vestsjælland« i Gørlev og

Sukkerfabriken »Nykøbing« i Nykøbing Falster,

A/S De danske Sukkerfabrikker, dog med Undtagelse af Fabrikkerne paa Lolland.

I Overensstemmelse med Overenskomsten af 28. Marts mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund, vil Arbejdsstandsningen ikke blive iværksat, før de i Overenskomsten omtalte Forhold indtræder, og bortfalder, naar fuld Enighed er opnaaet.

P. F. V.

CARL F. MADSEN

(Vilh. Nygaard.

Fællesmøder.

Arbejdsmændene paa

A/S Porcelænsfabrikken »Norden«.

Paa Grund af forskellige Trakasserier overfor de ufaglærte Arbejdere, der kulminerede i, at Fabrikken egenmægtigt, endskønt der var aftalt Mæglingsmøde om Sagen, fradrog to Arbejdere, der havde været ude for et hædeligt Uheld med at beskadige en Port, 20 Kr. af deres Løn, opstod der den 11. Marts en uvarslet Strejke, der omfattede ca. 200 Mand.

Den 12. Marts afholdtes et Fællesmøde herom, hvor man enedes om følgende:

Den overfor A/S Porcelænsfabrikken »Norden« den 11. ds. etablerede Arbejdsstandsning erkendes at være ulovlig, og Arbejdet genoptages i fuldt Omfang snarest muligt og senest Fredag den 13. ds. Kl. 12 Middag. Under Forudsætning af, at Arbejdet herefter fortsættes tilfredsstillende, frafalder Arbejdsgiverne videre Forfølgning af det i Anledning af Arbejdsstandsningen rejste Erstatningskrav.

Samtlige foreliggende Uoverensstemmelser henvises til Behandling efter Regler for Behandling af faglig Strid, idet Fabrikken giver Tilsagn om, indtil Afgørelse foreligger, ikke at foretage yderligere Fradrag i Anledning af Beskadigelsen af Porten. De fradragne 20 Kr. deponerer Aktieselskabet, indtil Sagen er afgjort, i Arbejdsgiverforenin-

gen, imod at Forbundet indestaar for Betalingen af den eventuelle Erstatning. Det fastslaaes, at den hidtil gældende Praksis for Udbetalingstidspunktet for Ovn III og IV ogsaa gælder for Ovn I og II.

Forgylderforbundets Overenskomstforhandlinger.

Den 9. Marts afholdtes i Arbejdsgiverforeningen Fællesmøde mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne, Forgylderforbundet i Danmark og Fabrikantforeningerne for Guldliste og Barokforgylderne i Danmark, angaaende Overenskomstforholdene.

Der var Enighed om, at Lønninger tillagdes 3 % efter Pristallet i Februar, medens Spørgsmaalet om Tillæget til nogle timelønnede Arbejdere i Slagelse og Ringsted, efter nogen Forhandling henvistes til fornyet Behandling mellem Parterne.

Ved disse Forhandlinger opnaaedes Enighed og den 20. Marts er Overenskomsten endelig underskrevet af begge Parter.

Stenindustriarbejderforbundet.

I Anledning af forskellige Uoverensstemmelser mellem Stenhuggermestrene og Stenindustriarbejderforbundet afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 19. Marts.

Paa Mødet lykkedes det at opnaa Enighed om samtlige Stridsspørgsmaal, idet Parterne enedes om følgende:

Firmaet E. Nielsens mekaniske Stenhuggeri. I Anledning af den af Firmaet fremdragne Sag erklærer Fagforeningen, at der ingen Beslutning foreligger om at forbyde Tilgang til Faget i København.

Den Ankerske Marmorforretning, Frihavnen. Fagforeningen bekendtgør i »Social-Demokraten« Fredag den 20. ds., at Blokaden overfor Den Ankerske Marmorforretning, Frihavnen, er hævet.

Møller & Handberg. Arbejdet paabegyndes Lørdag Morgen den 21. ds. — ogsaa af Oskar Fält. — Spørgsmaalet om, hvorvidt det omhandlede Arbejde (Tildannelse af ru Gravgelænderpiller) kan afregnes i Henhold til Priskuranten,

og i saa Fald efter hvilken Sats henvises til Afgørelse efter Regler for Behandling af faglig Strid.

Nyt Lockout Varsel.

Under 4. April modtog vi fra Dansk Arbejdsgiverforening et saalydende Varsel om Lockout.

Forretningsudvalget for

De samv. Fagforbund i Danmark.

Efter at have modtaget det ærede Forretningsudvalgs anbefalede Skrivelse af G. D., hvori varsles Sympatistrejke overfor en Række Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening, tillader vi os, idet vi iøvrigt henviser til vor Skrivelse af D. D. angaaende nævnte Varsel, herved at meddele, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der, forsaavidt de nuværende Forhandlinger ikke maatte føre til den tilstræbte Arbejdsfred, iværksettes Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af De samvirkende Fagforbund i det Omfang, som da maatte være nødvendigt for at fremskaffe ordnede Arbejdsforhold.

P. F. V.

sign. *H. Langkjær.*

/sign. Sophus Agerholm.

Majdemonstrationen.

Under 12. Marts d. A. har Forretningsudvalget tilsendt samtlige Fagorganisationer i Danmark og Arbejdernes lokale Fællesorganisationer følgende Opraab angaaende Afholdelse af Demonstrationsmøde den 1. Maj for Indførelse af en lovhjemlet 8 Timers-Maksimal-Arbejdsdag:

Paa et Møde i De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg den 4. Marts vedtoges det enstemmigt at udsende en Opfordring om atter i Aar at søge afholdt Majdemonstrationer i saa vid Udstrækning som muligt.

Vort principielle Krav om 8-Timersdagens Gennemførelse ved Lov er jo endnu ikke blevet til Virkelighed, og selv om den siddende Regering allerede har forelagt Forslag herom i Rigs-

dagen, saa er dette jo, som Styrkeforholdet i Rigsdagen og navnlig i Landstinget er, desværre langt fra ensbetydende med nogen Sikkerhed for Lovens Gennemførelse. Vore politiske Modstandere vil sikkert ikke, i Fremtiden som i Fortiden, undlade at lægge denne store kulturelle Opgaves Løsning de flest mulige Hindringer i Vejen.

Ogsaa paa det faglige Omraade ser vi vore Modstandere — Arbejdsgiverne — stadig kredsende om dette Spørgsmaal, blandt andet med en stadig Fremdragelse af de Tilfælde fra Udlandet, hvor Arbejderne endnu ikke har gennemført Kravet, eller hvor Arbejderne har maattet gaa tilbage til en længere Arbejdstid efter at have haft 8-Timersdagen. At saadanne Tilfælde som her omtalt findes, lader sig ikke skjule, men heldigvis findes de langt fra i den Udstrækning Arbejdsgiverne paa- staar. Denne Adfærd fra Arbejdsgivernes Side viser os, at de ikke har opgivet Haabet om Arbejdstidens Forlængelse, men at de kun venter paa en gunstig Lejlighed til at berøve os det opnaaede Gode i størst mulig Udstrækning.

Da der saaledes stadig er stærke Kræfter i Bevægelse mod Arbejderne, gaar det ikke an at vi ligger paa den lade Side. Interessen for Bevarelsen og Lovfæstelsen af 8-Timersdagen maa stadig holdes i Live, og hertil er den aarlig tilbagevendende Majdemonstration et vel egnet Middel.

Fra Den internationale faglige Central i Amsterdam har vi ogsaa modtaget en Opfordring til at afholde Majdemonstrationer, og da det af denne er besluttet ikke i Aar at afholde en særlig Antikrigsdag, da istedet ved Majdemonstrationsmøderne at betone Arbejderklassens ubetingede Fredsvilje.

Af de her anførte Aarsager retter vort Forretningsudvalg derfor en kraftig Opfordring til alle Arbejdere om i Lighed med foregaende Aar at fejre 1. Majdagen med almindelig Arbejdshvile i videst mulig Udstrækning.

Fagforeningerne anmodes om i Forbindelse med de socialdemokratiske Partiforeninger og gennem Fællesorganisationerne at foranstalte Møder den 1. Maj, eventuelt i Forbindelse med Procession gennem Gaderne.

Festtegn og Sange vil som tidligere

kunne faas til Anskaffelsespris hos De samvirkende Fagforbunds Kasserer Alfr. Christiansen, Nørre Farimagsgade 49¹, København K.

P. F. V.

CARL F. MADSEN.

/Hans Jacobsen.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 840.

Arbejdsmændene i Jernindustrien.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 9. Marts 1925 i Sag Nr. 840: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne.

Overenskomsten indenfor Jern- og Metalindustrien af April 1922, Arbejdsmændene vedrørende, indeholder i Afsnit A § 6 følgende Bestemmelser:

»Parterne anser det for ønskeligt at anvende Akkordarbejde ved fabriksmæssig Produktion, samt hvor Forholdene skønnes at være egnede dertil, og at søge dette opnaaet ved Gennemførelse af Priskuranter.

Enkelt-Akkorder fastsættes gennem fri Forhandling mellem Arbejdsgivers Repræsentant og den eller de Arbejdsmænd, hvem Akkorden tilbydes, uden at den enkelte Akkordafslutning maa bindes eller hindres ved en Klubbeslutning. Gælder Akkorden flere Arbejdsmænd, har den Mand, som skal indestaa for Akkordens Udførelse, Ret til at konferere med de øvrige Deltagere i Akkorden. Opnaas ikke Enighed om en Akkord, kan Tillidsmanden tilkaldes; opnaas alligevel ikke Enighed, udføres Arbejdet til Arbejderens sædvanlige Betaling for Timelønsarbejde.

Opstaar der Spørgsmaal om Forandringer i saadanne Akkordpriser eller Priskuranter, som en Gang er fastslaaet ved Forhandling med Fagforeninger, Klubber eller andre Samlinger af Arbejdsmænd, skal Forhandling herom henvises til de Instanser, som oprindeligt har behandlet den; opnaas ikke Enighed mellem disse, henvises Sagen til Afgørelse i Henhold til Regler for Behandling af faglig Strid.

Om Varigheden af Værkstedspriskuranter, dermed ligestillede faste Akkord-

priser og andre lokale Aftaler træffer Parterne selv Bestemmelse.«

Ved Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 12. Marts 1924 blev denne Overenskomst forlænget til 1. Februar 1925, idet Parterne vedtog en Del Tilføjelser, hvoriblandt følgende:

»Prisliste:

1. Dersom en Virksomhed inden 14 Dage fra Overenskomstens Vedtagelse gennem Sammenslutningen meddeler Forbundet, at den ønsker fri Forhandling om Værkstedsprisliste, er disse Prisliste undtagne enhver overenskomstmæssig Regulering for indeværende Aar og udelukkende — saavel med Hensyn til Sætterne som Opsigeligheden — underkastet de Bestemmelser, som Parterne maatte enes om.
2. Værkstedsprisliste, om hvilke saadant Krav om fri Forhandling ikke er fremsat, faar 2 % Forhøjelse fra Overenskomstens Vedtagelse og kan da fra begge Sider med 2 Maaneders Varsel opsiges til den 1. i en Maaned, dog tidligst til Udløb den 1. Juni 1924. Ved Fornyelse af Prislisterne træffer Parterne selv Aftale om Varighed og Opsigelsesfrist.
3. Dersom Opsigelse finder Sted, er Prislisterne for Resten af Overenskomstperioden, altsaa indtil 1. Februar 1925, underkastet sædvanlige Forhandlingsregler.«

Det under Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien hørende A/S Nordiske Kabel- og Traadfabrikker, Middelfart, gjorde ikke Brug af denne Tilføjelses første Alternativ, men benyttede derimod dens andet Alternativ, idet Selskabet under Henvisning til, at det i de sidste Par Aar havde haft vanskeligt ved at konkurrere med Udlandet, navnlig paa Eksportmarkedet, opsaade den med Dansk Arbejdsmandsforbunds Middelfart Afdeling oprettede Værkstedsprisliste til Ophør den 1. September 1924. Ved et den 11. September 1924 afholdt Ti-mandsmøde enedes man dog om en Ordning, hvorefter de Akkordsatser, der i Gennemsnit gav en Fortjeneste paa over 180 Øre pr. Time, skulde reguleres nedad til dette Beløb, de Akkordsatser, der i Gennemsnit gav under

160 Øre pr. Time, skulde reguleres opad til dette Beløb, og de Akkordsatser, der gav en Gennemsnitsfortjeneste af mellem 160 og 180 Øre, skulde forblive urørte.

Man var dog enig om, at dette kun skulde være en midlertidig Ordning, og at, som det hedder i Sammenslutningens Mødereferat: »De saaledes regulerede Priskuranter ophører at være gældende uden særlig Opsigelse den 1. Februar 1925.«

I Begyndelsen af 1925 indledede Selskabet Forhandlinger om en yderligere Reduktion af Værkstedsprislisternes Akkordsatser, og disse Forhandlinger førtes gennem de Stadier, der er foreskrevet i Hovedoverenskomstens ovenfor gengivne § 6, 3die Stykke og i Reglerne for Behandling af faglig Strid, uden at føre til noget Resultat, idet Repræsentanterne for Dansk Arbejdsmandsforbund paa det afsluttende Timandsmøde den 6. Februar 1925 erklærede, at de i hvert Fald paa det daværende Tidspunkt ikke kunde gaa ind paa nogen Nedsættelse af Akkordpriserne.

Selskabet har nu vel efter den 1. Februar faktisk hidtil betalt i Overensstemmelse med de opsagte Prislistes, men har samtidig med Støtte af Sammenslutningen hævdet det Standpunkt, at dets Pligt til at betale efter Værkstedsprislisten er bortfaldet den 1. Februar, og at det maa være Arbejdernes Pligt at fortsætte det af Prislisten omfattede Arbejde mod den i den almindelige Overenskomst Afsnit C § 1 nærmere omhandlede Timeløn. Heroverfor har man imidlertid fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side hævdet, at Selskabet vedblivende maa være pligtig at betale efter Værkstedsprislisten, indtil det i Overensstemmelse med den i flere Kendelser af Den faste Voldgiftsret hævdede Opfattelse har frigjort sig ved Varsler som i Septemberforligets Punkt 2 bestemt.

Den saaledes opstaaede Meningsforskel krævedes af Sammenslutningen afgjort ved faglig Voldgift; men da man fra Forbundets Side har vægret sig ved at medvirke dertil, har Arbejdsgiverforeningen paa Sammenslutningens og Aktieselskabets Vegne under nærværende Sag indklaget De

samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og nedlagt Paastand paa, *principalt*, at den foreliggende Uoverensstemmelse henvises til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret, samt at der paalægges Forbundet en Bod for at have nægtet sin Medvirken hertil, *subsidiært*, at Arbejdsmændene paa Selskabets Fabrik kendes pligtige til at udføre det hidtil under Værkstedsprislisten faldende Arbejde paa Timeløn, indtil Overenskomsten om andre Akkordpriser er opnaaet.

De Indklagede paastaar Frifindelse. Retten maa nu vel give Klagerne Medhold i, at Striden for saa vidt hører under faglig Voldgift, som den angaar Forstaaelsen af de mellem Parterne gældende Overenskomster, men da det tillige maa erkendes, at den staar i nær Sammenhæng med Spørgsmaalet om Forstaaelsen og Anvendelsen af Septemberforliget Punkt 2, maa Retten finde det rigtigst ikke at henvide den til faglig Voldgift, men selv at paakende den.

Forsaa vidt Klagerne dernæst særlig har paaberaabt sig, at ethvert Spørgsmaal om særlige Frigørelsesvarsler i det foreliggende Tilfælde i hvert Fald maa være afskaaret ved den udtrykkelige Aftale i Timandsmødet den 11. September 1924 om Værkstedsprislistens Bortfald den 1. Februar 1925, maa det vel indrømmes, at denne Aftale kan forstaaes som ogsaa indeholdende en udtrykkelig Vedtagelse om Frigørelsesvarslers Overflødighed. Da det imidlertid er oplyst, at Spørgsmaalet om saadanne Varslers Nødvendighed eller Bortfald ikke har været særlig omtalt paa Mødet, saa lidt som det har været fremhævet, at man fra den 1. Februar i Mangel af ny Overenskomst uden videre vilde gaa over til Timeløn, og da man fra Forbundets Side bestemt hævder, ikke at have lagt mere ind i Vedtagelsen end det, der med Nødvendighed ligger deri, nemlig at en særlig Opsigelse med 2 Maaneders Varsel før 1. Februar 1925 var overflødig, kan Retten ikke tillægge Aftalen af 11. September 1924 nogen særlig Betydning for den foreliggende Strids Afgørelse.

Striden — der altsaa drejer sig om,

hvorvidt der kræves Frigørelsesvarsler efter Septemberforligets Punkt 2, for at Værkstedsprislisten kan træde ud af Kraft, og i benægtende Fald, hvorledes Lønningsforholdet stiller sig efter Værkstedsprislistens Bortfald — maa saaledes afgøres efter den almindelige Overenskomst, eventuel i Forbindelse med Septemberforligets Punkt 2.

I saa Henseende gøres det fra de Indklagedes Side gældende, at en Værkstedsprisliste i Almindelighed og Værkstedsprislisten for Middelfartfabrikken i Særdeleshed udgør en saa stor og vigtig integrerende Del af den hele Lønoverenskomst, at den maa nyde »samme Retsbeskyttelse«, som den; der ved gentagne Kendelser af Den faste Voldgiftsret er tillagt de almindelige Overenskomster. Det er i Forbindelse hermed fremhævet, at af de ca. 350 Arbejdere, der for Tiden beskæftiges paa Middelfartfabrikken, lønnes ca. 300 hovedsaglig med Akkordbetaling, samt at en Overgang fra Værkstedsprislisten til Timeløn for disse Arbejdere vil betyde en Nedgang paa op imod 70 Øre Timen. Videre har de Indklagede særlig paaberaabt sig Indholdet af Stykke 1 og Stykke 3 i den foran gengivne § 6 til Støtte for, at der ikke kan tilkomme Arbejdsgiveren en egenmægtig Ret til ved Værkstedsprislistens Opsigelse naarsomhelst at nedsætte Betalingen til Timeløn for Resten af Overenskomstperioden. Yderligere henvises der til et Tilfælde fra Februar 1920. Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer var da misfornøjede med Akkorderne hos et under Sammenslutningen hørende Firma i Nykøbing, Mors, og forlangte enten Forhøjelse af disse eller Arbejdet betalt med Timeløn; men Arbejdsgiveren modsatte sig begge Dele og fik derved Støtte af Sammenslutningen, der i en Skrivelse af 10. Februar 1920 forlangte Arbejdet fortsat uforandret, »indtil Arbejderne bliver frigjort fra deres Forpligtelser i Overensstemmelse med de mellem Hovedorganisationerne aftalte Regler.«

Ligeoverfor dette sidste hævder Klagerne, at Forholdene dengang laa anderledes end i det nu foreliggende Tilfælde. Iøvrigt gør Klagerne til Støtte for deres Standpunkt navnlig gældende,

at der ikke er de samme Grunde til at forlange Frigørelsesvarsler med Hensyn til Værkstedsprislisten som med Hensyn til de almindelige Overenskomster, idet Værkstedsprislistens Akkordsatser kun er et modificerende Supplement til Overenskomsten, hvis principale Lønningsmaade er Timelønnen: Det er Timelønnen, der anvendes overalt, hvor der ikke er aftalt Akkordpriser, og saa længe, der ikke er aftalt Akkordpriser; til den maa man derfor ogsaa holde sig, saa snart Akkordpriser bortfalder, hvilket derhos stemmer med den Regel, der for Enkelt-Akkorders Vedkommende er udtalt i Slutningen af § 6, 2det Stykke. Iøvrigt er Timelønnen ikke blot principielt, men ogsaa faktisk Hoved-Aflønningsmaaden for Arbejdsmandenes Vedkommende indenfor Jernindustrien, idet kun 37 à 38 pCt. af alt Arbejdsmandsarbejdet dér udføres i Akkord. Videre anfører Klagerne, at det for Jernindustrien, der i høj Grad er paavirket af Konkurrenceforhold og Konjunkturerne, og i hvilken Arbejdslønnen gennemsnitlig udgør 30 à 40 pCt. af det færdige Produkts Pris, er nødvendigt at have en vis Bevægelsesfrihed med Hensyn til til Akkordpriserne, medens det paa den anden Side for denne Industri, hvis Sammenslutning omfatter 1600 Virksomheder, hvoraf mange hver inden for sit Omraade har en Række Prislistes, vil være meget vanskeligt at anvende Frigørelsesvarsler ved disse, og det saa meget mere, som en begrænset Lockout let kan blive lidet effektiv eller komme til at virke ødelæggende for Virksomheden selv. Endelig henviser Klagerne til, at hele den Arbejdsfred, som tilstræbes ved at indgaa Overenskomster paa Aaremaal, vil lide alvorligt Afbræk, hvis Prislistes Bortfald eller Ændring betinges af Frigørelsesvarsler.

Til de saaledes fra begge Sider fremsatte Betragtninger skal Retten bemærke følgende:

En efter sit eget Indhold eller som Følge af lovlig Opsigelse udløbet Overenskomst har i og for sig intet Krav paa »Retsbeskyttelse.« De af Den faste Voldgiftsret afsagte Kendelser, hvortil de Indklagede sigter, gaar da heller ikke ud paa at tillægge udløbne Over-

enskomster en særlig Retsbeskyttelse, men har en helt anden Karakter. Man kunde tænke sig, at Arbejdsgivere og Arbejdere fra først af havde indtaget det Standpunkt, at Arbejdet standse i det Øjeblik, den almindelige Overenskomst udløb, medmindre man var kommet til Enighed om en ny Overenskomst eller dog havde truffet en eller anden udtrykkelig Aftale om Arbejdets midlertidige Fortsættelse. I Praksis har imidlertid Forholdet af nærliggende Grunde udviklet sig derhen, at Arbejdet trods Overenskomstens Udløb faktisk fortsættes uden særlig Aftale, medens man forhandler videre. Der regnes fra begge Sider med, at dette vil ske, og da nu Septemberforligets Punkt 2 kræver Frigørelsesvarsler til ensidig Standsning af Arbejdet, blev man nødt til at have en Regel for Arbejdsvilkaarene indtil Frigørelsesvarslernes Udløb, og denne Ordning kunde da kun findes derved, at man betragtede den udløbne almindelige Overenskomst som stiltiende opretholdt indtil videre.

Der maa nu gives Klagerne Ret i, at hele denne Betragtningssmaade ikke passer paa Værkstedsprislisterne, hvis Akkordpriser fremtræder som noget, der fortrænger den i Overenskomsten vedtagne Timeløn, medens denne maa gælde i det Omfang, hvori der ikke foreligger særlige Akkordvedtagelser og derfor ogsaa maa træde i Kraft, saa snart disse bortfalder.

Derimod kan Retten ikke give Klagerne Medhold, naar disse videre vil hævde, at Arbejderne ifølge Overenskomsten maa være pligtige at vedblive at arbejde paa Timeløn, indtil Enighed om en ny Værkstedsprisliste opnaas. Det maa — og da ganske særlig, naar man holder sig de ovenfor omtalte Lønforhold paa Middelfart-Fabriken for Øje — have al Formodning mod sig, at Arbejderne skulde være gaaet ind paa en Ordning, hvorefter de i hele den tilbageværende Del af en Overenskomstperiode vilde staa magtesløse overfor den betydelige Reduktion af Arbejdslønnen, som Arbejdsgiverne kunde fremkalde ved Opsigelse af en Værkstedsprisliste og deraf følgende Overgang til Timeløn. Noget saadant kan heller ikke bringes

i Samklang med Overenskomstens § 6. Naar denne Paragraf i sit 3die Stykke med Hensyn til »Spørgsmaal om Forandringer« i Prislister af den heromhandlede Art, altsaa med Hensyn til Spørgsmaal, der ikke drejer sig om Forstaaelsen af en Overenskomst, men om en Interessekonflikt, giver Anvisning paa og kun giver Anvisning paa Anvendelse af Reglerne for Behandling af faglig Strid, maa dette forstaaes saaledes, at naar Anvendelsen af disse Regler ender resultatløst, kan den Part, der ikke vil finde sig i, at et Arbejde, der hidtil er lønnet i Akkord, gaar over til Timeløn, søge dette sit Standpunkt gennemført ved — behørig varslet — Arbejdsstandsning.

Rettens Opfattelse er altsaa den, at en Værkstedsprisliste som den for Middelfart-Fabrikken foreliggende udløber eller bortfalder ved lovlig Opsigelse fra en af Siderne uden særlige Frigørelsesvarsler, og at det af den omfattede Arbejde efter dens Udløb indtil videre undergives Timeløn, men at det staar den af Parterne, der ikke er tilfreds hermed, frit for at søge dette Forhold ændret ved behørig varslet Arbejdsstandsning.

Idet Retten saaledes hverken kan følge Klagernes principale Paastand eller deres subsidiære Paastand i den Form, hvori den foreligger, vil de Indklagede være at frifinde. Efter Sagens særlige Beskaffenhed findes dens Omkostninger dog at burde paalægges Parterne med Halvdelen hver.

Kendelse.

De Indklagede, De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne bør for Tiltale af Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark og A/S Nordiske Kabel- og Traadfabrikker, Middelfart's Vegne, fri at være.

Af Sagens Omkostninger betaler Sammenslutningen 150 Kr. og Forbundet 150 Kr.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 42 *

KØBENHAVN DEN 18. APRIL 1925

* 21 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Oversigt.

For at sammentrænge alt det meget, der er sket i Løbet af de sidste Uger, vil vi bringe en lille Oversigt over det, der skete fra Dagene omkring den 28. Marts, og til denne Uge hvor Afstemningen over Forligsforslagene foregaar.

Som det vil erindres udbrød Lockouten og Strejkerne i det Omfang, hvor de i Øjeblikket er løbende, Onsdag Aften den 18. Marts. Alle Forsøg paa at standse Udbrudet af den faglige Kamp strandede paa Arbejdsgivernes fanatiske Lyst til at hidføre den samfundsødelæggende Strid. Man dækkede sig under Paastanden om, at Arbejdsmændenes Kongresindkaldelse var »Bluff« og kun Maskeringsforsøg paa at trække Tiden ud. Senere saa vi i Byggekonflikten noget, der med Rette kunde kaldes Bluff og Tids-spilde, da Laugene ikke kunde give Svar før en hel Uge var forløben.

Men tilbage til Konflikten. — Arbejdsgiverforeningen havde 1ste almindeligt Lockoutvarsel løbende, og fremsendte nu andet Varsel, hvorefter Konflikten kunde udvides i meget stor Udstrækning, fra og med Lørdag den 28. Marts.

Det vil være i frisk Minde, at De samvirkende Fagforbund som Modtræk herover for besluttede at indkalde Repræsentantskabet, og at afsende et almindeligt 1ste Varsel om Sympatistrejke.

Under Repræsentantskabsmødet tilkaldte Forligsmændene et snævrere Udvalg af vort Forretningsudvalg og Arbejdsgiverforeningens Ledelse, og stillede om Morgen den 27. Marts et detailleret »Grundlag for Forhandlinger« til Løsning af Konflikterne.

Dette Grundlag vedtog Repræsen-

tantskabet, medens Arbejdsgiverforeningens Krigsmænd forkastede det, og Lockouten var dermed udvidet. Til alt Held var den skæbnsvangre 28. Marts en Lørdag, og derved lykkedes det, ved en sidste energisk Indgriben fra Forligsinstitutionen at opnaa en Udsættelse, ved at benytte Lørdagsnatten og Søndagen til at udarbejde en Overenskomst om Forhandlingernes Gang.

Arbejdsgiverne havde straks ved deres Forkastelse af Grundlaget af den 27. udarbejdet et nyt Forslag, men dette blev pure forkastet af Repræsentantskabsmødet.

Den af Forligsmændene udarbejdede Overenskomst var en Tidsbegrænsning af Forhandlingsfristerne, men selve Forhandlingsgrundlaget var det samme, som Arbejdsgiverne forkastede om Lørdagen.

Ved at tilræde denne Overenskomst om Søndagen, hvilket kun skete under det uhyre Pres af den offentlige Mening om Forkastelsen Dagen forud, var Arbejdsgiverne derimod drevet til at »søbe Kaalen de selv havde spyttet i«. Og de maatte bekvemme sig til at anerkende det Krav, Arbejderne hele Tiden havde fastholdt under Overenskomstsituationen, de maatte indrømme os Forhandling om vore Arbejdsforhold. Naar Kampen er kommen, er det ikke mindst fordi Arbejdsgiverne har forsøgt paa at fratage os Forhandlingsretten. Ved Overenskomsten blev dette vort Krav helt og fuldt opfyldt; men det maa erkendes at Tidsfristerne, indenfor hvilken disse Forhandlinger skulde foregaa, var saa yderst knapt tilmaalte, at det ikke er lykkedes at bringe *det* ud af Forhandlingerne, der ellers kunde. Der førtes

først lokale Forhandlinger, og det maa siges til vore Organisationers Fortjeneste, at Maskineriet klappede. I Dage og Nætter har vore Folk slidt i disse Forhandlinger og bragt saa meget ud deraf, det var muligt med en Modpart, der viste al mulig Uvilje til at forhandle.

Det er et Kæmpearbejde, der her er udført af vore Organisationer, og deres Evne til at fungere har i visse Tilfælde været vor Modparts betydeligt overlegen. Efter Indberetningen fra Lokalforhandlingerne tog saa Hovedorganisationerne fat, og det hele gentog sig.

Vi har i Døgn efter Døgn haft vore Folk i Ilden til det mest enerverende og forcerede Hjernearbejde, uden at se en eneste køre træt og bryde sammen og uden at nogen besværede sig over det voldsomme Stof af Uoverensstemmelser, der var taarnet op til disse Forhandlinger.

Arbejdsgivernes Holdning under Hovedorganisationernes Forhandlinger viste sig at være i højeste Grad stupid og saboterende. Deres Forhandling bestod kun i »Det kan vi ikke gaa ind paa« og »det er vort Princip ikke at tilføje Overenskomsterne saadanne Ting,« og det blev i flere Tilfælde gennemført i en saadan Grad, at Forligsinstitutionen tilbageviste Uoverensstemmelserne til fornyet Forhandling. Alligevel var Omfanget af Uoverensstemmelser saa stort, at 25 Forbund maatte til Forligsinstitutionen for at modtage Forslag.

Det blev travle Dage ogsaa for Forligsmændene. Onsdag, Skærtorsdag, Langfredag, Paaskelørdag og lige til Klokken slog 5 Paaskemorgen arbejdedes der under Højtryk af Forligsinstitutionens Mænd.

Det utrolige naaedes; 22 forskellige detaillerede Forligsforslag ledsagede af en Følgeskrivelse overraktes vor Formand C. F. Madsen Paaskemorgen. I Følgeskrivelsen var til Tirsdag den 14 Klokken 2 givet en Indsigelsesfrist mod eventuelle tekniske eller formelle Vanskeligheder i Forslagene, da det ikke var muligt at efterkomme Forligslovens Bestemmelser om at oplæse Forslagene for Parterne, og heller ikke for Parterne at gøre saadan Indsigelse

gældende ved Forslagenes Udlevering.

1ste Paaskedag Klokken 10 mødte Forbundets ledende Mænd paa De samvirkende Fagforbunds Kontor, og fik det for deres Organisation gældende Forligsforslag udleveret, og Travlheden flyttedes til Forbundskontorene, hvor Forslagene mangfoldiggjordes og Møder afholdtes for at tilrettelægge Behandlingen af Forslagene.

Og nu stemmes der altsaa om Resultatet! I nogle Tilfælde ved Urafstemning, i anden ved Indkaldelse af Kongresser.

Svarene paa Forslagene skal afgives Lørdag den 18. ds.

Til den Tid, hvor dette er vore Medlemmer i Hænde, vil Udfaldet være givet.

Men at Arbejdsgiverne endnu ikke har gravet Stridsøksen ned, er det Lockoutvarsel, som De samvirkende Tirsdag den 14. ds. modtog, et godt Bevis for.

Den Utidighed, der her lægges for Dagen ved at slaa paa Allarmtrommen under selve Vaabenstilstanden, er udpræget langkjærsk.

Vi faar tage ogsaa den med Ro! Saa meget mere, som den er slaaet større op end den egentlig er. Thi paa Papiret er det ny Varsel bombastisk nok; men tages de Grupper fra, som omfattes i vort Sympativarsel, er der ikke megen »Giftgas« i den Ballon. Men Viljen er der. Hvor krigskær Langkær er, er han hverken lang nok eller folkekær nok til at faa saa meget indenfor sine Lockoutvaabens Rækkevidde, at han kan følge den Tilintetgørelseskrig mod os, som er hans kæreste Ønske. Den Taalmodighed og Energi, hvormed vore Organisationer har tumlet med Situationen og kastet sig ind i Kampen for at faa noget ud af et Arbejde, der maatte synes uendeligt, er et Bevis paa vore Organisationers Kraft og Bevægelighed. Selv de største af vor Forbund har evnet til Fuldkommenhed at udnytte deres Materiale.

Disse Organisationer, som har evnet at tumle det uhyre Stof og tilrettelægge Sagen, saa Skylden for en Krig lægges, hvor den er, er ogsaa stærke nok til at anvende de Kræfter, som Langkjær ikke kan naa at lamme,

og anvende dem saaledes, at hans Anslag mislykkes.

Men Viljen er der som sagt.

Det er jo altid noget.

Mæglingsforslagene fra Forligsmændene.

I det efterfølgende gengiver vi den Skrivelse og Mæglingsforslagene, som Forligsmanden Paaskemorgen overrakte Formændene for Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund.

Skrivelsen er saalydende:

I Henhold til Overenskomsten af 28. Marts 1925 mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund, har de nævnte Hovedorganisationer til Forligsinstitutionen afgivet Indberetninger om Forløbet af de stedfundne Forhandlinger angaaende Arbejdsoverenskomstens Forlængelse dels mellem de lokale Parter og dels mellem de to Hovedorganisationer. Efter at have gennemgaaet det forelagte Materiale og ført Forhandlinger med Repræsentanter for vedkommende Organisationer, stiller Forligsinstitutionen til Bilæggelse af Arbejdskonflikten vedlagte 22 Mæglingsforslag for følgende Fag:

1—2. Dansk Malerforbund og henholdsvis Fællesforeningen af danske Malermestre, og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.

3—5. Snedkerforbundet i Danmark og henholdsvis Fællesforeningen af Danmarks Snedkermestre, Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Pianofabrikantforening.

6. Kurvemagerens Fagforening og Kurvemagermesterforeningen i Danmark.

7. Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund og Københavns Barber- og Frisørlaug.

8. Bødkerforbundet i Danmark og henholdsvis Bødkerlauget i København, Centralforeningen af Bødkerestre i Provinserne, Sukkerraffineriet Phønix, A/S Fabrikken Fiducia og Foreningen af danske Cementfabrikker.

9. Dansk Hatte- og Buntmagerfor-

bund og Foreningen af danske Straa- og Filthattefabrikanter.

10. Træindustriarbejderforbundet i Danmark og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.

11. Skibstømrernes Forbund i Danmark og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.

12. Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdernes Forbund og Foreningen af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter.

13. Dansk Karetmagerforbund og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.

14—15. Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund og henholdsvis Sadelmagerlauget i København, Centralforeningen af Sadelmagere i Provinsen og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.

16. Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund i Danmark og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.

17. Keramisk Forbund og henholdsvis Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor keramisk Industri, Jydsk Pottemagermesterforening, Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Porcelænsmaierier og Bornholms keramiske Fabrikantforening.

18. Dansk Mølleriarbejderforbund og henholdsvis Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening og Københavnske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening.

19. Henholdsvis Malerforbundet, Sadelmager- og Tapetsererforbundet, Karetmagerforbundet, Smede- og Maskinarbejderforbundet, Kurvemagerens Fagforening og Barnevognsfabrikkerne.

20. Kvindeligt Arbejderforbund og Organisationer eller Virksomheder under Dansk Arbejdsgiverforening.

21. Centralorganisationen af Metalarbejdere og Gørtler- og Metalarbejderforbundet paa den ene Side og Jernindustriens Sammenslutning, Bornholms Maskinfabrik og Nordre Jernstøberi paa den anden Side.

22. Dansk Arbejdsmandsforbund og Organisationer eller Virksomheder, der er tilsluttet Dansk Arbejdsgiverforening.

Forsaauidt der fra Parternes Side haves Indvendinger at fremsætte angaaende Forslagenes formelle eller tek-

niske Side, vil saadanne Indvendinger kunne fremsættes for Forligsinstitutionen Tirsdag den 14. ds. Kl. 2 af Repræsentanter for Parterne gennem Hovedorganisationerne.

Ifølge de stillede Mæglingsforslag er Svar fra Organisationerne om deres Stilling til Forslagene begæret afgivet Lørdag den 18. ds. Kl. 12 og senest til samme Tidspunkt forventes endelig Afgørelse med Hensyn til Overenskomster, som der under Forudsætning af Organisationernes Tiltrædelse er opnaaet Enighed om i en Række Fag, at kunne foreligge fra Organisationerne.

Forsaauidt herefter det gennem Mæglingsforslagene og Overenskomsterne tilvejebragte Grundlag for Arbejds-overenskomsternes Forlængelse godkendes af Parterne, vil de etablerede Arbejdsstandsninger (Strejker og Lock-outer) kunne hæves og de varslede Arbejdsstandsninger tilbagekaldes. Forligsinstitutionen gaar ud fra, at dette ufortøvet vil finde Sted og anmoder om Hovedorganisationernes Bekræftelse herpaa.

sign. J. Dalhoff. sign. Michael Koefoed.
sign. Adolph Jensen.

Mæglingsforslagene.

1. Malere hos Malermestrene.

Den mellem Malerforbundet i Danmark og Fællesforeningen af Danmarks Malermestre bestaaende Overenskomst fornyes for 1 Aar fra dens Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne, samt paa følgende Vilkaar:

- 1) Samtlige Lønninger forhøjes med 5 pCt.
- 2) Under den Forhandling angaaende Priskuranterne, som Parterne er enige om at optage til Efteraaret, kan ogsaa behandles Overenskomstens almindelige Bestemmelser.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken nærværende Mæglingsforslag vedtages.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

2. Malere i Jernindustrien.

Den mellem Malerforbundet og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning bestaaende Overenskomst fornyes for 1 Aar fra dens Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne samt med følgende Ændringer:

- 1) Samtlige Lønninger forhøjes med 3 pCt., hvor der er ydet Augustregulering i 1924, ellers med 5 pCt.
- 2) I § 2 tilføjes: »Ved Udførelse af Malerarbejde, der findes opført med Pris i de i Malerfaget — udenfor Jernindustrien — gældende Akkordprislister, skal saadant Arbejde beregnes efter disse, for saa vidt der er obligatorisk Akkord i Malerfaget i den paagældende eller nærmest beliggende By, for saa vidt Virksomheden ikke ligger i en By. Denne Bestemmelse kan dog ikke kræves anvendt for Arbejder, der kun varer indtil 4 Timer.
- 3) I § 7 ændres Fradraget for Provensen fra 23 til 22 pCt.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken nærværende Forslag vedtages.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

3. Snedkere hos Snedkermestrene.

De mellem Snedkerforbundet i Danmark og Fællesforeningen af Danmarks Snedkermestre bestaaende Overenskomst fornyes for 2 Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne samt med følgende Ændringer:

- 1) Alle Timelønninger, Minimallønssatser og den for københavnske Bygningssnedkere gældende Maksimalløn forhøjes med 3 pCt., dog mindst med 5 Øre.
- 2) Den københavnske Bygningsprislister, saaledes som den foreligger revideret fra det nedsatte Udvalg, bliver gældende med et Tillæg af 28 pCt.
- 3) Samtlige øvrige nugældende Prislister erholder et Tillæg af 3 pCt.
- 4) Paa Grundlag af det af Det stati-

stiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

- 5) Der optages Forhandlinger mellem Fællesforeningen og Snedkerforbundet om, paa hvilke Betingelser den nye københavnske Bygningsprislister kan indføres i Provinserne til 1. April 1926.
- 6) Udvalget til Ordning af Lærings-spørgsmaalet genoptager Forhandlingerne, der søges tilendebragt inden Udgangen af indeværende Aar.

Foranstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken nærværende Mæglingsforslag vedtages.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

4. Snedkere i Jernindustrien.

Den mellem Snedkerforbundet i Danmark og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning bestaaende Overenskomst fornyes for 2 Aar fra dens Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne samt med følgende Ændringer:

- 1) Samtlige Lønninger og Minimallønsatser forhøjes med 3 pCt.
- 2) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det

Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken nærværende Forslag tiltrædes.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolf Jensen.

5. Pianofortearbejderne.

Den mellem Pianofortearbejdernes Fagforening under Snedkerforbundet og Dansk Piano-Fabrikantforening bestaaende Overenskomst fornyes for 2 Aar fra dens Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne, samt med følgende Ændringer:

- 1) Samtlige Lønninger forhøjes med 3 pCt.
- 2) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

- 3) I Reglerne for Læringsuddannelse til Pianoarbejdere indføres Bestemmelse om, at der til Uddannelsen som Rygmagere og ved andet hvidt Arbejde, som er nødvendigt for Lærlingenes Uddannelse, anvendes ca. 1 Aar, som Bundmagere ca.

1½ Aar, som Strængere ca. 3—6 Maaneder og som Færdigmagere ikke under 2 Aar, samt at Lærlingene ikke anvendes til andet Arbejde, som ikke vedrører Uddannelsen.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra Overenskomstens Udløbstid at regne.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolf Jensen.

6. Kurvemagerne.

Den mellem Kurvemagerens Fagforening og Kurvemagermesterforeningen i Danmark bestaaende Overenskomst fornyes for 2 Aar fra dens Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne samt med følgende Ændringer:

- 1) Samtlige Lønninger, om hvilke der ikke er truffet anden Aftale mellem Parterne, forhøjes med 5 pCt.
- 2) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken nærværende Mæglingsforslag vedtages.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolf Jensen.

7. Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderne.

Den mellem Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund og

Københavns Barber- og Frisørslag bestaaende Overenskomst fornyes for 1 Aar fra dens Udløbstid at regne med den Ændring, at samtlige Lønninger fra 1. Maj forhøjes med 3 pCt.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

8. Bødkerne hos Bødkerestrene, Cementfabrikkerne, Sukkerraffinaderiet Phønix og A/S Fabrikken »Fiducia«.

De mellem Bødkerforbundet i Danmark og henholdsvis

Bødkerlauget i København,
Centralforeningen af Bødkerestere
i Provinserne,
Sukkerraffinaderiet »Phønix«,
A/S Fabrikken »Fiducia«, og
Foreningen af danske Cementfabrikker

bestaaende Overenskomster fornyes for 2 Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed eller betingelsesvis Enighed mellem Parterne, samt med følgende Ændringer:

- 1) De i Henhold til Overenskomsten med Foreningen af danske Cementfabrikker gældende Lønninger forhøjes med 3 pCt., medens samtlige andre Lønninger forhøjes med 5 pCt.
- 2) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

Ovennævnte Bestemmelser træder i Kraft for de udløbne Overenskomsters Vedkommende fra og med den Løn-

ningsuge, i hvilken nærværende Mæglingsforslag vedtages, for de ikke udløbne Overenskomsters Vedkommende fra Overenskomsternes Udløbstid at regne.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

9 Hattearbejdere paa Straa- og Filthattefabrikkerne.

Den mellem Dansk Hatte- og Buntmagerforbund og Foreningen af danske Straa- og Filthattefabrikanter bestaaende Overenskomst fornyes for 1 Aar fra dens Udløbstid at regne med følgende Ændringer:

- 1) Samtlige Lønninger forhøjes med 5 pCt.
- 2) Der optages Forhandling mellem Parterne om Indførelse af Tillidsmandssystemet.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra Overenskomstens Udløbstid at regne.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

10 Træindustriarbejdere i Jernindustrien.

Den mellem Træindustriarbejderforbundet i Danmark og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning bestaaende Overenskomst fornyes for 2 Aar fra dens Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne samt med følgende Ændringer:

- 1) Samtlige Lønninger og Minimallønsatser forhøjes med 3 pCt.
- 2) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i

Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønninguge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønninguge, i hvilken nærværende Forslag tiltrædes.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

11. Skibstørmere paa Jernskibsværfterne.

Den mellem Skibstørmernes Forbund i Danmark (Provinserne) og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning bestaaende Overenskomst fornyes for 2 Aar fra dens Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne samt med følgende Ændringer:

- 1) Samtlige Lønninger og Minimallønsatser forhøjes med 3 pCt.
- 2) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønninguge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønninguge, i hvilken nærværende Forslag tiltrædes.

København, den 11. April 1925.

J. Dahlhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

12. Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitindustrien.

Den mellem Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejderes Forbund og Foreningen af Danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter bestaaende Overenskomst fornyes for 2 Aar fra dens Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne samt med følgende Ændringer:

- 1) Samtlige Lønninger forhøjes med 3 pCt.
- 2) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken nærværende Mæglingsforslag vedtages.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

13. Karetmagere i Jernindustrien.

Den mellem Dansk Karetmagerforbund og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning bestaaende Overenskomst fornyes for 2 Aar fra dens Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne samt med følgende Ændringer:

- 1) Samtlige Lønninger og Minimallønsatser forhøjes med 3 pCt.
- 2) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages

en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken nærværende Forslag tiltrædes.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

14. Sadelmagerne hos Sadelmagermestrene.

De mellem Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund og henholdsvis Sadelmagerlauget i København og Centralforeningen af Sadelmagermestre i Provinsen bestaaende Overenskomst fornyes for 2 Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne samt med følgende Ændringer:

- 1) Samtlige Timelønninger og Minimallønsatser, om hvilke der ikke er truffet anden Aftale mellem Parterne, forhøjes med 5 pCt., dog mindst med 7 Øre.

Timelønnen for Syersker hos Tapetserere i København forhøjes dog med 5 Øre, medens nuværende personlige Tillæg bibeholdes uforandrede.

- 2) Samtlige Akkordlønninger, om hvilke der ikke er truffet anden Aftale mellem Parterne, forhøjes med 5 pCt.
- 3) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med

en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, for saa vidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 9 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

4) Tillæget for Udearbejde ved Drivremarbejde i København forhøjes til 25 Øre pr. Time, medens der i Provinsen for saadant Arbejde fremtidig ydes et Tillæg paa 10 Øre pr. Time.

5) I samtlige Overenskomster indføres følgende Bestemmelser:

a. For Virksomheder udenfor Automobilbranchen, der lægger deres Produktion saaledes, at der arbejdes Haand i Haand med andre Fag, kan der optages Forhandlinger om særlige Lønningsvilkaar.

b. Naar der paa blandede Værksteder arbejdes paa Arbejde, som ikke kan udføres i Akkord, betales vedkommende Svends gennemsnitlige Timeløn i den betræffende Branche.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken nærværende Mæglingforslag vedtages.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

15. Sadelmagere i Jernindustrien.

De mellem Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning bestaaende Overenskomster fornyes for 2 Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne samt med følgende Ændringer:

1) Samtlige Lønninger og Minimallønsatser forhøjes med 3 pCt., hvor der er ydet Augustregulering i 1924, ellers med 5 pCt.

2) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken nærværende Forslag tiltrædes.
København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

16. Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderne.

Den mellem Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund i Danmark og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning bestaaende Overenskomst fornyes for 2 Aar fra dens Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne samt med følgende Ændringer:

1) Samtlige Lønninger og Minimallønsatser forhøjes med 3 pCt.

2) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der

udløber efter 15. August og 15. Februar.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken nærværende Forslag tiltrædes.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

17. Keramikere og Pottemagere.

De mellem Keramisk Forbund i Danmark og henholdsvis Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri: Jydsk Pottemagermesterforening, Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Porcelænsmalerier og Bornholms keramiske Fabrikantforening

bestaaende Overenskomster fornyes for 2 Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne og med følgende Ændringer:

- 1) Timelønsgrundlaget for Arbejdsmænd paa Akkord hæves med 5 Øre, for Arbejdskvinder paa Akkord med 3 Øre.

Timelønnen for Musselmalerinder og Blaamalerinder paa Porcelænsfabrikkerne samt Blaamalerinderne og Filetmalerinderne paa Fajancefabrikkerne hæves med 3 Øre.

Timelønnen for timelønnede Arbejdsmænd paa de tekniske Porcelænsfabrikker hæves med 2 Øre,

Herefter forhøjes samtlige Lønninger, om hvilke der ikke er truffet anden Aftale mellem Parterne, med 4 pCt.

- 2) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal,

der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

- 3) Overarbejdstillæggets Beregning for Akkordarbejdere udregnes paa Grundlag af Grundtimelønningerne med et Tillæg af 25 pCt.
- 4) Det for Specialarbejdere og Arbejdsmænd hos Pottemagermestrene gældende Tillæg af 5 Øre paa Virksomheder i Købstæderne udvides til ogsaa at gælde Vejen.
- 5) Arbejdstiden paa Porcelænsfabrikkerne lægges hele Aaret mellem Kl. 7 Morgen og Kl. 4¹/₂ Eftm., idet dog Arbejdstiden paa Lagrene kan sættes til Kl. 5 Eftm. i det Omfang, Fabrikernes Tarv kræver det.

Ovennævnte Bestemmelser træder i Kraft for de udløbne Overenskomsters Vedkommende fra og med den Lønningsuge, i hvilken nærværende Mæglingsforslag vedtages, for de ikke udløbne Overenskomsters Vedkommende fra Overenskomsternes Udløbstid at regne.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

18. Mølleriarbejdere paa Handelsmøllerne.

De mellem Dansk Mølleriarbejderforbund og henholdsvis Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening og Københavnske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening bestaaende Overenskomster fornyes for 2 Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne samt med følgende Ændringer:

- 1) Samtlige Lønninger forhøjes med 5 pCt.
- 2) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end

Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

- 2) Der optages Forhandling mellem Parterne om Indførelse af Tillidsmandssystemet.
- 4) I Overenskomsten med Københavnske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening indføjes følgende nye Bestemmelse:

Ved Overarbejde udover 1 Time skal gives 20 Minutters Spisepause.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken nærværende Mæglingforslag vedtages.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

19. Malere, Sadelmagere, Karetmagere, Smede og Kurvemagere paa Barnevognsfabrikkerne.

De mellem henholdsvis Malerforbundet, Sadelmager- og Tapetsererforbundet, Karetmagerforbundet, Smede- og Maskinarbejderforbundet, Kurvemagerens Fagforening

og henholdsvis A/S P. M. Knudsens Eftf. og P. F. A. Thomsens Eftf. Barnevognsfabrik bestaaende Overenskomster fornyes for 2 Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, om hvilke der er opnaaet Enighed mellem Parterne, samt med følgende Ændringer:

- 1) Samtlige Lønninger forhøjes med 5 pCt.
- 2) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pris-

tallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

- 3) De for de 2 Fabrikker gældende Priskuranter samarbejdes til en fælles Priskurant. Naar der i de to Tariffer findes forskellige Priser for samme Arbejde, gælder Prisen for P. M. Knudsens Tarif.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken nærværende Mæglingforslag vedtages.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

20. De kvindelige Arbejdere i en Række Industrier.

Samtlige opsagte og ikke fornyede Overenskomster mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Organisationer eller Virksomheder under Arbejdsgiverforeningen fornyes for 1 Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne, samt med følgende Ændringer:

I. Lønninger.

- a. Margarineindustrien.
Ugelønnen fastsættes til 36,25 Kr. i København og 35,50 Kr. i Provinserne.
- b. Samtlige øvrige Overenskomster, hvorom der ikke er truffet særlig Aftale.
 - 1) Samtlige Lønninger, om hvilke der ikke er truffet anden Aftale mellem Parterne, forhøjes med 3 pCt.
 - 2) Minimallønsatserne i Jernindustrien forhøjes med 2 Øre pr. Time.
 - 3) Udover den i ovenstaaende Punkt

1 skete Forhøjelse foretages følgende Forhøjelser af Lønningerne:

For nugældende Timelønninger:

	København	Provinsen
2 Ø. pr. Tim.	under 70 Ø.	under 66 Ø.
1 - - -	70 -	66 -

For nugældende Ugelønninger:

pr. Uge	København	Provinsen
1 Kr.	under 32,50 Kr.	under 30,50 Kr.
50 Ø.	32,50 Kr.—33 Kr.	30,50 Kr.—31 Kr.

Særlige Lønsatser for unge og uøvede Arbejdskere forhøjes dog saaledes, at den nuværende Afstand mellem disse indbyrdes og Afstanden til Lønnen for voksne Arbejdskere bevares uforandret.

II. Særlige Bestemmelser.

- 1) Margarineindustrien:
Hvor Renholdelse af Kitler og Forklæder ikke foretages af Fabrikkerne, betales der i Godtgørelse 75 Øre for Vask af en Kittel og 50 Øre for et Forklæde for hver Gang.
- 2) Sæbefabrikker i Provinsen:
Karenstiden er 6 Maaneder, Oprykning fra laveste til højeste Lønsatser sker efter 3 Maaneders Forløb.

Ovennævnte Bestemmelser træder i Kraft for de udløbne Overenskomsters Vedkommende fra og med den Lønningsuge, i hvilken nærværende Mæglingsforslag vedtages, for de ikke udløbne Overenskomsters Vedkommende fra Overenskomsternes Udløbstid at regne.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

21. Faglærte Arbejdere i Jernindustrien.

De mellem Centralorganisationen af Metalarbejdere og Gørtler- og Metalarbejderforbundet med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark samt Bornholms Maskinfabrik og Nordre Jernstøberi bestaaende Overenskomster fornyes med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne samt med følgende Ændringer:

- 1) De nugældende Minimallønninger og Mindsteudbetalinger forhøjes med 3 Øre pr. Time.
- 2) Centralorganisationen er berettiget til efter den 1. August 1925 at forlange optaget Forhandling om Forhøjelse af de gældende Lønninger med indtil 3 pCt.

Hvis der ikke opnaas Enighed herom i Løbet af en Uge, nedsættes der et Nævn, som under Hensyn til alle foreliggende Omstændigheder, saasom Konkurrence fra Udlandet, Beskæftigelsesgraden, Prisforholdene m. m. afgiver en Erklæring. Til Nævnet vælger Hovedorganisationerne hver 2 Repræsentanter og Centralorganisationen og Sammenslutningen hver 1 Repræsentant, medens Forligsinstitutionen udpeger Nævnets Formand. Efter Afgivelse af Nævnets Erklæring, som skal være tilstillet Parterne senest den 15. August, optages ny Forhandling, og hvis denne ikke fører til Enighed i Løbet af en Uge, er Parterne frit stillede under Iagttagelse af Septemberforligets Bestemmelser.

- 3) Forsaavidt der optages Forhandlinger i Henhold til ovenstaaende Punkt 2), og der herved opnaas Enighed om Lønforhøjelse, udløber de her omhandlede Overenskomster 1. Februar 1927, medens Overenskomsterne ellers udløber 1. Februar 1926.
- 4) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken nærværende Mæglingsforslag vedtages.

København, den 11. April 1925.

J. Dahlhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

22. Arbejdsmændene.

De mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Organisationer eller Enkeltvirksomheder, der er tilsluttet Dansk Arbejdsgiverforening bestaaende Overenskomster, der er opsagte og om hvis Fornylse der ikke hidtil er opnaaet Enighed, fornyes med de Ændringer, hvorom Parterne allerede er enedes, samt med nedenførte Ændringer, forsaavidt de ikke maatte stride imod, hvad der allerede er opnaaet Enighed om:

I. Overenskomsterne med Sammenlutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark samt Bornholms Maskinfabrik og Nordre Jernstøberi.

- 1) De nugældende Minimallønninger og Mindsteudbetalinger forhøjes med 3 Øre pr. Time.
- 2) Dansk Arbejdsmandsforbund er berettiget til efter den 1. August 1925 at forlange optaget Forhandling om Forhøjelse af de gældende Lønninger med indtil 3 pCt.

Hvis der ikke opnaas Enighed herom i Løbet af en Uge, nedsættes der et Nævn, som under Hensyn til alle foreliggende Omstændigheder, saasom Konkurrence fra Udlandet, Beskæftigelsesgraden, Prisforholdene m. m. afgiver en Erklæring. Til Nævnet vælger Hovedorganisationerne hver 2 Repræsentanter og Dansk Arbejdsmandsforbund og Sammenlutningen hver 1 Repræsentant, medens Forligsinstitutionen udpeger Nævnets Formand. Efter Afgivelse af Nævnets Erklæring, som skal være tilstillet Parterne senest den 15. August, optages ny Forhandling, og hvis denne ikke fører til Enighed i Løbet af en Uge, er Parterne frit stillet under Iagttagelse af Septemberforligets Bestemmelser.

- 3) Forsaavidt der optages Forhandlinger i Henhold til ovenstaaende Punkt 2), og at der herved opnaas Enighed om Lønforhøjelse, udløber de her omhandlede Overenskomster 1. Februar 1927, medens Overenskomsterne ellers udløber 1. Februar 1926.
- 4) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

II. Fælles Bestemmelser for samtlige øvrige Overenskomster.

- 1) Samtlige Overenskomster fornyes for 2 Aar fra deres Udtøbstid at regne (jvfr. dog nedenstaaende Af-snit III, Murarbejdsmand, Stk. B.) med Undtagelse af Overenskomsten angaaende Bude i København, der fornyes for 1 Aar fra Udløbstiden at regne.
- 2) Samtlige Lønninger forhøjes med 3 pCt. (jvfr. dog Bestemmelsen om Olieindustrien i efterstaaende Af-snit III).
- 3) Udover den i Punkt 2) anførte Forhøjelse gives følgende Forhøjelser:
 - a. Timelønnen paa Cementfabrikkerne forhøjes med 2 Øre.
 - b. De i Overenskomsten med Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne samt med Entreprenører fastsatte Timelønninger paa 116 Øre forhøjes med 2 Øre.
 - c. For samtlige øvrige Overenskomster med Undtagelse af Overenskomsterne for Skovbruget og Holmegaards Glasværk:

For nugældende Timelønninger:

I København: I Provinserne:
115 Ø. og derunder 112 Ø. og derunder
2 Øres Forhøjelse.

I København: I Provinserne:
116 Ø. og derunder 113 Ø. og derunder
1 Ør. Forhøjelse.

For nugældende Ugelønninger:

I København I Provinserne
53,50 Kr. og derunder 52 Kr. og derunder
1 Kr. Forhøjelse.

I København I Provinserne
53,50 Kr. — 54 Kr. 52 Kr. — 52,50 Kr.
50 Øres Forhøjelse.

- 4) Regulering af Lønningerne som for Jernindustrien i Afsnit I, Punkt 4) anført.

III. Særlige Bestemmelser for enkelte Overenskomster.

Murarbejdsmænd

A. Der foretages følgende Ændringer i Landspriskuranten:

1) Oprøring.

Post 2:	73 Ø.	ændres til	80 Ø.
— 5:	75 -	—	80 -
— 6:	73 -	—	80 -
— 9:	140 -	—	150 -
— 11:	22 -	—	25 -
— 12:	100 -	—	110 -

2) Indvendigt Pudsearbejde: Post 1. Efter Ordet Hulkehler tilføjes Rabitspuds. Post 8. Ordet Rabitspuds udgaar.

B. Der optages snarest Forhandling om Indførelse af en fælles Priskurant for Provinserne; opnaas der ikke inden 1. November 1925 Enighed om en saadan, kan Overenskomsten med tilhørende nugældende Priskuranter opsiges til 1. Februar 1926.

Olieindustrien.

- 1) Timelønningerne forhøjes med 5 pCt., Akkorder og Produktions-tillæg med 3 pCt.
- 2) Arbejdere, der har været beskæftiget paa Fabrikkerne i mindst 3 Maaneder, og som ikke har Akkord eller oppebærer noget Tillæg til Timelønnen, erholder et Akkord-afsavnstillæg af 5 Øre pr. Time.
- 3) For Søndagsarbejde gælder de i vedlagte Bilag fastsatte særlige Regler.
- 4) De lokale Overenskomster om Akkordpriser og Produktionstillæg

m. v. optages til Forhandling mellem de direkte interesserede Parter. Disse Forhandlinger skal være tilendebragt senest den 24. April d. A. De Punkter, hvorom der ved disse Forhandlinger ikke opnaas Enighed, optages til Afgørelse paa et Fællesmøde mellem Foreningen af danske Oliemøller med Tiltrædelse af Repræsentanter for de 3 Fabrikker, der staar udenfor Fabrikantforeningen, og Dansk Arbejdsmandsforbund og kan saaledes ikke give Anledning til Konflikt. Dette Møde skal være afholdt inden den 4. Maj d. A.

Cementindustrien.

Der foretages følgende Ændring i Overenskomsten:

Ved Kullosning for Limfjordsfabrikkerne, erholder Fabrikarbejdere, naar de i 2-Holds Drift arbejder sammen med Havnearbejderne, Overarbejdstillæg til 2. Hold.

Sukkerindustrien.

Der optages Forhandling om Indførelse af Tillidsmandssystemet. Om Resultatet af Forhandlingen afgives Indberetning til Forligsinstitutionen inden den 1. Juli 1925.

Entreprenørfaget.

- 1) Der optages Forhandling om Indførelse af en Landoverenskomst.
- 2) Der optages snarest en Forhandling angaaende Betalingen for Vandbygningsarbejde. Opnaas der ikke inden 1. Juni Enighed mellem Parterne, afgøres Sagen af et Nævn bestaaende af 2 Repræsentanter for hver af Parterne samt en af Forligsinstitutionen valgt Opmand. De løbende Strejker ved Kalundborg og Masnedsund hæves, og de Bestemmelser, om hvilke der opnaas Enighed, eller som fastsættes af Nævnet, faar her tilbagevirkende Kraft fra Arbejdets Genoptagelse at regne.

Standard-Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Chaufførernes Fagforening.

For Landture, der strækker sig udover 30 km fra København, erholder Chaufførerne til Fortæring 2 Kr. pr. Dag.

Hvor en af Parterne inden 8 Dage efter nærværende Mæglingforslags Vedtagelse fremsætter Ønske om Forhandling angaaende lokale Overenskomster eller Priskuranter, hvorom der ikke ved Tiltrædelsen af Mæglingforslaget eller ved Partsforhandling er opnaaet Enighed, skal saadan Forhandling optages inden 8 Dage efter Fremsættelsen af Begæringen. Ved disse Forhandlinger bør det bl. a. tilstræbes, at der fastsættes rene Akkordsatser uden Tillæg eller Fradrag. Forhandlingerne skal være afsluttet senest 14 Dage efter deres Paa- begyndelse.

Hvad Parterne ved saadanne Forhandlinger enes om, træder i Stedet for det hidtil gældende. Opnaas der ikke Enighed, vedbliver de hidtil gældende Bestemmelser at bestaa med de af dette Mæglingforslag følgende Ændringer, idet dog Uenighed angaaende samtlige Overenskomster vedrørende Havnearbejdere i hele Landet samt Lager og Pakhusarbejdere, Kuske og Chauffører udenfor København om

- 1) Enkelte almindelige eller særlige Bestemmelser med Hensyn til hvilke Forholdene er forandrede og
- 2) Akkordpriser der er bragt ud af Niveau under stedfundne generelle Reguleringer paa Grund af forandrede Forhold (Arbejdsmetoder, Afstand etc.)

kan indankes for et Nævn, nedsat mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og den paagældende Underorganisation under Arbejdsgiverforeningen, resp. Dansk Arbejdsgiverforening. Nævnet bestaar af 2 Medlemmer fra hver Side med en Opmand, udpeget af Forligsinstitutionen.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft for de udløbne Overenskomsters Vedkommende fra og med den Lønningsuge, i hvilken nærværende Mæglingforslag vedtages, for de ikke udløbne Overenskomsters Vedkommende fra Overenskomsternes Udløbstid at regne.

København, den 11. April 1925.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.

*

Til samtlige 22 Mæglingforslag var knyttet følgende Bestemmelse:

»Svar paa nærværende Forslag afgives Lørdag den 18. ds. Kl. 12 Middag.«

*

Bilag til Mæglingforslaget vedrørende Olieindustrien.

Overenskomst vedrørende Søndagsarbejde paa Oliefabrikkerne: Aktieselskaberne Aarhus Oliefabrik, Danske Olie-møller og Søbefabrikkers Esbjerg Afdeling (Oliekagefabrikken i Esbjerg), Dansk Soyakagefabrik og Sønderborg Oliefabrik.

Fabrikkerne har Ret til at arbejde paa Søn- og Helligdage i følgende Afdelinger:

Dansk Soyakagefabrik.

- i a) Ekstraktionsanlæg,
 - b) Raffinaderiafdelinger og
 - c) Glycerinfabrikken
- i Vagterne fra Kl. 6—2 og Kl. 10—6 samt desuden med 1 Mand i Ekstraktionsanlægget for afsluttende og forberedende Arbejder i Vagten fra Kl. 2—10.
- i a) Glycerindestillation,
 - b) Destillationsanlægene i alle Afdelinger,
 - c) Hærdningsanlæg med Brint- og Katalysatorfabrikation i alle Søndagsdøgnets Vagter, dog kun naar det er nødvendigt af Hensyn til Fabrikens Drift.

Aarhus Oliefabrik.

- i a) Ekstraktionsanlæg,
 - b) Raffinaderiafdelinger og
 - c) Tankhus
- i Vagterne fra Kl. 6—2 og Kl. 10—6 samt desuden med 1 Mand i Ekstraktionsanlægget for afsluttende og forberedende Arbejder i Vagten fra Kl. 2—10.
- i a) Fedtsyredestillation,
 - b) Destillationsanlæg paa Hoved- og Havnefabrik,
 - c) Hærdningsanlæg med Brint- og Katalysatorfabrikation,
 - d) Stearinfabrikation
- i alle Søndagsdøgnets Vagter under c) og d) dog kun naar det er nødvendigt af Hensyn til Fabrikens Drift.

Esbjerg Oliekagefabrik.

i samme Udstrækning som h dtil.

Vedrørende eventuel fortsat Kørsel i Vagten fra Kl. 2—10 træffes senere Aftale, som tilføjes nærværende Overenskomst.

Sønderborg Oliefabrik.

i Raffinaderiet

i Vagterne fra Kl. 6—2 og Kl. 10—6 i Destillationsanlæg i alle Søndagsdøgnets Vagter.

Fabrikkerne sørger for i de Afdelinger, hvor der arbejdes i alle Søndagsdøgnets Vagter, at uddanne det fornødne Antal Afløser, saaledes at samtlige Arbejdere ligesom i de andre Afdelinger faar 2 Søndage fri af 3.

Saaftremt der af vedkommende Arbejdsgiver fremsættes Ønske om Søndagskørsel i kontinuerligt arbejdende Afdelinger, der ikke omfattes af nærværende Overenskomst, og der med vedkommende Arbejderorganisation opnaas Enighed herom, tilsikres Arbejderne samme Vilkaar vedrørende Arbejdsordning og Betaling som nævnt i denne Overenskomst.

Betalingen for Arbejdet i kontinuerlig Drift om Søndagen er den overenskomstmæssige 6-Døgn Hverdagstimebetaling samt et Tillæg af Kr. 12,50 pr. Mand pr. Vagt uden Reguleringer af nogen Art i Overenskomstperioden, hvilket Tillæg træder i Stedet for den overenskomstmæssige Overtidsbetaling for Søndagsarbejde.

Søndagsdøgnet regnes fra Kl. 6 Fm. til Mandag Fm. Kl. 6.

For samtlige Fabrikker standses Søndagsarbejdet i 3 Sommermaaneder med Undtagelse af Søndagsarbejdet i følgende Afdelinger:

Dansk Soyakagefabrik:

- a) Glycerindestillation
- b) Destillationsanlæg i alle Afdelinger

Aarhus Oliefabrik:

- a) Fedtsyredestillation
- b) Destillationsanlæg paa Hoved- og Havnefabrik.

Sønderborg Oliefabrik:

Destillationsanlæg.

Denne Overenskomst løber sammen med Hovedoverenskomsten.

Det tredie Varsel om Lockout.

Under 11. April modtog vi fra Arbejdsgiverforeningen et nyt Lockout-varsel mod en Række Fag, hvilket er det tredie i Rækken. Hermed har Arbejdsgiverforeningen i sit blinde Raseri saa omtrent gjort rent Bord, idet den derved næsten har tømt hele sit Forraad. Tilbage er der kun nogle faa tusinde Medlemmer, som Arbejdsgiverforeningen kan udelukke.

Den første Lockout, som blev iværksat den 17. Marts, omfattede ca. 18.000 af Jernindustriens faglærte Arbejdere og kvindelige Arbejdere. Den af Arbejdsmændene iværksatte Strejke omfatter ca. 5000 Medlemmer.

Omfanget af andet Varsel blev afivet den 20. Marts, og Lockoutens Ikrafttræden var fastsat til 28. Marts, men blev paa Forligsmandens Hensetting udsat paa ubestemt Tid, og saaledes at den kan iværksættes med 24 Timers Varsel efter Forkastelsen af et Mæglingforslag. Dette Varsel, som findes i Arbejderen Nr. 39, Side 294—295, omfatter ca. 40.000 Medlemmer af Organisationer, som er tilsluttet De samvirkende Fagforbund.

Det tredie Varsel, som vi nedestaaende gengiver, vil formentlig omfatte ca. 15.000 Medlemmer. Det Antal, som Arbejdsgiverforeningen i sine tre Opbud agter at udelukke, bliver saaledes 73.000 Arbejdere.

Detil maa saa regnes de ca. 22.000 Medlemmer, som Dansk Arbejdsmandsforbund har i Strejke, og det af De samvirkende Fagforbund varslede Sympatistrejkevarsel, som omfatter ca. 2000 Medlemmer. Det vil altsaa sige, at saafremt Kampen kommer til Udbrud i sit fulde Omfang, vil den komme til at omfatte ca. 100.000 Arbejdere.

Det foreløbige Resultat af Arbejdsgiverforeningens Beslutning om at komme bort fra Pristallet, Opsigelse af samtlige Overenskomster, Nægtelse af Forhandling, medens Tid var, og Kravet om Lønreduktioner samt Haabet om en hurtig Afslutning af Konflikten, er altsaa blevet, at vi i Øjeblikket er inde i en Situation saa mørk og truende som ingensinde, og som

vil virke fuldkommen ødelæggende for vort Erhverv og for de Tusinder af Hjem.

Arbejdsgiverforeningens tredie Lock-out Varsel af 11. April er saalydende:

Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

I Fortsættelse af vor anbefalede Skrivelse af 3. ds. tillader vi os herved at meddele, at vor kompetente Forsamling har vedtaget, at for saa vidt de i Forligsinstitutionen stedfindende Forhandlinger ikke fører til en Afslutning af den nuværende Konflikt og den hele samlede Overenskomst-situation, vil der fra Mandag den 20. April ved den normale Arbejdstids Begyndelse blive iværksat Arbejdsstandsning overfor samtlige Medlemmer af De samvirkende Fagforbund, for saa vidt angaar Beskæftigelse hos:

Samtlige Arbejdsgivere indenfor Cigar- og Tobaksindustrien,
 Samtlige Medlemmer af Beklædningsindustriens Sammenslutning,
 Medlemmer af Karetmagermesterforeningen for de Arbejdes Vedkommende, overfor hvilke der ikke allerede maatte være iværksat Arbejdsstandsning,
 Medlemmer af Dansk Pianofabrikantforening,
 Medlemmer af Foreningen af Tændstikfabrikker i Danmark,
 A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik,
 A/S Fredericia Svovlsyre- og Superphosphatfabrik,
 A/S Svovlsyre- og Superphosphatfabrikken »Limfjorden«,
 A/S Blaakilde Møllens Fabrikker,
 Hos Svovlsyrefabrikkerne træder Lockouten for de ved Ovn- og Kammerpasning beskæftigede Arbejdere af tekniske Grunde dog først i Kraft 48 Timer senere.
 Medlemmer af Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening,
 Medlemmer af Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening og Svendborg Cementstøberi,
 Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter,
 Københavns Farvehandlerforenings Arbejdsgiverafdeling,

Foreningen af Fabrikanter af fugefri Gulve,
 Isoleringsfabrikantforeningen,
 Stukkaturfagets Mesterforening,
 Foreningen af Mosaikfabrikanter i Danmark samt
 Foreningen af Mosaik- og Terrazzo-fabrikanter i Jylland.

P. F. V.

sign. *H. Langkjær.*

/sign. Sophus Agerholm.

Arbejdsgiverforeningen protesterer mod vort Sympatistrejkevarsel.

Under 3. April modtog vi fra Arbejdsgiverforeningen en Skrivelse indeholdende Protest mod Formen for vort Sympatistrejkevarsel, idet man paastod, at Varslet ikke nøjagtig angav Omfanget af den varslede Strejke, ligesom der manglede en Dato for Strejkens Ikrafttræden.

Da Varslet efter vor Formening fuldt ud dækker det, det skal, er det meddelt Arbejdsgiverforeningen, at vi intet Hensyn kan tage til Protesten og hvis den ikke vil nøjes dermed, maa den gaa Rettens Vej inden Strejken iværksettes.

Arbejdsgiverforeningens Skrivelse er saalydende:

Forretningsudvalget for Desamvirkende Fagforbund i Danmark.

Idet vi herved anerkender Modtagelsen af det ærede Forretningsudvalgs anbefalede Skrivelse af 1. ds., hvori gives 2. Varsel om Sympatistrejke overfor en Række Organisationer og Enkeltvirksomheder under Arbejdsgiverforeningen, skal vi hertil bemærke, at vi ikke anser dette Varsel for at fyldestgøre de i Septemberforligets Punkt 2 indeholdte Forudsætninger om, at et 2. Varsel skal meddele saa udførlige Oplysninger, at de paagældende Organisationer kan se, i hvilke Tilfælde Aktion paatænkes rejst, jfr. herom Udtalelser i den permanente Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 34, ej heller kan dette Varsel anses for fyldestgørende med Hensyn til den endelige Fastsættelse af Dagen for Strejkens Indtræden.

Vi peger i saa Henseende paa, at

Varslet omfatter Kørsel og anden Transport, Af- eller Paalæsning, Ind- eller Udladning i Havn eller ved Jernbane af Varer til eller kommende fra Arbejdspladser eller Lagre, hvor der er etableret og endog hvor der *maatte blive* varslet Strejke eller Lockout, selvom denne Transport udføres af andre Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen. Endvidere indeholder Varslet ingen bestemt Dato for Arbejdsstandsningens Iværksættelse.

Under disse Omstændigheder tager vi ethvert Forbehold overfor Arbejdsstandsninger, der *maatte blive* iværksat paa Grundlag af det saaledes afgivne Varsel.

P. F. V.

sign. *H. Langkjær.*

/sign. Sophus Agerholm.

De samvirkende Fagforbunds Svar.

Den 8. April afsendte De samvirkende Fagforbund nedenstaaende Svarskrivelse til Arbejdsgiverforeningen:

Forretningsudvalget for

Dansk Arbejdsgiverforening.

Herved anerkender vi Modtagelsen af det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 3. ds., hvori der protesteres imod det af os under 1. ds. afgivne 2. Varsel om Sympatistrejke og tages Forbehold overfor Arbejdsstandsninger, der *maatte blive* iværksat paa Grundlag af det afgivne Varsel. Til denne Protest skal vi bemærke følgende:

Paastanden om, at vort Varsel ikke er fyldestgørende, fordi dette ikke angiver en bestemt Dag for Strejkens Ikrafttræden, kan vi ikke godkende. For det første fordi Septemberforliget intet indeholder om, at der skal opgives bestemte Datoer for Arbejdsstandsningernes Iværksættelse, der tales kun om, at Arbejdsstandsninger skal varsles mindst 14 Dage før, disse kan iværksættes, og for det andet er Forholdet jo dette, at der under 28. Marts blev indgaaet en Overenskomst mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, som indeholder en Bestemmelse om, at de varslede Arbejdsstandsninger udsættes indtil videre og kan iværksættes med 24 Timers Varsel efter den første forelig-

gende Forkastelse af et af Forligsinstitutionen fremsat Mæglingforslag.

Efter denne Overenskomst er der ingen som helst Begrundelse for Protesten, men da Arbejdsgiverforeningen synes at sætte Pris paa at faa opgivet en Dato for Arbejdsstandsningens Ikrafttræden, skal vi, trods det fuldkommen meningsløse heri, dog imødekomme Ønsket og meddele, at denne vil blive iværksat Torsdag den 16. April ved Arbejdstidens Ophør, for saa vidt det Forhold til den Tid indtræder, som indeholdes i Overenskomsten af 28. Marts mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund. Indtræder det omhandlede Forhold ikke til den Tid, iværksættes Arbejdsstandsningen paa et senere Tidspunkt, og i Overensstemmelse med Bestemmelsen i ovenfor nævnte Overenskomst.

Hvad dernæst angaar Paastanden om at Varslet ikke er fyldestgørende med Hensyn til den varslede Arbejdsstandsningens Omfang, maa vi ligeledes tilbagevise denne. Af det Omfang, de iværksatte Strejker og Lockouter har samt af Omfanget af de varslede Strejker og Lockouter, vil Arbejdsgiverforeningens Medlemmer kunne se, om det i Varslet omhandlede Arbejde omfattes af dette.

Skulde den ærede Arbejdsgiverforening imod vor Forventning dog fremdeles opretholde sin Protest, er der jo Adgang for den til at lade Sagen prøve af Den faste Voldgiftsret, for hvis Afgørelse vi naturligvis bøjer os. Saafremt Arbejdsgiverforeningen bestemmer sig til at indbringe Klage for nævnte Ret, tillader vi os at henstille, at der snarest belejligt afholdes et forberedende Fællesmøde, og at Klagen indsendes saa hurtigt, at det bliver muligt for Retten at afsige en Kendelse en af de første Dage i næste Uge.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

/Hans Jacobsen.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 832.

Havnearbejdere hos Firmaet

Mammen & Drescher i Aalborg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. Februar 1925 i Sag Nr.

832: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg's Vegne.

Dansk Arbejdsgiverforening har for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dets Afdeling, Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg's Vegne i Anledning af Arbejdsstandsning ved Losning af løse russiske Hørfrokager for Firmaet Mammen & Drescher i følgende 3 Tilfælde:

Mandag den 29. December 1924 begyndte Losningen fra S/S »Lotte Reith«. Taksten for Hørfrokager er efter Overenskomsten 2 Kr. 75 Øre pr. Ton, men da et af Fagforeningens Bestyrelsesmedlemmer — Formanden, Søren Jacobsen, var paa det Tidspunkt bortrejst — paaviste, at Lasten ved Luge 3 indeholdt uforholdsmæssig meget Brud, enedes man om, at der for denne Luges Vedkommende skulde betales et Tillæg. Da Formanden, Søren Jacobsen, 3. Dags Morgen kom hjem, stillede han imidlertid yderligere Krav, og da man fra Firmaets Side ikke vilde gaa ind paa disse, gik Jacobsen ombord og beordrede de tomme Sække op, hvorhos han gav Arbejderne Ordre til, at Stillingerne skulde tages bort og Losningen standses, naar der ikke var flere hele Kager tilgængelige. Følgen heraf var, at Arbejdet i Luge 3 standsede allerede Fredag Middag den 2. Januar og i Luge 4 samme Dags Aften, hvorimod Losningen i Forskibet først tilendebragtes Lørdag Eftermiddag den 3. Januar, medens der normalt losses fra alle 4 Luger samtidig, hvorved Losningen vilde være tilendebragt tidligere. Formandens Indgreb medførte, at Firmaet blev debiteret for 1/2 Overliggedag med 336 Kr. og for Ekstra-Udgifter ved Losningen i Randers, hvortil Resten af Ladningen var bestemt, med 159 Kr. 16 Øre.

Den 5. Januar 1925 Kl. 9 Form. skulde Losning af S/S »Tilly Russ I« begynde, men efter at Stillingen var lagt, nægtede Søren Jacobsen at lade Losningen paabegynde fra Luge 2, før der af Hensyn til det derunder værende

store Kvantum Brud var ydet en Ekstrabetaling af 250 Kr., og først efter at Firmaet — for at faa Losningen i Gang — var gaaet ind herpaa, begyndte Losningen den 6. Januar Kl. 1 1/2. Firmaet er i Anledning af denne Forsinkelse blevet debiteret for 669 Kr. i Overliggedagspenge.

Den 15. Januar om Morgenen begyndte Losning fra S/S »Stella Capella«, men straks efter kom Søren Jacobsen til Stede og forlangte Besigtigelse af Lasten, der efter hans Mening var daarlig oprenset fra forrige Losningshavn. Saadant Syn kunde dog paa Gund af Regnvejr først finde Sted samme Dags Eftermiddag ved 1 1/2 Tiden, og Firmaet indgik da paa at betale en højere Takst for Luge 1's Vedkommende. Søren Jacobsen forlangte dog ogsaa en højere Takst anvendt for Luge 3 og 4's Vedkommende, skønt Losningen der skulde besørges ikke af Medlemmer af hans egen Afdeling, men af Arbejdsmandsafdelingen. Firmaet tilbød et Tillæg af 30 Øre pr. Ton, men efter at have talt med Søren Jacobsen nægtede Arbejderne at modtage dette Tilbud. Først efter at der den følgende Dag var holdt Møde i Arbejdsgiverforeningen, og Søren Jacobsen under dette havde telegraferet til Arbejdsmandene, kom Arbejdet i Gang. I Anledning af den saaledes opstaaede Forsinkelse paa en Dag, er der debiteret Firmaet 401 Kr. 40 Øre i Overliggedagspenge.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse, idet de henviser til, at russiske Hørfrokager i de senere Aar mere og mere har indeholdt Brud i Kvanta, der langt overstiger, hvad man forudsatte ved Overenskomstens Indgaaelse. For »Lotte Reith«s Vedkommende henvises der endvidere særlig til, at den kom fra Nørresundby, og at man der havde løst paa en saadan Maade, at der var blevet en uforholdsmæssig Mængde Brud tilbage. For »Tilly Russ I«s Vedkommende henvises særlig til, at man fra Havnearbejdernes Side straks fremsatte Tilbud om at lade Sagen afgøre ved faglig Voldgift — at saadant Tilbud er fremsat benægtes dog bestemt fra Klagernes Side. Endelig har de Indklagede for »Stella Capella«s Vedkommende særlig henvist til, at Formanden for Havnearbejdernes Fagforening

ikke kan have Ansvaret for Medlemmer af Arbejdsmændenes Fagforening. De Indklagede bestrider dog ikke, at Arbejdet først kom i Gang, efter at Søren Jacobsen havde sendt sit Telegram.

Retten maa paany som i en Række fiddligere Kendelser (se f. Eks. Sagerne Nr. 719, 777 og 819) fastholde, at Havnearbejderne handler i Strid med deres Overenskomst, naar de standser Arbejdet eller nægter Lastning eller Losning, fordi deres Krav om Tillæg til den tarifmæssige Betaling afslaaes. Det maa være deres Sag ved at forlange Syn af Repræsentanter for begge Parter, eventuelt ved Hjælp af en Skønsmand, udmeldt af Retten, eller paa anden Maade at sikre Beviset for de faktiske Forhold, hvorpaa de støtter Kravet om Tillægsbetaling, og de maa derefter, naar Sagen ikke straks ordnes i Mindelighed, bringe Kravet frem overensstemmende med Overenskomstens Regler for Behandling af faglig Strid. Særlig under Hensyn til, at Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg i Løbet af de to sidste Aar to Gange er dømt for at have handlet i Strid hermed, findes Boden i nærværende Tilfælde ikke at burde sættes lavere end 1000 Kr. Det bemærkes herved, at det fra Klagernes Side ikke er dokumenteret, at Pligt til at betale Overliggedagspenge paahviler Speditionsfirmaet, selv om dette godtgør at være uden Skyld i Arbejdsstandsningen.

De Indklagede vil endvidere have at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse.

Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg bør til Dansk Arbejdsgiverforening betale en Bod af 1000 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsmandsforbund paa nævnte Fagforenings Vegne med 300 Kr.

Afsluttede Forlig.

Arbejdsmænd hos C. A. Jørgensen, Frederikshavn.

I Sag Nr. 830, der af Entreprenør C. A. Jørgensen, Frederikshavn, var anlagt mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling »Arbejdsmændenes Fagforening af 1906« i Frederikshavns Vegne, er der den 27. Februar 1925 indgaaet Forlig

ved et forberedende Møde i Den faste Voldgiftsret.

Sagen drejede sig om, hvorvidt Entreprenørens Søn kunde beskæftiges hos Faderen som almindelig Arbejder uden at være Medlem af Fagforeningen, naar den gældende Overenskomst siger, at Entreprenøren forpligter sig til *kun* at beskæftige Medlemmer af Arbejdsmændenes Fagforening af 1906.

Forliget gaar ud paa, at Entreprenørens Søn enten skal indmeldes i Fagforeningen eller indgaa i virkeligt Kompagniskab med Faderen, og Fagforeningen i saa Tilfælde respektere dette uden at paaberaabe sig Overenskomstparagrafen.

Den foreliggende Klage er dermed bortfaldet.

Landarbejdere hos Roedyrkere, Vestsjælland.

I Sag Nr. 828, der af De samvirkende Fagforbund paa Landarbejderforbundets Vegne var anlagt mod Vestsjællands Roedyrkerforening paa en Række Medlemmers Vegne, og som angik Betaling for udført Arbejde i de paagældende Landbrugeres Roemarker, afsluttedes den 12. Februar Forlig mellem Parterne, idet Roedyrkerne indgik paa i Mindelighed at betale de omstridte Beløb af Arbejdslønnen til de paagældende Landarbejdere.

Typografer hos

Bogtrykker J. Jørgensen & Co.

I Sag Nr. 833, der af Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Bogtrykkerforening var anlagt mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Typograf-Forbund og dets københavnske Afdeling, og som drejede sig om en fra Firmaets Side ønsket ny Arbejdsordning angaaende Tilretning af Arkene til Telefonbogen, og som ved en Misforstaaelse fra Bogtrykkerforeningens Mæglingsmand havde afstedkommet Forbud fra Forbundets Side mod, at dets Medlemmer udførte Arbejdet paa denne Maade, er der den 20. Februar sluttet Forlig, og Sagen dermed bortfaldet.

ARBEJDEREN

MEDDELELSSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 43 *

KØBENHAVN DEN 25. APRIL 1925

* 21 AARGANG

Storlockouten.

Forligsmændenes Forslag fik en højst forskellig Medfart ved deres Gang gennem vore Organisationer, idet Udfaldene spænder fra Vedtagelsen med stor Majoritet til Forkastelse af samme Beskaffenhed.

Af nedenstaaende Oversigt fremgaar de enkelte Resultater:

Vedttaget er Forslaget i følgende Fag:
Bødkerforbundet i Danmark, vedtaget for alle Grupper indenfor Faget.

Dansk Former- og Støberiarbejderforbund.

Guld- Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet i Danmark, vedtaget med Forbehold af at Faget bliver undtaget fra Lockouten.

Dansk Jern- og Metalsliberforbund.

Keramisk Forbund, Forslaget vedtaget med Forbehold overfor Forskydningen af Arbejdstiden paa Lagerne og at Lockout ikke iværksættes.

Kurvemagernes Fagforening.

Kvindeligt Arbejderforbund, samtlige Overenskomster med Undtagelse af Jernindustrien.

Malerforbundet i Danmark, vedtaget af Fællesforeningen for danske Malermestre og Jernindustriens Sammenlutning.

Dansk Mølleriarbejderforbund.

Skand. Sadelmager- og Tapetserforbund, saavel for Jernindustrien som for Sadelmagermestrene.

Snedkerforbundet i Danmark, i Piano-faget vedtaget, i Jernindustrien ligeledes, for Fællesforeningen med et Forbehold overfor Varigheden af Overenskomsten.

Dansk Soignerings- Toilet- Sanitetsarbejderforbund.

Sukkervare-, Chokolade- og Beskuitarbejdernes Forbund.

Træindustriarbejderforbundet i Danmark,

indenfor Jernindustrien og Cementindustrien.

Overenskomsten for *Barnevognsfabrikanten* omfattende Malerforbundet, Sadelmager- og Tapetsererforbundet, Karetmagerforbundet, Smedeforbundet og Kurvemagernes Fagforening.

Forslaget er ligeledes vedtaget af *Specialarbejderforbundet*, som er Medlem af Centralorganisationen af Metalarbejdere, men ikke af de samvirkende Fagforbund.

Følgende Forbund har forkastet Forslaget:

Dansk Arbejdsmandsforbund.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Dansk Hatte- og Buntmagerforbund, i Damehatteindustrien Forslaget forkastet.

Dansk Skibstømrerforbund, i Jernindustrien.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Arbejdsgiverforeningen har, i Følge Meddelelse fra Forligsinstitutionen, vedtaget Mæglingens forslagene.

Hvis man gennemgaar denne Liste i Samhold med, de i forudgaaende Nummer af Arbejderen offentliggjorte Forligsforslag, vil man faa et godt Indtryk af Stemningen. Uden at noget af Forslagene har været overdaadige, men med fuld Ret kan kaldes utilfredsstillende, har vore Kammerater vist al ønskelig Forstaaelse af hele Situationen, og vedtaget Forslagene, saa langt det har været muligt. Kun de Forslag, der ikke indeholdt Dækning af Pristallets Stigning, er bleven forkastede.

Af disse Forkastelser er Smedenes og Arbejdsmandenes de betydeligste, og af disse to igen, er Forkastelsen paa Arbejdsmandenes Kongres i Vejle, atter den mest afgørende. Fra Pressen vil enhver Læser af Arbejderen ogsaa

kende Tallene. Der kan med faa Ord siges, at der paa Arbejdsmandenes Kongres stemtes efter som Forslagets Bestemmelser bød Afdelingerne Fordele eller uantagelige Vilkaar. For Ja stemte 115 og for Nej 253.

Lørdag den 18 ds., Klokkeren 12 Middag afleveredes Svarene til Forligsmændene af vor og Arbejdsgiverforeningens Formænd. Efter at have gjort sig bekendt med Svarenes Natur erklærede Forligsinstitutionen, at den ikke ansaa, det for muligt for den, at opnaa noget ved at gøre mere ved Sagen.

Dermed var Lockoutens Udvidelse, til det Omfang, vi nu kender, en uafvendelig Kendsgerning.

Arbejdsgiverforeningen holdt Hovedbestyrelsesmøde om Eftermiddagen, og ud paa Aftenen indbød den Repræsentanter for den københavnske Presse, og meddelte, at Lockouten vilde blive udvidet i Henhold til de Varsler, der var afgivet.

Den sidst varslede Udvidelse kom først i Gang, idet den i det afgivne Varsel var berammet til Mandag Morgen den 20. April, medens den Udvidelse, der var forestaaende den 28. Marts, og som var udsat med 24 Timers Varsel, kom til Udbrud Tirsdag den 21. ds. ved Arbejdstids Begyndelse.

Samtidigt hermed afsendte Arbejdsgiverne en Meddelelse til Forligsinstitutionen om, at deres Vedtagelse af Forligsforslagene var sket i Overensstemmelse med en Generalforsamlingsudtalelse, i Følge hvilken Arbejdsgiverforeningen vilde betragte sig som løst fra samtlige Forligsforslag, om disse ikke overalt tiltraadtes af Arbejderne.

De samvirkende Fagforbund modtog kun gennem Pressen Meddelelse om Lockoutudvidelsen, som først udsendtes om Aftenen ved 10 Tiden, Lørdag den 18. ds., men om Søndagen afsendte De samvirkende Fagforbund en Skrivelse til Arbejdsgiverforeningen, hvori det meddeltes, at den af Forbundene varslede Sympatistrejke, vilde blive iværksat, Tirsdag den 21. ds. ved normal Arbejdstids Ophør.

I Forretningsudvalgs mødet den 20. ds. besluttedes det, at genoptage de Sæts for Paaligningen paa 8 og 4 Kr. pr. Uge, som Repræsentantskabet havde godkendt, og samtidigt beslut-

tedes det, eventuelt at rykke den ordinære Generalforsamling en Uge frem.

Hermed er givet en kronologisk Oversigt over Begivenhedernes Forløb, og vi staar nu i Kampen for vor Sag. Den største og alvorligste Kamp, der endnu har truet vore Organisationer. Vi skal endnu en Gang give Arbejdsgiverne en Prøve paa vor Styrke.

Om Stemningen, nu da Kampen er inde, fik Deltagerne i Københavns Fællesorganisationsmøde, i Folkets Hus Enghavevej, Tirsdag den 21. ds., et overvældende Indtryk. Mødet fastslog, at heller ikke Arbejderne mere følte sig bunden af Forligsforslagene, og sætte som Kampens Maal, at bringe Smede, Kvinder og Arbejdsmand under Jernindustrien, samme Vilkaar pr. Lønreguleringer, som alle øvrige Arbejdere.

Som Slut paa denne Artikel et lille Ord, af det paa Repræsentantskabsmødet vedtagne Manifest.

Det drejer sig om at bevare *det Koldsind* og den *Ro*, der i Kampens Hede er den absolutte Betingelse for, at Slaget kan *ramme der*, og *kun der*, hvor vi har besluttet, at slaa igen. Kampen er kommen, og vi kæmper den igennem i ubrydeligt Samhold. Ingen Arbejdsgiverforeningsformand vil have været længere fra sine Ønskers Maal, end Langkjer naar Kampen er forbi.

Kampen er vort Selvforsvar for vore Hjem, vore Børns blanke Øjne og røde Kinder. Vi kæmper den igennem, og *Skam* faa den, der ikke vil *bære Kampens Byrder*. Den Dragesæd, hele den øvrige Presse vil saa i vore Rækker, vil falde paa Stengrund! Alle Bestræbelser for at bringe faglærte og ufaglærte Arbejdere i Modsætning til hinanden vil være spildt Ulejlighed.

Vi har samme Maal og lider samme Kaar. Vi kræver samme Ret og yder samme Indsats. Vi er *et eneste levende Bolværk* mod Pengehajernes Angreb.

Arbejdslønnen i Industrien. Juli Kvartal 1924.

Siden April 1918 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Depar-

tement, i Statistiske Efterretninger været meddelt kvartalsvise Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Den sidste af disse gjaldt Januar Kvartal 1924, medens nærværende Opgørelse gælder Juli Kvartal 1924, idet Materialet for April Kvartal foreløbig ikke er bearbejdet under Hensyn til det onskelige i, at nærværende Opgørelse kunde gælde et saa sent Tidspunkt som muligt, hvilket vil kunne være af Betydning til Orientering ved de forestaaende Forhandlinger om Arbejds-overenskomsternes Fornyelse. — Efter de for Juli Kvartal 1924 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time paa sædvanlig Maade for de fleste Fags Vedkommende beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet (for Jernindustrien dog Juli og August Maaneder), fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistikken omfatter denne Gang ca. 110.000 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, mod ca. 98.000 Arbejdere i Januar Kvartal. I 1923 omfattede Lønstatistikken 97 à 106.000 Arbejdere, i 1922 95 à 100.000 Arbejdere, i 1921 kun 85 à 90.000 Arbejdere, men i 1920 ca. 110.000 Arbejdere. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning af Lønstatistikens Arbejdertal i Juli og Januar Kvartal 1924 viser, at Stigningen fra Udgangen af Januar til Udgangen af Juli Kvartal overvejende skyldes Byggefagene, hvor der er en Stigning i Arbejdertallet paa ca. 3800 Arbejdere, Jord- og Betonarbejdere, hvor Stigningen andrager ca. 3500 Arbejdere, samt Arbejdere i Teglværker med en Stigning paa ca. 3200 Arbejdere. Stigningen for de her nævnte Fag skyldes Aars-tiden, hvilket ogsaa er Tilfældet med Hensyn til den i Sukkerindustrien stedfundne Stigning paa ca. 600 Arbejdere, men desuden er Antallet af Smede og Maskinarbejdere, for hvilke der foreligger Lønoplysning, steget med ca. 700, og Arbejdsmænd og Kvinder indenfor Jernindustrien ligeledes med 700 til-

sammen; for Tekstilindustrien var der derimod en Nedgang i Arbejdertallet paa ca. 900.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles omstaaende. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det have i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af de anførte Arbejdertal, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den gennemsnitlige Timefortjeneste i Juli Kvartal 1924 i Hovedstaden 232 Øre, i Provinsen 182 Øre og i hele Landet 207 Øre. Deres Antal er imidlertid saa forholdsvis lille, at Udeladelsen af deres Lønninger kun betyder en ringe Ændring i de samlede Gennemsnit.

Af Oversigten fremgaar, at den gennemsnitlige Timefortjeneste for samtlige Arbejdere under et i Juli Kvartal 1924 var 147 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 178 Øre, for Arbejdsmænd 144 Øre og for Kvinder 93 Øre. For de i København beskæftigede 55.000 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 158 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 193 Øre, for Arbejdsmænd 158 Øre og for Kvinder 97 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Statistikken godt 55.000 Arbejdere, hvis gennemsnitlige Timefortjeneste var 136 Øre; for faglærte Arbejdere i Provinsen var Lønnen 157 Øre, for Arbejdsmænd 135 Øre og for Kvinder 86. Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinsen er saaledes gennemsnitlig 39 Øre for faglærte Arbejdere, 23 Øre for Arbejdsmænd, 11 Øre for Kvinder og 22 Øre for samtlige Arbejdere. Det maa dog fremhæves, at de for København og Provin-

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 10/0 1924	Gennemsn. Timefortj.		Ant. Arb. pr. 10/0 1924	Gennemsn. Timefortj.	
		Juli Kvt. 1924	Jan. Kvt. 1924		Juli Kvt. 1924	Jan. Kvt. 1924
<i>Næringsmiddelindustri:</i>						
Bagerier, Svende	924	180	176	98	158	154
Møller, —	68	165	161	212	133	128
Chokoladefabr., fagl. Arb.	63	182	171	19	158	161
— ufragl. Arb.	85	135	135	9	140	137
— Kvinder	636	87	84	82	70	70
Margarinefabr., ufragl. Arb.	65	131	125	292	127	120
— Kvinder	40	70	67	172	70	67
Bryggerier, ufragl. Arb.	1931	149	135	580	133	126
— Kvinder	920	106	97	672	88	82
Spritfabrikker, ufragl. Arb.	35	130	127	254	130	128
— Kvinder	43	102	96	12	97	95
Sukkerfabr., ufragl. Arb.	408	155	155	1284	126	117
— Kvinder	199	81	81	62	67	66
Div. Fag, ufragl. Arb.	131	145	146	268	125	122
— Kvinder	121	96	88	350	101	92
<i>Tobaksindustri:</i>						
Cigarfabr., Cigarmagere	858	159	147	891	153	144
— ufragl. Arb.	119	159	148	150	133	129
— Kvinder	2273	113	106	1492	95	89
<i>Tekstilindustri:</i>						
Tekstilfabr., Mænd	655	140	133	1810	131	127
— Kvinder	1752	103	96	2573	90	84
Rebslugerier, Svende	8	126	121	27	131	123
— ufragl. Arb.	32	121	116	28	119	114
— Kvinder	122	78	74	63	65	64
Possementfaget, Svende	24	160	154	5	173	175
— Kvinder	17	86	84	4	87	88
Sejlmagersvende	9	210	215	19	141	139
<i>Beklædningsindustri:</i>						
Ugesvende i bestilt Skrædderi	138	168	160	18	149	145
Skræddersvende i Konfektionsindus- trien	98	173	167	11	155	151
Tilskærere i Konfektionsindustrien.	38	193	191	3	151	147
Syersker i Konfektionsindustrien ..	979	88	86	434	72	70
— andre	42	99	96	9	80	71
Skomagervende	34	169	156	1	146	123
Skotøjsarbejdere, Mænd	1052	179	178	165	143	141
— Kvinder	809	104	102	78	75	74
<i>Læderindustri:</i>						
Garverier, Svende	157	216	203	78	181	172
— ufragl. Arb.	238	187	165	204	161	150
<i>Bygningsindustri:</i>						
Blikkenslagersvende	339	206	193	154	147	139
Bygningsnedkervende*)	1005	193	188	1200	146	140
Glarimestersvende	111	161	158	82	132	127
Malersvende	1342	200	190	463	147	134
Murersvende	1301	269	237	1972	170	149
Murarbejdsmænd	945	208	177	1978	133	119
Stukkatorsvende	71	205	206	7	158	153
Tømrersvende	902	234	220	1908	153	141
Arbmd. hos Tømrere	38	146	135	91	134	109
Linoleumspaalæggers	33	205	175	—	—	—
Isoleringsmontører	48	236	203	14	181	234

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkervende.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb.	Gennemsn. Timefortj.		Ant. Arb.	Gennemsn. Timefortj.	
		pr. 50/9	1924		pr. 50/9	1924
<i>Træ- og Møbelindustri:</i>						
Bødkersvende.....	111	193	181	311	161	161
Børstenbindersvende.....	43	174	162	19	139	135
Billedskærersvende.....	17	170	182	36	144	142
Drejersvende.....	29	163	154	70	147	142
Forgyldere.....	23	204	203	26	153	154
Kæremagersvende.....	29	206	195	4	155	147
Kurvemagersvende.....	22	131	133	3	170	136
Møbelsnedkersvende.....	621	173	168	116	143	140
Maskinsnedkere.....	428	170	164	1200	137	133
Træindustriarbejdere, ufagl.....	363	136	131	590	116	113
Træindustri, Kvinder.....	135	89	85	49	85	82
Pianoarbejdere.....	240	199	185	10	148	144
Sadelmager- og Tapetserersvende.....	279	178	170	131	148	140
<i>Ler-, Sten- & Glasindustri:</i>						
Jord- og Betonarbejdere.....	1883	192	176	2529	125	115
Brolæggersvende.....	60	292	233	27	153	123
Stenhuggerier, Svende.....	112	210	193	326	138	125
— ufagl. Arb.....	57	152	153	159	123	116
Grus- og Skærvefabr., Arbmd.....	3	150	—	255	130	109
Teglværker.....	89	156	123	3786	133	115
Cementfabrikker.....	—	—	—	1640	143	131
Keram. Industri, fagl. Arb.....	191	184	171	50	142	133
— ufagl. —.....	316	146	137	90	113	108
— Kvinder.....	499	109	100	46	82	78
Terrazzoarbejdere.....	47	174	163	9	131	124
<i>Jern- o. a. Metalindustri:</i>						
Blikkenslagersvende.....	164	194	193	104	164	159
Elektrikere.....	604	167	168	592	155	154
Formere.....	467	207	209	595	178	176
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere.....	262	160	161	96	172	147
Gørtlere.....	133	173	174	50	153	152
Kobbersmede.....	71	213	210	50	189	188
Malersvende.....	187	239	197	228	166	166
Metalslibere.....	128	191	188	68	167	155
Metaltrykkere.....	69	210	206	16	175	183
Skibstømrere.....	159	210	202	271	163	156
Smede- og Maskinarbejdere.....	6365	190	189	5675	159	156
Træarbejdere.....	388	185	181	830	159	156
Div. fagl. Arbejdere.....	76	193	195	95	156	161
Arbejdsmænd.....	4066	148	147	3959	131	130
Kvinder.....	1899	87	86	359	82	82
<i>Kemisk Industri:</i>						
Farversvende.....	33	166	157	8	155	153
Oliemøller, Arbmd.....	534	146	140	783	150	138
Søvlsvyfabr.....	91	164	155	318	147	148
Tændstikfabr., Arbmd.....	80	157	157	—	—	—
— Kvinder.....	166	90	84	—	—	—
Forsk. Industrier, Arbmd.....	981	145	135	252	147	123
— Kvinder.....	1031	82	79	297	74	68

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinzen		
	Ant. Arb.	Gennemsn. Timefortj.		Ant. Arb.	Gennemsn. Timefortj.	
		pr. 80/100 1924	Juli Kvtr. 1924		Jan. Kvtr. 1924	pr. 80/100 1924
		Øre	Øre		Øre	Øre
<i>Grafisk Industri:</i>						
Papirfabrikker, Arbmd.	190	139	139	806	127	122
— Kvinder	46	90	90	255	82	76
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	1526	205	203	914	193	190
Stentrykkere	138	197	193	75	171	163
Kemigrafer	92	185	176	—	—	165
Ufagl. Arb.	142	159	156	56	155	149
Kvinder	316	102	100	91	86	84
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	27	152	144	5	140	130
— Kvinder	62	98	97	25	78	77
Bogbinderier, Svende	336	199	195	115	146	141
— Kvinder	425	106	103	38	75	75
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	58	134	129	—	—	121
— Kvinder	250	88	85	10	90	75
Æskefabrikker, Kvinder	264	97	91	107	86	81
<i>Handel og Transport:</i>						
Lager- og Pakhusarbejdere	1027	133	125	2087	123	116
Havnearbejdere	—	229	210	—	207	206
Kvinder	104	90	82	119	90	90
<i>Forskelligt:</i>						
		Kr. pr. Uge.			Kr. pr. Uge.	
Formænd	667	107.68	101.89	663	84.55	80.09
Fyrbødere	381	73.90	72.03	752	68.51	66.11
Chauffører	776	69.80	66.55	461	61.55	58.53
Kuske	1355	66.85	63.40	993	58.76	56.73

sen beregnede Gennemsnitslønninger for samtlige Arbejdere under et, paavirket af Arbejdertallets forskellige Fordeling mellem faglærte og ufaglærte og mellem Mænd og Kvinder, og indenfor disse Grupper over den forskellige Fordeling mellem Fagene Indflydelse paa Gennemsnitstillene.

Sammenlignet med Januar Kvartal viser Gennemsnittallet for Timefortjenesten for alle de i Statistikken indbefattede Arbejdere for Juli Kvartal en Stigning paa 10 Øre (147 Øre mod 137 Øre i Januar Kvartal). En Del af denne Stigning betyder dog ikke reel Lønfremgang, men skyldes, at Timefortjenesten var forholdsvis lav i Januar Kvartal som Følge af den lave Fortjeneste i Byggefagene, grundet paa forholdsvis faa Udbetalinger af Akkordoverskud i dette Kvartal. Dette Forhold gjorde sig særlig gældende i Køben-

havn, idet der i Byggefagene i Provinzen i langt højere Grad arbejdes paa Timeløn end i København; som Følge deraf er det særlig i København, der er stærk Stigning i Fortjenesten i Byggefagene fra Januar til Juli Kvartal. Iøvrigt var der som Helhed en reel Lønfremgang, idet der for saa godt som alle Fag fandt en Augustregulering Sted efter Pristallet, der bevirkede en Stigning paa 2 pCt. efter Pristallets Stigning fra 209 i Januar 1924 til 214 i Juli. Denne Regulering fandt Sted lidt ind i August Maaned og har saaledes gennemgaaende virket i lidt over Halvdelen af Kvartalet; for Jernindustrien omfatter Opgørelsen dog som foran nævnt kun Maanederne Juli og August, saa at Reguleringen her kun har virket en kortere Del af Perioden, medens for Skotøjs-, Tekstil- og Læderindustriens Vedkommende Opgørelsen kun omfat-

	Ant. Arb. pr. ‰ 1924	Gennemsn. Timefort.				
		Juli Kvartal 1924	Jan. Kvartal 1924	Oktr. Kvartal 1923	Oktr. Kvartal 1920	Aaret 1914
<i>København</i>						
Faglærte Arbejdere.....	22338	196	185	190	263	67,1
Ufaglærte „.....	18372	158	144	149	214	47,5
Ialt Mænd.....	40710	178	166	171	242	61,0
Kvindelige Arbejdere....	14012	97	93	91	136	32,3
Samtlige Arbejdere	54722	158	145	150	216	54,4
<i>Provinsen</i>						
Faglærte Arbejdere.....	19674	157	152	150	218	54,8
Ufaglærte „.....	28040	135	129	129	186	40,8
Ialt Mænd.....	47714	143	138	137	200	48,2
Kvindelige Arbejdere....	7821	86	83	80	122	25,7
Samtlige Arbejdere.....	55535	136	128	129	190	44,9
<i>Hele Landet</i>						
Faglærte Arbejdere	42012	178	170	171	242	61,3
Ufaglærte „.....	46412	144	136	136	197	45,5
Ialt Mænd.....	88424	159	152	152	219	55,0
Kvindelige Arbejdere....	21833	93	89	87	131	29,6
Samtlige Arbejdere.....	110257	147	137	139	203	50,2

ter September Maaned, og Augustreguleringen for disse Fag derfor har virket hele den behandlede Periode. Foruden Augustreguleringen har der for adskillige Fags Vedkommende fundet en Lønfremsgang Sted siden Januar Kvartal som Følge af Afslutning af nye Overenskomster (særlig for forskellige Grupper af Arbejdsmand), ved hvilke der opnaaedes en Lønforhøjelse paa 2 pCt., for de lavest lønede Fag dog noget mere. Endelig er der for de Fags Vedkommende, hvis Overenskomstforhold var ordnet inden Udgangen af Marts Maaned, en Stigning i Fortjenesten fra Januar til Juli Kvartal, paa Grund af at de ved Overenskomstfornyelserne opnaaede Lønstigninger kun virkede en Del af Januar Kvartal. — Det maa ved Sammenligning mellem Fortjenesten i de to her omhandlede Kvartaler desuden erindres, at for de Fag, der overvejende arbejder paa Akkord, vil der altid være nogen tilfældig Bevægelse i de Tal, der angiver den gennemsnitlige Timefortjeneste.

Efter Juli Kvartal 1924 er der ikke sket nogen væsentlig Ændring af Arbejds lønningerne. Kun for ganske enkelte Fag (som Bagere, Bogbindere og

Typografer) er Lønningerne forhøjet med 3 pCt. som Følge af Pristallets Stigning fra 214 i Juli 1924 til 221 i Januar 1925, medens for saa godt som alle øvrige Fag de bestaaende Overenskomster er opsagte uden endnu at være fornyede, og uden at der har fundet Lønregulering Sted efter Pristallet. Arbejds lønnen i Øjeblikket kan derfor anslaaes til som Helhed at ligge ca. 1 pCt. højere, end Opgørelsen for Juli Kvartal udviser, eller til 180 Øre for faglærte, 145 Øre for ufaglærte mandlige Arbejdere og 94 Øre for kvindelige Arbejdere.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 848.

Smede og Maskinarbejdere paa
A/S Nakskov Skibsværft.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. April 1925 i Sag Nr. 848: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds og dettes Nakskov-Afdelings Vegne.

I Midten af Februar Maaned d. A. vedtog Medlemmerne af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Nakskov-

Afdeling, at Udførelsen af Overarbejde indtil videre skulde nægtes. Denne Beslutning blev bl. a. meddelt A/S Nakskov Skibsværft, hvor ca. 360 af Afdelingens Medlemmer havde Arbejde. Det blev dog tilføjet, at Beslutningen ikke vilde finde Anvendelse paa Værftets Maskinfabrik, hvor de ca. 60 Mand arbejdede, og at man ogsaa paa selve Værftet, hvor de ca. 300 Mand arbejdede, var villig til at imødekomme Krav om Overarbejde i saadanne Tilfælde, hvor nødvendige Reparationer skulde udføres. Grunden til Beslutningens Vedtagelse var den, at Arbejderne, der ansaa en Lockout som foreslaaende, vilde forhindre, at Værftet skulde kunne forcere Arbejdet — specielt Nybygningsarbejdet — usædvanlig stærkt frem med Henblik paa Lockouten. De havde dernæst den Opfattelse, at de i Fagoverenskomsten indeholdte Vilkaar var bortfaldne uden videre, ved at Overenskomsten var opsagt til Ophør den 1. Februar d. A.

Skibsværftet er Medlem af Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier under Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien, og paa dertil af Værftet givne Foranledning klagede Sammenslutningen den 17. Februar til Forbundet, der straks rettede fornøden Henvendelse til Afdelingen. Denne fastholdt imidlertid sit Standpunkt, og der indtraf yderligere det, at ca. 15 Mand nægtede at arbejde i skiftende Hold. Forbundet foranledigede nu, at der i Afdelingen blev afholdt en Generalforsamling for at faa den vedtagne Beslutning ændret. Skønt Afdelingsformanden — efter sin her for Retten afgivne Forklaring — her rettede Medlemmerne, vedtog Forsamlingen at opretholde Vægringen ved Overarbejde og Arbejde i skiftende Hold. Forbundssekretæren tog til Nakskov og bestræbte sig for at faa Beslutningen ændret, men det lykkedes ham ikke at bringe Forholdet i Orden. Den 25. Februar blev der givet 1. Lockoutvarsel i Jernindustrien. Den 4. Marts blev 2. Varsel givet, og omkring Midten af Marts traadte Lockouten i Kraft, omfattende ogsaa Nakskov Værftet.

Under denne Sag paastaar Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslut-

ningens og dennes Medlems Vegne de af Afdelingen truffne Arbejdsvægringsbeslutninger kendt ulovlige og De samvirkende Fagforbund paa Forbundets Vegne og Forbundet igen paa dets Nakskov Afdelings Vegne idømt Bod. Klagerne har tilføjet, at de afstaar fra at fremdrage Spørgsmaalet om Forbundets Ansvar. De har angivet, at Værftets Tab maa antages at udgøre ca. 1500 Kr. pr. Dag, men har ikke set sig i Stand til at fremskaffe nogen Beregning, endsige Dokumentation for Tabet.

De Indklagede paastaar Frifindelse under Hensyn til, at en fra Forbundets Side tilbudt Mægling er bleven afslaaet fra Sammenslutningens Side, og at det skete er Udslag af Lockout-Situationen.

Mod Værftets Benægtelse er det ikke bevist, at det har forlangt Overarbejde o. l. udover det sædvanlige, og idet den af Afdelingen vedtagne og senere trods Forbundets Indgriben fastholdte Beslutning er ulovlig, vil der være at paalægge Afdelingen en Bod, som vil være at tillægge Dansk Arbejdsgiverforening. Under Hensyn til den i Februar Maaned foreliggende Situation, hvor Arbejderne, skønt 1. Lockout-Varssel som nævnt først fremkom den 25. Februar, efter de til Offentligheden fremkomne Meddelelser om Sammenslutningens Stilling til de fremtidige Lønvilkaar og om den nærliggende Udsigt til en Arbejdsstandsning, kunde have begrundet Frygt for at se deres Stilling under en saadan skadet, hvis Værftet skulde ville fremskynde sine Arbejder gennem forøget Overarbejde, findes Bodens Størrelse ikke at burde sættes højere end til 1000 Kr.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., vil være at betale af de Indklagede.

Kendelse.

De ovennævnte af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Nakskov-Afdeling vedtagne Beslutninger er ulovlige. Til Dansk Arbejdsgiverforening betaler Afdelingen en Bod, stor 1000 Kr.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales af de Indklagede.

ARBEJDEREN

MEDDELELSSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 44 *

KØBENHAVN DEN 2. MAJ 1925

* 21 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Numer følger Afdelingsskemaet for **April 1925.**

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Maj 1925.

*Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Den faglige Situation.

Fredsbestræbelser.

Samme Dag, som Storlockouten udbrød, henvendte Forligsinstitutionens Formand, Hr. Departementschef Dalhoff, sig til De samvirkende Fagforbunds Formand og Næstformand med Anmodning om en Konference. Anmodningen blev imødekommet, og Konferencen fandt Sted samme Dag i Departementschefens Kontor. Forligsmanden ønskede Oplysning om, hvorvidt De samvirkende Fagforbund agtede at foretage sig noget i den foreliggende Situation, da man ikke maatte forvente, at Forligsinstitutionen paany vilde fremsætte nye Mæglingforslag. Hr. Dalhoff spurgte tillige, om man kunde tænke sig Muligheden af, at et mindre Udvalg, for Eksempel Formændene og Næstformændene for de to Hovedorganisationer, traadte sammen til en Konference, og at Forhandlingerne muligvis senere blev ført i et saadant mindre Udvalg. Da vi ansaa den bedste og naturligeste Maade for at være den, at Forhandlingerne nu blev ført direkte mellem Repræsentanter for Parterne og med Bistand af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, erklærede Hr. Dalhoff, at han vilde konferere med Arbejdsgiverforeningens Formand og Næstformand om, hvorvidt de kunde tiltræde de af vore Repræsentanter fremførte Tanker.

Den 22. April bragte Forligsmanden

Formændene og Næstformændene for de to Hovedorganisationer sammen. Ved denne Sammenkomst blev det fra begge Sider præciseret, hvilke Fag der havde tiltraadt Mæglingforslagene, hvilke der havde tiltraadt disse med Forbehold, og hvilke der havde forkastet Forslagene. Man søgte tillige at blive klar over, hvad Grunden var til Forslagenes Forkastelse, men da det ikke var muligt at komme til Bunds heri, besluttede man at konferere med Repræsentanter for de vedkommende Fag. I nogle Tilfælde var man dog paa det rene med, at de foreliggende Uoverensstemmelser var meget smaa, og at man derfor formentlig maatte kunne faa disse bragt ud af Verden ved en direkte Forhandling mellem Parterne.

Med Hensyn til Maaden, hvorpaa Forhandlingerne skulde føres, opnaaedes hurtig Enighed om, at det burde være Repræsentanter for Parterne og Hovedorganisationerne, der førte Forhandlingerne, saaledes som det var krævet af De samvirkende Fagforbund.

Man var dog enig om at anmode en af Forligsmændene om at være Leder af Forhandlingerne. Tanken tiltraadtes, og Generaldirektør M. Koefoed paatog sig Hvervet.

Det næste Møde fandt Sted den 23. April, og man blev her enig om at søge Oplysning dels hos Dansk Arbejdsmandsforbund og dels hos Dansk

Smede- og Maskinarbejderforbund om, hvilke Krav de agtede at stille som Betingelse for at slutte Fred.

Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter skulde paa samme Maade søge Oplysning hos Jernindustriens Sammenslutning. Disse Oplysninger skulde foreligge til Mødet næste Dag, og samtidig skulde der indbydes Repræsentanter for Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund. I Overensstemmelse med den saaledes tagne Beslutning henvendte Vilh. Nygaard og Carl F. Madsen sig til Lyngsie og hans Kontor den 23. April, hvorved Lyngsie blev gjort bekendt med de førte Konferencer og med, at man ønskede hans Nærværelse i Forligsinstitutionen den næste Dag eller paa et senere Tidspunkt, hvis han vilde foretrække dette. Lyngsie erklærede sig indforstaaet med Mødets Afholdelse og udtalte, at han vilde sætte Pris paa at kunne komme til Stede Fredag inden sin Rejse til den internationale Transportarbejder-Konference i Stockholm. Paa given Foranledning fremkom Lyngsie med nogle Oplysninger om, hvor meget han skulde have i Tillæg til Lønningerne indenfor Jernindustrien og andre Fag, og hvilke Krav han iøvrigt havde at fremsætte. Senere havde Vilh. Nygaard og Madsen en Konference med J. A. Hansen, der ligeledes oplyste, hvad han maatte kræve som Betingelse for at slutte Forlig.

Efter at Formanden og Næstformanden saaledes var blevet orienteret, fandt der et nyt Møde Sted Fredag den 24. April Kl. 2, og i dette Møde deltog Lyngsie og J. A. Hansen. For Jernindustriens Sammenslutning var mødt Direktørerne Charles Hansen og Helweg. Lyngsie holdt nu her en stor Tale, som konkluderede i, at han overfor Arbejdsgiverne nærmere præciserede de Krav, som Arbejdsmændene maatte stille. Disse var følgende:

- 1) At de skulde have Pristallet helt og fuldt,
- 2) et Tillæg derudover større eller mindre efter den hidtidige Løns Størrelse,
- 3) at alle de Medlemmer, som arbejdede for Underpriser, d. v. s. Priser under Fagets, Branchens og Om-

raadets almindelige Niveau, skulde hæves op i Højde med andre Mennesker,

- 4) at man dernæst maatte have den gamle Ordning gennemført, hvorefter Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer først forhandlede deres Sager med den lokale Arbejdsgiverorganisation, som de kontraherede med, og at Arbejdsgiverforeningen ikke fik noget med Tingene at gøre uden i Form af Godkendelse eller Veto mod, hvad der lokalt var opnaaet Enighed om, og at man ikke længere fandt sig i de sidste 7—8 Aars Trafik, hvorefter alle Forhandlinger lokalt bortsaboteredes, saaledes at alt løb i Bunke inde i Arbejdsgiverforeningen, hvor der heller ingen Forhandling blev paa Grund af Stoffets Uoverskuelighed, og at Forligsinstitutionen dernæst greb ind i hele Suppen og søgte at klare den ved en saakaldt »generel Ordning«, der skar alt over en Læst, medens alle andre Uoverensstemmelser og alle de Lønninger, der laa ude af Niveau, blev liggende paa samme Underbetalings-Standpunkt,

- 5) at han var af den Anskuelse, at alle de Fag, der havde resigneret og var gaaet paa Forlig dels ved lokale Forhandlinger og dels ved Vedtagelsen af Forligsforslaget af 11. April, og som kun havde gjort dette for derved at undgaa Arbejdsstandsningen, og som nu alligevel brutalt var sparket i Enden ud af Porten i Lockout, vilde kræve en Erstatning, fordi Arbejdsgiverne brugte dem som Kanonføde og havde snydt og narret dem, og at hvis noget af disse Fag rejste dette Krav, vilde Dansk Arbejdsmandsforbund ikke slutte Fred med Arbejdsgiverforeningen, for disse Krav var opfyldt.

Efter at Lyngsie havde udtalt sig, udspandt der sig en kort Diskussion, under hvilken Arbejdsgiverforeningens Formand og Næstformand udtalte deres Forbavelse over Lyngsies Tale, idet de erklærede, at saadan Tale og saadanne Betingelser kunde man byde en slagen Modstander, men ikke en jævnbyrdig Modstander, og paa given Anledning erklærede de, at man ikke

fandt nogen som helst Anledning til, at Repræsentanter for Jernindustriens Sammenslutning skulde tilkendegive, hvad de mente at kunne tilbyde for at slutte Fred.

Derefter fik J. A. Hansen Ordet for nærmere at præcisere, hvilke Krav Centralorganisationen af Metalarbejdere maatte fremføre som Betingelse for, at Freden kunde slutes.

Efter at J. A. Hansen havde udtalt sig, meddelte han, at han saa sig nødsaget til at forlade Mødet af Hensyn til vigtige Forhandlinger i et andet Møde. Kort efter forlod Lyngsie ligeledes Mødet.

Forligsmanden og Formændene og Næstformændene for de 2 Hovedorganisationer konfererede derefter videre om, hvad der herefter skulde foretages, og man enedes om at opfordre forskellige Fags Repræsentanter til at træde i direkte Forhandling for at søge tilvejebragt Enighed om foreliggende Uoverensstemmelser. Iøvrigt ønskede Formanden og Næstformanden for De samvirkende Fagforbund at konferere med Forretningsudvalget om det passerede.

Da det vil være bekendt, at Arbejdsgiverforeningen i Tilslutning til sin Vedtagelse om at godkende Forligsmændenes Forslag havde besluttet, at forsaavidt Forslagene ikke blev godkendt af Arbejdernes Organisationer, saa vilde man ikke vedstaa sin Beslutning om at tiltræde Forligsmændenes Forslag, men ønskede at være frit stillet. Det var derfor nødvendigt at faa klaret, om Beslutningen var at tage bogstaveligt, eller hvorledes Sagen endelig laa. Hr. Langkjær erklærede, at formelt var Mæglingsforslaget bortfaldet, men hvis man kunde naa til Enighed med de forskellige Fag, vilde Arbejdsgiverforeningen dog vedstaa Beslutningen om at godkende Mæglingsforslagene.

Den 27. April holdt Forretningsudvalget Møde og vedtog at tage de givne Meddelelser til Efterretning, samt at indkalde Formændene for de 22 Forbund til Møde næste Dag for derved at naa til Klarhed over deres Stilling til de førte Forhandlinger.

Mødet, som afholdtes paa De samvirkende Fagforbunds Kontor, bemyn-

digede Forretningsudvalget til at føre Forhandlingerne videre paa den Maade, som de hidtil var førte. En Undtagelse dannede dog Dansk Arbejdsmandsforbund, som ønskede selv at forhandle med Arbejdsgiverforeningen.

Mødet fastslog endvidere, at de Fag, som havde godkendt Forslagene uden Forbehold, ikke krævede Ændringer i disse, og at der ikke fra noget Forbund blev krævet Erstatning for den Tid, de havde været udelukket.

Fortegnelse over afsluttede Overenskomster. Foraaret 1925.

Dansk Arbejdsmandsforbund.

Landsoverenskomster med Kalk- og Teglværksforeningen (gælder til 1927), Margarinefabrikkerne (gælder til 1927), Foreningen af danske Læderfabrikanter (gælder til 1927).

Overenskomsterne omfatter 7800 Medl.

Lokale Overenskomster med Dansk Ammoniakfabrik (gælder til 1927), Københavns Farvehandlerforening (gælder til 1927), Faaborg Cement-Tagstensfabrik (gælder til 1926), Kaffesurrogatfabrikken »Danmark« (gælder til 1926), (Jord- og Betonarbejdere (Entreprenørforeningen, Københavns Murer- og Stenhuggerlaug, Stukaturfagets Mesterforening og Københavns Vognmandsforening (gælder til 1927), (Jord- og Betonarbejdere) Foreningen af Fabrikanter af fugefri Gulve (gælder til 1926), Teglværkernes Centralkontor (Københavns Banegaards private Arbejdere) (gælder til 1927), Kemisk Industri i Kastrup (gælder til 1927), Nibe Emballagefabrik A/S H. J. Hansen, Knapfabrikken »Haima«, Isoleringsfabrikanterne i København, Isoleringsfabrikanterne i Aarhus.

Overenskomsterne omfatter 4420 Medl.

Bageri- og Konditorarbejdernes Forbund med Centralforeningen for Bagermestre i Jylland, Sjællands-Lolland-Falsters Stifters Bagermesterforening, Bagermestrene i Østifterne, Fyns Stifts Bagermesterforening, De sammensluttede Fælles- og Andelsbagerier, Københavns Bagerlaug og A/S Københavns Brødfabriker (gælder alle til 1. April 1926).

Overenskomsterne omfatter 3538 Medl.

Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet

med Billedskærerlauget i København, Billedskærerrestrene i Provinserne og Snedkermestrene (gælder til 1. April 1926).

Overenskomsterne omfatter 196 Medl.

Bogbinderforbundet i Danmark
med Bogbinderlauget i København og Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinserne samt Rammefabrikkerne (gælder til 1. April 1926).

Overenskomsterne omfatter 2945 Medl.

Dansk Brolæggerforbund
med Brolæggerlauget i København (gælder til 1. April 1927), Entreprenørforeningerne i Provinserne (gælder til 1. Marts 1927).

Overenskomsterne omfatter 170 Medl.

Bødkerforbundet i Danmark
med Oliemøllerne og Sæbefabrikkerne og Margarinefabrikkerne (gælder til 1. Maj 1927).

Overenskomsterne omfatter 112 Medl.

Børsteindustriarbejdernes Forbund
med Foreningen af Fabrikker i dansk Børsteindustri (gælder til 1. Marts 1927).

Overenskomsten omfatter 376 Medl.

Drejerforbundet i Danmark
med Drejerlauget i København, Drejermestrenes Centralforening, Træindustriens Fabrikantforening, Foreningen af Fabrikker i dansk Børsteindustri (gælder til 1. April 1927).

Overenskomsterne omfatter 240 Medl.

Forgylderforbundet i Danmark
med Foreningen af Guldlistefabrikker og Barokforgyldere (gælder til 1. Februar 1926), Foreningen af danske Rammefabrikker (gælder til 1. April 1926).

Overenskomsterne omfatter 188 Medl.

Dansk Gartnerforbund
med Planteskoleejerne og Handelsgartnerne (gælder til 1927).

Overenskomsterne omfatter 113 Medl.

Dansk Glasarbejderforbund
med Glasslibermestrene, A/S Kastrup Glasværk, Holmegaards Glasværk (gælder til 1. April 1927).

Overenskomsterne omfatter 450 Medl.

Handskemagerforbundet i Danmark
med Handskemagerlauget (gælder til 1. April 1927).

Overenskomsten omfatter 143 Medl.

Dansk Hatte- og Buntmagerforbund
med Pelsberedernes Arbejdsgiverforening (gælder til 1. Marts 1926).

Overenskomsten omfatter 15 Medl.

Dansk Karetmagerforbund
med Karetmagermestrene (gælder til 1. Februar 1927).

Overenskomsten omfatter 100 Medl.

Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund
med Arbejdsgiverforeningen og med Entreprenørforeningen (gælder til 1. April 1927).

Overenskomsterne omfatter 2279 Medl.

Korkskærernes og Sortererskærernes Forbund
med Korkvarefabrikkerne (gælder til 1. April 1926).

Overenskomsten omfatter 220 Medl.

Kvindeligt Arbejderforbund
med Kalk- og Teglværksforeningen (gælder til 1. Februar 1927), Øresunds kemiske Fabrikker (gælder til 1. Marts 1927), Knapfabrikken »Haima« (gælder til 1. April 1927), Den danske Mælkekondenseringsfabrik (gælder til 1. Maj 1927), Københavns Farvefabrik og Papirfarveri (gælder til 1. April 1927) og to Virksomheder udenfor Arbejdsgiverforeningen; Kastrup Glasværk (gælder til 1. April 1927), Sækkelagrene i Odense (gælder til 1. April 1926).

Overenskomsterne omfatter 525 Medl.

Landarbejderforbundet
med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark, Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt, Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug paa Langeland, Sukkerroedyrkerforeningerne for Lolland, Møen, Sydsjælland, Vestsjælland, Assens, Kolding, Haderslev, Sønderborg (gælder til 1. Maj 1926).

Overenskomsterne omfatter 13.000 Medl.

Dansk Læder- og Skindarbejderforbund
med Foreningen af danske Læderfabrikker (gælder til 1927).

Overenskomsten omfatter 584 Medl.

Dansk Mølleriarbejderforbund
med Foreningen af danske Cementfabrikker (gælder til 1. Februar 1927).

Overenskomsten omfatter 50 Medl.

Papirindustriarbejderforbundet i Danmark
med samtlige Papirfabrikker (gælder til 1927).

Overenskomsten omfatter 1347 Medl.

Dansk Rebslageriarbejderforbund
med Foreningen af danske Rebslagerier.

Overenskomsten omfatter 200 Medl.

Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund
med Rejsetøjsfabrikkerne (gælder til 1926).

Overenskomsten omfatter 125 Medl.

Dansk Skotøjarbejderforbund
med Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikker og Foreningen af Skotøjsfabri-

kanter i Provinserne (gælder til 1. Februar 1927), Skomagermestrene (Haandskoma-gerne) (gælder til 1. April 1926), De meka-niske Fodtøjs-Reparationsværksteder (gæl-der til 1. April 1927).

Overenskomsterne omfatter 4500 Medl.

Dansk Skrædderforbund

med Foreningen af danske Fabrikanter af Herreklæder (gælder til 1. Februar 1926), Fabrikant Hugo Dorph, Taastrup (gæl-der til 1. Januar 1926), Foreningen af danske Linnedfabrikanter (gælder til 1. Fe-bruar 1926), Fabrikant Georg Dam, Aal-borg (gælder til 1. Februar 1926), Forenin-gen af Skræddermestre og Herrekonfek-tionister (gælder til 1. April 1926), Fore-ningen af danske Herrelingerifabrikanter (gælder til 1. April 1926), Skræddermestre-nes Centralforening (gælder til 1. April 1926), Skrædderlauget i København (gælder til 1. April 1926).

Overenskomsterne omfatter 9564 Medl.

Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitets-arbejderforbund

med A/S Badeanstalten »København« (gæl-der til 1. Februar 1927).

Overenskomsten omfatter 20 Medl.

Dansk Stenindustriarbejderforbund

med samtlige Arbejdsgivere i hele Landet (gælder til 1. April 1927).

Overenskomsten omfatter 640 Medl.

Stukkatorernes Fagforbund

med Stukkaturfagets Mesterforening og Foreningen af Arbejdsgivere i Stukkatur-faget i Jylland.

Overenskomsten omfatter 110 Medl.

Tobaksarbejderforbundet i Danmark

med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien, Cigaretfabrikant-foreningen og Skraa- og Røgtobaksfabri-kantforeningen (gælder til 1. Maj 1926).

Overenskomsterne omfatter 7330 Medl.

Træindustriarbejderforbundet i Danmark

med Træindustriens Fabrikantforeninger (gælder til 1. Februar 1927).

Overenskomsten omfatter 4000 Medl.

Dansk Typograf-Forbund

med Københavns Bogtrykkerforening (gæl-der til 1. Februar 1927).

Overenskomsten omfatter 5153 Medl.

Samtlige vedtagne Overenskomster om-fatter 70.340 Medlemmer.

Lønbevægelsen i de enkelte Fag.

Brolæggere hele Landet.

Efter at Forbundet havde opsagt de for København og Provinserne be-

staaende Overenskomster til Ophør henholdsvis 1. April og 1. Marts, blev der optaget Forhandlinger mellem Par-terne om nye Overenskomster, uden at der opnaaedes Enighed herom, idet Entreprenørerne ikke vilde gaa med til nogen som helst Lønforbedring.

For Provinsens Vedkommende blev der af Forbundet varslet Strejke fra og med den 26. Marts, men Strejkens Ikrafttræden blev imidlertid udsat i Henhold til Forligsmændenes Henstil-ling. Den 1. April blev der paa et Fæl-lesmøde i Arbejdsgiverforeningen op-naaet Enighed om en ny Overenskomst, der indeholdt følgende:

1.

I § 3 B, Punkt 1 ændres »130 Øre« til »140 Øre«.

2.

§ 5 udgaar og erstattes med følgende: »Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbej-dede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med 1 pCt. for hver pCt., Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering fore-tages dog kun, for saa vidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Regu-leringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.«

3.

Det for Akkordsatserne nugældende Tillæg af 1 pCt. forhøjes til 4 pCt.

4.

Overenskomsten træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, i hvilken Overenskomsten er vedtaget af begge Parter.

Ovenstaaende Overenskomst er af-sluttet under Forbehold af de respek-tive Organisationers Sanktion. Svar skal foreligge senest Tirsdag den 7. April.

Arbejdet genoptages saavidt muligt den 2. ds. For saa vidt Forslaget ikke vedtages, kan Strejken iværksættes med 24 Timers Varsel. Vedtages derimod Forslaget, bortfalder Strejkevarslet.

Paa samme Møde opnaaedes Enighed om de københavnske Brolæggers Overenskomstforhold med Varighed til 1. April 1927.

Den københavnske Priskurant fik tilføjet nogle nye Punkter, og Time-lønnen forhøjedes til 146 Øre. Det nu-gældende Tillæg til Grundprisen for-højedes fra 1 pCt. til 4 pCt.

Overenskomsterne er senere vedtaget af alle Parter.

Barnevognsarbejdere.

Overenskomsten for de paa Barne-vognsfabrikkerne beskæftigede *Malere, Karetmagere, Kurvemagere, Smede og Sadelmagere* var udløbet den 1. Marts 1925, og da de mellem Fabrikkerne og de ovennævnte Fags Organisationer førte Forhandlinger forblev resultat-løse, kom Sagen til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 8. April, hvor der heller ikke op-naaedes Enighed, hvorfor der tilgik Forligsmændene Indberetning, og disse stillede derefter et Mæglingsforslag den 11. April, paa hvilket der forlangtes Svar til den 18. April.

Ved Fristens Udløb viste det sig, at alle Parter havde vedtaget Forslaget.

Børsteindustriarbejdere hele Landet.

Efter at Forbundet forgæves havde søgt at faa oprettet en ny Overenskomst med Foreningen af Fabrikanter i dansk Børsteindustri, varslede det med vort Forretningsudvalgs Sanktion Strejke fra og med den 14. Marts. Dagen før, Strejken kunde iværksættes, kom der imidlertid nye Forhandlinger i Stand under Medvirken af Repræsentanter for de to Hovedorganisationers Forret-ningsudvalg, og ved disse Forhandlin-ger enedes man om at forsøge nye Partsforhandlinger, og Strejken udsat-tes, men saaledes at den kunde iværk-sættes til enhver Tid med 24 Timers Varsel, dog tidligst til Ikrafttræden Torsdag den 19. Marts.

Disse nye Partsforhandlinger bri-stede imidlertid ogsaa, men Forbundet udsatte dog stadig Strejkens Ikrafttræ-den, og Sagen gik paany til Hoved-organisationerne, der endelig paa et Fællesmøde den 25. Marts opnaaede Enighed om et Forslag til Overens-

komst, som Parterne senere tiltraadte. Overenskomsten kan tidligst opsiges til 1. Marts 1927.

Den faste Voldgiftsret.

Indgaaede Forlig.

Sag Nr. 824.

Losning af Melkalk i Kolding.

I denne Sag, der drejede sig om For-staaelsen af Overenskomstens Bestem-melser om det Antal Mand, der skulde beskæftiges, havde Arbejdsgivernes dikterende Optræden medført en Ar-bejdsstandsning.

Selve Spørgsmaalet om Overenskom-stens Forstaaelse var ordnet ved faglig Voldgift, og Sagen drejede sig derefter kun om Erstatning for det ved den ulovlige Arbejdsstandsning forvoldte Tab.

Sagen forligtes ved, at Havnearbej-derne og Forbundene afgav en Er-klæring, i hvilken man beklagede Standsningen.

Klagen bortfaldt derefter.

Sag Nr. 837.

Nittere hos Burmeister & Wain.

Denne Sag drejede sig om en Over-arbejdsvægning, der var en Følge af en Klubvedtagelse. Arbejderne havde gaaet nogle Gange været ude for at maatte tilbringe deres Spisetid foran Udbeta-lingsstedet Fredag Aften, naar de var tilsagt til Overarbejde. De krævede nu denne Udbetaling lagt saaledes, at dette ikke mere fandt Sted. Efter en som Følge af denne Beslutning sket Af-skedigelse, var Arbejdet blevet nedlagt i 2 Døgn.

Det oplystes under Sagen, at Af-skedigelserne delvis var en Følge af Misforstaaelser.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-forbund og Specialarbejderforbundet, mod hvem Sagen var anlagt, tilbød hver især at betale en Bod paa 500 Kr. til Arbejdsgiverforeningen. Dette Tilbud modtages og Klagen toges tilbage.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541.

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 45-46 *

KØBENHAVN DEN 16. MAJ 1925

* 21 AARGANG

De samvirkende Fagforbunds ordinære Generalforsamling.

(5.—7. Maj 1925).

I.

I Henhold til Lovens § 33 skal De samvirkende Fagforbund hvert 3. Aar afholde ordinær Generalforsamling, og da den sidste ordinære Generalforsamling afholdtes i 1922, skulde den næste saaledes afholdes i Aar.

Generalforsamlingen afholdtes i Dagene 5.—7. Maj i Forsamlingsbygningen, Enghavevej, efter at der Dagen forud var afholdt et Repræsentantskabsmøde, hvor man gennemgik Generalforsamlingens Dagsorden og vedtog forskellige Indstillinger til Godkendelse paa Generalforsamlingen.

Der var til Generalforsamlingen opstillet følgende

Dagsorden:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskaberne.
3. Arbejdernes Oplysningsforbund.
4. Fastsættelse af Administrationsbidraget.
5. Pensionering af Organisationernes Tillidsmænd.
6. Forslag til Regler for Behandling af faglig Strid mellem de kooperative Foretagender og Fagforbundene.
7. Repræsentationsret for »Det kooperative Fællesforbund«.
8. Indstilling af Medlemmer til Arbejdsraadet.
9. Fastsættelse af Lønninger.
10. Valg af Formand, Næstformand, Kasserer, Sekretærer, Medlemmer af Forretningsudvalg, Revisionskomité og Grænseudvalg.

Den førstnævnte Dag Kl. 10 Formiddag aabnedes Generalforsamlingen af Formanden, *Carl F. Madsen*, med følgende

Velkomsttale.

Da vi var samlede til Generalforsamling for tre Aar siden, havde vi lige endt en Kamp med Arbejdsgiverne, som havde været 8—10 Uger.

Arbejdsgiverne stillede den Gang Krav om kraftige Lønreduktioner, og da vi nægtede at indgaa derpaa, kastedes 50.000 Mand paa Gaden. Arbejdsløsheden var stor, idet 100.000 Mand var uden Beskæftigelse.

De meget vidtgaaende Krav, som Arbejdsgiverforeningen havde opstillet som Maal, blev paa alle de væsentligste Punkter afviste.

I Aarene 1923 og i 1924 har der været en Bedring i Arbejdsforholdene, og Overenskomstforhandlingerne er gaaet af uden Storkonflikter.

Men det er for meget forlangt, at Arbejdsgiverforeningen skal kunne holde sig i Ro mere end 2 Aar. Langkjær synes ikke at kunne leve Livet, uden at der skal være mest mulig Strid og Splid mellem Arbejderne og Arbejdsgiverne. I de faa Aar, han har været Formand, kan han rose sig af at have varslet og etableret flere Lockouter, end hans Forgængere i de øvrige Aar, Arbejdsgiverforeningen har bestaaet.

For Tiden befinder vi os ude i den største Lockout, vort lille Land hidtil har kendt, idet ca. 100.000 Mand er kastet paa Gaden.

Det vil ganske naturligt blive denne alvorlige Begivenhed, der kommer til at præge Generalforsamlingen.

Ved saglig og alvorlig Forhandling er det mit Haab, at vi skal naa et Resultat, som kan føre os ud af Konfliktten paa en for Arbejderne heldig Maade. I dette Haab byder jeg samtlige Deltagere i Generalforsamlingen velkommen.

Formanden bød derefter de udenlandske Gæster velkommen: Formanden for Allgemeiner deutscher Gewerkschaftsbund *Leipart*, Sekretær i den internationale faglige Central i Amsterdam *Sassenbach*, Formanden for den norske Landsorganisation *Teigen* og for den svenske Landsorganisation *Arvid Thorberg* og Sekretær *Johansson* samt Repræsentanten for Arbejdernes kooperative Fællesforbund, Borgmester *Peter Christensen*, Helsingør.

Taleren haabede, at Gæsterne, som denne Gang var i Besøg under en omfattende Lockoutkamp, ogsaa i denne Situation vilde kunne tilbringe nogle interessante Dage hos os.

Der var ialt mødt 582 Deltagere, nemlig: 477 Hovedbestyrelsesmedlemmer og Repræsentantskabsmedlemmer, 73 Repræsentanter for Arbejdernes lokale Fællesorganisationer, 15 Forretningsudvalgsmedlemmer, 2 Revisorer og 15 Repræsentanter for den socialdemokratiske Presse.

Derefter konstituerede Generalforsamlingen sig med *J. A. Hansen* og *Vilh. Nygaard* som Dirigenter.

Den førstnævnte overtog Ledelse af Forhandlingerne i Formiddagsmødet og gav Ordet til de fremmede Gæster.

De udenlandske Gæsters Hilsningstaler.

Sassenbach, Sekretær i Amsterdam-Internationale, bragte Hilsen fra Arbejdernes internationale faglige Sammenslutning og understregede, at det ikke drejer sig om venlige Hilsener og skønne Talemaader, men om Handling.

Da vi fik Anmodning om Hjælp fra de danske Arbejdere, anmodede vi straks samme Dag telegrafisk alle tilsluttede Landsorganisationer om at holde sig beredte til Understøttelse, og denne Anmodning har straks fundet livlig Tilslutning. Udover den telegrafiske Anmodning har vi skriftlig givet fuldstændig Underretning, saa at alle Landsorganisationer er nøje underrettede.

Foreløbig har vi kun opfordret til finansiel Understøttelse; om det derudover er nødvendigt at foretage Skridt, afhænger af, om saadant ønskes af de danske Arbejdere, og af den Udvikling, som Striden i de nærmeste Dage antager. I alle Tilfælde staa den internationale Arbejderstand udover det finansielle ogsaa rede til at understøtte med andre Midler.

Den danske Arbejderstand har jo gennem Aartier vist en saa stærk international Solidaritet, saa det er en Selvfølgelighed, at vi, naar I trænger til international Hjælp hos de andre Lande, ikke kan lade Eder i Stikken.

Dette, Kammerater, er den korte saglige Erklæring, jeg som Sekretær i Internationale Gewerkschaftsbund og paa 23 tilsluttede Landsorganisationers Vegne kan afgive, og jeg haaber, at ogsaa Eders Arbejdsgivere vil forstaa Værdien af den Erklæring.

Fagforeningsbevægelsen er i alle Lande i fuld Fremgang efter Krigens svære Aar.

At ogsaa den danske Arbejderstand vil overvinde den øjeblikkelige svære Kamp er et oprigtigt Ønske hos Arbejderstanden i andre Lande, og dertil, at det maa komme til en sejrrig Slutning af denne Kamp, vil den faglige Internationale af sit fulde Hjerte og med al mulig Kraft medvirke.

Et meget stærkt Bifald hilste den udmærkede Tale, der oversattes af Dirigenten *J. A. Hansen*.

Leipart, Formand for den tyske faglige Landsorganisation: Jeg bringer Eder

de tyske Arbejderes Hilsen og takker for Indbydelsen, som vi har modtaget med Glæde. De danske Arbejdere har hjulpet os i Krigens svære Aar, hvor navnlig Børnene led stærkt. J. P. Nielsen, som det tyske Folk har kaldt Børnefaderen, vil blive husket i Generationer, og det er min kære Pligt at bringe ham og de danske Arbejdere min Tak.

Ogsaa da vore Organisationer var Undergangen nær paa Grund af Inflationen, der fra Uge til Uge gjorde Pengene værdiløse, saa vi maatte føre Lønforhandlinger Uge for Uge, modtog vi Støtte fra danske Arbejdere. Vore Organisationer var stærkt truede i deres Eksistens. At de danske Arbejderes Hjælp kom først, gjorde den dobbelt værdifuld. Vi ønsker at tilkendegive vor Solidaritet med de danske Arbejdere i den store Kamp, de nu kæmper, og som jeg skal studere og give Indberetning om til min Organisation.

Vi er nu i Tyskland over vore sværeste Tider og har næsten vor gamle Kampkraft igen.

Vi har maattet føre maanedlange Kampe uden Understøttelse til vore kæmpende Kammerater. At vi kunde gøre dette, gav os vor næsten tabte Tro tilbage. Kun 25 pCt. af tyske Virksomheder har mere end 8 Timers Arbejdsdag. Vi kæmper for at naa Stillingen igen, og vi har snart naaet det.

Vi kan ogsaa nu yde stor finansiel Støtte, og jeg tilsiger den paa min Organisations Vegne.

Et stormende Bifald hilste ogsaa Leipart, og det fornyedes, da Talen var oversat af Sekretær *Hans Jacobsen*.

Arvid Thorberg, Formand for Den faglige Landsorganisation i Sverige, fik derefter Ordet og udtalte, at det var ham en Glæde at være til Stede paa Generalforsamlingen, og takkede for Indbydelsen. Vi har altid i Sverige været glade for Samarbejdet og haaber paa, at dette maa fortsættes. Dette, at vi for nylig har været i en stor Kampsituation, giver forøget Interesse for Eders Kamp. Vi tog hos os Standpunktet *Status quo*, vi troede ikke paa reale Fremstød, men en ubetydelig Konflikt i Papirindustrien bragte os en Trusel om Lockout overfor ca. 130.000 Arbejdere, og der truedes med store Lønreduktioner, og vi tog Kampen. Vi stod stærke, vort Medlemsantal var i Stigning, og Udgangen af Konflikten blev bedre, end vi havde ventet det ved Konfliktens Udbrud.

Vor Solidaritet i Eders Kamp vil ikke udeblive, og jeg haaber, at denne Generalforsamlings Forløb maa blive til Gavn for de danske Arbejdere.

Teigen, den konstituerede Formand for Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge, bragte en Hilsen fra de norske Arbejdere. Han udtalte, at i Fjor var det disse, der var i Storkamp, fordi Arbejdsgiverne krævede Reduktioner og Garantier for Overenskomsternes Overholdelse. De norske Arbejdere fik betydelige Lønforhøjelser, og Industrien gaar alligevel, trods Arbejdsgivernes Paastand om, at den ikke kunde bære Løntillæg. Den Støtte, vi fik under vor Kamp her fra Danmark, og som bragte os Sejren, har vi ikke glemt og vil nu yde Gengæld. De danske Arbejdertropper er øvede, og jeg er sikker paa deres Sammenhold og Solidaritet, og disse to Ting vil ogsaa holde sig under Kampen.

Dirigenten, *J. A. Hansen*, takkede Gæsterne for deres gode Ønsker og deres øvrige Udtalelser.

Beretning om Virksomheden.

Formanden aflagde følgende Beretning om den foreliggende Situation:

Medens jeg ellers plejer at give et Resumé af de vigtigste Begivenheder i Perioden fra sidste Generalforsamling, mener jeg at være i Overensstemmelse med den ærede Forsamling, naar jeg denne Gang undlader dette og straks tager fat paa en Omtale af den foreliggende faglige *Kampsituation*.

Ethvert Medlem af denne Forsamling er i og for sig kendt med Begivenhedernes Udvikling, og meget af min Tale vil derfor maaske forekomme mange for upaakrævet. Men der findes dog saa meget i Sagen, som Forsamlingen ikke kan have Rede paa, at det allerede af den Grund vil være nødvendigt at rede-

gøre for den Kamp, vi for Tiden befinder os i, og som er den største, vort Land hidtil har kendt.

Lockouten og Strejkerne iværksættes. Lockouten i Jernindustrien og de af Dansk Arbejdsmandsforbund varslede Strejker iværksættes, som det vil erindres, den 18. Marts. I Lockouten i Jernindustrien er inddraget 18.000 Medlemmer og i Strejkerne 14.000 Medlemmer. Den 21. April, altsaa efter 5 Ugers Forløb, udvidede Arbejdsgiverforeningen Lockouten med 50.000 Mand, og der er saaledes nu 82.000 af De samvirkende Fagforbunds Medlemmer paa Gaden.

Dertil kommer 8 à 10.000 lockoutede Arbejdere, som tilhører Organisationer, der staar udenfor De samvirkende Fagforbund. Man vil af disse Oplysninger forstaa, at der er Alvor i den Krig, der for Tiden maa kæmpes med Arbejdsgiverforeningen.

Arbejdsgiverforeningen tilrettelægger Kampen. For omtrent et Aar siden afholdt Arbejdsgiverforeningen Generalforsamling, og paa denne blev Angrebet paa De samvirkende Fagforbund planlagt.

Der blev saaledes vedtaget en Beslutning om, at Arbejdsgiverne skulde løsgøre sig fra Pristallet. Det vil med andre Ord sige, at Arbejdsgiverne i Virkeligheden havde paalagt sine Medlemmer at nægte Arbejderne Løntillæg, selv om der skulde forekomme en Prisstigning, og Tanken om Lønreduktioner var ligeledes fremme.

I Tilslutning til den saaledes tagne Beslutning vedtog Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse i Oktober at opsigte samtlige Overenskomster, og Beslutningen blev overalt fulgt.

Efter megen Besvær lykkedes det i Begyndelsen af indeværende Aar at komme i Forbindelse med Arbejdsgiverne i forskellige Fag. Ved disse Sammenkomster, som paa ingen Maade kan betegnes som Forhandling, fremgik det tydeligt, hvad Arbejdsgiverforeningens Hensigt var med at opsigte Overenskomsterne. Det viste sig, at det ikke blot var Prisreguleringen, man vilde bort fra, men at man ogsaa tilstræbte kraftige Lønreduktioner. Indenfor Jernindustrien, Træindustrien, Skotøjindustrien, Tekstilindustrien og flere andre Fag blev Arbejdernes Repræsentanter saaledes stillet overfor Krav om 10 pCt.s Lønreduktioner. Det ligger i Sagens Natur, at det var umuligt for vore Organisationer at slutte paa saadanne Vilkaar.

Forretningsudvalgets Stilling var givet derved, at det gav Organisationerne Ret i, at ethvert Forsøg paa Lønreduktion maatte afvises, og at der burde kræves fuld Dækning for en kommende Prisstigning, og at der maatte ydes et Vederlag til Lønninger, der var særlig lave, og for at faa sat Gang i Forhandlingerne blev det godkendt, at Organisationerne fremsatte Strejkevarsler. Varsler blev derefter afsendt af Dansk Arbejdsmandsforbund overfor en Række betydelige Virksomheder. Ligeledes blev der afgivet Varsler af en Række andre Fag.

Vi var derved naaet hen i Februar Maaned, og Arbejdsgiverforeningen fandt da Anledning til at indbyde vort Forretningsudvalg til et Fællesmøde.

Ved dette Møde krævede Arbejdsgiverforeningen Lempelser i Lønningerne i de førende Industrier, og de øvrige Fag med Undtagelse af nogle enkelte krævede sig frigjort fra Reguleringerne efter Svingningerne i Pristallet.

Der blev fra vor Side krævet dels Dækning for Prisstigningen, dels Revision af saadanne Lønninger, som ifølge deres Natur ikke kunde nøjes med Tillæg efter Prisreguleringen. Desuden blev der, efter at disse beskedne Fordringer var afvist, fra vor Side krævet optaget en Forhandling mellem Repræsentanter for de direkte interesserede Parter paa frit Grundlag for paa den Maade at søge tilvejebragt Enighed om Betingelserne for Fornyelsen af de opsagte Overenskomster. Men ogsaa dette Forslag blev afvist.

Fællesmødet endte derfor uden Resultat.

Lockoutvarsel. Efter det resultatløse Møde modtog vi den 25. Februar en Skrivelse fra Arbejdsgiverforeningen, hvori man beklager sig over de fremsendte Strejkevarsler, og man peger atter paa Nødvendigheden af, at de fø-

rende Industrier fik Lettelser i Produktionsomkostningerne, samt at andre Industrier blev frigjort fra Pristallet som lønregulerende Faktor.

Skrivelsen endte med *Trusel om Lockout*. I Henhold til senere Meddelelse skulde denne iværksættes den 11. Marts overfor Jernindustriens Arbejdere.

Imidlertid traadte *Forligsinstitutionen i Virksomhed* og henstillede at udsætte de varslede Arbejdsstandsninger. Henstillingen tiltraadtes af begge Parter, og efter nogle Dages Forhandlinger blev der fremsat Mæglingforslag i Skotøj-, Tekstil- og Træindustrien og en Henstilling til Løsning af Striden for Arbejdsmændene.

Naar der til Arbejdsmændene blev fremsat en Henstilling og ikke et Mæglingforslag, blev dette motiveret med, at en Løsning af de mange Spørgsmaal af lokal og teknisk Art kun kan ske ved, at de interesserede Parter træder i direkte Forhandling med hinanden. Forhandlingerne skulde iøvrigt føres til Ende i Løbet af 14 Dage.

Med Hensyn til Lønningerne skulde Forhandlingerne føres paa følgende Grundlag:

at Lønningerne i Jernindustrien forbliver uforandret,

at Lønningerne i de øvrige Fag forhøjes med 3 pCt.,

at der i enkelte Fag med særlig lave Lønninger kan foretages en yderligere

Forhøjelse af 2 Øre pr. Time, ligesom der kan foretages Reguleringer af enkelte Satser, som er bragt ud af Niveau.

Forhandlingerne skulde iøvrigt føres paa frit Grundlag.

Lønreguleringerne skulde foretages efter Stigning eller Fald i Priserne over 6 Points.

Dernæst skulde det tages under Overvejelse, om Overenskomsterne kunde slattes paa 2 Aar.

Heraf fremgaar det, at De samvirkende Fagforbunds Krav havde sejret. Kun Jernindustrien dannede en Undtagelse.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Stilling var imidlertid den, at man ikke helt kunde følge Henstillingen, men var dog villig til at forelægge Sagen for en Kongres, som vilde blive indkaldt i Løbet af 14 Dage.

Arbejdsgiverforeningen godkendte Henstillingen, men nægtede imidlertid, trods Opfordring fra Statsministeren, at vente i 14 Dage. Lockouten i Jernindustrien iværksattes derfor den 18. Marts. Samtidig iværksattes den af Dansk Arbejdsmandsforbund varslede Arbejdsstandsning.

Trusel om udvidet Lockout. Et Par Dage senere modtog vi et nyt Varsel om Lockout. Denne skulde træde i Kraft den 28. Marts og vilde omfatte 40.000 af De samvirkende Fagforbunds Medlemmer,

Repræsentantskabet blev i den Anledning indkaldt til Møde den 26. Marts, og der blev her taget forskellige Beslutninger til Imødegaaelse af Lockouten.

Medens dette foregik, indløb der Anmodning fra Forligsinstitutionen om en Konference med Forretningsudvalget. Anmodningen blev imødekommet, og inden Konferencen sluttede, forelaa der et nyt *Mæglingforslag* gaende ud paa,

at samtlige Jernindustriens Overenskomster tages op til samlet Behandling paa frit Grundlag,

at samtlige andre og ikke fornyede Overenskomster snarest optages til Forhandling paa de i Henstillingen af 14. Marts angivne Grundlag, samt

at eventuelle resterende Uoverensstemmelser indberettes til Hovedorganisationerne senest den 6. April.

Repræsentantskabet godkendte Mæglingforslaget, men Arbejdsgiverforeningen forkastede dette.

Stillingen var herefter den, at den udvidede Lockout kunde iværksættes Dagen efter, men endnu en Gang greb Forligsinstitutionen ind og fik den afværget.

Ved Forhandling med Forretningsudvalget for Arbejdsgiverforeningen formaaede man Arbejdsgiverforeningen til at godkende Mæglingforslaget, og der blev derefter oprettet en Overenskomst mellem Arbejdsgiverforeningen og

De samvirkende Fagforbund gaaende ud paa, at Forhandlingerne i Organisationerne skulde tilendebringes indenfor nærmere fastsatte Tidsfrister.

Indberetninger om Forløbet af Forhandlingerne i Afdelingerne skulde indsendes til Hovedorganisationerne senest den 6. April. Der var saaledes kun levnet 1 Uge til lokale Forhandlinger. Derefter skulde der optages Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne om foreliggende Uoverensstemmelser, og hvis disse ikke bragtes til Ophør, skulde de indberettes til Forligsinstitutionen, som havde givet Tilsagn om at ville fremsætte Mæglingsforslag i disse Sager hurtigst muligt og — saavidt gorligt — senest Lørdag den 11. April.

Svarene paa Mæglingsforslagene skulde afgives senest 5 Dage efter Forslagenes Fremsættelse.

De varslede Arbejdsstandsninger skulde udsættes, men kunde iværksættes, hvis Enighed ikke opnaaedes om samtlige Mæglingsforslag, med 24 Timers Varsel, efter at den første Forkastelse forelaa.

Forretningsudvalgets Stilling til Forslaget. Forslaget indeholdt saaledes et Tilsagn fra Arbejdsgiverforeningen om, at den vilde godkende det Mæglingsforslag, som den havde forkastet Dagen i Forvejen, imod at Tiden for Forhandlingerne blev begrænset mest mulig.

Forretningsudvalget var derved kommet i den Situation enten at tiltræde Forslaget og dermed faa en Udsættelse af Lockouten i 3 Uger og Udsigt til ved Forhandlingerne at naa til Enighed eller at afvise Forslaget og tage Lockouten.

Efter moden Overvejelse besluttede Forretningsudvalget med alle Stemmer mod Lyngsie at underskrive Overenskomsten. Lyngsie erklærede, at han ikke vilde tage Hensyn til Overenskomsten, og at Dansk Arbejdsmandsforbund ikke følte sig bunden af den, og dette ønskede han meddelt Forligsinstitutionen, hvilket ogsaa skete. Det er fra Lyngsies Side blevet paastaet, at denne Overenskomst forandrede Mæglingsforslaget, som var vedtaget Dagen forud af Repræsentantskabet. Paastanden er urigtig. Overenskomsten forandrer i Realiteten intet som helst i Mæglingsforslaget.

I Forligsforslaget staar: »At eventuelle verserende Uoverensstemmelser indberettes til Hovedorganisationen senest den 6. April.«

Den samme Bestemmelse findes i Overenskomsten med Arbejdsgiverforeningen. At det i Overenskomsten er bestemt, hvor lang Tid Hovedorganisationerne maa bruge til Forhandling, forandrer ikke Grundlaget for Mæglingsforslaget, og at Forligsinstitutionen erklærede sig villig til at stille Mæglingsforslag er en saa selvfølgelig Ting, at det nærmest er overfødig, at det staar i Overenskomsten.

Bestemmelsen om, at de varslede Arbejdsstandsninger og udsatte Arbejdsstandsninger kan iværksættes med 24 Timers Varsel, er dog heller intet nyt. Saadanne Bestemmelser er vi ofte indgaaede paa.

Det er da ogsaa min Overbevisning, at Repræsentantskabet, hvis det var blevet samlet, ogsaa vilde have godkendt Overenskomsten.

Jeg maa imidlertid i høj Grad udtale min Beklagelse over, at Lyngsie ved adskillige Lejligheder, bl. a. paa sin Kongres og i det udsendte Manifest, har angrebet Forretningsudvalget paa en højst utiltalende Maade, uden at det har været muligt for Forretningsudvalget at kunne forsvare sig.

Mod en saadan Fremfærd nedlægger jeg hermed en alvorlig Protest.

At man i en stor Situation kan have forskellig Opfattelse med Hensyn til de Veje, der skal følges, og den Taktik, der skal anvendes, er forstaaeligt, og ingen har bebrejdet Lyngsie, at han stemte, som han gjorde, men de øvrige Medlemmer har Krav paa samme Hensyntagen fra Lyngsies Side; thi ellers bliver Samarbejdet en Meningsløshed.

Forhandlingernes Forløb. Ved et stort, forceret Arbejde lykkedes det at naa igennem Forhandlingerne. I nogle Tilfælde opnaaedes Enighed; men et stort Antal Fag maatte indberette, at der ikke var opnaaet Overenskomst, og Forligsinstitutionen maatte derefter tage fat, og inden Udløbet af den fastsatte Frist laa der 22 Mæglingsforslag.

Forslagene blev vedtaget af 13 Forbund, af 4 Forbund med Forbehold, og forkastet af 5 Forbund. Disse sidste er følgende:

Dansk Arbejdsmandsforbund,
 Dansk Metaltrykkerforbund,
 Dansk Hatte- og Buntmagerforbund,
 Dansk Skibstømmerforbund og
 Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Den udvidede Lockout iværksættes. Efter den Skæbne, Mæglingforslagene havde faaet, iværksatte Arbejdsgiverforeningen den 20. April den udvidede Lockout og meddelte, at den betragtede samtlige Mæglingforslag som bortfaldne. Den 21. April traadte de af De samvirkende Fagforbund varslede Sympatistrejker derefter i Kraft.

Lockouter, Strejker og Sympatistrejker var saaledes i fuld Gang over hele Linien.

Hjælpen til Konfliktdeltagerne. Repræsentantskabet gav som bekendt Forretningsudvalget Fuldmagt til at udskrive det nødvendige Bidrag til Kampens Førelse. Det er hidtil lykkedes for De samvirkende Fagforbund at opfylde sine Forpligtelser, men da vi jo ikke kæmper for Kampens Skyld, maa det ogsaa være vor Opgave at faa Kampen afsluttet saa snart, det kan ske paa hæderlige Vilkaar.

Nye Forhandlinger. Forligsinstitutionen har da ogsaa gjort sig hæderlige Bestræbelser for at faa Forhandlingerne genoptagne og i nogle Fag at faa Parterne bragt i direkte Forhandling. Det er derved konstateret, at Uoverensstemmelserne i flere Fag er forholdsvis smaa.

I *Tekstilfaget* staar Striden om, hvorvidt Overenskomsten skal have en Varighed af et eller to Aar, og om Kvindelønningerne i Provinserne skal være 72 eller 71 Øre i Timen, samt om en Fabrik i Silkeborg skal med ind under særlige Forhandlinger.

For *Malerfaget* er det ligeledes Overenskomstens Varighed og Timelønnen i Provinserne, der er Uenighed om.

For *Hattemagerne* er der ogsaa Uenighed om Varigheden og Reguleringen af nogle Akkordsatser.

I *Snedkerfaget* er det ligeledes Varigheden.

I *Keramisk Forbund* var der oprindelig kun Uoverensstemmelse om Arbejdstiden paa Lagrene, men nu betragter Forbundet hele Mæglingforslaget som bortfaldet.

Kvindeligt Arbejderforbund kræver nogle Ændringer i Lønvilkaarene for deres Medlemmer i Jernindustrien.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund kræver 3 pCt. Tillæg til Minimallønnen og Tillæg til Minimal- og Mindsteløn.

Skibstømmerne kræver Løntillæg til Arbejderne paa Træskibsværfterne i Provinserne.

For *Dansk Arbejdsmandsforbunds* Vedkommende er det noget vanskeligt at komme rigtig til Bunds i Tingene. Ved en Samtale med Lyngsie paa hans Kontor forrige Torsdag gav han Nygaard og mig Oplysning om, hvad der skulde til for at naa til en Afslutning for Arbejdsmandenes Vedkommende. Vi fandt, at disse Oplysninger maatte kunne danne Grundlaget for kommende Forhandlinger, og i Forstaaelse med Forligsmanden anmodede vi derfor Lyngsie om at komme til Stede i Forligsinstitutionen den næste Dag. Lyngsie kom ogsaa, men strammede her Fordringerne overfor Arbejdsgiverne i en saadan Grad, at Resultatet blev en Sprængning af Forhandlingerne.

Lyngsie krævede:

- 1) At Arbejdsmandene skulde have Pristallet helt og fuldt,
- 2) et Tillæg derudover større eller mindre efter den hidtidige Løns Størrelse,
- 3) at alle de Medlemmer, som arbejdede for Underpriser, d. v. s. Priser under Fagets, Branchens og Omraadets almindelige Niveau, skulde hæves op i Højde med andre Mennesker,

- 4) at man dernæst maatte have den gamle Ordning gennemført, hvorefter Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer først forhandlede deres Sager med den lokale Arbejdsgiverorganisation, som de kontraherede med, og at Arbejdsgiverforeningen ikke fik noget med Tingene at gøre uden i Form af Godkendelse eller Veto mod, hvad der lokalt var opnaaet Enighed om,
- 5) endvidere var han af den Anskuelse, at alle de Fag, der havde resigneret og var gaaet paa Forlig dels ved lokale Forhandlinger og dels ved Vedtagelsen af Forligsmandsforslaget af 11. April, og som kun havde gjort dette for derved at undgaa Arbejdsstandsningen, og som nu alligevel brutalt var sparket i Enden ud af Porten i Lockout, vilde kræve en Erstatning, fordi Arbejdsgiverne brugte dem som Kanonføde og havde snydt og narret dem, og at hvis noget af disse Fag rejste dette Krav, vilde Dansk Arbejdsmandsforbund ikke slutte Fred med Arbejdsgiverforeningen, før disse Krav var opfyldt.

Der fandt herefter en Begivenhed Sted, som det i og for sig er mig meget ubehagelig at omtale, men af Hensyn til det fremtidige Samarbejde og Kampens heldige Førelse er det nødvendigt at paatale denne.

Efter Mødet udsendte Lyngsie nemlig et Cirkulære til de 22 Forbund, som havde modtaget Mæglingforslag fra Forligsmændene, hvori han i drastiske Vendinger skildrede sin store Tale og derefter paa haanlig Maade omtaler J. A. Hansen, som han paastod flød hen i Taarer, og at Madsen og Nygaard til Lyngsies store Forbavselse blev siddende, da han gik fra Mødet. Til Bladene udtalte Lyngsie desuden, at han ikke var blevet ordentlig orienteret angaaende Forhandlingerne og derfor var gaaet ud af Forretningsudvalget. Med denne Sag forholder det sig saaledes, at Lyngsie ved en Samtale paa hans Kontor har faaet fuldstændig Besked paa alt, hvad der var konfereret med Forligsmændene om og ved den Lejlighed havde indvilget i at møde til Forhandling den paafølgende Dag i Forligsinstitutionen. Paastanden om, at han ingen Oplysning havde faaet, er derfor kun et Paafund, som intet har med Virkeligheden at gøre.

Efter Mødet i Forligsinstitutionen indkaldte Forretningsudvalget Formændene for de 22 Forbund, som havde modtaget Mæglingforslag, og gjorde overfor disse Rede for de førte Forhandlinger. De tilstedeværende Repræsentanter godkendte den aflagte Beretning og bemyndigede Forretningsudvalget til paa disses Vegne at fortsætte Forhandlingerne. En Undtagelse herfra indtog dog Dansk Arbejdsmandsforbund, som selv ønskede at forhandle sine Sager, altsaa uden Indblanding fra De samvirkende Fagforbunds Side.

Paa Forretningsudvalgets Møde den 30. April forelaa der Anmodning fra Dansk Arbejdsmandsforbund om at fremsende Strejkevarsel overfor Dansk Dampskibsrederiforening, Foreningen af Stewardorer og Ekspeditører i samtlige danske Havne og overfor Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark. Anmodningen blev ikke imødekommet, og som Grund hertil er i Svarskrivelsen anført, at Forbundet har tilkendegivet, at det i Fremtiden vil føre sine Forhandlinger alene, altsaa uden Medvirken fra De samvirkende Fagforbund, og at Forbundets Formand paa givne Foranledning har erklæret, at Dansk Arbejdsmandsforbund ikke vil rette sig efter en eventuel Beslutning paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling om Afslutning af Konflikten.

Naar De samvirkende Fagforbund saaledes er ganske uden Indflydelse paa Konflikten Førelse og Afslutning, maa den naturlige Konsekvens deraf være, at det heller ikke er De samvirkende Fagforbund, der bringer det foreslaede Middel i Anvendelse, saa meget mere som Dansk Arbejdsmandsforbund i det foreliggende Tilfælde jo selv er i Stand til at afgive de omhandlede Strejkevarsler.

I den seneste Tid har Lyngsie ogsaa paa egen Haand rejst Krav om en Forandring af Septemberforligets Punkt 2.

Det maa imidlertid blive denne Forsamlings Sag at afgøre, hvilke Veje vi

skal følge, og ethvert af de tilsluttede Forbund har en uafviselig Pligt til at rette sig efter de af Generalforsamlingen tagne Beslutninger.

Arbejdsgiverforeningen, som har sin Styrke i Masseudsugning, gaar næppe med til en stykkevis Afslutning af Konflikten, men vil kræve en samlet Afgørelse.

Dansk Arbejdsmandsforbund vil, hvis det fastholder sine nye Krav, hindre, at 80.000 Medlemmer af andre Organisationer, hvis Forhold enten er i Orden, eller som der ikke er større Vanskelighed ved at faa bragt i Orden, i lang Tid maa slide Lockouten. Mod en saadan Politik maa der protesteres, og det maa paalægges Dansk Arbejdsmandsforbund at stille sig Side om Side med de øvrige Fag og paa Grundlag af Mæglingsforslaget af 27. Marts søge tilvejebragt Overenskomst om Løn- og Arbejdsvilkaarene for Arbejdsmændene og saa lade de højtflývende Tanker om Erstatning til de udelukkede Arbejdere, Revision af Septemberforligets Punkt 2, og hvad ellers Lyngsø kan finde paa, ligge. De udelukkede Fag kræver ikke selv saadan Erstatning, og skal der pilles ved Septemberforliget, er der vist forskellige andre Ting at ændre i dette, og ogsaa af den Grund bør vi lade Tanken ligge.

Holder vi os indenfor den Ramme, Repræsentantskabet godkendte, vil der næppe være nogen uoverstigelig Hindring for en snarlig Afslutning. Store Fordele kan der ikke bringes ud af Kampen. Kræfterne bør derfor forenes om at bringe den til Afslutning, *saa snart Jernindustrien* er bragt til at yde samme Løntillæg som andre Arbejdsgivere, og de øvrige Uoverensstemmelser i Fagene er løst paa en for Arbejderne tilfredsstillende Maade.

Hermed anbefaler jeg Generalforsamlingen at tage den foreliggende Sag under alvorlig Behandling, og jeg nærer det Haab og den Tro, at Generalforsamlingen vil naa til et Resultat, der vil blive til Held og Lykke for de danske Arbejdere.

Diskussionen.

M. C. Lyngsø: Ærede Forsamling, ingen Forsamling er mere berettiget til at kaldes saadan end netop denne Forsamling. Vi er saa lykkelig at have en Landsorganisation i vort Land, det er ikke alle Steder, de har det saadan. Det, der skal ske i Dag, er ikke at blive uenige, vi har kun én Ting at gøre i Dag, det er at tage Stilling til den foreliggende Situation og se, om vi kan blive enige. Jeg er enig med Formanden i det meste af det, han sagde, men der er dog en lille Forskel, hvori denne bestaar, maa vi se at faa klaret. Formanden sagde, at vi nu igen var i en stor faglig Situation. Arbejdsgiverforeningen har anlagt sin Taktik paa sædvanlig Maade ved at lave en Lockout overfor De samvirkende Fagforbund og faaet en Del Fag til at slutte Forlig, som de kun har taget for at bevare Freden. Hvis jeg vilde rejse Landet rundt og tale for, at Arbejderne skulde have Pristallet og noget mere til, vilde Arbejderne slutte sig til mig. Arbejdsgiverforeningens Formand, Hr. Langkjær, har rejst en Agitation for ikke at ville give Pristallet, men derimod forlangt Lønreduktioner, og dette maa Arbejdsgiverforeningen tage Ansvaret for. Kampen i Dag staar om, hvorvidt Arbejderne skal være Herre over deres egen Skæbne; det, der er os imellem, er ikke Smaating, som Formanden sagde, det, det gælder om, er, om de Fagforeningsledere, som har faaet deres Medlemmer til at vedtage Forliget, skal sættes i Luften.

Dansk Arbejdsmandsforbund har ca. 10.000 Mand i Arbejde, som arbejder for Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, og som skulde have været med i Lockouten. Jeg har lovet Arbejdsgiverforeningens Medlemmer, som er brudt ud, at denne Konflikt ikke skal slutes, før alle Erstatningskrav mod dem er bortfaldne. Jeg kom til De samvirkende Fagforbund for at faa afgivet et Sympatistrejkevarsel overfor Dansk Dampskibsrederiforening, Stewardorer og Ekspeditører, idet vi mener, at det vilde være Midlet til at faa en hurtig Afslutning af Konflikten, men Formanden for De samvirkende Fagforbund vilde ikke være med hertil og henviste Spørgsmaalet til Afgørelse i denne Forsamling. I 20 Aar har Arbejdsgiverforeningen svunget Svøben over de danske Ar-

bejdere, og De samvirkende Fagforbund har været dem et Redskab til Hjælp hertil. Dette skal Landsorganisationen ikke mere være.

Jeg spørger, hvem har givet Forretningsudvalget Ret til at forandre det Forslag, som Repræsentantskabet enstemmig har vedtaget. Det var en uklog Handling at underskrive Forliget af 28. Marts, ved denne Handling løste vi Arbejdsgiverne ud af den Klemme, som de selv havde bragt sig i ved at forkaste Forligsmandens Henstilling. Paa sidste Generalforsamling forelaa to Sæt Forslag til Love, hvorefter der i det, der forelaa fra Forretningsudvalget, blev givet De samvirkende Fagforbund Myndighed til at afslutte Overenskomster angaaende Løn- og Arbejdsforhold for de tilsluttede Organisationer, medens det andet, som var stillet af Dansk Arbejdsmandsforbund, ikke gav hverken Forretningsudvalget eller Generalforsamlingen den Myndighed, og det var dette sidste, der blev vedtaget. Derfor var det en Ulovlighed, der blev begaaet ved at underskrive Overenskomsten af 28. Marts.

Rich. Jensen, Stukkatørernes Forbund: Det er konstateret, at der har været stor Uenighed indenfor Forretningsudvalget, men det er for sent at konstatere dette, naar vi staar midt i Kampen, og vi er kommet her for at faa klaret, hvem der har Ret. De Midler, vi har, maa bruges paa bedste Maade, og den Organisation, som ikke vil rette sig efter Flertallet, maa, som Lyngsø siger, staa alene.

Vi maa staa samlede om Forretningsudvalgets Standpunkt. Der ventes i det hele Land paa en Udtalelse om, at de Midler, som vi har til Raadighed, bringes i Anvendelse, saa Kampen kan faa en for Arbejderne heldig Afslutning.

H. Larsen, Dansk Gartnerforbund, kritiserede, at Dansk Arbejdsmandsforbund havde sluttet en Overenskomst for Arbejds mændene ved Gartnerne i Søllerød, uden om Gartnerforbundet, til 1 Kr. 30 Øre i Timen, skønt Gartnerne havde Overenskomst paa 1 Kr. 41 Øre. Jeg kræver denne Overenskomst kuld-kastet.

Chr. Sørensen, Dansk Arbejdsmandsforbund: Vi har aldrig sluttet Overenskomst for Gartnerne.

Af Referater i Pressen er det fremgaaet, at der i Vejle var et Flertal og et Mindretal angaaende et Mæglingsforslag. Vi var enige om, at det var uantageligt, da det intet gav til Jernindustrien og til andre lavtlønnede Arbejdere og heller ikke til nogle af dem, der ved de generelle Ordninger er kommet bort fra det oprindelige Niveau. Det vilde være umuligt andet, end at der ved de generelle Ordninger kommer nogle Tilfælde, hvor Niveauet kommer til at ligge forkert. Det Forslag, som vi diskuterede i Vejle, tilfredsstillede os ikke. Vi har ikke ved de Forhandlinger, der er ført, faaet gennemdiskuteret vore Overenskomster og Prislister. Det er sikkert ikke alene Arbejdsmandsforbundet, der er utilfreds med denne Forhandlingsform, men ogsaa de faglærte Arbejdes Organisationer. Vi kan kun gaa efter den Linie, vor Kongres har afstukket. Spørgsmaalet om, hvad vi skal gøre, efter at Kongressen har forkastet Mæglingsforslaget, er vi ikke uenige om. Det er spurgt os om, hvad vi Arbejds mænd kæmper for; dette er udtrykt i Manifestet fra Kongressen i Vejle. Det første Opbud ved Lockouten var, at 13.000 af vore Medlemmer kom ud i Konflikten, i sidste Uge er Tallet steget til 27.000 Mand. Vi har indtil nu indbetalt ca. 70.000 Kr. mere, end vi har faaet fra De samvirkende Fagforbund.

Det, der skulde være Ledemotivet for os, maa være Enighed og Sammenhold i vor faglige Bevægelse.

M. C. Lyngsø: Jeg ønsker at stille et Forslag, som jeg vil anbefale til Vedtagelse for derved at standse al yderligere Diskussion om Virksomheden. Forslaget har følgende Ordlyd:

»Generalforsamlingen udtaler, at Arbejdsgiverne mangler Evne til at tale sig tilrette med Arbejdernes største Organisation, Dansk Arbejdsmandsforbund, og i væsentlig Grad er Skyld i Storkonfliktens Udbrud og Udvildelse, og efter at Arbejdsgiverforeningen selv gentagne Gange har smidt de talrige Ordninger, som de opnaaede med de faglige Arbejdes Organi-

sationer, i Vasken, er der nu en Vej til Fred i Landet, og den er, at Arbejdsgiverforeningen ordner sig snarest med Arbejdsmændene, og erklærer De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling sig herefter villig til paa det Heles Vegne at forhandle om en samlet Ordning for 2 Aar. Generalforsamlingen beslutter herefter, at der vælges et Udvalg paa 7 Medlemmer, der sammen med 5 Medlemmer af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg er bemyndiget til at afslutte Konflikten.»

V. S. Petersen, Træindustriarbejderforbundet: Chr. Sørensen udtalte, at der ingen Tilfredshed var med Forligsmandsforslaget. Konsekvensen heraf maa være den, at vi her træffer en fælles Afgørelse, som ogsaa maa gælde for Arbejdsmandsforbundet. Vi har kun Myndighed til at kunne udvide Konflikten og udskrive Bidrag, men vi har ingen Myndighed til at kunne afslutte nogen Konflikt, og heri maa der ske en Forandring.

Jeg maa paa det bestemtteste fraraade at vedtage den af Lyngsie foreslaaede Resolution, som jo ganske tager Myndigheden fra Forretningsudvalget.

J. A. Hansen, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund: Jeg skal ikke indlade mig i Diskussion med Lyngsie, det er ganske urimeligt, at denne Diskussion er kommet ind i denne Skure. Alle de faglærte Arbejdere er under et stærkt Pres fra Lyngsie. Det er muligt, at der er noget i Vejen med vore Organisationsforhold, men vi kan ikke skifte Heste midt i Vadestedet. Vi har for over et halvt Aar siden været enige om, at vore Krav til Arbejdsgiverne maatte være fuld Dækning efter Pristallet, Forhøjelser af Minimallønnen og Mindstebetalingen. Omtalte derefter Sympatistrejken for Reparatorerne, som han ikke mente at have den Betydning, som man fra visse Sider vil tillægge den. Vi har indenfor Jern- og Metalindustrien i mange Aar klaret os selv ved vore Overenskomstforhandlinger. Det er andre, der har ønsket den Forligsinstitution, vi nu har, og som det viser sig, at vi ikke er i Stand til at komme udenom. Vi har paa hvert Punkt af Forhandlingerne været i nøje Kontakt med Landsorganisationen. Jeg er enig med V. S. Petersen i, at Lyngsies Resolution ikke egner sig til Vedtagelse, lad os sende den til Forretningsudvalget, og lad dem undersøge, om der en nogen Mulighed for at komme i Forhandling med Arbejdsgiverne.

M. C. Lyngsie: Jeg tager mit Forslag tilbage med Undtagelse af Afsnittet om, at der vælges et Udvalg paa 7 Medlemmer.

Robert Nielsen, Dansk Arbejdsmandsforbund: Til V. S. Petersen vil jeg sige, at han skylder Bevis for, at Dansk Arbejdsmandsforbund lægger sig bag de faglærte i Lønsituationen. J. A. Hansen har udtalt sig for, at Smedene gik i Arbejde udenom Arbejdsmændene. Vi maa have Ret til at anvende vor Organisations fulde Kraft, især naar det ogsaa kan være til Gavn for de øvrige Organisationers Arbejde, og vi maa have de lavestlønnede Grupper med, og dette maa Centralorganisationen ikke forhindre. »Social-Demokraten« burde have skrevet noget mere om Transportkonferencen i Stockholm. Centralorganisationen synes at lægge sig paa Tværs af Arbejdsmændene og deres Formand. Forligsforslaget til os gik for vidt i sit Omraade og indeholdt saadanne Betingelser, at vi maatte forkaste det, og Forligsfristerne var for korte, noget lignende maa forhindres i Fremtiden. Procenttillæget virker uretfærdigt for de lavtlønnede, og disse maa hjælpes, det er det, vi arbejder for.

(Fortsættes.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere hele Landet.

I Henhold til Forligsmandshenstillingen af 27. Marts forhandlede Forbundet paany den 4. April med saavel Billedskærermestre som Snedkermestre hele Landet for om muligt at opnaa en ny Overenskomst. Da disse Forhandlinger ogsaa bristede, overgaves Sagen til Hovedorganisationerne, som den 7. April afholdt et Fællesmøde med Repræsentanter for de direkte interesserede Parter, og her lykkedes det endelig at opnaa Enighed om en ny Overenskomst, der er gældende, indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April. Der opnaaedes følgende Vilkaar:

1. Samtlige Lønninger — Tid- og Akkordlønninger — forhøjes med 3 pCt.
2. Regulering i Overenskomstperioden foretages i Henhold til Reguleringsbestemmelsen i Forligsinstitutionens Henstilling af 14. Marts d. A.
3. Der indføres følgende nye Bestemmelser:
 - a. Forbundet og Arbejdsgiverorganisationerne er enige om at arbejde for, at der af alle Lærlinge i Faget aflægges Svendeprov ved Læretidens Udløb.
 - b. Paa Værksteder, hvor Svende og Mestre er enige derom, kan Arbejdstiden slutte Lørdag Middag, forudsat at den 48 Timers Arbejdsuge overholdes.
 - c. Naar det skønnes at være nødvendigt at foretage Tilføjelser til bestaaende Akkordprislistes, og der ikke opnaas Enighed mellem de direkte Parter, gaar Sagen videre til Organisationerne.
4. Overenskomsten træder i Kraft fra og med indeværende Lønningsuge.

Bødkere paa Cementfabrikkerne.

Da Forbundet ikke kunde opnaa Enighed med Foreningen af danske Cementfabrikker, afsendte det med vort Forretningsudvalgs Sanktion 1ste Varsel om Strejke den 28. Februar og 2det Varsel den 11. Marts til Ikrafttræden den 18. Marts. Den 8. April fandt der en ny Forhandling Sted mellem Re-

præsentanter for Forbundet og Cementfabrikkerne, og senere paa Dagen forhandlede der igen under Medvirken af Repræsentanter for de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg, ligeledes uden Resultat. Sagen blev nu indberettet til Forligsinstitutionen, som efter at have konfereret med Parterne den 11. April stillede et Mæglingsforslag, paa hvilket Parterne skulde afgive Svar Lørdag den 18. April Kl. 12 Middag. Ved Fristens Udløb viste det sig, at begge Parter havde vedtaget Mæglingsforslaget.

Bødkere hos A/S De danske Sukkerfabrikker, Raffinaderiet »Phönix« og Fabrikken »Fiducia«

Heller ikke med de ovenstaaende Firmaer var det lykkedes Forbundet at opnaa Enighed om en Forlængelse af de opsagte Overenskomster, hvorfor Sagen gik til Behandling i Hovedorganisationerne, og, da intet Resultat opnaaedes her, til Forligsmændene, som ogsaa for disse Virksomheders Vedkommende stillede Mæglingsforslag, der blev vedtaget af begge Parter.

Glasarbejdere paa Holmegaard Glasværk.

Forbundet har en Overenskomst med Holmegaard Glasværk, det eneste Glasværk, der er tilsluttet Dansk Arbejdsgiverforening, og denne Overenskomst havde Værket opsagt til Ophør 1. April 1925.

Ved Forhandlinger mellem Parterne om en Fornyelse af Overenskomsten meddelte Værkets Ledelse, at man ikke kunde gaa med til Lønforhøjelser, da Glasværket i flere Aar havde arbejdet med Underskud.

Da nye Forhandlinger under Medvirken af de to Hovedorganisationer heller ikke tilvejebragte Enighed, indberettes Sagen til Statens Forligsmænd i Arbejdsstridigheder, og paa et Møde her den 9. April enedes man efter Forligsmændenes Henstilling om at forlænge den hidtil gældende Overenskomst paa 2 Aar mod en 3 pCt.s Forhøjelse af Lønningerne og halvaarlige Reguleringer efter Pristallets Stigning eller Fald.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAG FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 47 *

KØBENHAVN DEN 23. MAJ 1925

* 21 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Den faglige Situation.

Efter Generalforsamlingens Slutning, Torsdag den 7. Maj, mødtes de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg for at orientere sig angaaende den paa Generalforsamlingen vedtagne Resolutions Rækkevidde. Paa Mødet enedes man om en Aftale eller Overenskomst, der fastslog, efter hvilke Retningslinier Forhandlingerne skulde føres.

Overenskomsten er saalydende:

»1) Ang. Uoverensstemmelserne i de Fag, i hvilke Mæglingforslagene er forkastede eller er vedtagne med Forbehold af visse Ændringer, fortsættes Forhandlingerne.

2) Ang. Uoverensstemmelserne i Jernindustrien optages Forhandlinger mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien og henholdsvis Repræsentanter for de i Jernindustrien beskæftigede faglærte Arbejdere, Arbejdsændene og Kvinderne.

3) Der optages en direkte Forhandling mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening.

4) Der nedsættes et Udvalg til at udarbejde Forslag til Forhandlingsregler.

Mødetid for de foran omtalte Møder aftales paa sædvanlig Maade mellem de respektive Organisationers Kontorer.«

De i Punkt 1 omhandlede Uoverensstemmelser drejede sig om følgende Fag: Skibstømmerne hos Træskestovbyggerne, Tekstilindustriens Arbejdere, Keramisk Forbund, Straa- og Filt-hattearbejdere, Mølleriarbejdere og Snedkere hos Snedkermestrene.

Disse Forhandlinger har været ført,

og for Snedkere, Hattearbejderne og Mølleriarbejderne er Forholdene gaaet i Orden, medens Skibstømmerens og Tekstilarbejdernes Forhold endnu ikke er bragt til en endelig Løsning.

Jernindustriens Overenskomstforhold har ligeledes været til Behandling, baade for Kvinderne og de faglærte mandlige Arbejders Vedkommende. For Kvindeligt Arbejderforbund lykkedes det ikke at naa til nogen Afklaring, medens det for Jernindustriens faglærte Arbejdere gik saaledes, at man skiltes næsten uden at have behandlet Stoffet, idet Arbejdsgiverne vægrede sig ved at lade Arbejdet genoptage, førend Arbejdsmandsforbundets Lønforhold var ordnede. Vore Folk fra Centralorganisationen for Metalarbejdere tog derefter det meget fornuftige Standpunkt ikke at spille Tid og Kræfter paa at fremskaffe en Ordning, der ikke kunde sikre dem at komme til at arbejde efter det, man eventuelt enedes om. Man skiltes for at gøre Plads for Dansk Arbejdsmandsforbund Forhandlere, der forsøgte deres Lykke i 2½ Døgn under hele Landets, til det yderste spændte, Forventning. Resultatet var nedslaaende! Dansk Arbejdsmandsforbund naaede til et Punkt, hvor Enighed var i Sigte; men det sidste Mellemværende, Dyrtidstillæggets Ikrafttræden, lod sig ikke bringe til en for begge Parter akceptabel Løsning.

Derpaa skiltes Parterne, fordi Dansk Arbejdsmandsforbunds Formand vilde forsøge i Arbejdsgiverforeningen at naa igennem med de andre Overenskomster, som Forbundet har med Arbejdsgiverne her i Landet, for, hvis det her lykkedes at naa til et Resultat, at vende tilbage til Forhandlingsbordet hos Jernindustriens Mænd.

Ogsaa dette Resultat kendes. Den 15. Maj Kl. 7 afholdtes Forhandlingerne. For at belyse et sikkert meget betydende Moment til, at disse Forhandlinger, der syntes lige ved at lykkes, dog alligevel endte uden at hidføre en Ordning, maa man her gaa lidt tilbage til Tiden før Generalforsamlingen. Dansk Arbejdsmandsforbund havde til De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg henstillet, at man i det løbende Sympatistrejkevarsel medtog den Arbejdsstandsning, der i dette Øjeblik er Landets Samtaleemne. Forretningsudvalget tiltraadte ikke denne Henstilling, idet Forretningsudvalget ikke vilde sanktionere en Arbejdsstandsning i dette Omfang, naar det var ude af Føling med, hvor længe en saadan Transportstrejke skulde løbe, og til hvilket Formaal og i hvilket Omfang den skulde anvendes. Dansk Arbejdsmandsforbund varslede da selv Transportstrejken og afsendte den 7. Maj 2det Varsel til Arbejdsgiverforeningen, saaledes at Strejken var en Kendsgerning den 15. Maj ved Arbejdstidens Begyndelse.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Forhandling den 14. Maj førtes altsaa under det uhyre Pres, som Transportstrejkens nære Udbrud lagde over Sindene. Da Forligsmændenes Henstilling derfor midt under Forhandlingerne overrasktes Lyngsie, virkede den som en Bombe. Forligsmændenes Henstilling er et hidtil i dansk Fagbevægelse enestaaende Dokument, og vi hidsætter det derfor in extenso:

»Vi undertegnede Forligsmænd skal herved henstille til det ærede Forbund, at den til i Morgen varslede Transportstrejke aflyses. Vi begrundet vor Henstilling dels med, at de af en saadan Strejke følgende Vanskeligheder for Landets nødvendige Tilførsler og for vor Eksport vil være til alvorlig Skade for vort Samfunds hele Økonomi, og dels med, at Strejkens Iværksættelse vil øve en uheldig Virkning paa Forløbet af de Forhandlinger, der nu er i Gang mellem Forbundet og Arbejdsgiverforeningen, og om hvilke det almindelig forventes, at de skal føre til Arbejdskampens Afslutning.

Vi har haft under Overvejelse at

henstille til Forbundet en Udsættelse af Transportarbejderstrejken, men vi har ganske forladt Tanken herom, idet vi maa mene, at den Usikkerhed, en eventuel Udsættelse vilde medføre, vil volde særlig Landbrugets Eksport lige saa store Vanskeligheder som en Transportstrejke.

Idet vi tilføjer, at Genpart af nærværende er tilsendt Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund og at Skrivelsen af os agtes offentliggjort, imødeser vi Forbunds ærede Svar.

J. Dalhoff. Michael Koefoed.
Adolph Jensen.«

Aldrig før er en Fagforenings- eller Forbundsformand, der med en lovligt varslet Strejke bag sig har deltaget i Forhandlinger, der tilsigtede, at den varslede Strejke ikke traadte i Kraft, bleven foreslaet, af Forligsmænd eller Arbejdsgivere, at aflyse Strejken, før han havde Garantier for, at hans Krav blev imødekommet.

At de Forhandlinger, der derefter, som et sidste Forsøg, foretoges om Fredagen den 10., intet positivt bragte, er kun naturligt. At Strejken maaske aldrig burde være varslet, er en Sag, der kan diskuteres. At den blev en Kendsgerning, først og fremmest fordi Forligsmændenes Henstilling *baade hvad Tidspunkt og Form angik*, ikke kunde være *uheldigere valgt*, lader sig ikke *omstride*, og at den virkede *stimulerende* paa Arbejdsgiverforeningens Mænd, fordi den bankede dem sammen i Flok og Følge, og fordi den tilførte Kampen det Moment, der kan hidføre den politiske Vinding, som Arbejdsgiverne søger, er *afgjort*. Havde man tænkt sig, at den kunde faa denne stimulerende Virkning paa Arbejdsgiverne, burde den ikke være varslet.

Nu, da den er en Kendsgerning, er der tilført den faglige Kamp et Faremoment, saa Kampen ikke længere er et rent fagligt, men ogsaa et politisk Spørgsmaal.

Regeringen har da ogsaa henvendt sig til De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, og foreløbig har Justitsministeren maattet mane til Ro og Orden og gennem Fagforbundene gjort Skridt til Sikring af denne Ro og Orden.

Hvorom alting er, selv om Arbejdsmandsforbundets Forhandlinger sprængtes, afbrødes ikke dermed alle Broer mellem Parterne. De øvrige, i 7. Maj Overenskomsten omhandlede Fags Overenskomstforhold, er stadig Genstand for Behandling mellem Hovedorganisationerne.

Det drejer sig om samtlige Jernindustriens Arbejdere (med Undtagelse af Arbejdsmandene), Skibstømmerne ved Træskibsværfterne og Keramisk Forbunds og Tekstilarbejderforbundets Overenskomster.

Det første, der skete af Betydning efter Transportstrejkens Udbrud, var, at Arbejdsgiverne indkaldte til Hovedbestyrelsesmøde, og for dette Hovedbestyrelsesmøde forelagdes De samvirkende Fagforbunds Krav om at føre Forhandlingerne videre og ophæve alle Arbejdsstandsninger indenfor de Fag, hvor der var opnaaet Enighed mellem Parterne. Arbejdsgiverne afslog dette sidste og vedtog og afsendte til vor Hovedorganisation følgende Resolution:

»Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse, som i sit Møde i Dag nøje har gennemgaaet samtlige Enkeltheder i den foreliggende Overenskomst- og Konfliktsituation, udtaler sin fulde Billigelse af de Fredsbestræbelser, som Forretningsudvalget har udfoldet ved sine Forhandlinger med De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund, og opfordrer Forretningsudvalget til at fortsætte Forhandlingerne med De samvirkende Fagforbund om de tilbagestaaende Uoverensstemmelser.

Overfor den fra De samvirkende Fagforbund fremsatte Opfordring til at lade Arbejdet genoptage paa de Omraader, hvor Enighed om de fremtidige Arbejdsvilkår er opnaaet, udtaler Hovedbestyrelsen, at en saadan Ordning beklageligvis ikke vil kunne gennemføres, fordi Arbejdet i de allerfleste Fag kræver Medvirkning af Arbejdsmand, i en stor Mængde Fag overhovedet kun udføres af Arbejdsmand. Skulde derfor den af De samvirkende Fagforbund fremsatte Tanke have Udsigt til at realiseres, maatte Forudsætningen i alt Fald være den, at

De samvirkende Fagforbund, forinden Konflikten hæves for de faglærte Arbejdes Vedkommende, anviser Veje til at faa det Arbejde udført, som sædvanligvis paahviler Arbejdsmandene.

For saa vidt De samvirkende Fagforbund ikke maatte være i Stand hertil, opfordrer Hovedbestyrelsen Forretningsudvalget til at forelægge De samvirkende Fagforbund saavel det Overenskomstudkast, hvorm Dansk Arbejdsmandsforbunds Formand og Jernindustrien enedes ved Mødet 14. Maj, som det Forslag til en Ordning af samtlige øvrige Arbejdsmandsoverenskomster, som Arbejdsgiverforeningen stillede Dansk Arbejdsmandsforbund Fredag 15. Maj, for at De samvirkende Fagforbund kan udtale sig om, hvorvidt de finder Dansk Arbejdsmandsforbunds Vægning ved at indgaa paa disse Overenskomster berettiget.

Saa snart dette Forhold er bragt paa det rene, vil Hovedbestyrelsen uden Ophold samles paany for at tage Stilling til den derved skabte Situation.«

I Henhold til denne Resolution føres altsaa Forhandlingerne videre.

Iøvrigt har der fra de Fags Side, som trods det, at deres Overenskomster er i Orden, dog stadig holdes ude fra Arbejdspladserne, nu rejst sig Krav om, at Forligsmændenes Mæglingsforslag betragtes som bortfaldet, da de jo dog ikke respekteres.

Man maa ikke være blind for, at dette *yderst berettigede Krav* kan spille Arbejdsgiverne et slemt Puds i Beregningerne; men i hvert Tilfælde vil de ikke bringe Fredsudsigterne til at trives.

Forhaabentlig vil Transportstrejkens Virkninger i første Række vise sig at hidføre en snarlig Afslutning af Kampen, og *dersom* Arbejderne Landet over forstaar *de mange Avisartikler* om »den uhyre store Skare Arbejdsvillige« *rigtigt*, vil disse Avisartikler vise sig at være skrevet omsonst, og *Udsigterne til Sejr være de bedste. De tilsigter alle det samme.*

Udelukkende med det Formaal for Øje at skabe Nervøsitet og fremkalde Optøjer og Tumulter, bliver disse halvt

høverende, halt beklagende Skrivelser til.

Vi stoler paa, at hvilke Forhaabninger der end næres blandt Arbejdsgiverne til Transportstrejkens Virkninger, saa bliver disse ikke af den Art, at Arbejderne lader sig forlede til at føre Kampen over i et Plan, der kun kan tjene arbejderfjendtlige Interesser.

Den farligste Form for vor Kamp er den, der kæmpes med Vold, fordi hele Offentligheden reagerer voldsomt mod dem, der anvender voldelige Midler. Arbejdsgiverne gør alt for at hidføre denne Form, der ikke forøger deres Kampomkostninger, men skaffer dem Lejlighed til at bringe Elementer til Anvendelse mod os, de nu er afkaaret fra at bruge, og forøger deres *Forbundsfæller i Kampen*. Den mest effektive Maade, den, der bider haardest og tvinger Arbejdsgiverne til roligt at lade vore Vaaben bide, er den rolige seje Kamp, vi til Dato har ført.

Gennem Fællesorganisationerne er der i den Henseende udsendt en Proklamation, der skal virke forebyggende mod Urobacillerne. De kommende Dage vil vise, om den har virket, og om de danske Arbejdere er modne nok til at tage Kampen som hidtil. Er de det, vinder vi ogsaa Kampen og sætter Jernindustrien paa Plads.

*

Efter at ovenstaaende var skrevet har der været afholdt Møder mellem Repræsentanter for Jernindustriens Sammenslutning og for de forskellige faglærte Arbejdere og Kvinderne indenfor Jernindustrien, samt Repræsentanter for Hovedorganisationerne.

Ved de førte Forhandlinger er det lykkedes at naa til Forstaaelse om Forslag til nye Overenskomster. Vi skal i næste Nummer af Arbejderen gøre nærmere Rede for disse Forhandlinger.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 841.

Træindustriarbejderne paa Ryslinge Savværk Fjellerup St.

Sagen var af De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundets Vegne anlagt mod Savværks-

ejer Ove Ovesen for Brud paa indgaaet Overenskomst.

I Korthed fortalt er Sagen opstaaet ved, at Chauffør Jørgen Knudsen og Fyrbøder Kongstad Petersen, der var Arbejdernes Tillidsmænd, ikke efter en lovlige Strejke var genantaget, ligesom en Arbejder, der optraadte som Formand (i Strid med Septemberforliget), ikke havde ordnet sine Forhold til Forbundet trods derom indgaaet Overenskomst.

Sagen forligtes saaledes:

Da Forbundets Formand V. S. Petersen hævder, at Arbejderen Kongstad Petersen har været Arbejdernes Tillidsmand paa Værket, og Savværksejer Ovesen erklærer ikke at vide, hvad en Tillidsmand er og de Regler, der i Almindelighed gælder om Tillidsmandsinstitutionen, saa lover V. S. Petersen at give Hr. Ovesen Lejlighed til at læse de ellers paa dette Punkt gældende Bestemmelser.

Iøvrigt tilbyder Hr. Ovesen at betale 400 Kr. til Træindustriarbejderforbundet inden 15 Dage fra Dato under Eksekutionstvang, hvis Sagen dermed kan bortfalde.

Klagerne modtog Tilbudet, og Sagen var dermed bortfaldet.

Sag Nr. 842.

Havnearbejdere ved Kolding Havn.

Strid om Betaling for Losning.

Sagen var af Arbejdsgiverforeningen paa Havne- og Købmandsorganisationens Vegne anlagt mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Havnearbejder-Afdeling i Koldings Vegne og drejede sig om Uoverensstemmelser om Betaling for Losning fra Dampskib af Tjære, Jernbaneskiner og Raajern, for hvilket Arbejde der ikke i Overenskomsten var fastsat nogen bestemt Pris. Man var naaet til Enighed om saadanne Akkordsatser, men ikke om Spørgsmaalet tilbagevirkende Kraft i Forbindelse med disse Satser.

Dette Spørgsmaals Afgørelse ved faglig Voldgift havde Fagforeningen modsat sig, hvorfor Arbejdsgiverne nu havde begæret Sagen rejst ved Den faste Voldgiftsret. Man forsøgte at naa til Enighed i det forberedende Retsmøde, og det lykkedes omsider.

De samvirkende Fagforbunds ordinære Generalforsamling.

(5.—7. Maj 1925).

II.

91. *P. Jønsson*, Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund: Lyngsies politiske Udtalelser burde have været vedlagt Beviser for hans Paastande. Vi gamle er forbavsedede over den foreliggende Situation, vi forstaaer ikke de nuværende Former for Samvirke. Arbejdsmændene mener i Løbet af 2 Maaneder at kunne knuse Arbejdsgiverforeningen, og kan vi faa dette bevist, vil vi sikkert være med i Kampen saalænge. Vi ønsker alle at være med til at hæve de særligt lave Lønninger forholdsvis mest. Vore Medlemmer er harmfulde over deres Udsmidning, og vi har nu stillet nye Krav, men dette lader sig vel vanskeligt gennemføre. Lyngsie fortalte, at han kunde standse danske Skibe i stor Udstrækning.

92. *Ch. Lindley* har udtalt til mig, at en saadan Beslutning ikke er taget. I Sverige er der nu en stor Havnestrejke med mange Skruebrækkere. Vi har selv mange Arbejdsløse, men naar Kasserne lukkes, er der maaske ikke langt fra Nød til Uhæderlighed. Kampen drejer sig jo ikke om Arbejdsmændene alene, vi maa tage Hensyn til hinanden, ellers er det oprindelige Grundlag borte. Vi kan ikke foreskrive Arbejdsgiverne deres Fremgangsmaader ved Forhandlinger og under Konflikter. Kan Havnestrejken, hvis den etableres, undgaa at lamme hele Erhvervslivet, var det da ikke bedre at gaa til andre Forholdsregler.

93. *Vill. P. Arup*, Dansk Skrædderforbund: Først efter at Forretningsudvalget har fremsat sit Forslag, bør der bringes saadanne i Forslag som fremført af I. P. Jønsson. Grundreglen siden 1899 har været Sammenhold, og dette har styrket Organisationerne talmæssigt. Efter Repræsentantskabsmødet kom Splittelsen fra Lyngsies Side, og hvad bør der nu gøres? Har Lyngsie eller vi andre Ret? Vi staaer paa Repræsentantskabsmødets Grundlag, dette maa Forsamlingen anerkende og tage Afstand fra Lyngsies.

Berendt, Dansk Typograf-Forbund: V. S. Petersens Udtalelser virker ikke til Bilægelse af Striden. I Organisationernes Ungdom troede vi ikke paa den Udvikling, der er sket. Septemberforliget, Forligsinstitutionen og Den faste Voldgiftsret har ikke været til Gavn. Vi burde for længe siden have taget en afgørende Kamp med Arbejdsgiverforeningen. Generalforsamlingen burde have været afholdt tidligere. Jeg er forbavset over Lyngsies Tone, Sagen er alvorlig, der maa skabes Enighed mellem Forretningsudvalget. Arbejderne, baade de Strejkende og de Arbejdsløse, er haardest trykkede, det er ikke nok, at der er Penge i Kasserne. Arbejdsmændenes Krav synes mig berettigede, dog er Erstatningen kun en lille Morsomhed. Faar vi ikke snart Afslutning, stoppes meget Arbejde. Mindretal maa bøje sig for Flertal, men Mindretallet maa behandles retfærdigt.

94. *Vilh. Nygaard*: Jeg har aldrig før været ude for det, jeg har været ude for de sidste Uger. Et drastisk Udtryk herfor er Udtrykket »Tre-Enigheden«, De samvirkende Fagforbund, Forligsinstitutionen og Arbejdsgiverforeningen.

95. Saadan kan jeg ikke lade mig hyde, og Lyngsie har ingen Grund til sin Mistæneliggørelse. Lyngsie har altid faaet fuld Besked, og det var ikke derfor, han gik fra Forretningsudvalgsrådet. Under de forberedende Forhandlinger i forrige Uge krævede vi, at Parterne skulde med, og Lyngsie var indforstaaet med at begynde med Jernindustrien den paagældende Fredag, men ved Mødet søgte han kun at sprænge Forhandlingerne, og der er ikke forhandlet siden, og Lyngsie har kun udtalt Ønske herom i Bladene og har krævet, at De samvirkende Fagforbund holder sig fra Arbejdsmændenes Sager. Vi maa have Forhandlinger snarest muligt og ikke tro paa, at vi kan diktere Arbejdsgiverne Betingelserne. Vore Organisationers Medlemmer er levende Væsener med Kvinder og Børn, og vor Pligt maa være at faa Striden bilagt paa en hæderlig Maade, og herfor vil vi ingen Bebrejdelser have.

Naar Dansk Arbejdsmandsforbund selv vil slutte sine Strejker, maa det ogsaa selv iværksætte dem, derfor vilde vi ikke varsle Transportstrejken; for Resten har vi aldrig vundet en Havnestrejke, Sporene fra tidligere Aar, navnlig fra 1922, skræmmer, jeg tror ikke paa Havnestrejken som Universalmiddel, hverken her i Landet eller i Udlandet, og hvis det er saa stærkt et Middel, hvorfor etableredes den da ikke den 15. April.

Trøds Lovændringerne har denne Forsamling Ret til at sige et afgørende Ord, vi maa kunne fremsætte vore Minimumskrav og ikke noget om Septemberforligets Forandring, og Dansk Arbejdsmandsforbund maa love at forhandle paa dette Grundlag. Endnu staar vi stærkt, og dette Tidspunkt maa udnyttes, og vi maa slutte i Fællesskab, som vi begyndte.

Chr. Jensen, Tobaksarbejderforbundet: Den saglige Diskussion, vi nu fører i Modsætning til i Gaar, glæder mig. De Organisationer, der forhandlede paa Grundlag af Forligsmandshenstillingen, har ikke modarbejdet andre Organisationer. Vi opnaaede Resultater, der laa ikke saa lidt udover Henstillingen. Vi har handlet fuldt forsvarligt. Overenskomsten af 28. Marts kunde vi ikke gaa imod, da den udsatte Lockouten og skaffede os de Forhandlinger, vi havde krævet. Lyngsø har sagt, at 10.000 Mand arbejder i lockoutede Virksomheder, vi andre modsætter os noget saadant. Dette maa vi have en nærmere Forklaring paa. Situationen forlanger, at vi tager Industriforbundstanken op med mere Alvor. Havde vi ikke truffet den Ordning med Lovene i 1922, havde vi ikke staaet samlede i Dag. Vor Stilling i Dag maa være den samme som den 27. Marts, og dette kan vi gennemføre overalt.

Formanden forelagde et Forslag, som Forretningsudvalgets Flertal var enedes om. Et Mindretal, bestaaende af Lyngsø, havde ogsaa stillet et Forslag, dette kunde Flertallet ikke slutte sig til, da Lyngsøes Forslag indeholdt et Mistillidsvotum til Flertallet af Forretningsudvalget. Dette kan vi ikke modtage, og vi tager Konsekvenserne deraf. Gennemgik derefter udførligt Flertallets Forslag. Vi havde ment, at naar vi i vort Forslag havde taget Hensyn til Arbejdsmandenes Krav, maatte vi kunne komme enige til Generalforsamlingen.

Forslagets Ordlyd var saaledes:

»Idet Generalforsamlingen henholder sig til Manifestet, som vedtoges af Repræsentantskabet den 26. Marts, og bifalder de deri fremsatte Synspunkter, maa det paany fremhæves, at Ansvar for den ødelæggende Kamp, som nu føres, ligger hos Arbejdsgiverforeningen, som bevidst har hindret de enkelte Fag i at forhandle sig til Afslutning om Overenskomsterne. Dernæst maa det beklages, at man har søgt at gennemføre en Ordning, der bød Jernindustriens Arbejdere ringere Tillæg, end man bød andre Fags Arbejdere, ligesom det ogsaa maa stemples som ganske utilbørligt, at Arbejdsgiverforeningen søger at forsvare og opretholde Lønninger, som ligger langt under det almindelige Lønniveau.

De samvirkende Fagforbund, som har bestræbt sig for at afværge Konfliktens Udbrud, er fremdeles besjælet af Ønsket om at bringe den nu etablerede, store og ødelæggende Arbejdskamp til Ophør.

Det beslattes derfor at foreslaa Dansk Arbejdsgiverforening:

at de af forskellige Fagforbund udenfor Jern- og Metalindustrien vedtagne Mæglingsforslag godkendes, saaledes at Arbejdet kan genoptages paa de i disse Forslag fastsatte Vilkaar;

at i de Fag, i hvilke Mæglingsforslagene er forkastede, eller er vedtagne med Forbehold af visse Ændringer, føres de senest optagne Forhandlinger videre mellem de direkte interesserede Parter for derved at søge tilvejebragt en Løsning af de foreliggende Uoverensstemmelser.

at der for Jern- og Metalindustriens Arbejdsmand, Kvinder og faglærte Arbejdere maa optages direkte Forhandlinger med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning med det Formaal at fremskaffe Løntillæg, svarende til det, som er fastsat i Mæglingsforslagene for andre Fags Arbejdere.

Endelig kræver Generalforsamlingen, at der tilvejebringes en Ordning for Fremtiden, der sikrer, at reelle, fagvise Forhandlinger optages, naar Overenskomsterne er opsagte, og at Forhandlingerne tilendebringes før Overenskomsternes Ophør. Saadanne Forhandlinger skal have fundet Sted, forinden Uoverensstemmelser om overenskomstmæssige Forhold kan bringes frem til Forhandling i Hovedorganisationerne og Forligsinstitutionen.«

M. C. Lyngsie: Formanden kunde have sparet sit Angreb paa mig, det Forslag, som Formanden har forelagt her, er ikke det, der blev forelagt i Forretningsudvalget. Det Forslag, der nu foreligger, kan jeg tiltræde, men det maa have en Tilføjelse om, hvem der skal afslutte Konflikten. Vi kan ikke efter det, der er sket, lægge Afgørelsen i det Forretningsudvalgs Hænder, som nu sidder. Det er 200.000 danske Arbejders Ve og Vel, der skal afgøres, og jeg vilde varetage Arbejdsmændenes Sager daarligt, hvis jeg lagde Afgørelsen i dette Forretningsudvalgs Hænder. De sætter Personerne over Sagen, det skulde de ikke gøre. Vi skal nedsætte et Udvalg paa 7 Mand, som skal være med til at træffe Afgørelsen.

Efter at Forhandlingerne med Smedene var afbrudt, har Direktør Charles Hansen henvendt sig til mig om en Forhandling, han spurgte mig, hvad Arbejdsmændene kunde slutte paa, og jeg svarede: »Vi skal have Pristallet helt og fuldt, 5 Øre paa Minimallønningerne og paa Lønninger op til 125 Øre eller 5 pCt. paa alle Lønninger.« Hertil svarede Charles Hansen, at det sidste er jo dyrere end det første. Jeg kan frafalde mit Forslag undtagen det Stykke om 7-Mands-Udvalget.

Dirigenten (Vilh. Nygaard): I Morgen vælger vi et nyt Forretningsudvalg, saa kan Lyngsie faa sine 7 Mand valgt. Vi forhandler ikke i Arbejdsgiverforeningen med et Mistillidsvotum i Ryggen. Det vilde paa Forhaand svække os i Forhandlingerne. De Forhandlinger med Charles Hansen, som Lyngsie talte om, kender Forretningsudvalget intet til.

M. C. Lyngsie: Forhandlingerne med Charles Hansen fandt Sted i Forgaars, jeg har ikke haft Lejlighed til at tale med Forretningsudvalget derom.

Formanden: Lyngsie vil være den forfulgte Uskyldighed, men det skal ikke lykkes ham at blive det. Det er ikke os, der løber til Bladene med, hvad der foregaar i Forretningsudvalget. Hvad er nu Sandheden med Smedenes Forhandlinger. J. A. Hansen staar stadig paa Standpunktet om Tillæg efter Pristallet, Forhøjelse af Minimallønnen og Mindestbetalingen. Lyngsies Forslag er et Mistillidsvotum, dette har Lyngsie selv udtalt i Forretningsudvalgets Møde i Dag. Lyngsie udtaler, at efter at Formanden paa Forretningsudvalgets Vegne har underskrevet Overenskomsten af 28. Marts, er der begaaet Brud paa De samvirkende Fagforbunds Love; dette vil vi ikke anerkende. Henviste til Beslutningen paa Repræsentantskabsmødet den 27. Marts, hvor Lyngsie selv kraftigt anbefalede Repræsentantskabet at vedtage Forligsmandens Henstilling. Jeg protesterer imod Lyngsies Optræden, det er ikke godt Kammeratskab, naar Lyngsie siger, at det ikke er det samme Forslag, som blev forelagt ham i Forretningsudvalgsrådet, og jeg skal paavise, hvad det er for Ændringer, der er foretaget. Formanden oplæste derefter Forslaget, som det blev forelagt af ham.

Nu maa det afgøres, hvem der skal tage Ansvaret, vi tager Konsekvenserne af vor Stilling, jeg haaber, Lyngsie vil gøre det samme.

M. C. Lyngsie: Formanden skulde ikke bruge Tiden til at udpensle vore personlige Skænderier. Madsens Angreb paa mig for at have anbefalet Forslaget paa Repræsentantskabsmødet den 27. Marts, det kalder jeg for daarligt Kammeratskab.

Jeg garanterer Arbejdsmændene mere, end Forligsforslaget indeholdt. Formanden stod her og insinuerede, at jeg havde udæsket Forretningsudvalget, det er det modsatte, der er sket. Anbefalede endnu en Gang at vælge et 7-Mands-Udvalg, gør vi det, saa er der Enighed.

Dirigenten: Der er stillet Forslag om at udsætte Generalforsamlingen en

halv Time, for at Hovedbestyrelserne kan tage Stilling til de forelagte Forslag. Dette vedtoges.

Mødet genoptoges Kl. 5,30.

M. C. Lyngsie: Arbejdsmændene har nu forhandlet, og vi er enige, vi har valgt en Ordfører til at forelægge vort Standpunkt.

Chr. Sørensen, Dansk Arbejdsmandsforbund. Vi har for at bevare Enigheden bevæget Lyngsie til at tage sit Forslag tilbage, og kan efter Formandens Forelæggelse anbefale Generalforsamlingen at vedtage Forretningsudvalgets Forslag.

Dirigenten: Lad os sige Arbejdsmændene Tak for den Stilling, de har taget.

Derefter vedtoges Forretningsudvalgets Forslag med alle Stemmer mod 5.

Christensen, Fællesorganisationen i Haderslev: Hvad har Kommunerne forlangt af De samvirkende Fagforbund for Udlevering af de hemmelige Dokumenter, som de siges at være i Besiddelse af.

Robert Nielsen, Dansk Arbejdsmandsforbund, oplæser en Artikel af »Nationaltidende« angaaende nogle Udtalelser af J. A. Hansen.

J. A. Hansen, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund: Jeg fastslaar, at det, Robert Nielsen udtalte i Formiddags, ikke staar i Bladet.

Redaktør *Marinus Kristensen:* Det, der er sket i Dag, er en glædelig Begivenhed, som vil vække Begejstring hos alle danske Arbejdere; manede til Sammenhold, lad os kun bruge vor egen Presse, naar vi ønsker at udtale os udadtil.

M. C. Lyngsie: Jeg kunde have ønsket, at vi havde udsat Behandlingen af Beretningen til en anden Gang. Dette har ikke kunnet lade sig gøre, men jeg fraskriver mig ikke Retten til at kritisere Virksomheden.

Jeg takker Marinus Kristensen for hans Virksomhed og udbringer et begejstret Leve for ham.

Formanden: Det, der er sket i Dag, er det glædeligste, der er sket i den Tid, jeg har været Formand for De samvirkende Fagforbund. Jeg takker de udenlandske Repræsentanter for deres venlige Ord og den Velvilje, hvormed de har modtaget vor Anmodning om Hjælp. Jeg har i Dag modtaget en Check fra de tyske Arbejdere paa 400.000 Rentemark, ligesom der er kommet store Bidrag fra Norge, Finland og Østrig. Formanden udbragte et Leve for vore udenlandske Gæster. Dette besvaredes med begejstrede Hurraraab.

Derefter fik *Leipart,* Tyskland, Ordet for at tage Afsked med Generalforsamlingen: Jeg kender jo ikke Eders Sprog og har derfor intet bestemt forstaaet, men dog opfanget en Tak for den beskedne Sum, som jeg har medbragt. Det er kun en ringe Gengæld for, hvad I ved forskellige Lejligheder har hjulpet de tyske Arbejdere med og er kun at betragte som et Afdrag.

Vi betragter os stadig i Gæld til Jer, og hvis Kampen ikke snart ender, er det en Ærespligt for os at fortsætte denne Afbetaling. Vi tror som I, at det er bedre at forhandle end at kæmpe, men Arbejdsgiverne maa imødekomme retfærdige Krav. Jeg venter nu nærmere Efterretning, hvis Kampen fortsættes, og vort Svar skal ikke udeblive, men jeg haaber, at Eders store Kamp snarlig maa ende som Sejr.

Hermed vore bedste Ønsker for de danske Arbejderes faglige Organisationer.

Dirigenten bad de udenlandske Gæster bringe Hilsen og Tak til deres respektive Organisationer.

Punkt 2. Regnskaberne.

Dirigenten (J. A. Hansen) forespurgte, om man ønskede Regnskaberne oplæst. Dette ønskede man ikke. Han gav derefter Ordet til den tidligere Kasserer, Bryggeribestyrer E. Svendsen.

Em. Svendsen takkede for den ham udviste Tillid i de mange Aar og det gode Samarbejde, der havde været.

Formanden: Ogsaa vi siger Tak for Svendsens store og gode Arbejde gennem de mange Aar, dels paa Kontoret og dels paa mange andre Omraader. Lad os udbringe et Leve for ham, Hurraraab og Haandklap.

Alfr. Christiansen: Jeg valgtes jo af Repræsentantskabet i Fjor og har saaledes kun Ansvar for det sidste Aars Regnskab. Kassereren gjorde derefter

Rede for de Bevægelser, der havde været i Forskuds-fonden, der var af denne betalt til Norge Kr. 316.000,00 under den store Kamp i Fjor.

Omtalte ligeledes Regnskaberne for Byggefondet.

Regnskaberne godkendtes derefter enstemmigt.

Punkt 3. Arbejdernes Oplysningsforbund.

Formanden: For nogle Aar siden nedsattes et Udvalg, hvis Arbejde resulterede i Dannelsen af »Arbejdernes Oplysningsforbund«. Dette er tiltraadt af Socialdemokratisk Forbund, Det kooperative Fællesforbund og Danmarks socialdemokratiske Ungdom, og vort Repræsentantskab har indstillet, at vi ogsaa tiltræder. Vort Bidrag er 4 Øre pr. Medlem pr. Aar. Vore tilsluttede Organisationer har tiltraadt Oplysningsforbundet i meget stor Udstrækning. Jeg anbefaler, at Generalforsamlingen tiltræder Repræsentantskabets Beslutning. Oplysning er nødvendig særlig for Arbejderne. Tiltraadtes enstemmigt.

Punkt 4. Administrationsbidraget.

Kassereren, Alfr. Christiansen: Administrationsbidraget er nu 60 og 30 Øre, henholdsvis for helt- og halvtbetalende Medlemmer, og har i de senere Aar vanskeligt kunnet slaa til. Den nylig fattede Beslutning om Bidraget til Oplysningsforbundet og Huslejen, der i vort nye Hus bliver noget højere end den nuværende, som er meget lav, bevirker, at vi kommer til at forhøje Kontingentet. Repræsentantskabet indstiller, at det i Fremtiden bliver 72 og 36 Øre henholdsvis pr. helt- og halvtbetalende Medlem pr. Aar. Forslaget vedtoges enstemmigt.

Punkt 5. Pensionering af Organisationernes Tillidsmænd.

Chr. Jensen, Tobaksarbejderforbundet, refererede den af Repræsentantskabet i 1924 vedtagne Udtalelse og motiverede denne nærmere.

Forretningsudvalget havde nedsat et Udvalg bestaaende af: Vill. P. Arup, Alfr. Christiansen, Vilh. Nygaard, Martin Petersen og Chr. Jensen.

Udvalget har søgt Oplysninger i Ud- og Indlandet, hvoraf det fremgik, at man i forskellige Lande var ret langt fremme med denne Sag. Her i Landet er der søgt Oplysninger om Lønnens Størrelse, men Udvalgets Arbejde er ikke færdigt og foreslaar derfor følgende Udtalelse:

»Generalforsamlingen tager de af Udvalget for Pensionssagen givne Meddelelser til Efterretning og vedtager at opfordre Forretningsudvalget til at fortsætte Arbejdet med Undersøgelsen af Omkostningerne ved Pensionering og Udarbejdelse af Regler for Retten til Pension og forelægge Forslag herom for den førstkommende ordinære Generalforsamling.«

V. S. Petersen, Træindustriarbejderforbundet: Jeg kan stemme for videre Undersøgelse, men maa forbeholde mig min Stilling ved Sagens Afgørelse.

Berendt, Typografforbundet: Kan vi ikke faa et trykt Forslag. Hver Slægt maa bære sine Byrder, man skal ikke lave Særklasser blandt Arbejderne. Vilkaarene i gamle Dage var betydeligt vanskeligere, og Tillidsmændene kan selv sikre deres Alderdom, det kan de nu af deres Løn, tag derfor Forslaget tilbage.

Brixen, Fællesorganisationen Randers: Jeg har faaet Paalæg om at stemme imod Forslaget. Vi er imod alt Pensionsvæsen, da det vanskeliggør Aldersrentens Forbedring. Stem Forslaget ned med stor Majoritet.

Chr. Jensen, Tobaksarbejderforbundet: Resolutionen er kun et Forslag om nærmere Undersøgelse, og jeg kan ikke tage Forslaget tilbage. Mange Tillidsmænd har ikke høje Lønninger. Vi bør behandle vore Arbejdere bedre end Arbejdsgiverne. Der er god Grund til at fortsætte Undersøgelser. Det er ikke givet paa Forhaand, at det skal være De samvirkende Fagforbund, der løser Spørgsmaalet, der er flere Muligheder.

I. P. Jønsson, Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund: Berendts Argumenter holder ikke Stik. Arbejdernes Stilling i Dag er en anden end tidligere. Intet Forbund vil kaste gamle Tillidsmænd over paa offentlig Forsørgelse, men ikke alle Forbund kan selv løfte Opgaven. Jeg anbefaler Forslaget.

V. S. Petersen, Træindustriarbejderforbundet: Jeg modsætter mig ikke videre Undersøgelser, men Chr. Jensen er selv Skyld i den Vending, Diskussionen har taget.

Brixen, Randers: Vor Modstand er af principiel Natur.

Berendt, Typografforbundet, replicerede til Chr. Jensen og fastholdt sit Standpunkt.

J. A. Hansen, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, mente, at yderligere Oplysninger kun kunde gavne. I vore kooperative Foretagender er Arbejderne bedre lønnede end andre Arbejdere, men Lederne lavere end tilsvarende i de private Erhverv.

Ved Afstemningen forkastedes Forslaget.

Punkt 6. Forslag til Regler for Behandling af faglig Strid mellem de kooperative Foretagender og Fagforbundene.

Formanden: Sagen her skyldes en Henvendelse fra det kooperative Fællesforbund, og et Udvalg har udarbejdet det foreliggende Forslag. Hovedlinien er, at der ikke bliver Arbejdsstandsning i en Overenskomstperiode. Vi kan give dette vor Tilslutning, men de enkelte Organisationer maa selv give den endelige Tilslutning. Vi foreslaar Godkendelse her paa Generalforsamlingen, hvilket ogsaa er sket paa Repræsentantskabsmødet.

Brixen, Randers: Jeg synes ikke, der er Grund til særlige Regler for Kooperationen. Forholdet bør være ens ogsaa for Lønnens Vedkommedne i privat Drift og Kooperationen. Kooperationens ringe Tilslutning skyldes for en stor Del de højere Lønninger. Jeg stiller følgende Forslag:

»Generalforsamlingen udtaler,

der bør aldrig være faglig Strid mellem Fagforbundene og de kooperative Foretagender. Fagforbundene maa aldrig stille større Lønkrav i kooperative Foretagender, end dets Medlemmer kan opnaa hos de private Arbejdsgivere.«

Munkso, Dansk Funktionærforbund: Vi kan ikke give Afkald paa Strejkeretten. Vi har aldrig øvet Misbrug overfor Kooperationen, men disse maa være Mønstre til Efterfølgelse. Stem Forslaget ned.

Formanden: Jeg er forbavset over dette Forslags Modtagelse. Forslaget fratager ingen Strejkeretten ved Overenskomsternes Udløb. Dette har vi modsat os, men en indgaaet Overenskomst maa overholdes, og i Tilfælde af Strid bør der være Mægling eller Voldgift som præciseret i Forslagets §§ 1 og 4. En Strid med en Bestyrer eller Formand bør ikke mødes med Strejke.

Berthelsen, Fællesorganisationen, Helsingør: Kooperative Virksomheder arbejder sammen med os, og vi bør støtte disse saa stærkt som muligt.

Berendt, Typografforbundet: Er Kooperationens Arbejdere Modstandere af dette Forslag?

Formanden: De enkelte Organisationer skal jo selv tage sin Stilling.

Hagengaard, Dansk Funktionærforbund: Jeg kan anbefale Forslaget, vi har siden 1912 haft en saadan Overenskomst.

P. Christensen, Det kooperative Fællesforbund: Fra en Side er hævdet samme Forhold i Kooperationen som i privat Drift. Fra en anden fuld Strejkeret til enhver Tid. Forslaget er en Formidling af disse to Yder-Standpunkter. Kooperationen skal gaa i Spidsen for Arbejdernes Arbejdsforhold og være prisregulerende. Jeg anbefaler Forslaget, der ikke gaar nogen for nær. Kooperationen kan ikke møde en Strejke som de private Arbejdsgivere.

Z. Friis: Vi kan anbefale Forslaget, men jeg maa hævde, at Kooperationen bør betale højere Løn end de private Virksomheder. Randers Arbejderforening har intet at beklage sig over. De kooperative Bagerier bør ikke tage Lærlinge, herimod reagerer vi.

Brixens Resolution toges tilbage.

Det forelagte Forslag vedtoges med alle Stemmer imod 2. (Fortsættes.)

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 48 *

KØBENHAVN DEN 30. MAJ 1925

* 21 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Numer følger Afdelingsskemaet for **Maj 1925.**

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Juni 1925.

*Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Den faglige Situation.

Som i sidste Numer omtalt er der fort en Del Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne i den forløbne Uge.

Disse Forhandlinger drejede sig om Overenskomsterne for de faglærte Arbejdere og Kvinderne i Jernindustrien.

Forud for Forhandlingerne afholdtes der et Møde mellem Repræsentanter for de Fag, der har Overenskomst med Jernindustriens Sammenslutning, for at præcisere Fagenes Ståndpunkt overfor Arbejdsgiverforeningen. Mødet, der afholdtes Fredag den 22. ds. i Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Lokaler, Gl. Kongevej 6, bragte ogsaa det tilsigtede Resultat, idet Fagenes Krav og Særstandpunkter fremlagdes og formuleredes paa en saadan Maade, at det om Eftermiddagen ved Forhandlingerne i Arbejdsgiverforeningen viste sig muligt at haandtere Stoffet. Mødet i Arbejdsgiverforeningen begyndte Kl. 2 Fredag Eftermiddag den 22. ds. og sluttede Kl. 5½ Lørdag Morgen den 23. ds.

Det viste sig ret snart efter Forhandlingernes Begyndelse, at der var Mulighed for at naa til en Ordning. For første Gang i hele indeværende Aar kom der en virkelig Forhandling ud af Mødet, og det begyndte at glide. Efter et Plenarmøde toges der fat Fag for Fag, og den ene Uoverensstemmelse efter den anden ryddedes til Side.

Kl. 4 Morgen gik den første Overens-

komst til Renskrivning og Underskrift. Det var Overenskomsten mellem Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien.

Vi aftrykker her Overenskomsten *in extenso*:

Paa et i Dag afholdt Møde mellem Repræsentanter for Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark enedes man om følgende:

1.

De mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark gældende Overenskomster forlænges indtil 1. Februar 1927, til hvilken Tid de kan opsiges til Udlob med 3 Maaneders Varsel.

2.

Den første Lønningsdag i August d. A. forhøjes samtlige Lønninger for Medlemmer af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark med 3 pCt. — fra og med 1. August at regne.

3.

Ved Arbejdets Genoptagelse forhøjes Minimallønnen til 80 Øre for de Organisationer indenfor Centralorganisationen, hvis Overenskomster indeholder Bestemmelser om Minimalløn.

For unge Svende det første Aar efter Læretidens Udlob er Minimallønnen 4 Øre lavere.

Ligeledes forhøjes Mindstebetalingen for Timelønsarbejde til 105 Øre.

Disse Satser forhøjes fra 1. August med 3 pCt., dog saaledes at Satsen 105 Øre ved denne Forhøjelse bliver staaende for nye tilkommende unge Svende det første Aar efter Læretiden.

4.

Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, herunder Minimalløn og Mindstebetaling, idet disse forhøjes eller nedsættes med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, for saa vidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

5.

Nærværende Forslag forelægges begge Parters Organisationer til Vedtagelse eller Forkastelse, og Meddelelse om Resultatet skal være begge Parter i Hænde senest Fredag den 29. Maj.

6.

Forslagets eventuelle Vedtagelse sker under Forudsætning af Arbejdets Genoptagelse Tirsdag den 2. Juni, og hvis ikke saadan Genoptagelse af Arbejdet sker, er begge Parter løst fra deres eventuelle Forpligtelser efter nærværende.

Man er endvidere enig om, at Offentliggørelse af nærværende Overenskomst ikke maa finde Sted, før den i Punkt 5 nævnte Frist er udløbet.

København, den 23. Maj 1925.

For Jern- og Metalindustriens
Sammenslutning:

R. Helweg.

For Centralorganisationer af Metal-
arbejdere i Danmark:

J. A. Hansen.

Samme Overenskomst fik Gørtlerforbundet, og saafremt Organisationerne

vedtager Forslaget, er dermed de følgende 2 Aars Løn- og Arbejdsvilkaar fastsatte efter ovenstaaende Overenskomst, der gælder for Smede og Maskinarbejdere, Formere, Metaltrykkere, Jern- og Metalslibere, Specialarbejdere og Gørtlere.

Ved de øvrige Forhandlinger opnaaedes følgende Overenskomst:

I Tilslutning til den D. D. mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Centralorganisationen af Metalarbejdere afsluttede Overenskomst bekræftes det, at Overenskomsterne mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og henholdsvis Malerforbundet i Danmark, Snedkerforbundet i Danmark, Træindustriarbejderforbundet, Dansk Karetmagerforbund, Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund og Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund er godkendte paa de i Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 11. April dette Aar fastsatte Vilkaar.

København, den 23. Maj 1925.

For De samvirkende Fagforbund
i Danmark:

sign. *Carl F. Madsen.*

For Dansk Arbejdsgiverforening:

sign. *H. Langkjær.*

Som de to sidste Brancher af Jernindustriens Arbejdere kom Skibstømmerforbundet og Kvindeligt Arbejderforbund.

For Dansk Skibstømmerforbund opnaaedes Enighed om følgende Forslag til ny Overenskomst:

Mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Skibstømmerforbund er man enedes om følgende:

1.

Den mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Skibstømmerforbund gældende Overenskomst forlænges indtil 1. Februar 1927.

2.

Samtlige Lønninger forhøjes fra Arbejdets Genoptagelse med 3 pCt.

3.

Der foretages i Overenskomstperioden Regulering efter Pristallet i Overensstemmelse med de Regler, som er fore-

slaaet i Forligsmændenes Mæglingsforslag af 11. April dette Aar, idet man gaar ud fra Pristallet 221.

4.

Den første Lønningsuge efter Arbejdets Genoptagelse forhøjes den nugældende Minimalløn og Mindestbetaling med 3 Øre pr. Time, ligeledes forhøjes Normallønnen paa de normallønnende Værfter med samme Beløb.

5.

For Odense Skibsværfts Vedkommende optages uopholdelig Forhandling om Revision af Priskuranten. Saa længe denne Forhandling varer, dog ikke udover 10 løbende Dage fra denne Overenskomsts Ikrafttræden, betales der efter den tidligere Priskurant.

6.

Paa Skibsværfterne i Esbjerg optages der lokale Forhandlinger — om nødvendigt under Organisationernes Medvirken — om Smudstillæget.

7.

Nærværende Forslag forelægges paa sædvanlig Maade begge Parter Organisationer til Vedtagelse eller Forkastelse, og Meddelelse om Resultatet skal være begge Parter i Hænde senest Fredag den 29. Maj.

8.

Forslagets eventuelle Vedtagelse sker under Forudsætning af Arbejdets Genoptagelse Tirsdag den 2. Juni, og hvis ikke saadan Genoptagelse af Arbejdet sker, er begge Parter løst fra deres eventuelle Forpligtelser ved nærværende.

*

Man er endvidere enige om, at Offentliggørelse af nærværende Overenskomst ikke maa finde Sted, før den i Punkt 7 nævnte Frist er udløbet.

*

Undertegnede Repræsentanter for Forbundet forpligter sig til at anbefale Overenskomsten til Vedtagelse af Forbundets Bestyrelse.

København, den 23. Maj 1925.

For Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark:
Ove Munck.

For Dansk Skibstømrerforbund:
G. Sigurdsson. A. Adolphsen.

Kvindeligt Arbejderforbund opnaaede følgende Forslag:

1.

Overenskomsten forlænges til 1. Februar 1927, til hvilken Tid den kan opsiges til Ophør med 3 Maaneders Varsel.

2.

Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, herunder Minimalløn og Mindestbetaling, idet disse forhøjes eller nedsættes med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Reguleringen foretages dog kun, for saa vidt Stigningen eller Faldet i Pristallet — i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen — er over 6 Points. Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

3.

Minimallønninger.

Den i Overenskomsten af 23. Januar 1924 under Punkt 2 a omtalte Karenstid fastsættes til 2 Maaneder. Øvrige Minimallønninger faar foruden 3 pCt.s Forhøjelse et Tillæg af 2 Øre.

Lønninger, som ligger mellem 60—64 og 65—69 Øre, respektive i Provinsen og København, forhøjes til henholdsvis 64 og 69 Øre pr. Time.

Ovennævnte Lønreguleringer træder i Kraft ved Arbejdets Genoptagelse.

4.

Den første Lønningsdag i August dette Aar forhøjes samtlige ikke nævnte Lønninger med 3 pCt., hvortil kommer:

For København: 2 Øre pr. Time under 70 Øre, 1 Øre pr. Time paa og over 70 Øre. For Provinsen: 2 Øre pr. Time under 66 Øre, 1 Øre pr. Time paa og over 66 Øre.

5.

Akkordbasis forhøjes til 89 Øre i København og 84 Øre i Provinsen.

Punkterne 6 og 7 indeholder de samme Bestemmelser om Forelæggelses- og Vedtagelsesfrister samt om Arbejdets Genoptagelse den 2. Juni, som indeholdes i de foregaaende Overenskomstfor-

slag for Centralorganisationens Medlemmer.

Men derudover har Kvindeligt Arbejderforbund ved Forhandlinger Tirsdag den 26. ds. opnaaet følgende Forslag til en Ordning af Forbundets øvrige Overenskomster:

Ved et Møde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Dansk Arbejdsgiverforening enedes man om at forny samtlige opsagte og ikke fornyede Overenskomster mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Organisationer eller Virksomheder under Arbejdsgiverforeningen med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne, og iøvrigt paa de Vilkaar, der er fastsat i Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 11. April d. A.

Fornyelsen gælder for et Aar fra de respektive Overenskomstets Udløbstid at regne, dog saaledes, at hvis vedkommende Arbejdsgiverorganisation eller Enkeltvirksomhed ikke inden 1. Januar 1926 har opsagt Overenskomsten med Kvindeligt Arbejderforbund eller tilkendegivet, at den ønsker at opsigte Overenskomsten til Udløb i 1926, fornyes Overenskomsten yderligere et Aar, saaledes at den tidligst kan opsiges med 3 Maaneders forudgaaende Varsel til den sædvanlige Udløbstid i 1927. I dette Tilfælde er vedkommende Arbejdsgiverorganisation eller Enkeltvirksomhed forpligtet til fra de respektive Overenskomstets normale Udløbstid i 1926 at forhøje de overenskomstmæssige Lønninger med samme Tillæg, som nu ydes efter nærværende Overenskomst.

Der indtræder derhos Lønregulering efter følgende Bestemmelse:

Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne — første Gang i Februar 1926 — idet disse forhøjes eller nedsættes med 1 Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det

Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar. Ved Pristalsreguleringen i Foraaret 1926 indtræder en eventuel Regulering af Lønningerne dog først ved de respektive Overenskomstets Udløbstid, samtidig med Ydelsen af den under nærværende Overenskomst 2. Stk., sidste Punktum, omtalte Forhøjelse af Lønningerne.

Naar en af de af nærværende Vedtagelse omfattede Overenskomster af en af Parterne er opsagt til Ophør, finder der ingen yderligere Lønregulering Sted i det Aar, i hvilket Overenskomsten udløber.

Nærværende Overenskomst er indgaaet under Forbehold af de respektive Organisationers Sanktion, og Svar paa, om den er godkendt eller forkastet, skal foreligge senest Fredag den 29. Maj.

København, den 26. Maj 1925.

For Kvindeligt Arbejderforbund:
Alvida Andersen.

For Dansk Arbejdsgiverforening:
H. Langkjær.

Dette var Resultatet af Forhandlingerne Fredag den 15. Maj, og at det har bragt Freden nærmere, er der ikke Tvivl om. Det vil næppe være muligt for Arbejdsgiverforeningen at undlade Arbejdets Genoptagelse, dersom foranævnte Overenskomster vedtages af vore Organisationer.

Foruden Dansk Arbejdsmandsforbund var der efter dette kun Tekstilarbejdernes og Keramisk Forbunds Overenskomster, der ikke var bragt til en endelig Ordning. For Tekstilindustriens Vedkommende ordnedes Mellemværendet under Organisationernes Sanktion ved en Forhandling (den tiende i denne Sag) i Arbejdsgiverforeningen Tirsdag den 26. ds. For Keramisk Forbunds Vedkommende var der berammet Forhandling til Torsdag den 28. ds. Kl. 3.

Dansk Arbejdsmandsforbund fører selv sine Forhandlinger uden Medvirken af Hovedorganisationen eller andre Instanser. Det er derfor ugørligt at referere disse Forhandlingers Forløb paa anden Maade, end det er sket i »Social-

Demokraten«. I Hovedtrækkene ligger Sagen saaledes:

Der førtes Forhandlinger Mandag den 25. ds. om samtlige Overenskomster mellem Forbundet og Dansk Arbejdsgiverforening. Man begyndte Kl. 10 om Formiddagen med Jernindustriens Forhold, som det lykkedes at naa til Enighed om Kl. 4 om Eftermiddagen, og derefter toges der fat paa de øvrige Arbejdsmandsbranchers Overenskomster. Det var almindeligt ventet, at disse skulde have bragt et gunstigt Resultat, efter at Jernet var gaaet i Orden. Det modsatte skete; thi Kl. 1½ om Natten sprængtes Forhandlingerne, da man ikke kunde naa til Enighed.

Endnu er derfor den endelige Afvikling af vor største Arbejdskamp ikke naaet. Det alt naaede viser en eneste Ting — det er lykkedes os at bringe en Afslutning, der ligger klods op ad den, vi i vore Begyndelseskraav havde trukket som Grænsen for vor Fredsvilje.

Set paa Baggrund af dette har vi al mulig Ære af Kampen, som vi nu alle maa ønske sluttet snarest muligt.

Lønbevægelsen i de enkelte Fag.

Karetmagere i København.

Forbundets Overenskomst med Karetmagermesterforeningen i København var opsagt til Ophør den 1. Februar 1925. Da Forhandlingerne mellem Parterne om Overenskomstens Fornyelse forløb resultatløst, overlodes Sagen til Hovedorganisationerne, som den 6. April afholdt Fællesmøde om de fremtidige Overenskomstforhold. Paa dette Fællesmøde paastod Karetmagermestrene, at de var saa stærkt knyttede til Jernindustrien, at Forligsmændenes Henstilling af 14. Marts om et Tillæg af 3 pCt. ikke kunde finde Anvendelse for dem.

Sagen blev herefter indberettet til Forligsmændene, som imidlertid henstillede til Parterne atter at søge at komme til Enighed. Henstillingen blev fulgt, og det lykkedes da ogsaa paa et Fællesmøde at faa den gamle Overenskomst til at løbe endnu 2 Aar imod at samtlige Lønninger — Tid- og Akkordlønninger — forhojtes med 3 pCt. fra og med den Lønningsuge, hvori Overenskomsten træder i Kraft, at der i

Overenskomstperiodens Løb optages en Forhandling mellem Parterne om Muligheden for Indførelse af Tillidsmandssystemet og endelig, at der foretages halvaarlige Lønreguleringer efter Pristallet paa den Maade, Forligsmændene har angivet i Henstillingen af 14. Marts 1925.

Karetmagere i Jernindustrien,

I Skrivelse af 10. November meddelte Forbundet, at Jern- og Metalindustriens Sammenslutning havde opsagt den med Forbundet indgaaede Overenskomst til Ophør 1. Februar 1925.

Da Forhandlinger mellem Parterne ikke havde ført til noget Resultat, kom ogsaa dette Overenskomstforhold til Behandling paa et Fællesmøde mellem Repræsentanter for de direkte interesserede Parter og for de to Hovedorganisationer den 4. April; men da der heller ikke her opnaaedes Enighed om de fremtidige Overenskomstforhold, blev dette indberettet til Forligsinstitutionen, som saa den 11. April stillede et Mæglingsforslag, der blev vedtaget af saavel Forbundet som Sammenslutningen.

Karetmagere hos Karetmagermestrene i København.

Ogsaa Overenskomsten med Karetmagermesterforeningen i København var opsagt til Ophør 1. Februar, og da der ikke ved de førte Partsforhandlinger var opnaaet Enighed om Overenskomstens Fornyelse gik Sagen til Behandling paa et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken den 6. April, men da der heller ikke her opnaaedes noget Resultat, fik Forligsmændene Indberetning om Stillingen, men disse ønskede ikke at stille Mæglingsforslag og henviste Parterne til at optage nye Forhandlinger, der fandt Sted den 9. April, og hvor man enedes om en Overenskomst, som senere er blevet tiltraadt af begge de interesserede Organisationer.

Kvindeligt Arbejderforbunds Overenskomster.

Under Foraarets Overenskomstsituation (1925) har Kvindeligt Arbejderforbund været impliceret med ca. 80

forskellige Overenskomster. Enkelte af disse lykkedes det at bringe i Orden ved lokale Forhandlinger mellem Parterne.

Forhandlingerne under Hovedorganisationernes Medvirken tog sin Begyndelse den 27. Februar og drejede sig paa dette hovedsagelig om Margarinefabrikkerne og A/S De danske Sukkerfabrikker. Da der ikke opnaaedes Enighed, afsendtes Dagen efter Strejkevarsler overfor de paagældende Virksomheder i Sukker- og Margarineindustrien. En ny Forhandling den 13. Marts endte ligesaa resultatløst, dog enedes man om at udsætte de varslede Strejker saaledes, at de kunde iværksættes uden Varsel sammen med en eventuel Arbejdsmandsstrejke, eller eventuelt senere med 48 Timers Varsel.

Det førstnævnte blev Tilfældet, idet Strejkerne iværksættes sammen med Arbejdsmandenes den 18. Marts.

Efter Vedtagelsen af Forligsmandens Henstilling af 28. Marts blev der Forhandlinger under Hovedorganisationernes Medvirken den 3. April omfattende ca. 50 tilbageværende Overenskomster, om hvilke der ikke var opnaaet Enighed. Men da der heller ikke her var Mulighed for at opnaa en for Kvindeligt Arbejderforbund tilfredsstillende Ordning, indberettedes de tilbageværende Uoverensstemmelser til

Forlignstitutionen, som den 11. April stillede et Mæglingforslag.

Angaaende Forbundets Overenskomst med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning forhandlede der sammen med de øvrige Fag i Jernindustrien paa et Fællesmøde den 4. April, og da Enighed om en ny Overenskomst ikke opnaaedes, fik Forligsmændene ogsaa denne Sag til Behandling og fremsatte den 11. April et Mæglingforslag.

Cigar- og Tobaksarbejderne hele Landet.

Under 16. April meddelte Tobaksarbejderforbundet, at der var opnaaet Enighed mellem Forbundet og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien i Danmark, Foreningen af Skraa- og Røgtobaksfabrikanter i Danmark og Cigaretfabrikantforeningen af 1914 om en ny Overenskomst, gældende indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Maj.

Overenskomsten har faaet tilføjet den af Forligsmændene under 14. Marts fremsatte Reguleringsbestemmelse og er ellers paa flere Maader blevet forbedret, f. Eks. er de tidligere Lønninger forhøjede med 5 pCt., for Arbejdsmand dog kun 3 pCt. De tidligere gældende Tillæg for gifte ugelønnede Arbejdsmand er blevet forhøjet fra 2 Kr. til 3 Kr.

De samvirkende Fagforbunds ordinære Generalforsamling.

(5.—7. Maj 1925).

III.

Punkt 7. Repræsentationsret for Det kooperative Fællesforbund.

Formanden: Vi har en Repræsentant i Det kooperative Fællesforbund og 5 paa dets Generalforsamling. Vi foreslaar, at Det kooperative Fællesforbund faar Adgang med 1 Repræsentant til vore Repræsentantskabsmøder og Generalforsamlinger. Dette vedtoges.

Punkt 8. Indstilling af Medlemmer til Arbejdsraadet.

Alfr. Christiansen: I Henhold til Fabrikloven har vi et Arbejdsraad, hvortil De samvirkende Fagforbund har Indstillingsret til 3 af Raadets Medlemmer, hvoraf den ene skal være bosiddende udenfor København. Vi har brugt den Fremgangsmaade at indstille 9 Medlemmer, hvorefter Ministeriet frit vælger 3. De nuværende Medlemmer er: Kasserer Alfr. Christiansen, Maskinarbejder Chr. L. Jensen for København og Skrædder K. Hvidtfeldt, Nyborg, for Provinsen.

M. C. Lyngsie: Arbejdsraadet er en meget vigtig social Institution, men den allerstørste Gruppe af Fabrikarbejderne har ingen Repræsentant i Raadet, og jeg vil derfor foreslaa som Repræsentant for København Chr. Sørensen og for Provinserne Fru Fanny Jensen, Horsens.

Der blev foreslaet følgende som Repræsentanter for København: Kasserer Alfr. Christiansen, Maskinarbejder Chr. L. Jensen, Chr. Sørensen og Sofus Mortensen, Dansk Arbejdsmandsforbund, Chr. Nielsen, Tekstilarbejderforbundet, Collemorten, Tobaksarbejderforbundet, og Chr. Jensen, Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund. For Provinserne: K. Hvidtfeldt, Nyborg, Maskinarbejder Leonh. Hansen, Aarhus, og Fru Fanny Jensen, Horsens.

Indstillet blev følgende: For København: Alfr. Christiansen med 359 Stemmer, Chr. Sørensen 332 Stemmer, Chr. L. Jensen 139 Stemmer, Chr. Jensen 40 Stemmer, Chr. Nielsen 26 Stemmer, Sofus Mortensen 24 Stemmer og Collemorten 12 Stemmer. For Provinserne: Fru Fanny Jensen, Horsens, 214 Stemmer, K. Hvidtfeldt, Nyborg, 195 Stemmer og Leonh. Hansen, Aarhus, 68 Stemmer.

Punkt 9. Fastsættelse af Lønninger.

Arn. Nielsen: Som Ordfører for det nedsatte Lønudvalg skal jeg meddele, at Lønnen i 1922 sattes til Kr. 140,00 for Formanden og Kassereren og Kr. 130,00 for Sekretærerne. Pristallet er steget ca. 10 pCt. Udvalget foreslaar, at Lønningerne blive Kr. 155,00 for Formanden og Kassereren og Kr. 145,00 for Sekretærerne fra Februar 1925.

M. C. Lyngsie: Lønningernes Størrelse kan jeg tiltræde, men de bør følge Pristallets Svingninger i Fremtiden, gældende ud fra Pristallet Februar 1925. Udvalgets og Lyngsies Forslag vedtoges enstemmigt.

Punkt 10. Valg af Formand, Næstformand, Kasserer, Sekretærer, Medlemmer af Forretningsudvalg, Revisionskomité og Grænseudvalg.

Til Formand foreslog *Lyngsie* Formanden for Tobaksarbejderforbundet Chr. Jensen.

Chr. Jensen frabad sig Valget som Formand for Tiden.

Til Formand genvalgtes Carl F. Madsen ved Haandsoprækning.

Til Næstformand foresloges Vilh. Nygaard og M. C. Lyngsie. Vilh. Nygaard valgtes med 341 Stemmer, Lyngsie fik 181 Stemmer.

Til Kasserer genvalgtes Alfr. Christiansen uden Afstemning.

Til Sekretærer genvalgtes Vilh. Nygaard, H. Jacobsen og Vilh. Christensen uden Afstemning.

Til Medlemmer af Forretningsudvalget valgtes:

Chr. Sørensen	med 430	Stemmer
Fru Alvilda Andersen	» 368	—
Chr. Jensen	» 328	—
J. A. Hansen	» 322	—
M. C. Lyngsie	» 304	—
V. S. Petersen	» 270	—
O. Levinsen	» 250	—
Martin Petersen	» 245	—

Suppleanter blev:

Arnold Nielsen	med 220	Stemmer
Vill P. Arup	» 185	—
Charles Petersen	» 137	—
Th. Petersen	» 105	—
G. Schou	» 67	—

De afgaaende Medlemmer af Revisionskomitéen, Niels Lundbye, Hans Hansen og Karl Sørensen, genvalgtes.

Til Medlemmer af Grænseudvalget genvalgtes alle de afgaaende, nemlig J. A. Hansen, Arnold Nielsen, Kedelpasser Chr. Jensen, Vilh. Nygaard og Martin Petersen. Suppleant blev Einer Jensen, Keramisk Forbund.

Der blev afgivet ialt 530 Stemmer.

Medens man afventede Resultatet af Afstemningen, tog Gæsterne Afsked med Generalforsamlingen.

Sekretær *E. Johansson*, Sverige, takkede for disse Dages Samvær. De danske Arbejdere befinder sig for Tiden i en svær og vanskelig Situation, men paa sædvanlig bravourmæssig Maade har I forstaaet at finde ind til Sagens Kærne. I har paa udmærket Maade forstaaet at bevare Enigheden og Sammenholdet. Enigheden mellem danske og svenske Arbejdere skal aldrig bryde. Udtalte Haabet om en lykkelig Udgang af de Forhandlinger, der nu skal paabegyndes.

Teigen, Norge: Ogsaa jeg bringer en Tak til de danske Arbejdere. Jeg er lykkelig over at kunne sige til mine Kammerater hjemme i Norge, at de danske Arbejdere er enige og ubetvingelige. De Krav, I har stillet, er rimelige og retfærdige. Bølgerne har gaaet højt i Diskussionen, men Freden imellem Eder blev beseglet i Gaar. Hvis Arbejdskøberne kunde købe sig Freden for nogle faa Øres Tillæg til Lønningerne og dermed se Eders Organisation splittet, var det dem, der havde sejret. Hvis Kampen skal føres videre, skal Arbejdsgiverne finde de skandinaviske Arbejdere som en Enhed.

Dirigenten, *Vilh. Nygaard*: Jeg bringer vore skandinaviske Gæster en Tak, fordi de har overværet vor Generalforsamling. Tak for de venlige Ord, og lad os haabe paa et godt fortsat skandinavisk Samarbejde. Der findes kun én international faglig Organisation.

Fr. Andersen: Som Formand for det socialdemokratiske Parti udtaler jeg min Glæde over det for hele Arbejderpartiet lykkelige Resultat. Den faglige, politiske og kooperative Bevægelse er uløselig forbunden. Den enes Trivsel er afhængig af den andens Sundhed. Beslutningerne, der er taget her, varsler godt for fortsat Fremgang for hele Arbejderklassen.

Formanden: Vi staar nu ved Afslutningen af vor Generalforsamling. Jeg takker for den Tillid, De har vist mig ved at genvælge mig til Formand, og jeg haaber, at jeg maa have Kræfter til at fortsætte mit Arbejde med den Kraft, der er nødvendig. Idet jeg atter takker for Tilliden, der er vist mig, ønsker jeg at meddele allerede nu, at jeg, naar denne Periode er udloben, og vi atter skal til at vælge Formand, ikke oftere ønsker at modtage Valget som saadan.

Chr. Sørensen, Dansk Arbejdsmandsforbund: Jeg tror at være i Overensstemmelse med alle Dansk Arbejdsmandsforbunds Repræsentanter, naar jeg siger, at ingen har ønsket at sætte nogen Plet paa Carl F. Madsens Skjold. Efter de Beslutninger, vi har taget, er vi naaet til Enighed. Om Midlerne til at naa Maalet har vi været uenige, men om Maalet er vi enige.

Tak for Tilliden, De har vist mig ved at vælge mig som Medlem af Forretningsudvalget.

Vilh. Nygaard takkede paa egne, Kassererens og Sekretærens Vegne for Valget. Vi har kæmpet Kampen til Ende, og nogen Plet paa den personlige Ære er der ikke sat.

Dagsordenen for Generalforsamlingen er udtømt, og jeg bringer Dem alle en Tak, paa egne og Meddirigents Vegne, for den mønsterværdige Maade, paa hvilken De har paahørt disse Dages Forhandlinger.

Hermed var Generalforsamlingen færdig, og Generalforsamlingen afsang staaende den gamle Slagsang »Socialisternes March«.

HANS JACOBSEN, VILH. CHRISTENSEN,
Sekretærer.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 49 *

KØBENHAVN DEN 6. JUNI 1925

* 21 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Storkonfliktens Afslutning.

I Nr. 48 for 30. Maj gav vi et Resumé af Begivenhederne under Storkampen saa nær op til Dagen som muligt, og sluttede med en kort Omtale af Dansk Arbejdsmandsforbunds Forhandlinger og herunder Forhandlingerne med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, der resulterede i Enighed om en Overenskomst, dog under Forbehold af Organisationernes Sanktion. Denne er iøvrigt saalydende:

Paa et i Dag afholdt Møde mellem Repræsentanter for Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Arbejdsmandsforbund enedes man om følgende:

1.

Den mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Arbejdsmandsforbund gældende Overenskomst forlænges indtil 1. Februar 1927, alternativt til 1. Juni 1928, til hvilken Tid den kan opsiges til Udløb af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel.

2.

Den første Lønningsdag i August d. A. forhøjes samtlige Lønninger for Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund med 3 pCt. — fra og med 1. August at regne.

3.

Ved Arbejdets Genoptagelse forhøjes Minimallønnen til 73 Øre. Ligeledes forhøjes Mindestebetalingen for Timelønsarbejde til 106 Øre.

Disse Satser forhøjes fra 1. August med 3 pCt.

Skulde Dansk Arbejdsmandsforbund vælge den under 1 omtalte Udløbstid — 1. Juni 1928 — forhøjes fra

1. Juni 1926 Minimalløn og Mindestebetaling yderligere med 3 Øre.

4.

Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, herunder Minimalløn og Mindestebetaling, idet disse forhøjes eller nedsættes med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, for saa vidt Stigningen eller Faldet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

5.

Nærværende Forslag forelægges begge Organisationer til Vedtagelse eller Forkastelse, og Meddelelse om Resultatet skal være begge Parter i Hænde senest Fredag den 29. Maj, idet Dansk Arbejdsmandsforbund samtidig meddeler Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, hvilken af de to under 1 nævnte Alternativer Forbundet har valgt.

6.

Forslagets eventuelle Vedtagelse sker under Forudsætning af Arbejdets Genoptagelse Tirsdag den 2. Juni, og hvis ikke saadan Genoptagelse af Arbejdet sker, er begge Parter løst fra deres eventuelle Forpligtelse af nærværende.

Man er endvidere enig om, at Of-fentliggørelse af nærværende Overenskomst ikke maa finde Sted, før den i Punkt 5 nævnte Frist er udløbet.

København, den 25. Maj 1925.

For Jern- og Metalindustriens

Sammenslutning:

sign. *R. Helweg.*

For Dansk Arbejdsmandsforbund:

sign. *Lyngsie.*

sign. *C. Gram.* sign. *Vald. Pedersen.*

sign. *Johs. Kortsen.*

sign. *Th. Christensen.*

Den 29. Maj afholdt Arbejdsgiverfor-eningen et Hovedbestyrelsesmøde, hvor man bl. a. behandlede det af vor Generalforsamling og iøvrigt under For-handlingerne ofte fremsatte Krav om at faa Arbejdet genoptaget i de Fag, hvori der enten er oprettet Overens-komst, eller Mæglingforslag fra For-ligsinstitutionen er vedtaget af begge Parter.

Hovedbestyrelsens Beslutning gik ud paa, at dette Krav ikke kunde imøde-kommes, og vi modtog samme Dag føl-gende Skrivelse herom fra Arbejds-giverforeningen:

Forretningsudvalget for De sam-virkende Fagforbund i Danmark.

Vor Hovedbestyrelse har i Dag be-skæftiget sig med den foreliggende Overenskomstsituation, deriblandt det af det ærede Forretningsudvalg ofte fremsatte Ønske om at hæve Arbejds-standsningerne i de Fag, som har de-res Overenskomstforhold i Orden.

Vi beklager meget, at vi under de foreliggende Omstændigheder, hvor det ikke har været muligt at slutte Overenskomst med Dansk Arbejds-mandsforbund, og særlig under Hen-visning til dette Forbunds sidste Af-brydelse af Forhandlingerne, ikke ser os i Stand til at imødekomme De samvirkende Fagforbunds Henstil-ling. Ganske bortset fra, om det — som tidligere paavist — overhovedet vil være muligt at faa Arbejdet gen-optaget tilfredsstillende uden Ar-bejdsmand, henleder vi Opmærk-somheden paa, at naar der ikke er opnaaet Enighed med Dansk Ar-bejdsmandsforbund, vedbliver — for-uden en lang Række Industrier — et

saa vigtigt Omraade som hele Trans-portvæsenet at henligge i Konflikt, en Konflikt, som yderligere vil blive forværret ved den til Mandag Aften varslede Sympatistrejke af Sømænd og Søfyrbødere.

Vi maa formene, at det ærede For-retningsudvalg bør anvende al sin Indflydelse overfor den paagældende Underorganisation, Dansk Arbejds-mandsforbund, for derigennem selv at virke hen til en hurtig Afgørelse af Konfliktsituationen, hvortil Arbejds-giverforeningen tilsiger sin Medvir-ken. Vi paapeger tillige, at De sam-virkende Fagforbund ved at give Dansk Arbejdsmandsforbund fuld Frihed til at forhandle uden øjen-synlig Paavirkning fra De samvir-kende Fagforbunds Side paatager sig Medansvaret for, at Konflikten ikke afsluttes.

Vi undlader ikke sluttelig at hen-lede Opmærksomheden paa, at der endnu foreligger Uoverensstemmelser i Straa- og Filthatteindustrien, den keramiske Industri og Bødkerfaget, hvilke Overenskomstforhold ogsaa maa bringes i Orden, inden Konflikt-situationen kan afsluttes.

P. F. V.

sign. *H. Langkjær.*

/sign. Sophus Agerholm.

Vort Forretningsudvalg behandlede denne Skrivelse i et Møde Lørdag den 30. Maj og vedtog at sende en Afskrift af Skrивelsen til Dansk Arbejdsmands-forbund med Forespørgsel, om Forbun-det kunde tiltræde, »at der aftales nye Forhandlinger under Hovedorganisa-tionernes Medvirken, saaledes at ogsaa Dansk Arbejdsmandsforbund deltager i disse Forhandlinger, for saa vidt an-gaar det ærede Forbunds endnu ikke ordnede Overenskomstforhold«.

Paa denne Henvendelse modtog vi samme Dag følgende Svar:

De samvirkende Fagforbund i Danmark, her.

I Anledning af de ærede Fagfor-bunds Forespørgsel af Dags Dato til-lader vi os omgaaende at meddele, at vi intet har, og heller ikke siden De samvirkende Fagforbunds General-forsamling den 5. og 6. ds. har haft noget imod, at de ærede Fagforbund

deltager i Forhandlingerne om vore Overenskomstforhold til Arbejdsgiverforeningen, og at vi heller intet har imod, at Forhandlingerne med Arbejdsgiverforeningens desangaaende aftales ved de ærede Fagforbund.

Vi bemærker dog, at vi ikke har vore Repræsentanter til Stede her i Byen i Dag og ikke kan tilkalde dem til noget Møde, der berammes før tidligst i Morgen efter Kl. 10 Formiddag, men vi vil dog her pege paa, at alle vore Folk — ikke mindst undertegnede Forbunds-Formand — i høj Grad trænger, og længe har trængt, til en Hviledag og derfor ganske naturligt ønsker helst at holde Pinsen fri for Forhandling.

P. F. V.

sign. *Lyngsie.*

/sign. Chr. Sørensen.

Efter Modtagelsen heraf, og efter at der telefonisk var truffet Aftale om disse Forhandlinger, afsendte vi følgende Svar paa Arbejdsgiverforeningens Skrivelse:

Til Forretningsudvalget for

Dansk Arbejdsgiverforening.

Vi anerkender Modtagelsen af den ærede Arbejdsgiverforenings Skrivelse af 29. ds.

Uden at indlade os paa Polemik med de i Skrivelsen fremsatte og fra vor Side saa ofte imødegaaede Synspunkter, skal vi kun tillade os at bemærke, at vi understreger det i Skrivelsen givne Tilsagn om Medvirken til en hurtig Afslutning af Konflikten.

I Overensstemmelse hermed har vi forespurgt Dansk Arbejdsmandsforbund, om det vil tiltræde, at nye Forhandlinger aftales. Herpaa har vi modtaget bekræftende Svar, hvilket allerede telefonisk er meddelt den ærede Arbejdsgiverforening. Vi tillader os derfor at anerkende Rigtigheden af, at der telefonisk mellem den ærede Arbejdsgiverforening og os med Tilslutning af Dansk Arbejdsmandsforbund er berammet Møde til Mandag den 1. Juni Kl. 10 Formiddag.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

/Hans Jacobsen.

Mødet fandt Sted efter Bestemmelsen, og De samvirkende Fagforbund

var repræsenteret ved Carl F. Madsen, Chr. Sørensen og Hans Jacobsen, og fra Dansk Arbejdsmandsforbund mødte Lyngsie og et 5 Mands Udvalg bestaaende af Vald. Petersen, Joh. Kortsen, Th. Christiansen, Aarhus, S. Jacobsen, Aalborg, og C. Gram, København. Arbejdsgivernes Repræsentanter var H. Langkjær, Ejner Jørgensen, S. Agerholm, Direktør Jacob, Direktør Dorph Broager og Grosserer Styhr.

Der afholdtes først et Plenarmøde, hvori begge Parter fremsatte deres Synspunkter, og efter en Frokostpavse nedsattes et snævrere Udvalg bestaaende af Lyngsie, Vald. Petersen og Carl F. Madsen fra vor Side, og Einer Jørgensen, Agerholm og Direktør Jacob fra Arbejdsgiverne.

Forhandlingsgrundlaget var det Forslag, der forelaa fra Dansk Arbejdsmandsforbund den 15. Maj, og i Løbet af Aftenen og Natten udveksledes forskellige Forslag, men Kl. 5 $\frac{1}{2}$ om Morgenens maatte Forhandlingerne afbrydes, uden at Enighed var opnaaet.

Tirsdag den 2. Juni indkaldte Forligsinstitutionen, efter en Konference med Carl F. Madsen, Parterne til Møde Kl. 4. De samvirkende Fagforbund var her repræsenteret af Formanden og Chr. Sørensen, fra Dansk Arbejdsmandsforbund Lyngsie og 5 Mands-Udvalget og fra Arbejdsgiverne samme Repræsentanter som ved Forhandlingerne 2. Pinsedag.

Efter et Plenarmøde, og efter at Forligsmændene havde konfereret med Parterne, nedsattes et snævrere Udvalg, hvori der fra Arbejdernes Side deltog Lyngsie og Vald. Petersen, til nærmere at gennemgaa hele det foreliggende Materiale.

Forhandlingerne afbrødes Kl. 10 $\frac{1}{2}$ om Aftenen for at fortsættes Onsdag den 3. Juni Kl. 1. Forligsmændene stillede Kl. 3 om Natten et Mæglingsforslag, paa hvilket der skulde afgives Svar Fredag den 5. Juni Kl. 6 Eftermiddag.

Ved denne Fristis Udlob meddelte begge Parter til Forligsmændene, at Mæglingsforslaget var vedtaget.

I Jern- og Metalindustrien var allerede det af Arbejdsgivernes og Arbejdernes Repræsentanter udarbejdede Forslag til Overenskomst vedtaget af Centralorganisationen af Metalarbej-

dere i Danmark (Smede og Maskinarbejdere, Formere, Jern- og Metalslibere, Metaltrykkere og Specialarbejdere paa Skibsværfterne), Skibstømmerforbundet, Malerforbundet og Kvinde- ligt Arbejderforbund.

For Bødkerforbundets Vedkommende fandt der en Forhandling Sted Mandag den 25. Maj, efter at en varslet Strejke var blevet udsat. Forhandlingerne bragte dog ikke Enighed til Veje, men strandede paa Forholdene hos et enkelt Firma, nemlig Oliefirmaet Alfr. Olsen. Her var Forholdet dette, at Firmaet, der hidtil havde haft særskilt Overenskomst, nu var indmeldt i Bødkerlauget og vilde som Følge heraf falde ind under Laugets Overenskomst.

Dette maatte Forbundet, navnlig af Hensyn til de heraf flydende Konsekvenser for andre lignende Firmaer, modsætte sig, og da Arbejdsgiverne ikke vilde vige fra deres Standpunkt, maatte Forhandlingerne strande. Strejken kunde derefter træde i Kraft med 24 Timers Varsel, men af forskellige Aarsager fandt Forbundet ikke dette opportunt.

Den 4. Juni afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et nyt Møde om dette Forhold, og her lykkedes det endeligt at naa til Enighed, og Strejkevarslet blev taget tilbage.

Samme Dag blev der paany forhandlet om Overenskomstforholdene for Straahattearbejderne, som heller ikke var gaet i Orden ved Forligsmandsmægling, og ogsaa her opnaaedes endelig Enighed om de fremtidige Løn- og Arbejdsforhold.

Efter at Dansk Arbejdsmandsforbund havde vedtaget Forligsmandsforslaget af 3. Juni, var der kun den keramiske Industri tilbage af alle de mange Overenskomster, idet Forhandlingerne paa Møder den 30. Maj og 1. Juni ikke bragte noget Resultat.

Da Lockoutens Afslutning var gjort afhængig af, at alle Fags Overenskomstforhold var bragt i Orden, blev der i den 11. Time arrangeret et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 4. Juni, hvor man dog ikke naaede noget Resultat, men begge Parter enedes om at anmode Forligsinstitutionen om Bistand til en Løsning af Striden mel-

lem Arbejdsgiverne og Arbejderne i den keramiske Industri.

Den 5. Juni sammenkaldte Forligsmændene Parterne til en Konference, og hen paa Natten stilledes der et Mæglingsforslag, som Dagen efter blev forelagt til Afstemning med det Resultat, at begge Parter vedtog det.

Nu var altsaa alle Overenskomstforholdene bragt i Orden, og Lørdag Eftermiddag afholdt de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg et Fællesmøde for at formulere Stor-Konfliktens Afblæsning og Arbejdets Genoptagelse.

Efter 4 Timers Forhandlinger enedes man om følgende:

Overenskomst mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund har — efter at samtlige Overenskomstforhold nu er bragt i Orden — D. D. vedtaget:

1) at samtlige Strejker og Lockouter indenfor Hovedorganisationernes Omraade aflyses, og at Arbejdet genoptages forstkommende Mandag den 8. Juni ved den normale Arbejdstids Begyndelse saa vidt muligt i samme Omfang og paa de samme Arbejdspladser som før Arbejdsstandsningen,

2) at de nye Overenskomster træder i Kraft fra og med ovennævnte 8. Juni, for saa vidt der ikke maatte være truffet anden Vedtagelse om deres Ikrafttræden,

3) at Fortrædigelser i Anledning af Forhold under Konflikten ikke maa finde Sted, og at alle i Anledning af saadanne Forhold anlagte Retssager hæves. Arbejde, der er paabegyndt under Konflikten, fuldføres efter Konflikten Afslutning af de organiserede Arbejdere.

4) Uoverensstemmelser, der maatte opstaa i Anledning af Arbejdets Genoptagelse, maa ikke give Anledning til, at Parterne tager sig selv til Rette, men skal straks indberettes til Hovedorganisationerne.

*

Hovedorganisationerne er enige om, at der umiddelbart efter Konflikten Afslutning nedsættes et Fællesudvalg, bestaaende af 5 Repræsen-

tanter for hver af Hovedorganisationerne, til at udarbejde et Forslag til fremtidige Forhandlingsregler under Ledelse af en af Parterne valgt Forhandlingsleder; hvis Parterne ikke kan enes om Valget af en saadan, udpeges han af Den faste Voldgiftsret efter Reglerne for Indstilling af Forligsmænd.

Udvalgsarbejdet paabegyndes snarest muligt og skal være tilendebragt inden dette Aars Udgang.

For saa vidt der ikke opnaas Enighed, er Hovedorganisationerne frit stillede.

København, den 6. Juni 1925.

For Dansk Arbejdsgiverforening:
H. Langkjær.

For De samvirkende Fagforbund
i Danmark:
Carl F. Madsen.

Til Danmarks organiserede Arbejdere!

Ved Afslutningen paa den store og alvorlige Kamp, der ved sit Omfang og sin Varighed er den største og bitreste, som har været paaført den organiserede danske Arbejderstand, ønsker vi at gentage, hvad vi ved Kampens Begyndelse fastslog gennem Repræsentantskabets enstemmigt vedtagne Manifest, nemlig, at vi har ikke villet Kampen. De Ulykker, den har paaført vort Samfund, véd vi os uden Ansvar for. Vi føjer hertil vor varmeste Tak til hele den kæmpende Arbejderhær, som ved sin værdige Holdning har værnet vor Klasses Ære, og som ved ubrydeligt Sammenhold, Enighed og ubegrænset Offervilje har tilkæmpet sig en ærefuld Fred.

De danske Fagorganisationer gaar usvækkede ud af Kampen, og det er vor Forvisning, at de ved den Modstand, der er ydet mod den langvarige og omfattende Lockout, har skaffet sig Sikkerhed i en lang Fremtid mod Genslagelser af saadanne Forsøg paa ved Overfald paa den samlede Arbejderklasse at nedslaa de enkelte Fags beskedne og berettigede Krav.

For Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund:

Carl F. Madsen.

Meddelelse fra Kassereren.

Efter at de iværksatte Strejker og Lockouter nu er hævet, ophører Indbetalingen af de paalignede Ekstra-bidrag med Ugen den 31. Maj til og med den 6. Juni. Der skal saaledes ialt indbetales 10 Ugebidrag, nemlig 4 Bidrag à 4 Kr. for helt- og 2 Kr. for halvtbetalende samt 6 Bidrag à 8 Kr. for helt- og 4 Kr. for halvtbetalende Medlemmer.

Udbetalingen af Lockoutunderstøttelse ophører ligeledes med Lørdag den 6. Juni.

Samtidig anmoder vi om, at Forbundene vil indbetale resterende paalignede Bidrag saa hurtigt, som det er dem muligt, da det er en Selvfølge, at Organisationerne, der har været ramt af Konflikten, allerede i disse Dage maa hævde alt, hvad der tilkommer dem fra De samvirkende Fagforbund.

Alfr. Christiansen,
Kasserer.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos A/S Wilh.

Løngren, Odense.

Ved et Fællesmøde den 19. Maj behandledes en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at 15 Arbejdsmænd hos ovennævnte Firma havde nægtet at udføre Overarbejde.

Fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side hævdedes, at Arbejderne i længere Tid havde udført Overarbejde, men Firmaet havde selv stoppet dette og havde først ønsket dette optaget igen, da det havde Vished for, at Arbejdsmandskonflikten blev effektiv.

Forbundets Repræsentanter betragtede dette som en Tilrettelægning af Konflikten. Arbejdsgivernes Repræsentanter ønskede Sagen nærmere undersøgt, og hvis Arbejdernes Paastand viser sig at være rigtig, da at foranledige Sagen taget tilbage.

Glassliberne hos Th. Petersen i
Kolding.

Den 22. Maj afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Dansk Glasarbejderfor-

bund over, at Firmaet Th. Petersen i Kolding ikke havde betalt sine Glas-slibere Augustreguleringen i 1924. Fabrikanten paastod, at dette var sket i Forstaaelse med Arbejderne, da han ellers maatte kræve Akkorderne ned-satte, hvilket imidlertid bestredes fra Arbejdernes Side.

Mødet sluttede uden Resultat, og Arbejdernes Repræsentanter forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Huesyere og Kasketmagere hele Landet.

Dansk Hatte- og Buntmagerforbund har afsluttet ny Overenskomst for Hue- og Kasketfaget, omfattende København, Aarhus og Odense, gældende til 1. April 1926. Overenskomsten indeholder Forhøjelser paa indtil 5 pCt., ligesom Ferie- og Helligdagsbetalingen for gifte Svende i Provinsen bibeholdes.

Der skal senere optages Forhandlinger om Tillidsmandsinstitutionen.

Hattearbejdere paa A/S Dansk Hattefabrik.

Dansk Hatte- og Buntmagerforbund har afsluttet ny Overenskomst med Aktieselskabet Dansk Hattefabrik, gældende til 1. Juli 1927. Samtlige Time- og Akkordlønninger forhøjedes med 3 pCt. Til Trods for, at den gamle Overenskomst først udløber 1. Juli d. A., træder den 3 pCt.s Forhøjelse straks i Kraft.

Kedel- og Maskinpassere hele Landet.

Efter at Forbundets Overenskomst af 28. Februar 1924, den saakaldte Lands-overenskomst med Dansk Arbejdsgiverforening, var opsagt til Ophør 1. April, blev der optaget Forhandlinger mellem de kontraherende Parter om Overenskomstens Forlængelse, som imidlertid ikke førte til noget Resultat, og Sagen kom saa senere til Behandling paa et Fællesmøde den 2. April, som ligeledes endte resultatløst.

Sagen blev derefter indberettet til Forligsmændene, som imidlertid ikke ønskede at stille Mæglingforslag, men viste Parterne tilbage til nye Forhandlinger. Disse, der førtes hele Skærtorsdag, resulterede i et Forslag til en 2-aarig Overenskomst, som senere er til-

traadt af saavel Arbejdsgiverforeningen som Forbundet.

Forbundet har ogsaa en Overenskomst med Entreprenørforeningen, som denne Forening opsagde til Ophør 1. April 1925. Heller ikke om denne Overenskomsts Fornyelse kunde der opnaas Enighed mellem Parterne, hvorfor Sagen blev behandlet paa et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken. Da man heller ikke her kunde naa et Resultat, indberettes Sagen til Forligsmændene, der sendte den til ny Behandling mellem Parterne, som da ogsaa til Slut enedes om et Forslag til ny Overenskomst.

Kurvemagere hos Kurvemagermestrene.

Fagforeningens Overenskomst med Kurvemagermesterforeningen var opsagt til Ophør 1. April 1925, og da der ikke i Slutningen af Marts Maaned var opnaaet Enighed om en ny Overenskomst, kom Sagen til Behandling paa et Fællesmøde den 2. April, hvor det dog ikke lykkedes at naa til et Resultat. Forligsmændene fik derefter Indberetning om Sagen og stillede den 11. April et Mæglingforslag.

Kvindeligt Arbejderforbunds Medlemmer paa Trikotagefabrikkerne.

Kvindeligt Arbejderforbund har en Overenskomst med Tekstilfabrikantforeningen for ovennævnte Arbejdere, og om Fornyelsen af denne afholdtes et Fællesmøde den 7. April, hvor man enedes om følgende:

»Med Hensyn til Lønninger, Lønregulering og Varighed følger Kvindeligt Arbejderforbund de Regler, som maatte blive gældende for Tekstilarbejderforbundet.

Der var dernæst Enighed om, at der mellem Parterne skulde forhandles om Regulering af visse Priskuranter, hvor der forelaa Krav fra begge Sider.

Endelig vil Organisationerne uopholdelig optage Forhandling om ensartet Ugelønsskala og Karenstid for Provinsfabrikkerne. Fører denne Forhandling ikke til Enighed, indberettes disse Uoverensstemmelser til Forligsinstitutionen. Opnaas Enighed, betragtes Overenskomsten som sluttet.«

Ved de paafølgende Partsforhandlin-

ger opnaaedes Enighed, hvorefter Overenskomstforholdet var i Orden.

Landarbejdere (Kvinder) hos A/S Møens Stenminer.

Landarbejderforbundets Overenskomst med ovennævnte Aktieselskab var opsagt til Ophør 1. Maj 1925, og da Forhandlinger mellem Parterne om dens Fornyelse ikke bragte noget Resultat, afholdtes der den 8. April et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken, og her lykkedes det at opnaa Enighed om at forlænge Overenskomsten 2 Aar paa følgende Vilkaar:

»Fra og med D. D. forhøjes de hidtil bestaaende overenskomstmæssige Lønninger med 3 pCt., og derudover forhøjes Timelønnen for de kvindelige Arbejdere hos A/S Møens Stenminer ekstra med 1 Øre, hvorefter Timelønnen bliver 66 Øre.«

Endvidere tilføjedes Reguleringsbestemmelserne efter Forligsmandshenstillingen af 14. Marts 1925.

Landarbejdere hos Entreprenørfirmaet Andersen & Cordes.

Paa et Møde den 8. April behandledes Overenskomstforholdene for Forbundets Medlemmer hos Entreprenørfirmaet Andersen & Cordes, Aalborg, vedrørende Mergelarbejde for Mergelholt, Hou og Omegns Mergelselskab. Overenskomstens Varighed blev sat til 2 Aar, og Timelønningerne ansattes til 115 Øre. Overarbejdsbetalingen blev henholdsvis 136 Øre og 157 Øre, og Overenskomsten fik tilført Bestemmelsen om Lønregulering i Henhold til Forligsmandshenstillingen af 14. Marts 1925.

Skræddere hos

Firmaet Møller Petersen, Aarhus.

Dansk Skrædderforbund havde varslet Strejke til Fredag den 20. Februar ved normal Arbejdstids Ophør.

Ved Forhandlingerne i Forligsinstitutionen stillede Forligsmanden imidlertid, om Morgenen den 21. Februar et Forligsforslag, som skulde sendes til Afstemning indenfor Organisationerne, ligesom det bestemtes, at Arbejdet straks skulde genoptages. Mandag Morgen mødte Arbejderne for at genoptage Arbejdet, men blev afvist, med den Begrundelse, at Firmaet lod fore-

tage Rengøring og at Arbejdet som Følge heraf først kunde paabegyndes Onsdag den 25. Februar.

Arbejderne krævede Erstatning for de 2 Dage Virksomheden var lukket og da Firmaet nægtede at yde Erstatning nedlagdes Arbejdet den 27. Februar.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde den 11. Marts, hvor man enedes om følgende Forlig:

Arbejdet genoptages i fuldt Omfang Torsdag den 12. ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse.

Iøvrigt sluttet Sagen med, at begge Parter frafalder de gensidige Erstatningskrav.

Sadelmagere og Tapetserere hele Landet.

Forbundet opsagde den 1. Januar 1925 alle sine Overenskomster med Arbejdsgiverne til Ophør 1. April. Overenskomsterne omfattede Sadelmagere, Tapetserere, Bygningstapetserere, Rejsetojsarbejdere og Portefølsarbejdere i København samt Sadelmagere og Tapetserere i Provinserne.

De samvirkende Fagforbund fik først med Sagen at gøre, efter at Forbundet forgæves havde ført Forhandlinger med de modstaaende Arbejdsgiverorganisationer, og efter at Forbundet havde varslet Strejke. Den 27. Marts afholdtes Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen under Medvirken af Repræsentanter for de to Hovedorganisationer, men dette forløb resultatløst. Et nyt Fællesmøde den 6. April bragte heller ikke Enighed tilveje, og Sagen blev derefter indberettet til Forligsinstitutionen, som den 11. April stillede et Mæglingforslag, paa hvilket der skulde afgives Svar den 18. April Kl. 12 Midtag. Ved Friens Udlob viste det sig, at Arbejderne havde vedtaget Forslaget.

Mæglingforslaget indeholdt dog intet om *Rejsetojsarbejdere*, idet Forbundet forinden ved lokal Forhandling havde opnaaet Overenskomst for sine Medlemmer i denne Branche.

Heller ikke *Linoleumsbranchen* var medtaget i Mæglingforslaget, idet der her forhandlede særligt, først ved Partsmoder og siden under Medvirken af Hovedorganisationerne. Da det ikke lykkedes at opnaa Enighed paa noget

af disse Møder, blev Sagen indberettet til Forligsmændene, som efter en Konference med Parterne henviste disse til nye Forhandlinger under Hovedorganisationernes Medvirken. Disse Forhandlinger førtes den 11. April, og her opnaedes endelig Enighed om et Forslag til ny Overenskomst under Forbehold af Sanktion fra de respektive Organisationer. Forslaget blev imidlertid forkastet af Linoleumsarbejderne, hvorefter Sagen indberettedes til Forligsmændene, der paany henviste Parterne til direkte Forhandling. Den 17. April holdtes et nyt Forhandlingsmøde hos Forligsmanden, hvor man enedes om et nyt Overenskomstforslag, paa hvilket der skulde afgives Svar den 19. April Kl. 12 Middag. Ved Fristens Udløb meddelte Parterne, at Forslaget var vedtaget.

Soignerings- Toilet- og Sanitetsarbejdere i København

Den 20. Januar opsagde Barber- og Frisørlauget i København den med Forbundet indgaaede Overenskomst til Ophør 1. Maj.

Der var endnu ikke ført Forhandlinger mellem Parterne om en ny Overenskomst, da Forligsmandshenstillingen af 27. Marts om Optagelse af Partsforhandlinger om Overenskomsternes Forlængelse forelaa, men saavel Forbundet som Lauget efterkom Henstillingen og forhandlede i nogle Møder om en ny Overenskomst uden at naa til Enighed, og heller ikke et Fællesmøde med Repræsentation fra de to Hovedorganisationer bragte noget Resultat. Sagen blev derefter indberettet til Forligsinstitutionen, som den 11. April stillede et Mæglingforslag. (Se »Arbejderen« Nr. 42, Side 318.)

Skotøjarbejdere hele Landet.

Efter at Dansk Skotøjarbejderforbund med Forretningsudvalgets Sanktion havde opsagt Overenskomsten med Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanter og Foreningen af Skotøjsfabrikanter i Provinserne optoges der ved Udgangen af Aaret 1924 Forhandlinger mellem de kontraherende Parter om en Fornyelse af de opsagte Overenskomster, som imidlertid ikke førte til noget Resultat. For-

bundet varslede senere, efter indhentet Sanktion hos Forretningsudvalget, Strejke til Ikrafttræden den 7. Marts.

Forligsmændene greb nu ind og henstillede i en Skrivelse af 3. Marts, at Forbundet udsatte den varslede Strejke, dog saaledes at den kunde iværksættes med 24 Timers Varsel, og denne Henstilling efterkom Forbundet. Den 7. Marts blev der paany forhandlet i Arbejdsgiverforeningen under Medvirken af Repræsentanter fra de to Hovedorganisationer, men heller ikke ved disse Forhandlinger opnaedes Enighed, idet Fabrikanterne stadig fastholdt deres Krav om Lønreduktion og afviste enhver Tanke om Lønforhøjelse, og Sagen blev derefter indberettet til Forligsmændene, som indkaldte Parterne til Forligsmøde den 12. Marts. Her drøftedes de fra de to Sider stillede Krav, og Mødet endte med, at Forligsmændene bebudede at ville stille Mæglingforslag paa et nyt Møde den 14. Marts.

Det af Forligsmændene stillede Mæglingforslag, der findes gengivet i »Arbejderen« Nr. 38, Side 283, blev tiltraadt af begge Parter.

Sukkervare- Chokolade- og Biskuitarbejdere hele Landet.

Foreningen af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter havde opsagt Overenskomsten med Forbundet til Ophør 1. Februar 1925.

Forhandlingerne mellem Parterne trak længe ud, og endnu den 11. Marts var der ikke opnaaet Enighed om Overenskomstens Fornyelse, hvorfor Forbundet anmodede om Sanktion til at varsle Strejke. Denne Sanktion fik Forbundet, men det kom dog ikke til Arbejdsstandsning. Forbundet optog den 3. April, foranlediget af Forligsinstitutionens Henstilling, de afbrudte Forhandlinger, som dog forblev resultatløse. Heller ikke under Hovedorganisationernes Medvirken lykkedes det at opnaa Enighed, og Sagen gik da til Forligsmandsbehandling. Efter at Forligsmændene havde konfereret med de kontraherende Organisationer, stilledes der den 11. April et Mæglingforslag, som vedtoges af saavel Arbejdernes som Arbejdsgivernes Organisationer.

Stenarbejdere hele Landet.

Forbundets Overenskomst med Stenhuggermestrene omfattende Priskuranter for Marmor-, Kalk- og Sandstenshugning hele Landet, Priskurant for Granithugning og Priskurant for Stenklovning, Brostenshugning og Knuseværkerne for Bornholm, var opsagt til Ophør 1. April. Da det ikke lykkedes at opnaa Enighed om disse Priskurants Revision, fik Forbundet Sanktion til at varsle Strejke. Det kom dog ikke til Arbejdsstandsning, idet Forbundet og Stenværksejerne samt Stenhuggermestre enedes om en ny Overenskomst, der er gældende i 2 Aar til 1. April 1927.

Priskuranten for Stenhugning fik et Tillæg af 3 pCt. saavel til Akkord som Timeløn. Den bornholmske Timeløn blev yderligere forhøjet med 2 Øre. Priskuranten for Stenklovning, Brostenshugning og Knuseværkerne paa Bornholm opnaaede et Tillæg af 13 pCt. for Boring, 8 pCt. for 1., 2. og 3. Sort Brosten og 8 pCt. for de første 10 Maal for Strækstenshugning. Resten af Akkorderne og Timelønnen fik et Tillæg af 3 pCt.

Fortegnelse over afsluttede Overenskomster i Foraaret 1925.

I »Arbejderen« Nr. 44, Side 343, findes en Fortegnelse over de Forbund, som til og med 20. April d. A. havde faaet deres Overenskomstforhold bragt i Orden.

Vi skal nedenstaaende supplere denne Fortegnelse med de Overenskomster, hvorom der siden da og indtil Dato er opnaaet Enighed.

Dansk Hatte- og Buntmagerforbund med A/S Dansk Hattefabrik gældende til 1. Juli 1927, omfattende 80 Medlemmer, og med Foreningen af danske Hue- og Kasketfabrikanter til 1. April 1926, omfattende 283 Medlemmer, med Foreningen af danske Straa- og Filthattefabrikanter til 1. Juli 1927, omfattende ca. 500 Medlemmer.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet med Jern- og Metalindustriens Sammenlutning til 1. Februar 1927, omfattende 350 Medlemmer.

Dansk Jern- og Metalsliberforbund med Jern- og Metalindustriens Sammenlutning til 1. Februar 1927, omfattende 274 Medlemmer.

Dansk Formerforbund med Jern- og Metalindustriens Sammenlutning til 1. Februar 1927, omfattende 1775 Medlemmer.

Kurvemagerens Fagforening med Kurvemagermesterforeningen og Barnevognsfabrikanterne til 1. April 1927, omfattende 114 Medlemmer.

Landarbejderforbundet i Danmark med A/S Møens Stenminer og Entreprenørfirmaet Andersen & Cordes, Aalborg, til 7. Maj 1927, omfattende ca. 65 Medlemmer.

Malerforbundet i Danmark med Fællesforeningen af Danmarks Malermestre til 1. April 1927 og med Jern- og Metalindustriens Sammenlutning til 1. Februar 1927. Disse Overenskomster omfatter 5100 Medlemmer.

Dansk Metaltrykkerforbund med Jern- og Metalindustriens Sammenlutning til 1. Februar 1927, omfattende 138 Medlemmer.

Dansk Mølleriarbejderforbund med Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening og Københavnske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening til 1. April 1927, omfattende 550 Medlemmer.

Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund med Sadelmagerlauget i København, Centralforeningen for Sadelmager- og Tapetserermestre i Provinserne, Foreningen af Arbejdsgivere i Linoleumsbranchen i København og Frederiksberg til 1. April 1927 og Jern- og Metalindustriens Sammenlutning til 1. Februar 1927, omfattende 1648 Medlemmer.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund med Jern- og Metalindustriens Sammenlutning til 1. Februar 1927, omfattende ca. 14.000 Medlemmer.

Snedkerforbundet i Danmark med Fællesforeningen af Danmarks Snedkermestre og Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark til 1. April 1927, omfattende 7563 Medlemmer, med Pianofabrikantforeningen til 1. Maj 1927, omfattende 365 Medlemmer, og med Jern- og Metalindustriens Sammenlutning til 1. Februar 1927, omfattende 900 Medlemmer.

Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund med Københavns Barber- og Frisørslag til 1. Maj 1926, omfattende 400 Medlemmer.

Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdernes Forbund med Foreningen af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter til 1. Februar 1927, omfattende 1147 Medlemmer.

Dansk Tekstilarbejderforbund
med Tekstilfabrikantforeningen og Mesterforeningen for Farvere til 1. Februar 1927, omfattende 9500 Medlemmer.

Spørgsmaal om Stempelpligt for anerkendte Arbejdsløshedkassers Vedtægter.

Den 28. Januar 1925 udstedte Vejle Amt en Resolution, hvorefter en i en Retssag fremlagt Vedtægt for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, i Medfør af Stempelovens § 89, jvfr. § 84, vilde være at stemple til Takst 20 Kr.

Denne Resolution blev af Dansk Arbejdsmandsforbund tilsendt De samvirkende Fagforbund med Anmodning om dels at søge den udstedte Resolution ophævet, dels at anmode Skattedepartementet om at udstede en Bekendtgørelse, hvorefter Arbejdsløshedskassernes Vedtægter erkendtes at være stempelfri.

De samvirkende Fagforbund fremsendte paa den givne Foranledning en saadan Henvendelse til Skattedepartementet, som den 12. Marts har tilskrevet De samvirkende Fagforbund, at Departementet efter Omstændighederne og under Hensyn til Lov Nr. 47 af 4. Marts 1924 (om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m.) og særlig dennes § 27, mener at kunne undlade at forlange Stempel af Love eller Vedtægter for anerkendte Arbejdsløshedskasser.

Departementet har samtidig anmodet Amtet om at tilbagekalde den ovenfor nævnte Stempelresolution.

Arbejdsløsheden i Marts 1925.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Marts var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 15,1 pCt. mod 16,6 pCt. ved Udgangen af Februar.

Arbejdsløsheden for alle Fag under et var ret uforandret i Løbet af Marts Maaned, særlig i Hovedstaden; i Provinsen var Arbejdsløsheden i den midterste Del af Maaneden noget større end i Begyndelsen og Slutningen. For de enkelte Fag var der heller ikke større Bevægelse i Tallene i Løbet af Maaneden; for faglærte Arbejdere i Bygningsindustrien og for ufaglærte Arbejdere var der dog nogen Nedgang i Arbejdsløsheden i den sidste Uge af af Maaneden særlig i Provinsen.

Marts 1925	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		6. Mar.	13. Mar.	20. Mar.	27. Mar.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Faglærte i Bygningsindustrien	11893	20,6	20,1	20,6	19,6
2. Faglærteianden Industri m. v.	57870	11,6	10,2	11,3	11,3
3. Handel	5398	10,3	10,1	10,1	10,1
4. Ufaglærte	36919	10,1	11,2	10,3	8,8
Ialt	112080	12,0	11,6	11,9	11,3
Provinserne:					
1. Faglærte i Bygningsindustrien	19402	35,1	35,4	34,4	28,1
2. Faglærteianden Industri m. v.	54660	12,5	12,9	12,9	13,0
3. Handel	6266	7,9	8,1	8,3	8,4
4. Ufaglærte	69017	20,0	22,3	22,7	20,0
Ialt	149345	18,7	20,0	20,0	18,0
Hele Landet	261425	15,8	16,4	16,5	15,1

I øvrigt var Arbejdsløshedsprocenten for Marts i Modsætning til de nærmest foregaaende Maaneder en Del større end den for samme Maaned i Aarene før Krigen (1910—13 gsntl.) beregnede, hvilket saa godt som udelukkende skyldes, at Arbejdsløsheden i Provinsen nu er større end dengang. Derimod var der en Bedring i Arbejdsløsheden i Forhold til Marts 1924, saavel i Hovedstaden som i Provinsen, idet der for baade ufaglærte Arbejdere og faglærte Arbejdere i Bygningsindustrien var bedre Beskæftigelse i Marts i Aar end i Fjor. Derimod var Arbejdsløsheden for andre faglærte Ar-

bejdere større i Marts 1925 end i Marts 1924.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne, og hvor Tallene med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal, der ikke stemmer ganske overens med de tidligere maanedligt publicerede Tal.

	1921	1922	1923	1924	1925
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,9
Februar.....	24,0	34,2	23,1	21,9	16,6
Marts	23,2	33,0	15,6	16,7	15,1
April.....	19,6	22,2	11,0	8,1	
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	
Juni.....	16,1	12,9	8,1	5,0	
Juli.....	16,1	12,1	7,5	5,4	
August.....	16,9	11,4	8,0	5,6	
September....	16,7	10,7	7,7	5,8	
Oktober.....	17,6	12,1	8,0	7,0	
November.....	20,8	15,4	12,1	9,3	
December.....	26,8	20,6	19,6	17,1	

Adressefortegnelse

over Forbundene, der er tilsluttede De samvirkende Fagforbund.

Arbejdsmandsforbund, Dansk. M. C. Lyngsø, H. C. Andersensgade 14. Telf. 2140.

Bageri- og Konditoriarbejderforbundet. Z. Friis, Falkonerallé 122, St. Telf. Nora 3451.

Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggernes Forbund. Knud V. Jensen, Gyldenrisvej 6, Valby. Telf. Valby 1258 y.

Bogbinderforbundet. P. Hansen, Rosengaarden 12, K. Telf. Byen 4293, 10761.

Brolæggerforbund, Dansk. M. C. Nielsen, Nordre Fasanvej 97, F.

Bødkerforbundet. R. Rude, Aabenraa 33, 1. Sal, K. Telf. Byen 2919.

Børsteindustriarbejderforbundet i Danmark. V. B. Jørgensen, Ahornsgade 5 A, 1., N.

Drejlerforbundet. M. Arnsfelt, Colbjørnsensgade 20, St., B. Telf. Vester 1875.

Forgylderforbundet. Aug. Torgersen, Arresøgade 27, 2. Sal, N.

Former- og Støberiarbejderforbund, Dansk. Arnold Nielsen, Vester Søgade 2, B. Telf. Byen 2125.

Funktionærforbund, Dansk. Fr. Hagengaard, Guldbergsgade 71, St., N. Telf. Nora 4539 x.

Gartnerforbund, Dansk. Todesgade 1, N. Telf. 10.487.

Glasarbejderforbund, Dansk. C. J. Olsen, Søvangs Allé 17, Kastrup. Telf. Kastrup 153.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund. C. Schou, Rømersgade 22, 4. Sal o. G., K. Telf. Byen 605 y.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet. C. Madsen, Vester Søgade 2, B. Telf. Byen 1002 y.

Handskemagerforbundet. Carl Johnsson, Ryesgade 43, 3. Sal.

Hatte- og Buntmagerforbund, Dansk. Th. Sundby, Smedegade 19, St. Telf. Nora 3534 y.

Husassistenternes Forbund. Frk. Marie Christensen, Rosengaarden 14, K. Telf. 6774.

Jernbaneforbund, Dansk. Charles Petersen, Halmtorv 4. Telf. 4482.

Jern- og Metalsliberforbund, Dansk. Vict. Hansen, Vester Søgade 2, B. Telf. Byen 197 y.

Karetmagerforbund, Dansk. Em. Olsen, Thuresensgade 6, St., K. Telf. 1904 x og Godth. 479 y.

Kedel- og Maskinpasserforbund, Dansk. Chr. Jensen, Larsbjørnstræde 9, 2. Sal, K. Telf. Byen 1728 y.

Keramisk Forbund. A. Flodin, Allégade 15. Telf. Godth. 4039.

Kommunalarbejderforbund, Dansk. Th. Thomsen, Colbjørnsensgade 5, 1. Telf. Vester 2735.

Korkskærernes- og Sorterer-skernes Forbund. V. Nørregaard, Mysundegade 22, St. Telf. Roskilde 170.

Kvindeligt Arbejderforbund. Fru A. Andersen, Ryesgade 122 A, St. Telf. 5123.

Landarbejderforbundet. Oskar Levinsen, Azaleavej 22, Valby. Telf. Valby 1601, 1602.

Litografisk Forbund, Dansk. S. E. Frederiksen, Larslejstræde 1. Telf. Byen 3575.

Læder- og Skindarbejderforbund, Dansk. C. F. Petersen, Horsensgade 5. Telf. Øbro 3386 x.

Malerforbundet. Rud. Poulsen, Rømersgade 24, 1. Sal, K. Telf. 10385.

Metaltrykkerforbund, Dansk. Vilh. T. Stege, Hedebygade 4 A., 1. Sal.

Mølleriarbejderforbund, Dansk. J. M. Johansen, Chr. Svendsensgade 3, 4. Telf. Amager 3216 y.

Papirindustriarbejderforbundet. Martin Olsen, Lisbjergbakken, Lille Næstved. Telf. Næstved 856.

Privatbanefunktionærernes Forbund. Fr. Fischer, Boligselskabet 40, Horsens.

Rebslageriarbejderforbund, Dansk. Charles Andersen, Adelgade 18, Horsens.

Sadelmager- og Tapetsererforbund, Skand. I. P. Jønsson, Graabrødretorv 13. Telf. Byen 206.

Skibstømrerforbund, Dansk. G. Sigurdson, Pjentedamsgade 27³, Odense.

Skorstensfejersvendenes Forbund. R. Lindahl, Sundevedsgade 31. (Sekretær Nyboe. Telf. Nora 1692).

Skotøjarbejderforbund, Dansk. N. J. Larsen, Rømersgade 22, 2. Sal, K. Telf. Byen 8368.

Skrædderforbund, Dansk. Vill. P. Arup, Hauserplads 14, 1. Sal, K. Telf. 10518.

Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk. J. A. Hansen, Vester Søgade 2, B. Telf. 5121, 8221.

Snedkerforbundet. Mart. Petersen, Rømersgade 22, 4. Sal. Telf. 4215.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund, Dansk. H. M. Christensen, Nansensgade 82. Telf. 11518.

Stenindustriarbejderforbund, Dansk. Janus Ipsen, Vang pr. Hasle.

Stukkatorernes Forbund. Th. Jørgensen, Valby Langgade 194¹. Telf. Valby 1695.

Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund. P. Rasmussen, Tibirkegade 18, St. Telf. Nora 4681 y.

Tekstilarbejderforbund, Dansk. Chr. Nielsen, Julius Blomsgade 4, 2. Sal, L. Telf. Taga 1066.

Tobaksarbejderforbundet. Chr. Jensen, Rømersgade 22, 3. Sal, K. Telf. Byen 606.

Træindustriarbejderforbundet. V. S. Petersen, »Axelborg«, Axeltorv, B. Telf. Byen 3250.

Typograf-Forbund, Dansk. Jul. Schrøder, Vestergade 5, B. Telf. 4331.

*

Kurvemagernes Fagforening. A. Schönstrøm, Sct. Hansgade 15, N.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 50 *

KØBENHAVN DEN 13. JUNI 1925

* 21 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Resumé af Storkonfliktens Forløb.

Efter 12 Ugers Kamp om Arbejds-lønningerne og Overenskomsternes forskellige Bestemmelser er der atter Arbejdsro her i Landet.

Det vil for mange have en vis Betydning at have en sammentrængt kronologisk Oversigt over denne vort Lands største faglige Kamps Forløb. Derfor reaserumer vi denne Gang for vore Læsere Indholdet af de foregaaende Numre, hvor vi har givet en Situationsskildring Uge for Uge.

Den 1. Februar udløb 200 Overenskomster omfattende 76.000 af vore Medlemmer. Tiltrods for, at disse Overenskomster var opsagte med den foreskrevne Opsigelsesfrist af 3 Maaneder, var der den 1. Februar ikke sluttet en eneste ny Overenskomst, ja der havde end ikke været ført Forhandlinger om Overenskomstsituationen mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, og de Møder, der havde fundet Sted mellem Parterne ved lokal Forhandling, var rene Parodier paa Overenskomstforhandlinger.

Den 10. Februar afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Møde mellem de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg. Arbejdsgiverne præciserede her deres Stilling, som var det kendte Krav om 10 pCts Lønreduktion og ved Fremtidens Forhandlinger Løsgørelse af Overenskomsternes Lønsatser fra Pristalsreguleringen. De samvirkende Fagforbund rejste til Gengæld Krav om Dækning for Dyrtidsstigningen gennem et Løntillæg paa 3 pCt. og derudover Tillæg til de laveste Lønninger, der ved Tidernes generelle Ordninger var bragt ud af det oprindelige Niveau. Mødet endte uden Resultat, og den 17. Februar tilkaldte For-

ligsinstitutionen de to Forretningsudvalg, for at Forligsmændene kunde orientere sig om Stillingen. Der var af Dansk Skrædderforbund varslet Arbejdsstandsning til den 13. Februar. I sin Indkaldelsesskrivelse til De samvirkende Fagforbund rettede Forligsmanden Henstilling om Udsættelse af denne Arbejdsstandsning, og Henstillingen blev taget til Følge. Andet Resultat fik Forligsinstitutionens Møde den 17. Februar heller ikke.

Den 19. Februar indkaldtes de stridende Parter i Beklædningsindustrien til Møde hos Forligsmændene, og Resultatet heraf blev et Mæglingforslag, som vedtoges af saavel Arbejdere som Arbejdsgivere indenfor denne Industri.

Dansk Typograf-Forbund havde den 22. Februar behandlet et Forligsgrundlag, der var fremkommet ved Forhandling mellem Udvalg, der var nedsat af Forbundet og Bogtrykkerforeningen. Forslaget forkastedes ved Urafstemningen. Efter Forkastelsen indkaldte Forligsmanden Parterne til et Møde den 26. Februar, hvor han, efter at have konfereret med Arbejdsgivernes og Arbejdernes Repræsentanter, stillede et Mæglingforslag, som blev vedtaget af begge Parter.

Træindustriarbejderforbundet førte Forhandlinger, men disse endte, bortset fra nogle smaa lokale Uoverensstemmelsers Bortfjernelse, resultatløst.

Dansk Arbejdsmandsforbund sendte 23. Februar 1ste Strejkevarsel overfor en Række Virksomheder og omfattende 20.000 af Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer, og Tekstilarbejderforbundet sendte ligeledes 1ste Varsel til sine Arbejdsgivere den 19. Februar.

Overfor disse Strejkevarsler sendte

Arbejdsgiverforeningen sit 1ste Lockoutvarsel for Jernindustriens Arbejdere.

Der udveksledes i de første Dage af Marts en Del Skrivelser mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund. Disse Skrivelser sendte Arbejdsgiverforeningen gennem Ritzau, saaledes at der opstod en omfattende Bladpolemik om Spørgsmaalet, saaledes som det var Arbejdsgivernes Hensigt. Offenligheden skulde præpareres.

Den 3. Marts havde Dansk Arbejdsmandsforbund afsendt sit 2det Strejkevarsel, som prompte fulgtes af Arbejdsgiverforeningens 2det Lockoutvarsel.

Den 3. Marts rettede Forligsinstitutionen en Henvendelse til De samvirkende Fagforbund om at udsætte de varslede Arbejdsstandsninger og begrundede denne Henstilling med, at der ikke var gaet nogen Behandling eller Gennemgang af Overenskomsterne forud, hvorfor en nøjere Prøvelse maatte anses for paakrævet.

Den 11. Marts førtes Forligsmandsforhandlinger om Træindustriens Arbejdsforhold, den 12. om Skotøjsindustriens og den 13. om Dansk Arbejdsmandsforbunds Forhold, og Mandag den 15. Marts stillede Forligsinstitutionen 3 Mæglingsforslag, som skulde besvares samtidigt den 17. Marts. Dansk Arbejdsmandsforbund meddelte, at Mæglingsforlaget's Karakter var saaledes, at det maatte gøres til Genstand for en Kongresbehandling og begærede derfor 14 Dages Udsættelse for sit Vedkommende. Arbejdsgiverforeningen nægtede at indgaa paa en saadan Udsættelse, fordi den Usikkerhed, en saadan Udsættelse medførte for Industrien, var ligesaa skadelig i sine Virkninger som den aabne Kamp. Der førtes mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer og Regeringen Forhandlinger hele Dagen den 18. Marts, men Arbejdsgiverne nægtede til det sidste at udsætte deres Lockout. Dermed var Kampen en Kendsgerning.

De samvirkende Fagforbund indkaldte saa til Repræsentantskabsmøde, efter at Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelsesmøde den 20. Marts havde talt med de stærke Lunger.

Repræsentantskabsmødet var indkaldt til 26. Marts, og der forelaa da

foruden den allerede iværksatte Konflikt et 2det Lockoutvarsel til Udvidelse af Kampen den 28. Marts. Forligsinstitutionen indkaldte paany Parterne, og den 27. Marts, da Repræsentantskabsmødet genaabnedes, forelaa der et nyt Forslag fra Forligsmændene, den saakaldte Henstilling, hvori der foresloges, at Forhandlingerne genoptoges og førtes efter visse givne Linier og Tidsfrister. Repræsentantskabsmødet vedtog denne Henstilling, men Arbejdsgiverne forkastede den.

Der foretoges saa den 28. Marts nye Forsøg fra Forligsmændenes Side, og disse førte til Lockoutudvidelsens Udsættelse og Forhandlingernes Genoptagelse.

Dernæst fulgte den 11. April 22 Mæglingsforslag som Resultat af de i Løbet af 14 Dage førte Forhandlinger om alle Overenskomster mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund.

7 Forslag forkastedes, de 5 blankt, de 2 vedtoges med Forbehold og 15 vedtoges.

De samvirkende Fagforbund havde 24. Marts afsendt et almindeligt 1ste Varsel om Sympatistrejke, og dette efterfulgtes den 1. April af et 2det Varsel. Arbejdsgiverne afsendte 4. April et nyt 1ste Varsel om Lockout for en Række Fag. Det var Arbejdsgiverforeningens 3die og sidste Kraftanstrengelse i Forsøget paa at knuse vore Organisationer.

Den 22. April, efter at Storlockouten var udbrudt, rettedes fra Forligsinstitutionens Side en Henvendelse til De samvirkende Fagforbund om en Konference. Resultatet blev, at der 23. April paabegyndtes en Række Konferencer mellem Parterne for at blive klar over Uoverensstemmelsesernes Omfang forsaavidt angik Jernindustriens Forhold overfor Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund. Disse Forsøg paa at hidføre en Ordning glippede, og først efter at Generalforsamlingen i De samvirkende Fagforbund havde været afholdt, genoptoges Forhandlingerne i Henhold til de Linier, Resolutionen havde trukket op.

Der forhandlede mellem Jernindustriens Sammenslutning og Dansk Ar-

bejdsmandsforbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund. For dette sidste Forbunds Vedkommende blev man hurtig klar over det formaalsløse i at forhandle, eftersom Forbundet krævede Arbejdet genoptaget, dersom man blev enige. Dansk Arbejdsmandsforbund førte Forhandlinger med Jernindustriens Sammenslutning og naaede frem til Enighed om et Forslag, som man dog ikke underskrev, fordi Forbundets Repræsentanter vilde have alle Forbundets øvrige Forhold i Orden samtidig. Ved de herom førte Forhandlinger i Arbejdsgiverforeningen gik det hele itu den 15. Maj.

Aarsagen skyldtes for en stor Del Forligsinstitutionens Henvendelse til Dansk Arbejdsmandsforbund om at aflyse den til denne Dag varslede Transportstrejke. Parterne skiltes, og Transportstrejken traadte i Kraft.

Der var ført Forhandlinger for en hel Del mindre Fag under alt dette, og foruden de to nævnte store Organisationer var der kun Uoverensstemmelser tilbage for den keramiske Industris, Straahatteindustriens og Tekstilindustriens Vedkommende.

Der førtes fra Kl. 2 om Eftermiddagen den 22. Maj til den 23. Kl. 5 $\frac{1}{2}$ om Morgenen en Række Forhandlinger om de i Jernindustrien beskæftigede faglærte Arbejders og Kvinders Overenskomstforhold. Forud var gaaet et Møde mellem Forbundenes Repræsentanter. Ved disse Forhandlinger naaedes der Enighed om Overenskomstforslag, som vedtoges ved Afstemning i Organisationerne.

Tekstilindustriens Overenskomst gik i Orden ved Forhandling den 26. Maj.

Den 29. Maj afholdt Arbejdsgiverforeningen et Hovedbestyrelsesmøde, der afslog at genoptage Virksomheden, hvor der var Enighed, men henstillede til De samvirkende Fagforbund at søge Forhandlingerne med Dansk Arbejdsmandsforbund taget op under Hovedorganisationernes Medvirken. Dette naaedes, og Mandag den 1. Juni Kl. 10 fandt Mødet Sted i Arbejdsgiverforeningen. Forhandlingerne sprængtes Kl. 5 $\frac{1}{2}$ om Morgenen, hvorefter Forligsmanden indkaldte Parterne til Møde 2. Juni Kl. 4. Mødet afholdtes Kl. 10 $\frac{1}{2}$ og fortsattes 3. Juni Kl. 1. Kl. 3 om

Natten stillede Forligsmændene det Mæglingsforslag, der vedtoges paa Søpavillonen Grundlovsdagen, og som medførte Lockoutens Afbløsning og Arbejdets Genoptagelse den 8. Juni.

I 12 Uger har Kampen raset.

Vi begyndte Kampen med vore Krav om 3 pCt.s Løntillæg i Henhold til Pristallet og derudover Krav om yderligere Tillæg til de laveste Lønninger.

Arbejdsgiverne begyndte med at kræve 10 pCt.s Reduktioner og Løsgørelse fra Pristallet.

Vi overlader trygt til vore Læsere at afgøre, hvem der vandt Kampen.

Lønbevægelsen i de enkelte Fag.

Papirindustriarbejdere hele Landet.

Den 6. Marts meddelte Forbundet, at det den nævnte Dag for anden Gang havde forsøgt Forhandling med Papirfabrikkerne om en ny Overenskomst, og at det heller ikke da var lykkedes at naa til Enighed, hvorfor Forbundet havde afgivet 1ste Varsel om Strejke. Der blev derefter rettet Henstilling til Dansk Arbejdsgiverforening om Afholdelse af et Fællesmøde, men da dette ikke kunde afholdes før den 19. Marts, afsendte Forbundet 2det Varsel om Arbejdsstandsning fra og med Mandag den 23. Marts. Fællesmødet forblev imidlertid resultatløst, og Forligsmændene indkaldte nu Parterne til et Forligsmøde den 27. Marts, og Strejken blev da efter Forligsmandens Henstilling udsat, dog saaledes at den kunde iværksættes med 48 Timers Varsel. Mødet hos Forligsmanden strakte sig over 2 Dage, uden at der dog blev stillet noget Mæglingsforslag.

Efter det mellem Hovedorganisationerne den 28. Marts indgaaede Forlig søgte Forbundet nye Forhandlinger med Papirfabrikkerne den 2. April, og her lykkedes det endelig at opnaa Enighed om en ny Overenskomst.

Træindustriarbejdere hele Landet.

Efter at Forbundet forgæves havde forhandlet med Træindustriens Fabrikantforeninger omen ny Overenskomst, overgaves Sagen til Hovedorganisationerne, som paa et Fællesmøde den 23. Febr. ligeledes forgæves prøvede paa at opnaa Enighed om Overenskomstforhol-

dene i Faget. Forbundet afgav saa den 16. Februar 1ste og den 3. Marts 2det Varsel om Strejke fra den 12. Marts.

Da Sagen befandt sig paa det Stadie, indløb der fra Forligsmændene en Henstilling om at udsætte den varslede Arbejdsstandsning, og der indkaldtes samtidig til Forhandling i Forligsinstitutionen den 11. Marts. Efter Forhandlinger med Parterne stillede Forligsmændene den 14. Marts et Mæglingforslag, paa hvilket der skulde gives Svar til den 19. Marts. Mæglingforslaget, der blev vedtaget af Forbundet, men forkastet af Fabrikantforeningerne, er gengivet i »Arbejderen« Nr. 38, Side 284.

Forbundet varslede derefter paany Strejke, som iværksattes den 24. Marts ved normal Arbejdstids Ophør. Den 27. Marts fremkom Forligsmændene med et nyt Mæglingforslag, der gik ud paa, at der snarest skulde optages Forhandlinger paa det i Henstillingen af 14. Marts angivne Grundlag med Hensynt til Lønninger, Reguleringer m. m., og at eventuelle resterende Uoverensstemmelser senest den 6. April skulde indberettes til Hovedorganisationerne. Foranlediget heraf genoptoges Forhandlingerne mellem Forbundet og Træindustriens Fabrikantforeninger, som den 31. Marts resulterede i en ny Overenskomst, og Arbejdet blev derefter genoptaget den 2. April.

Keramikere hele Landet.

Den 31. Januar 1925 opsagde Forbundet sine Overenskomster med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri, der omfatter saavel Porcelænsfabrikkerne som Pottemagerierne, til Ophør 1. Maj 1925. Da den store almindelige Overenskomstsituation i Slutningen af Marts Maaned fremkaldte Strejker i en Række Fag, blev Keramisk Forbunds Medlemmer, der beskæftigedes hos Medlemmer af Jysk Pottemagermesterforening og Dansk Pottemagermesterforening af 1894 medtagne i Arbejdsgiverforeningens Lockoutvarsel af 20. Marts, ifølge hvilket Lockouten kunde iværksættes den 28. s. M. I Skrivelse af 25. Marts meddelte Arbejdsgiverforeningen, at Pottemager-Lockouten var udsat til Ikrafttræden fra Lørdag den 4. April

ved normal Arbejdstids Ophør. Lockouten blev senere atter udsat.

I Henhold til den mellem Hovedorganisationerne under 28. Marts indgaaede Overenskomst skulde Fagenes Organisationer snarest optage Forhandlinger om de i indeværende Foraar opsagte Overenskomster, og Keramisk Forbund traadte derfor i Forhandling med de modstaaende Arbejdsgiverorganisationer om alle Brancher indenfor den keramiske Industri. Da disse Forhandlinger ikke førte til noget Resultat, ligesom senere Forhandlinger under Hovedorganisationernes Medvirken heller ikke tilvejebragte Enighed om nye Overenskomster, indberettes Sagen til Forligsmændene, som den 11. April stillede et Mæglingforslag, paa hvilket Parterne skulde give Svar til Lørdag den 18. Marts Kl. 12 Middag. Mæglingforslagets Ordlyd findes gengivet i »Arbejderen« Nr. 42, Side 322.

Ved Fristens Udlob meddelte Forbundet, at det havde vedtaget Mæglingforslaget med Forbehold overfor Forskydningen af Arbejdstiden paa Lagrene og at Lockouten ikke iværksættes.

Forbundets Medlemmer kom dog alligevel ud i Lockout sammen med de andre Fag, som var medtagne i Arbejdsgiverforeningens Lockoutvarsel af 20. Marts. Den 18. April meddelte Arbejdsgiverforeningen, at Lockouten overfor Forbundets Medlemmer hos Pottemagermestrene udsattes fra 21. til 28. April.

Den 25. April førte Forbundet nye Forhandlinger med Arbejdsgiverne, uden at der opnaaedes noget Resultat, og et Møde den 30. April under Hovedorganisationernes Bistand førte heller ikke til Enighed.

Den 28. Maj kom der atter en Forhandling i Gang mellem Repræsentanter for de direkte interesserede Parter og for Hovedorganisationerne, hvor man enedes om at anmode Forligsmanden om atter at tage sig af Sagen. Den 5. Juni forhandlede saa Forligsmanden med Parterne og stillede samme Dag et Mæglingforslag, som blev tiltraadt af begge Parter, hvorefter Arbejdsstandsningen blev hævet sammen med de øvrige Fags Strejker og Lockouter.

Malere hele Landet.

I Oktober Maaned 1924 opsigde Forbundet de med Fællesforeningen af Danmarks Malermestre og Jernindustriens Sammenslutning afsluttede Overenskomster og Løn- og Arbejdsvilkaar til Ophør 1. Marts 1925.

I Løbet af Foraarets første Maaneder førtes der en Række Forhandlinger med Parterne, som imidlertid ikke førte til noget Resultat. Da den store Overenskomstsituation kom til at foreligge i Slutningen af Marts Maaned, blev ogsaa Malerfagets Overenskomst optaget til fornyet Behandling baade mellem Parterne direkte og under Medvirken af Hovedorganisationerne. Paa et Fællesmøde den 6. April, foranlediget dels ved Forligsmændenes Indgriben i Stor-Konflikten og dels ved den mellem Hovedorganisationerne indgaaede Overenskomst af 28. Marts, forhandlede paany om Vilkaarene for en ny Overenskomst, uden at der dog opnaaedes Enighed herom, og Sagen blev derefter indberettet til Forligsinstitutionen, som, efter at have konfereret med Repræsentanter for Fællesforeningen, Forbundet og de to Hovedorganisationer, stillede et Mæglingforslag, som Parterne skulde give Svar paa den 18. April Kl. 12 Midtag. Mæglingforslaget findes gengivet i »Arbejderen« Nr. 42, Side 316.

Ved Fristens Udløb meddelte Forbundet, at Mæglingforslaget var vedtaget, men Arbejdsgiverforeningen erklærede senere, at den ikke betragtede sig som bunden af Mæglingforslaget, da ikke alle Forbundene havde vedtaget de respektive Mæglingforslag.

Ved senere Forhandlinger mellem Forbundet og Fællesforeningen af Danmarks Malermestre lykkedes det at opnaa en Ændring i Forligsmandsforslaget af 11. April, saaledes at Overenskomsten kom til at gælde 2 Aar, imod at Normaltimelønnen faar et yderligere Tillæg af 4 Øre udover de 5 pCt., som indeholdtes i Forligsmandsforslaget af 11. April

Smede- og Maskinarbejdere hele Landet.

I Efteraaret 1924 opsigde Jern- og Metalindustriens Sammenslutning den med Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark bestaaende Over-

enskomst til Ophør den 1. Februar 1925. Under Centralorganisationen hører følgende Forbund: Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk Former- og Støberiarbejderforbund, Dansk Jern- og Metalsliberforbund, Dansk Metaltrykkerforbund samt Specialarbejderforbundet, hvilket sidste Forbund ikke er tilsluttet De samvirkende Fagforbund.

Forhandlingerne mellem Parterne paabegyndtes paa et meget tidligt Tidspunkt og strakte sig lige til Februar Maanedes Begyndelse, uden at der opnaaedes Enighed om Forslag til Overenskomstens Fornyelse. Centralorganisationen krævede som Betingelse for at forny Overenskomsten Pristalsreguleringer, Minimallønsforhøjelse og andre Forbedringer. Kravene blev pure afviste af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, som endog forlangte Lønreduktioner paa 10 pCt.

Der blev imidlertid i Anledning af Strejker i andre Fag varslet Lockout overfor bl. a. samtlige Medlemmer af Organisationer under De samvirkende Fagforbund, som beskæftiges hos Medlemmer af Jernindustriens Sammenslutning — med visse Undtagelser — fra den 11. Marts. Efter Forligsmændens Henstilling blev Lockouten udsat for at give Parterne Lejlighed til ny Forhandling, men da disse forløb resultatløse, iværksattes Lockouten den 18. Marts.

Den 27. Marts henstillede Forligsinstitutionen at

»samtlige Jernindustriens Overenskomster med Organisationer under De samvirkende Fagforbund snarest muligt tages op til samlet Behandling paa frit Grundlag.«

Dette forkastede Arbejdsgiverforeningen, men der blev dog Dagen efter afsluttet en Overenskomst mellem Hovedorganisationerne om, at der optages Forhandlinger paa det i Forligsmændenes Henstilling af 27. Marts angivne Grundlag.

I Henhold hertil førte alle Jernindustriens Fag Forhandlinger med de modstaaende Fabrikantforeninger, dog uden at komme til Enighed, og da der heller ikke ved senere Forhandlinger under Hovedorganisationernes Medvirken opnaaedes noget Resultat, afgav de

forskellige Forbund Indberetning til Forligsmændene, som den 11. April stillede et Mæglingsforslag, der er gengivet i »Arbejderen« Nr. 42, Side 324.

Dette Mæglingsforslag blev imidlertid forkastet af Forbundets Medlemmer.

Den 22. Maj blev der paany forhandlet mellem Forbundet og Sammenslutningen indenfor Jern- og Metalindustrien om de fremtidige Overenskomstforhold, og her lykkedes det at opnå Enighed om et Forslag, der blev sendt til Urafstemning blandt Forbundets Medlemmer og med det Resultat, at Forslaget godkendtes.

Arbejdsløsheden i April 1925.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af April var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 13,3 pCt. mod 15,1 pCt. ved Udgangen af Marts.

April 1925	Antal Arbejdsløse	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		3. Apr.	10. Apr.	17. Apr.	24. Apr.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Faglærte i Bygningsindustrien	11875	21,6	22,5	22,6	22,5
2. Faglærte i anden Industri m. v.	57871	11,6	11,9	12,0	11,8
3. Handel	5479	10,1	9,7	9,2	9,4
4. Ufaglærte	36931	10,5	10,8	10,3	8,2
Ialt	112156	12,2	12,6	12,4	11,6
Provinserne:					
1. Faglærte i Bygningsindustrien	19417	24,0	24,1	19,3	16,8
2. Faglærte i anden Industri m. v.	54549	13,0	13,3	13,0	12,6
3. Handel	6371	7,8	7,8	7,9	7,9
3. Ufaglærte	68997	19,6	19,4	17,2	16,0
Ialt	149334	17,3	17,3	15,6	14,5
Hele Landet	261490	15,1	15,3	14,2	13,3

Nedgangen i Arbejdsløsheden i Løbet af April Maaned var saaledes meget lille og langt mindre end sædvanlig, hvilket skyldes den løbende store Arbejdskonflikt. I de fleste Fag regnes de, der var arbejdsløse ved Konfliktens Udbrud, stadig som arbejdsløse indtil Konfliktens Afslutning, saa at altsaa den normalt stigende Beskæftigelse i April Maaned ikke har kunnet komme til Udtryk i Tallene i Aar, og desuden medfører en saa omfattende Konflikt Arbejdsløshed i Fag, der ikke selv deltager i Konflikten; Tallene giver derfor kun delvis Udtryk for Forholdet paa Arbejdsmarkedet.

For de enkelte Fag var der kun Nedgang af Betydning i Arbejdsløsheden fra Udgangen af Marts til Udgangen af April for faglærte Arbejdere i Bygningsindustrien og ufaglærte Arbejdere, begge i Provinsen. Dette hænger sammen med, at Byggefagene paa Landet samt Tømmerne i Provinsen er udenfor Konflikten. Ogsaa for disse Grupper var Arbejdsløsheden i April i Aar dog betydelig større end i samme Maaned i Fjor.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne, og hvor Tallene med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal, der ikke stemmer ganske overens med de tidligere maanedligt offentliggjorte Tal.

	1921	1922	1923	1924	1925
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,9
Februar	24,0	34,2	23,1	21,9	16,8
Marts	23,2	33,0	15,6	16,7	15,1
April	19,6	22,2	11,0	8,1	13,3
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	
Juni	16,1	12,9	8,1	5,0	
Juli	16,1	12,1	7,5	5,4	
August	16,9	11,4	8,0	5,6	
September	16,7	10,7	7,7	5,8	
Oktober	17,6	12,1	8,0	7,0	
November	20,8	15,4	12,1	9,3	
December	26,8	20,6	19,6	17,1	

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 835.

Keramikere hos den kgl. Porcelænsfabrik.

I Sag Nr. 835, der af De samvirkende Fagforbund for Keramisk Forbund var anlagt mod Dansk Arbejdsgiverforening

paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industris og denne igen paa A/S Den kongelige Porcelænsfabriks Vegne, er der den 19. Februar sluttet Forlig.

Sagen angik Betaling for Overarbejde. Fabrikken havde siddet en Voldgiftskendelse herom overhørig, og efter at dette var rettet, paastod den den faldne Kendelse som gældende for enkelte Arbejdere, men ikke i det almindelige Arbejdsforhold, og Forliget kom i Stand ved, at Fabrikken indgik paa at lade Forholdet ordne ved almindelig faglig Voldgift efter Reglerne for Behandling af faglig Strid, dog at Sagen straks bringes frem for den faglige Voldgiftsret saaledes, at Opmanden i denne vælges af Den faste Voldgiftsrets Formand.

Derefter tog Forbundene Klagen tilbage.

Sag Nr. 846.

Dansk Arbejdsmands Forbund Odense Entreprenørforening.

Sagen var anlagt af De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund mod Arbejdsgiverforeningen paa ovenstaaende Forenings Vegne og denne igen for dens Medlemmer Entreprenørerne S. Østlund og N. C. Johansen.

Sagen drejede sig om, hvorvidt et Arbejde i Henhold til Overenskomsten skulde udføres i Akkord eller paa Timeløn.

Entreprenør Østlund havde modsat sig, at Arbejdet udførtes i Akkord, og truede med Afskedigelse, hvis Arbejderne fastholdt Kravet herom.

Entreprenør N. C. Johansen nægtede ligeledes at lade et større Kloakeringsarbejde udføre i Akkord, idet han hævdede, at naar Østlund ikke vilde give Akkord, vilde han heller ikke.

Der opnaaedes Enighed om følgende: Overenskomstbestemmelsen: »Parterne er enige om, at der tilstræbes Akkord saa vidt muligt«, medfører først og fremmest, at hverken Arbejdsgiverne eller Arbejderne maa nægte henholdsvis at give eller tage Akkord til gældende eller dog — hvis saadanne ikke findes — antagelige Priser, medmindre der virkelig maatte foreligge saadanne Nægtelsesgrunde, som kan ventes at ville blive anerkendt som fuldgyldige

ved en retslig Vurdering af disse Grunde.

Herefter betragter Parterne nærværende Sag som bortfaldet, idet der nu forøvrigt er truffet Aftale mellem de Herrer Østlund, Johansen og Fagforeningen.

Sag Nr. 836.

Typografer kontra

Københavns Bogtrykkerforening.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. Februar 1925 i Sag Nr. 836: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Bogtrykkerforenings Vegne.

I den mellem Københavns Bogtrykkerforening og Dansk Typograf-Forbund gældende Tarifs Slutningsbestemmelser hedder det:

»Denne Tarif træder i Kraft 1. Februar 1923 og gælder, til den med 3 Maaneders Varsel opsiges af en af Parterne til en 1. Februar.

Alle nuværende personlige Tillæg bibeholdes.

Da Tarifen er en Minimaltarif, kan der ydes den kvalificerede Arbejder et personligt Tillæg, hvis Forhold til Minimallønnen med dertil svarende Minimalpræstation afgøres mellem Arbejdsgiveren og den enkelte Arbejder. Iøvrigt forholdes som bestemt i Overenskomst af 4. Marts 1908.

Paa Grundlag af de af Det statistiske Departement i Februar og August udarbejdede Pristal foretages for Sættere, Trykkere, Stereotypører og Galvanoplastikeres Vedkommende en Regulering af Grundlønningerne og Akkordlønningerne, saaledes at for hver 3 Points, som Pristallet er højere eller lavere end det foregaaende Pristal, vil Lønningerne være at forhøje eller formindske med 2 Øre pr. Time.

For de kvindelige og mandlige Trykkeriarbejders Vedkommende reguleres Lønnen i op- eller nedadgaaende Retning procentvis i Forhold til det af Det statistiske Departement konstaterede Pristal.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter Pristallets Offentliggørelse.

Denne Tarif blev i Oktober 1924 opsaugt af Typografforbundet til Ophør den 1. Februar 1925, og Forbundet har

den 24. Januar og 12. Februar 1925 givet 1ste og 2det Strejkevarsel, i Henhold til hvilke Varsler der bebudedes Arbejdsstandsning hos samtlige Medlemmer af Københavns Bogtrykkerforening fra Lørdag den 21. Februar 1925 ved den ordinære Arbejdstids Begyndelse under Forudsætning af, at der ikke forinden opnaaedes Enighed om en ny Tarif.

Efter at det pr. Februar 1925 konstaterede Pristal, der er 7 Points højere end det foregaaende, var blevet offentliggjort Mandag den 9. Februar, har Forbundet som sædvanlig henvendt sig til Københavns Bogtrykkerforening for at konferere om Dyrtidstillæget, men blev afvist, idet det fra Foreningens Side hævdedes — og under senere Fællesmøder fastholdtes — at man ikke kunde være pligtig at udrede noget forhøjet Dyrtidstillæg, efter at Tarifen var opsagt og udløbet.

De samvirkende Fagforbund har nu paa Dansk Typograf-Forbunds Vegne indklaget Arbejdsgiverforeningen paa Københavns Bogtrykkerforenings Vegne og paastaet Foreningens Medlemmer kendt pligtige til at udbetale den ved det højere Pristal fremkomne højere Løn i Overensstemmelse med Tarifens Ordlyd, indtil Strejken eller en ny Overenskomst træder i Kraft. Klagerne paaberaaber sig, at det ved Rettens Kendelser er fastslaaet, at en Overenskomst, selv om den er opsagt, vedblivende er gældende, indtil den afløses af en anden, eller en af Parterne frigør sig ved Strejke eller Lockout; følgelig maa — hævder man — den Betaling erlægges, som Overenskomsten efter sit eget Indhold til enhver Tid hjemler. Klagerne har derhos paastaet Foreningen paalagt Bod for Overenskomstsbrud.

De Indklagede paastaar Frifindelse, idet de lægger Vægten paa, at Overenskomsten er udløbet, og hævder, at de Retsvirkninger, som Septemberforligets Varselsregler kan medføre, ikke gaar længere end til at bevare status quo paa Lønraadet, indtil en af Parterne helt frigør sig gennem Etablering af Arbejdsstandsning. En Dyrtidsregulering i denne Mellemtid vilde efter de Indklagedes Mening stride mod Formaalet med Dyrtidsreguleringer, ligge ganske udenfor Bogtrykkerforeningens

Forudsætninger, da den sluttede Overenskomsten, og savne enhver fornuftig Begrundelse og Hensigt.

Retten maa imidlertid give Klagerne Medhold. Det af disse hævdede Standpunkt maa nemlig være en Konsekvens af den af Retten (se f. Eks. Kendelse i Sag Nr. 385) hævdede Opfattelse, at Arbejdets uforandrede Fortsættelse efter de gamle Overenskomsters Udløb medfører, at disse maa anses opretholdte indtil videre. Dette kan kun betyde, at de indtil videre er opretholdte med hele det Indhold, de har, hvilket for Bogtrykkerfagets københavnske Overenskomst vil sige med Lønregulering efter Pristallet.

Da dette særlige Spørgsmaal ikke tidligere har været forelagt Retten, og da man fra de Indklagedes Side har medvirket til, at Spørgsmaalet hurtigst muligt førtes frem til Afgørelse, mener Retten at burde undlade at paalægge nogen Bod. Derimod vil de Indklagede have at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse.

Københavns Bogtrykkerforening er pligtig at give Lønforhøjelse i Overensstemmelse med det den 9. Februar 1925 offentliggjorte højere Pristal.

Sagens Omkostninger betaler Københavns Bogtrykkerforening med 300 Kr.

Rettelse.

I Fortegnelsen over afsluttede Overenskomster i Foraaret 1925 («Arbejderen» Nr. 49) skal under Malerforbundet i anden Linie staa: 1. Marts i Stedet for 1. April og i tredje Linie 1. Marts 1926 i Stedet for 1. Febr. 1927.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

Nørre Farimagsgade 49, 1. S. Kbhvn. K. Tlf. 3541 og 10541

Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 51 * KØBENHAVN DEN 20. JUNI 1925 * 21 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Bødkere hele Landet.

Paa et Møde D. D. i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Bødkerlauget i København, Centralforeningen af Bødkermestre i Provinserne, Bornholms Bødkermesterforening og Bødkerforbundet i Danmark enedes man om følgende:

Overenskomsterne mellem Bødkerforbundet i Danmark og henholdsvis Bødkerlauget i København, Centralforeningen af Bødkermestre i Provinserne, Sukkerraffinaderiet »Phønix«, A/S Fabrikken »Fiducia« og Foreningen af danske Cementfabrikker forlænges paa 2 Aar fra deres Udløbstid at regne paa de i Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 11. April d. A. fastsatte Vilkaar.

Overenskomsterne træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, hvori Fredag den 22. Maj indgaar, for Foreningen af danske Cementfabrikker og Firmaet Alfred Olsen & Co. dog først fra den Dag, Arbejdet genoptages.

Bornholms Bødkermesterforening tiltræder Overenskomsten mellem Centralforeningen og Bødkerforbundet, for saa vidt angaar Varighed, Udløbstid, Lønvilkaar og Reguleringsbestemmelse, alt i Henhold til Forligsforslaget af 11. April d. A., dog saaledes at Tillæget kun bliver 3 pCt. for saa vidt der er ydet Augustregulering 1924.

For Firmaet Alfred Olsen & Co. vil Bødkersvendene være at aflønne i Henhold til Overenskomsten mellem Bødkerlauget og Bødkerforbundet, dog at der i Lighed med A/S Dansk Sojakagefabrik for alt Timelønsarbejde betales et Tillæg af 4 Øre til den i Laugets Overenskomst fastsatte Timeløn.

Strejken overfor henholdsvis A/S Fabrikken »Fiducia« og Firmaet Alfred Olsen & Co. hæves straks, ligesom de af Bødkerforbundet varslede Strejker tilbagekaldes.

København, den 4. Juni 1925.

For De samvirkende Fagforbund
i Danmark:

Hans Jacobsen.

For Dansk Arbejdsgiverforening:
V. Th. Thorbjørnsen.

For Bødkerlauget og Centralforeningen:
K. Guntel.

For Bødkerforbundet i Danmark:
R. Rude.

For Bornholms Bødkermesterforening:
M. Petersen.

Hattearbejdere hele Landet.

I indeværende Foraar opsagde Dansk Hatte- og Buntmagerforbund samtlige Overenskomster til Ophør 1. Juli. Da den store Overenskomstsituation i Marts Maaned foranledigede Forligsmændenes Indgriben, kom ogsaa de senere paa Aaret udløbende Overenskomster med ind under Forligsmandshenstillingen om, at der optoges Forhandlinger om uløste Overenskomstforhold, og som Følge heraf førte Forbundet Forhandlinger med Fabrikanterne om en Fornyelse af den pr. 1. Juli opsagte Overenskomst. Da disse Forhandlinger imidlertid ikke førte til Enighed, indberettedes dette til Forligsinstitutionen, som den 11. April stillede et saalydende Mæglingsforslag:

»Den mellem Dansk Hatte- og Buntmagerforbund og Foreningen af danske Straa- og Filthattefabrikanter bestaaende Overenskomst fornyes for 1 Aar fra dens Udløbstid at regne med følgende Ændringer:

- 1) Samtlige Lønninger forhøjes med 5 pCt.
- 2) Der optages Forhandling mellem Parterne om Indførelse af Tilidsmandssystemet.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra Overenskomstens Udløbstid at regne.«

Paa dette Mæglingsforslag skulde der afgives Svar til den 18. April Kl. 12 Middag.

Ved Fristens Udløb meddelte Forbundet, at Mæglingsforslaget for Damehattearbejdernes Vedkommende var forkastet.

Den 13. Maj affholdtes der et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for de direkte interesserede Parter og med Repræsentanter fra de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg, og her opnaaedes Enighed om, at det af den nævnte Fabrikantforening under 24. April d. A. stillede Forslag tiltrædes, dog med følgende Tilføjelser:

Der indføres en Bestemmelse om, at Arbejdet tilrettelægges saaledes, at Syerskerne ikke selv skal hente Træforme, Stof etc.

Endvidere tilføjes til Bestemmelsen om nyt Arbejde i samtlige Overenskomststers almindelige Bestemmelser følgende:

Denne Gennemsnitsløn fastsættes efter vedkommende Arbejders gennemsnitlige Timefortjeneste i de forudgaaende 4 Uger. Paa Tider, hvor Timelønnen efter denne Beregning er lavere end hver enkelt Arbejders gennemsnitlige aarlige Timeløn, udbetales ved Prøvesyning den aarlige Gennemsnitstimeløn, dog ikke udover 2 Kr., 1 Kr. 25 Øre og 1 Kr. for henholdsvis Hattemagere, Straahattesyersker og Haandsyersker.

For Regulering i Overenskomstperioden gælder Bestemmelsen i Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 11. April d. A., dog saaledes at den første Regulering finder Sted efter Pristallets Fremkomst i August 1926.

Dette Forslag blev imidlertid ogsaa forkastet ved Afstemning blandt Medlemmerne, og Konflikten fortsattes, indtil man ved et nyt Møde i Arbejdsgiverforeningen den 5. Juni endelig naaede

at faa Overenskomstforholdet i Orden, idet Forbundets Repræsentanter, som havde Mandat til at underskrive, indgik paa følgende:

Ved et Møde D. D. i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, Foreningen af danske Straa- og Filthattefabrikanter og Dansk Hatte- og Buntmagerforbund enedes man om at forny Overenskomsten mellem sidstnævnte Parter paa 2 Aar fra dens Udløbstid at regne paa det af nævnte Fabrikantforening den 24. April d. A. stillede Forslag, dog med følgende Tilføjelser:

1. Der indføres en Bestemmelse om, at Arbejdet tilrettelægges saaledes, at Syerskerne ikke selv skal hente Træforme, Stof etc.
2. Endvidere tilføjes til Bestemmelsen om nyt Arbejde i samtlige Overenskomststers almindelige Bestemmelser følgende:

»Denne Gennemsnitsløn fastsættes efter vedkommende Arbejders gennemsnitlige Timefortjeneste i de 4 forudgaaende Uger. Paa Tider, hvor Timelønnen efter denne Beregning er lavere end hver enkelt Arbejders gennemsnitlige aarlige Timeløn, udbetales ved Prøvearbejde den aarlige Gennemsnitstimeløn, dog ikke udover 2 Kr., 1 Kr. 25 Øre og 1 Kr. for henholdsvis Hattemagere, Straasyersker og Haandsyersker.«

3. I Afsnit 3 under Overenskomst for Garnering, Kantning, Stepning etc. (Side 23) indsættes i Stedet for »Tøjrem affpasset til Indsyning«:

Afpassede Tøjremme indsyet i Hatte (uden Hæftning) 48 Øre pr. Dus.

Afpassede Tøjremme indsyet i Hatte med 2 Hæftninger 60 Øre pr. Dus.

Afpassede Tøjremme indsyet i Hatte med 4 Hæftninger 72 Øre pr. Dus.

4. Under Overenskomst for Garnering, Kantning og Stepning etc. udgaar sidste Afsnit paa Side 22 (Kantning af Dame- og Herrehatte).

Paa Side 23 rettes Afsnittet om Kantning af Filthatte til »Kantning af Straa- og Filthatte«.

5. Reguleringsbestemmelsen i Forligsforslaget af 14. Marts d. A. ændres derhen:

»Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal — dog første Gang efter Pristallets Fremkomst i August 1926 — foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1926 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, for saa vidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

Reguleringer i Overenskomstperioden kan dog ikke overstige 5 pCt. op eller ned.«

København, den 5. Juni 1925.

For De samvirkende Fagforbund
i Danmark:

Hans Jacobsen.

For Dansk Arbejdsgiverforening:

V. Th. Thorbjørnsen.

For Foreningen af danske Straa- og
Filthattfabrikanter:

Vald. Børgesen.

For Dansk Hatte- og Buntmager-
forbund:

Th. Sundby.

Keramikere hele Landet.

De mellem Keramisk Forbund i Danmark og henholdsvis Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri, Jydsk Pottemagermesterforening, Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Porcelænsmalierier og Bornholms keramiske Fabrikantforening bestaaende Overenskomster fornyes for 2 Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne, og med følgende Ændringer:

1) Timelønsgrundlaget for Arbejdsmænd paa Akkord paa Porcelænsfabrikker forhøjes med 5 Øre, for

Arbejdskvinder paa Akkord med 3 Øre.

Timelønnen for Musselmalerinder og Blaamalerinder paa Porcelænsfabrikkerne samt Blaamalerinderne og Filetmalerinderne paa Fajancefabrikkerne forhøjes med 3 Øre.

Timelønnen for timelønnede Arbejdsmænd paa de tekniske Porcelænsfabrikker forhøjes med 5 Øre.

Timelønnen for Arbejdsmænd hos Pottemagermestrene forhøjes fra 106 til 108 Øre.

Herefter forhøjes samtlige Lønninger, om hvilke der ikke er truffet anden Aftale, med 4 pCt. og fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. Februar 1926, yderligere med 1 pCt.

2) Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Reguleringen foretages dog kun, forsaavidt Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.

3) Overarbejdstillægets Beregning for Akkordarbejdere paa Porcelænsfabrikkerne udregnes paa Grundlag af Grundtimelønningerne med et Tillæg af 25 pCt.

4) Det for Specialarbejdere og Arbejdsmænd hos Pottemagermestre gældende Tillæg af 5 Øre paa Virksomheder i Købstæderne udvides til ogsaa at gælde Vejen, Taastrup, Knabstrup, Nr. Utrup og Hasseriis.

Ovennævnte Bestemmelser træder i Kraft fra og med Arbejdets Genoptagelse.

København, den 5. Juni 1925.

Dalhoff.

Svar paa nærværende Forslag afgives Lørdag den 6. ds. Kl. 2 Em.

*

8 Ved Fristens Udløb meddelte begge Parter til Forligsmanden, at Mæglingforslaget var vedtaget.

Mølleriarbejdere paa Handelsmøllerne.

Ved Udgangen af Aaret 1924 opsagde saavel Forbundet som Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening og Københavnske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening de mellem disse bestaaende Overenskomster til Ophør 1. April 1925.

Der førtes i Løbet af Aarets første Maaneder en Række Forhandlinger.

I Henhold til Forligsmandshenstillingen af 28. Marts 1925 mellem de to Hovedorganisationer blev der ført Forhandlinger den 24. Marts og 3. April mellem Parterne og den 4. April under Medvirken af Repræsentanter for de to Hovedorganisationer om Overenskomstforholdene for Forbundets Medlemmer paa de danske Handelsmøller (Provinserne) og den 2. April samt den 7. April for de københavnske Handelsmøller, uden at der paa noget af disse Møder opnaaedes Enighed.

Sagen blev nu indberettet til Forligsinstitutionen, som konfererede med Repræsentanter for Parterne og for Hovedorganisationerne den 8. April, og den 11. April stilledes der et Mæglingforslag, hvorefter Mølleriarbejderne skulde have et Løntillæg paa 5 pCt. og Lønreguleringer. Der skulde afgives Svar paa Mæglingforslaget Lørdag den 18. April Kl. 12 Middag.

Ved Fristens Udløb meddelte Forbundet, at det havde vedtaget Mæglingforslaget, men da ikke alle de 22 Fag, hvor der var stillet Mæglingforslag, havde vedtaget disse, meddelte Arbejdsgiverforeningen til Forligsmændene, at den løste alle sine Underorganisationer fra samtlige Mæglingforslag.

Forbundet varslede derefter Strejke fra 17. Maj Kl. 6 Morgen at regne, men forinden blev det paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen konstateret, at der var Enighed mellem Parterne om det af Forligsinstitutionen den 11. April d. A. stillede Mæglingforslag, som derefter traadte i Kraft fra og med den Lønningsuge, hvori Tirsdag den 28. April indgaar, hvorefter den af Forbundet varslede Strejke aflystes.

Snedkere hele Landet.

Saavel Forbundet som Fællesforningen af Danmarks Snedkermestre opsagde ved Aarets Begyndelse de for Snedkerfaget gældende Overenskomster til Ophør 1. April. Parterne førte derefter en Række Forhandlinger om en Fornyelse af de opsagte Overenskomster, uden at det lykkedes at komme til Enighed, hvorfor Forbundet under 3. og 11. April varslede Arbejdsstandsning fra den 17. April. Strejken kom dog ikke til Udbrud, idet Forligsmændene den 27. Marts henstillede til Fagene, at de varslede Strejker udsattes, medens der førtes nye Forhandlinger. Den 2. April forhandlede Parterne under Hovedorganisationernes Medvirken, dog uden at opnaa noget Resultat, hvorefter Forligsmændene blev orienterede med Stillingen indenfor Snedkerfaget. Den 8. April konfererede Forligsmændene med Repræsentanter for Snedkerfagets Organisationer og for de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg, og den 11. April stillede Forligsmændene et Mæglingforslag, paa hvilket der forlangtes Svar til Lørdag den 18. ds.

Ogsaa Pianofortearbejderne, hvis Overenskomstforhold ikke paa dette Tidspunkt var i Orden, var medtaget i ovennævnte Mæglingforslag.

Med Hensyn til Forbundets Medlemmer i Jernindustrien var Stillingen den, at Overenskomsten for Skibssnedkere og Modelarbejdere var opsagt af Jernindustriens Sammenslutning. Da der heller ikke for disses Vedkommende var opnaaet Enighed, blev der afholdt Fællesmøde under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationernes Forretningsudvalg den 4. April, hvor alle de Fag, der har Medlemmer beskæftiget i Jernindustrien, var repræsenterede.

Da det ikke paa dette Møde lykkedes at opnaa Enighed om en ny Overenskomst, blev der givet Indberetning til Forligsmændene, som efter Konferencer med Parterne den 11. April stillede et Mæglingforslag, som Forbundet vedtog med Forbehold.

Der blev senere — den 14. Maj — afholdt et Fællesmøde, hvor det konstateredes, at der forelaa Enighed om at akceptere det af Forligsinstitutionen

for Snedkerfaget stillede Mæglingsforslag af 11. April d. A., idet man med Hensyn til dettes Pkt. 5 — Optagelse af Forhandlinger mellem Fællesforeningen og Snedkerforbundet om, paa hvilke Betingelser den nye københavnske Prislister kan indføres i Provinsen til April 1926 — udtalte, at saafremt disse Forhandlinger ikke inden 1. Februar 1926 havde medført en Ordning af Spørgsmaalet, skulde Hovedorganisationerne træde til med det Formaal at søge den i Forligsforslagets ovenævnte Punkt omtalte Forhandling ført til Ende.

Heroverfor udtalte Snedkerforbundet, at det ikke betvivler, at Hovedorganisationerne paa loyal Vis vil yde deres bedste Medvirkning til at opnaa et endeligt Resultat, dog maa Forbundet for det Tilfælde, at Enighed ikke skulde opnaas til 1. April 1926, forbeholde sig sin frie Stilling, idet Forbundet i saa Henseende paaberaaber sig den af Den faste Voldgiftsret den 3. September 1924 i Sag Nr. 790 afsagte Kendelse. (Se »Arbejderen« Nr. 15, 21. Aarg.)

Overfor Forbundets Reservation udtalte Arbejdsgiverforeningen, at man er enig i, at dette Spørgsmaal, forsaavidt ingen anden Afgørelse maatte blive truffet, finder sin Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret.

Syerskerne hos A/S Skandinavisk Gummikompani, Odense.

Mellem ovennævnte Firma og Dansk Skrædderforbund bestaar en Overenskomst, der udløb den 1. Maj. Da adskillige Partsforhandlinger var endt resultatløse, afholdtes et Forhandlingsmøde under Hovedorganisationernes Medvirken den 11. Maj. Her opnaaedes der Enighed om at forny Overenskomsten af 28. April 1922 til 1. Maj 1927 med følgende Ændringer:

»Minimallønnen fastsættes til:
de første 2 Maaneder Kr. 18,91 pr. Uge
de næste 2 — — — — » 23,84 —
de — 2 — — — — » 29,42 —
de — 2 — — — — » 31,52 —
derefter — — — — » 35,50 —

Akkordpriskuranten med de Tilføjelser, hvorom der D. D. er opnaaet Enighed, forbliver gældende med et Tillæg af 3 pCt.

Samtlige Lønninger underkastes Regulering i Overensstemmelse med den i Forligsforslagene af 11. April d. A. fastsatte.

Overenskomsten, som træder i Kraft den 1. Maj d. A., kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. Maj, tidligst 1. Maj 1927.»

De fire førstnævnte Ugelønssatser er forhøjede med 3 pCt., den sidste med 3½ pCt.

Tilføjelserne til Akkordprislister er delvis Forhøjelser af hidtil bestaaende Satser, delvis Priser paa nye Arbejder, der er tilkomne siden sidste Overenskomstforhandlinger.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 849.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. April 1925 i Sag Nr. 849: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Funktionærforbunds og Forbundets Fyns-Afdelings Vegne.

Den 25. Februar 1925 indeholdt »Nyborg Social-Demokrat« en saalydende

»Fagmeddelelse.

Fra 1. Marts maa ingen af vore Medlemmer beskæftige sig med Tegning eller Inkassation for Dansk Folkeforsikrings-Anstalt i Nyborg,

Dansk Funktionær-Forbund, Fyns-Afdeling,
J. F. Jakobsen,
Formand.»

Den 4. Marts klagede Arbejdsgiverforeningen, af hvilken A/S Dansk Folkeforsikrings Anstalt er Medlem, til De samvirkende Fagforbund med Tilføjende, at man agtede at gøre Dansk Funktionærforbund ansvarlig for den ved Meddelelsens Opretholdelse foranledigede Blokade. Den 9. og den 11. Marts afholdtes Fællesmøder om Sagen. Sidstnævnte Dag, hvor Repræsentanter saavel for de to Hovedorganisationer som for Forbundet og Aktieselskabet var tilstede, var ogsaa mødt Formanden for Forbundets Fyns Afdeling J. F. Jakobsen. Man enedes om, at Forbundet til Afgørelse af Konflikten hos A/S Dansk Folkeforsikrings-Anstalt skulde indrykke føl-

gende Fagmeddelelse i Nyborg Social-Demokrat Torsdag den 12., eventuelt Fredag den 13. Marts:

»Fagmeddelelse.

Dansk Funktionærforbund erklærer, at der ingen Konflikt bestaar i Nyborg med Dansk Folkeforsikrings-Anstalt, og tilbagekalder derfor hermed den i Nyborg Social-Demokrat den 25. f. M. indrykkede Fagmeddelelse om, at intet Medlem maa beskæftiges ved Tegning eller Inkassation for Anstalten.

For Dansk Funktionærforbunds

Hovedbestyrelse.

F. Hagengaard.«

Den 12. Marts indeholdt Nyborg Social-Demokrat ikke mere en Fagmeddelelse som den fra 25. Februar, men derimod følgende

»Fagmeddelelse.

Dansk Funktionær-Forbund, Fyns Afdeling.

Ingen maa søge Beskæftigelse ved Forsikringsbranchen, forinden de har henvendt sig til undertegnede Formand.

J. F. Jakobsen,

Langelinie 28. Odense.«

Den 13. Marts indeholdt Bladet den paa Fællesmødet vedtagne Fagmeddelelse fra Forbundet, dog at Ordene: »Dansk Folkeforsikrings-Anstalt« var ombyttet med »D. F. F. A.«, der angives sædvanlig at blive benyttet i Faget. Umiddelbart under Meddelelsen stod imidlertid den samme Meddelelse fra Jakobsen, som stod den 12. Marts. Denne sidste Meddelelse vedblev at staa regelmæssig lige til den 31. Marts, medens Forbundsmeddelelsen kun stod som nævnt den 13. Marts og derefter Lørdag den 28. Marts, idet Forbundet paa Grund af Anstaltens Misfornøjelse med Forkortelsen skrev helt ud: »Dansk Folkeforsikrings-Anstalt«. Den 31. Marts tilskrev Forbundet derhos Bladet, at Forbundets Hovedbestyrelse maatte forlange, at Formand Jakobsens Meddelelser standses, da »disse formentlig er i Strid med en i Arbejdsgiverforeningen truffen Vedtagelse.« Meddelelserne maa herefter antages at være standsede.

Under denne Sag har Klagerne ved

Klageskrift af 21. Marts 1925 paa-staaet De samvirkende Fagforbund paa Dansk Funktionærforbunds og dettes Fyns Afdelings Vegne paalagt Bod for ulovlig Blokade og Brud paa den paa Fællesmødet den 11. Marts truffne Aftale.

De Indklagede har under Domsforhandlingen erkendt, at selv om en Fagmeddelelse som den d. 12. Marts indrykkede, under andre Forhold maatte være lovlig, er dens Benyttelse paa en Maade, som i nærværende Tilfælde sket, uberettiget. De har imidlertid paa-staaet Frifindelse under Hævdelse af, at Forbundet har gjort, hvad der med Rimelighed kan forlanges for at opfylde Vedtagelsen af 11. Marts, og at Afdelingsformandens Fejl er undskyldelig, fordi han, der kun ret kort har beklædt denne Stilling, næppe har været klar over Forholdet og tilmed ingen Indflydelse har haft paa, hvor Bladet anbragte hans Meddelelser.

De Indklagede har derhos benægtet, at der *efter* den 11. Marts har været nogen Blokade og har henvist til, at Forholdet *før* den 11. Marts ikke foreligger til Paakendelse af Retten, idet der, hvis dette Forhold skulde optages paany, burde have været afholdt nyt Møde mellem Organisationerne.

Under Sagen foreligger der ret mangelfulde Oplysninger til Bedømmelse af den paaberaabte Blokade i Tiden *før* 11. Marts. Det er imidlertid oplyst, at Forholdet kun drejer sig om en enkelt Inkassatorplads hos Anstaltens Filial i Nyborg, og at denne Plads nu er besat. Herefter finder Retten kun at burde behandle Spørgsmaalet om Ansvar for, hvad der er passeret *efter* 11. Marts.

Efter Forbundsformandens Forklaring vil han først den 21. Marts være bleven bekendt med Jakobsens Handlemaade. Forbundets Kasserer rejste den 22. s. M. til Fyn og gjorde Forestillinger overfor Jakobsen, og da Forbundsformanden den 25. Marts fik at vide, at Jakobsen ikke vilde bøje sig, telefonerede han samme Dag til ham, uden at dette dog førte til det tilsigtede Resultat. Den 28. Marts blev saa den nye Forbundsmeddelelse indrykket.

Kontorchef i Anstalten Eddelien har forklaret, at han den 17. Marts havde

en Telefonsamtale med Forbundsformanden, hvoraf fremgik, at denne allerede da kendte Jakobsens Handlemaade, men heroverfor har Formanden fastholdt sin Benægtelse. Selv om der imidlertid gaas ud fra, at Eddeliens Opfattelse er rigtig, finder Retten det betænkeligt at statuere nogen Pligtforsømmelse fra Forbundets Side med Hensyn til Opfyldelse af Forliget, og Forbundet vil herefter være at frifinde.

Derimod findes Jakobsen, der har maattet forstaa, at hans Meddelelser under de foreliggende Forhold virkede som Blokade og derfor var i aabenbar Strid med Vedtagelsen af 11. Marts, at have handlet saa utilladelig, at der vil være at paalægge Afdelingen en Dansk Arbejdsgiverforening tilfaldende Bod, som efter Omstændighederne findes at kunne bestemmes til 300 Kr.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., vil være at betale af de Indklagede.

Kendelse.

Dansk Funktionærforbunds Fyns Afdeling bør til Dansk Arbejdsgiverforening betale en Bod stor 300 Kr.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales af de Indklagede.

Sag Nr. 853.

Specialarbejder hos Burmeister & Wain og A/S Nakskov Skibsværft.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 6. Maj 1925 i Sag Nr. 853: Specialarbejderforbundet ved Skibsværfterne i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien og dennes Medlemmer A/S Burmeister & Wain's og A/S Nakskov Skibsværft's Vegne.

Den 18. Marts 1925 ved normal Arbejdstids Ophør indtraadte efter forudgaende lovligt Varsel Lockout overfor samtlige Medlemmer af Organisationer under De samvirkende Fagforbund, beskæftigede hos Medlemmer af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark, med visse Undtagelser. Varslet angik overhovedet ikke Arbejderorganisationer udenfor De samvirkende Fagforbund, saaledes heller ikke Klagerne under denne Sag. Specialarbejderforbundet ved Skibsværfterne i

Danmark. Dette Forbunds Medlemmer beskæftiges for en stor Del som Hjelpearbejdere for de andre Arbejdere paa Skibsværfterne, men for en Del ogsaa som selvstændige Arbejdere. Paa de fleste Skibsværfter vedblev da ogsaa Medlemmer af Forbundet at arbejde adover den 18. Marts, og først den 11. April traadte en af Arbejdsgiverforeningen ved Varsler af 18. Marts og 1. April specielt overfor Forbundet varslet Lockout i Kraft.

Imidlertid var der paa to under Sammenslutningen hørende Skibsværfter, nemlig A/S Burmeister & Wain og A/S Nakskov Skibsværft den 18. Marts forefaldet Begivenheder, hvorved Specialarbejderforbundets Medlemmer ansaa sig som fra vedkommende Værfts Side behandlet som lockoutede. I den Anledning har Forbundet under denne Sag indklaget Arbejdsgiverforeningen paa Sammenslutningens og de 2 Værfters Vegne for Brud paa Septemberforliget og har paastaet de Indklagede paalagt Bod, hvorhos Forbundet har hævdet, at dets paa de to nævnte Værfter pr. 18. Marts arbejdende Medlemmer henholdsvis 326 og 67 har Krav paa Erstatning for tabt Arbejds løn — 12 Kr. pr. Mand pr. Dag — i de 19 Dage, der hengik fra 18. Marts til 11. April, da det Forbundet givne Lockout- varsel lovlig traadte i Kraft, hvilken Erstatning Forbundet har opgjort til 89.604 Kr.

De Indklagede paastaar Frifindelse under Paaberaabelse af, at den Standsning i Arbejdet, der for Specialarbejderne paa de to Værfter indtraadte den 18. Marts, udelukkende skyldtes Arbejds mangel som Følge af, at de øvrige Arbejdere skulde høre op, men ikke, at man behandlede Specialarbejderne som lockoutede.

Forsaavidt Klagerne bebrejder de Indklagede, specielt Sammenslutningen, at der ikke er udstedt Lockout- varsel for Klagerne samtidig med Varslerne overfor Organisationerne under De samvirkende Fagforbund, — hvilket formenes at bero paa en For-glemmelse — skal bemærkes, at da Specialarbejderne — i Overensstemmelse, hvad Klagerne selv hævder — delvis er selvstændige Værftsarbejdere, maa det bero paa den varslende selv,

om Varslet ønskes givet saa vidt, at det skal omfatte Specialarbejderne eller ikke.

Derimod maa der gives Klagerne Medhold i, at, naar Varslerne, som i nærværende Tilfælde, ikke omfatter Specialarbejderne, kan disse ikke uden videre faktisk udelukkes, ved den blotte Paaberaabelse af indtraadt eller indtrædende Arbejdsmangel, men det maa paahvile vedkommende Arbejdsgiver ikke alene at stille Forholdet mellem Lockout og Udelukkelse paa Grund af Arbejdsmangel klart for Arbejderne, men ogsaa — i alt Fald overfor Retten — at gøre fyldestgørende Rede for en saadan paaberaabt Arbejdsmangels virkelig tvingende Karakter.

Hvad nu Nakskov Værftet angaar, maa det efter de under Sagen fremkomne Oplysninger fastslaaes, at ingen Lockout af Specialarbejdere har fundet Sted før 11. April. Saavel gennem det skete Opslag som gennem de af Værftsledelsen vedkommende Tillidsmand givne Meddelelser maa det rette Forhold antages at være blevet tilstrækkelig klart tilkendegivet Arbejderne; der er derhos under Sagen afgivet en saadan Redegørelse for Situationen paa vedkommende Tidspunkt, at Retten maa gaa ud fra, at der intet Arbejde af Betydning var at give Specialarbejderne udover, hvad der den 23. Marts blev tilbudt en enkelt Specialarbejder.

For Nakskov-Værftets Vedkommende vil der herefter være at give Frifindelsespaastanden Medhold.

Før A/S Burmeister & Wain's Vedkommende er det oplyst, at Arbejdskortet ved Arbejdstidens Begyndelse den 18. Marts blev frataget saavel Specialarbejderne som de af Lockoutvarslet omfattede Arbejdere, og at der derhos blev ophængt et Opslag, hvori det hedder:

»Det bekendtgøres herved, at Arbejdet i Henhold til Varsel fra Dansk Arbejdsgiverforening indstilles Onsdag den 18. Marts Kl. 4 Eftm. Lønudbetaling finder Sted i Værkstederne.

Undtagelser for Lockouten gives for:

.....«
Her nævnes saa 6 Klasser af Arbejdere, men netop ikke Specialarbejderforbundet. Yderligere er det oplyst, at

Specialarbejdernes Tillidsmand straks henvendte sig til vedkommende Værftsingeniør i Anledning af det saaledes foreliggende. Om Samtalens nærmere Indhold er der ikke Enighed, men de Indklagede erkender, at der i alt Fald blev svaret, at Specialarbejderne maatte forlade Virksomheden sammen med de lockoutede Arbejdere, og det maa antages, at Ingeniøren selv har været uklar over Lockoutens Omfang.

De Indklagede har nu vel søgt at paavise, at Driftshensyn, navnlig ogsaa Hensyntagen til en fornuftig Økonomi, har nødvendiggjort den skete øjeblikkelige Udelukkelse af samtlige Specialarbejdere; men dels henstaar det uklart, hvorvidt, eventuelt hvorledes dette er paaberaabt af Værftet før under denne Sags Procedure, dels findes Redegørelsen ikke tilstrækkelig overbevisende, naar bl. a. henses til Forholdene paa de andre større Skibsværfter, hvor saadan øjeblikkelig Udelukkelse ikke skønnes paakrævet.

Herefter, og da den ovenfor skildrede Handlemaade i sig selv maa anses utiladelig overfor Klagerne, vil der være at paalægge Aktieselskabet en Klagerne tilfaldende Bod.

Da det imidlertid findes usikkert, hvorlænge og i hvilket Omfang der, ogsaa under Hensyntagen til den Arbejdsgiveren tilkommende Ret til at lede Arbejdet og anvende den efter hans Skøn til enhver Tid passende Arbejdskraft, samt til, hvis en Virksomhed ikke kan betale sig, da at indstille denne, kunde have været Arbejde til Specialarbejderne, findes Bodden efter Omstændighederne ikke at burde sættes højere end til 2000 Kr.

Sagens Omkostninger vil være at betale af de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse.

A/S Nakskov Skibsværft bør for Tiltale af Specialarbejderforbundet ved Skibsværfterne i Danmark i denne Sag fri at være.

A/S Burmeister & Wain bør til nævnte Forbund betale i Bod 2000 Kr.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales af de Indklagede.

ARBEJDEREN

MEDDELELSERBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 52 *

KØBENHAVN DEN 27. JUNI 1925

* 21 AARGANG

Arbejdsløsheds-Statistik.

Med dette Numer følger Afdelingsskemaet for **Juni 1925.**

Afdelingsformænd eller -kasserere, hvem Hvervet paahviler, bør sørge for, at Skemaet udfyldes og indsendes til Forbundet senest d. 8. Juli 1925.

*Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Hvor Skylden ligger!

Arbejdsgiverforeningens Formand har holdt sin store Tale og tilrettelagt den paa en saadan Maade, at det kan se ud, som Arbejdsgiverforeningen var uskyldshvid i denne Kampsituation. Det er saa langt fra Tilfældet, og vi skal pege paa hvorfor.

Det maa ikke glemmes, at Arbejdsgiverforeningen paa sin Generalforsamling i Maj 1924 vedtog som af os ofte fremhævet at kræve Overenskomsterne løsgjort fra Pristallet og søge gennemført visse Lønreduktioner derudover i de førende Industrier. Det maa tillige erindres, at Arbejdsgiverforeningen paa sit Hovedbestyrelsesmøde i Oktober i Fjor besluttede at opsiges samtlige Overenskomster til Ophør i indeværende Aar.

Først efter at disse Forberedelser til Krigen er indledet af Arbejdsgiverforeningen, hvorved det slaas ubarmhjerligt fast, hvad det er, Arbejdsgiverforeningen tilsigter, kommer Forligsinstitutionens Henstilling til Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund den 10. November.

Vi beklagede i vort Svar til Forligsinstitutionen denne Henvendelses Fremkomst, og Begivenhedernes Gang har givet os Ret i, at vor Beklagelse var begrundet, thi man kan roligt gaa ud fra, at dette Skridt fra Forligsmændene har vist Arbejdsgiverforeningen, at den i en kommende Konfliktsituation vilde

have Forligsinstitutionen paa sin Side. Det maa ogsaa betragtes som givet, at Arbejdsgiverforeningens Beslutninger paa Generalforsamlingen i Maj og Hovedbestyrelsesmødet i Oktober har bibragt Forligsinstitutionen den Opfattelse, at et Forligsforslag for at være anvendeligt maatte gaa ud paa netop det, 10. November-Henstillingen indeholdt — en Opretholdelse af Status quo uden egentlig Forhandling, Regulering eller Gennemgang af Overenskomsterne.

I Begyndelsen af Aaret gjordes der fra Arbejdernes Side mange Forsøg paa at komme i Forhandling. Det viste sig ugørligt, og i de enkelte Tilfælde, hvor man kom i Gang, viste det sig, at Arbejdsgiverne følte sig bundet til det i Maj og Oktober i Fjor indtagne Standpunkt, og kun i et Par ganske enkelte Tilfælde — f. Eks. Typografernes — var det efter betydelige Vanskeligheders Bekæmpelse muligt at naa til en Ordning uden Kamp.

Efter at Pristallet i Februar var offentliggjort og havde vist en Stigning paa 3 pCt., krævede man fra vor Side Dækning for denne Stigning og et Tillæg til de laveste Lønninger og de Lønninger, der ved Tidernes generelle Ordninger var bragt ud af Niveau, samt direkte Forhandlinger indenfor de enkelte Fag, men ogsaa her stillede Arbejdsgiverforeningen sig fuldkommen

afvisende, idet den under Sammenkomsten mellem de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg endog krævede Lønnen reduceret med 10 pCt. i de førende Industrier og intet Dyrtidstillæg i de øvrige.

Efter at det saaledes var konstateret, hvilken Stilling Arbejdsgiverforeningen indtog og yderligere understregede gennem Skrivelser, der tilsendtes De samvirkende Fagforbund, blev der varslet Arbejdsstandsninger fra Dansk Arbejdsmandsforbunds og andre Organisationers Side.

Disse Varsler besvaredes med Lockoutvarslet i Jernindustrien.

Dette er Sandheden om de indledende Begivenheder i Foraarets Lønkamp.

Arbejdsgiverforeningen havde, som det fremgaar af ovenstaaende, tilrettelagt sit Angreb og havde ikke blot tænkt at forhindre Arbejderne i at faa Dækning for Pristallet, men tilstræbte endog kraftige Lønreduktioner.

I sin Tale paastaar Langkjær, at Jernindustrien under ingen Omstændigheder er Anstifter af Storkampen, ja bør være helt fri for Tiltale i denne Sag, og Hr. Langkjær udtaler videre, at Jernindustrien den 14. Marts bandt sig til Status quo, det vil sige: Forlængelse af de bestaaende Forhold, og kort Tid efter tilbød Jernindustrien Pristillæg efter August.

Denne Paastand er ganske vildledende. Forholdet var, at Forligsinstitutionens Henstilling af 14. Marts til Dansk Arbejdsmandsforbund havde holdt Jernindustriens Lønninger helt udenfor al Regulering. Til denne Henstilling svarede Dansk Arbejdsmandsforbund, at visse Ting gjorde det nødvendigt at indkalde en Kongres, og at man derfor maatte have en Respit paa 14 Dage med Svarets Afgivelse.

Dette nægtede Arbejdsgiverforeningen, idet den betragtede dette som en Forkastelse af Forligsforslagene, og samtidig forkastede de af Skotøj-, Træ- og Tekstilindustriens Arbejdere vedtagne Forligsforslag, medens Hr. Direktør O. Munck, Flydedokken, proklamerede, at man nu ikke vilde nøjes med 10 pCt., men mindst skulde have 12 pCt.s Lønreduktion.

Derefter greb Statsministeren ind og forsøgte den 18. Marts at faa en Ud-

sættelse af Lockouten, men han afvistes paa en haanlig Maade, og Lockouten sattes i Gang.

Efter Truslen om Udvidelse af Kampen gennem Udsmidning af 40.000 af vore Medlemmer greb Forligsinstitutionen ind og rettede en Henstilling til Parterne om at afvikle paa et nærmere præciseret Grundlag.

Dette Grundlag indeholdt Bestemmelsen om 3 pCt. til samtlige Lønninger udenfor Jernindustrien — og Jernindustriens Forhold taget op til direkte Forhandling paa frit Grundlag.

De samvirkende Fagforbund vedtog denne Henstilling paa sit Repræsentantskabsmøde den 27. Marts, men Arbejdsgiverforeningen forkastede den.

At Arbejdsgiverforeningen forkastede dette Forslag den 27. Marts er et uigen- driveligt Bevis paa, at Langkjærs Udtalelser om Tilbudet af 14. Marts ikke er rigtige.

Endnu en Gang greb Forligsmændene ind, og Natten til den 28. Marts sluttedes en Overenskomst, hvorefter der aftaltes Forhandlinger indenfor bestemte Tidsfrister, og dermed erklærede Arbejdsgiverforeningen, at den tiltraadte Grundlaget af 27. Marts, som den lige havde forkastet. Den udvidede Lockout udsattes, og Forhandlingerne førtes mellem Parterne hele Landet over og derefter mellem Hovedorganisationerne med det Resultat, at Forligsinstitutionen den 11. April stillede 22 Mæglingforslag, hvoraf 15 vedtoges, 2 tiltraadtes med Forbehold og 5 forkastedes.

Heller ikke den 18. April, da Forslagene var behandlere, tilbød Jernindustrien noget mere. De forkastede Forslag gik alle ud paa, at der ikke skulde ydes Dækning for Dyrtiden.

Man iværksatte Lockoutudvidelsen i Dagene 20.—22. April.

Senere førtes gentagne Forhandlinger mellem Jernindustrien og dens Arbejdere, og Ansvaret for, at disse Forhandlinger forblev resultatløse, hviler udelukkende paa Jernindustrien, der endog krævede, at alle Hjælpearbejderne skulde fraskrive sig de i deres Fags Forligsforslag indeholdte 3 pCt. Dyrtidsregulering og saaledes give Afkald paa enhver Forhøjelse af Lønnen. Af Arbejdsmændene og Centralorga-

nisationen af Metalarbejdere forlangte man, at Dyrtidsstigningen først skulde træde i Kraft til August, og krævede endda af Dansk Arbejdsmandsforbund en $3\frac{1}{2}$ -aarig Overenskomst.

Først ved det samlede Møde med Arbejdsgiverne og Jernindustriens faglærte Arbejdes og Kvindernes Repræsentanter den 22. Maj opnaaedes en Ordning.

Kort Tid derefter genoptoges Forhandlingerne om Arbejdsmaendenes Overenskomster. Der opnaaedes ikke Enighed, men Forhandlingerne gav Anledning til det Mæglingsforslag, som vedtoges 5. Juni af begge Parter.

Hovedorganisationerne underskrev derefter Forliget 6. Juni, og 8. Juni genoptoges Arbejdet.

Det er den kronologiske Rækkefølge for Storkampens Data.

Langkjær henstiller til Arbejderne at veje Tal mod Tal og taler til dem som Landsmand til Landsmænd.

Vi tænker derover, men glemmer ikke Udsmidningens Sult og Nød for at tvinge Arbejderne til at imødekomme Arbejdsgiverforeningens Krav om Lønreduktioner og Løsrivelse fra Dyrtidsreguleringen.

*

Ifølge den borgerlige Presse skal Langkjær have udtalt, at Kampen fra 14. Marts er ført for at tilkæmpe sig et Beløb paa 200.000 Kroner i aarlig Merløn til Arbejderne. Rent bortset fra, at Hr. Langkjær i sin Tale peger paa, at Arbejderne i Merindtægt under Kampen er gaaet glip af $1\frac{1}{4}$ Million Kroner, vil vi gerne have Lov at paastaa, at de

200.000 Kroner er en fabelagtig Uhyrlighed.

Under Hensyn til, at der endnu til sidste Frist den 14. Marts var krævet Lønreduktioner og Løsrivelse fra Pristalsreguleringen, vil vi stille følgende Regnestykke op:

De samvirkende Fagforbunds 200.000 Medlemmer fik en 3 pCt.s Lønregulering. Ansæt t. Eks., Lønnen til 60 Kr. gennemsnitlig, og alene de 3 pCt. andrager da for et Aar 20 Millioner Kroner. For Jernindustriens Arbejdere betyder det 3 pCt.s Lønregulering fra August til 27.965 Arbejdere. Det giver til Overenskomstperiodens Udløb 1. Februar 1927 4 Mill. 858.000 Kr. Hertil kommer, at der er ydet Tillæg ikke paa 2 men paa 4 Øre pr. Time derudover samt forskellige andre Forbedringer.

Selv om det var den eneste Form for en Værdsættelse af Kampens Bytte, hvad det ikke er, vil vi vove at paastaa, at den Kendsgerning, at vore Organisationer ikke har ladet 27.000 af sine Medlemmer i Stikken, men sikret dem 5 Millioner mere i Løn er Basis nok for, at vi tog Kampen.

Kampens Værdi ligger i, at vi tilbageslog Arbejdsgiverforeningens Angreb paa vore Organisationer, gendrev dens Krav om Lønreduktioner, forhindrede et Nedslag af vore Medlemmers Levevilkaar og ikke mindst — vi gaar ud af Kampen med oprejst Pande medbringende Opfyldelsen af det, der hele Tiden var De samvirkende Fagforbunds Krav: Dækning for Dyrtiden og Tillæg til lave Lønninger og Lønninger, der var bragt ud af Niveau.

Lovbestemmelserne vedrørende Forholdene før og under Arbejdsstandsninger indenfor De samvirkende Fagforbund.

Efter at vi er blevet bekendt med, at der i adskillige Afdelinger af Forbund, der er tilsluttet De samvirkende Fagforbund, hersker en forkert Opfattelse af de Regler, hvorefter Udbetaling af Understøttelse til Forbundene finder Sted fra De samvirkende Fagforbund, skal vi ved nærværende gøre nærmere Rede for disse.

For at kunne erholde Understøttelse

skal Forbundene, i Henhold til Lovens §§ 9, 10 og 12, naar de paatænker at kræve Lønforhøjelse, Indskrænkning af Arbejdstiden eller anden Forbedring af Arbejdsvilkaarene, meddele dette til Forretningsudvalget, forinden Opsigelse af bestaaende Overenskomster finder Sted og forinden Fordringerne stilles til Arbejdsgiverne.

Saadan Meddelelse skal være skrift-

lig og fremsendes saa tidlig, at Forretningsudvalget, hvis det finder det fornødent, kan indhente Oplysninger fra saavel Ind- som Udland, forinden det giver de stillede Fordringer sin Tilslutning. Forbundet kan dog kræve Svar indenfor en Frist af 14 Dage.

Paragraf 9 bestemmer endvidere, at saafremt der opstaar Uenighed mellem Forretningsudvalget og det vedkommende Forbund, skal Sagen forelægges et Repræsentantskabsmøde, der har Ret til at godkende eller nægte Understøttelse til den forestaaende Konflikt.

I Lovens § 10 er det fastslaaet, at et Repræsentantskabsmøde med $\frac{3}{4}$ Majoritet kan kræve en paabegyndt eller paatænkt Arbejdsstandsning afsluttet eller undgaaet, naar denne truer med at antage saadanne Dimensioner, at den indeholder Fare for Arbejdets rolige Gang i andre Fag.

Efter § 12 kan Forretningsudvalget, eventuelt Repræsentantskabet, forlange et eller flere Fag til at deltage i Arbejdsstandsningen, naar det menes at være af Betydning for at opnaa et for Arbejderne gunstigt Resultat af Striden. Saadan Arbejdsstandsning kan dog ikke iværksættes, medmindre det vedkommende Forbunds kompetente Forsamling med $\frac{3}{4}$ Stemmers Majoritet har tiltraadt Forslaget.

Lovens §§ 15 og 20 fastsætter de nærmere Regler, hvorefter Understøttelse kan udbetales.

Lovens § 15 er saalydende:

Under en efter Reglerne i §§ 9, 10 og 12 godkendt Arbejdsstandsning, som omfatter over 2 pCt. af den paagældende Organisations Medlemmer, yder De samvirkende Fagforbund en Understøttelse af 10 Kr. pr. Uge for heltbetalende og 6 Kr. pr. Uge for halvtbetalende Strejkende eller Udelukkede.

Der betales ingen Understøttelse for de første 7 Dages Strejke eller Lockout og ikke til de første 2 pCt. af en Organisations Medlemmer.

I de 2 pCt. kan dog medregnes Medlemmer, som deltager i en ikke godkendt Arbejdsstandsning, for saa vidt denne er paabegyndt før den godkendte Arbejdsstandsning.

Overstiger Antallet af Strejkende og Udelukkede i den ikke godkendte Arbejdsstandsning 2 pCt. af Organisatio-

nens Medlemsantal, kan det overskydende Antal ikke overføres som berettiget til Understøttelse fra De samvirkende Fagforbund.

§ 20 er saalydende:

Ved Indbetaling af Ekstrakontingent har Organisationer, der selv understøtter partielle Strejker i eget Fag, Ret til at fradrage den til disse Strejker anvendte Understøttelse for den Uge, for hvilken Paaligningen finder Sted, beregnet i Henhold til § 15.

Paragraf 15 siger klart, hvorledes Forholdet er. Til en godkendt Arbejdsstandsning ydes der en Understøttelse af 10 Kr. for helt- og 6 Kr. for halvtbetalende pr. Uge for det Antal Konfliktdelegerede, som dette overstiger 2 pCt. af Medlemsantallet. F. Eks.: En Organisation har 1000 Medlemmer og har 100 Medlemmer i Konflikt. Der ydes da Understøttelse fra De samvirkende Fagforbund til 80 Medlemmer, efter at der er hengaaet en Uge efter Konfliktens Udbrud.

Har Organisationen en ikke godkendt Arbejdsstandsning, der er paabegyndt før den godkendte Arbejdsstandsning, og denne omfatter 10 Medlemmer, udbetales der Understøttelse til 90 Medlemmer og saa fremdeles, dog ikke til over 100 Medlemmer, som er det Antal, den godkendte Arbejdsstandsning omfatter.

Paragraf 20 tager Sigte paa, at der ved Indbetaling af paalignede Ekstrabidrag, som skal indbetales for alle arbejdende Medlemmer, kan ske et vist Fradrag. Det fremgaar af Paragrafen, at det kun er Organisationer, der selv understøtter partielle Strejker, som kan foretage Fradrag og beregnet i Henhold til § 15 altsaa henholdsvis 10 à 6 Kr. pr. strejkende Medlem.

Det følger heraf, at der ikke kan foretages Fradrag for Deltagere i en Strejke, til hvilken De samvirkende Fagforbund yder Støtte, og ej heller til en ikke godkendt Strejke, der er iværksat efter den godkendte Strejkes Paabegyndelse.

Med Hensyn til et specielt Forhold, som er os forebragt, hvorefter Dansk Arbejdsmandsforbund under den nu afsluttede Konflikt skulde være behandlet anderledes end andre Forbund, maa vi oplyse, at dette er fuldstændigt fejlagtigt.

Dette Forbund er med Hensyn til Ind- og Udbetaling selvfølgelig behandlet efter ganske samme Regler som andre Forbund. Resultatet heraf er, at der af Dansk Arbejdsmandsforbund i Henhold til Paaligningen er indbetalt 1.681.008 Kr. og der er i ordinær Understøttelse af De samvirkende Fagforbund ydet 2.193.020 Kr. Den ordinære Understøttelse overstiger altsaa Indbetalingen med 512.012 Kr.

Ekstraordinært er der til alle Forbund, der var i Konflikt, ydet et Tilskud af 10 Kr. pr. helt- og 6 Kr. pr. halvtbetalende Medlem, uden Fradrag af de 2 pCt. og uden Hensyn til, om Strejken var godkendt.

I Henhold til denne Beslutning har Dansk Arbejdsmandsforbund modtaget 372.730 Kr. og har altsaa ordinært og ekstraordinært modtaget 884.742 Kr. mere, end Forbundet har indbetalt.

Med Hensyn til den ekstraordinære Understøttelse har De samvirkende Fagforbund ikke overfor de enkelte Forbund sat den Betingelse, at de 10 eller 6 Kr. skulde uddeles til Konflikt-deltagerne som et særskilt Tillæg til den almindelige Understøttelse, og det er derfor en Sag, som De samvirkende Fagforbund ikke indblande sig i, om Dansk Arbejdsmandsforbund — eller andre Forbund — har brugt dette Beløb til deraf at udrede den almindelige Understøttelse, eller har ydet et Tillæg til denne af 10 Kr. i den sidste Uge.

Naar det Beløb, som Dansk Arbejdsmandsforbund har modtaget af De samvirkende Fagforbund udover det indbetalte Beløb, ikke er større, er Aarsagen hertil den, at Konflikten havde et saa stort Omfang i det hele, at der maatte foretages en stor Paaligning af de arbejdende Medlemmer.

Antallet af Dansk Arbejdsmandsforbunds arbejdende Medlemmer oversteg i Begyndelsen af Konflikten langt de Strejkendes Antal. I de første Uger havde Forbundet ca. 13.000 Medlemmer i Strejke og ca. 41.000 i Arbejde.

Efter Udvidelsen af Lockouten den 21. April havde Forbundet ca. 27.300 i Konflikt og ca. 26.800 i Arbejde. Forholdet mellem arbejdende og Konflikt-deltagere var altsaa omtrent lige.

Indbetalingen pr. arbejdende Medlem var i de første Uger 4 Kr. og der-

efter 8 Kr. pr. Uge, og Tilskudet fra De samvirkende Fagforbund pr. konfliktberørt Medlem var 10 Kr. pr. Uge, og man vil da let forstaa, at der under disse Forhold ikke kunde blive nogen større Difference mellem det Beløb, som Forbundet indbetalte, og det, som De samvirkende Fagforbund udbetalte. Det var først henimod Konfliktens Afslutning, da Transportstrejkens Iværksættelse formindsker Antallet af Forbundets arbejdende Medlemmer med ca. 10.000, at Udbetalingen til Forbundet fra De samvirkende Fagforbund overstiger Indbetalingen med et nævneværdigt Beløb.

Som Forholdet har været for Dansk Arbejdsmandsforbund, har det naturligvis ogsaa været for andre Forbund under lige Vilkaar, men da der ikke fra nogen anden Side har foreligget Klage over uretfærdig Behandling, har vi ikke fundet Anledning til at nævne disse Forbunds særlige Forhold.

Lønbevægelsen i de enkelte Fag.

Arbejds mænd paa Th. Møllers Olieraffinaderi.

Den 30. Maj afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over, at Arbejderne hos ovennævnte Firma havde siddet Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 859 overhørig ved at nægte at genoptage Arbejdet. Da Arbejderne var af den Anskuelse, at Strejken var lovlig fra Overenskomstens Udløbstid den 1. April, kunde der ikke opnaas Enighed, og Arbejdsgiverne indgav derefter en ny Klage til Retten, men tog Sagen tilbage efter Storkampens Afslutning.

Jord- og Betonarbejdere hos Ingeniør K. Schøller.

I Anledning af en Klage over, at Jord- og Betonarbejderne, der er beskæftigede hos Ingeniør K. Schøller ved et Arbejde, denne har for Burmeister & Wain, holder faste Drikkepauser to Gange daglig, afholdtes et Fællesmøde den 15. Juni. Arbejdsgiverne hævdede, at dette er et Brud paa Bestemmelsen om, at Arbejdstiden skal være effektiv, medens Arbejderne paastaar, at den størst mulige Effektivitet netop opnaas ved samlede Drikkevil. Mødet endte uden Resultat, hvorefter Arbejdsgiverne

har indbragt Spørgsmaalet for Den faste Voldgiftsret.

Arbejds mænd hos A/S De jyske Produktionsforretninger i Aarhus.

Den 18. Maj afholdtes i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde i Anledning af en Klage over, at Arbejds mændene hos A/S De jyske Produktionsforretninger i Aarhus har nægtet at udføre Arbejde ved Sortering af et Parti Klude, som var købt hos A/S Aarhus Oliemølle. Grunden til, at Arbejds mændene nægtede at udføre dette Arbejde, var, at Aarhus Oliemølle var inddraget i Konflikten.

Enighed opnaaedes ikke, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Arbejds mænd paa Ladby Teglværk.

Den 16. Juni afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer nægtede at genoptage Arbejdet den 8. Juni, fordi et Krav om Fjernelse af nogle uorganiserede Arbejdere og Medlemmer af Landarbejderforbundet ikke var opfyldt. Landarbejderforbundets Medlemmer havde, efter at have strejket siden Lockoutens Udbrud, optaget Arbejdet den 6. Juni, altsaa efter at Dansk Arbejdsmandsforbund havde vedtaget Forliget, paa deres tidligere Pladser.

Mødet endte uden Resultat, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret, hvilket ogsaa er sket.

Karetmagere hos A/S Sydfynske Jernbaner i Odense.

Overenskomsten mellem Karetmagerforbundet og Sydfynske Jernbaner forlængedes i to Aar, da Selskabet er Medlem af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, men tilbage stod Spørgsmaalet om Akkordprislisterne. Nogle lokale Forhandlinger bragte ikke Enighed, hvorfor Forbundet varslede Strejke. Denne blev dog udsat, saaledes at den kunde iværksættes med 24 Timers Varsel, og der optoges da Forhandling under Hovedorganisationernes Medvirken den 4. Juni. Denne bragte dog heller ikke Enighed, og der aftaltes nye Forhandlinger til den 11. Juni Kl. 2. Efter ca. 15 Timers For-

handling opnaaedes endelig Enighed Kl. 5 $\frac{1}{2}$ om Morgenen, hvorefter de nye Akkordpriser skulde træde i Kraft fra den 3. Juni og gælder sammen med Hovedoverenskomsten til 1. Februar 1927 med de i denne fastsatte Reguleringsbestemmelser.

Kvinder paa Jasters Kludfabrik i Aarhus.

Den 19. Maj behandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen en Klage fra Kvindeligt Arbejderforbund over, at Firmaet Jasters Kludfabrik i Aarhus aflønnede 2 af Forbundets Medlemmer under den overenskomstsmæssige Løn.

Firmaet ønskede Sagen henvist til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret, men dette nægtede Kvindeligt Arbejderforbund at gaa med til, da det maatte fastholde, at der forelaa Brud paa Overenskomsten.

Under disse Omstændigheder ønskede Arbejdsgiverforeningen nærmere at undersøge Spørgsmaalet, om Overenskomsten gælder for Kvinder under 18 Aar. Dersom denne Undersøgelse giver som Resultat, at Spørgsmaalet ingen praktisk Betydning har, erklærede Firmaet sig villig til i nærværende Tilfælde at efterbetale de 2 Kvinder Forskellen mellem den udbetalte Løn 18 Kr. pr. Uge og den i Overenskomsten fastsatte Timeløn paa 62 Øre.

I modsat Fald forbeholdt Kvindeligt Arbejderforbund sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Kvinder paa A/S Vilh Løngrens Fabrikker i Odense.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 18. Maj behandledes en Klage over, at 41 Kvinder, som var beskæftigede ved Fremstilling af Konserverdaaser, den 27. Maj havde iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning. Grunden hertil var den, at Kvinderne ikke vilde forarbejde det Materiale, som blev bragt til Maskinerne af frivillig Arbejdskraft. Enighed opnaaedes ikke, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.